STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 00720

DI GESHIKHTE FUN ARBEYTER RING, 1892-1925

Abraham Simchah Sachs

Permanent preservation of this book was made possible by
Sol & Betty Eldman
in memory of
Jacob & Miriam Eldman and Israel J. & Anna Epstein

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

די געשיכטע

פון

ארבייטער רינג

1892 — 1925

פון

א. ש. זאַקס

ערשטער טהייל

ארויסגעגעבען פון

דער נאַציאָנאַלער עקזעקוטיוו קאָמיטע

פון אַרבייטער רינג

צו דער 25טער יובילעאום קאָנווענשאָן

מאַי, 1925

די געשיכטע

פון

ארבייטער רינג

פאָרוואָרט

איך פיהל זיך גליקליך, וואָס אויף מיין חלק איז אויסגעפאַלען דער כבוד צו זיין דער ע ר ש ט ע ר געשיכט-שרייבער פונ׳ם ארבייטער רינג. דער ע ר ש ט ע ר, געווים ניט דער ב ע ס ט ע ר.

דער קאַפּיטעל פון דער ארבייטער באַוועגונג, וואָס הייסט „אַרבייטער רינג“, איז נאָך ניט געענדיגט. עס וועלען נאָך קומען אַ סך, אַ סך פאָרטזעצונגען און במילא אויך נייע געשיכטע שרייבער. איך בין זיכער, אז דער היסטאָריקער, וואָס וועט קומען נאָך מיר, וועט אָנשרייבען א בעסערע, אַ פולפאַרביגערע און אַ פולבלוטיגערע געשיכטע פון דעם גרויסען אידישען ארבייטער אָרדען. די צוקונפטיגע געשיכטע וועט זיכער זיין א בעסערע. דאָס פאַרליגענדע ווערק איז אָבער די ע ר ש ט ע געשיכטע, און דעם כבוד צו זיין דער ע ר ש ט ע ר געשיכטע שרייבער קען קיינער פון מיר ניט אַוועקנעהמען.

איך בין זיך דאָ אבער מודה און מתודה, אז דער כבוד איז מיר גאָר ניט לייכט אָנגעקומען. איך האָב געמוזט אַרבייטען אויף אַן אומגעאַקערט פעלד. איך האָב געמוזט בויען אויף א זאמדיגען, ניט צעמענטירטען פונדאמענט. נאָר גאנץ ווייניג פארטיגע ציגעל האָב איך געהאט פאַר דער געביידע. אין די מעהרסטע פאלען האָב איך די ציגעל אליין געמוזט ברענען פון דעם רויהען מאַטעריאל, וואָס איז אויך ניט אלע מאָל געווען אזוי לייכט צו קריגען אויסגעקנאָטענע פאָרמע.

פאַר דער געשיכטע פון די שפּעטערדיגע יאָהרען האָב איך געשעפּט די פאַקטען און ידיעות פון די אָפיציעלע באריכטען און צייטונגס ארטיקלען. פאַר די ערשטע יאָהרען, ווען דער אָרדען איז נאָך געווען קליין און ניט אנערקענט, זיי-

II

גען קיין געדרוקטע קוואלען, אַ חוץ מאַגערע, צוואוואַרפענע, קליינע צייטונגס-נאָטיצען, לחלוטין ניטאָ. דאָ האָב איך שטודירט די געשריבענע פּראָטאָקאָל ביכער פון די ערשטע ברענטשעס און פון די פאַרוואַלטענדע קאָמיטעס.

גרויסע שוועריגקייטען האָב איך באַגעגענט ביים צוזאַמענשטעלען די געשיכטע פון ארבייטער רינג, איידער ער איז נאָך געווען אַן אָרדען, ווען ער איז בלויז געווען אַ „נויאָרקער פערראיין“.

עס זיינען, אמת, פאַראַן אין אַ פּאָר סואווענירס עראינערונגען פון מאַנכע אַלטע טוער, אָבער ערשטענס זיינען זיי זעהר ווייניג און צווייטענס קומען זיי ניט פון די פּיאָנערען, פון די ג ר י נ ד ע ר פון „פעראיין“.

אַ סך פון די סאמע ערשטע זיינען שוין אויפ׳ן עולם האמת און האָבען, צום גרויסען באַדויערן, מיטגענומען זייער וויסען וועגען די ערשטע קינדער-יאָהרען פון ארבייטער רינג — מיט זיך אין קבר.

עס זיינען אבער צום גליק איינינע פון די ערשטע גרינדער נאָך געבליבען. מאַנכע פון זיי געפינען זיך נאָך עד היום אין אונזערע רייהען. אָט מיט די עראינערונגען און דערצעהלונגען פון דעם אלטען דור האָב איך זיך שטאַרק באַנוצט. געוועהנליך איז מיר דאָ אויסגעקומען דעם מינדליכען מאַטעריאַל געטנוי צו סיסטעמאַטיזירען און קאָנטראָלירען, די ווידערשפּרעכענדיגע ערצעהלונגען אויסגלייכען און איבעראַרבייטען. איך וויל האָפען, אז מיר האָט זיך מעהר אָדער וועניגער איינגעגעבען פון די צוואוואָרפענע שטיקלעך און ברעקלעך, פון די צוריסענע, צוריבענע, פון שימעל אויפגעפרעסענע, שטיקלעך שמות צונויפצוהעפטען עטוואָס גאַנצעס.

די געשיכטע וועט ווייזען, אויב מיין האָפנונג איז אַ פאַלשע, אָדער ניט.

פאַר׳ן אָנווייזען טעותים וועל איך זיין זעהר דאַנקבאַר.

* * *

ביים שרייבען די געשיכטע האָבען מיר ניט וועניג אלטע און נייע טוער אין דער ארבייטער באַוועגונג בכלל און אין ארבייטער רינג בפרט אויסגעהאָלפען. דהיינו: י. אדלער, א. אדלער, מ. איוועגסקי, ד. אייברעהעמס, י. אלפערט, י. אנאַ-

פאל, דר. א. ארטמאן, ל. ארקין, ד. אשינסקי, מ. י. אשפּיז, ראוז אַש, וו. באקסט, ה. בורגין, ש. בולגאטש, י. באסקין, ס. באסקין, א. בלאק, ה. בלאק, י. ב. ביילין, ב. ביכאָווסקי, ל. בענענסאָן, ה. בעקער, ל. בעצאלער, י. גאָלד, מ. גאָלדרייך, י. גאָלדסמיט, מ. גאָלדינג, ה. גאָלדין, ד. גינגאָלד, ר. גוסקין, ב. גילמאן, מ. גילעס, ר. גינזבורג, ל. גינזבורג, פ. געליבטער, ה. גראף, מ. דייווידאָף, א. דינערשטיין, ל. דינערשטיין, י. דריישפּיל, דר. ב. האָפמאן, אלעקסאנדער הארקאווי, מ. העסקעל, ס. וואלאס, ב. וואולף (בר. 3), ב. וואולף (בר. 11), מ. ל. וואָהלבערג, ב. וואלאָוויץ, מ. וואלפערט, מ. וויינשטיין, מ. וויינבלאַט, י. וויינבערג, מ. ווינטשעווסקי, י. וויינטרויב, דזש. ווייסבערג, א. וואליצקי, ה. זאק, מ. זאמעטקין, ס. זוסמאן, י. זילבערמאן, ל. טעפער, ס. יאָנאס, ס. יעלין, י. ישורין, מ. יאדלאפקין, מאיר לאָנדאָן, נ. כאנין, ב. לילענבלום, אברהם ליעסין, ב. לעוויטאן, ה. ליווי, ה. לאַסקער, נ. מאָלין, לואי מילער, דר. י. א. מעריסאן, ס. מענאקער, יעקב מילך, ס. נודעלמאן, ס. ניקעלסבערג, א. סמיט, דר. ס. סילווערבערג, ד. סיגעל, ס. סאווצעקי, וו. עדלין, אב. עפשטיין, דזשוליוס עפּ־שטיין, מאַקס פיין, דזש. פאדניק, ה. פאנטעל, נ. פיינערמאַן, ב. פינגערהוד, ב. פייגענבוים, ה. פעלדמאן, נ. פריימאן, אב. קאַהאַן, דר. אב. קאַספּע, איזידאָר קאָהען, י. קאזלין, ס. קאנער, א. ראָבערטס, דר. טש. ראיעווסקי, י. ראָבערטס, מרס. ל. ראָ־זענצווייג, א. ראפּאלאָווסקי, דר. פ. ראָזענבלאט (בן יקיר), ל. ראָטהמאַן, י. ראָטהמאָן, מ. שאַפּיראָ, י. שווארץ, א. י. שיפּלאקאָוו, ה. שעהר, ז. שערעשעווסקי.

באזונדערס בין איך פאַרפליכטעט צום געוועזענעם גע־נעראל סעקרעטער פון אָרדען, י. וויינטרויב, וואָס האָט מיר געגעבען זעהר וויכטיגע פאקטען און צוגעשטעלט ווערטפולע דאָקומענטען פון דער צייט, ווען ער איז געווען סעקרעטער. אין די קאַפּיטלעך וועגען „טשארטער קאמף“, „מאַסס. אפּעיר“, „פראטוירנאל רייטס“ האָט וויינטרויב אַ האַנד.

דער לאנג־יעהריגער טוער, ל. ראטהמאן, איז געווען מיין געהילף אין קלייבען דאָס מאַטעריאל און ביים איבערקוקען די קאָרעקטור. דערפאר, פארשטעהט זיך, קומט איהם אַ גרויסען יישר־כח. ביים קאָרעגירען מאנכע פאקטען האָט שטאַרק געהאָלפען דער פּרעזידענט פון אָ. ר. י. וויינבערג.

פאר די קאַפּיטלעך איבער׳ן סעמעטערי און פיונעראל דעפּאַרטמענט האָב איך צו פאַרדאַנקען מיס ראָוז אַש־סימפּסאָן און י. דריישפּיעל.

גענעראל סעקרעטער פון אָרדען י. באַסקין, עדיוקיישאַנאל דירעקטאָר י. ב. ביילין און עקזעקוטיוו סעקרעטער פּ. געליבטער זיינען מיר די גאַנצע צייט פון מיין ארבייט געשטאַנען ביי דער זייט און געהאָלפען מיט ראַט און טאַט. זיי האָבען ניט געזשאַלעוועט קיין צייט און מיה, ווען נאָר איך האָב עס פאַרלאַנגט אין דער נוצען פון דער „געשיכטע“.

דער גאַנצער אָפיס סטעף האָט מיט דער גרעסטער העפליכקייט מיר געגעבען אַלע נויטיגע אינפאָרמאַציעס, אין וועלכע איך האָב זיך גענויטיגט.

צום סוף וויל איך נאָך אויסדריקען מיין דאַנק צו דר. יהושע בלאָך — דעם הויפּט פון דער אידישער אָפּטיילונג אין „פּאַבליק לייברערי“, וואָס איז שטענדיג געווען גרייט מיר צו געבען אַ באַזונדערען ווינקעל אין דער ביבליאָטעק.

* * *

איך האָב צוגעטרעטען צו דער ארבייט אָנהויב יאָהר 1924 מיט דער הילף פון דער „געשיכטע־קאָמיטע“: י. ראַבערטס, דזש. פּאַדניק, ל. ראָטהמאַן און די נאַציאָנאַלע באַאַמטע: י. באַסקין, י. וויינבערג, פּ. געליבטער און י. ביילין.

זאָלען אַט די פּאָר איינצעלהייטען פאַרשריבען ווערען אויפ׳ן טויער פון דער „געשיכטע פון אַרבייטער רינג“.

א. ש. זאַקס.

נויארק, מערץ, 1925.

אריינפיהר

אין די לעצטע טעג פון מאָנאַט מערץ 1892 זענען צוויי קלאָוק־מאַכער געזעסען אין שאַפּ און געארבייט און געשמועסט. זייערע רוקענס זיינען געווען איינגעבויגען, זייערע קעפּ אראָפּגעלאָזען. אויף זייערע געזיכטער איז געווען אויסגעגאָסען א מרה שחורה, א מין אומעט, וואָס קומט פון ניט ערפילטע פערלאַנגען און פון האָפ־נונגען, וואָס ווייזען זיך ארויס פאר פוסטע חלומות. זיי זיינען גע־ויען פארטיפט אין זייערע געדאַנקען, וואָס האָבען, משמעות, שטאַרק געבוירערט זייער מוח און גענאָגט און געצופּט פאר'ן הארצען. פון זייערע מאַטע, שטאַרע בליקען איז געווען קענטיג, אז די ארבייט האָבען זיי געטהאָן מעכאַניש. זייערע קעפּ זיינען געווען פארנומען מיט עפּעס אַנאַנדער זאַך, מיט עפּעס אזוינס, וואָס האָט זיי שטאַרק געדריקט און געפּרעסט אויפ'ן געמיט.

— ווי איז דיר געווען געפעלען נעכטיגע פארזאמלונג? האָט איינער א פרעג געטאָן ביי זיין חבר, אזוי שעמעוודיג, אזוי פאר־זאָרגט, מיט אראָפּגעלאָזטע אויגען.

— אָה, אָה, געווען א גרויסער, א געפּאַקטער מיטינג... א סך מענשען, האָט דער צווייטער אָהן חשק געענטפערט.

— האָסטו הנאה געהאָט פון די רעדנער, וועלכע האָבען צווי־שען זיך דעבאַטירט?

— געווען שעהנע רעדעס, גאַנץ היציג צווישען זיך דעבאַטירט.

— האָסטו אלץ פאַרשטאַנען, וואָס זיי האָבען געזאָגט?

— פאַרשטאַנען?... פארשטא־א־נען? האָט דער צווייטער אר־בייטער ארויסגעשטאַמעלט אזוי ווי אין א פארלעגענהייט, ניט ווי־סענדיג אליין וואָס צו ענטפערען... פארשטאַנען. יאָ, אביסעל, ניט אין גאַנצען. א סך ווערטער, א שטייגער, פּאָליאַטיוו, דירעקטע אק־ציאָן... זענען מיר, איד'ל דיר זאָגען דעם אמת, ניט אזוי אין גאַנ־צען קלאָהר.

— און וועגען צוקונפט־שטאאט און דער סאציאלער רעוואלו־ציע, איבער וועלכע די רעדנער האבען זיך אזוי געהיצט און געשריען איז דיר געווען קלאהר?

— ניין! אויך ניט אין גאנצען...

א שטילשווייגען.

— זאג מיר, איך בעט דיר, צו וואס קריגען זיי זיך אזוי ארום. פאר וואס טראגען זיי אזא שנאה איינער אויף'ן אנדערען? וואס האבען זיי זיך צוטיילען, א רייכע ירושה וואס? האט דער צווייטער זיך אנגענומען מיט מוט און געפרעגט.

— אט, די גדולים! זיי רייסען זיך שטענדיג ארום. די „ארבייטער צייטונג" האלט אזוי, די „פרייע ארבייטער שטימע" דיינקט אנדערש. האמפערט מען זיך און מען קריעגט זיך ארום.

— עה, ניט גוט, ניט גוט! — האט דער ערשטער אזוי ווי פאר זיך ארויסגערעדט. זיי, די גדולים, קריגען זיך ארום און מיר זייִנען צוטומעלט און ווייסען ניט אויף וואסער וועלט מיר זיינען. די מענשען זיינען צווישען זיך אזוי קאלט, אזוי אנגעשטויסען איינע אויף די אנדערע. קאלאמוטנע. ניט גוט, ניט גוט.

— און טאמער ווערט אימיצער פון אונז קראנק איז אלץ ניטא פון וואנען צו מאכען א לעבען און מיט וואס צו באצאהלען דעם דאקטאר און דעם אפטייקער — האט דער צווייטער אונטערגעהאלטען זיין חבר.

— זיי ריידען אזוי פיל פון ברידערליכקייט, פון פרייהייט און גלייכהייט און מען פיהלט זיך ווי אין א וואלד צווישען וועלף, עלענד, אהן פריינד, אהן ברידער, אזוי ווי אהן א היים.

ווידער א שטילשווייגען.

מיט אמאל איז ביי דעם ערשטען קלאוקמאכער ליכטיג געווארען דאס געזיכט און אין זיינע אויגען האט א בליץ געגעבען. א נייער געדאנק איז דורכגעפלויגען דורך זיין מוח.

— דו ווייסט וואס מיר דארפען טהאן?

— יע, וואס?

— מיר באדארפען גרינדען אזא מין ארגאניזאציע, מאקי אהן זיי, אהן די גדולים, וואו מיר זאלען זיך אויף אן אמת פיהלען ווי צווישען איינענע, ווי צווישען ברידער און אמת'ע גוטע פריינד.

— א טייערער געדאנק! האט דער צווייטער אונטערגעהאלטען.

— אזא ארגאניזאציע, אזא סאסייעטי, — האט דער ערשטער ניט הערענדיג, וואס דער צווייטער האט געזאגט, פארטגעזעצט, וואו

מיר זאָלען זיך פיהלען, ווי אין א קרייז פון אייגענע מענשען, וואו עס זאָל זיין ווארעם, ליכטיג, וואו מען זאָל זיך ניט דרעהען א קאָפּ וועגען „שטימקסטען" און „פּאַליאַטיוועז" און אנדערע אזוינע זאַכען, וואָס קריכען ניט אין קאָפּ. א קרייז, א „סוירקעל", וואו מען זאָל נאָך דער שווערער ארבייט קענען אפּרוהען מיט'ן גוף און מיט דער נשמה, וואו מען זאָל ניט פיהרען קיין מחלוקות וועגען הויכע און ווייטע זאַכען, וואו יעטווידער פון אונז זאָל זיך ניט פיהלען ווי אן ארויסגעוואָרפענער אויף גאָט'ס ערד, נאָר ווי א טהייל פון א רינג, וואו אלע זיינען ארומגענומען מיט צאַרטע אָבער שטאַרקע פעדים פון פריינדשאַפט, פון אמת'ע ברודערליעבע און געגענזייטיגע הילף, — אָט וואָס מיר דארפען האָבען, האָט דער קלאָוקמאכער מיט באַגייסטערונג געענדיגט זיינע רייד.

גלייך נאָך דער ארבייט זענען די ביידע חברים, אָהן שהיות, אוועק צו זייער אַן עלטערען חבר, אַ קעפּמייקער, און איהם ענטפּלעקט דעם געדאַנק, וואָס זיי איז געקומען זיצענדיג אין שאָפּ.

—גוט ווי גאָלד, אַ טייערע זאַך! הלואי זאָלען מיר נאָר דאס קענען דורכפיהרען — האָט דער דריטער חבר מיט א טיפען ערנסט אריינגעגעבען מוטה צו זיינע צוויי קלאסען-ברידער, און ער האָט פאַרטגעזעצט — וואס מיינט איהר, עס איז צייטענווייז אזוי קאַלאַמוטנע אויפ'ן הארצען, אזוי ניט היימלאַך, דאס עס איז פּשוט ניטאָ וואו זיך אהין צו טהאָן. אין מאנכע צייטען פיהלט מען זיך עפּעס ווי אָהן א היים, אָהן טאַטע-מאַמען, אָהן ברידער און שוועסטער. ניטאָ קיין ליכטיגע טעג, ניטאָ קיינע ימים טובים. אלע טעג דיזעלביגע. פון שאָפּ אהיים און פון היים אין שאָפּ. איין טאָג איז גלייך צום צווייטען טאָג. עס זיינען אמת פאַראַן לאַדזשעז, ארדענס, וואו מען שטיצט זיך איינע די אנדערע אונטער, אבער וואָס פאַר א פּנים האָבען זיי? צערעמאָניעס, סעקרעטען, מען שפּילט זיך דאַרטען ווי קליינע קינדער. ווי קומען מיר דאַרטען? מיר זיינען א ר ב י י ט ע ר און מיר מוזען האָבען אַן א ר ב י י ט ע ר קרייז. בלויז אַן אָרגאַניזאַציע פון ארבייטער און פאַר ארבייטער קען אונז צוציהען, בלויז אַן אָרגאַניזאַציע פון ראַדיקאַלען, פון פריידיינקער, וועלכע האָבען פיינד זיך צו שפּיעלען אין אלערליי קרימענישען, העזיות און משונה'דיגע בגדים, ווי קליינע קינדער אין צאַצקעס, און זיינען, פון דער צווייטער זייט, פריי פון פאַרשידענע קלייזלאַך, וואו מען היצט זיך אזוי וועגן נעכטיגען און מאָרגענדיגען טאָג און מען פאַרגעסט אַן דעם היינט. — בלויז אזא אָרגאַניזאַציע, אַ־ער „סוירקל" ווי איהר רופט עס, וואָלט זיין נויטיג.

באגייסטערט פון דער הסכמה, וואס דער דריטער ארבייטער־ברודער האט געגעבען צו זייער פלאן, איינגענומען פון זיינע ווייכע, קלאהרע, הארציגע ווערטער, וועלכע מען הערט נאר פון אן אמת'ן איבערגעגעבענעם פריינד, האבען דיביידע קלאוקמאכער אזוי ווי מיט אמאל אויסגעשריען:

— מיר טארען דאס ניט אפלאזען. מיר מוזען גלייך דעם זונטאג צונויפקומען און זיך דורכשמועסען.

— מיר וועלן קומען צו דיר אין הויז, סעם!

— געוויס ביי מיר!

און זונטאג זענען זיך צונויפגעקומען צעהן ארבייטער ביי סעם'ן אין הויז, אויף עסעקס סטריט, און מען האט באשלאסען צו האבען א קרייז פון אמת'ע פריינד, א „סוירקעל" פון איבערגעבענע מיטגלידער, וועלכע זאלען זיך באטראכטען פאר מענשען פון איין פאמיליע, וועלכע זאלען איינע די אנדערע אויסשטרעקען א ווארעמע, פריינדליכע, ברודערליכע האנד אין צייט פון קראנקהייט און נויט און אלערליי אנדערע אומגליקליכע סבות, וואס טרעפען אזוי אפט אין ארבייטער לעבען.

עס איז געגרינדעט געווארן א רינג פון ארבייטער, אדער, א ארבייטער רינג, וואס האט געמוזט זיין ריין ווי גאלד פון אלערליי פארטיי מחלוקות און דיסקוסיעס, א רינג פון דער העכסטער פראבע פון פריינדשאפט, אויף וועלכען עס טאר ניט פאלן קיין איין שטוי־בעלע, און צו וועלכען עס האט זיך ניט געטארט צוקלעפען דאס קלענסטע שפרינקעלע.

א רינג פון ריינער פריינדשאפט, פון אמת'ער מענשליכקייט, האבען די פשוט'ע ארבייטער אנגעפאנגען צו שמידען.

דאס איז געווען זונטאג דעם פערטען אפריל 1892.

אין יענעם טאג איז פארזייהעט געווארען דאס קערענדעל פון דעם ארבייטער ארדען.

אכט יאהר נאכאנאנד איז דאס קערענדעל געלעגען אין דער ערד באהאלטען און פארדעקט. קיין זייטיגער מענש האט איהם ניט באמערקט. זיינע סמנים פון לעבען האבען זיך ווייניג וואס ארויס־געוויזען. ווען ניט ווען האט זיך פון דעם ארבייטער רינג ווינקעל געהערט א „פאלקס־שטימע", אבער ווער האט זיך צו איהר צוגע־הערט? ווער האט איהר געשאנקען אויפמערקזאמקייט?

אכט יאהר שפעטער איז דער פארזייעטער זוימען ארויס פון זיין באהעלטעניס. ער האט אויפגעהערט צו זיין א למד וואו'ניק, פון וועמען קיינער וויים נים, און קיינער הערט ניט. נאך דעם, ווי ער

האָט געשלאָגען וואָרצלען טיעף אין דער ערד, איז ער ארויס אויבען אין דער עפענטליכקייט.

דאָס קערענדעל איז אין פארלויף פון אכט און א האלב יאָהר לאנגזאם אבער זיכער געוואקסען. איז געוואקסען אין דער שטיל ביז וואנען עס האָט ארויסגעשפּראָצט אין א שטאַם מיט צווייגען, מיט ברענטשעס.

דעם פערטען סעפּטעמבער 1900 איז דער ארבייטער רינג גע־וואָרן אן אָרדען.

פון דאמאָלט אָן שפּראָצט דער ארבייטער רינג מיט א ריזיגער שנעלקייט. ער וואַקסט און פארצווייגט זיך אין דער טיעף און אין דער ברייט אין אלע שטעדט און שטעדטלאך פון דער אידישער אמעריקא. פון אטלאנטיק ביז פּאסיפיק זיינען פארשפּרייט זיינע צווייגען, פון קאלטען קענעדע ביז'ן וואַרימער מעקסיקא געניסט מען פון זיינע פרוכט.

פון דעם ערשטען קערענדעל, פארזייהעט אין 1892, איז היינט אויסגעוואקסען א ריזיגער, אומגעהייער שטאַרקער בוים, וואָס האָט איז סך הכל: 700 ברענטשעס מיט ארום 90 טויזענד מיטגלידער, און א פארמעגען פון העכער דריי מיליאָן דאלאר; וואס האָט אויס־געצאָלט איבער א מיליאָן טויטען בענעפיט און איבער דריי מיליאָן קראַנקען בענעפיט; וואָס האָט אויסגעבויט א סאַניטאַריום, וואו 2,200 שווינדזוכטיגע ארבייטער האָבען געקראָגען רוה און היילונג — א סאַניטאַריום, וואו דער בודזשעט פון איין (לעצטען) יאָהר האָט באַטראָפען 140,000 דאלאר; וואָס האָט אין פערשידענע שטעדט און שטעדטלאך פון די פאראייניגטע שטאַאטען און קא־נאַדע איבער 70 לייבאָר ליסעאום'ס, וועלכע האָבען געקאָסט א מיליאָן דאלאר; וואָס האָט אן ערך הונדערט קינדער שולען, צווי־שען זיי פיער מוזיק שולען, דריי מיטעלשולען און א לערער סעמי־נאַר — שולען, וואו ס'זענען באשעפטיגט אומגעפעהר 120 לערער מיט פּראָוואַלטער און סעקרעטאַרן און וואו עס לערנען זיך אן ערך זיבען טויזענד קינדער, און וואָס האָט א בודזשעט פון 300,000 דאלאר; וואס האָט א ביכער פארלאַג און אייגענע לעקטאָרן, וואָס גיט אויס פאַר בילדונג צווישען דערוואַקסענע אליין איבער הונ־דערט טויזענד דאלאר.

ווער זיינען געווען די ערשטע, וואָס האָבען פארזייהעט דאָס קערענדעל? ווער זיינען שפּעטער געווען זיינע אויפזעהער, זיינע פלעגער? אונטער וועלכע באַדינגונגען האָבען זיי דאָס געטאָן? ווי האָט אויסגעזעהען דער באָדען פון וואַנען דאָס קערענדעל האָט

געצווינגען זיין יניקה? ווער האָט דעם באָדען קולטיווירט און גערייניגט פון ווילדע גראָז. איז וואָס פאַר אַן אַטמאָספערע האָט ער געאָטהעמט און שפּעטער געשפּראָצט און געבליהט? וואָס זיינען זיינע פּרוכט, וואָס ער ברייננגט? וואָסערע קראַנקהייטען און געפאַהרען האָט ער געהאַט דורכצומאַכען? ווער זיינען זיינע איצטיגע אויפּפּאַסער, זיינע היטער און באַשיצער?

— אַט דאָס אַלץ וועט אונז דערציילען די געשיכטע פון אַרבייטער רינג.

דער באָדען, וואו דער ארבייטער רינג איז געוואָרן געבויט און די סביבה, וואו ער האָט זיך ענטוויקעלט.

די נאַקעטע אמעריקאַנישע ווירקליכקייט און דער ספּעציעלער כאַראַקטער פון דער היגער אינדוסטריע האָבען געשאַפען א פרוכט־באַרען באָדען פאר אָרדענס בכלל און פאר א אידישען ארבייטער אָרדען בפרט.

די אמעריקאַנישע אינדוסטריע איז א מאַשינען אינדוסטריע. דער לעבעדיגער לוין ארבייטער איז דאָ ניט מער ווי א טויטער שרייפעל אין דעם ריזיגען גיגאַנטישען אינדוסטריעלען מעכאַניזם. זיין געזונד איז הפקר, זיין לעבען איז ניט ווערטה א פרוטה, מען קויפט ארבייטסקראַפט, מענשליכע כחות, כל זמן עס לוינט זיך, כל זמן מען קען דערביי פּראָפיטירען. אין יעדער אונטערנעמונג איז דעם ארבייטערס כח א טייל פון דעם אונטערנעמערס אינווענטאר, פון זיין אייגענטום. מען קוועטשט ארויס די חיות פון ארבייטער ווי די זאַפט פון א ציטראָן. די גרויסע פעקטאָרים און שעפּער זענען געגליכען צו יאַטקעס, צו בוטשער שעפּער, וואו עס ווערט ביליג פארקויפט מענשליכע בלוט און פלייש, מוסקעלען און נערוועז. מענשען ווערען קאַליעטשעס, פארקריפּעלט, גע'הרג'עט און דער'הרג'עט אָהן א ברעקעל איינזעהעניש.

איז נאָך ווייניג וואָס ס'זיינען גרויס די געפאהרען, וועלכע לויערען אויף יעדען ארבייטער אין זיין שווערער מלחמה פאר'ן לעבען, פעהלען דאָ, אָדער ס'האָבען וויניגסטענס געפעהלט, די עלעמענטאַרסטע פארטיידיגונגס מיטלען.

עס האָט געפעהלט א סאָציאַלע געזעצגעבונג, וואָס זאָל באַשיצען דעם ארבייטער, ווען ער איז נאָך געזונד און ארבייטספעהיג, און וואָס זאָל באַזאָרגען און באַלוינען דעם פאראומגליקטען אליין אין צייט פון קראַנקהייט און זיין פאַמיליע אין א טויטען פאַל.

דערצו קומט נאָך דער אומשטאַנד, וואָס מיר האָבען דאָ ניט קיין אָרגאַניזירטען ישוב, איבערהויפּט א א י ד י ש ע ן ישוב, מיט א קהל, וואָס זאָל, ווי עס פירט זיך אין די אייראָפּעאישע לענ־

דער, באזארגען יעדען מענשען מיט א שטיקעל קרקע, וואו די ביינער זאלען כל הפחות נאך'ן טויט קענען רוהען. די טויטע זיינען דא ניט קיין גרעסערע יחסנים פון די לעבעדיגע. אז מען גרייט ניט אן פריהער, האט מען ניט שפעטער. אז מען פארזארגט זיך ניט מיט אן „ארט" בשעת מען לעבט, קען אמאל אויסקומען זיך צו וואלגערן ערגעץ וואו לעבען א פלאנקען, ווען מען שטארבט.

ארויסגעוואקסען איז דער ארבייטער רינג פון פארשידענע ווארצלען, וועלכע האבען זיך דערנאך צונויפגעפלאכטען אין א גרויסען געזונדען שטאם. ער נעמט זיין אנפאנג פון פארשידענע קוואלען, וועלכע האבען שפעטער זיך צוזאמענגעגאסען אין איין ריינעם שטארקען שטראם.

די ווארצלען זיינען:

1) די אלגעמיינע אמעריקאנישע ארבייטער באוועגונג.

2) די אידישע אמעריקאנישע ארבייטער באוועגונג.

3) די אידישע מאסען־אימיגראציע, וואס האט געבראכט מיט זיך גאנצע רייהע סאציאליסטען און סתם רעוואלוציאנערען.

4) די דייטשע־אמעריקאנישע ארבייטער באוועגונג, וואו עס האבען געווירקט פערזאנען, וועלכע האבען געהאט א דירעקטען איינפלוס אויף די אידישע ארבייטער מאסען און זייערע פירער.

5) די אימיגראציע פון אנדערע אייראפעאישע לענדער און שטעדט, איבערהויפט פון פאריז און לאנדאן, וואו די אידישע רעוואלוציאנערע יוגענד פלעגט פארברייינגען א לענגערע אדער א קירצערע צייט.

אין די שפעטערע יאהרען האבען געהאט א גרויסע באדייטונג אויף דעם ענטוויקלונגס־גאנג פון ארבייטער רינג די לאנדסמאנשאפטען פון די אימיגראנטען, וואס האבען זיך געגרינדעט, און גרינדען זיך נאך עד היום, פאר דעם צוועק צו העלפען מיט ראט און טאט די אקארשט אריבערגעקומענע „גרינע" פון דער אייגענער שטאדט און פון די דערבייאיגע שכנה'שע, היימישע שטעדטלאך.

אין דער אויסבילדונג פונ'ם כאראקטער אין ארבייטער רינג האבען געשפיעלט א ראליע דער „בונד" און אנדערע רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס אין רוסלאנד.

צו די דאזיגע, שטענדיג ווירקענדע פאקטארען, זיינען פון צייט צו צייט צוגעקומען ספעציעלע מאמענטען, ווען דער ארדען האט געהאט די געלעגענהייט זיך צו פארצווייגען און באפעסטיגען אין דער טיעף און אין דער ברייט.

די פארשידענע אויסגערעכענטע עלעמענטען און אומשטאנ־

דען האָבען געליפערט דעם מאטעריאל, פון וואַנען עס איז אויסגעקנאָטען געוואָרען דער קערפער פון אונזער אָרדען און די סביבה, וואו ער האָט זיך אויסקריסטאליזירט און געקראָגען א געוויסען פנים, א געוויסען אויסזעהן.

בעפאָר מיר ווילען צוטרעטען צו דער געשיכטע גופא, מוזען מיר זיך אָפּשטעלען אויף געוויסע פּאַסירונגען און מאָמענטען אין דער אמעריקאנישער אידישער ארבייטער באוועגונג, איידער דער ארבייטער רינג איז פון איהר ארויסגעוואקסען.

די ערשטע אידישע ארבייטער אָרגאניזאציע אין אמעריקא.

שפורען פון אן אידישער ארבייטער באוועגונג געפינען מיר שוין אין די זעכציגער יאָהרען פון פאָריגען יאָהרהונדערט.

מען נעהמט אָן, אז אזא באוועגונג האָט געקענט זיין בלויז ביי די יאהודים, פשוט דערפאר, ווייל קיין אידען פון אנדערע לענדער זיינען אין אמעריקא נאָך דאן ניט געווען. איינציגע, יחידים האָבען דורך א צופאל אמאָהל געקענט מגולגל ווערען אהער, אָבער פון א מאַסע, וואָס זאָל דינען אלס מאַטעריאל פאר א באַוועגונג, האָט קיין רייד ניט געקענט זיין.

דאָס איז אָבער ניט מעהר ווי א השערה, וואָס איז ניט אין גאנצען נאָהענט צום אמת.

עס ליגט זיך אויך אויפ'ן שכל, אז א סך פוילישע אידען, וואָס האָבען געוואוינט אין די שטעדטלאך ביי די גרענעצען, זיינען געווען געצוואונגען אין צייט פון פוילישען „מיאטיעזש“ (אויפשטאַנד) צו פארלאָזען זייערע היימאטס־ערטער און עמיגרירען, פריהער קיין פאריז, פון דאָרטען קיין לאָנדאָן אדער קיין אמעריקא.

אז אונזער סברא האָט א שטארקע ממשות, קען מען זעהן דערפון, וואָס די ערשטע אידישע ארבייטער אָרגאַניזאַציע געפינען מיר אין ניו יאָרק ביי די קאפּען־מאכער. די קאפּען־אינדוסטריע איז א פאַריזער פּראָדוקט. א גרויסע צאָהל פּויליש־אידישע אימיגראנטען האָבען אין פאריז געארבייט ביי קאפּען.

פאריז איז אין די זעכציגער יאָהרען, ערב דער קאָמונע, געווען א גרויסער רעוואָלוציאָנערער צענטער, און במילא אויך א מין עיר מקלט פאר די פּאָליטישע פליכטלינגע, וועלכע זיינען אנטלאָפען פון צאַרען־לאַנד. אידישע בעלי־מלאכות זיינען מסתמא

מיטגעריסען געווארען מיט דעם רעוואלוציאנערען שטראם און ווען זיי זיינען שפעטער געקומען קיין אמעריקא, האבען זיי דעם גייסט פון ארבייטער סאלידאריטעט מיטגענומען מיט זיך.

פון דער אימיגראציאנס סטאטיסטיק איז באוואוסט, אז אן ערך צוויי טויזענד רוסישע אדער פוילישע אידען פלעגען יעדען יאהר קומען קיין אמעריקא אין די זיבעציגער יאהרען.

ווי די מעשה זאל ניט זיין, איז עס א פאקט, אז אין די זעכ־ציגער יאהרען זיינען אן ערך פיער הונדערט אידישע, אדער ווי אנדערע ווילען האבען, יאהודים'שע בעלי־מלאכות געווען באשעפ־טיגט ביים קאפען־טרייד אין ניו יארק.

אין דער קאפען אינדוסטריע איז געווען דער מאנופעקטור פע־ריאד, דער איבערגאנג פון האנד־ארבייט צו דער מאשין. די מא־דערנע טעכניק איז אין טרייד נאך ניט געווען ענטוויקעלט, אבער עס האט שוין עקזיסטירט אן ארבייטס־צוטיילונג. יעדער ארבײ־טער האט געטהאן בלויז איין טייל פון א קעפ. אזוי זעהען מיר אין יענער צייט קאטערס (דאס רוב אמעריקאנער גוים), פרעסערס, (בלאקערס), אפערייטארס און פינישערס.

די אפערייטארס האבען געארבייט ביי זיך אין דער היים אויף אייגענע אלטמאדישע מאשינקעס און מיט אייגענע פאדים. דאס זעלבע האבען געטהאן די פינישערס.

עס פארשטעהט זיך, אז די פרייזען פון דער ארבייט זיינען ביי די פארשיעדענע בעלי־מלאכות געווען פארשיעדען. יעדער אר־בייטער האט זיך געהאט זיין באזונדערען פרייז.

שפעטער זיינען די אפערייטארס און די פינישערס אריינגע־נומען געווארען „אינסייד“.

איז דעמאלט געווארען א נויטווענדיגקייט אויסצוגלייכען די פרייזען. די באסעס האבען ניט געוואלט, אז אלע זאל קריגען איין פרייז. די ארבייטער זיינען געווען געצוואונגען צו מאכען יד־אחת, זיך צו ארגאניזירען און צו סטרייקען.

דער ערשטער סטרייק פון אידישע ארבייטער אין א אידישער אינדוסטריע אין ניו יארק איז געווען מיט א זעכציג יאהר צוריק.

אין 1872 האבען די קאפען־מאכער שוין געהאט א גוטע יוניאן מיט מעהר ווי 400 מיטגליעדער.

נאך א פארלוירענעם סטרייק פאר בעסערע ארבייטס־באדינ־גונגען אין 1874 איז די יוניאן צופאלען געווארען.

אין 1875 האבען די קאפען־מאכער געמאכט א פראבע אויפצולע־בען די יוניאן. די פראבע האט זיך ניט איינגעגעבען, צוליעב א ניט־געלונגענעם סטרייק.

אין די זיבעציגער יאהרען האבען זיך די נייה־מאשינען אין דער קאפעז־אינדוסטריע שטארק אויסגעבעסערט. עס זיינען איינ־געפיהרט געווארען מאשינען אפילו ביים פינישען די קעפס.

די נייע מאשינען האבען פארגרעסערט די צאהל אפערייטארס און פארקלענערט די פינישערס. די ענדערונגען אין דער טעכניק פון דעם טרייד האבען ווידער געטריבען די קעפמייקערס זיך צו ארגאניזירען.

אין 1880 זיינען אז ערך 600 ארבייטער ארויס אין א גענעראל־סטרייק. דער סטרייק האט געדויערט זעקס וואכען ביז ער איז געוואונען געווארען.

די יוניאן האט אבער פארט ניט אנגעהאלטען און איז זיך צו־פאלען.

אין א קורצע צייט ארום האבען זיך די פארשיעדענע ארביי־טער אין דער קעפ־אינדוסטריע אנגעפאנגען צו ארגאניזירען אין פארשיעדענע פאך־יוניאנס. די פריהערדיגע יוניאנס זיינען געווען אינדוסטריעלע. אלע — קאטערס, אפערייטארס, פרעסערס און פינישערס — האבען באלאנגט צו איין יוניאן. איצט האבען זיך די ארבייטער אין דער אינדוסטריע צוטיילט אין טרייד יוניאנס. די קאטערס באזונדער, די אפערייטארס באזונדער א. א. וו.

אין 1886 האבען אלע אפטיילונגען פון דער אינדוסטריע אר־גאניזירט א דזשאינט עקזעקוטיוו באארד, וועלכע האט זיך אנגע־שלאסען צו דיסטריקט 49 פון די „נאיטס אוו לייבאר“.

די יוניאן האט אויך עטאבלירט א קאאפעראטיווע שאפ אונ־טערן נאמען: סאלידאריטי קאאפעריטיוו העט ענד קעפ מאנו־פעקטשורינג.

דעמאלסט זיינען שוין אין דער קעפ־אינדוסטריע געווען ניט ווייניג רוסישע אימיגראנטען, וואס האבען זיך געפונען אונטערן איינפלוס פון די רוסיש־אידישע סאציאליסטען און סתם רעוואָ־לוציאנערען, וועלכע זיינען געקומען נאכ׳ן אכציגסטען יאהר.

די קעפ־מייקער זיינען אריין אין דעם אלגעמיינעם שטראם פון דער באוועגונג.

די לאגע פון די אידישע ארבייטער אין די אכציגער יאהרען.

איידער מיר געהען ווייטער, האלטען מיר פאר ניט איבעריג, זיך צו באקענען מיט דער אלגעמיינער עקאנאמישער לאגע פון די אידישע ארבייטער אין דער צייט, ווען אידישע (ניט יאהודים׳שע) יוניאנס האבען זיך אנגעהויבען צו גרינדען.

דאָס איז נויטיג, כדי צו האָבען א באַגריף פון דעם פעלד, וואו די יוניאָנס פון דער נאָדעל־אינדוסטריע, ווי אויך אַנדערע יוני־אָנס, זיינען פארזייהט געוואָרען און פון דער אטמאָספערע, וואו זיי האָבען געוואַקסען.

אָט וואָס עס דערצעהלט איינער פון די ערשטע אלטע יוניאָן־פיהרער ביי אַגדען:

„די אידישע מאָסע איז דאַן געווען נאָך זעהר „גרין". 70-65 פּראָצענט פון דער אידישער באַפעלקערונג זיינען געווען רעגס־פּעדלערס, פּרוכט־הענדלער, אייזען־פּעדלערס א. א. וו. ארבייטער זיינען געווען פארהעלטניסמעסיג ווייניג, און אָט די ווייניגע זיי־נען על פּי רוב געווען שניידער.

די סוועטינג־סיסטעם איז געווען אויף דער העכסטער מדרגה פון זיין ענטוויקלונג. די ארבייטס־צייט האָט ניט געהאט קיין שיעור און קיין ערד. מען פלעגט אָנהויבען צו ארבייטען באַגינען, נאָך איידער די זון איז אויפגעגאַנגען און ענדיגען שפּעט אין דער נאכט.

קיין באַשטימטע פּרייזען פאר די ארבייטער זיינען ניט געוועז. די פאבריקאנטען האָבען געצאָהלט וויפיעל זיי האָט זיך געגלוסט. דינגען זיך מיט'ן פאבריקאנט פריהער, ביים נעהמען די ארבייט, איז ניט געווען אין דער מאָדע. ערשט ביים אָפּגעבען די ארבייט פלעגט מען אויסגעפינען, וויפיעל מען האָט פארדינט. דער ווילען פונ'ם פאבריקאנט איז געווען דער איינציגער רעגולאָ־טאָר פון די פּרייזען.

ווי גרוים עס זיינען געווען די פארדינסטען קען מען אורטהיילען דערפון, אז נאָך דעם, ווי אלע מיטגליעדער פון דער פאמיליע פלעגען ארבייטען טאָג און נאכט, פלעגט מען סוף כל סוף קוים מיט צרות האָבען אויף דער מאָגערער חיונה.

מען דארף נאָך דערביי באמערקען, אז דער „סטענדארד אָוו ליווינג" (די לעבענס־באַדערפניסען) איז דעמאָלסט געווען זעהר א נידעריגער, ניט העכער פון די היימישע קליין־שטעדטעלדיגע בעלי־מלאכות. א פאמיליע פון פינף־זעקס פּערזאָן האָט זיך באַ־נוגענט מיט א דירה פון צוויי צימערען. צו פארלאַנגען א ספּע־ציעלע „פראָנט־רום" איז גאָר קיינעם אויפ'ן געדאַנק ניט ארויפגע־קומען. אזוינע „העזה'דיגע" לוקסוס פאָדערונגען זיינען צו די אי־דישע ארבייטער געקומען א צייט, א צייט שפּעטער. א שלאָפּצי־מער און א קיך — אָט דאָס איז געווען די הרחבה'דיגע דירה פונ'ם דעמאָלסטיגען אידישען ארבייטער.

דער אידישער בעל־מלאכה האט אויסער זיין דלות געהאט אויסצושטעהן די גרעסטע גייסטיגע באליידיגונגען. די איירישע „באמס“ די „לאבוסעס“ פלעגען דעם אידען אויסקלייבען אלס א ציעל פאר זייערע גראבע לצנות. ווארפען שטיינער, צופען די בארד און סתם שלאגען מכת רצח א אידען — זיינען געווען געוועהנליכע ערשיינונגען אין יענער צייט.

נויט, דחקות, בזיונות, ערנידערונגען — דאס זיינען געווען די מתנות, וועלכע זיינען אויסגעפאלען אויפ׳ן גורל פון אידישען ארבייטער אין ניו יארק און אין שיקאגא, ווי אין אנדערע גרויסע שטעדט, אין דער ערשטער העלפט פון די אכציגער יאהרען.

פראטעסטירען, פארלאנגען אויסבעסערונגען — דערצו זיינען די אידישע בעלי־מלאכות נאך ניט געווען דערוואקסען.

געראטעוועט זיך פון די רוסישע פאגראמען און אלע אנדערע פארפאלגונגען אין בלוטיגען צארען־לאנד, איז מען געווען צופרידען, אז מען וואוינט אין א לאנד, וואו עס קומען ווענינגסטענס ניט פאר קיין פאגראמען. מען פלעגט ארבייטען, הארעווען איבער די כוחות און שווייגען.

ביי די ארבייטער פון די אומות העולם האט דעמאלסט געהערשט א שטארקע באוועגונג פאר אן אכט שטונדיגען ארבייטס־טאג. אלע צייטונגען זיינען געווען פול מיט ידיעות פון דער באוועגונג, וואס האט געשריבען דאס שעהנסטע בלאט אין דער געשיכטע פון די אמעריקאנישע ארבייטער. אין די אידישע קווארטאלען אבער האט מען פון דער באוועגונג ניט געוואוסט. קיין צייטונגען האט מען ניט געלעזען. אידישע זיינען כמעט ווי ניט געווען — א חוץ די „אידישע גאזעטען“ אין ניו יארק און דער אידישער „קוריער“ אין שיקאגא — און ענגליש האט מען ניט פארשטאנען.

וועגען די פאסירונגען פון דער אויסערליכער וועלט פלעגט מען זיך דערוויסען דורך א צופאל. יעדע ערשיינונג אין אלגעמיינעם לעבען פלעגט פאר׳ן אידישען בעל־מלאכה זיין ארומגעוויקעלט מיט א לעגענדארישען שלייער אזוי, אז דער תוך, דער עצם פון דער פאסירונג איז געבליבען אונבאוואוסט. ניט ידיעות פון די פאסירונגען גופא האבען דערגרייכט די אידישע סוועט־שעפער, נאר בלאסע, אפגעבליאקטע אפקלאנגען פון זיי.

אזוי האט אויסגעזעהן דער באדען, וואו עס האבען אנגעפאנגען צו וואקסען אידישע יוניאנס.

דער אנהויב פון דער קלאוק-מאכער יוניאן.

דער רוקען-ביין פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג — די קלאוק-מאכער יוניאן — האט אנגעהויבען צואוואקסען אין די אכציגער יאהרען פון פאריגען יאהרהונדערט.

די קלאוק-מאכער זיינען נים געווען קיין יאהודים, ווי למשל די ערשטע קעפ-מייקערס. דאס זיינען געווען אונזערע פשוט'ע רוסישע, גאליצישע און רומענישע אידען, וואס זיינען אהער געקומען מיט דער מאסען אימיגראציע.

די ארבייט ביי קלאוקס האט זיך כלומרשט „גוט" געצאהלט און זי האט געצויגען צו זיך א גרעסערען פראצענט אימיגראנטען ווי אן אנדער ארבייט.

ווי עס איז דערצעהלט אין פאריגען קאפיטעל, זיינען די אידישע ארבייטער שטארק עקספלואטירט געווארען אין די סוועטשעפער. אבער געגען דער עקספלואטאציע האט קיינער נים פראטעסטירט. די מאנופעקטשורערס און די קאנטראקטארס האבען אודאי נים געהאט קיין גרונד צו פראטעסטירען. די ארבייטער, ווידער, זיינען געווען צופרידען, אז מען טשעפעט זיי נים און מען לאזט זי מקיים זיין דעם פסוק: „בזעת אפיך תאכל לחם" (מיט דעם שוויים פון דיין פנים זאלסטו עסען דיין ברויט).

האט אבער געטראפען אין 1885, אז א קאנטראקטאר האט אהן א-פאר-וואס, סתם אזוי זיך, פון דער אייגענער הנאה וועגען, געגעבען אן ארבייטער א פאטש.

דאס האט געווירקט ווי א פונק איז אן עלעקטריזירטער אטמאספערע.

צוערשט זיינען ארויסגעטרעטען אין סטרייק די ארבייטער פון שאפ, וואו דער פאל איז פארגעקומען. אין א קורצער צייט ארום האבען די סטרייקערס פון שאפ ארונטערגענומען די ארבייטער פון אלע אנדערע אויטסייד שעפער. עס האט נים לאנג געדויערט, און פינף טויזענד ארבייטער זיינען אהן פארבערייטונגען, סטיכיאיש, געווארען סטרייקער.

אין דער צייט איז שוין געווען א היבשע ביסעל רוסיש-אידישע אינטעליגענטען מיט א רעוואלוציאנערער ערציהונג און סאציאליסטישע אידעאלען.

אין די ערשטע יאהרען, ווען זיי זיינען נאך געווען „גרין", האבען זיך אט די רעוואלוציאנערען אפגעגעבען מיט אבסטראקטע סאציאליסטישע פראבלעמען, מיט דיסקוסיעס איבער דער סאציא-

לער רעוואָלוציע, וועגן „צוקונפט־שטאַאט“ און אנדערע אזוינע ראָמאַנטיש־רעוואָלוציאָנערע פּראָבלעמען. מיט די טאָג־טעגליכע נויטען און מעגליכקייטען פון דער מאַסע האָבען זיי זיך ניט באַשעפטיגט. צווישען זייער רעוואָלוציאָנערער פארגאנגענהייט און סאָציאַליסטישער צוקונפט איז געווען א תהום, איבער וועלכען עס איז ניט געווען קיין בריק. די אינטעליגענטען האָבען געשמאַק דיסקוטירט און זיך געווערטעלט און די מאַסע האָט געשמאַק געאַרבייט און געשוויצט. פון איין זייט איז געווען א קאָפּ אָהן א גוף, און פון דער צווייטער זייט — א גוף אָהן א קאָפּ. עס איז נויטיג געווען א כוח, וואָס זאָל פאראייניגען דעם קאָפּ מיט׳ן גוף אין איין אָרגאַניזם. אַט דער כוח איז געווען דער דערמאָהנטער סטרייק.

א דאַנק דעם סטרייק האָבען זיך די אינטעליגענטען און די פּשוט׳ע ארבייטער צוזאַמענגערעדט און דער רויהער סטיכיאישער סטרייק האָט געקראָגען א פאָרמע, א געשטאַלט. דער שטורעמדיגער צאָרן־אויסגוס א דאַנק דער אָנגעקליבענער ביטערקייט איז געקירעוועט געוואָרען אין א באַשטימטער ריכטונג צו א געוויסען ציעל.

די סאָציאַליסטען האָבען זיך אין דעם סטרייק אריינגעמישט און האָבען פאָרמולירט די אונקלאָהרע, מטושטש׳ע פאַרלאַנגען פון דער פאַרביטערטער מאַסע אין קלאָהרע ממשות׳דיגע פּונקטען.

די ארבייטער האָבען געסטרייקט דריי וואָכען ביז וואַנען זיי האָבען זייערע פאָדערונגען געוואונען.

האָט זיך אָבער אָנגעפאַנגען א נייע סדרה צרות.

דער ערשטער פולער זיעג איז געווען א גרויסער יום־טוב ביי די סטרייקער. די ארבייטער האָבען זייער זיעג געפייערט מיט א מאַרש, וואָס האָט אויפגערודערט דעם אידישען קוואַרטאַל. עס איז אָבער ניט געווען ליהודים׳דיג.

ווען די זיעגער זיינען אין א יום־טוב׳דיגער שטימונג נאָך׳ן מאַרש געקומען אין די אינסייד שעפּער ארבייטען, האָבען די סעמפּל־מאַכער, וועלכע זיינען געווען אונגארישע און דייטשע יהודים, זיך אויפגעהויבען און ערקלעהרט, אז עס שטעהט זיי ניט אָן דער יחוס צו ארבייטען אינאיינעם מיט די גרינע אידען.

די שמחה פון די סטרייקערס איז צושטערט געוואָרען און אויסגעהונגערטע, אויסגעמוטשעטע, האָבען זיי קיין אנדער ברירה ניט געהאַט, ווי געהען צוריק, מיט א וועהטאָג אין הארצען, צו די קאָנטראַקטאָרס אין די אויטסייד שעפּער.

עס האט גענומען א קורצע צייט און די יוניאן, וואס איז נאך ניט געווען איינגעווארצעלט און באפעסטיגט, איז צופאלען געווארען.

אין די נעקסטע פיער יאהר נאכ'ן סטרייק זיינען געמאכט געווארען אייניגע פארזוכען צו גרינדען א נייע אמת'ע יוניאן, אבער די פארזוכען האבען זיך ניט איינגעגעבען.

מיר זאגען בכיון, אז עס האט זיך ניט איינגעגעבען צו גרינדען אן אמת'ע יוניאן, ווייל א פאראיין האט יא עקזיסטירט. דאס איז געווען „די מענטעל-מייקערס סאסייעטי" פון די אינסיידיגע סעמפל-ארבייטער.

„די מענטעל מייקערס סאסייעטי" איז געווען א געגענזייטיגער אונטערשטיצונגס פאראיין. דאס איז געווען א מין חברה, אויסצוהעלפען די נויטבאדארפטיגע סעמפל-מאכערס, און האט לכתחילה גאר ניט געהאט בדעה צו שיצען די ארבייטער פון די באסעס.

ערשט ענדע 1889 האבען די מיטגליעדער פון דער „סאסייעטי" זיך מישב געווען, אז עס וואלט ניט זיין קיין שלעכטער פלאן צו מאכען פון פאראיין א יוניאן, וואס זאל ניט בלויז געבען שטיצע, נאר טאקע פאדערען פאר די מיטגליעדער בעסערע ארבייטס באדינגונגען.

עס איז געגרינדעט געווארען די קלאוקמאכער יוניאן.

די יוניאן האט אנגעהויבען צו וואקסען און האט זיך געשטעלט אויף די פיס.

און ניט נאר ביי די קלאוק-מאכער, נאר אין אלע אנדערע ווינקעלעך פון די אידישע ארבייטער, האט אנגעהויבען צו טאגען.

עס האט אנגעהויבען זיך צו פארשפרייטען א ווארצעל, פון וועלכען עס איז ארויסגעוואקסען דער ארבייטער-רינג.

מיר האבען דא געכאפט אביסעל די פיש פאר דער נעץ.

עס איז דא גערעדט געווארען פון דער אידישער רעוואלוציאנערער אינטעליגענץ. זי בילדעט א וויכטיגען קאפיטעל אין דער ארבייטער באוועגונג, און מיר מוזען זיך איצט אט צו דעם קאפיטעל אומקעהרען.

די ערשטע פאגראם-כוואליע און די בלוטיגע פאגראמען.

וואס טהוט מען? וואוהין געהט מען?

אין די זיבעציגער יאהרען אין רוסלאנד האבען אין דער פארטיי: „נאראדנאיא וואליא" גענומען אן אנטהייל א רעכט ביסעל יונגע אידישע אינטעליגענטען און אידישע ארבייטער

צוזאַמען מיט זשעליאַבאָוו׳ן, סאָפיא פּעראָווסקאַיאַ, קיבאַל־טשיץ און גרינעוויצקי, איז אויך געווען די אידישע נעהטאָרין געלפמאַן. אין דרום רוסלאַנד האָבען געווירקט ליעוו דייטש, וועלטמאַן, פּ. אקסעלראָד. אין ווילנא — אין ירושלים פון ליטע — איז געווען דער באַריהמטער „קרוזשאָק״ פון זונדעליעוויטש׳ן.

אידישע קינדער זיינען געגאַנגען אין פייער און אין וואַסער, און האָבען מיט א געוואַלדיגער מסירת נפש זיך מקריב געווען אויפ׳ן מזבח פון דער רוסישער פרייהייט.

די ליטווישע אידישע יונגע־לייט און מיידלאַך האָבען ניט געהאַט אזא מעגליכקייט צו „געהן אין פאָלק״, דאָס הייסט אין די רוסישע דערפער און פאַרשפּרייטען דאָרטען רעוואָלוציאָנערע אידעען, האָבען זיי מקיים געווען די מצוה פון „געהן אין פאָלק״ אויף אַן אַנדער נוסח. אנשטאַט צו געהן אין פאָלק, זיינען זיי אליין געוואָרען פאָלקס־מענשען. א סך האָבען געוואָרפען זייערע צוקונפטיגע קאַריערעס און זיינען געוואָרען פשוט׳ע בעלי־מלאכות.

מלאכה, פיזישע ארבייט, איז געשטעלט געוואָרען א סך העכער ווי די אַזוי־גערופענע אינטעליגענטע פּראָפעסיעס.

דער רעוואָלוציאָנערער גייסט, וואָס האָט דעמאָלסט געשוועבט איבער דער אידישער יוגענד, האָט אויך אריינגעדרונגען אין די ישיבות.

ניט ווייניג „פאַרכאַפּטע״ וואוילע ישיבה־בחורים, וואָס האָבען גע׳שמ׳ט פאר עלוים און סתם שאַרפע חריפות׳ע קעפּ, האָבען אויפגעגעבען זייער צוקונפטיגע רבנות און געוואָרען שוסטער, שניי־דער, שמידען א. א. וו.

אין נאָמען פון דער רעוואָלוציע האָבען זיי מיט׳ן גאַנצען האַר־צען און מיט דעם אמת׳ן ברען פון הייליגער באַגייסטערונג מקיים געווען דעם פּסוק: „אהב את המלאכה ושנא את הרבנות״ (ליעב די מלאכה און האָב פיינט די רבנות).

לכתחילה איז געווען די כונה צו דינען מיט דער פיזישער אר־בייט דער רעוואָלוציע. מיט דער צייט האָט זיך בכלל ענטוויקעלט ביי א טהייל פון דער אידישער יוגענד א גרויסער דרך־ארץ פאַר עכטע פּראָדוקטיווע באַשעפטיגונגען און א שנאה צו די ווינט און לופט פרנסות.

אין זונדעלעוויטש׳עס קרוזשאָק האָבען אנטהייל גענומען ניט בלויז סטודענטען, גימנאַזיסטען, נאָר אויך מאַנכע ישיבה־בחורים. מיר האָבען נאָך צום גליק אַט טאַקע ביי אונז אין ניו יאָרק א לעבעדיגען עדות. דאָס איז אונזער געגאַכטע גראַטע, וואָס

איז געווען זונדעלעוויטש'עס רעכטע האנד. גראטש איז געווען א גרויסער למדן און איז געווארען א שוסטער. פיזישע ארבייט, פון וועלכער מען קריגט מאזאליעס אויף די הענד, איז געווארען אן אידעאל, צו וועלכען די שעהנסטע און בעסטע עלעמענטען פון דעם יונגען אידישען דור האבען זיך מעהר אדער ווייניגער געזוכט צו דערנעהענטערען.

געוועהנליך האט דער געדאנק זיך צו נעהמען פאר ממשות'דיגע באשעפטיגונגען אין אנפאנג ארומגענומען נאר א קליינעם טהייל פון די יונגע געזעלשאפטליכע טהוער. עס איז ניט געווען אזוי לייכט דורכצוברעכען די אייזערנע וואנט פון איינגעווארצעלטע געוואוינהייטען און אלטמאדישע בליקען, אז עס איז אן אונזין פאר זיך אליין, און א פחיתת הכבוד פאר דער משפחה צו ציהען די חיונה פון האנט־ארבייט. עס איז נויטיג געווען דער כח פון א ספעציעלער געשעהענים, וואס זאל דעם געדאנק געבען א צו־טריט צו א גרעסערע צאהל מענשען און שאפען פאר איהם א גינס־טיגען באדען.

מען דארף אויך ניט פארגעסען, אז די וויכטיגסטע און אנ־ציהענדסטע פון אלע פיזישע באשעפטיגונגען — די לאנד־ארבייט — איז געווען אויסגעשלאסען פאר'ן אידען. אויף פארמעריי אין די דערפער אונטער'ן צאר איז שוין דעמאלסט געווען אנגעשלא־גען דער באוואוסטער צעטעל: „קראמע יעווריעוו" (א חוץ אידען). עס האט פשוט געפעהלט דער באדען (אין דעם אמת'ן זין פוןווארט), וואו די אידעע פון פיזישער ארבייט זאל פארקערפערט ווערען אין א ממשות'דיגער פארמע.

די געשעהענים איז געקומען.

אין 1881 איז אלעקסאנדער דער צווייטער צוריסען געווארען אויף שטיקלאך פון א באמבע, וואס די רעוואלוציאנערען האבען איהם אונטערגעווארפען.

אלעקסאנדער דער דריטער איז ארויף אויפ'ן טראהן און זיין פאליטיק איז געווען צו דערטרינקען די רוסישע רעוואלוציע אין טייכען אידישע בלוט און טרעהרען.

אין איין העלען טאג איז אין אידישע הייזער געווארען פינס־טער — עס האט זיך אנגעפאנגען די בלוטיגע סדרה פון פאגרא־מען.

דער ערשטער פאגראם־פייער האט אויסגעבראכען פסח, 1881, אין יאלטע, און האט זיך צופלאקערט איבער גאנץ אוקראינע. זיין שמיקענדיגער רויטער רויך האט דערגרייכט אויך אין ליטע.

פארצוויי־פעלטע געשרייען האבען זיך געהערט פון אלע אידי־שע שטעדט און שטעדטלאך אין צארען־לאנד: „וואס טהוט מען? וואוהין געהט מען?"

דער יאוש איז נאך געווען גרעסער דערמיט, וואס מען האט גאנץ גוט געוואוסט, אז די פאגראמען זיינען ניט אן איבערגעהענדע ערשיינונג, אז זיי זיינען בלויז אן אנפאנג, א מין אנזאג פון שטענ־דיגע רדיפות און פארפאלגונגען. די פאגראם־כוואליע איז געווען יענער סימפטאמאטישער געשוויר, וואס האט געוויזען, אז דער גאנ־צער צארישער מלוכה ארגאניזם איז דורכגעפוילט און דורכגעזאפט מיט דעם געפעהרליכען גיפט פון שנאה צום אידישען פאלק און דער נידעריגער תאוה צו נעהמען פון איהם בלוטיגע נקמה.

און די פראגען האבען ניט אפגעלאזען, זיי האבען געבוירט דעם מוח. וואס טהוט מען? וואוהין געהט מען?

די פאגראמען זיינען ניט געווען בלויז די ערשטע שטורם־פויג־לען פון אן אומרוהיגער פינסטערער צייט אין דער צוקונפט, נאר אן אבסצעסיע פון די אלטע כראנישע וואונדען, מיט וועלכע די אידישע געשיכטע איז געווען דורכגעלעכערט אין דער פארגאנגענ־הייט. איז אויפ'ן טאג ארדנונג פון אונזערע שריפטשטעלער, גע־לערנטע און געזעלשאפטליכע טהוער ארויף די אלטע פראגע פון שנאת עולם לעם עולם (די אייביגע שנאה צום אייביגען פאלק).

ווי מאכט מען אן ענד צו דער שנאת עולם? וואס זאל ווערען מיט'ן עם עולם?

און עס איז געגעבען געווארען אן ענטפער, וואס האט שטארק אויסגענומען ביי אונזער אידישער יוגענד. דהיינו: אידען מוזען אויפהערען צו זיין לופט שלינגער און אוועקווארפען דאס לעבען פון ווינט. אידען מוזען זיך נעהמען פאר'ן אקער־אייזען און בעארבייטען דאס לאנד. אידען מוזען ווערען הארעפאשניקעס און ציהען זייער חיונה פון דער ערד, דירעקט פון דער מוטער נאטור. נאר „אין דער סאכע ליגט די מזל ברכה". ארבייטענדיג שווער אויפ'ן לאנד וועט מען ביי קיינעם ניט אויפרייסען די אויגען און „לייטען" וועלען ניט האבען וואס צו ריידען.

דער דאזיגער ענטפער איז געווען אין הסכם מיט דעם אידעאל פון די אידישע רעוואלוציאנערען.

איז שוין געווען אן ענטפער אויף דער פראגע: „וואס טהוט מען?"

אבער וואוהין געהט מען? אין רוסלאנד האבען אידען קיין לאנד ניט געטארט האבען. מוז מען געהן אנדערשוואו. וואוהין?

און אט דא האבען זיך אנגעפאנגען מיינונגס־פארשידענהייטען.

איין טהייל פון דער אידישער יוגענד האט געווארפען בליקען אויפ'ן מזרח, צוריק צו דער אלטער מוטער ציון. און א צווייטער טהייל האט געקוקט אויפ'ן מערב, אויף דאס נייע לאנד — אויף אמעריקא.

די ערשטע האבען מיט באגייסטערונג אויסגעשריען: „בית יעקב לכו ונלכה!" — מיר מוזען געהן צוריק צו אונזער אלטער היים, צו יעקב'ס הויז — צו ארץ ישראל.

און די צווייטע האבען געענטפערט: „ניין! מיר דארפען זיך ניט אומקעהרען צו דעם אלטען לאנד און געהן צוריק, נאר שפרייזען פארווערטס, צום נייעם לאנד, אט — ווי דער פאעט האט געזונגען:

„שם חביב כל הנברא בצלם
על עמו ואלהיו איש לא יכלם".*)

(דארטען, וואו יעטווידער, וואס איז באשאפען אין געטליכען פורעם, מעג לעבען ווי איהם געפעהלט זיך און מעג דינען דעם גאט, וועלכער איז איהם ליעב). אט דארטען, וואו עס איז ניטא קיין אטמאספערע פון כעס און האס און א באדען פאר רעליגיעזע פארפאלגונגען.

עס האט זיך אנגעפאנגען די שעהנע אידעאליסטישע עפאכע אין אונזער לעבען — די עם עולם עפאכע.

די עם עולם גרופע.

נאך די פאגראמען האט דער „עם עולם", דאס אייביגע פאלק, גענומען אין זיין האנט דעם אלטען וואנדער־שטעקען און איז געגאנגען זוכען א פלאץ אונטער דער זון, וואו דער כוליגאן זאל אויף איהם קיין שליטא ניט האבען.

עס רעדט זיך אזוי „געגאנגען". מען איז געלאפען, ווי מען לויפט פון א מגפה, רחמנה לצלן, פון א מלחמה, מורא האבענדיג א קוק צו טהאן הינטער זיך.

קיין קלארע פלענער, וואו זיך צו באזעצען, זיינען ניט געווען. דאס האט מען געהאלטען פאר א שפעטערדיגע זאך. דערווייל האט מען זיך געמוזט ראטעווען פון דעם לאנד, וואו דער פאגראמשציק האט געראובט און געפלינדערט רעכטס און לינקס.

---

*) פון יהודה ליב גארדאָן'ס ליד: אחותי רוחמה.

דער רעזולטאט פון אזא מין בהלה, פון אזא לויפעניש איז געווען, אז אין איינינע עסטרייכישע און דייטשע פונקטען פון יענעם זייט גרענעץ האבען זיך צונויפגעקליבען מאסען עמיגראנטען, הונגעריגע, באָרפיסע און נאַקעטע, אָהן כוח, אָהן מוט און אָהן מיטלען צו לעבען.

די אָנגעזאמעלטע עמיגראנטען אין די אייראָפּעאישע צענטערס האבען מיט זייער אָרעמקייט און נערוועאישקייט אָנגעהויבען זיך צנוזווארפען אין די אויגען פון דער ארומיגער באפעלקערונג, וועלכע האָט שטארק מורא געקראגען, די רוסישע אידען זאלען איהר ניט פאַלען צו לאַסט.

די אנטיסעמיטען האָבען דאַ געהאט א גוטע געלעגענהייט אויפצוהויבען פון דאָס־ניי, מיט מעהר פרישקייט, די אלטע טענה: „פּן ירבה“. און ניט נאָר די אנטיסעמיטען, נאָר אויך די דייטשען און עסטרייכער פון „מאָזאאישער קאָנפעסיאָן“ (משה רבינו'ס דייטשען, הייסט עס) האבען זיך אויך אָנגעפאנגען צו שרעקען פאר'ן „אָסט־יודע“.

טהיילווייז טאקע פאר דעם זעלביגען „פּן ירבה“ און טהיילווייז פון אמת'ער רחמנות און מיטגעפיהל צו די פארוואָגעלטע, צו די נע ונד'ניקעס, האָבען די דייטשע אידען צוזאמען מיט אידישע כלל־טהוער פון אנדערע לענדער געגרינדעט הילפס־קאָמיטעטען ארויסצוהעלפען מיט ראָט און טהאָט די אידישע עמיגראנטען.

די הילפס־קאָמיטעטען אין מעמעל, טילזיט, בערלין, וויען בראָד, לעמבערג, קראקוי, האמבורג, ברעמען, האוור, זיינען געווען ניט מעהר ווי „וואוילטהעטיגע אנשטאלטען“. מיט קיין ווייטערע צוועקען האבען זיי זיך ניט אָפּגעגעבען.

אין רוסלאנד אָבער זיינען שוין ארויפגעשוואומען אידישע עמיגראציאָנס־פּראָבלעמען פון א ברייטערען פארנעהם. עס האָט זיך אויפגעהויבען א באוועגונג צו רעגולירען די עמיגראציע און צו טרייבען דעם ציעל־לאָזען עמיגראציאָנס־שטראָם אין א געוויסער ריכטונג, צו א געוויסען ציעל.

מיט אָט דער כונה איז געגרינדעט געוואָרען די „עם עולם“, וואָס קען, אגב אורחא, באטראכט ווערען אלס די ערשטע געזעלשאפט צו רעגולירען די אידישע עמיגראציע און פיהרען איהר צו א באשטימטען ציעל.

צו וואָס פאר א ציעל? פארשטעהט זיך, צו ממשות'דיגער פּראָדוקטיווער ארבייט, הויפּטזעכליך צו ערד־ארבייט.

וואוהין?

אַט דאָ האָבען זיך אָנגעהויבען, ווי שוין אויבען געזאָגט, חלוקי דעות. אנדערע האָבען גע'טענה'ט, אז מען באדארף געהן קיין ארץ ישראל, „בית יעקב לכו ונלכה“, און אַנדערע, ווידער, זיינען געווען פאר אמעריקא.

די אידישע יוגענד האָט זעהר שטארק און מיט גרויס ערנסט דיסקוטירט איבער די פראַגען. ביידע ריכטונגען האָבען גע־קראַגען א סך אנהיינגער. זי, די יוגענד, איז צוטיילט גע־ווארען אין „אמעריקאַנצעס“ און אין „פאַלעסטינצעס“, אדער „בילו“’צעס („בילו“ — די ראשי תבות פון בית יעקב לכו ונלכה). די „בילו“’צעס האָבען געזאָגט, אז אידען האָבען נאָר איין היים — אין ארץ ישראל, און די „אמעריקאנצעס“, ווידער, האָבען גע'טענה'ט, אז אומעטום, וואו אידען געפינען זיך, איז זייער היים. מענשען — און ממילא אידען — האָבען אַ רעכט צו געניסען פון גאָט'ס וועלט, וואו זיי זאָלען ניט זיין.

פון די „בילו“’צעס האָט זיך אָנגעפאנגען די „חובבי ציון“ באַ־וועגונג.

די „אמעריקאנצעס“, ווידער, זיינען געוואָרען די טרעגער פון די ראדיקאלע, אינטערנאציאָנאלע אידעאלען.

די „בילו“’צעס זיינען אונטערגעשטיצט געוואָרען אין יענער השכלה צייט פון אזוינע העבּרעאישע שריפטשטעלער, ווי משה ליב ליליענבלום, אלעקסאנדער הלוי צעדערבוים (דער רעדאקטאר און ארויסגעבער פון „המליץ“), פּרץ סמאָלענסקין, דר. קאמינער א. א. וו.; בעת מיט די „אמעריקאנצעס“ האָבען סימפאטיזירט די מעהר אייראָפּעאיזירטע שרעפטשטעלער און כלל־טהוער. דער העברעאי־שער פּאָעט יהודה ליב גאָרדאָן, ווי אויך דער אידישער העברעאישער געלערנטער חיים זעליג סלאָנימסקי און זיין דעמאָלסטיגער נאָך גאנץ יונגער מיטארבייטער אין „הצפירה“ נחום סאָקאָלאָוו זיינען מעהר געווען גענייגט צו די „אמעריקאנצעס“.

די אידעע פון דעם „עם עולם“ איז צו ערשט געקומען צו ה ע ר ד ע ר, א מלמד פון אָטשאַקאָוו (כערסאָנער גובערניע). בשעת עס האָט זיך אויפגעהויבען די אויסוואַנדערונגס־כוואַליע, האָט זיך הערדער פון זיין אייגענער איניציאטיווע געווענדעט מיט בריעף צו פארשיעדענע פּערזאָנען וועגען דער נויטווענדיגקייט צו רעגולירען די עמיגראציע.

אזוי ווי ער האָט באלאנגט צו די „אמעריקאנצעס“, האָט ער, פארשטעהט זיך, געלייגט אויסשליסליך געוויכט אויף דער עמיגרא־ציע קיין אמעריקא.

אין אָדעס, וואו עס זיינען אָנגעקומען א סך עמיגראַנטען פון די פּראָווינץ־שטעדט, איז צו הערדער'ן צוגעשטאַנען באקאַל, און זיי ביידע צוזאמען מיט א גרופּע סטודענטען, וועלכע האָבען שוין פריהער געהאט א זעלבסטשטענדיגע אָרגאַניזאַציע געגען פּאָגראָמשציקעס, האָבען דאָס געגרינדעט אין 1881 דעם „עם עולם".*)

עס איז אויסגעקליבען געוואָרען א קאָמיטעט, וואָס האָט זיך דורכגעשריבען מיט די אויסלענדישע עמיגראַציאָנס־צענטרען, ווי וויען, פּאַריז, בערלין, קראָקוי, לאָנדאָן, און מיט די פארשיעדענע רוסיש־אידישע גרופּעס אין פארשיעדענע שטעדט, וועלכע האָבען זיך געקליבען אין וועג אריין. אין קאָמיטעט איז אויך אריין דער פארשטאָרבענער ה. ל. שאַבסאָוויטש, דער שפּעטערדיגער דירעקטאָר פון באַראָן הירש'ס פאָרם סקוהל אין וואודבאַין, נ. דזש. דער פאַר־שטאָרבענער דר. הלל זאָלאָטאַראָוו, דעמאָלסט א אינגעל פון אכצעהן יאָהר, איז געווען א דעלעגאַט פון יעליסאַוועטגראַדער און אדעסער „עם עולם", וואו ער איז געווען זעהר אקטיוו.

די אנדערע גרופּען האָבען זיך אויך א נאָמען געגעבען „עם עולם".

אזוי האָט די באַוועגונג, וואָס האָט געהאט דעם צוועק אריינ־צוברענגען א סדר, א פּלאַן אין דעם תהו ובהו פון דער אויסוואַנדע־רונג און בויען א נייע אידישע צוקונפט, זיך פארשפּרייט איבער גאַנץ רוסלאַנד, פון דרום ביז צפון, פון אדעס און קיעוו ביז ווילנע.

די פיהרער פון דעם „עם עולם" זיינען מעהרסטענס געווען אי־דישע סטודענטען, גימנאַזיסטען און סתם אידישע יונגע אינטעלי־גענטען. פון פּראַקטישקייט זיינען זיי געווען ווייט. דערפאַר זיינען זיי געווען שטאַרק אין אויסאַרבייטען טהעאָריעס.

גאַנצע טעג און נעכט פלעגט מען פיהרען, מיט דעם הייליגען יוגענדליכען פייער פון באַגייסטערונג, הייסע דיסקוסיעס און דעבאַ־טען איבער די ווייטע צוקונפטס־פּראָבלעמען פונ'ם אידישען פאָלק און איבער זיינע נאָהענטע, געגענוואַרטיגע אויפגאַבען. זיי האָבען געמאָלען בילדער, געמאַכט פּלענער, געבויט שלעסער — מיט איין וואָרט, זיי האָבען יעדע פראַגע געענטפערט טהעאָרעטיש מיט א מאַטעמאַטישער פּינקטליכקייט.

די דיסקוסיעס האָבען זיך ניט געענדיגט אויף די היימישע „אַוועניוען". זיי פלעגען שטענדיג איבערלאָזען א „פאָרטזעצונג פאָלגט". און מען האָט פאָרטגעזעצט די דעבאַטען נאָכ'ן גרענעץ,

*) זעה ה. בורגין, די געשיכטע דער אידישער ארבייטער באַוועגונג.

אין די עמיגראציאנס לאגערען, אויף די באהנען, אויף די שיפען, און שפעטער אין ניו יארק און אלע אנדערע שטעדט, וואו די אי־מיגראנטען זיינען מגולגל געווארען.

די פארשידענארטיגקייט פון די עם עולם גרופען.

מיר לאזען איבער די „פאלעסטינצעס", די „בילו"'צעס, וועלכע האבען געלעגט דעם פונדאמענט פון דער ציוניסטישער באוועגונג און מיר וועלען נאכפאלגען די „אמעריקאנצעס" אויף זייער וועג קיין אמעריקא און זייערע אויפטהואונגען אין אמעריקא.

איבערצייגט, אז די פאגראמען, רדיפות און פארפאלגונגען קו־מען דערפון, וואס אידען זיינען ווינט און לופט־מענשען און לע־בען פון האנדעל, האבען די „עם עולם"'ניקעס געוואלט דעם אידען מאכען פאר א נוצליכען פיזישען ארבייטער — פאר אן ערד אר־בייטער.

די באוועגונג איז דאריבער געווען א ריין אידישע, אין די אינטערעסען פון א י ד י ש ע ן פאלק.

די „עם עולם" באוועגונג איז אבער ניט געווען אויסגעגאסען פון איין איינהייטליכען מאטעריאל. די גרופען האבען זיך ארגא־ניזירט פון פארשיעדענע עלעמענטען, מיט א פארשיעדענע ערצי־הונג און פארשיעדענע טראדיציעס און פארשיעדענע סענטימענ־טען. א חוץ דעם איז די עקאנאמישע און סאציאלע לאגע פון די „עם עולם"'ניקעס געווען פארשידען.

מאנכע זיינען געווארען „עם עולם"'ניקעס בלויז אונטער'ן איינדרוק פון די פאגראמען און זייער איינציגע כונה איז געווען אויסצובעסערען די אידישע לאגע מיט דער הילף פון אידישער לאנד־ארבייט.

אנדערע אבער האבען שוין פריהער גענומען אן אנטהייל אין דער רוסישער רעוואלוציאנערער באוועגונג און האבען זיך ארומגע־טראגען מיט אל־מענשליכע אידעאלען.

זיי האבען געוואלט העלפען דעם אידישען פאלק, אבער אין דער אייגענער צייט האבען זיי געוואלט פארווירקליכען זייערע אי־דעאלען פון סאציאליזם און קאמוניזם. זיי האבען געוואלט שא־פען א ס א צ י א ל י ס ט י ש ע ן אידען. זיי האבען דעריבער געהאט אין אויג ניט נאר אידישע קאלאניעס, נאר אידישע קאלא־ניעס, געבויט אויף סאציאליסטישע יסודות. זייערע שטרעבונגען

צו לאנד ארבייט זיינען געווען דורכגעוועבט מיט רעוואָלוציאָנערע, קאָסמאָפּאָליטישע נייגונגען.

נאָך איידער דער „עם עולם“ איז אָרגאַניזירט געוואָרען, האָבען זיך אוועקגעלאָזען קיין אמעריקא דריי גרופּעס מיט דעם צוועק צו גרינדען אידישע קאָלאָניעס. צוויי פון קיעוו, איינע פון אדעס. די קיעווער גרופּעס זיינען אוועק אין 1881. אין דער ערשטער זיינען געווען 65 פאמיליעס, אין דער צווייטער פופצעהן פּערזאָנען. די אָדעסער גרופּע (אין יאנואר 1882) איז באַשטאַנען פון זעקס מענשען, אַלע סאָציאַליסטען. די זעקס פּערזאָנען זיינען געווען: פּ. קאפּלאן (דער באוואוסטער כלל־טהוער דר. קאפּלאן), ראָזענבליט, (שפּעטער דער ערשטער סופּערינטענדענט פון אר. רינג סאניטאָריום), קרימאנט, פייערמאן און סלאָנים. דער זעקסטער איז געווען א קריסט. דיעזע גרופּע האָט געהאט אין זינען ריין קאָמוניסטישע ציעלען. אידישע מאָטיווען האָבען ביי איהר קיין ראָליע ניט געשפּילט. שפּעטער האָט זי זיך אויך אריינגעגאָסען אין דעם „עם עולם“־שטראָם.

אין מאי 1882 זיינען פון אדעס ארויסגעפאָהרען דריי גרופּעס, צו הונדערט פּערזאָן אין א גרופּע.*) די זיינען שוין אַלע געפאָהרען אונטער'ן „עם עולם“ פאָהן. אין בראָד האָבען זיך אַלע גרופּעס באדארפט צוזאמענטרעפען, אום צו לאָזען זיך ווייטער אין וועג.

א חוץ די קיעווער גרופּע אונטער דר. קאפּלאנ'ס פּאָרשטעהערשאפט, זיינען די דרום'דיגע „עם עולם“ גרופּעס בכלל געווען מעהר אידיש נאציאָנאל, בעת די ווילנא'ר גרופּעס זיינען געווען מעהר אינטערנאציאָנאל־קאָמוניסטיש. אויסער דעם זיינען די דרום'דיגע „עם עולם“'ניקעס על פּי רוב געווען ענטוועדער פּראָפעסיאָנעלע אינטעליגענטען, אָדער אזוינע, וואָס האָבען זיך קיינמאָהל ניט געהאָרעוועט אין דער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג. די ווילנא'ר זיינען מעהרסטענס געווען ארבייטער, פּראקטישע טהוער אין דער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג.

געוועהנליך זיינען צווישען די דרום'דיגע „עם עולם“'ניקעס אויך געווען רעוואָלוציאָנערע טהוער (א שטייגער מ. זאמעטקין, פייסאכאָוויטש) און צווישען די ווילנא'ר זיינען געווען ניט וועניג באַלעבאַטישע יונגע לייט, וואָס האָבען געהאט אין אויג בלויז אידישע אינטערעסען. אָדער זיינען סתם אריינגעצויגען געוואָרען אין

* Adventures in Idealism, by Katharine Sabsovich.

דער פּאָפּולערער באוועגונג, אבער בכלל איז די פריהערדיגע כאַ־ראַקטעריסטיקע א ריכטיגע.

דער ארגאניזאטאָר פון דער ווילנא׳ר גרופּע איז געווען אב. קאַספּע (אונזער גוט־באַקאַנטער דר. אב. קאַספּע). זיינע מיטהעלפער זיינען געווען מאַרים קאַספּע, ש. מנקר (דער ארבייטער רינג טהוער), דעמאָלסט א טהעטיגער „נאַראָדאָוואָלעץ“, מרס. מנקר, אונזער אלעקסאַנדער הארקאווי, פייגענזאָן, י. נעטטער, סילווער־קוויט „דעמאָלסט מעהר „בילו“ ’עץ ווי „אמעריקאנעץ“) ש. באַדאַ־נעס און גריגאַרי וויינשטיין (די לעצטע צוויי „נאַראָדנאָוואָלצעס“).

בשעת די ווילנא׳ר גרופּע האָט זיך אָרגאניזירט, האָט זיך געַ־גרייט אין וועג אריין א נייע קיעווער פּארטיע, צוזאמענגעשטעלט פון פעהיגע יונגע לייט, וועלכע האָבען שפּעטער געשפּילט א גרויסע ראָליע אויף פארשיעדענע געביטען פונ׳ם אידישען לעבען אין אמעריקא.

דער פאָרשטעהער פון אָט דער קיעווער גרופּע איז געווען דער דאָ ניט־לאַנג פארשטאָרבענער סאָציאַליסטישער פיהרער נ. אלעי־ניקאָוו, וועלכער איז שוין געשטאנען אין פארבינדונג מיט דעם אמעריקאנישען קאָמיטעט „היברו אימיגראנט עייד סאָסייטי“. אין דער פּארטיע זענען געווען דער פּאָעט דוד עדעלשטאַט, דער ענגלי־שער פּובליציסט יאראָסלאוואָסקי (איצט יאראָם, אין שיקאגא), ספּי־וואקאָווסקי (דר. ספּיוואַק פון דענווער), בראסלאַווסקי (איצט דר. ברעסלאו).

די ווילנער גרופּע אונטער דער פאָרשטעהערשאַפט פון מאַרים קאַספּע (אב. קאַספּע, דער פיהרער פון די ווילנער „עם עולם“, איז געבליבען צו אָרגאַניזירען נייע גרופּעס) האָט זיך צונויפגעשרי־בען מיט אלעיניקאָוו׳ן, און זיי האָבען אָפּגעמאַכט זיך צוזאמענ־צוטרעפען אויפ׳ן וועג אין ליווערפּול.

אומגעפעהר אין דער זעלביגער צייט איז געקומען די באַלטער גרופּע אונטער מאַשביר׳ם פאָרשטעהערשאַפט קיין בראָד.

אב. קאַהאַן האָט דעמאָלסט געמוזט מאַכען פליטה פון די רו־סישע זשאנדארמען צוליעב פּאָליטישע חטאים. ער האָט זיך געמוזט דורכ׳גנב׳ענען דעם גרענעץ איבער באַרדיטשעוו. אין בראָד איז ער אויך צוגעשטאנען צו דער קיעווער „עם עולם“ געזעלשאַפט.

צוזאַמען מיט אב. קאַהאַן׳ען האָט זיך אריבערגעפּעקעלט דעם גרענעץ שאַמראַיעווסקי (דער איצטיגער דר. ראַיעווסקי), אויף וועמענס פאָרשלאַג עס איז געגרינדעט געוואָרען דער ארבייטער רינג

סאניטאריום. שאמראיעווסקי איז געקומען קיין בראד א „פאלעס־טינעץ". די וכוחים האבען איהם געמאכט פאר אן „אמעריקא־נעץ". פון בראד איז ער געפאהרען קיין אמעריקא און ניט קיין ארץ ישראל. דאס זעלביגע איז געווען מיט ספיוואקאווסקי'ן. גע־קומען קיין בראד א „בילו" יעץ און פארלאזען בראד אן „אמעריקא־נעץ". דאס זיינען ניט געווען די איינציגע פאלען. א סך אנדערע יונגע לייט האבען אין בראד זיך מיישב געווען, אז דער וועג צו מעריב־זייט איז מעהר זיכער, ווי דער וועג צו מזרח.

דער ברייטער עולם האט ווייניג וואס געוואוסט איבער די אב־זיכטען פון „עם עולם". מען האט בלויז געזעהן, ווי „סטודענטען פאהרען קיין אמעריקא"*) אבער צו וואס? דאס האט מען ניט געוואוסט.

ביי די גרופען גופא און אפילו ביי די פיהרער — איז אויך ניט געווען אין גאנצען באשטימט זייערע אויפגאבען. אידיש־נאַ־ציאָנאַלע, רוסיש־רעוואָלוציאָנערע, אויטאָפּיסטיש ־ סאָציאַליסטי־שע און סתם אומקלאהרע מטושטש'ע שעהנע פארלאנגען האבען זיך דורכגעמישט, דורכגעוועבט און דורכגעפלאכטען אין איין קנויל, וואס האט געהייסען „עם עולם".

רייבונגען זיינען אין אזא פלאנטער פון געדאנקען, סענטי־מענטען, שטרעבונגען און אידעאלען, פארשטעהט זיך, געווען אונ־פארמיידליך.

אין די ערשטע האניג־טעג, ווען די גרופעס האבען זיך אקארשט באקאנט איינע מיט די אנדערע, און די הויפט באוועגענדיגע קראפט ביי אלעמען איז געווען דער יונגער ברען פון באגייסטע־רונג צוזאמען מיט דעם קאמפפלוסטיגען שטרעבען צו בויען נייע, ביז איצט אונבאוואוסטע, שעהנע וועלטען, איז אלץ געגאנגען גלאט. די פראקטישע דורכפיהרונג פון די פלענער האט קיינעם ניט גע־ארט. די יוגענד וויים ניט פון שוועריגקייטען. זי שפרייזט איבער בערג און טהאלען, איבער פעלזען און גריבער. די צוקונפט איז איהר נאהענט און דערגרייכבאר. אט ווי אלעקסאנדער הארקאווי, פון קאספע'ס ווילנער גרופע, באשרייבט די נסיעה קיין אמעריקא, די באגעגעניש מיט אלייניקאוו'ס קיעווער גרופע:

„...פון האמבורג האבען מיר גערייזט איבער'ן נארד־זעע ביז דארטלעפול (ענגלאנד) און פון דארטען זיינען מיר גע־

*) זעה דר. ראיעווסקי'ס ארטיקעל: מיין ערשטע באגעגעניש מיט אב. קאהאן — אב. קאהאן, יובילעאום־שריפט, 1910.

פאהרען אויפ'ן באהן ביז דער גרויסער פארט־שטאדט ליווער־פול, וואו מיר האבען באדארפטווארטען אויף די קיעווער „עם עולם", כדי זיך צו זעצען אויף איין שיף ביז אמעריקא.

די „קיעווער" זיינען געקומען מיט פיער טעג שפעטער פון אונז. ווען מיר האבען זיך דערוואוסט, אז זיי זיינען שוין אנגעקומען, איז ביי אונז געווארען א גרויסע שמחה. מיר האבען זיי באגעגענט מיט אמת'ער פרייד. נאכדעם, ווי די פארשטעהער פון דיביידע גרופען האבען זיך דורכגערעדט, האבען זיי אונז ערקלעהרט, אז מיר אלע באלאנגען צו איין געזעלשאפט. די קיעווער גרופע, מיט וועלכער מיר האבען זיך פאראייניגט, איז באשטאנען פון זיבעציג פערזאן, מענער און פרויען. ס'רוב זיינען דאס געווען יונגע אינטעליגענטען, טרוימער, ווי מיר אליין. דער פאעט עדעלשטאט ז"ל איז אויך געווען אין דער גרופע. ער איז דעמאלסט אלט געווען אכצעהן יאהר. די באגעגעניש פון די ביידע גרופען איז פאר־געקומען דעם 15טען מאי נאך האלבען טאג. א שעה נאך דער באגעגעניש זיינען מיר אלע שוין געווען אין שיף „בריטיש פרינס". אין אווענט האט די שיף זיך אפגעבונדען פון אנ־קער און האט אונז געטראגען איבער'ן ים צו דעם נייעם לאנד.

די שיף „בריטיש פרינס" איז געווען א שווימענדיגע שטאדט. איהרע פאסאזשירען זיינען געווען רוסישע עמיג־ראנטען, וועלכע האבען געריזט קיין אמעריקא זוכען אר־בייט אדער אזוי פרנסה. די מיטגליעדער פון אונזער „עם עולם" האבען זיך געהאלטען העכער פון זיי. „מיר פאהרען דאך עפעס אין אמעריקא ניט סתם אויסצובעסערען אונ־זער עקאנאמישע לאגע — האבען מיר זיך געטראכט — מיר זיינען דאך עפעס אידעאליסטען, וועלכע וועלען ווייזען די אומות העולם, אז אידען קענען אויך זיין ערד ארבייטער!"

אין אונזער פאנטאזיע האבען מיר זיך פארגעשטעלט, ווי מיר ארבייטען אויף דער ערד אלס אמת'ע פארמערס. ביי אונז איז קיין צווייפעל ניט געווען, אז מיר וועלען אין דעם נייעם לאנד אונזער צוועק דערגרייכען און מיר האבען בלויז דעבאטירט צווישען זיך איבער די אנשטאלטען, וועלכע מיר וועלען בויען אין אונזערע דערפער, וועלכע ביכער מיר וועלען אויסשרייבען פאר אונזערע ביבליאטעקען, אויב מיר זאלען האבען בתי־מדרשים אדער ניט, א. א. וו., א. א. וו. בנוגע

די בתי־מדרשים האט די מאיאָריטעט גע'פסק'ענט, אז זיי זיינען ניט נויטיג.

פון גרויס שמחה פאר דעם גליק, וואָס מיר האָבען גע־האָפט צו געפינען אין אמעריקא, האָבען מיר געטאנצט, גע־זונגען און געשפרונגען.

ניט געקוקט אויף דער ים־קראנקהייט און ווינטען און די שטורעמס, וואָס מיר האָבען געהאט דורכצומאכען אויפ'ן וועג, זיינען מיר פונדעסטוועגען געווען פריילאך, לעבעדיג.

ווי גליקליך מיר זיינען געווען אויף אונזער נסיעה איבער'ן אנטלאנטישען אָקעאן!".*)

ווען די ערשטע באגייסטערונג איז פאריבער און מען איז גע־קומען פנים אל פנים מיט דער ווירקליכקייט, האָט מען זיך ארומ־געזעהן, אז די פארשידענע גרופעס זיינען ווייט איינע פון די אנ־דערע, סיי בנוגע דעם מענשען־מאטעריאל, סיי בנוגע די מאָטיווען און ציעלען.

שוין אויפ'ן שיף קיין אמעריקא איז פאָרגעקומען א צוזאמענ־שטויס צווישען די „קיעווער" און די „ווילנער", איבער דער פראגע ווער עס זאל האָבען די אויבערהאנד.

די „קיעווער" זיינען, ווי געזאגט, באשטאנען טיילווייז פון סטודענטען און טיילווייז פון א גרויסער מאסע, וואָס איז צוגע־שטאנען צום „עם עולם" פשוט דערפאר, וואָס זי האָט גע־מיינט דורכדעם זיך צו ראטעווען פון דעם רוסישען כוליגאן. די „ווילנער" זיינען געווען ארבייטער, אויספראָבירטע רעוואָלוציאָנע־רען, מיט קלאָהרע אבזיכטען און ציעלען. די קיעווער גרופע האָט זיך געהאלטען פאר דער אריסטאָקראטיע און האָט געוואָלט האָבען א צו גרויסע דעה אין אלע ענינים. די „ווילנער" אָבער האָבען גע'טענה'ט, אז זיי, ארבייטער, זיינען מעהר געניט אין באוועגונגס־זאכען און וועלען זיך, בכלל, ניט לאָזען דיקטירען פון „אריסטאָ־קראטישע אינטעליגענטען".

דאָס הייסע יונגע בלוט האָט געקאָכט איןביידע לאַגערען. צייט צו דיסקוטירען, ווידער, איז אויך געווען, נו, האָט מען גע־פיהרט היציגע דיסקוסיעס מיט הייסע ארגומענטען אָהן א סוף.

ניט מושוה געוואָרען איבער פרינציפיעלע און טאקטישע פראַ־גען, וועלכע זיינען מעהר געווען דער רעזולטאט פון דער אנטיפאטיע

*) זעה תולדות אלכסנדר הארקאווי—הלאם 1903 חוברות 4־12.

צווישען די דרום׳דיגע „אריסטאקראטען“ און די צפון׳דיגע „דעמאָ־קראטען“, האָט מען סוף כל סוף באשלאָסען אָפּצוטהיילען זיך. די קאסע, וואָס איז פריהער ביים זעצען זיך אין שיף, געווען א שותפות׳ע, איז אין די לעצטע טעג פון דער רייזע צוטהיילט גע־וואָרען צווישען די ווילנער און די קיעווער.

די נסיעה פון די „עם עולם“.

די נסיעה פון די „עם עולם“ גרופּען איז געווען א העלדען־רייזע. אין אלע אייראָפּעאישע שטעדט, וואו די סטודענטען, וועל־כע „פאָהרען קיין אמעריקא בויען אידישע קאָמוניסטישע קאָלאָ־ניעס“, האָבען זיך אָפּגעשטעלט, זיינען זיי באגעגענט געוואָרען ווי העלדען, מיט וועמען מען איז זיכער, אז זיי וועלען באזיעגען דעם שונא אויפ׳ן שלאכט־פעלד. אומעטום האָט מען זיי געגעבען א ברייטהארציגען קבלת־פנים. מען האָט געקוקט אויף זיי, ווי אויף געזאלבטע פון גאָט, וועלכע געהען איינגעהמען א נייע לאַנד, וואו דאָס אייביגע פאָלק וועט אָנהויבען צו פיהרען א נייעם לעבען—א לעבען פון פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט.

פרומע, גלויביגע, ווי אויפגעקלעהרטע, קאָנסערוואטיווע, ווי ראַ־דיקאלען — אלע האָבען פריידיג, ברידערלאך באגריסט די נייע יונ־גע אידען, וואָס האָבען אויסגעקריצט אויף זייערע הערצער דעם „שם המפורש“, דעם הייליגען פאָנצער, וואָס וועט ניט דורכלאָזען צו דעם אידישען פאָלק די קוילען פון זיינע שונאים.

אין קראקוי האָט א גרופּע ראדיקאלע יונגע לייט דערלאנגט דעם פיהרער פון דער קיעווער גרופּע, ניקאָלאי אַליייניקאָף, א פּרעזענט „קאַפּיטאל“ פון מארקס, און אין לעמבערג האָבען פרומע אידען צו־געטראָגען א מתנה, א ספר תורה און א גרויסע פאָהן, אויף וועלכער עס איז געווען אויפגעשריבען: „דגל מחנה ישראל“.*)

די נסיעה קיין אמעריקא פון די מעהרסטע „עם עולם“ איז פאָרגעקומען אין דער צייט, ווען די נאטור איז געווען אויסגעפּוצט אין איהרע פריהלינג־בלומען־קליידער. דיעזער צופאל איז געווען א מין סימבאָל פון דער שטימונג, וואָס די „עם עולם“׳ניקעס האָבען באשאפען. דאָס איז געווען א פריהלינג־שטימונג. זיי האָבען ארויסגערופען א געפיהל פון ברודער־ליעבע און א דערהויבענעם לע־בען, פון שעהנע האָפענונגען און גרויסע ערוואַרטונגען. מען איז גע־

*) זעת בורגין: די געשיכטע פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג, זייט 76.

ווען זיכער, אז אין דער גאנץ נאָהענטער צוקונפט וועט ישראל סבא, דאָס אַלטע אידישע פאָלק, באַנייט און פאַר„יונג"ט ווערען. אויף א נייער ערד אונטער א נייעם הימעל וועט דער פארפאָלגטער און גע'רודפ'טער איד אויסרוהען זיינע גליעדער, ער וועט געגעזעגנט ווערען פון די קלעפּ, און וועט ווערען געזונט און שטארק און וועט געניסען מיט אלע זיינע אָפּגעפרי‏שטע אויפגעוועקטע חושים פון גאָט'ס וועלטעל.

נאָך מעהר: קוקענדיג אויף דער באגייסטערטער „עם עולם" חברה, האָט מען אנגעפאנגען צו גלויבען, אז אָט גאָר אין גיכען וועט מקוים ווערען דער אלטער, אלטער טרוים, אז אידען וועלען ווערען דער אוואנגארד פון דער מענשהייט, דער נס לגוים. דער דגל מחנה ישראל וועט געהן פאָראויס און די אלע אנדערע פעלקער וועלען געהן נאָך איהם...

די אינטעליגענץ פון אידישען פאָלק האָט אנגעפאנגען צו טרוי־מען און דער טרוים איז געווען א זיסער, א ריינער, א הייליגער, א גרויסער...

די „עם עולם"'ניקעס האָבען באפליגעלט מיט נייע האָפענונגען. זייער נסיעה קיין אמעריקא האָט ארויסגערופען אין זכרון יענע טעג פון דער אלטער, גאנץ אלטער לעגענדארישער צייט, ווען די אידי־שע שבטים האָבען געשניטען דעם ים סוף, שפּעטער דעם מדבר, אום אריינצוקומען אין דאָס פארשפּראָכענע לאנד.

דער יונגער דור פון ישראל סבא איז געגאנגען מיט אן אויפ־געהויבענעם קאָפּ, זיכער, אָהן א ברעקעל מורא פאר דער אונ־באוואוסטער צוקונפט. יאָ, ער איז געווען זיכער, ווייל אין איין האנד האָט ער געטראָגען די אלטע תורה, די תורה פון דער פאר־גאנגענהייט, תורת־משה, און אין דער צווייטער האנד האָט ער גע־האלטען די נייע תורה — די תורה פון דער צוקונפט — תורת־מארקס. איבער זיי ביידען האָט געוועהט דער דגל מחנה ישראל...

די ערשטע וואָכען אויפ'ן אמעריקאנישען באָדען.

דעם 30טען מאי 1882 איז די שיף „בריטיש פרינס" מיט די ווילנער און קיעווער פּארטיעס אנגעקומען אין פילאדעלפיא.

פון פילאדעלפיא זיינען זיי מיט דער באהן אנגעקומען קיין ניו יאָרק, וואו מען האָט מסתמא — אזוי איז די יונגע ענטהוזי־אסטישע חברה געווען זיכער — אראנזשירט פאר זיי א גרויסען פייערליכען קבלת־פנים, ווי אין אייראָפּא.

„מיר האָבען זיך אויסגעשטעלט אין רייהען — דערצעהלט נ. אליינקאָוו — ארויסגענומען די ספר תורה, פאנאנדערגעוויקעלט די פאָהן און זינגענדיג רוסישע רעוואָלוציאָנערען ליעדער, מארשירט צום קעסעל־גארדען (וועלכער איז געשטאנען אויפ׳ן אָרט, וואו עס געפינט זיך איצט דער אקוואריום, לעבען בעטערי פארק”).

„פלוצלונג האָט זיך דערהערט מוזיק. מיר האָבען געמיינט, אז דאָס האָט אמעריקא ספּעציעל פאר אונז אראנזשירט אן אויפנאהמע... באלד אָבער האָבען די אינגלאָד, וואָס זיינען נאָכגעלאָפען, גענומען ווארפען אויף אונז שטיינדלאך.*)

דאָס זיינען געווען די ערשטע (אָבער ניט די לעצטע) שטיינער, וואָס דער „עם עולם” האָט באַגעגענט, און דוקא אין דעם טאָג און אין דעם לאנד, וועו און וואו זיי האָבען געהאָפט, אז זייער טרוים ווערט א ווירקליכקייט.

דער ערשטער טאָג אין אמעריקא איז אויך געווען דער ערשטער טאָג פון שווערע, ביטערע ענטוישונגען.

„מיר האָבען פארשטאַנען — דערצעהלט ווייטער אליינקאָוו — אז אמעריקא האָט פאר אונז קיין אויפנאהמע ניט אראנזשירט... אונזער פלאג, „דגל מחנה ישראל” האָבען מיר צוזאמענגעוויקעלט... מיר האָבען זיך ווי עס איז דערפרעגט, וואו קעסעל־גארדען געפינט זיך... און דאָרטען האָבען מיר זיך אויסגעלעגט אויפ׳ן גראָז.

די מוזיק וואָס האָט געשפּילט, ווען די „עם עולם” פארטיע איז ארונטער פון באהן, איז געווען לכבוד דעקאָריישאָן דעי.

זיך אביסעל אָפּגערוהט אויפ׳ן גראָז פון בעטערי פּארק, איז דער פאָרשטעהער פון דער קיעווער גרופּע, נ. אליינקאָוו, אוועק צו די בעאמטע פון דער „היברו אימיגראנט אייד סאָסייעטי”, מיט וועלכער ער האָט שוין געפיהרט א קאָרעספּאָנדענץ אין אייראָפּא. דער אָפיס פון דער סאָסייעטי איז דעמאָלסט געווען אויף סטייט סטריט.

די בעאמטע האָבען דעם פאָרשטעהער גאנץ העפליך אויפגענומען, האָבען איהם אָבער גלייך מודיע געווען, אז זיי קענען אין דער איצטיגער צייט גאָר נישט טהאָן פאר די אימיגראנטען, אָבער אזוי ווי די „עם עולם” ׳ניקעס זיינען שוין דא, וועט די סאָסייעטי אין די ערשטע טעג זיי באהילפיג זיין מיט דירה און עסען.

ווען דער פאָרשטעהער האָט געבראכט די בשורה צו די חברים, זיינען די מיטגלידער אזוי ווי ארונטערגעפאלען פון הימעל

---

*) זעה בורגין׳ס געשיכטע פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

אויף דער ערד. ווי א דונער אין מיטען העלען טאג האט דאס גע־ווירקט אויף די יונגע ענטהוזיאסטען.

— ניטא מעהר קיין לאנד־ארבייט! — האבען זיי אויסגע־שריען — פון אונזער האפנונג האט זיך אויסגעלאזען א פוסטער חלום! צו וואס זיינען מיר אהער געקומען?

נאך דער ערשטער אונערווארטעטער ענטוישונג, האט די יונ־גע חברה אביסעל זיך בארוהיגט. גרעסערע צרות און לײדען, וואס זיי האבען זיך אנגעזעהן ביי אנדערע אימיגראנטען, האבען אביסעל געלינדערט זייער אייגענעם וועהטאג.

„פון דער צייט, ווען אונזער געזעלשאפט איז געגרינדעט גע־ווארען, ביז וואנען מיר זיינען אהער (קיין אמעריקא) געקומען, זיי־נען פון רוסלאנד געקומען מאסען אימיגראנטען. די בעאמטע פון פארט זיינען געווען געצוואונגען אויפצושטעלען אין בעטערי־פארק א גרויסען אפראך פון ברעטער, וואו די אימיגראנטען זאלען קענען האבען א שטיקעל געלעגער ביי נאכט, און זיך שיצען פון רעגען ביי טאג. דער גאנצער פלאץ פון „קעסעל־גארדען“ איז געווען גע־פאקט מיט איינוואנדערער. אין די ארומיגע סטריטען, ווי סטייט און גרינוויטש סטריטס, אויך אנפאנג בראדוויי, האבען זיך גע־וואלגערט פרויען מיט קליינינקע עופה'לאך אויף זייערע הענד. זיי האבען זיך ניט געהאט וואו אהין־צו־טהאן און זיינען פשוט געלע־גען אויף דער ערד. צוליעב דעם גרויסען עמיגראציאנס־שטראם פון רוסלאנד איז די „היברו אימיגראנט אייד סאסייעטי“ ניט געווען אומשטאנד צו טהאן עפעס ממשות'דיגעס פאר די אימיגראנטען. זי האט זיך באנוגענט מיט דעם, וואס זי האט זיי געגעבען אפצו־עסען...*)

אין אן אנדער ארט שילדערט הארקאווי די לאגע פון די איינ־וואנדערער אין מעהר בולט'ע שטריכען.

„...ווי זויגלינגע אן דער ברוסט פון זייער מוטער, זיינען די אימיגראנטען געווען אפהענגיג פון דער הילף, וואס די היברו אימי־גראנט אייד סאסייעטי האט זיי געגעבען.. די עקזעקוטיוו קאמיטע האט פיעל ניט געקענט העלפען. דאס איינציגע, וואס זי איז געווען אומשטאנד דורכצופיהרען, איז געווען א קיך, וואו די אימיגראנטען האבען געקראגען מאהלצייטען, כדי די נשמה צו דערהאלטען. די קיך איז געווען אויף גרינוויטש סטריט. עסען פלעגט מען קומען

*) תולדות אלכסנדר הארקאווי—„הלאום“ זייט 22.

פארטיעס־וויז. איין פארטיע נאך א צווייטער. די מאהלצייטען זיינען געווען ארעמע און מאגערע.

די באלעבאטים פון דער קיך*) זיינען אויסען געווען צו מאכען גרויסע פראפיטען און וואס גרעסער די פראפיטען, אלץ ערגער איז געווען די שפייז.

דער פריהשטיק איז באשטאנען פון א גלאז קאפע, וואס האט אויסגעזעהן און געהאט א טעם ווי זאלץ־וואסער און פון א בולקעלע, וואס האט געקאסט ווייניגער ווי א סענט.

אז עס איז געקומען די צייט פון עסען, פלעגט ווערען א שטורעניש, אז ענגשאפט, א טומעל. אלע זיינען געווען הונגעריג און יעטווידער האט געוואלט זיין פון די ערשטע. די הונגעריגע האבען באדארפט האבען צעטעלאך פון דער אדמיניסטראציע. די דאזיגע צעטעלאך פלעגט א בעאמטער פון דעם הילפס־קאמיטעט אויסטיילען דרויסען צווישען דעם געזעמעל אימיגראנטען. דאס אויסטיילען די צעטעלאך פלעגט נעהמען צייט און די הונגעריגע האבען ניט געהאט געדולד צוווארטען. ניט ווייניג פלעגען נאכמאכען די צעטעלאך, כדי גיכער אנצושטאפען דעם הונגעריגען מאגען!

צווישען די אימיגראנטען זיינען געווען אזוינע, וואס האבען פשוט ניט געקענט אויסהאלטען אזעלכע צרות און באליידיגונגען. פון פארביטערטקייט האבען זיי זיך אנגעפאנגען צו „בונטעווען".

אנגעזעהענע לייט פון דעם „קאמיטעט" פלעגען קומען ריידען צו די אימיגראנטען, זיי בארוהיגען און איינשטילען.

די סצענעס, וועלכע האבען זיך אפגעשפילט צווישען די פארצווייפעלטע אימיגראנטען, פלעגען צורייסען דאס הארץ.

איין פאסירונג האט אויפגעטרייסעלט גאנץ „קעסעל־גארדען".

איינער א יונגערמאן, וואס האט שוין א היבשע צייט געהונגערט און האט נאך דערצו ניט געהאט קיין ריינע העמד אויף זיין לייב, איז אריין אין דעם אפיס פון דעם קאמיטעט, אויף סטייט סטריט, האט ארונטערגעריסען פון זיך זיין שווארצע ברודיגע העמד און האט גאליג אויסגעשריען: „זעהט, וואס פון מיר איז דא געווארען!"

פראפעסאר מיכאל האלפערן, וואס איז גראד דעמאלסט געווען

---

*) די קיך האט בעלאנגט צו פריוואט לייט, נאר די אימיגראנט אייד סאסייטי האט געצאהלט פאר יעדען מאלצייט, וואס דער אימיגראנט פלעגט קריגען.

אין אפים, האט ביי דער סצענע זיך צואוויינט אויפ'ן קול ווי א קליין קינד.*)

זעהענדיג אזא עלענד, האבען די „עם עולם"'ניקעס ניט געהאט דעם מוט זיך צו באקלאגען אויף זייער אייגענעם גורל.

נאכדעם ווי די „עם עולם" גרופען האבען א געוויסע צייט זיך געוואלגערט אין בעטערי פארק, האט די „אימיגראנט אייד סאסייעטי" זיי געבראכט אין אן אימיגראציאנס־הויז, אין גרינפאינט, לאנג איילאנד, וואו די אימיגראנטען פלעגען זיך אביסעל אפרוהען פון דער רייזע, אפעסען און זיך איבערטהאן.

אין א וואך ארום האט מען זיי געלאזט וויסען, אז זיי מוזען אפליידיגען דעם פלאץ פאר אנדערע און זיי דארפען זיך אפטראגען. די „עם עולם" חברה האט שטארק פראטעסטירט געגען אזא באפעהל און האט באשלאסען צו בלייבען אין גרינפאינט געגען דעם ווילען פון דער אדמיניסטראציע.

מען האט אבער זיי ארויסגע'פטר'ט פון דארטען דורך א תירוץ. עס זיינען געקומען צו זיי צוויי מענשען פון קאמיטעט און האבען זיי איינגעלאדען צו געהן זיך אויסבאדען. און גלייך ווי די אימיגראנטען זיינען אריבער די „פערי", האט מען זיי מודיע געווען, אז צוריק קיין גרינפאינט קענען זיי ניט קומען.

דער קאמיטעט האט זיך אבער פארט געהאלטען אביסעל פאראנטווארטליך געגען די „עם עולם" גרופען, און האט אסיגנירט א געוויסע סומע געלד אויפצוהאלטען זיי אויף א חודש צייט, ביז וואנען, הייסט עס, די חברה וועט קענען געפינען פאר זיך ארבייט.

מען האט געדונגען א דירה אין פיער און האלב דיוויזשאן סטריט. דארטען האט מען געקויפט פאר זיי אן אויוועז. דאס קאכען און דאס אויפפאסען אויף דער באלעבאטישקייט און ריינקייט פון דער הויז איז געווען די פליכט פון זיי, פון די „עם עולם" גופא.

וואס פאר אן „ארדנונג" דארטען איז געווען, קען מען זיך שוין פארשטעלען, ווען מען האט אין זינען, אז די חברה איז באשטאנען פון אינטעליגענטען, ניהיליסטען און דאס גלייכען. די גאנצע באלעבאטישקייט איז געווען אן אויוועז צום קאכען און שיסלען און לעפעל צום עסען. ביי נאכט האט מען געשלאפען אויף דער פאדלאגע מיט אלטע שמאטעס אלס בעט־געוואנד.

דאס לעבען איז דארטען געווען גאנץ היימליך, זארגלאז. איינער

*) „הלאום" זייט 27־28.

האט זיך שפּאצירט מיט א רוסישען בוך, א צווייטער מיט א פּוילי־שען, א דריטער האט דיסקוטירט מיט א חבר איבער א קוצו של יוד פון א געוויסען ארטיקעל. אט איז ערגעץ וואו אין א ווינקעל גע־וועז פארטיפט א יונגערמאן אין א ליעד, וואס ער געהט שאפען. אין אן אנדער ווינקעל האט זיך אן אנדערער באהאלטען פון טומעל און האט געזוכט איבערצוגעבען אויף'ן פּאפּיער זיינע געדאנקען. מיט וועלכע ער איז געווען שוואנגער.

ניט ווייניג זיינען געלעגען אויף די טישען מיט די געזיכטער צום סילינג און סתם גע'חלומ'ט.

אייניגע אבער האבען אנגעפאנגען צו זארגען וועגען א תכלית און גענומען זוכען ארבייט.

די ערשטע באַריהרונג מיט דער אמעריקאנער אָרגאַניזירטער ארבייטערשאַפט

בשעת די אימיגראנטען פון די „עם עולם" האבען זיך געפונען אויף דיוויזשאן סטריט, איז אין ניו יארק געווען א סטרייק פון די „לאנג־שארמען" (די פּארט ארבייטער ביים אויפלאדען און אויס־לאדען די שיפען).

די קאמפּאניעס האבען, פארשטעהט זיך, געזוכט „ארבייטס־וויליגע". די גרינע, אקארשט אריבערגעקומענע, האבען קיינמאהל אפילו ניט געהערט דעם נאמען „סטרייק". זיי האבען געזוכט פּרנסה און אז מען האט זיי אנגעוויזען, דאס ביים פּארט קען מען דורך ארבייט פארדינען אביסעל, זיינען זיי גערן אהין געגאנגען.

מאנכע פון די „עם עולם" מיטגליעדער אויף דיוויזשאן סטריט וועמען עס איז געוואָרען לאנגווייליג צו ליגען מיט'ן רוקען אויף'ן טיש און שפּייען אויפן סילינג, האבען זיך אויך ארויסגעלאזען אין שטאָדט זעהן וואס צו טהאן. טרעפענדיג זיך מיט אנדערע „גרינע" זיינען זיי געוואר־געוואָרען, אז אויף די „דאקס" זוכט מען ארביי־טער. די ארבייטס־לוסטיגע האבען ניט געמאכט קיין שהיות, זיינען דארטען אוועק און האבען זיך פארשריבען אלס ארבייטס־וויליגע. צווישען זיי זיינען געווען אלעקסאנדער הארקאווי, שלמה מנקר, ב. וויינשטיין און אנדערע.

„דעם ערשטען טאג האבען מיר זעהר שווער געארבייט — דער־צעהלט הארקאווי — מיר האבען געדארפט פיהרען גרויסע, שווערע פעק סחורות אויף טאטשקעס צו די שיפען און פון די שיפען אין

די לאַגער־הייזער. אַהיים זיינען מיר געקומען מיעד, צובראָכען, אָהן כוח. דעם צווייטען טאָג האָבען מיר זיך שוין אביסעל צוגע־וואוינט און האָבען ניט געארבייט איבער די כוחות. אין די פעק און די זעק, וואָס מיר האָבען געשלעפּט, זיינען געוועזען אַלערליי פּרוכט: מאַנדלען, טייטלען, פייגען, ראָזינקעס א. א. וו. ביי אונז האָט זיך דערוועקט א חשק פון זיי הנאה צו האָבען און מיר האָבען אונזער חשק ניט איינגעהאַלטען. מיר האָבען געעפענט די זעק און גאַנץ נישקשה'דיג טועם טעם געווען. קיינער האָט אויף אונז ניט אויפגעפּאַסט און מיר האָבען געטהאָן וואָס אונזער הארץ האָט גע־גלוסט. אונזערע שכירות זיינען געווען א דאָלאַר און זיבעציג סענט א טאָג.*)

די גרויסע „פּראָספּעריטי“ האָט אָבער לאַנג ניט אָנגעהאַלטען.

אויפ'ן פיערטען טאָג איז איינער פון די „ארבייטס־וויליגע“ דורך א צופאַל ארויס אויפ'ן גאַס. א פּאָר איירישע ארבייטער זיינען צו איהם צוגעלאָפען און איהם מכבד געווען מיט א פּאָר קלעפּ. די קלעפּ האָבען אָפּגעהילכט אַזש אויפ'ן דאַק און רוסישע אינטעליגענטען, וואָס האָבען דארטען געארבייט, האָבען אָנגעפאַנ־גען זיך נאָכצופרעגען, פון וואַנען די קלעפּ זיינען געקומען.

זיי זיינען דעמאָלסט געוואָר־געוואָרען, אַז די דאָק־ארבייטער סטרייקען און אז זיי, אָט די בויער פון א נייעם לעבען, זיינען דאָ פארנארט געוואָרען אלס סטרייק־ברעכער, אלס „סקעבס“.**)

אין אָוועגט, נאָך דער ארבייט, איז מען זיך צוזאַמענגעקומען מיט די סטרייקער און מען האָט גלייך אָפּגעהאַלטען אין „קעסעל־גאַרדען“ א מיטינג אונטער'ן פרייען הימעל, וואו עס איז באַשלאָ־סען געוואָרען ניט צו געהן צו דער ארבייט.

פון דער ארבייט און צו דער ארבייט פלעגען די „ארבייטס־וויליגע“ באַגלייטען פּאָליסלייט.

די „סטרייקברעכער“ זענען אויף מאָרגען געקומען צוריק אויפ'ן דאָק, אבער ניט צו ארבייטען, נאָר מודיע צו זיין דעם פאָרמאַן, אַז זיי וועלען זיך ווייטער ניט לאָזען אויסנוצען אלס סקעבס. די קאָמ־פּאַני האָט גענומען איינריידען מיט גוטען און סטראַשען מיט ביי־זען, אַז זי וועט ניט באַצאָהלען פאַר די אָפּגעארבייטע טעג, אויב זיי זאָגען זיך אָפּ פארצוזעצען די ארבייט. עס האָט קיין זאַך ניט

*) זעה „הלאום“ זייט 23-24.

**) זעה בורגין'ס געשיכטע פון דער אידישער ארבייטער באַוועגונג ז. 87, אויך ב. וויינשטיין: דער ערשטער סימפּאַטי סטרייק פון אידישע אימיגראַנטען אין ניו־יאָרק, 1882 — „צוקונפט־גייסט“ נומער 17.

געהאָלפען. די אימיגראַנטען האָבען זיך דעמאָנסטראַטיוו אפּגע־זאָגט פון צו זיין סקעבס.

ווען די אימיגראַנטען זענען ארויס אויפ'ן גאַס, האָבען די סטרייקענדיגע לאָנגשאָרמען זיי ברידערליך באַגעגענט און אַלע, די סטרייקערס צוזאַמען מיט די „גרינע", האָבען אַראַנזשירט א גרויסען „אָפען־עיר" מיטינג, וואו עס איז ערקלעהרט געוואָרען די באַ־דייטונג פון דעם סטרייק.

אין א פּאָר טעג שפּעטער איז פאָרגעקומען א גרויסער פּאַראַד פון די „לאָנג־שאָרמען", אין וועלכען עס האָבען גענומען אנטהייל אַז ערך 500 אימיגראַנטען, אונטער דער פיהרערשאַפט פון די „עם עולם"־מיטגליעדער.

אַן עהנליכען פאַל האָט פּאַסירט מיט אַן אנדער „עם עולם" גרופּע.

אב. קאַספּע (אונזער איצטיגער דר. קאַספּע) מיט נאָך פופציג אימיגראַנטען זיינען פאַרנארט געוואָרען ערגעץ־וואו הינטער עלי־זאַבעטה, וואו מען האָט געגראָבען א קאַנאַל.

אין מיטען דער ארבייט האָבען א פּאָר ארבייטער אריינגעוואָר־פען א „גרינעם" אין קאַנאַל אריין. עס האָט זיך געהערט א געשריי: „ראַטעוועט!" אַלע זיינען זיך, אויפ'ן געשריי, צוזאַמענגעלאָפען און מען האָט זיך דאָ ווידער דערוואוסט, אַז עס איז א סטרייק און אַז זיי טהוען די ארבייט פון סקעבס.

עס פאַרשטעהט זיך, אַז ניט קאַספּע און ניט זיינע חברים זיי־נען צו דער ארבייט ווייטער ניט געקומען.

בעת דעם סטרייק פון די „לאָנג־שאָרמען" האָט דער באַוואוסטער קולטור־טרעגער, עדוואַרד קינג, וואָס האָט זיך זעהר שטאַרק אינ־טערעסירט מיט דער לאַגע פון די אימיגראַנטען, איבערהויפּט מיט די רוסישע אידעאַליסטישע אימיגראַנטען, צוזאַמענגעפיהרט איי־ניגע רוסישע אינטעליגענטען מיט די אָפיסערס פון די „נאַיטס אָוו לייבאָר" און פון דעמאָלסט אָן האָבען זיך אויף שטענדיג פאַרקניפּט באַציהונגען צווישען דער אָרגאַניזירטער ארבייטערשאַפט און די רוסישע איינוואַנדערער.

די ווילנער קאָמונע.

נאָך א חודש צייט אויף דיוויזשאַן סטריט האָבען די „עם עולם"'ניקעס אָנגעהויבען צו זאָרגען וועגען א תכלית פאַר זיך און פאַר זייערע חברים, וואָס זיינען מיט גרויסע האָפנונגען געבליבען וואַרטען אויף יענער זייט ים.

דאָס צוזאַמענלעבען איז פאַנאַנדער געפאַלען. מען האָט זיך צוטהיילט די שותפות'דיגע קאַסע און אויף יעדענ'ס חלק איז אויס־געקומען אַן ערך צו פינף דאָלאַר.

מיט אַזא „קאַפּיטאַל" איז מען ארוים לעבען אויפ'ן אייגענעם חשבון.

די האָפענונג צו בויען אידישע קאָלאָניעס אויף קאָמוניסטישע יסודות איז ניט אָפּגעשוואַכט געוואָרען. דאָס לעבען אין גרינ־פּאָינט, לאָנג איילאַנד, און אויף דיוויזשאָן סטריט האָט געהאַט אַ גרויסע פּעולה. עס האָט אויסגעלערנט די איינוואַנדערער צו פאַר־שטעהן, אַז אויף פאַרשיעדענע הילפּס־קאָמיטעטען האָבען זיי זיך ניט וואָס צו פאַרלאָזען. דאָס איינציגע, וואָס מען קען פון זיי קריי־גען, איז אַ רויהע בולקע, אַ גלאָז געזאַלצענע קאַפּע און אַ שטיקעל געלעגער אויף דער פּאָדלאָגע, און דאָס אויך נאָר אויף אַ גאַנץ קורצער צייט.

האָט מען גענומען דורכפיהרען די פּלענער מיט אייגענע כחות.

מען האָט באַשלאָסען צו ארבייטען, אויפקלייבען אביסעל געלד און שפּעטער געהן אויפ'ן לאַנד.

זייענדיג געצוואונגען אָפּצולייגען די פאַרווירקליכונג פון זייער אידעאַל צו באַארבייטען קאָמוניסטיש דאָס לאַנד אויף שפּעטער, האָבען די „עם עולם" גרופּען געזוכט דורכצופיהרען, לכל הפּחות, אַ טהייל פון זייער אידעאַל, צו לעבען קאָמוניסטיש.

זיי האָבען זיך צוטהיילט אין קרייזען, וואו די מענשען האָבען צווישען זיך געפיהלט אַ גרעסערע קרובה'שאַפט און האָבען אָנגע־פאַנגען צו פיהרען אַ קאָמוניסטישען לעבען.

מיר האָבען שוין אין איינעם פון די פריהערדיגע קאַפּיטלאַך גע־זאָגט, אַז צווישען די דרום'דיגע „עם עולם"'ניקעס און די ווילנאַ'ר פּלעגען פאָרקומען רייבונגען, סכסוכים. דאָס זיינען געוועזען מענשען מיט פאַרשיעדענע טעמפּעראַמענטען, מיט פאַרשיעדענע געוואוינ־הייטען און מיט אַ פאַרשיעדענער ערציהונג.

אַז מען האָט זיך אָפּגעטהיילט און אויפגעגעבען די שותפות'־דיגע קאַסע, זיינען די דרום'דיגע ארוים לעבען באַזונדער און די ווילנאַ'ר ווידער באַזונדער.

עס איז געגרינדעט געוואָרען אַ „קיעווער קאָמונע" אויף רוז־וועלט סטריט און אין נומער 1 קעטהרין סטריט, אַן „אָדעסער קאָ־מונע" אויף באַיאַרד סטריט, שפּעטער אויף פּעלל סטריט, און אַ „ווילנאַ'ר קאָמונע", אָדער די „עסעקס סטריט קאָמונע".

די מיטגליעדער פון דער קאָמונע זיינען געוועזען: מנקר, פּרענקלין,

מירסקי, גרין, קאטשאקאווסקי, שפיז, מים מנקר, הארקאווי, הורע־וויץ און אנדערע. די מעהרסטע פון זיי האבען געהאט גענומען אן אקטיווען אנטהייל אין דער „נאראדנאיא וואליא“, און האבען באַלאנגט צו זונדעלעוויטש׳עס „קרוזשאק“. מנקר, א שטייגער, האט זיך בכיון אין ווילנא געלאזט אפגעבען אין מיליטער, כדי צו קענען אגיטירען צווישען די סאלדאטען. ער מיט נאך איניגע האבען גע־שלעפט „טאיפ“ פון רעגימענט־דרוקעריי און איבערגעגעבען אין די רעוואלוציאנערע טיפאגראפיע. פאר אזא מעשה, אויב מען וואלט געכאפט, האט מען לייכט געקענט באצאהלען מיט׳ן לעבען.

אויך אנדערע האבען אין רוסלאנד דורכגעמאכט אזעלכע ריזי־קאלישע אונטערנעמונגען. זייער אנשליסען זיך אן דער „עם עולם“ איז געווען מעהר צוליעב רעוואלוציאנערע, סאציאליסטישע צוועקען, ווי צוליעב ספעציפיש אידישע.

אין דער „ווילנא׳ר קאמונע“ האט געהערשט דער פרינציפ כל דכפין ייתא ויאכל, יעטווידער איינער האט געקענט קומען און עסען און טרינקען און שלאפען. די טהירען זיינען געווען אפען פאר אלע־מען. מאנכע האבען דעם דאזיגען פרינציפ מיסברויכט. פלעגען קומען בלויז עסען און דיסקוטירען...

די מיטגליעדער גופא האבען געארבייט און שווער געארבייט אויסצוהאלטען די קאמונע. די פרויען האבען אויפגעפאסט אויף דער באלעבאטישקייט און די מענער האבען געארבייט. צווישען די פרויען זיינען געווען: מים מנקר, גלוסקין, מרס. אלייניקאוו, האר־וויץ און שוואב.

קיינער האט ניט געפרעגט, וויפיעל יעדערער ברענגט אריין אין דער קאמונע, צו ווייניגער, צו מעהר. די קאסע איז געווען אן על־געמיינע. זי איז געלעגען אין א קעסטעלע. ש. מנקר איז געווען דער קאסירער. ווען אימיצער האט געבראכט זיינע פארדינסטען, האט ער עס אריינגעלעגט אין קאסע און צוגעשריבען צום ביכעל: אזוי פיעל און אזויפיעל. האט אימיצער גענומען געלד פון דער קאסע, האט ער אויך קיינעם ניט געדארפט וועגען דעם מעלדען. ער האט בלויז צוגעשריבען: מינוס אזוי פיעל. די נעמען פון די געבער און פון די נעהמער האט קיינער ניט געוואוסט. זיי גופא זיינען ניט געווען מחויב זיך אונטערצושרייבען. יא, זיי האבען ניט גע־טארט וויסען, ווער עס טראגט אריין א גרעסערען און ווער א קלע־נערען חלק.

יעדער מיטגליעד פון דער קאמונע האט געהאט א שליסעל צו דער קאסע און האט צו יעדער צייט געקענט צו איהר צוקומען. קיי־

נער האָט ניט געפרעגט, צי ער וויל ארויסנעהמען, אדער ארייננלע־
גען געלד.

אין די אָווענטען נאָך דער ארבייט פלעגען די מיטגליעדער און
אלערליי געסט דיסקוטירען און זינגען.

די „קאָמונע״ האָט פריהער געהאַט בדעה אָפּצושפּאָרען געלד
און דערנאָך געהן אויף א פארם. עס זיינען אָבער געוועזן צופיעל
נעהמער און עס האָט זיך ניט איינגעגעבען אָפּצושפּאָרען די נויי־
טיגע סומע.

זעקס מאָנאטען האָט די קאָמונע אָנגעהאַלטען. פאר דער צייט
האָט זי אונטערשטיצט די „עם עולם״ צייטונגען אין רוסיש און אין
ענגליש, רעדאַקטירט פון עדוואַר קינג און ניקאָלאַי אַלייניקאָף.

זי האָט יעדע וואָך געגעבען פון איהר קאַסע פאר די אויסגאַבען
30־35 דאָלאַר.

אזוי ווי דער הויפּט צוועק פון דעם קומען איז געוועזן האַנד
ארבייט, האָבען א סך פון די עם עולם׳ניקעס זיך אוועק געלאָזען
אין פארשידענע ווינקלען פון די פאראייניגטע שטאַאטען גרינדען
קאָלאָניעס.

די לערער און אויפקלערער פון אידישע ארבייטער

בשעת איין טייל פון די „עם עולם״ האָט אויפ׳ן אמעריקאַ־
נישען באָדען געארבייט מיט אלע זיינע כחות און איבער זיינע
כחות צו פאַרווירקליכען זיין אידעאל — גרינדען אידישע קאָ־מו־
ניסטישע קאָלאָניעס, איז א צווייטער טייל געבליבען אין שטאָדט
און זיך אָפּגעגעבען מיט זעלבסטבילדונג און מיט זעלבסטאויפ־
קלערונג.

פונקט ווי די „עם עולם״׳ניקעס אויפ׳ן לאַנד האָבען ניט גע־
טרונקען קיין מילך, אזוי האָבען די „עם עולם״׳ניקעס אין שטאָדט
ניט געגעסען קיין האָניג.

די פריהערדיגע רוסישע סטודענטען, גימנאַזיסטען און סתם
אינטעליגענטען האָבען געטהאָן אלערליי עבודת פרך, כדי צו דער־
האַלטען דאָס לעבען. זיי האָבען געגראָבען קאַנאַוועס, געלאָדען
און אויסגעלאָדען שיפען, געווייקט ברודיגע וועש אין די לאונדריס,
געוואַשען טעלערס אין די רעסטאָראַנען, געשלעפּט באַלקענס און
ברעטער אין לאָמבער־יאַרדס, געקנאָטען ליים, געברענט ציגעל, גע־
נעהט קליידער, קינדישע הייזקעס און העמדלאַך אין די סוועט־
שעפּער — מיט איין וואָרט, זיי האָבען אין זייער „גרינער״ אידע־

אליסטישער צייט דורכגעמאכט אלע מלאכות. אין די אלע מלאכות זיינען אבער געווען ווייניג ברכות.

פראפיט־הונגעריגע אונטערנעהמער האבען די יונגע חברה אויס־גענוצט אהן א ברעקעל איינזעהעניש.

שעהנע גייסטער, וואס האבען געטרוימט צו פארוואנדלען גאנץ וועלט אין א גן עדן, האבען געהאט דורכצומאכען אלע זיבען פיי־ערען פון גהינום. זיי פלעגען ביטאג זיך באגיסען מיט שווייס פון היץ און ביי נאכט ציטערען פון קעלט. ווי שאטענס פלעגען זיי זיך ארומדרעהען אויף די ניו יארקער גאסען אהן שפייז און אהן א דירה.

פון דער מדה הכנסת אורחים האבען, הפנים, די דעמאלסטיגע אידען אין ניו יארק ניט געהאלטען. אגב האט מען אויף די „סטו־דענטען", „ניהיליסטען" געקוקט מיט חשד און קיין „בכבוד'יגער" איד האט זיי ניט געוואלט אריינלאזען צו זיך אין הויז. אז איינער פון די טרוימערישע נע ונד'ניקעס איז געקומען צו א חבר צו גאסט, האט ער דארטען ניט געקענט בלייבען נעכטיגען. דער „מיסטער", אדער די „מיסעס" פון דער דירה האט דאס ניט געוואלט ליידען. פלעגט אויסקומען זיך ארומצוואוואלגערען גאנצע נעכט דרויסען.

דער „עם עולם" האט אויף'ן לאנד קיין ערפאלג ניט געהאט. אין דעם זיינען געווים ניט געווען שולדיג די „עם עולם"'ניקעס גופא. זיי האבען, פארקעהרט, ארויסגעוויזען א געוואלדיגע עקשנות אין זייער קאמפף פאר א בעסערען און שעהנערען לעבען, זיי האבען מיט זייערע צייהן די ווארצלען געריסען און האבען מיט זייער שווייס באגאסען די ערד. הונגעריגע, דורשטיגע, האבען זיי געבראדזשעט איבער די קניע אין זומפען, זיי האבען געשלאפען אונטערן פרייען הימעל און זייערע צייגער האבען געקלאפט פון קעלט.

יעדער שריט זייערער האט געפאדערט מסירת נפש. זיי הא־בען ניט געקוקט אויף זייער געזונד. זיי האבען זיך געבראכט א קרבן עולה אויפ'ן מזבח פון זייער אידעאל. און אויב די איבער־מענשליכע ארבייט איז ניט געווען ערפאלגרייך, איז עס ניט גע־ווען ז י י ע ר שולד, נאר די שולד פון די קאמפליצירטע, פאר־וויקעלטע באדינגונגען פונ'ם אמעריקאנישען באדען (אין טאפעל־טען זין פון ווארט).

די „עם עולם"'ניקעס אין שטאדט זיינען געווען מיט זייער לערנען מעהר ערפאלגרייך. שווימענדיג אין דעם טיעפען און בריי־טען ים פון תורה, האבען זיי זיך סוף כל סוף דערגרונטעוועט ביז'ן תהום און האבען ארויסגעטראגען פון דארטען א בריליאנטענעם

פערל, א וועלט אנשויאונג, א קלאהרע איבערציינונג. זיי האבען דארטען געפונען דעם קאמפאס, וואס האט זיי געוויזען דעם וועג, וואוהין צו געהן, און אן ענטפער אויף דער פראגע: וואס צו טהאן.

דער קאמפאס איז געווען דער סאציאליזם.

דעם סאציאליסטישען קערן האט די אינטעליגענץ פארזייהט אויף א פרוכטבארען באדען—דער באדען פון די אידישע ארבייטענדיגע מאסען. דער קלאוקמייקער סטרייק אין 1885 איז דאס געווען דער שרכן, וואס האט צוזאמענגעפארט די אינטעליגענץ מיט דער מאסע.

די אמאהליגע רוסישע רעוואלוציאנערען, די טרוימערישע „עם עולם"'ניקעס, זיינען געווארען די לעהרער און די אויפקלעהרער פון די אידישע ארבייטער אין אמעריקא.

די שניידער און זייערע ארגאניזאציעס.

מיר קעהרען זיך צוריק צו דער יוניאן באוועגונג אויף דער אידישער גאס.

אין 1883 האבען די אונגארישע אידישע שניידער (רעק שניידער) אנגעפאנגען א באוועגונג צו ארגאניזירען דעם טרייד.

זיי האבען געגרינדעט די ערשטע אידישע שניידער יוניאן, וואס האט זיך אנגעשלאסען אן די „נאיטס און לייבאר". די אפערייטארס האבען געהאט פאר זיך א לאקאל און די פרעסערס האבען געהאט א באזונדערען לאקאל.

דער טשערמאן (מאסטער ווארקמען), פון דעם אפערייטארס לאקאל איז געווען מאיבוים, שפעטער גרענד מאסטער פון אינדעפענדענט ארדען ברית אברהם. דער מאסטער וואירקמען פון די פרעסערס איז געווען דזשייקאב שעין.*) ער איז געווען איינער פון די ערשטע גאליציאנער אידישע סאציאליסטען דא אין ניו יארק. אין אנפאנג 1885 איז אויף זיין איניציאטיווע אפגעהאלטען געווארען א מיטינג פון אונגארישע און גאליצישע אידישע סאציאליסטען זיך דורכצוריידען מכח ארויסגעבען צום ערשטען מאהל אין דער געשיכטע א אידישע סאציאליסטישע צייטונג אין אמעריקא. אויף דעם מיטינג איז טאקע באשלאסען געווארען צו גרינדען א קאאפערראטיווע פאבלישינג אסאסיאיישאן. שעין איז ערוועהלט געווארען טרעזשורער פון דער אסאסיאיישאן.

---

*) געשטארבען דעם 27טען יוני 1913.

די קאאפעראטיווע פאבלישינג אסאסיאיישאן האט זיך אין גי־כען פאראייניגט מיט דעם „רוסיש־אידישען ארבייטער פאראיין" אונטער'ן נאמען „דער אידישער ארבייטער פאראיין".*) דאס פראָ־גראם פון פאראיין איז געווען: מינדליכע סאציאליסטישע פראפאַ־גאנדע, שטיצע צו יוניאנס און א פאנד פאר א אידישע סאציאליס־טישע צייטונג.

די אומבאגרינדעטע טראדיציאנעלע אנטיפאטיע, וואס האט גע־הערשט אין אידישען קווארטאל צווישען די „גאליציאנער" און די „רוסישע" אידען, איז אין א גרויסער מאס א דאנק דעם נייעם „אי־דישען ארבייטער פאראיין" באזייטיגט געווארען. מען האט זיך נעהענטער באקאנט צווישען זיך און די טעריטאריעלע מחיצות — א ירושה פון דער אלטער היים — זיינען בטל געווארען. אלע זיי־נען געווען ארומגענומען מיט איין געדאנק און אלע האבען גע־ארבייט פאר איין ציעל. אין 1885 האט שוין אנגעשריבען א ביכעל אין אידיש וועגען דער וויכטיגקייט פון אן אכט־שטונדיגען אר־בייטס־טאג. ארויסגעגעבען איז די בראשורע פון אידישען ארביי־טער פאראיין.

שפעטער איז שוין געווארען דער סעקרעטער פון אינדעפענדענט ארדען ברית אברהם.

דער ערשטער שניידער סטרייק איז געווען אין קענאן סטריט, ביים קאנטראקטאר היימאן דזשייקאב. די פאדערונגען: אנערקע־נען די יוניאן און א הוספה פון צעהן פראצענט אויף די שכירות. די פיהרער פון סטרייק זיינען געווען קאננער און לואיס סמיטה.

לואיס סמיטה איז געבוירען אין פוילען, און האט אלס איינגעל אימיגרירט אין די זעכציגער יאהרען פון פאריגען יאהרהונדערט, צוזאמען מיט נאך פוילישע אידען, קיין פאריז.

ער האט אין 1871 גענומען אן אנטייל אין דער פאריזער קאָ־מונע.

פון פאריז איז ער אוועק קיין לאנדאן. אין 1874 האט סמיטה געהאלפען גרינדען אין לאנדאן א אידישע שניידער סאסייטי. דיזע סאסייטי איז געווען די ערשטע אידישע טרייד יוניאן אין דער גע־שיכטע פון דער ארבייטער באוועגונג.

די שניידער סאסייטי האט געשאפען דעם באדען פון דעם באַ־

---

*) דער ר. א. א. פ. איז געווען א וויכטיגע מדרגה פון דעם „רו־סישען ארבייטער פאראיין", וואס איז געווען געגרינדעט פון דער רוסי־שער אינטעליגענץ. באמערקט די גלגולים. צוערשט „רוסישער ארבי־טער פאראיין", דערנאך „רוסיש־אידישער ארבייטער פאראיין". שפע־טער „אידישער ארבייטער פאראיין". ז.

וואוסטען אידישען סאציאליסטישען פאראיין (דער ערשטער סאָ־ציאליסטישער פאראיין אין ענגלאנד). וואס אהרן ליבערמאן האט געגרינדעט אין 1876 אונטער'ן העברעאישען נאמען: „אגודת הסאציאליסתים העברים בלונדון".

אין דער אטמאספערע פון אט דעם פאראיין האבען זיך ענט־וויקעלט די ערשטע אידישע סאציאליסטישע שרייבער, רעדנער און טהוער, ווי א שטייגער אונזער „זיידע" מארים ווינטשעווסקי, קאנ־סטאנטין גאלאפ, פיליפ קראנץ, ב. פייגענבוים און אנדערע.

דער ערשטער סטרייק פון די שניידער אונטער לואיס סמיטה'ס פיהרערשאפט, האט זיך געענדיגט מיט א זיעג פאר די ארבייטער.

נאכ'ן ערשטען זיעג איז די יוניאן געווארען שטארקער. זי האט געהאט איבער צוויי טויזענד מיטגליעדער.

אין א קורצער צייט ארום האבען זיך אן דער שניידער ארגא־ניזאציע אנגעשלאסען די יעניגע שניידער, וואס האבען געשוויצט אין די טענעמענט הייזער ביי „ציעל" ארבייט (יעדער שניידער האט באדארפט אין א טאג ליווערען א געוויסע צאהל קאוטס, אוי־בער רעק א. א. וו. אזא מין ארבייט האט מען גערופען „ציעל" אר־בייט). אן ערך פיער טויזענד „ציעל־ארבייטער" אדער „ציעלערס" האבען געגרינדעט א נייעם לאקאל אונטער די „נאיטס אוו לייבאר".

אין 1884 זיינען די שניידער ארויס אינ'ם ערשטען גענעראל־סטרייק.

עס איז ווערט צו דערמאהנען, אז דער דאזיגער גענעראל סטרייק איז ערקלעהרט געווארען אום מוצאי יום כפור אין א בית המדרש פון גאליציאנער אידען. די ארגאניזערס פון דער יוניאן זיינען אזוי געווען פאראינטערעסירט אין זייער אויפגאבע, אז זיי זיינען געקומען אין האל, ווען מען האט נאך געזאגט נעילה, און זיי האבען זיך קוים דערוואַרט, ביז אלע פרומע זאלען פארלאזען די שוהל.*)

די שניידער יוניאן האט ארויסגעגעבען אן אייגענע צייטונג אונטער'ן נאמען „פראגרעס".

די מחלוקות אין די „נאיטס אוו לייבאר" האבען זיך אויך אפ־געררופען אויף דער יוניאן פון די שניידער. די קאנטראקטארס הא־בען זיך באנוצט מיט די אינערליכע רייסערייען און האבען אנגע־פאנגען אפצונעהמען פונקט ביי פונקט אלע פאזיציעס, וואס די אר־בייטער האבען געהאט געוואונען.

אין 1888 האט די שניידער ארגאניזאציע אויפגעלעבט מיט פריי־

---

*) אב. קאהאנ'ס יובילעאום שריפט, זייט 48.

שע כחות. אויפ'ן שפיץ פון דער יוניאָן איז געשטאַנען ישראל באַר־סקי, אַ זעהר סימפּאַטישער מאַן, וואָס איז לויט איבערצייגונג גע־ווען אַ סאָציאַליסט.

ישראל בארסקי איז געקומען קיין אַמעריקא דעם 18טען יוני, 1882, מיט אַן „עם עולם" פּאַרטיע, צוזאַמען מיט הלל זאָלאָטאַראָוו, זאָלאָטאַראָוו'ס פאָטער, הערדער, וואָסקאָבאָיניקאָוו און אַנדערע. ער האָט זיך שפּעטער אָפּגעגעבען דער יוניאָן באַוועגונג. האָט אַ סך געשריבען אין פאַרשיעדענע אויסגאַבען איבער יוניאָן אַנגעלעגענ־הייטען אונטער זיין פּען־נאָמען „ישראל בן עולם".

ביי אָט דעם באַרסקי'ן איז שוין דעמאָלסט געבוירען געוואָרען דער געדאַנק פון „אַמאַלגאַמיישאָן", אַריינצוברענגען אַלע נאָדעל־אַרבייטער אין איין שניידער פאַרבאַנד.

באַרסקי האָט פאָרגעשלאָגען, אַז דער שניידער פאַרבאַנד זאָל איינפיהרען אַ סיסטעם פון קראַנקען בענעפיט. אַ חוץ דעם, וואָס עס איז אין יענע יאָהרען, איידער דער אַרבייטער רינג איז געגרינ־דעט געוואָרען, געווען אַ נויטווענדיגקייט צו זיין כאָטש מיט וויפיעל עס איז ניט באַזאָרגט אין צייט פון אַ קראַנקהייט, האָט באַרסקי געהאַט אין זינען דורך אַזאַ סיסטעם פעסטער צוזאַמענצוהאַלטען די מיטגליעדער פון דער יוניאָן.

צווישען די פיהרער און די אָרגאַניזאַטאָרען פון די שניידער זיי־נען פאָרגעקומען, ווי געזאָגט, גרויסע רייבערייען. מאַנכע האָבען גע־צויגען צו די „נאַיטס אָוו לייבאָר" און אַנדערע ווידער זיינען געווען מעהר גענייגט צו דער „אַמעריקאַן פעדערייזשאַן אָוו לייבאָר". די קאַטערס זיינען געווען צושפּאָלטען אין צוויי יוניאָנס. איין יוניאָן איז געווען מיט די „נאַיטס" און די צווייטע מיט דער „פעדעריי־שאַן". די קאַטערס, וואָס האָבען באַלאַנגט צו דער „פעדעריישאַן" האָבען אַ געוויסע צייט אַרויסגעגעבען אַן אייגענע ציימונג: „דער שניידער פאַרבאַנד". דער רעדאַקטאָר איז געווען ישראל באַרסקי.

אין אַפּריל 1891 האָט זיך אין ניו יאָרק, מיט דער הילף פון די געווערקשאַפטען, אָרגאַניזירט „די יונייטעד גאַרמענט וואָירקערס אָוו אַמעריקא".

לכתחילה געגרינדעט פון און מיט דער הילף פון סאָציאַליסטען, האָבען אין די י. ג. וו. אַ. אַנגעפאַנגען אַריינצודרינגען פאַרשיעדענע קאָנסערוואַטיווע עלעמענטען.

דער קאַמפּף צווישען די קאָנסערוואַטיווע און סאָציאַליסטישע עלעמענטען האָט זיך געצויגען אַ פּאָר צעהנדליג יאָהר.

דער רעזולטאט פון דעם קאמף האט זיך סוף כל סוף געענדיגט מיט דער גרינדונג אין אָקטאָבער 1914, אין נעשוויל, טענעסי, פון דער „אמאלגאמייטעד קלאָטהינג וואָירקערס״.

די שריפטזעצער יוניאָן.

די פעסטע, ערפאָלגרייכע שריפטזעצער יוניאָן, באוואוסט איצט אונטער׳ן נאָמען: „היברו אמעריקאן טיפאגראפיקאל יוניאן, נומער 83, א. ט. י.״ האָט אויך אין די ערשטע יאָהרען געהאט דורכצומא־כען ניט וועניג קינדער קראנקהייטען.

די יוניאָן איז געגרינדעט געוואָרען אין 1888, אין דער צייט, ווען עס האָט געבליהט אין אלע אידישע טריידס „די סוועטינג־סיסטעם״.

„די שעפער האָבען זיך כמעט אָהן אויסנאהמע געפונען אונטער דער ערד. בלויז די אידישע בעקערס האָבען דאן געקענט אנווייזען אויף נאָך טיפערע קעלערען, ווי די שריפטזעצער. אין דיזע פינסטערע לעכער האָט זיך דער ארבייטס טאָג פון „הבחור הזעצער״ געצויגען פון 12 ביז 15 שטונדען. דערפאר זיינען אָבער זיינע פארדינסטען ניט געווען אזוי עלאסטיש. פינף דאלאר א וואָך. זיי האָבען זיך מעהר ווי אויף זיבען דאלאר ניט געקענט אויסציהען״.

ווען אין מאנכע טריידס זיינען געגרינדעט געווארען יוניאנס, האָט זיך אויך געגרינדעט א יוניאָן פון שריפטזעצער. מיט דער הילף פון דעם „אידישען ארבייטער פארבאנד״ (אידישער ארביי־טער פאראיין), האָבען זיך שריפטזעצער אָרגאניזירט, „און פון זיכערהייט וועגען, כדי ניט צו ערוועקען דעם ווידערווילען פון זיי־ערע בעלי בתים, האָבען זיי זייער יוניאָן א נאָמען געגעבען: „אי־דישע שריפטזעצער אסאָסיאיישאָן״. די דאָזיגע „אסאָסיאיישאָן״ איז אָבער אין א קורצער צייט ארום צופאלען געווארען. און ווען די שרעקליכע צושטאנדען, וואָס האָבען דאן געהערשט אין טרייד, זיינען געוואָרען נאָך אונערטרעגליכער, זיינען עטליכע שריפטזעצער זיך צוזאמענגעקומען דעם 20טען אָקטאָבער, 1888, צו באטראכטען ווי אזוי זייער לאגע צו פארבעסערען. אָט ביי דעם צוזאמענקונפט איז געגרינדעט געווארען די היברו אמעריקאן טיפאָגראפיקאל יוני־אָן און ניו יארק״.*)

*) זעה „היברו אמעראקאן טיפאָגראפיקאל יוניאָן״ סאָוועניר, ארויס־געגעבען צום 35טען יובילעאום, 1923, ארטיקעל פון עדיטאָריעל קאָמיטע.

די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען.

די שריפטזעצער יוניאן איז געווען איינע פון די דריי יוניאנס, וואס האבען געגרינדעט די פאראייניגטע אידישע געווארקשאפטען.

די אנדערע צוויי זיינען געווען די אקטיארען יוניאן און די כאריסטען יוניאן.

די אקטיארען האבען זיך ארגאניזירט אין א יוניאן אין 1888, מיט א קורצער צייט פריהער, בעפאר די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען.

בשעת א סטרייק אין „אכטער סטריט טהעאטער" געגען דעם מענעדזשער מ. זילבערמאן, האבען די אקטיארען צוזאמען מיט די כאריסטען און אנדערע אנגעשטעלטע געעפענט א טהעאטער אויף קאאפעראטיווע יסודות.

די אידעע פון קאאפעראציע איז בכלל דעמאלסט געווען זעהר פאפולער אין דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

די אידישע כאריסטען יוניאן האט שוין עקזיסטירט זינט 1886. דער גרינדער פון די כאריסטען יוניאן איז געווען וו. גרעטץ, אן אקטיווער טהוער אין דעם „אידישען ארבייטער פאראיין".

אין איינציגער אידישער טהעאטער איז דעמאלסט געווען (173 בויערי). אויפגעפיהרט האט מען דארטען גאלדפאדען'ס אפעראס: „שולמית", „בר כוכבא", „די כשוף מאכערין" און אנדערע פארשטעלונגען מיט געזאנג.

אויסצוהאלטען כאריסטען איז דער טהעאטער נאך ניט געווען בכח, פלעגען זיי ביי טאג ארבייטען און ביי נאכט זינגען. די שכירות זייערע איז געווען פיער־פינף דאלאר א וואך. די כאריסטקעס האבען פארדינט נאך ווייניגער.

די כאריסטען און די כאריסטקעס אלס ארבייטער און ארבייטערקעס, האבען באלאנגט צו ראדיקאלע ארגאניזאציעס און האבען גוט פארשטאנען די וויכטיגקייט פון א יוניאן.

אין דעם ארגאניזירען די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען האבען א חוץ די דריי יוניאנס אויך אנטהייל גענומען די דייטשע פאראייניגטע געווערקשאפטען, וואס האט שוין עקזיסטירט פון פריהער, דער רוסישער ברענטש פון דער סאציאליסטישער ארבייטער פארטיי*) און הויפטזעכליך דער דעמאלסטיגער אכטער ברענטש פון דער סאציאליסטישער ארבייטער פארטיי.

---

*) צום „רוסישען" ברענטש האבען באלאנגט זאמעטקין, מארים און דזשייקאב הילקוויט, לואי מילער, זיין ברודער באנדעס, סטאלעשני־קאף, לינט, און באראנדעס.

„דער פלאן פון א צענטראל פארבאנד פון אידישע יוניאנס איז געבוירען געווארען אויף א מיטינג פון דעם דאזיגען ברענטש. י. מאגידאוו (איצט דער סיטי עדיטאר פון „מארגען זשורנאל") האט אויפ'ן מיטינג פון ברענטש פארגעלייגט צו גרינדען א צענטראלע קערפערשאפט, וועלכע זאל ארגאניזירען נייע יוניאנס און זאל פארשפרייטען סאציאליזם צווישען אידישע ארבייטער. מאגידאוו'ס פארשלאג איז אנגענומען געווארען און דער ברענטש איז גלייך צוגעטראטען צו פארווירקליכען דעם פלאן".*)

דער אכטער ברענטש האט ארויסגעלאזען אן אויפרוף, און דעם 9טען אקטאבער 1888, אויף א מיטינג אין לייבאר לייסעאום פון דער סאציאליסטישער ארבייטער פארטיי, 25 איסט 4טע סטריט, איז געגרינדעט געווארען די „פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען".

די ערשטע באאמטע פון די געווערקשאפטען זיינען געווען: הילקאוויטש (הילקוויט), קארעספאנדענץ סעקרעטאר, איזאק ארטמאן (דר. ארטמאן), פראטאקאל סעקרעטאר. (דר. ארטמאן האט אבער בלויז געקענט אביסעל שרייבען אידיש אבער ניט לעזען דאס געשריבענע, האט ער זיך אין א קורצע צייט צוריקגעצויגען — און ב. וויינשטיין איז געווארען פראטאקאל סעקרעטאר), און וועבער, (איינער פון די גרינדער פון די שריפטזעצער יוניאן), טרעזשורער.

גלייך ווי די „געווערקשאפטען" איז געגרינדעט געווארען, האבען זיך אנגעהויבען אין איהר צו קאנצענטרירען כמעט אלע אידישע יוניאנס. מיט דער הילף פון די געווערקשאפטען, זיינען א סך נייע יוניאנס געגרינדעט געווארען.

א חוץ ארגאניזירען די יוניאנס און העלפען זיי, האט די געווערקשאפטען אנגעפיהרט א קאמפף געגען דער סוועטינג־סיסטעם, געגען די סקעב־אגענטען, וואו אומשולדיגע אידישע אימיגראנטען פלעגען אריינגענארט און אויסגענוצט ווערען אלס סטרייק ברעכער, האט אנטהייל גענומען און דער סאציאליסטישער באוועגונג, האט געהאלפען די „ארבייטער צייטונג" א. א. וו.

אין 1889 האט די געווערקשאפטען געשיקט א דעלעגאט צו דעם אינטערנאציאנאלען סאציאליסטישען קאנגרעס אין פאריז.

דער דעלעגאט איז געווען לואי מילער.

אינ'ם יאהר 1888 זיינען פארגעקומען א סך סטרייקס אין די אידישע טריידס, דערהויפט אין דער נאדעל אינדוסטריע.

---

*) זעה בורגין: „די געשיכטע פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג, ז. 734.

דאס איז געווען א צארן אויסגוס געגען דעם סוועטינג סיס־טעם.

דעם ערשטען פייער האבען געעפענט די „ניע פענטס מייקער", נאך זיי זיינען געווען אין דער רייהע די „פענטס מייקער", „קלאוק־מייקערס", „שוירט מייקערס" און „דזשעקעט מייקערס". אין פאר־לויף פון איינינע וואכען האט אן ארמעע פון ניט ווענינער ווי פופ־צעהן טויזענד אידישע נאדעל ארבייטער אוועקגעלעגט די ארבייט, פארערענדיג בעסערע שכירות און קורצערע שטונדען.*)

אט אין די אלע קאמפפען האט די פאראייניגטע אידישע גע־ווערקשאפטען געשפיעלט די ערשטע פידעל.

דער „אידישער ארבייטער פאראיין" און דער „רו־סישער פראגרעסיווער פאראיין". „די פיאנירען דער פרייהייט" און דער אכטער ברענטש ס. ל. פ.

דער „אידישער ארבייטער פאראיין" האט געשפיעלט אן אונ־געהייערע גרויסע ראליע אין מיטען פון די אכציגער יאהרען.

ער האט גענומען א גרויסען אנטייל אין דער באוועגונג פאר אן אכט שטונדיגען ארבייטס טאג, וואס איז דאמאלסט געווען זעהר פאפולער אין די ניט־אידישע ארבייטער קרייזען.

אויף זיין איניציאטיווע איז פאר דעם צוועק ארראנזשירט גע־ווארען א גרויסער פאראד, דעם 1טען מאי 1886.

דאס איז געווען דאס ערשטע מאל, ווען די אידישע ארבייטער (אויך ניט אידישע) האבען זיך געפיהלט יום־טוב'דיג דעם 1טען מאי.

דער „אידישער ארבייטער פאראיין", האט פאקטיש פאר־זייהט דאס קערענדעל פון פראקטישער סאציאליסטישער און אנאר־כיסטישער ארבייט**) צווישען אידען.

ער האט די אידעע פון סאציאליזם, וואס איז ביז איהם געלע־

---

*) זעה הילקוויט: סאציאליזם אין די יונייטעד סטייטס.

**) אין יענער צייט זיינען די סאציאליסטען געווען צוזאמען מיט די אנארכיסטען. די אנארכיסטען האבען זיך אויך גערופען סאציאליס־טען, נאר מעהר ראדיקאלע. מען האט זיך קוים פאנאנדערגעקליבען אין דעם גרויסען אונטערשייד צווישען אט דיביידע ריכטונגען. די סאציא־ליסטען האבען זיך בלויז געהאלטען פאר רעאליסטען און די אנארכיסטען פאר ראמאנטיקער. דאס איז טאקע געווען דעמאלסט דער הויפט אונטער־שייד.

גען בלויז אין די קעפּ פון איינצעלנע אינטעליגענטען, אריינגע־בראַכט צווישען די ברייטע ארבייטער מאַסען.

דער סאָציאַליסטישער אידעאַל האָט אַ דאַנק איהם ארונטער־געגידערט פון זיין הימלישער הויכקייט אויף דער ערד און איז גע־וואָרען דער ליכטיגער זייל, וואָס האָט געשאַינט און געוואָרעמט די פאַר'חושך'טע ארבייטער אין די שוויץ־שעפּער.

אַלס פּערמיטלער צווישען טעאָריע און פּראַקטיקע איז דעם פּאַראיין'ס מזל געווען ענג פאַרבונדען מיט דעם לעבענס־נערוו, מיט די טאָג־טעגליכע אינטערעסען פון די מאַסען. איז אָט דער לעבענס־נערוו שוואכער געוואָרען, איז אויך אָפּגעשוואַכט געוואָרען די טהעטיגקייט פון דעם אידישען ארבייטער פאַראיין.

סוף 1886 און אָנפאַנג 1887 איז געווען אַן אינדוסטריעלער שטילשטאַנד. די אידישע ארבייטער האָבען אויך ניט געפונען קיין קויפער אויף זייער איינציגע סחורה, אויף זייער ארבייטס־קראַפט, ווי ביליג זיי וואָלטען זי ניט פאַרקויפט. זיינען די ארבייטער ארומ־געגאַנגען מיט ליידיגע מאַגענס, איז זיי אויך ניט געקראָכען אין קאָפּ די פּרעדיגען פונ'ם „אידישען ארבייטער פאַראיין". און ניט האָבענדיג קיין אַטמאָספערע, וואו צו אַטהעמען, האָט דער פאַראיין ביסלעכווייז אָנגעפאַנגען צו פאַרוועלקען און אָפּשטאַרבען.

אין 1887 האָט זיך דער „אידישער ארבייטער פאַראיין" אויפ־געלייזט.

די אַנאַרכיסטען האָבען געגרינדעט אַן אייגענע אָרגאַניזאַציע: „די פּיאָנערען דער פרייהייט".

די סאָציאַליסטען, ווידער, האָבען אין אַ פּאָר וואָכען ארום, ווי דער „אידישער ארבייטער פאַראיין" איז פאַנאַנדערגעפאַלען, גע־גרינדעט דעם אכטען ברענטש פון דער סאָציאַליסטישער ארבייטער פּאַרטיי און זיינען דערמיט געוואָרען אקטיווע טהוער אין אַלע קאַמ־פּאַניעס, וואָס די סאָציאַלטשיסיע לייבאָר פּאַרטיי האָט אָנגעפיהרט.

ביי די אידישע סאָציאַליסטען זיינען געווען זעהר פּאָפּולער אַב. קאַהאַן, מ. זאַמעטקין, מאָרים הילקוויט, לואי מילער און אַנדע־רע.

עס איז אויך נויטיג צו דערמאָהנען אַן אַנדער אָרגאַניזאַציע, אַזוי צו זאָגען אַן אומפּאַרטייאישע, וואָס האָט געשפּיעלט אַ ראָליע אין יענער צייט. דאָס איז „דער רוסישער פּראָגרעסיווער פאַר־איין" (ניט צוזאַמען צומישען מיט „דעם רוסישען ארבייטער פאַר־איין", וואָס האָט עקזיסטירט איניגע יאָהר פריהער).

בשעת דער „אידישער ארבייטער פאראיין" האט געהאלטען ביים אויסהויכען זיין נשמה, האט ער זיך פאראייניגט מיט דער „רוסישער לייבאר לייסעאום ארגאניזאציע", אוןביידע צוזאמען האבען געבילדעט דעם „רוסישען פראגרעסיווען פאראיין".

אין דעם פאראיין זיינען געווען ווייניג ארבייטער. זיינע מיט־גליעדער זיינען על פי רוב געווען אינטעליגענטען, סאציאליסטען, אנארכיסטען, ראדיקאלען און סתם קולטור טרעגער פון פארשיע־דענע שאטירונגען.

די שפראך איז דא ניט געווען אידיש, נאר רוסיש און ענגליש. די לעקטארס און רעדנער אויף די מיטינגען זיינען געווען עד־ווארד קינג, מ. זאמעטקין, ה. זאלאטאראוו, טש. ראיעווסקי, אב. קאהאן, לואי מילער, נ. אלעיניקאוו, מ. מינץ, ש. יאנאווסקי. עס האבען צו איהם אויך באלאנגט עמא גאלדמאן, אלעקסאנדער בערק־מאן, מארים ראזענפעלד און אנדערע.

דער הויפט טאן־געבער אין פאראיין איז געווען ל. באנדעס. לע־און באנדעס (לואי מילער'ס אן עלטערער ברודער) איז פון דערהיים געווען א טהעטיגער רעוואלוציאנער, א חשוב'ער מיטגליעד אין „נאראדנאיא וואליא". אין די רעוואלוציאנערע קרייזען פון זיין געבורטשטאדט ווילנא איז ער נאך אין זיינע גימנאזיסטען יאהרען געווען זעהר פאפולער אלס גרויסער אידעאליסט. ער איז געווען איינער פון זונדעלעוויטש'עס צוויי לייטענאנטען. דער צווייטער איז געווען גר. ווײנשטיין. איהם איז אויסגעקומען ניט איינמאהל צו פארזוכען דעם טעם פון די רוסישע טורמעס.

באנדעס האט עמיגרירט קיין אמעריקא אין 1887 און האט זיך גלייך אפגעגעבען דער סאציאליסטישער באוועגונג. ער איז גע־ווארען איינער פון די איינפלוסרייכסטע טהוער אין די רוסיש־אי־דישע קרייזען. איז געווען דער רעדאקטאר פון די רוסישע רעווא־לוציאנערע אויסגאבען.

ל. באנדעס איז געשטארבען פון שווינדזוכט זעהר יונג, דעם 9טען מערץ, 1890.

עס האט ניט לאנג געדויערט און אין רוסישען פראגרעסיווען פאראיין האבען זיך אנגעהויבען שטארקע מחלוקות צווישען די סאָ־ציאליסטען און די אנארכיסטען. די מחלוקות האבען זיך וואס ווייטער אלץ מעהר פארשארפט, ביז וואנען עס איז געקומען צו אן אפענעם קאנפליקט אין 1888.

די ארגאניזאציע האט פארמאגט א רוסישע דרוקעריי, א ביב־ליאטעק און א ביסעל געלד, און יעדער צד האט פארשטעהט זיך,

צוויי גרינדער פון א.ר.

ה. גרינוואַלד
ווי ער זעט איצט אויס

גאָלדרינג דער קאָמי־
סאַר (פּאַריזער קאָר־
סונג) און גרינוואַלד
דער שמית, זיינען די
ערשטע, וואָס האָבן
אויסגעשמידט די
קייטן פון אונזער
„רינג".

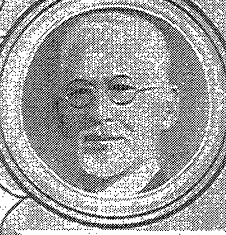

מ. גאָלדרינג
ווי ער זעט איצט אויס

געוואָלט האָבען דעם פארמעגען ביי זיך אין די הענד. האָט מען זיך זעהר היבש ארומגעקריגט.

די אנארכיסטען האָבען אָנגעקלאָגט די סאָציאַליסטען צו דער סענטראַל קאָמיטע פון דער ס. ל. פּ. פאר'ן „פארכאַפּען" דעם פאר־מעגען פון פאראיין.

דער הויפּט אָנקלעגער איז געווען ש. יאנאָווסקי (צוזאמען מיט מ. גירזשדאנסקי'ן).

דער הויפּט אָנגעקלאָגטער איז געווען לואי מילער. די אונטער־זוכונגס קאָמיטע האָט גע'פסק'ענט, אַז די סאָציאַליסטען האָבען רעכט.

דער קאַמפּף צווישען דיביידע ריכטונגען איז דערפון געוואָרען מעהר פארביטערט.

דאָס יאָהר 1889.

נאָכ'ן גט ביי די סאָציאַליסטען און אנארכיסטען האָבען ביידע לאַגערען ענטוויקעלט אַ גרויסע, אַ היציגע, אַ פלאַם־פייערדיגע אַגי־טאַציע צווישען די אידישע ארבייטער.

יעדער צד האָט געוואָלט געווינען די ארבייטער אויף זיין זייט.

דער קאַמפּפס־פּלאַץ איז געווען — די יוניאָנס.

אויף די יוניאָן מיטינגען האָט מען געפיהרט לאַנגע דעבאַ־טען און דיסקוסיעס איבער סאָציאַליזם און אנארכיזם. צייט האָ־בען די אַגיטאַטאָרען פון ביידע ריכטונגען געהאַט גענוג. פון פער־זענליכע תכליתים האָט מען ניט גע'דאגה'ט. יאָ געגעסען, ניט גע־געסען, יאָ געשלאָפען, ניט געשלאָפען — אויף אַזעלכע זאַכען האָט מען ניט געקוקט. די יונגעלייט זיינען געווען פול מיט האָפענונ־גען, אַז היינט־מאָרגען קומט די סאָציאַלע רעוואָלוציע, און די הויפּט פראַגע איז נאָר געווען, װ י אַ ז י זי וועט קומען, דורכ'ן שטים־קאַסטען אָדער אָהן איהם, דורך יוניאָנס, אָדער דורך פּראָפּאַגאַנדע דער טהאַט.

די היציגע דעבאַטען פלעגען פיהרען צו היציגע ארגומענטען און ניט זעלטען צו „שלאָגענדע" ארגומענטען.

די ארבייטער האָבען גערן באזוכט די מיטינגען און פלעגען מיטגעריסען ווערען מיט דעם ענטהוזיאַזם פון די רעדנער. זיי זיי־נען געווען קאַפּאַבל אָפּצוזיצען פארגאַפט נאָך שווערע ארבייט טעג גאַנצע נעכט און הערען, וואָס די גדולים זאָגען מכח דעם „צו־קונפט־שטאַאַט".

די גאנצע אטמאספערע איז געווען דורכגענומען מיט באגייס־טערונג. אין דער לופט האבען געהילכט סאציאליסטישע און אנאר־כיסטישע שלאג־ווערטער

דאס וואס מען האט געהערט אין די אווענטען אויף די פאר־זאמלונגען, האט מען אויף מארגען איבערגע׳חזר׳ט מיט מעהר פרישקייט אין די שעפער. ביי דער ארבייט האט מען זיך ניט ווינ־ציגער געקאכט, ווי אין די האלס. אנדערע האבען מעהר אדער ווי־ניגער פארשטאנען, אין וואס עס האנדעלט זיך, אנדערע האבען סתם אין דער וועלט אריין איבערגע׳חזר׳ט אויטאמאטיש די טענות, וועלכע מען האט זיך אנגעהערט און מאנכע ווידער האבען זיך ניט געשעהמט מודה צו זיין, אז זיי ווייסען אליין ניט, אויף וואסער וועלט זיי זיינען, אז ביי זיי אין מח איז א מיש־מאש פון געדאנקען, אז די אלע געדאנקען האבען זיך אויסגעמישט אין א מין סאציא־ליסטיש־אנארכיסטישע קאשע, וועלכע זיי קענען ניט פארדייהען.

איין זאך איז זיכער:

די לשם־שמים׳דיגע מחלוקה, ווי און ווי אזוי די סאציאליסטי־שע רעוואלוציע וועט קומען, וואס פאר א פנים דער „צוקונפט־שטאט" וועט האבען, ווי ער וועט זיין געבויט, האט געווירקט און האט באגייסטערט די אידישער ארבייטער.

דער אמת פון פסוק: „קנאת סופרים תרבה חכמה" (די קנאה צווישען לומדים פארגרעסערט דעם וויסען) האט זיך באשיינפער־ליך ארויסגעוויזען אין יענע יאהרען.

די סאציאליסטען האבען געוואלט געווינען די מאסען מיט סא־ציאליסטישע ארגומענטען, וואס זיי האבען גענאסען אין די מארק־סיסטישע ביכער, און די אנארכיסטען מיט זייערע ארגומענטען, וואס זיי האבען געקראגען בירושה פון פרודאן, באקונין און אנדע־רע. בינו־לבינו זיינען די מאסען ערצויגען געווארען אין אן אט־מאספערע, וואו עס האט געהערשט א רעליגיעזע פארגעטערונג פון די הויכע אל־מענשליכע אידעאלען.

די אנארכיסטען, ארויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, אז וואס ערגער אלץ בעסער, דאס הייסט, וואס ערגער עס איז די לאגע פון די ארבייטער, אלץ גרעסער איז זייער רעוואלוציאנערע ענער־גיע, האבען אין אנפאנג ניט געהאלטען, ניט נאר פונ׳ם פאליטישען קאמפף, נאר אפילו ניט פונ׳ם עקאנאמישען קאמפף. שפעטער אבער האבען זיי גופא זיך אריינגעווארפען אין דער יוניאן באוועגונג און האבען אייניגע יוניאנס אליין ארגאניזירט. די גרופע: „פיאנערען

דער פרייהייט" האט זיך אנגעשלאסען אן די געווערקשאפטען, צו וועלכע זי האט אין אנפאנג זיך פארהאלטען קאלט, מען קען זאגען פיינדליך, און געהאלפען אנפיהרען דעם קאמפף פאר טאג־טעגליכע אויסבעסערונגען.

אין יאהר 1889 איז געגרינדעט געווארען צווישען א סך אנדערע פראגרעסיווע און ראדיקאלע ארגאניזאציעס, די „וואירקינגמענ'ס סעלף העלפ אסאסיאיישאן" (די ארבייטערס זעלבסט הילף אסאסיאיישאן) א רוסיש־אמעריקאנישער ארדען.

דער וויכטיגסטער אויפטהו אין דעם יאהר 1889 איז געווען דער באשלוס ארויסצוגעבען די „ארבייטער צייטונג", וואס האט אנגעפאנגען צו ערשיינען דעם 7טען מערץ 1890.

דא איז אין פלאץ צוגעבען א קורצען איבערבליק איבער דער ראדיקאלער פרעסע, פעריאדישע און ניט־פעריאדישע אויסגאבען, פון די אכציגער יאהרען אין ניו יארק, ביז די „ארבייטער צייטונג".

די פרעסע איז אין קיין ארט ניט געווען אזוי פארבונדען מיט דעם לעבען, ווי אויף דער אידישער ארבייטער גאס. זי איז שטענדיג געווען דער אמת'ער שפיגעל פון דער באוועגונג. זי האט געבליהט צוזאמען מיט איהר און איז געפאלען, ווען די באוועגונג איז געווארען שוואך.

אונזער איבערזיכט איבער דער באוועגונג וואלט ניט זיין קיין פולער, אויב מען זאל ניט דערמאהנען איהר גייסטיגע פארקערפערונג — די פרעסע.

די אידישע פרעסע אין אמעריקא אין די אכציגער יאהרען.

אין 1872 האט זיך באוויזען אין נויארק א אידישע צייטונג אונטער'ן נאמען „די אידישע פאסט" פון הענרי גרשוני. נאך פריהער איז געווען א צייטונג וואס איז ארויסגעגאנגען אין ענגליש, דייטש און אידיש. אין 1874 האט אנגעפאנגען צו ערשיינען די „אידישע גאזעטען", געגרינדעט פון כ. צ. שרה'זאן.

אין 1880 אין אין 1883 האט דער ארויסגעבער פרובירט צו פארוואנדלען די „אידישע גאזעטען" אין „טעגליכע גאזעטען", וואס האט אנגעהויבען צו ערשיינען פיר מאהל א וואך, אבער די פראבעס האבען זיך ניט איינגעגעבען.

ערשט מיט א צייט שפעטער איז די „אידישע גאזעטען" פאר־

בליבען א וואכען־בלאט און די טעגליכע צייטונג האט אנגעהויבען
צו ערשיינען אלס דאס „יידישעס טאגעבלאט".

די „אידישע גאזעטען" אלס א כל ישראל צייטונג איז געוועזען
פיינדליך צו די אידישע ארבייטער ארגאניזאציעס. זי האט בא־
קעמפפט און באשמוצט די ארבייטער פיהרער און בכלל אלע ראַ־
דיקאלען. א צווייטע כל ישראל צייטונג איז ארויסגעגעבען גע־
ווארען פון וועקסלער („ניו יארקער צייטונג"). איהר שטעלונג איז
געוועזען די זעלביגע ווי פון די „אידישע גאזעטען".

אז די אידישע ארבייטער באוועגונג האט אנגעהויבען צו וואק־
סען, האט זיך גלייך אנגעהויבען צו פיהלען א גרויסע נויטווענדיג־
קייט אין אן ארגאן, וואס זאל באלייכטען דעם קאמפף פון די אר־
בייטער.

די אונגארישע און גאליציישע אידישע סאציאליסטען האבען
שוין אין אנפאנג 1885 געמאכט א פארזוך צו גרינדען*) א קאָאָ־
פעראטיווע פאבלישינג אסאסיאיישאן.

עס איז צונויפגענומען געווארען א היבשער פאנד און עס איז
שוין באשלאסען געווארען ארויסצוגעבען מיט דער הילף פון דעם
„רוסיש־אידישען ארבייטער פאראיין" אן אפיציעלען פארטיי אר־
גאן אין אידיש אונטערן נאמען „דער סאציאליסט".

דער באשלוס איז אבער ניט אויסגעפיהרט געווארען און דער
„אידישער סאציאליסט" האט קיין מאהל ניט זוכה געווען צו זעהן
די ליכטיגע וועלט. ער איז געשטארבען נאך איידער ער איז גע־
בוירען געווארען.

די ערשטע ראדיקאלע צייטונג אין ניו יארק איז געווען א פריי־
וואטע און האט געהייסען „די נייע צייט". די רעדאקטארען (אויך
די הויפט מיטארבייטער) פון דער צייטונג זיינען געווען טש. ראַ־
יעווסקי און אב. קאהאן. דער ארויסגעבער איז געווען דר. ראַיעוו־
סקי, וואס פלעגט אלע זיינע פארדינסטען (פון פינף ביז זעקס
דאלאר א וואך) אריינבראקען אין דער אויסגאבע.

דער ערשטער נומער איז ערשיענען שבועות, אנפאנג יוני 1886.
דער ערשטער ארטיקעל (לייט־ארטיקעל) האט געהייסען „שבועות
און סאציאליזמוס".

„די נייע צייט" האט עקזיסטירט אן ערך צוויי מאנאטען. ענ־
דע יולי איז איהר אויסגעגאנגען די כוחות און איז געווארען א
נפטר.

---

*) זעה אויבען, קאפיטעל: „די שניידערס און זייערע ארגאניזאציעס".

דעם 25טען יוני פון דעם זעלביגען יאהר (1886) האט אנגע־הויבען צו ערשיינען די „ניו יארק אידישע פאלקס ציימונג“. די ארויסגעבער זיינען געווען ברונס און קאנטאר,ביידע סאצי־אליסטען.

די רעדאקטארען פון דער צייטונג זיינען געווען אב. ברעס־לאווסקי (דר. ברעסלאוו) און מאזעס מינץ (דר. מינץ). די צייטונג האט עקזיסטירט דריי און א האלב יאהר ביז דעם 20טען דעצעמ־בער 1889. פאר דער צייט איז ארויסגעגעבען געווארען 187 נומע־רען. אין דער צייטונג זיינען ערשיענען טעארעטישע ארטיקלען וועגען סאציאליזם און פארשיעדענע צווייגען פון דער נאטור ווי־סענשאפט, אם מעהרסטען איבערזעצונגען. איז איהר איז אויך געווען געדרוקט אין פארטזעצונגען אן איבערזעצונג פון מארקס'עס „לוין און קאפיטאל“.

די צייטונג האט עהרליך געדינט די ארבייטער אינטערעסען און האט פיעל מיטגעהאלפען דעם ארבייטער קאמפף.

מארים ראזענפעלד'ס ערשטע ליעדער זיינען ערשיענען אין דער „ניו יארקער אידישער פאלקס צייטונג“.

די ארגאניזירטע אידישע ארבייטערשאפט האט די אויסגאבען געהאלטען פאר א י ה ר צייטונג.

אין 1888 האט אנגעפאנגען צו ערשיינען א פריוואטע סאצי־אליסטישע צייטונג „די נייע וועלט“ אונטער דער רעדאקציע פון טש. ראיעווסקי, דער גרינדער און רעדאקטאר פון פריהערדיגער „די נייע צייט“. „די נייע וועלט“ האט ניט געהאט מעהר גליק ווי „די נייע צייט“. עס איז פון איהר ערשינען ניט מעהר ווי פינף נומערען.

אין דעם זעלביגען יאהר, (דעם 27טען יולי 1888) האט אנגע־פאנגען ארויסצוגעהן אן ארבייטער פריינדליכע צייטונג „דער פאלקס אדוואקאט“, אונטער דער רעדאקציע פון געצעל זעליקאוויץ. דער ארויסגעבער איז געווען מייקעל מינץ. די נאהענטסטע מיטארבייטער אין דער צייטונג זיינען געווען: אב. קאהאן און דר. זאלאטאראוו.

פון „פאלקס אדוואקאט“ איז שפעטער אויסגעוואקסען דער טעגליכער „אידישער העראלד“, וואס איז אין 1905 פארוואנדעלט געווארען אין דער „ווארהייט“.

אט די אויסגערעכענטע אויסגאבען זיינען געווען פריוואטע אונטערנעהמונגען.

די ערשטע ראדיקאלע צייטונג, וואס האט ניט באלאנגט צו

פריוואט אייגענטהימער, איז געווען די „ווארהייט“, ארויסגעגעבען פון די „פיאָנערען דער פרייהייט“.

די „ווארהייט“ האָט אָנגעהויבען צו ערשיינען אלס א וועכענט־ליכע אכט־זייטיגע צייטונג דעם 25טען פעברואר 1889.

ווען דער קאמפף מיט די סאָציאַל־דעמאָקראטען האָט זיך צו־פלאקערט, האָבען די אנארכיסטען באשלאָסען צו האָבען אן אייגע־נעם אָרגאַן, וואו זייער שטאנדפונקט זאָל קלאָהר ווערען אויסגע־דריקט.

ביז דעמאָלס האָבען די היגע אנארכיסטען געגריינדעט פרעס־גרופען („ריטער דער פרייהייט“) ניט פאר אן אייגענער צייטונג, נאָר מיט דעם צוועק אונטערצושטיצען דעם לאָנדאָנער „ארבייטער פריינד“.

אין אָנפאנג האָבען די אנארכיסטישע „פיאָנערען“ געוואָלט די „ווארהייט“ מאכען פאר אן אומפארטייאישע צייטונג און האָבען געהאט בדעה ארונטערצוברענגען פון לאָנדאָן אלס רעדאקטאָר מ. ווינטשעווסקי, וועמען מען האָט געהאלטען, אמת, פאר א סאָציא־ליסט, אָבער ניט פאר אן אנארכיסטען־פרעסער.

ווינטשעווסקי האָט דעם פאָרשלאָג ניט אָנגענומען און עס איז ארונטערגעבראכט געוואָרען פון לאָנדאָן צו רעדאקטירען די צייט־טונג י. יאפפע, דער הויפט אנארכיסטישער שרייבער אין „אר־בייטער פריינד“. א חוץ יאפפע, זיינען צווישען די נאָהענטע מיט־ארבייטער אין דער „ווארהייט“ געווען ה. זאָלאָטאראָוו, דער פּאָעט דוד ערדעלשטאַט, ש. יאנאָווסקי, מ. קאץ, ר. לואיס און י. א. מע־ריסאָן, וואָס האָט געשריבען אונטערן פסעוודאָנים פ. א. פראנק.

פון דער „ווארהייט“ זיינען ערשיענען 20 נומערען. וואָס ווייטער האָט די „ווארהייט“ אלץ שארפער אטאקירט די סאָציאַל־דע־מאָקראטען און זי האָט ניט וויינוג מיטגעהאָלפען, דער תהום צווי־שען די סאָציאַליסטען און די אַנאַרכיסטען זאָל ווערען טיעפער און ברייטער.

אין דער צייט, ווען די „ווארהייט“ איז ארויסגעגעבען געוואָ־רען, האָט ביי די סאָציאַליסטען צוריק אויפגעלעבט דער פריהערדי־גער געדאנק פון א „קאָאָפּעראטיווער פּאָבלישינג“ ארויסצוגעבען אן אייגענעם סאָציאַליסטישען אָרגאן — אן אָרגאַן, וואָס זאָל קאָנטראָ־לירט ווערען ניט פון פּריוואטע לייט, נאָר פון דער פּארטיי.

די „נ. י. אידישע פאָלקס־צייטונג“ ניט קוקענדיג, וואָס זי איז געווען פריינדליך געניינט צו די סאָציאַליסטען, האָט ניט

אלעמען באפרידיגט. זי איז פארט געווען א פריוואטע אונטערנעה־מונג און האט געהאט אין זינען מעהר די אייגענע אינטערעסען, ווי די אינטערעסען פון דער סאציאליסטישער באוועגונג. די געווערק־שאפטען איז א געוויסע צייט אין גאנצען פון איהר געווארען איג־נארירט, און ווען ניט די שתדלנות פון א קאמיטע, וואס איז בא־שטאנען פון מ. הילקאוויטש, ש. מנקר און הובער, וואלטען אפילו איהרע באריכטען ניט געווען געדרוקט.

בשעת די „ווארהייט" איז אונטערגעגאנגען, האבען די אנאר־כיסטען געזוכט שלום צו מאכען מיט די סאציאליסטען, ארויסצו־געבען אן אומפארטייאישע צייטונג.

די „פיאנערען דער פרייהייט" האבען ארראנזשירט א קאנווענ־שאן, אויף וועלכער עס זיינען איינגעלאדען געווארען אלערליי ראַ־דיקאלע ארגאניזאציעס, סאציאליסטישע, אנארכיסטישע און ראַ־דיקאל־קולטורעלע.

די קאנווענשאן איז פארגעקומען דעם 25טען דעצעמבער, 1889, אין עסעקס מארקעט האל, עסעקס, קארנער גרענד סטריט.

די קאנווענשאן איז געווען איינע פון די אינטערעסאנטסטע אין דער געשיכטע פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

די בעסטע אינטעליגענץ איז דארטען געווען פארטראטען. די שעהנסטע רעדנער און דעבאטאנטען האבען זעקס טעג און נעכט איבערגעזיפט און איבערגעדראשען אלע מעגליכע ארגומענטען פאר אן אומפארטייאישע, ווי די אנארכיסטען האבען געוואלט, אדער פאר א פארטייאישע צייטונג, ווי די סאציאל־דעמאקראטען האבען געפאדערט.

די קאנווענשאן האט מיט זיך פארגעשטעלט א שלאכט־פעלד, וואו איינער זוכט צו באזיגען דעם צווייטען ניט מיט קאלטע און הייסע געוועהר, נאר מיט געדאנקען, מיט ליידענשאפטליכע רע־דעס, מיט סברות — און דער עיקר מיט באגייסטערונג.

אלע זיינען געווען באגייסטערט, ווער פאר'ן סאציאליזם, ווער פאר'ן אנארכיזם.

די קרעפטען האבען זיך צוטיילט העלפט אויף העלפט.

ווען נאך די אויפגערעגטע, היציגע דעבאטען איז מען געקומען צום אבשטימען, איז דער רעזולטאט געווען: 21 שטימען פאר א פארטייאישע סאציאליסטישע צייטונג און 20 פאר דעם פארשלאג פון די אנארכיסטען צו גרינדען אן אומפארטייאישע צייטונג.

די סאציאל־דעמאקראטען האבען, הייסט עס, דא געזיעגט מיט

איין שטימע. מ. זאמעטקין איז אויף דער קאנווענשאן געווען גע־נייגט צו דעם אנארכיסטישען פלאן. ער האט זיך אין דער אפשטי־מונג ניט באטייליגט.

דער הויפט פיהרער אין דעם סאציאליסטישען לאגער איז גע־ווען לואי מילער.

די קאנווענשאן האט זיך ביי אזא „קלאוזד־וואוט" געשפאלטען און די סאציאליסטען, צווישען וועלכע עס זיינען געווען אב. קא־האן, די פארטרעטער פון די געווערקשאפטען און אנדערע יוני־אנס, זיינען אוועק אויף 201 ברום סטריט און האבען באשלאסען ארויסצוגעבען ניט א „פארעווען", נאר אן עכט פארטייאישען סא־ציאליסטישען ארגאן אונטער'ן נאמען „די ארבייטער צייטונג".

די אנארכיסטען, ווידער, האבען געענדיגט זייער קאנווענשאן מיט דעם באשלוס ארויסצוגעבען אן אומפארטייאישע סאציא־ליסטיש־אנארכיסטישע, אדער אן אנארכיסטיש־סאציאליסטישע צייטונג, וואס זאל ווערען רעדאקטירט פון צוויי רעדאקטארען, אן אנארכיסט און א סאציאליסט.

איידער מיר שליסען דעם קאפיטעל, מוזען מיר נאך דערמאנען א פריוואטע ראדיקאלע צייטונג „דער מארגענשטערן", וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון אפרים לאנדאן, מאיר לאנדאנ'ס פא־טער.

די צייטונג האט אנגעפאנגען ארויסצוגעהן דעם 17טען יאנואר 1890. זי איז אבער פארטראכט געווארען אביסעל פריהער און דע־ריבער באלאנגט זי צו דער פרעסע פון די אכציגער יאהרען.

דער רעדאקטאר פון „מארגענשטערן" איז געווען דר. בראס־לאווסקי.

דער „מארגענשטערן" האט גע'ירש'ענט פון דער „ניו יארקער אידישער פאלקס צייטונג" ניט נאר דעם רעדאקטאר, נאר אויך איהר פראגראם און ריכטונג. זי האט זיך געשטעלט צו זיין אומ־פארטייאיש אין דעם קאמפף צווישען די סאציאליסטען און אנאר־כיסטען.

די „אומפארטייאישקייט" האט אבער אין קורצען געפיהרט דעם „מארגענשטערן" צו זיין פארטייאיש געגען די „פארטייאישע" סאציאליסטען, וועלכע האבען באקעמפפט די פארעווע אומפארטיי־אישקייט.

עס האט ניט לאנג געדויערט און ארום „מארגענשטערן" הא־בען זיך אנגעהויבען צונויפקלייבען די „אומפארטייאישע" אנאר־

כיסטען און אונטער זייער איינפלוס איז דער „מאָרגענשטערן" פאקטיש געוואָרען דער אָרגאַן פון די אנארכיסטען.

דר. בראסלאווסקי האָט רעזיגנירט און די צייטונג איז רעדאַק־טירט געווארען פון די „אומפארטייאישע" אנארכיסטען, י. יאפפע און א. טאנענבוים.

אין די פּאָר מאָנאטען, ווען דער „מאָרגענשטערן" איז ארויס־געגאנגען אין איין צייט מיט „דער ארבייטער צייטונג", איז ער גע־ווען די איינציגע פּאָזיציע, פון וואנען די אנארכיסטען האָבען גע־שאָסען זייערע פייערדיגע ווערטער אויף די סאָציאַל־דעמאָקראטען פון דער „ארבייטער צייטונג".

דריי און צוואנציג נומערען זיינען ערשיענען פון דעם „מאָר־גענשטערן". ענדע יוני 1890 האָט די צייטונג אויפגעהערט ארויס־צוגעהן.

„די ארבייטער צייטונג" און די „פרייע ארבייטער שטימע". — די מחלוקות ארום זיי.

דער באשלוס ארויסצוגעבען די „ארבייטער צייטונג" האָט ארויסגערופען אן אומגעהייער גרויסע באגייסטערונג צווישען די סאָציאליסטיש־געניייגטע אידישע ארבייטער.

אין פארלויף פון דריי מאָנאטען איז צונויפגעקליבען געוואָרען א פאָנד פון איבער טויזענד דאָלאר, וואָס איז אין יענער צייט גע־ווען א ריזיגער קאפּיטאל.

אלע גענאָסען — די ארבייטער ווי די אינטעליגענטען — האָ־בען זיך אריינגעווארפען אין דער באוועגונג צו האָבען אן אייגע־נעם אָרגאַן מיט לייב און לעבען. זיי זיינען געגאנגען פון שאפּ צו שאפּ, פון מיטינג צו מיטינג און האבען אגיטירט מיט א גוואל־דיגער התלהבות פאר דער אונטערנעהמונג.

ווען דער ערשטער נומער „ארבייטער צייטונג" איז ערשיענען דעם 7טען מערץ 1890, האָט מען איהם אויף דער אידישער ארביי־טער גאַס באטראכט ווי א מעטעאָר, וואָס פליהט דורך אויפ'ן הימעל און זאָגט אָן פון א נייער גליקליכער וועלט, וואו עס וועט הערשען אייביגע ווארהייט, גערעכטיגקייט און שעהנקייט. דאָס איז געווען א מין שטורעם־פויגעל, וואָס האָט פאָראויסגעזאָגט א גרויסען פייערדיגען קאמפּף, וואָס וועט זיך ענדיגען מיט א פול־קאָמענעם זיעג פון די ארבייטס־לייט.

דער ארויסגעבער פון דער צייטונג איז געווען „די ארבייטער צייטונג פּאַבלישינג אַסאָסיאיישאַן“. ער רעדאקטאר איז געווארען פיליפּ קראַנץ, וועמען מען האָט פאר דעם צוועק ארויסגערופען פון לאָנדאָן, וואו ער איז געווען דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער רעדאַקטאָר אינ'ם „ארבייטער פריינד“.

די אידישע געווערקשאפטען, וואס האבען שוין געהאט פאראייניגט דריי און דרייסיג אידישע יוניאָנס, האָבען גלייך ערקלעהרט די „ארבייטער צייטונג“ פאר זייער אָפיציעלען אָרגאן.

די אנארכיסטען האָבען אויך ניט געדרעמעלט. זיי האָבען פון זייער זייט ענטוויקעלט א גרויסע, פיעלפאכיגע, פארצווייגטע טהעטיגקייט, ניט נאָר אין ניו יאָרק, וואו די סאָציאַליסטען האָבען געהאט די אויבערהאנד, נאָר אויך אין פילאדעלפיא, באָסטאָן, שיקאַגאָ, באלטימאָר און אנדערע צענטרען. און גלייך ווי דער „מאָרגענשטערן“ איז אונטערגעגאנגען, האָבען זיי אָנגעפאנגען ארויסצוגעבען זייער „אומפּארטייאישע“ צייטונג „די פרייע ארבייטער שטימע“.

אומפּארטייאיש לויט'ן באשלוס, האָט מען באַדאַרפט האָבען צוויי רעדאקטאָרען, אַן אנארכיסטישען און אַ סאָציאַל־דעמאָקראַטישען. אַן אנארכיסטישען איז געווען לייכט צו קריגען. דאָס איז געווען ר. לואיס, איינער פון די הויפּט פיהרער, רעדנער און שרייבער. מיט אַ סאָציאַליסטישען איז געווען אביסעל צרות. די סאָציאַליסטען זיינען כמעט אַלע געווען מיט דער „ארבייטער צייטונג“.

מען האָט געשריבען צו ב. פייגענבוים, וואָס איז דעמאָלסט געווען אין לאָנדאָן, ער זאָל איבערנעהמען צו זיין דער אומפּארטייאישער סאָציאַליסט. אויף פייגענבוים'ען האָט מען געזאָגט, אַז ניט קוקענדיג, וואָס ער איז אַ גוטער סאָציאַליסט, איז ער אָבער אביסעלע געכאפּט אין אַנאַרכיזם. אגב האָט מען דאָס נאָכגעטהאָן די סאָציאַליסטען. ז י י האָבען אויסגעשריבען אַ רעדאַקטאָר פון לאָנדאָן, ווילען מ י ר (די אנארכיסטען) זיי באווייזען, אַז מיר קענען דאָס אויך טהאָן.

פייגענבוים האָט די איינלאַדונג ניט אָנגענומען. ער האָט געהאַלטען, אַז „דער „אומפּארטייאישער“ שטאנדפּונקט פון די „פרייע ארבייטער שטימע“ איז אַן אומזין. די סאָציאַל־דעמאָקראַטען וועלען אָנפיהרען אַ וואהל־אגיטאַציאָן, די אַנאַרכיסטען וועלען דאָס

שטערען מיט אלע זייערע קרעפטען, ווי אזוי קענען זיי אפילו איין שריט געהן צוזאמען?"*)

אז פייגענבוים האט זיך אפגעזאגט, איז דער סאציאליסטישער רעדאקטאר פון „די פרייע ארבייטער שטימע" געווארען דער שטענדיג פארטייאיש־אומפארטייאישער, דא ניט לאנג פארשטארבענער יצחק אייזיק בן אריה צבי הלוי.

באוואפענט מיט צייטונגען האבען די מחלוקות צווישען די סאציאל־דעמאקראטען און אנארכיסטען אנגענומען א מעהר ליידענשאפטליכע פארמע.

ביידע צדדים האבען אנגעשטריינגט זייערע כחות צו געווינען די יוניאנס אויף זייער זייט. „די פרייע ארבייטער שטימע" האט געשאטען פעך און שוועבעל אויף „די ארבייטער צייטונג" און די „ארבייטער צייטונג" האט, פארשטעהט זיך, ניט געשאנעוועט צו געבען חזרה דער „פרייע ארבייטער שטימע". אין ברען פון דער מחלוקה איבער'ן „שטים־קאסטען" און „פאליאטיווען", זיינען געווארפען געווארען פערזענליכע באשולדיגונגען, בלבולים און זלזולים. איין צד האט געזוכט פון אונטער דער ערד אלערליי רכילות צו קאמפראמענטירען דעם געגנער. מען האט זיך איינע די אנדערע פארגעווארפען וואס אין קארט שטעהט. האבען די אנארכיסטען ארגאניזירט א יוניאן מיטינג, פלעגען קומען די סאציאל־דעמאקראטען און באווייזען, אז „די פארעווע לאקשען" (די אנארכיסטען, וואס האבען פרעטענדירט צו זיין אומפארטייאיש), זיינען ניט עהרליך, אז אין אמת'ן האלטען זיי גאר ניט פון עקאנאמישען קאמפף, והא ראיה, זיי האבען אלע מאהל גע'טענה'ט, אז דער עקאנאמישער קאמפף איז ניט מעהר ווי א „פאליאטיוו", אז זיי קומען צו די יוניאנס, כדי זיי צו פארנארען און אפנארען.

די אנארכיסטען, ווידער, האבען געשיקט זייערע אנהענגער צו צושטערען סאציאליסטישע מיטינגען, און האבען די סאציאליסטישע רעדנער גערופען „קרעמער פון גראשענעם גלויבען", דעמאגאגען, אונאויפריכטיגע, פאליטישענס, שווינדלער און בודלער, וועלכע ווילען פארקויפען די ארבייטער בכורה פאר א טאפ לינזען. די רעפארמען זיינען ניט ווערט א שאס פולווער. דאס זיינען „קליינבירגערליכע אונטערנעהמונגען". די ארבייטער טארען זיך פון די „קאמפראמיסלער" און „אפארטוניסטען" ניט לאזען פארפיהרען. די אנארכיסטען האבען אויך געהעצט די „קאונטרי" געגען ניו

*) פערזענליכע עראינערונגען פון ב. פייגענבוים. אב. קאהאנ'ס יובילעאום שריפט.

יארק (וואס האט געמיינט געגען דער „ארבייטער צייטונג“), זיי האבען געשריען, אז „ניו יארק“ האט פארכאפט די גאנצע מאכט און האט אין דער ערד די קאונטרי גענאסען.

דער קאמפף האט זיך ניט באנוגענט מיט ניו יארק אליין, ער האט זיך אריבערגעטראגען אין פילאדעלפיא, וואו די אנארכיס־טען האבען ארויסגעגעבען א צייטונג („שטאאט צייטונג“).

אויך די אידישע יוניאנס זיינען געווען צוטיילט אין צוויי לאגערען

די „יונייטעד גארמענט וואירקערס און אמעריקא“, וואס איז געגרינדעט געווארען מיט דער הילף פון די סאציאליסטען, האט אנערקענט די „ארבייטער צייטונג“ פאר איהר אפיציעלען ארגאן. די אנארכיסטען האבען אזא „פארברעכען“, פארשטעהט זיך, ניט געקענט דערלאזען, און האבען אנגעפאנגען א קאמפאניע אונטער־צוגראבען די י. ג וו.

מיט דער הילף פון „די פרייע ארבייטער שטימע“ זיינען גע־גרינדעט געווארען אפאזיציאנעלע יוניאנס. די יונייטעד גארמענט וואירקערס האבען זיך אנגעשלאסען אן דער אמעריקאן פעדערייישאן וו לייבאר און עס האט דארטען אנגעהויבען צו שוועבען דער גייסט פון „פיור ענד סימפעל“. ווען גאמפערס'עס חסידים האבען געקרא־גען די אויבערהאנד, זיינען ווידער אויפגעבראכט געווארן די סאציא־ליסטען גופא. האבען זיך די מחלקות נאך מעהר פארשארפט.

עהנליכע רייבונגען זיינען פארגעקומען ביי די שריפטזעצער.

נאך מעהר ווי ביי די שריפטזעצער און ביי די שניידערס, האט זיך דער קאמפף צופלאקערט צווישען די קלאוקמייקערס.

אין אנהויב 1890 האט די געווערקשאפטען, אויף דעם פאר־לאנג פון די אינסייד ארבייטער, גענומען ארגאניזירען א יוניאן פון קלאוקמאכערס.

די געווערקשאפטען האט אויסגעקליבען דריי פון איהרע מיט־גליעדער, זיי זאלען טהאן די ארבייט.

די דריי זיינען געווען: ב. וויינשטיין, מישאק און יאזעף באראנדעס (דעמאלסט א טהוער ביי די ניעפענטס מייקער).

באראנדעס איז געווארען זעהר אקטיוו אין ארגאניזירען די קלאוקמאכער. זיין פאלקסטימליכע נאטור און זיין גרויסער רעד־נער־טאלאנט און איבערהויפט זיין איבערגעבענהייט, האבען איהם דערהויבען צום פאפולערסטען פיהרער איבער די ניט־דיסציפלינער־טע קלאוק־ארבייטער. ער איז געווארען ביי זיי דער אמת'ער פאלקס־טריבון.

צוליעב זיין אונערמיעדליכער ארבייט און גרויסען איינפלוס, האבען די קלאוקמאכער זיך ארגאניזירט. באראנדעס, גופא, איז געווארען דער ביזנעס מענעדזשער פון דער יוניאן. איבער זיבען טויזענד קלאוקמאכער זיינען אריינגעקומען אין א קורצער צייט אין דער יוניאן.

ניט פעסט אין זיינע איבערצייגונגען, האט באראנדעס זיך געוואקעלט צווישען די סאציאליסטען און אנארכיסטען. אויף דער קאנווענשאן, וואו עס איז באשלאסען געווארען צו גרינדען „די ארבייטער ציימונג“, איז ער געקומען אלס ס א צ י א ל י ס ט י ש ע ר דעלעגאט פון די ניפענטס מייקער. בטבע איז ער געווען מעהר גענייגט צו די אנארכיסטען.

אין דער יוניאן זיינען זיינע אנגעשטעלטע מעהרסטענס געווען אנארכיסטען. מיט זיין הילף איז דער היציגער, פלאם־פייערדיגער אנארכיסט ראמאן לואיס געווארען דארטען א בעאמטער.

ווען די יוניאן איז געווארען שטארק, האבען זיך די מאנופעקטשורערס ארגאניזירט אין אן אסאסיאיישאן און האבען געווארט אויף א פאסיגע צייט, די יוניאן צו פארניכטען.

אזא צייט איז געקומען.

א געוויסע פירמע, „גאלדסמיטה און פלאט“, האט אוועקגעשיקט אן ארבייטער (דעם סעמפעל שניידער האפמאן), וועלכער האט געקיבעצט איינעם פון די באלעבאטים. די יוניאן האט געפאדערט, דער ארבייטער זאל צוריק אנגעשטעלט ווערען. די פירמע האט דאס ניט געטהאן, איז ערקלעהרט געווארען א סטרייק אין דעם שאפ פון דער פירמע. די קאטערס האבען ערקלעהרט, אז אויב די פירמע גיט ניט נאך די פאדערונג פון דער יוניאן, און שטעלט ניט אן צוריק דעם אפגעזאגטען ארבייטער, וועלען זיי אויך ווארפען די ארבייט.

דערויף האבען די צעהן מאנופעקטשורערס פון דער אסאסיאיישאן געענטפערט מיט א לאק־אוט.

פיער טויזענד ארבייטער זיינען דורכ'ן סטרייק און לאק־אוט געבליבען אהן ארבייט.

נאך א זעכצעהן וואכיגען קאמף, האבען די באסעס זיך אונטערגעגעבען.

די יוניאן האט געוואונען איהרע פאדערונגען און איז אפיציעל אנערקענט געווארען פון דער מאנופעקטשורערס אסאסיאיישאן.

בשעת'ן סטרייק פלעגען אויפטרעטען אלס רעדנער אויף די מיטינגען קאהאן, מילער, זאמעטקין, הילקאוויטש און אנדערע סא־

ציאל־דעמאקראטען. זיי האבען געקראגען אן איינפלוס אויף דער יוניאן און דערמיט אונטערגעגראבען דעם צוטרוי צו די אנארכיסטען, איבערהויפט צו באראנדעס'ן.

די יוניאן איז צוטיילט געווארען אין צוויי פיינדליכע לאגערען, אין סאציאליסטען און באראנדעסיסטען (וואס האט דעמאלסט געמיינט אנארכיסטען).

די געווערקשאפטען אלס א סאציאליסטישע ארגאניזאציע, איז געווען געגען באראנדעס'ן און די באראנדעסיסטען זיינען געווען געגען דעם, אז די קלאוקמאכערס זאלען באלאנגען צו די געווערקשאפטען.

די מחלוקות אין דער קלאוקמאכערס יוניאן האבען זיך פארפלאכטען מיט דעם קאמפף, וואס איז אנגעגאנגען ביי די שניידערס און ביי די שריפטזעצער, און די אידישע ארבייטער גאס האט ניט נאר געפלאקערט מיט דעם פייער פון באגייסטערונג, נאר איז אויך געווען פול מיט דעם רויך פון רכילות, בלבולים, חשדים און אנצוהערענישען אויף אומעהרליכקייט.

און דער פשוט'ער ארבייטער?

ביי איהם איז געווארען א מישענינע אין מוח, א קאלעקאטקע פון ווערטער, וועלכע ער האט ניט פארשטאנען. די לופט, וואו ער האט געאטהעמט, איז געווען אנגעפילט מיט שנאה און אן ענגהארציגען פאנאטיזם.

אום צו פארשטעהן וואס די פאלקס־מענשען האבען געדענקט וועגען די רייסערייען, וועלען מיר דא ציטירען א „שטימע פון פאלק", פון איינעם מארים וואלפסאן, וואס האט זיך אונטערגעשריגען „מיט אנארכיסטישען גרוס".

„...איך האב בייגעוואהנט אייניגע אנארכיסטישע און סאציאל־דעמאקראטישע פארזאמלונגען אין דער האפענונג צו לעהרנען עטוואס וועגען די סאציאלע פראגען און דערביי פארשטעהן, וועלכע פארטיי האט מעהר רעכט. ליידער אבער קען מען צו קיין רעזולטאט קיין מאהל ניט קומען; ווייל ווי עס פאנגען זיך אן די דעבאטען, פארקריכען די רעדנער אין פערזענליכקייטען, און אנשטאט די אומגעבילדעטע מאסען זאל קענען עטוואס לעהרנען פון די דעבאטען, פארשטויסען זיי דאס פאלק פון זיך דורך זייערע שימפפערייען; אנשטאט צו דעבאטירען וועגען דער אידעע, פאנגען זיי זיך אן צו זידלען מיט אלען שמוציגע ווערטער. היינט, וואס קען דאס פאלק פון אזעלכע דעבאטען לעהרנען? זיי פארלירען דא־

דורך דעם צוטרויען צו די רעדנער, און דיינקען דאס יעדער פון זיי זוכט נאר זיין אייגענעם נוצען.

ליידער טרעפט אויף די פארזאמלונגען זייער אפט דאס די רעדנער פארקריכען ביי די דעבאטען אין פערזענליכע שימפפערייען און פארגעסען אן דער טהעמא, וואס זיי האבען אנגעפאנגען צו דעבאטירען, ווי דער פאל האט געטראפען זונטאג דעם 26טען אקטאבער ביי די גרופעס „ריטער דער פרייהייט", וואו געגאסע גארדאן איז פארקראכען אויף שימפפערייען אויף גענאסע פרענער'ן, און זונטאג אבענד דעם 2טען נאוועמבער, ביי דער פארזאמלונג פון די סאציאל־דעמאקראטען האט גענאסע זאמעטקין געשימפפט איבער גענאסע גראטץ און פרענער, וועהרענד די דעבאטע; ווי געוועהנליך, איז דערפון ארויסגעקומען אונרוהען צווישען די צוהערער, און מען האט געמוזט שליסען די פארזאמלונג פאר דער צייט.

אלזא, אין נאמען פון דעם פאלק, פאר וועלכען איהר קעמפפט צו פארבעסערען זיין לאגע און ווילט איהם לעהרנען —פאדער איך אויף אונזערע גענאסען, דאס ביי די דעבאטען זאלען זיי ניט פארגעסען וועגען וואס זיי דעבאטירען, אויך ניט אוועק פון דער טהעמא און פארקריכען אויף שימפפערייען איינער אויף דעם אנדערען! און זאלען אונז בעסער לערנען ריכטיג די אידעען פון סאציאליזמוס און ווי אזוי מיר זאלען קומען צו דער סאציאלער רעוואלוציע..."

(די „פרייע ארבייטער שטימע", ניו יארק, פילאדעלפיא, פרייטאג, 14טען נאוועמבער, 1890, 1טער יאהר, נומ. 20).

אויסער דעם:

די „נאיטס אוו לייבאר" האט דעם אידישען ארבייטער געראטען צו זיך און די „אמעריקאן פעדערייזשאן אוו לייבאר" האט איהם געשלעפט אין אן אנדער זייט. די אנארכיסטען האבען איהם געזאגט, ער זאל טהאן איין זאך, און די סאציאל־דעמאקראטען, האבען איהם באשווארען, ער זאל זיך ניט לאזען פון זיי איינריידען, ווייל זיי פארפיהרען איהם אין אלע שווארץ יאהר. האבען איהם איינגע איבערצייגט, אז די יוניאנס דארפען אויך נעהמען אן אנטייל אין פאליטישען לעבען, זיינען געקומען אנדערע און האבען געטענה'ט פונקט פארקעהרט. די יוניאנס דארפען זיין „פיור ענד סימפעל", ריינע עקאנאמישע ארגאניזאציעס און דארפען ניט האבען צו טהאן מיט פאליטיק.

די „ארבייטער צייטונג“ האט איהם ניט אויפגעהערט צו אי־בערציינען, אז זי איז זיין „איינציגע צייטונג“, די אמת׳ע, די אויפריכטיגע. איז געקומען די „פרייע ארבייטער שטימע“ און האט אריינגעשריען אין זיין צווייטען אויער, אז די אמת׳ע ארבייטער שטימע איז זי גאר, אן עכטע, א פרייע אר־בייטער שטימע, און קיין ארבייטער טאר זיך ניט איינהערען צו די דאקטוירים פון די „קאלטע רפואות“, וואס האבען זיך אזוי ברייט־ליך אויסגעשפרייט אין „בית המקדש“ פון 91 דעלענסי סטריט (דער אפיס און די רעדאקציע פון דער „ארבייטער צייטונג“), וואו עס איז ניטא קיין פריינדליכקייט, קיין אמת׳ע ברידערליכקייט!...

און אין שאפ ארבייט מען איבער די כחות, מען שוויצט ביז דאס הארץ ווערט פאר׳חלש׳ט און אז מען ווערט, לא יעלה ולא יבוא, קראנק, איז ניטא, ווער עס זאל אויסהעלפען. שטארבט מען חלילה, איז ניטא קיין ד׳ אמות קרקע, וואו באגראבען צו ווע־רען. אלע זיינען אזוי פארנומען מיט׳ן „צוקונפט־שטאאט“, אז עס איז פשוט קיין צייט ניטא זיך אפצוגעבען צו די בארערפענישען פון היינט.

צעטומעלט פון די פארשיעדענע הויכע ווערטער, צעמישט פון פארשיעדענע אונקלאהרע געדאנקען, האבען די פשוט׳ע ארבייטער געזוכט אן ארט, עפעס א ווינקעלע, וואוהין צו אנטלויפען פון דעם ווירוואר, פון דעם מישמאש, עפעס א פלאץ, וואו עס זאל זיך ניט פיהלען דער שלעכטער געשמאק, וואו עס זאל ניט אפהילכען דער ווידער־קול פון די היציגע דעבאטען, וואו די נשמה זאל אויף אן אמת׳ן זיך אפרוהען און דאס הארץ זאל פיהלען א פריינדליכע, א ברידערליכע אטמאספערע.

און דער ארבייטער רינג איז געגרינדעט געווארען.

א גרופע פון די ערשטע גרינדער
פון
א. ר.
מ. בעקער
מ. שווארץ
ה. ניגאלד
מ. גאלדריך
ל. קעלמאן
ה. ראסקער
א. גאלדשמיט
ל. קאָלין

דער פונדאַמענט פון „ארבייטער רינג“.

דער פונדאַמענט פון ארבייטער רינג איז געלייגט געווארען פון א מנין איינפאכע, פשוט'ע ארבייטער, פון פאָלקס־מענשען, וועלכע האָבען ניט געקענט פארטראַגען די פארשיעדענע מחלוקות, וואָס זיינען פאָרגעקומען צווישען די „גדולים“.

אחוץ דעם, וואָס דער אינהאלט פון די מחלוקות איז געווען פרעמד און ניט געקראָכען אין מוח דעם פשוט'ען ארבייטער, וועלכער פלעגט טאָג און נאכט זיצען מיט אן איינגעבויגענעם רוקען ביי דער מאַשין און בלענדען די אויגען, זיינען די אופנים, ווי אזוי די מחלוקות זיינען געפיהרט געווארען, איהם געווען פריקרע.

עס האָט פון די „גדולים“ און אלע זייערע פייערדיגע דיסקוסיעס געבלאָזען א מין אונאנגענעהמער קאלטער ווינד. די פיהרער זיינען געווען פארביטערט, אויפגערעגט און קאַלט. עס האָט זיך דעם ארבייטער מיט דער נאָדעל און דער שער אויסגעדוכט, אז זיי זוכען איינע די אנדערע צו דערטרינקען אין א לעפעל וואַסער.

די נשמה פון פשוט'ן ארבייטער האָט אבער געלעכצט נאָך ווארימקייט, נאָך הארציגקייט. דער ברודער־קאמפף האָט איהם געעקעלט און אָפּגעשטויסען. זי האָט געזוכט ברודער־ליעבע, דאָס הארץ האָט דעם שאפ־מענשען געזאָגט, „דאָס אין דער ברייטער ארבייטער באוועגונג הערשט א קאלטקייט, א פערזענליכע גלייכגילטיגקייט, און עס איז ניטאָ קיין ברידערליכע טיילנעהמונג“.*)

„עס איז געווען הויפּטזעכליך דער הארציגער געפיהל פון ברידערליכקייט, וועלכער האָט פאראייניגט די קליינע גרופּע ארבייטער אין דעם פאראיין מיט דעם דעמאָלסט זאָנדערבארען נאָמען „ארבייטער רינג“. עס איז געווען די אומצופרידענהייט פון דיזע איבערגעגעבענע פריינד מיט די טראָבעלס און שטרייטיגקייטען אין

---

*) ריכטיגעס און פאלשעס וועגען די אָנפאנגס געשיכטע פון ארבייטער רינג — ב. פייגענבוים אין „דער גרינדער“, ארויסגעגעבען צום 25 יעהריגען יובילעאום פון ארבייטער רינג ברענטש 1, 1917.

דער יונגער אידישער ארבייטער באוועגונג, וואס עס האט זיי גע־בראכט דערצו".

„דאס איז געווען אין א צייט, ווען אויף דעם הימעל פון דער אידעאליסטישער אידישער קאלאניע אין ניו יארק האבען זיך שווארצע וואלקענס פארצויגען. מענשען האבען אויפגעהערט גלוי־בען איינער דעם אנדערען, און יעדער, וואס האט נאר אביסעל גע־האט קראפט, האט געצויגען אויף זיין זייט".

„צוריסען איז געווארען די באוועגונג, אפאזיציאנס יוניאנס זייי־נען איבערנאכט געשאפען געווארען, שפאלטונגען אין די פארטייען, צאנקערייען אין די ארגאניזאציאנען האט אין יענער צייט געהערשט. מאסען פון די „רענק און פייל", די וואס האבען אימער עהרליך און פרינציפיעל געהאלפען די שווערע ארבייט פון דער באוועגונג, זיי־נען אין דעם תהו ובהו ווי אויף דעם וואסער געבליבען, זיי האבען קיין מקום מנוחה ניט געקענט געפינען... איז ביי א הייפעלע פון די מענשען געבוירען געווארען א געדאנק, אז מען דארף עפעס בוי־ען אזא זאך, וואו אידעאליסטען פון פארשיעדענע לאגערען און פריי־געזאנענע מענשען זאלען קענען, ווי איין פאמיליע, צוזאמען קומען און ווי אמת'ע גוטע פריינד זיך אויסריידען די שווערע הער־צער, אויך זארגען איינער פאר דעם צווייטען".

„די ארבייטער רינג פאמיליע האט זיך אנגעהויבען צוזאמענקליי־בען. מענשען פארהארעוועטע האבען נאך זייער טאג־טעגליכער ארבייט מיט זייער שווייס און בלוט פארטיג געמאכט דעם צעמענט און אנגעהויבען בויען דעם טעמפעל פון ארבייטער רינג, און צו דער זעלביגער צייט ניט פארגעסען ארויסצוצייגען די פריינדשאפט, וואו און ווען עס האט זיך געפאדערט. געוועהנליך איז דאן קיין געלד אין די באנקען ניט געווען, אבער מיט ליעבע און איבערגעגע־בענהייט פלעגט מען העלפען דעם געפלאגטען, דעם שלאפען אר־בייטער ברודער".

און אנדער אלטער מעמבער א. א. גארדאן דערצעהלט:

„אונזער געדאנק איז ניט געווען בלויז צו באזארגען א קראנ־קען מאן מיט עטליכע דאלאר א וואך, און א פרוי מיט א פאר הונ־דערט דאלאר, ווען איהר מאן שטארבט, ניין, ווייט ניט דאס האבען מיר געמיינט!

צוליעב דעם אליין האט זיך אונז ניט געלוינט געבוירען צו ווערען און אויסצוהאדעווען זיך... אזעלכע אונטערשטיצונגס פאר־איינען עקזיסטירען אין די טויזענדע.

„אונזער צוועק איז געווען א פיעל העכערער, טיעפערער און ברייטערער... א שעהנערע וועלט מיט א בעסערע געזעלשאפט, א געזעלשאפט, וואו מענשען זאלען זיין פארזיכערט מיט זייער לע־בען, ניט בלויז נאכ'ן טויט, נאר טאקע יעדער איינער, וואס לעבט, פארזארגט אין דער צייט פון קראנקהייט, ניט פון סאסייטיס, ניט פון אונטערשטיצונגס פאראיינען, נאר טאקע פון דער גאנצער גע־זעלשאפט זעלבסט.

די גאנצע געזעלשאפט זאל זיין א י י ן פריינדליכע פאמי־ליע—„אלע פאר איינעם און איינער פאר אלעמען".

הארציגקייט איז געווען דער אינהאלט פונ'ם ערשטען ארבייטער רינג פאראיין. אין דעם איז געלעגען דער סוד פון זיין שטארקייט. דאס איז געווען א ראד, א רינג פון מענשען, וועלכע זיינען געווען ווייט איינע פון די אנדערע לויט זייער געבורט־פלאץ, לויט זייער עלטער, לויט זייער פארטיי־איבערצייגונג. איין געפיהל האט זיי אלעמען ארומגענומען — די הארציגע ברודערשאפט, דער געפיהל, אז זיי זיינען אלע ברידער, ברידער פון ארבייט און נויט. אלע זיינען געווען דורכגענומען מיט דעם געדאנק, אז זיי זיינען מאכט־לאז, ווען זיי זיינען באזונדער, צוואוארפען אין דער ארומיגער קאל־טער וועלט און ווערען שטארק, מעכטיג, ווידערשטאנדספעהיג, בעת זיי זיינען אלע צוזאמען ארומגענומען אין איין רינג.

ברודערשאפט, איבערגעגעבענקייט, אמת'ע מענשליכקייט — דאס זיינען די מאטעריאלען, פון וועלכע דער ארבייטער רינג איז געווארען אויסגעגאסען.

אויסהעלפען איינער דעם אנדערען איז ניט געווען א פליכט, נאר א פארגעניגען, אזוי ווי עס קומט פאר צווישען ברידער און שוועסטער פון איין פאטער און מוטער.

שפעטער, ווען פון „פאראיין" איז געווארען דער „ארדען", איז (לויט דער מיינונג פון די ערשטע גרינדער) אמת צוגעקומען מעהר שכל, מעהר ישוב הדעת, מעהר קאפ, מעהר אויסגערעכענטקייט, אבער דאס הארץ איז שוואכער געווארען. עס האט אנגעפאנגען לאנגזאמער צו קלאפען.

כל זמן דער רינג איז געווען אויסגעשמידט פון פאלקס מענשען מיט זייער פשוט'קייט און נאטירליכקייט, האט געהערשט אמת'ע פריינדשאפט, טרייע ברודערשאפט, מענשליכע קרובה'שאפט. זיי־נען געקומען אינטעליגענטען מיט „קעפ" איז אביסעל אנדערש גע־ווארען. די משפחה איז געווארען גרעסער, די קרובה'שאפט — ווייטער.

דערווייל האלטען מיר אבער ביים „ארבייטער רינג פאראיין“, און מיר וועלען דעם „ארדען“ לאזען אויף שפעטער.

די גרינדער פון פאראיין „ארבייטער רינג“.

די צווייי מענשען, ביי וועמען עס איז ארויפגעקומען, אין מי־טען א שמועס, דער געדאנק צו גרינדען א פאראיין, וואו אלע מיט־גליעדער זאלען זיין ארומגענומען מיט א רינג פון פריינדשאפט, זיינען געווען סעם גרינבערג און הערי לאסקער (דעמאלסט קלאוק־מייקער). לויט זייערע איבערצייגונגען זיינען זיי געווען ווי פיעלע אנדערע ארבייטער, וואס פלעגען באזוכען די דיסקוסיעס וועגען אנארכיזם און סאציאליזם, האלב אנארכיסטיש, האלב סא־ציאליסטיש. זיי האבען דאס געפיהרט דעם געשפרעך (אדער א ו מ ג ע פ ע ר דעם געשפרעך), וואס מיר האבען איבערגעגעבען ביים אריינפיהר אין בוך.

נאך דער ארבייט האבען זיי דעם געדאנק איבערגעגעבען מ. גאלדרייך (א קעפ־מייקער).

גאלדרייך האט צוגעצויגען נאך דריי, מיט וועמען ער פלעגט זיך אפט טרעפען אין דער יוניאן. דאס זיינען געווען ה. ליוויי, עקשטיין און רינג (קעפ־מייקערס). א זונטאג ביי טאג זיינען אט די זעקס זיך צוזאמענגעקומען ביי סעם גרינבערג אין הויז — עסעקס סטריט — און האבען באשלאסען צו גרינדען דעם פאראיין.

צו די דערמאנטע זעקס זיינען גלייך צוגעשטאנען ד. גינגאלד, א. בעקער, פאלטער און דיימאנד (אנדערע באהויפטען, אז בליי־וויים איז אויך געווען פון די צעהן אדער עלף).

די אלע האבען דעם פערטען אפריל, 1892, געגרינדעט דעם פאראיין אונטער'ן נאמען „ארבייטער רינג“.

איבער דעם נאמען „ארבייטער רינג“ ווערט דערצעהלט אזוי: בשעת מען איז צוזאמענגעקומען דאס ערשטע מאהל ביי סעם גרינבערג'ן אין הויז זיך דורכצושמועסען, האט מען זיך מיישב געווען איבער א פאסיגען נאמען פאר'ן „פאראיין“. אין מיטען דעם ישוב הדעת האט זיך געעפענט די טהיר און עס איז אריינגע־קומען מ. רינג. האט זיך איינער אפגערופען: „רינג איז געקומען! לאמיר טאקע דעם פאראיין געבען א נאמען „ארבייטער רינג“. און אזוי איז געבליבען.

דער אמת איז, אז דער נאמען „ארבייטער רינג“ האט דער פאר־

איין געקראַגען ניט צוליעב דעם, וואָס איינער פון זיינע גרינדער איז געווען אן ארבייטער מיט'ן נאָמען רינג, נאָר צוליעב זיין אי־דעע, זיין אינהאלט, צוליעב זיין צוועק, פאר וועלכען ער איז גע־גרינדעט געוואָרען.

די ערשטע מיטגליעדער האָבען געשטרעבט צו א העכערער אָר־דנונג, צו אן ארדנונג, וואו מענשען זאָלען זיין אמת'ע ברידער. זיי האָבען געשמידט א „רינג", וואָס זאָל מיט דער צייט אין זיך איינשליסען אלע אידישע ארבייטער פון אמעריקא און אפשר אויך פון דער גאנצער וועלט.

„מיר שמידען א פריינדען רינג,
און רינגען, רינגען רינגען פיעל
צו שליסען אין איין פארבאנד,
און רינגען אין יעדעס לאַנד".

אזוי זינגט איינער פון די ערשטע צעהן אין ארבייטער רינג פאראיין, ד. גינגאָלד.

דער נאָמען האָט, בכן, אויסגעדריקט ניט נאָר די געגענווערטי־גע ארבייט פון פאראיין, נאָר אויך זיינע צוקונפט אידעאַלען.

גרינבערג'ס דירה, 151 עסעקס סטריט, איז ניט געווען אזא הרחבה'דיגע, און געלד אויף א האָל איז ניט געווען, פלעגט מען די ערשטע צייטען זיך צוזאמענקומען ביי היימאן ליוואי, וועלכער האָט געוואוינט אויף 174 עלדרידזש סטריט.

ביי ליוואי'ן זיינען געווען צוויי יונגע לייט אלס באָרדערס: לע־אָפּאָלד קעלמאן און ווארשוי, האָבען זיי זיך גלייך אָנגעשלאָסען אן „רינג".

צווישען די, וואָס זיינען אריין אין „ארבייטער רינג פאראיין" צום ערשטען מיטינג נאָך דער גרינדונג, אין צוויי וואָכען ארום (דעם 18טען אפריל 1992). איז געווען א. גאָלדסמיטה.

ווען די משפחה פון פאראיין איז געוואָרען גרעסער און אין דער קאסע איז געוואָרען מעהר געלד, האָט מען אויפגעהערט צו „מיטען" אין ליוואי'ס פריוואטער היים, און מען האָט גענומען א האָל פאר די מיטינגען.

דער ערשטער מיטינג־לאָקאל איז געווען אין 26 דעלענסי סטריט. דער צווייטער אויף עסעקס סטריט געגענאיבער דער קאָורט.

דער ערשטער פּרעזיצער (טשערמאן) איז געווען מ. גאָלדרייך. פינאנץ־סעקרעטאר — עקשטיין; פּראָטאָקאָל סעקרעטאר — קעל־

מאן; קעשיער — רינגג; האספיטאַלער — העלפענבערג (צוגעקומען אין עטליכע וואָכען נאָך דעם ווי דער פאַראיין האָט זיך געגרינדעט).

מ. גאָלדרייך, דער ערשטער פּרעזידענט, איז געקומען אין די זעכציגער יאָהרען קיין פּאַריז פון פּוילען מיט זיין פּאָטער, וועלכער איז געווען געצוואונגען, נאָכ'ן פּוילישען מיאטעזש, (1863) צו עמיגרירען. אין פּאַריז האָט ער אין אנפאַנג געפּעדעלט, שפּעטער געלערענט די מלאכה פון קירזשנעריי (קעפּ־מייקער). אַלס יונגער בחור האָט ער באזוכט אין פּאַריז די פאַרשיעדענע פאַרזאמלונגען. דער ראַדיקאַל ראָשעפאָר (שפּעטער געוואָרען א שאָוויניסט און אַן אנטיסעמיט) האָט געהאַט אויף איהם אַן איינפלוס מיט זיינע פייערדיגע רעדעס.

ווען עס האָט אויסגעבראָכען דער פראַנצויזיש־פּרייסישער קריג, האָט גאָלדרייך זיך פריוויליג אַנגעשלאָסען אָן דער פראַנצויזישער אַרמעע. צוריקקומענדיג פון פראָנט אַלס רעוואָלוציאָנער, איז ער גלייך אריין אין דער „רויטער נאַציאָנאַלער גוואַרדיע" פון דער פּאַריזער קאָמונע. אין דעם באַריקאַדען־קאַמף איז ער געווען איינער פון לואיזע מישעל'ס לייטענאַנטען.

בעת די קוילען פון דער קאָנטר־רעוואָלוציע האָבען געהאָגעלט אויף אַלע זייטען, איז גאָלדרייך ביז דער לעצטער מינוט געבליבען שטעהן אויף זיין פּאָסט.

נאָך דעם זיעג פון דער קאָנטר־רעוואָלוציע, איז ער געווען געצוואונגען צו פאַרלאָזען פּאַריז, און איז אוועק קיין לאָנדאָן. שפּעטער האָט ער עמיגרירט קיין אויסטראַליען.

אין די אכציגער יאָהרען איז ער געקומען קיין ניו יאָרק און איז געוואָרען א טהעטיגער מיטגליד אין דער קעפּ־מייקער'ס יוניאָן.

מ. גאָלדרייך איז עד היום א מיטגליעד פון ברענטש צוויי ארבייטער רינג.

אזוי ווי פריינדשאַפט איז געווען דער געפיהל, וואָס האָט פאַראייניגט די מיטגליעדער פון „רינג", איז „פריינד" געוואָרען דער טיטעל, מיט וועלכען מען האָט זיך געווענדעט איינער צום אנדערען.

ביים אויפנעהמען א נייעם מיטגליעד, פלעגט דער טשערמאַן מודיע זיין דעם ניי־אריינגעקומענעם, „אז מיר רופען זיך פריינדע און ניט ברידער, ווי אין אנדערע פאַראיינען, און מיר פאַרלאַנגען, אז אונזערע מעמבערס זאָלען זיין אמת'ע פריינד איינער צום צווייטען".

איז אנפאנג איז א קורצע צייט געווען דער „פעס־וואָרט", אויף דעם פאָרשלאָג פון מ. גאָלדרייך, „מאָן־אמי" (אויף פראנצויזיש: „מיין פריינד"). שפעטער איז מען אריבער אויפ'ן פשוט'ן אי־דיש: „מיין פריינד".

פריינד, אמת'ע איבערגעגעבענע פריינד, קענען זיין בלויז אזעלכע, וועלכע האָבען איין אלגעמיינעם גלויבען, וועלכע האָבען איינע און די זעלביגע עקאָנאָמישע אינטערעסען, וועלכע ליידען פון איינע און די זעלביגע סאָציאלע צרות, און קענען ווערען גע־היילט פון איינע און די זעלביגע סאָציאלע רפואות.

די ערשטע מיטגליעדער פון „אַרבייטער רינג פאראיין" האָבען דעריבער ניט געקענט באַלאנגען צו די אלגעמיינע כל־ישראל לאָדזשען, וואו עס קומען אריין מענשען פון אלערליי מינים, באָסעם, פאָרלייט, שוהל־אידען, ד. ה. אזעלכע, וועלכע זיינען וויט פונ'ם ארבייטער, סאי לויט זייער עקאָנאָמישער און סאָציאלער לאגע, און סאי לויט זייערע גלויבענס

אין אזעלכע לאָדזשען קען ניט געשאפען ווערען אן אינטימע פריינדשאפט — אָט די אמת'ע הארציגע פריינדשאפט, נאָך וועל־כער די איניציאטאָרען פון „ארבייטער רינג פאראיין" האָבען גע־לעכצט.

אחוץ דעם, אלס ראדיקאלע מענשען, האָבען די גרינדער פון ארבייטער רינג ניט געקענט אריין אין די באַלעבאַטישע לאָדזשען, אפילו ווען די נויט, די אומזיכערקייט מיט'ן מאָרגען, די אָפטע מעג־ליכקייט צו ווערען קראנק, האָבען זיי געטריבען אהין.

ווי האָט געקענט אן ארבייטער, וואָס איז געשטאנען אויפ'ן באָדען פון קלאסען־קאמפף און האָט געאָטהעמט אין אן אטמאָס־פערע, וואו די אלע אלטע געטער האָבען געהאט א פנים ווי חוזק, וואו אויף די אלע רעליגיעס האָט מען געקוקט, ווי אויף שימעל, וואָס איז איבערגעבליבען פון די אלטע אומוויסענדע, פינסטערע צייטען — ווי אזוי האָט געקענט אזא מענש ווערען א מיטגליעד פון די אָרדענס, וואו מען פראַוועט אלערליי נארישע צערעמאָניעס, וואו מען טהוט זיך אָן ווי פורים־שפּיעלער, וואו מען קרימט זיך, מען מאכט פארשיעדענע קינדערשע העויות, און מען שפּיעלט זיך אין סודות?

ניט זיינע איבערצייגונגען, ניט זיינע אינטערעסען און ניט זיין אופן פון לעבען האָבען דערלאָזען דערצו.

דער ארבייטער רינג האָט לויט זיין וועזען גלייך אין אנפאנג קיין שייכות ניט געהאט מיט די אנדערע אָרדענס. ער שטאמט

ניט אָפּ פון די אַלגעמיינע „פראַטוירנאַל סאָסייעטיס“. דער אַר־בייטער רינג אונטערשיידט זיך פון אַלע אַנדערע אָרדענס ניט נאָר דערמיט, וואָס ער איז ראַדיקאַל. דער ארבייטער רינג האָט אַ גאַנץ אַנדער אָבשטאַמונג, זיין יחוס איז אַן אַנדערער.

דער ארבייטער רינג איז ניט אַ צווייג, אַ קרוב פון דער אָר־דען־משפחה, נאָר אַ קינד פון דער ארבייטער באַוועגונג. די אַל־געמיינע אָרדענס זיינען נייע שפּראָצען פון די אַלטע רעליגיעזע וואָרצלען, פון די פאַרשיעדענע גלויבענס און אָבערגלויבענס אין איבער נאַטירליכע קרעפטען. דער ארבייטער רינג אָבער איז גע־בוירען געוואָרען אין דער סביבה, וואו עס האָט געהערשט דער ראַדיקאַלער גייסט, וואו רעליגיע איז געווען פאַררעכענט פאַר אַ גרויס אומגליק, וואו מען האָט געזוכט אָפּצושאָקלען פון זיך דאָס קלענסטע שטויבעלע, וואָס האָט געהאַט אַ שייכות מיט איבערנאַ־טירליכע געטער און גייסטער.

דער ארבייטער רינג און די באַלעבאַטישע אָרדענס זיינען גע־קומען פון באַזונדערע אורשפּרונגען. די געשיכטע פון אַר־בייטער רינג הייבט זיך אָן מיט דער ארבייטער באַוועגונג און איז אין קיין פּרט ניט פאַרבונדען מיט די אַלגעמיינע אָרדענס, אויף וועלכע די ראַדיקאַלע ארבייטער האָבען געקוקט מיט פאַראַכטונג, אין בעסטען פאַל, מיט אַ חוזק מינע.

פון די ערשטע גרינדער האָבען בלויז צוויי (לאַסקער און בעקער) פריהער באַלאַנגט צום אָרדען „ברית אברהם“. גלייך ווי דער אַר־בייטער רינג איז געגרינדעט געוואָרען, זיינען זיי פון דאָרטען אַרויס.

דער ארבייטער רינג איז געווען געגרינדעט אויפ'ן יסוד פון מענשליכקייט און ניט אויף דער הימעלשער געטליכקייט.

נאַטירליכקייט, פּשוט'קייט, וואָס זאָל ניט זיין צוגעפּעפּערט, צוגעזאַלצען מיט געקינסטעלטע נאָכקרימעניש, זאָל ניט זיין גע־ווירצט מיט בשמים פון איבערנאַטירליכקייט — אָט וואָס די פּיאָ־נערען פון ארבייטער רינג האָבען געזוכט

די אויפגאַבע פון „ארבייטער רינג פאַראיין“

דער צוועק פון פאַראיין איז געווען:

1) געגענזייטיגע אונטערשטיצונג פון די מיטגליעדער אין נויט און אומגליקס־פאַלען.

2) בילדונג פאר די מיטגלידער.

און

3) גרינדען קאאפעראטיווע געשעפטס־אונטערנעהמונגען.

אלע דריי פונקטען זיינען אויסגעוואקסען פון דעם עקאנאמי־שען, סאציאלען און קולטורעלען צושטאנד אין יענער צייט.

די עקאנאמישע און סאציאלע לאגע פון די אידישע ארביי־טער איז געווען ערגער ווי שלעכט.

די שכירות זיינען געווען קלעגליכע. די שוויץ־סיסטעם איז געווען די הויפט־סיסטעם, אונטער וועלכער די אימיגראנטען האבען געארבייט.

די וואהנונגען פון די ארבייטער זיינען געווען קליין, ענג, שמוציג, אהן לופט און אהן ליכט. ניט זעלטען זיינען זיי באנוצט געווארען, ניט נאר פאר דירות, נאר אויך אלס שעפער, וואו דער מאן, ווייב און קינדער האבען געארבייט. דער אידישער ארבייטער איז געווען אונטערווארפען אלערליי קראנקהייטען. זיין געזונד איז שטענדיג געווען אין געפאהר.

ביי אזעלכע אומשטענדען איז ניט געווען קיין ארגאניזא־ציע, וואס זאל דינען אלס דער רויטער קרייץ פאר די קראנקע, גע־קאליעטשעטע אין דער אינדוסטריע. דער אידישער ארבייטער האט געמוזט זיך פאראייניגען אין א געזעלשאפט, וואס זאל זארגען אין א נויט־פאל. די געזעלשאפט האט, פארשטעהט זיך, ניט גע־קענט זיין א צדקה־אנשטאלט. דער ראדיקאלער אידישער ארביי־טער האט ניט געזוכט קיין שטיצע, הילף, נאר ג ע ג ע נ ז י י ־ ט י ג ע אונטערשטיצונג, ער האט זיך גענויטיגט אין א זעלבסט־הילף געזעלשאפט.

אהן אזעלכע געגענזייטיגע אונטערשטיצונגס געזעלשאפטען, וואלט דער ארבייטער אין די סוועטינג־שעפער ניט געקענט אויס־קומען.

ווי שטארק עס האט זיך געפיהלט די נויטווענדיגקייט אין גע־גענזייטיגער אונטערשטיצונג, באווייזען די פיעלע פארזוכען, וואס זיינען אויף דעם פעלד געמאכט געווארען א צייט פריהער, איידער דער ארבייטער רינג האט זיך געגרינדעט.

שוין אין אנפאנג פון די אכציגער יאהרען, גלייך ווי די „עם עולם“'ניקעס זיינען אריבערגעקומען, האבען פאול קאפלאן און אנ־דערע געגרינדעט א פאראיין פון געגענזייטיגער הילף אונטער'ן נאמען „עמיגראנטען פאראיין“.

די כלומרשט'דיגע נדבות פון דעם „קאמיטעט“ זיינען די ערש־

טע אימיגראנטען געווען פריקרע, און האבען געהאלטען פאר וויכ־טיג צו האבען אן אייגענעם פאראיין, אהן די פראפעסיאנעלע בעלי צדקות, און די יהודים׳שע כלי קודש און אלערליי סארווערס.

דער „עמיגראנטען פאראיין" איז באשטאנען פון אינטעליגענ־טען און ארבייטער, וועלכע זיינען געווען באשעפטיגט אין פאר־שיעדענע טריידס.

ווייטער טרעפען מיר אין די אכציגער יאהרען כמעט אין יע־דען גרויסען שאפ און פעקטארי קליינע בענעפיט־סאסייטיס, לאאן פאנדס א. א. וו. געווענליך זיינען אזוינע געגענזייטיגע הילף ארגאניזאציעס געווען באשרענקט בלויז פאר די ארבייטער פון דעם אדער יענעם שאפ, פון דער אדער יענער פעקטארי.

עס זיינען אויך געווען פארשפרייט די געגענזייטיגע הילפס־קאסעס צווישען די „לאנדסמאנשאפטען", הויפטזעכליך פאר די אקארשט־אריבערגעקומענע אימיגראנטען.

אין 1889 איז ארגאניזירט געווארען „די ווארקינגמענס סעלף העלפ אסאסיאיישאן", א רוסיש־אמעריקאנישער ארדען פאר גע־גענזייטיגער אונטערשטיצונג.

איינציגע, צווארפענע געגענזייטיגע הילפס געזעלשאפטען, וואו דער ארבייטער האט געקענט קריגען אונטערשטיצונג אין דער צייט פון נויט, זיינען געווען פארשפרייט אין פארשיעדענע ערטער און אין פארשיעדענע טריידס. זיי האבען געהאט מעהר קיום, ווי די ארגאניזאציעס, וואס האבען געהאט דעם צוועק אויסצובעסערען די לאגע פון די ארבייטער אין דער צוקונפט. די ארבייטער האבען געהאלטען פון כלל: „בעסער א קליין פייגעלע אויף דער ערד, איי־דער אן אדלער אין הימעל".

ווען די ארבייטער פיהרער האבען געוואלט באפעסטיגען די יוניאנס, וועלכע פלעגען אין יענער צייט האבען קורצע טעג, פלעגען זיי שטענדיג פלאנעווען איינצופיהרען אין די יוניאנס גע־גענזייטיגע בענעפיטס.

אין 1884 איז געגרינדעט געווארען די דייטשע „ארבייטער־קראנקען־און שטערבע קאסע (דער פארבילד פון „ארבייטער רינג").

די גרינדער פון דער דייטשער „ארבייטער־קראנקען־און־שטער־בע קאסע" האבען געוואלט דורך דער נייער ארגאניזאציע אפציהען די דייטשע ארבייטער פון די בירגערליכע פאראיינען, לאדזשען און פארזיכערונגס (אינשורענס) געזעלשאפטען, זיי זאלען מיט איי־גענע מיטלען און מיט׳ן אייגענעם כוח זיך באשיצען פון די וואונ־

דעו, וואס דער קאפיטאליזם לאזט איבער אויפ'ן קערפער פון די לויז־שקלאפען.

זיי האבען אויך באצוועקט דורך אזא קאסע צו האלטען פעסט, אקטיוו און זעלבסטשטענדיג די קלאסען־באוואוסטע ארבייטער.

די פיהרער פון דער דייטשער ארבייטער באוועגונג ווי סערגעי שעוויטש, אלעקסאנדער יאנאס, הערמאן שליטער און אנדערע, האבען געהאט א גרויסען איינפלוס אויף די פיהרער פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

די דייטשע ארבייטער ארגאניזאציעס האבען געדינט אלס א מוסטער אויף דער אידישער גאס. און גלייך ווי די דייטשע „ארבייטער קראנקען קאסע" האט זיך ארגאניזירט, האט זיך דערוועקט צווישען די אידישע סאציאליסטען א פארלאנג צו גרינדען אן עהנליכע קאסע.

דאס האט אויך פאסירט. עס איז געגרינדעט געווארען א אידישע „אינטערנאציאנאלע ארבייטער קראנקען קאסע", וואס עקזיסטירט נאך עד היום.

די „אינטערנאציאנאלע קראנקען קאסע", איז ארגאניזירט געווארען פון די גייסטיגע פיהרער, פון די גדולים אין דער באוועגונג. עס האט דארטען, פון אנהויב אן, געפעהלט פאלקסטימליכקייט, איינפאכקייט, ווארעמע פריינדשאפט. די ארגאניזאציע האט דעריבער ניט געקענט האבען דעם חן, וואס איז נויטיג געווען צוצוציהען צו זיך די פשוט'ע ארבייטער, וועלכע האבען געזוכט א „פריי ווארעם, אמת פריינדליך ווינקעלע".

אגב האט די „אינטערנאציאנאלע ארבייטער קראנקען קאסע" אריינגענומען בלויז אויסגעשפראכענע סאציאליסטען.

עס זיינען אבער געווען גוטע, איבערגעגעבענע ראדיקאלע ארבייטער, ביי וועמען דער סאציאליסטישער אני־מאמין איז ניט געווען אינגאנצען קלאר. זיי האבען געהאלטען אי פון אנארכיזם אי פון סאציאליזם, א שטייגער סעם גרינבערג, הערי לאסקער. עס זיינען אויך געווען גאנצע אנארכיסטען, וועלכע האבען ניט געהאלטען פאר א גרויסע מצוה צו געהן ארונטער רייסען סאציאליסטישע מיטינגען. זיי האבען געהאלטען אז סאציאליסטען און אנארכיסטען קענען לעבען בשלום, אז זיי האבען נאך ניט מיט וואס זיך צו טיילען.

אט די ניט שטרענג פארטייאישע ארבייטער האבען געגרינדעט דעם געגענזייטיגען אונטערשטיצונגס פאראיין „ארבייטער רינג".

פאַרט - בילדונג.

דער צווייטער פונקט פון „ארבייטער רינג פאראיין“ איז „פארט־בילדונג פאר די מיטגלידער“.

זעלבסטבילדונג פאראיינען האבען שוין אויך פון פריהער עקזיסטירט אויף דער אידישער ארבייטער גאס. „פראפאגאנדא פאראיין“ (1882), „זעלבסטבילדונג פאראיין“, וואו זאמעטקין און אנדערע זיינען אין דעם ערשטען העלפט פון די אכציגער יאהרען געווען אקטיוו, דער „רוסישער ארבייטער פאראיין“, „רוסיש־אידישער ארבייטער פאראיין“ א. א. וו., א. א. וו. אומעטום איז בילדונג און זעלבסטבילדונג געשטאנען אויף'ן ערשטען פלאץ.

לערנען, לערנען און לערנען — אט מיט וואס די אידישע אימיגראנטען האבען זיך אפגעגעבען. לערנען, שטודירען ניט פאר א תכלית, פאר א קאריערע, נאר צו לעשען דעם אינערליכען דורשט נאך וויסען, איז ניט באטראכט געווארען פאר א לוקסוס זאך, נאר פאר א נויטווענדיגקייט. אז „ניט מיט ברויט אליין לעבט דער מענש“ איז געווען א כלל ביי אלע אידעאליסטישע אידישע ארבייטער.

פונקט ווי דער אידישער ארבייטער עולם האט זיך גענויטיגט אין מאטעריעלער אונטערשטיצונג, אזוי האט ער געפיהלט די גייסטיגע באדערפנים צו שטילען דעם נשמה־הונגער.

דער אידישער פשוט'ער ארבייטער האט פארשטאנען, אז לעבען הייסט ניט בלויז עסען, נאר אויך וויסען.

וויסען איז מאכט.

די ערשטע גרינדער פון ארבייטער רינג האבען ניט נאר געקנאטען דעם גוף פון ארדען, נאר זיי האבען גלייך, טאקע אין סאמע אנהויב, ארייגעבלאזען אין גוף א נשמה.

אויב דער ארבייטער רינג האט דערגרייכט אט די הויכע מדרגה, אויף וועלכער ער געפינט זיך איצט, איז דאס געווים ניט וויינוג צו פארדאנקען דעם צווייטען פונקט פון דער ערשטער קאנסטיטוציע.

„פארטבילדונג די מיטגליעדער“.

דעם פונקט האט די ערשטע קאנסטיטוציע באטראכט אין אלע פרטים אזוי וויכטיג, ווי דעם ערשטען.

נאך דעם ווי עס ווערט ערקלעהרט דער צוועק פון פאראיין 1) געגענזייטיגע אונטערשטיצונג; 2) פארטבילדונג; 3) קאאפעראטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען, געהט דער פאראגראף 2, וואס

זאָגט, אז די ערשטע צוויי פונקטען (אונטערשטיצונג און פּאַרט־בילדונג) זאָלען ניט געענדערט ווערען, כל זמן ניין גוטשטעהענדע מיטגליעדער וועלען זיי אויפהאלטען. די דריטע אויפגאבע (קאָאָ־פעראטיווע אונטערנעהמונגען) קען געענדערט ווערען, אָבער ניט די ערשטע צוויי, וואָס שטעלען מיט זיך פאָר דעם גוף און די נשמה פון פאראיין.

און גלייך געהט אין דער קאָנסטיטוציע: ארטיקעל 3. „פאַרזאַמלונגען".

פּאַרטבילדונגס פאַרזאַמלונגען זאָלען פאַרקומען צוויי מאָהל יעדען מאָנאט.

און דער פאראיין האָט דעם פאַראַגראַף אָפּגעהיט, ווי א פרומער איד זיין דאַווענען.

יעדע צוויי וואָכען פלעגט פאָרקומען א לעקציע, א פאָרטראג, אדער א דיסקוסיע.

מיט דעם פונקט האָט זיך אויך דער ארבייטער רינג פאראיין אויסגעצייכענט פון אלע אנדערע „בענעפיט סאָסייטיס".

די בילדונג און אויפקלעהרונגס ארבייט האָט געטראָגען א שטרענג נייטראלען כאראקטער.

מיר זאָגען בכיון „נייטראלען" און ניט „אומפארטייאישען" כאראקטער, ווייל עס איז פאלש די מיינונג, אז דער ארבייטער רינג איז געווען אן אומפּארטייאישער פאראיין. ער איז געווען שטרענג פארטייאיש אין זיינע פּרינציפּען. ער איז געווען אָפּגע־טיילט פון דער כל־ישראל מאסע מיט אן אייזערנער וואנד. ער איז געווען פון ארבייטער און פאר ארבייטער, ער איז געווען קלא־סען באוואוסט, אויסגעהאלטען אין אלע זיינע האנדלונגען.

ער האָט זיך בלויז געהאלטען נייטראל צו די שטרעמונגען אינ׳ם ארבייטער לאגער גופא. ער איז געווען נייטראל בנוגע דעם קאמפּף צווישען די סאָציאליסטען און די אנארכיסטען, צווישען די „נאַיטס אָוו לייבאָר" און „דער אמעריקאַן פעדערײשאָן אָוו לייבאָר", צווישען די פּארטיי יוניאָנס און די „פּיור ענד סימפּל" יוניאָנס.

צווישען די פארשיעדענע לעקציעס, וואָס זיינען געהאלטען געוואָרען אין פאראיין, זיינען א סך געווען איבער נאטור־וויסענ־שאפט, איבער אסטראָנאָמיע, ביאָלאָגיע, פיזיאָלאָגיע, כעמיע, פי־זיק א. א. וו.

די נאטור־וויסענשאפט האָט אין ארבייטער רינג פאראיין פאַרנומען זעהר א בכבוד׳יגען פּלאַץ. צי דאָס איז געווען דערפאר,

ווייל צופעליג זיינען די לעקטארס געווען מעהר באהאווענט אין די צווייגען פון דער וויסענשאפט, ווי אין סאציאלע פראגען, אדער דערפאר, וואס מען האט אבזיכטליך געוואלט אויסמיידען סאציאלע פראגען, עס זאלען זיך ניט אנהייבען קיינע היציגע דעבאטען — אזא זאך איז שווער צו באשטימען.

איין זאך איז זיכער. די ערשטע גרינדער האבען ניט נאר געהאט אין זינען צו שאפען אן אינשורענס געזעלשאפט, וואס זאל פארזיכערען דעם מיטגליעד אין א רעגענדיגען טאג, נאר מעהר ווי דאס. זיי האבען געהאט בדעה צו גרינדען א געזעלשאפט, וואס זאל זיין צו זיי ווי א פאטער, א מוטער, א ברודער אדער א שוועסטער. און זיי האבען געשאפען דעם „ארבייטער רינג", וואו זיי האבען געפונען פריינדשאפט, ברודערשאפט און ווארעמקייט אין א שלעכטער צייט, ווען די מאטעריעלע באדערפעניסען זיינען ניט געווען גוט און פון דער צווייטער זייט — ליכטיגקייט, וואס האט פארטריבען די שווארצע וואלקענס פון זייער נשמה.

קאאפעראטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען.

די דריטע אויפגאבע פון פאראיין „ארבייטער רינג" איז געווען קאאפעראטיווע אונטערנעהמונגען.

קאאפעראציע איז — אין יענע צייטען געווען — א צויבערווארט ביי אלע ראדיקאלע דענקענדע מענשען. אויף א קאאפעראטיווער אונטערנעהמונג האט מען געקוקט ווי אויף א קאמוניסטישע, אדער סאציאליסטישע אונטערנעהמונג. מען האט באטראכט קאאפעראציעס, ווי זוימען, פון וועלכע עס וועט ארויסוואקסען דער צוקונפט־שטאאט. אין אלע סאציאליסטישע און אנארכיסטישע פראגראמען איז קאאפעראציע געווען איינער פון די וויכטיגסטע פונקטען.

בשותפות ארבייטען און בשותפות געניסען — איז געווען א גרויסער אידעאל. האט מען געוואלט אט דעם צוקונפט אידעאל גלייך אין דער געגענווארט ביסלעכווייז פארווירקליכען.

די קאאפעראטיווע באוועגונג ביי אידען האט זיך אנגעהויבען צוזאמען מיט דער מאסען־אימיגראציע, וואס האט אריבערגעבראכט א סך יונגע אידעאליסטען, וועלכע האבען געהאט אין געדאנק איבערצובויען די געזעלשאפט אויף קאמוניסטישע אדער קאאפעראטיווע יסודות.

מיר האבען געזעהן, ווי די יונגע אידעאליסטען, די „עם עולם"־

ניקעס, האָבען אין דער ערשטער צייט, ווען זיי זיינען אריבערגעקו־מען קיין אמעריקא, זיך איינגעאָרדענט אין קאָמונעס און ווי אזוי זיי האָבען געשטרעבט צו בויען לאנדווירטשאפטליכע קאָמונעס לויט דעם פרינציפּ, אלע זאָלען ארבייטען און אלע זאָלען זיך באנוצען מיט די פּראָדוקטען פון זייער ארבייט.

דער קאָמוניסטישער געדאנק איז ניט אָפּגעשוואכט געוואָרען אפילו נאָכדעם, ווי די קאָמוניסטישע אונטערנעהמונגען זיינען גע־גאנגען צו גרונד.

אלע האָבען געלעבט מיט דער האָפנונג ביי דער ערשטער גע־לעגענהייט זיי צו באנייען, אָפּפרישען.

אויב ניט קאָמוניסטישע, טאָ זאָלען, לכל הפּחות, זיין קאָאָפּע־ראטיווע געזעלשאפטען. מען האָט דאָך געמוזט ווי עס איז מקיים זיין די מצוה פון סאָציאליזם!

שוין אין 1882 האָט די אדעסער „עם עולם“ גרופּע זיך אין אָנ־פאנג באזעצט אין „ניגער־הויז“ און האָט געעפענט א קאָאָפּעראטי־ווען שאפּ פון שוירטס. דער שאפּ האָט לאנג ניט אָנגעהאלטען און די קאָאָפּעראציע איז זיך צופאלען.

ווען די קאָמוניסטישע קאָלאָניע „ניי־אדעסע“ איז בטל געוואָ־רען, האָבען זיך אייניגע מיטגליעדער, צווישען זיי בענדזשאמין גרעטץ, באזעצט אין ניו יאָרק און געעפענט אויף 71 עסעקס סטריט א קאָאָפּעראטיווע סטים־לאונדרי.

די לאונדרי האָט עקזיסטירט ביז 1891.

אין דער קאָלאָניע „כרמל“, וואו מנקר, באקאל און וואסקאָ־באָיניק זיינען געווען צווישען די גרינדער, האָבען די קאָלאָניסטען געגרינדעט קאָאָפּעראטיווע שוירט פעקטאָרים און זיי האָבען דאָר־טען געארבייט.

ווען עס איז געגרינדעט געוואָרען אין 1884 דער „רוסישער אר־בייטער פאראיין“ זיינען זיינע הויפּט אויפגאבען געווען: זעלבסט־בילדונג, מאָראלישע און גייסטיגע פארפאָלקאָמונג און קאָאָפּעראַ־טיווע פאראיינען.

צווישען די פּונקטען פון דער אנארכיסטישער „אינטערנאַי־שאָנאל וואָירקינג פּיפּלס אסאָסיאיישאָן“, וואָס איז געגרינדעט גע־וואָרען אונטער'ן איינפלוס פון יאָהאן מאָסט אין פּיטסבורג (1883), אין געווען: „פרייע געזעלשאפט“, געגרינדעט אויף קאָאָפּעראטי־ווער פּראָדוקציע און פרייער סחורה־אויסטויש צווישען פּראָדוקטי־ווע אָרגאניזאציעס“.

די ערשטע גאַליציִשע און אונגארישע סאָציאַליסטען האָבען אין 1885 געגרינדעט א קאָאָפּעראַטיווע פּאַבלישינג אַסאָסיאַיישאַן ארויסצוגעבען אַן אַרבייטער צייטונג.

אין 1888 האָבען די אידישע אַקטיאָרען געהאט א סטרייק ביי דעם טהעאטער מענעדזשער מ. זילבערמאַן אין דער 8טער סטריט טהעאטער. בעת דעם סטרייק האָבען די אַקטיאָרען, כאָריסטען און אנדערע אָנגעשטעלטע געעפענט א קאָאָפּעראַטיווען טהעאטער אין 113 בויערי.

ווי ווייט פּאָפּולער און באַצויבערענד עס האָבען געווירקט די ווערטער „קאָאָפּעראַציע", „קאָאָפּעראַטיווע אונטערנעהמונג", קען מען זעהן פון דעם:

אין 1886 האָט דער „אידישער ארבייטער פאראיין" אָנגעהויבען א קאמפּף געגען דער סוועטינג־סיסטעם. די ערשטע אויפגאַבע איז געווען צו באַזייטיגען די קאָנטראַקטאָרס אין דער נאָדעל־אינדוסטרי.

דער קאמפּף האט שטארק איינגעשראָקען די מאַנופעקטשורערס. און אום צו געפעלען די אַרבייטער, זיינען זיי (די מאַנופעקטשורערס) געקומען צום אידישען „אַרבייטער פאראיין" און פאָרגעלייגט איינצופיהרען א קאָאָפּעראַטיווע סיסטעם אין דער אינדוסטרי.

זיי האָבען געמיינט מיט דער „קאָאָפּעראַטיווע" איינצושטילען דעם צאָרען פון די ארבייטער.

אַז דער פּשוט'ער נאַאיוו־אידעאַליסטישער ארבייטער האָט געקוקט אויף א „קאָאָפּעראַציע", אָדער „קאָמונע" (וועלכע מען פלעגט גאַנץ אָפט צוזאמענמישען), ווי אויף א מין טהיר, דורך וועלכער מען וועט ארויס פון דער קאַפּיטאַליסטישער סיסטעם און אריין אין צוקונפט־שטאַאַט, איז קלאָהר צו זעהן פון א „בריעף אין רעדאַקציע", וואָס איז ערשיענען אין „די פרייע ארבייטער שטימע" (נאָוועמבער, 1890).

דער בריעף איז זעהר כאראַקטעריסטיש און האָט א שייכות מיט דער גרינדונג (בעסער, מיט א גרינדער) פון ארבייטער רינג. מיר וועלען דעריבער מאַכען פון איהם א גרעסערען אויסצוג.

ווערטהע רעדאַקציאָן:

ערלויבען זיי מיר א שטיקעל פּלאַץ אין די „פרייע ארבייטער שטימע". אמת, איך בין אַן איינפאַכער ארבייטער און בין ניט אימשטאַנד צו שרייבען ארטיקלען אין א צייטונג, האָב איך מורא, אַז מיין שריי־

בען וועט אריינפאלען אין קאַרב מיט אלע פארפוילטע ארטיקלען. —
אָבער דאָס בלאט הייסט דאָך די „פרייע ארבייטער שטימע“ און זי פּריוו־
דיגט פאר די אלגעמיינע מאסע ארבייטער, ערלויב איך מיר צו שרייבען
אייך מיין פּראָיעקט אָדער מיינע פראגען צו די ארבייטער, טאָמער וועט עס
עפּעס ווירקען.

וואָס הייסט אנארכיזמוס־קאָמוניזמוס?

אנארכיזמוס הייסט — קיינע הערשאפט, און קיינער האָט ניט דאָס
רעכט צו בעהערשען דעם אנדערען. יעדער זאָל זיין פריי.

קאָמוניזמוס הייסט — אז מיר אלע זאָלען ארבייטען געמיינשאפט־
ליך און געניסען געמיינשאפטליך, דאָס הייסט, אז יעדער זאָל קריגען
וויפיעל ער ברויכט, ניט נאָך דער ווערדע פון דער ארבייט. אלע זאָלען
לעבען פריי, גלייך און ברידערליך. עס זאָל גאָר ניט אויסמאכען, אויב
איינער האָט א פאמיליע פון אכצעהן פּערזאָן און דער אנדערער — א פא־
מיליע פון דריי פּערזאָן און דאָס אלעס פרייוויליג, ניט געצוואונגען.

דאָס וואָלט געווים געווען זעהר גוט. אָבער ווי קומט מען דערצו?
מען מוז בילדען דאָס פאָלק, איהם ערקלעהרען, אז מען קען לעבען בעסער
און גליקליכער, ווען אלע זאָלען לעבען ברידערליך, פריינדליך, ווארום
אויף דער וועלט איז דאָ גענוג פאר אלעמען, ניט אזוי ווי אין דער הייני־
טיגער געזעלשאפט, וואו איינער כאפט אוים דעם ביסען פון דעם אנדע־
רען, איינער זוכט נאָר צוצונעהמען ביים אנדערען, און יעדער איינער
זעהט נאָר צו האָבען וואָס מעהר; איינער האָט אלץ נאָך צופיעל און דער
אנדערער האָט גאָרניט; דאדורך איז דאָס פאָלק אזוי פארקשלאפט און גע־
קנעכטעט צו די, וואָס האָבען ארייגעכאפט אין זייערע הענד אלעס.

אָבער דאָס אלעס קען נאָר זיין, ווען דאָס פאָלק וואָלט געווען אויפ־
געקלעהרט און וואָלט פארשטאנען, אז עס קען עקזיסטירען אָהן הער־
שער און בלוט־זייגערס וואָלטען זיי אלע מיט איין מאָהל אויפגעשטא־
נען און וואָלטען זיך מיט איין מאָהל באפרייט פון אלע זייערע אונ־
טערדריקער און פאראזיטען. דאכט זיך, דאָס איז גאנץ איינפאך.

אָבער ווי קען דאָס פאָלק זיך בילדען און ווערען אויפגעקלעהרט,
ווען די, וועלכע עס ווייסען און זיינען שוין אויפגעקלעהרט, לעבען
צווישען זיך ניט ברידערליך? ברידערליך הייסט ניט, מען זאָל צוזאמען
אין קאָרטען שפּילען, אָדער געהן צו בעלער, אָדער אפשר צוזאמען טרינ־
קען ווײַן. ניין! ניט דאָס הייסט ברידערליך, ניט אזוי קען מען דאָס
פאָלק אויפקלעהרען, ניט אויף אזא אופן וועט דאָס פאָלק האָבען צוטרויען
און זיך פאָרשטעלען, אז עס קען עקזיסטירען א קאָמוניסטישע געזעל־
שאפט.

ברידערליך לעבען הייסט: ברידערליך ארבייטען, ברידערליך טהיי־
לען פרייד און לייד, פערגעניגען און קומער און ברידערליך מוזען מיר
שטרעבען דאָס פאָלק אויפצוקלעהרען און עס באפרייען.

ווי אָבער קען דאָס פאָלק האָבען צוטרויען צו א בעסערע געזעל־
שאפט, אז די, וועלכע שרייען נאָר אימער: פרייהייט, גלייכהייט, ברי־
דערליכקייט! לעבען צווישען זיך גאָר ניט ברידערליך? ווען איינער
זיצט אין טעאטער, שלאָפט דער אנדערער אויף אן עקספּרעס; איינער

טראָגט געלד אין די באנק און דער אנדערער ווערט געשוואָלען פון הונ־גער א. א. וו.

ווארום פאראייניגען זיי זיך ניט און לעבען ניט צווישען זיך קאָ־מוניסטיש? פארוואָס זאָלען ניט די, וואָס פארדינען נאָר צוואנציג דאָ־לאר א וואָך און די, וואָס פארדינען נאָר דריי דאָלאר א וואָך, צונויפ־ליגען זייער געלד אין איין קאסע און לעבען קאָמוניסטיש? דאן וועט דאָס פאָלק זעהן, אז א קאָמונע קען עקזיסטירען אָהן צאנקערייען, אָהן שימפּפערייען, אָהן שלעגערייען. ווען מיר זאָלען נאָר איינינע מאָנא־טען עקזיסטירען אויף אזא אופן, ברידערליך, וואָלט דאָס פאָלק זיין איבערצייגט, אז מען קען אין נויט און מאַנגעל לעבען קאָמוניסטיש־ברידערליך, קען מען דאָך אין איבערפלוס געוויס לעבען רוהיג, פריד־ליך, ברידערליך־קאָמוניסטיש.

דעמאָלסט וואָלט דאָס פאָלק געווען אויף אונזער זייט און מיר וואָלטען געקענט האפען, אז מיר וועלען באלד האָבען די סאָציאלע רע־וואָלוציע און מיר וועלען אלע לעבען קאָמוניסטיש־אנארכיסטיש.

מיר זעהן, אז יעדע נייע ערפינדונג נעהמט זעהר פיעל צייט ביז זי ווערט איינגעפיהרט און אָנגענומען, אָבער קוים מאכט נאָר איי־נער א פּראָבע און עס ווייזט זיך ארויס, אז עס איז גוט, מאכען שוין טויזענדע נאָך און אלעמאָהל ווערט עס פארבעסערט. צום ביישפּיל די דאמפף־קראפט. דער ערשטער לאָקאָמאָטיוו איז געווען זעהר גרויס און זעהר שווער און איז געגאנגען זעהר פּאַמעליך, קוים האָט מען איהם אָבער אָנגענומען, האָט מען שוין מיט יעדען טאָג איהם פארבעסערט און פארשעהנערט און דער דאמפף באהערשט איצט די וועלט.

אלזאָ, לאָמיר עפּעס טהאָן! לאָמיר נאָר אָנפאנגען און מען וועט אונז שוין נאָכטהאָן!

מיט אנארכיסטיש־קאָמוניסטישען גרוס,

עבד עברי D. G.

אנמערקונג — מיינט ניט, אז איך בין א טרעמפּ און זוך מיטלען, ווי צו לעבען פון דער קאָמונע. איך ארבייט שוין דריי יאָהר אויף איין פּלאַץ און מאך א שעהנעם לעבען, און איך בין בערייט אוועקצוגעבען מיינע ווײַדזשעס, עס זאָל נאָר ווערען דער ערשטער קאָמוניסטישער פאר־איין.

דער אונטערצייכענטער D. G. נאָך די לשון קודש'דיגע „עבד עברי" איז ניט קיין אנדערער, ווי אונזער פריינד ד. גינגאָלד, איינער פון די סאמע ערשטע גרינדער פון דעם ארבייטער רינג, איינער פון דער קאָמיטע וואָס האָט פאַרפאַסט די ערשטע קאָנסטיטוציע, דער לאַנג־יעהריגער האָספּיטעלער פון „ארבייטער רינג פאראיין", וועל־כער איז נאָך עד היום טהעטיג אין ברענטש 1.

די איבעריגע גרינדער האָבען אויך אזוי תמימות'דיג געגלויבט אין דער טעאָריע און האָבען אויך געהאלטען פון א קאָמוניסטישען

לעבען אין דער פראקטיקע, ווי אונזער „עבד עברי" (אידישער שקלאף).

עס איז דעריבער קיין וואונדער ניט, וואס ווען אט די עהרלי־כע, תמימות'דיגע, אידעאליסטישע „אידישע שקלאפען" האבען גע־בויט פאר זיך א שעהן, ריין, פריינדליך ווינקעלע, האבען זיי אלס א וויכטיגע שטיק מעבעל, דארטען אריינגעבראכט דעם פונקט: „קאאפעראטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען".

מיר וועלען נאך דא צוגעבען, אז „עבד עברי" איז טאקע ניט געווען קיין טרעמפ. ער איז געווען א גוטער בעל־מלאכה, א שמיד, און ווען עס וואלט זיך אויף אן אמת געגרינדעט אזא „קאמוניסטי־שער פאראיין", ווי ער האט פארגעלייגט, וואלט ער געווים מיט גרוים שמחה דארטען אפגעגעבען אלע זיינע שכירות און וואלט זיך ניט גערעכענט מיט דעם, וואס אנדערע ברייגען אריין וויניגער.

אט פון אזא גיגנאלדענעם שטאף איז געשמידט געווארען דער ארבייטער רינג.

די ערשטע יאהרען פון ארבייטער רינג פאראיין.

אין די ערשטע חדשים און יאהרען פון זיין עקזיסטענץ האט דער ארבייטער רינג פאראיין ניט ארויסגעוויזען קיין קענטיגע אוי־סערליכע סמנים פון לעבען.

פארשיעדענע פאראיינע זיינען דעמאלסט געווען לרוב. זיי פלעגען וואקסען ווי שוועמלאך נאך א רעגען. די „גדולים" האבען איבערהויפט ניט געשאנקען קיין אויפמערקזאמקייט צו דעם נייעם פאראיין, וואס האט געטראגען אזא משונה'דיגען נאמען ווי „אר־בייטער רינג".

ערשטענס, האבען זיי פשוט קיין צייט ניט געהאט. זיי זיינען געווען פארנומען מיט דער גרויסער ווערטער־מלחמה, וואס האט געפלאקערט צווישען די סאציאליסטען און די אנארכיסטען, און צווייטענס, האט מען געהאלטען פאר זעהר א וואכעדיגען ענין אט די אונטערשטיצונגס־געזעלשאפטען, וואס זיינען געווען אריינגע־רעכענט צווישען די „קאלטע רפואות".

עס זיינען געווען ניט וויניג, וואס האבען געהאלטען פאר א חלול־הקודש פון דער סאציאל־רעוואלוציע אט די קליינבירגערליכע אונטערשטיצונגס ארבייט.

אגב זיינען די גרינדער פון ארבייטער רינג פאראיין געווען פשוט'ע, שטילע, רוהיגע מענשען, וועלכע האבען א גאנצע וואך

שווער און ביטער געארבייט אין די שעפּער. זיי האָבען ניט געהאט די נויטיגע עלענבויגענס זיך צו שטופּען צום פראָנט און לאָזען פון זיך הערען. באשיידען, עניות'דיג זיינען זיי געווען. זיי האָבען פיינד געהאט דעם געפילדער, דעם „הוהא“, די פאטשערייען און „הורא־געשרייען“, מיט וועלכע די אידישע גאס האָט געהילכט.

אויב די אויסערליכע וועלט האָט דעם נייעם פאראיין ניט באַמערקט, אדער ניט געוואלט באמערקען, האָט אינעווייניג, אין פאַר־איין נופא זיך אנטוויקעלט א שעהן, אַ ריין, אן אידעאליסטיש לע־בען, א לעבען פול מיט חן, א נשמה־לעבען, וואָס האָט געוואַרעמט און געלויכטען, ווי דער עניות'דיגער אידישער נר תמיד.

די מיטגליעדער זיינען געווען צוגעבונדען איינער צום אנדע־רען ווי די בעסטע איבערגעגעבענסטע פריינד. יעטווידער איינער האָט געזאָרגט פאַר'ן צווייטען מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמ־קייט. און די זאָרג איז ניט געווען אן אָפיציעלע, אן ארויפגע־צוואונגענע, נאָר אן אמת ברידערליכע, אָהן העזיות און אָהן אָנ־געצויגענקייט. ווען א מיטגליד פלעגט קראַנק ווערען, פלעגט עס וועה טהאָן דעם גאַנצען פאראיין.

האָט מען זיך דערוואוסט, אז אימיצער איז, חלילה, אין א שלעכטער לאגע, האָבען אלע מיטגליעדער מיט שמחה איהם גע־האָלפען און ארויסגעהאָלפען, טאקע די מ י ט ג ל י ע ד ע ר פון זייערע אייגענע קעשענעס און ניט דער פעראיין, וואָס איז געווען מחויב דאָס צו טהאָן. און געהאָלפען האָט מען מיט אן אָפענער האנד און מיט א הארץ פול מיט ליעבע. דער געהאָלפענער האָט זיך ניט געפונען באליידיגט. אלץ איז פאָרגעקומען אזוי הארציג, אזוי ברידערליך.

יעדען זונטאג פלעגט מען זיך צוזאמענקומען ביי מיטגלידער אין הויז און פארברייגען אויף א יום־טוב'דיגען אופן. מען פלעגט לעזען, דיסקוטירען אָהן גאַל און ביטערקייט, און זיך משמח זיין אויף א חסיד'ישען שטייגער. ניט די מיטגליעדער אליין פלעגען קומען פארברייגנען, נאָר אויך זייערע ווייבער און קינדער. אפילו די בייבים פלעגט מען ברייגנען צו די זונטאָגדיגע צוזאמענקונפ־טען.

איז פאָרגעקומען ביי אימיצען א שמחה, איז דער הויפּט מחותן געווען דער פאראיין. די מיטגליעדער זיינען געווען די סארווערס ביי א ברית און די אונטערפיהרער ביי א חתונה.

דער הויפּט „הוליאקע“ אויף די שמחה'לעך איז געווען פריינד שווארץ, וועלכער האָט מיט זיין רעוואָלוציאָנער־חסידישער נשמה

ארייגעבראכט אזוי פיעלווארעמקייט, אזוי פיעל פרעהליכקייט. די אלע אלטע מיטגלידער קענען נאך עד היום נוט פארגעסען אט יענע שעהנע, אמת'דיגע פאמיליען־הוליאנקעס. עס איז געווען „הו־ליע קבצן״!

שווארץ איז, אגב אורחא, געווען איינער פון די ערשטע (און שפעטערדיגע) הויפט לעקטארס.

אז ל. קעלמאן האט באדארפט חתונה האבען, האט דער פאר־איין געפראוועט די חתונה.

איז ביי מ. בעקער, מיט מזל, געבוירען געווארען א אינגעל, האט דער פאראיין צוגעגרייט דעם ברית.

געוועהנליך זיינען דערביי פארגעקומען ניט ווייניג קאמישע עפיזאדען.

קעלמאנ'ס כלה'ס מוטער (די מחותנת'טע הייסט עס) האט דוקא געוואלט האבען, אז דער מארשאלעק אויף איהר טאכטערס חתונה זאל זיין אליקום צונזער, וועלכער איז אקארשט אריבערגעקו־מען קיין אמעריקא.

דער חתן (ל. קעלמאן) האט געזאגט, אז ער קען אזא זאך אויף זיך ניט שטעלען. ער מוז זיך מיישב זיין פריהער מיט זיין פא־מיליע, דאס הייסט, מיט'ן ארבייטער רינג פאראיין. און ערשט, ווען דער פאראיין האט געגעבען זיין הסכמה, איז אליקום צונ־זער געווארען איינגעלאדען.

ווי די מחותנים (די אלטע ארבייטער רינג מיטגליעדער, הייסט עס) דערצעהלען, איז צונזער שטארק נתפעל געווארען פון דער הארציגער פריינדשאפט, וואס די מיטגליעדער פון פאראיין האבען ארויסגעוויזען צו זייער חבר. ער האט זיי שטארק געלויבט אויף דער חופה־וועטשערע און האט לכבוד זיי פארפאסט ספעציעלע פערזען.

שמחה'לעך זיינען פארגעקומען זעהר אפט. אין די אלטע יום־טובים האט מען ניט געגלויבט, אבער די נשמה האט געלעכצט נאך יום־טוב'דיגקייט, האט מען געמאכט ראדיקאלע יום־טובים, וואו זי האט געשעפט כח און מוטה אריבערצוטראגען דעם גרויען־קאלא־מוטנעם שאפ־לעבען.

מיטגליעדער פלעגען אריינגענומען ווערען מיט גרויס פארזיכט. מען האט געמוזט זיין איבערצייגט אין דעם קאנדידאט'ס ראדיקא־ליזם, אין זיין ווארעם הארץ און זיין ריינער נשמה.

עס פלעגען אוועק מיטינגען און מיטינגען, וואו קיין איין איינ־ציגער מיטגליעד איז אויפגענומען געווארען.

שוהל־אידען זיינען בכלל געווען פסול. זיי האבען קיין זכיה ניט געהאט צו ווערען מיטגליעדער פון פאראיין. אויך פאר די לעזער פון דער כל־ישראל פרעסע זיינען די טהירען פון פאראיין געווען פארמאכט.

דער פאראיין האט א מאהל צוריקגעוויזען אן אפליקאנט דער־פאר, וואס די „באָרד אָוו קענדידייטס" האבען אין זייער רעפּאָרט געזאָגט, אז מען האט אויף זיין טיש געפונען א „טאגעבלאט".

דיזער פאל איז ניט געווען דער איינציגער.

די קאנדידאטען האבען געהאט א זכיה אויפגענומען צו ווע־רען אין „רינג" נאר דעמאלסט, ווען זיי זיינען געווען פון א הונ־דערט פראצענטיגער פראבע.

איין זאך פון יענער צייט איז אומפארשטענדליך, און דאס איז די שפראך פון פאראיין.

לויט דעם ארטיקעל איינס פון דער קאנסטיטוציע, האבען אלע פארזאמלונגען געמוזט געפיהרט ווערען אויף דייטש (לעז: דייטש־מעריש).

ווי קומט אזא מין פונקט אין אן עכט־אידישען, אידיש פאלקס־טימליכען פאראיין?

דאס קלינגט ווי א דיסאנאנס, וואס מאכט קאליע די שטי־מונג.

דער פונקט אין דער קאנסטיטוציע איז אריבערגעטראגען גע־ווארען פון די באלעבאטישע לאדזשעס, וואס האבען געהאלטען פאר א פחיתת הכבוד צו ריידען אויף „זשארגאן", און האבען דעריבער געפיהרט די מיטינגען אויף „דייטש".

דייטש איז געווען די אפיציעלע לאדזשען־שפראך און דער אר־בייטער רינג פאראיין איז פון דעם מנהג ניט אפגעשטאנען.

געוועהנליך איז דער פונקט געווען אריינגעשטעלט סתם אזוי זיך, פון „לייטענס" וועגען. אין אמת'ן האט מען גערעדט פראסט אידיש, אויפ'ן פליינעם מאמע לשון.

קיין גרויסע אידישע גזלנים, אדער גזלנים אויף אידיש, זיינען די קאנסטיטוציע־שרייבער, הפנים, ניט געווען. זיי האבען גלייך אין דער „פעלער אויסבעסערונג" פון דער קאנסטיטוציע געגעבען א היתר אויך אויף אידיש. עס הייסט דארטען: „די פארהאנדלונגען זאלען געפיהרט ווערדען אין דער דייטשער אדער יודישער שפראך".

די קאנסטיטוציע איז געווען א קאפּיע פון דער דייטשער „אר־בייטער קראנקען און שטערבע קאסע". דאס קען זיין, איז גע־ווען די אורזאכע, וואס דער פונקט וועגען דער שפראך, איז אהן

ענדערונג איבערגעטראגען געווארען אין דער קאנסטיטוציע פון ארבייטער רינג.

די ערשטע קאנסטיטוציע איז געווען געדרוקט אויף דייטש מיט אידישע בוכשטאבען.

מיר וועלען דא איבערגעבען אייניגע אויסצוגען פון דער קאנסטיטוציע, געדרוקט אין 1893 אין דער דאמאלסדיגער „ארבייטער צייטונג" דרוקעריי.

קאנסטיטוציאן

דער

ארבייטער רינג אף נויארק

געגרינדעט דעם 4טען אפריל 1892

אויסגעבעסערט אונד אנגענומען דעם 1טען יולי 1893

ארטיקעל 1.

נאמען אונד שפראכע

1) דיזער פאראיין זאל דעם נאמען „ארבייטער רינג אף נויארק" פיהרען.

2) אלע פארהאנדלונגען און שריפטען דיזעס פאראיינס זאלען אויף דייטשער שפראכע און שריפט געפיהרט ווערדען. יעדאך איזט עס דען מיטגליעדערען געשטאטעט זיך איינער אנדערען שפראכע צו בעדיענען.

ארטיקעל 2.

צוועק דעס פעראיינעס

1) צוועק דעס פעראיינעס איזט:

א) געגענזייטיגע אונטערשטיצונג דער מיטגליעדער אין אללע נאטה אונד אונגליקספאללען.

ב) פארטבילדונגס די מיטגליעדער, אונד

ג) גרינדונג קא־אפעראטיווער געשעפטס אונטערנעהמונגען.

2) דיזע צוויי ארטיקלען (1 אונד 2) זאללען ניכט געענדערט ווערדען קעננען זא לאנגע 9 גוטשטעהענדע מיטגליעדער דיזעלבען אויפרעכט צו ענטהאלטען וואללען.

ארטיקעל 3.

פערזאמלונגען

3) פארטבילדונגס פערזאמלונגען זאלען 2 מאהל מאנאטליך, אן טאגען די דער פעראיין צו בעשטימען האט, שטאטפינדען.

ארטיקעל 8.

אויפנאַהמע בעדינגונגען

1) יעדע פּערזאָן אָהנע אונטערשיעד דער רעליגיאָן, אבשטאמונג, געשלעכטס אָדער איבערציוגונג, דאָס 20טע לעבענס יאָהר עררייכט האָט אונד דאָס 45טע ניט איבערשריטען האָט קאָנן אין דיעזעס פעראיין אלס פריינד אויפגענומען ווערדען, ווען ער זיך אונבעשאָלטענעם רופעס ערפריוט איין גוט מאָראלישעס כאַראַקטער בעזיצט. ער מוס אויך קערפּערליך אונד גייסטליך געזונד זיין און זיין פאמיליע ערנעהרען צו קאָננען.

ארטיקעל 10.

רעגולירונג דער צופליעסענדער געלדער

5) די אונטערנעהמונגס פאָנד זאָל נור צור גרינדונג קאָ־אָפּעראַטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען פערוועןדעט ווערען, די צוגונסטען דער מיט־גליעדער דיענען זאָלען, דורך וועלכע איינע מעגליכסט גרעסערע צאָהל מיטגליעדער מיט איינער עקזיסטענץ פערזאָרגט ווערדען זאָללען, אונד דען איבעריגען די געלעגענהייט געגעבען ווערדען זאָל זיך די פּראָדוקטע צו איהרע טעגליכען געברויך בײ מעגליכסט גינסטיגערען בעדינגונגען צו פערשאפפען.

ארטיקעל 11.

רעכט דער מיטגליעדער

1) יעדעס מיטגליעד דאָס דיעזער „ארבייטער רינג“ בערייטס 3 מאָנאטע אנגעהערט גוטשטעהענד איז אונד ערקאנט דאָס עס זיינע בערופס געשעפטע נאָכצוגעהן אונפעהיג איזט, איזט צו 8 וואָכען בענעפּעיט בערעכ־טיגט, דאָך קען דער פעראיין בעשליסען איהן אויך נאָך אבגעלויפענען פריסט צו אונטערשטיצען.

2) דאָס קראַנקען בענעפיט דיעזעס פעראיינעס זאָל אויף 5 דאָלאר די וואָכע בעשעהן.

אונטער די קאָנסטיטושאָן זיינען פאלגענדע נעמען אונטערגע־שריבען:

ב. מארגאָליעס, טשערמאן; ע. ווארשאָוו, סעקרעטאר; מ. גאָלד־רייך; מ. בעקער; ל. קאהלמאן; י. גאָלדסמיטה; ה. לאסקי; מ. לי־וויי און ד. גינגאָלד.

לעקציעס און לעקטארס.

דער אינטערנאציאָנאַלער כאראקטער און דער אידישער גייסט אין ארבייטער רינג פאראיין.

די אלע פונקטען פון דער קאָנסטיטוציע זיינען גענוי אפגעהיט געווארען.

פארזאמלונגען זיינען פארגעקומען יעדע וואך (ארטיקעל 8). איין וואך א געשעפטס־פארזאמלונג, א צווייטע וואך — אן עדיוקיישאָנאַל פארזאמלונג.

די לעקטארס פלעגען זיין: ה. זאָלאָטאראָוו, מ. גירזשדאנסקי, לואי מילער, הילקוויט, מ. זאמעטקין, אב. קאהאן, מ. קאץ, אב. קאספע, ש. יאנאָווסקי, מ. שווארץ, ראָגאָווין, ב. פייגענבוים. שווארץ, אליין אן אקטיווער מיטגליעד פון פאראיין, האָט זעהר אפט געלעקטשורט. אין די יאָהרען 1895־97 פיגורירט ער אין די באריכטען וועגען די בילדונגס פארזאמלונגען מעהר ווי אלע אנדערע.

די מיטינגען זיינען פארגעקומען א גאנצען יאָהר, סאַי ווינטער, סאַי זומער. די זונטאגדיגע לעקציעס זיינען זומער־צייט אפגעהאלטען געווארען בייטאָג, דער עולם פלעגט קומען פינקטליך, און האָט זיך ניט גערעכענט אפילו מיט די ברענענדיגע יולי און אויגוסט היצען.

אויף די בילדונגס־מיטינגען איז קיין ביזנעס ניט פארהאנדעלט געווארען.

גענעראל פארזאמלונגען פלעגען פארקומען פיער מאָהל א יאָהר (יאנואר, אפריל, יולי און אָקטאָבער).

אויך פלעגען זיין ספעציעלע מיטינגען, ווען צוויי־דריטעל פון די מיטגליעדער האָבען עס געפאָדערט, אָדער וועגען אן אויסערגעוועהנליכען פאַל, דהיינו, ווען מען האָט זיך דערוואוסט, אז א מיטגליעד איז אין גרויס נויט און באדארף שטיצע.

יעדען מיטגליעד איז ארויסגעגעבען געוואָרען א רויטע קארט וואָס איז באַשטאַנען פון צוויי טאָוועלאך (פיער זייטלאך.*)

*) א פאָטאָגראפישע קאָפּיע פון דער דערמאָנטער מיטגלידס־קארד, איז געדרוקט אויף דער נעקסטער זייט. עס איז כאַראַקטעריסטיש אז דער כלומר'שטיגער דייטש אויף דער קאַרד איז אויסגעלעגט מיט גרייזן ווי צב"ש: „קאַרטע" מיט א "C" אנשטאט א "K" — פערזאמלונג מיט "F" אנשטאט "V"

(ערשטע זייט)

Arbeiter Ring of New York.

(Workingmens Circle.)

MITGLIEDS CARTE

Quartal No. 9

Aufgenommen June 30. 1893

Freund Manus Ash

No. von Ledger Folio 280

ARBEITER-RING GEGRUNDET 4 APRIL 1892. OF NEW YORK.

E. Warshaw

Fin. Secretary.

Adresse:

(פערטע זייט)

BEAMTE:

Iter Vorsitzender E. Palter

2ter „ B. Margolis

Prot. Secr. L. Kehlman

Fin. „ E. Warshaw

Schatzmeister M. Ring

Trustees:

Innere Wache M. Goldsmith

Hospitaler und Secr. Nothurters Comitee. S. Helfenberg 155 E Broad st

Druggist Frumkin 24 Suffolk st

Doctor Levin 145 E. Broadway

(צווייטע זייט)

Date.	Dues	B. M.	U. F.	Asses.	ERHALTEN.
Best.	—	3oo	—	—	E. Warshaw
6/4	30	×	×	×	E. Warshaw
27/4	50				E. Warshaw
4/5	20	×	×	×	E. Warshaw
18/5	40	×	×	×	E. Warshaw
15/6	100	—	—	—	E. Warshaw
29/6	20				
	260				
Total					

(דריטע זייט)

Statfindende Fersammlungen

bis

	Geschaft Sitzungen. An.	Dat.	Wissenschaftliche Vortrag. An.	Dat.
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

General Versammlung	Letzte Einzahl.
6 July 1894	29 June 1894

אויף דער ערשטער זייטעל איז געווען געדרוקט (האלב ענגליש, האלב דייטש.)

ארבייטער רינג און ניו יארק
(וואירקינגמענס סוירקעל)
מיטגליעדס קארטע (אין דייטש)
קווארטאל
אויפגענומען (ווען דער מיטגליעד איז אריינגענומען געווארען).
פריינד (דער נאמען פון מיטגליעד)
נומער פון לעדזשער פאליא
דער נאמען פון סעקרעטער
דער אדרעס

דאס אלץ איז אין דייטש.

אויף דער צווייטער זייטעל:
די איינצאהלונגען און די אונטערשריפטען פון פינאנס־סעקרעטער.

אויף דער דריטעל זייטעל:
שטאטפינדענדע פערזאמלונגען
געשעפט זיצונגען און וויסענשאפטליכע פארטרעגע
גענעראל פערזאמלונג און לעצטע איינצאהלונג.

אויף דער פערטער זייטעל:
1טער פארזיצער (דער נאמען)
2טער פארזיצער (דער נאמען)
פראטאקאל סעקרעטאר (דער נאמען)
פינאנס סעקרעטאר (דער נאמען)
שאטצמייסטער (טרעזשורער)
טראסטים
אינערע וואכע (סארדזשענט עט ארמס)
האספיטעלער און סעקר. נאטהורטערס
דראגיסט און דאקטאר.

א מיטגליעד האט געקענט ווערען יעדע פערזאן אהן אונטערשיד פון רעליגיאן, אפשטאמונג, געשלעכטס אדער איבערצייגונג, וועלכער האט דערגרייכט דעם עלטער פון 20 יאהר און איז ניט מעהר פון 45 יאהר; ער האט געמוזט געוועהנליך האבען א גוטען כאראקטער און ריין זיין פון מאראלישע פלעקען. ער האט געמוזט זיין געזונד קערפערליך און גייסטיג און האט באדארפט זיין פעהיג צו דערנעהרען זיין פאמיליע (ארטיקעל 8).

בנוגע דער רעליגיאָן און אָפּשטאמונג, האָט מען טאקע ניט גע־מאכט קיין אויסנאהם. דער ארבייטער רינג פאראיין איז געווען אין פּרינציפּ שטרענג אינטערנאציאָנאַליסטיש. ער האָט ניט גע־מאכט קיין אונטערשייד צווישען איד און קריסט. צווישען די גאנץ ערשטע מיטגליעדער איז געווען א קריסט, א ליטווינער, וואָס האָט געוואָהנט אין בעיאָן, ניו דזשוירזי, און האָט גערעדט אידיש, און ער איז געווען פּונקט אזא פריינד, ווי די איבעריגע מיטגליעדער. שפּעטער האָט מען צוליעב די סעמעטערי געזעצען געמוזט זיך באַ־שרענקען בלויז אויף אידען.

וואָס איז שייך דער איבערצייגונג, האָט מען בלויז ניט גע־מאכט קיין אונטערשייד, וואָס עס איז דעם אַפּליקאנט'ס ר א ־ד י ק א ל ע איבערצייגונג, צו וועלכער ריכטונג אין דער ארביי־טער באוועגונג ער באלאנגט: אנארכיסט אָדער סאָציאליסט, פון די „נאַיטס אָוו לייבאר", א „פּיור ענד סימפּל"ניק, אדער אן אנ־הענגער פון פּאָליטישע יוניאָנס.

דער פאראיין האָט אויך ניט געמאכט קיין אונטערשיעד צווי־שען געשלעכטער. פרויען זיינען געווען גלייכבארעכטיגט מיט די מענער. צווישען די פּיאָנערען פון ארבייטער רינג פאראיין זיי־נען אויך געווען צוויי פרויען, טילע פאלטער און דזשעני גאָרדאָן.

כאראקטעריסטיש זיינען די פאראגראפען 6 און 7 פון ארטי־קעל 11.

פאראגראף 6:

„אויב א מיטגליעד ווערט אזוי קראנק דאָס ער נויטיגט זיך אין אויפּפּאסונג ביי דער נאכט, טאָ מוז די קראנקען קאָמיטע תיכף וועגען דעם לאָזען וויסען דעם פּרזיצער, וועלכער מוז צוזאמען מיט'ן האָספּיטאלער באשטימען פאר יעדע נאכט דריי מיטגליעדער, נאכ'ן אלף־בית, צו נעכטיגען ביים קראנקען".

פאראגראף 7:

„אויב אימיצער פון פאראיין שטארבט, מוזען אלע מיטגליעדער וואָס זיינען אין שטאָדט, באגלייטען דעם טויטען־וואָגען ביז צו דער פעררי".

דער לעצטער פּונקט איז נאָך עד היום איינגעפיהרט ביי מאנכע אלטע ברענטשעס.

דער פאראיין האָט אויך געהאט א באשלוס צו שיקען דרשה־געשאנק, ווען א מיטגליעד („ער" אדער „זי") האָט חתונה.

אז א פרוי א מיטגליעד, אָדער פון א מיטגליעד, ליגט אין קינפּעט, האָבען די אנדערע פרויען פון די מיטגליעדער געמוזט

(אזוי איז געווען באשלאָסען ביים פאראיין) איהר באזוכען, העל־פען טהאָן די שטוב־ארבייט און איבערהויפּט זיך אינטערעסירען מיט איהר צושטאנד.

קריזים יאָהר 1893 און דער ארבייטער רינג פאראיין.

עס איז געקומען דאָס יאָהר 1893, דאָס קריזים־יאָהר.

דער קריזיס איז געווען איינער פון די צרה'דיגסטע, וואָס מען קען זיך פאָרשטעלען. איבערהויפּט האָט ער געמאכט א חורבן אויף דער אידישער ארבייטער גאַס.

אלע רעדער פון דער נאָדעל־אינדוסטרי זיינען געשטאנען שטיל. די מאשינעס, וועלכע די ארבייטער גופא האָבען באדארפט שלע־פען אויף זייערע פּלייצעס אין די גוטע „ביזי" צייטען, האָבען זיך אויפגעהערט צו זעהן אין די ארבייטער דיסטריקטען. זיי זיינען ערגעץ־וואו געלעגען פארשטויבט. קיינער האָט זיי ניט געריהרט פון פלאץ. מען האָט זיי ניט באדארפט.

אין 1893 זיינען די אידישע אימיגראנטען נאָך געווען זעהר גריז, אָקאָרשט געווען איבערגעקומען פון די אלטע עקאָנאָמיש־אָפּ־געשטאנענע לענדער, וואו זיי האָבען קיינמאָל ניט געהערט פון אזעלכע ווערטער, ווי אן עקאָנאָמישער, אָדער אינדוסטריעלער קריזיס. זיי האָבען זיך גאָר ניט פאָרגעשטעלט, אז אין א שעהנעם מאָרגען קענען זיך פארשליסען אלע טהירען פון די שעפּער און עס זאָל ניט זיין מעגליך צו פארקויפען זייער ארבייטס־קראפט.

זיי האָבען גארניט געוואוסט, אז מען דארף זיך באוואָרענען פון אזא מכה, וואָס געפינט זיך ניט אין דער תוכחה, אגב זיינען טאָקי די פארדינסטען אפילו אין דער „ביזי־צייט" געווען אזוי ווענ־יג, אזוי מאָגער, דאָס עס איז בלויז געווען גענוג פון האנט צום מויל. די חלה האָט קוים געקלעקט אויף המוציא. אָפּצושפּאָרען איז ניט געווען וואָס און פון וואנען.

דער קריזיס איז געקומען אונערוואַרטעט.

דער עלענד איז געווען גרויס, דער דלות אונערטרעגלאך. עס איז בוכשטעבליך ניט געווען קיין שטיקעל ברויט אין די אי־דישע ארבייטער היימען, קינדערלאך, קליינע עופה'לאך זיינען געווען גאנצענע טעג אָהן א ביסעל מילך.

דער הונגער האָט געטריבען מאסען פארצווייפעלטע מענשען צו משוגעת. די זעלבסט מאָרדען האָבען דערגרייכט משונה'דיגע

ציפער. מען האט דעם טויט באטראכט פאר דעם בעסטען ערלייזער פון דער שרעקליכער לאגע.

דער פאעט י. אדלער דערציילט, אז ער האט מיט זיינע אייגענע אויגען געזעהן, ווי אידישע ארבייטער האבען זיך געריסען איבער שטיקלאך פארדארטע ברויט ווי הונגעריגע וועלף. די בעקערס פלעגען יעדע וואך ארויס שיקען אין גאס די איבערגעבליבענע ניט פארקויפטע ברויט און חלות. אויף אט די וואגענס האט מען גע־ווארט, ווי אויף דעם מן פון הימעל. מען פלעגט זיך ארויפווארפען אויף זיי ווי אויף די גרעסטע מתנות, און יעדער איינער האט זיך געהאלטען פאר גליקליך, ווען אויף זיין חלק איז עפעס אויסגע־קומען. ביים שטויסען זיך פלעגען פארקומען געשלעגען, יעט־ווידער האט געוואלט זיין פון די ערשטע צו כאפען די מציאה.

אויף קארפעיר איז ניט געווען, און מען פלעגט אפט געהן צופוס אין די גרויסע ברענענדיגע היצען פון אפ־טאון צו די דאון־טאר־נער מיטינגען. דער דארשט האט געברענט און עס איז ניט גע־ווען קיין סענט אויף סאדע־וואסער.

די אידישע געווערקשאפטען האבען דעמאלט געעפענט א קיך, וואו יעקב מילך, דער דעמאלסדיגער סעקרעטאר פון די געווערק־שאפטען, איז געווען דער הויפט טוער אין דער אונטערנעמונג, אבער דאס איז געווען ווי א טראפען אין ים.

מען פלעגט ארויסגעבען אזוינע בילעטען, צוויי בילעטען פאר פינף סענט, מאנכע בארבער שעפער פלעגען פאר אזא בילעט אפ־גאלען. זיינען אבער די פינף סענט ניט געווען; און די מיטינג האלס זיינען געווען געפאקט מיט באוואקסענע, בערדיגע ארבייטער. די הונגעריגע, אויסגעלאשענע אויגען אויף אזוינע פנים'ער האבען זיי צוגעגעבען אן אויסזעהן פון האלב וואנזיניגע. די פראסטיטוציע האט זיך דעמאלסט פאנאנדער געבליהט און האט אנגענומען אן אפענעם כאראקטער.

דער ארבייטער רינג פאראיין האט שטארק געזארגט פאר זיינע מיטגלידער. מען האט זיך געטיילט מיט'ן לעצטען ביסען ברויט, מען האט ניט געווארט ביז דער נויטבאדערפטיגער זאל זיך מעלדען אליין. דער פאראיין האט ערוועהלט א רעליעף קא־מיטע, אום מעמבערס זאלען ניט דארפען קומען צום מיטינג נאך שטיצע.

ניט געקוקט, וואס די פרעסע האט דעם ארבייטער רינג געשאנ־קען ווייניג אויפמערקזאמקייט, האבען אבער זיינע טהאטען איהם געמאכט א גרויסען נאמען.

מען האט געוואוסט, אז אין קווארטאל איז פאראן א ברידער־ליכער פאראיין, וואו די מיטגלידער לײדען ניט קיין הונגער. מען האט אנגעפאנגען צו קוקען אויף אים מיט גרויס דרך ארץ. מען האט זיך גע׳שרכן׳ט צו אים, ווי צו א גוטען אידען. דער אר־בייטער רינג פאראיין איז אין אמת׳ן געווען דער איינציגער וואַ־רעמער ווינקעל אין דער קאלטער הונגעריגער וועלט. ער איז געווען דער איינציגער פרידליכער אינזעל אין גרויסען ים פון מחלוקות, וואו די פארשידענע פארטיי כוואליעס האבען געשלאַ־גען הויך און האבען געזוכט איינע די אנדערע אריבער צו שטײ־גען.

מען האט אנגעפאנגען צו קלאפען אין די טירען פון פאראיין, עס האבען זיך געפונען א סך בעלנים צו ווערען מיטגלידער, מען האט אבער יעדען איינציגען קאנדידאט הוקר ודורש געווען ניט נאר זיין גוף, נאר אויך זיין נשמה. אן ארבייטער רינג קארד איז געווען א גרויסער יחוס. דאס אליין איז געווען די בעסטע און די שעהנסטע רעקאמענדאציע פאר׳ן מיטגליעד. אלע האַ־בען געוואוסט, אז דער ארבייטער רינג נעהמט ניט אריין אבי וועַ־מען, ער זיפט, וועגט און מעסט די אפליקאנטען.

די צאהל קאנדידאטען איז געווען גרויס און אפילו נאכ׳ן דורכזיפען האבען זיך ניט ווייניג אפגעשטעלט. דער פאראיין איז אין אנפאנג פון קריזיס יאהר שטארק געוואקסען.

ווי עס זאל ניט קלינגען אונגלויבליך, איז א פאקט, אז דער ארבייטער רינג פאראיין איז דוקא געוואקסען אין די ש ל ע כ־ט ע צייטען פון סלעק און ארבייטסלאזיגקייט.

זיין אין ארבייטער רינג האט געמיינט זיין אין א זיכערער פעסטונג, וואו מען איז באשיצט פון הונגער און קעלט.

דאס האט שיער ניט געפיהרט צו א קריזיס אין פאראיין גופא. מע איז אין א גאנץ קורצער צייט פטור געווארען פון דער קאסע מיט די מעמבערס אלס צוגאב.

די גרויסע נשמה פון פאראיין איז אבער ניט געווארען בלאַ־סער דערמיט, וואס זיין גוף האט זיך אביסעל איינעגבויגען צום ענדע פון קריזיס־יאהר.

* די לעבענס־פעהיגקייט איז געווען גרויס, די גייסטיגע ווידער־שטאנדס־קראפט שטארק און נאכ׳ן קריזיס איז אויך דער קערפער פון ארבייטער רינג געקומען צו זיך.

די ערשטע באריכטען איבער דער בילדונגס ארבייט פון „רינג“ אין דער פרעסע.

די דריי אויפגאבען (געגענזייטיגע אונטערשטיצונג, פארטביל־דונג און קאאפעראציע), וואס דער ארבייטער רינג פאראיין האט זיך געשטעלט, האט ער גלייך דורכגעפיהרט אין לעבען.

ווי אזוי, אויף וואס פאר אן אופן, מען האט אונטערגעשטיצט די נויט־באדערפטיגע מיטגליעדער, האבען מיר שוין געזעהן. מען האט געהאלפען מיט א ברייטער האנד און אויף א הארציגען, שעה־נעם אופן.

די צווייטע אויפגאבע — פארטבילדונג — איז אויך הייליג אפגעהיט געווארען. יעדער מיטינג איז פאקטיש געווען א מיטינג פאר בילדונג. אפילו אויף די ביזנעס מיטינגען פלעגען פארקומען דיסקוסיעס איבער פראגען, וואס זיינען נוגע דער טעאריע און דער פראקטיקע פון דער ארבייטער באוועגונג.

אין אלע באריכטען, וואס זיינען ערשיענען אין דער פרעסע פון 1892־93־94 און ווייטער, געפינען מיר שטענדיג וועגען א לעקציע, אדער וועגען א דיסקוסיע.

בכלל זיינען די באריכטען געווען ניט קיין גרויסע און — זאל דאס צו קיין גנאי ניט זיין דער דעמאלסטיגער ראדיקאלער פרע־סע—זיי זיינען שטענדיג ערשינען אויף ניט קיין אנגעזעהענעם פלאץ. זיי קען מען געפינען אין דער אפטיילונג: „נאטיצען פון פאראיי־נען“, וואס איז געווען באשטימט פאר „כל הנערים“, ד. ה. פאר אלע פאראיינען, וואס האבען געשיקט זייערע באריכטען אין די צייטונגען.

די פרעסע האט, הפנים, דעם ארבייטער רינג פאראיין געהאל־טען פאר ניט קיין גרעסערען יחסן, ווי אלע אנדערע פאראיינען, און זי האט זיך מיט איהם ווייניג „געבאדערט“, יא, זי האט איהם קיין ברעקעל אויפמערקזאמקייט ניט געשאנקען. די באריכטען זיי־נען אימער געווען פאררוקט צווישען אנדערע. די באריכטען פון „דעם אינטערנאציאנאלען ארבייטער אונטערשטיצונגס פאראיין“ פלעגען זיין אויף א מעהר אנגעזעהענעם פלאץ.

און אין די מאגערע, ניט פיעל ריידענדיגע, שפארעוודיגע באריכטען זיינען שטענדיג מעהר מיטגעטהיילט געווארען וועגען דער גייסטיגער טהעטיגקייט, ווי וועגען מאטעריעלע ענינים.

דער ערשטער נאָטיץ אין „ארבייטער צייטונג“ איז ערשיענען יולי 8, 1892.

ארבייטער רינג, ניו יאָרק

זונטאג דעם 10טען יולי, 2 אוהר נאָכמיטאג, וועט אין 26 דעלענסי סטריט, איין וויסענשאפטליכער פאָרטראג געהאלטען ווערען פון דאָקטאָר זאָלאָטאראָוו. ער וועט פאָרטזעצען איבער דארווינזם. גירזדאנסקי וועט איבער נאטור געשיכטע ריידען. אויסער דעם וועלען די פרינציפען דעם ארבייטער רינגס ערקלעהרט ווערען.

דער צווייטער נאָטיץ, סעפטעמבער 2, 1892.

דער ארבייטער רינג, ניו יאָרק.

דיענסטאָג דעם 6טען סעפטעמבער, 8 אוהר אבענדס, וועט גענ. ל. מילער אין 66 עסעקס סטריט א וויסענשאפטליכען פאָרטראג האלטען איבער רעליגיאָן. פרייער איינטריט פיר אלע.

דער דריטער באריכט פון 16טען סעפטעמבער, 1892.

ארבייטער רינג, ניו יאָרק:

דיענסטאָג, דעם 20טען סעפטעמבער, 8 אוהר אבענדס, וועט אין 66 עסעקס סטריט גענ. גירזדאנסקי א וויסענשאַפטליכען פאָרטראג האלטען איבער די ענטוויקלונג פון דער ערד.

פרייער איינטריט פיר אלע.

אין דער „ארבייטער צייטונג“ פון אָקטאָבער 21, 1892, איז דא אן אדוועריטייזמענט וועגען דער ערשטער טהעאטער אונטערנעהמונג.

מיר גיבען דא איבער א קאָפּיע פון אָט דער ערשטער אדוועריטייזמענט אין דער געשיכטע פון ארבייטער רינג.

ארבייטער רינג ניו יאָרק

מיטוואָך אבענד, דען 26טען אָקטאָבער שטעלט דער „ארבייטער רינג“ צו זיינען בענעפיט פיר דען רעליעף פאָנד

די גרויסארטיגע אונד פראכטפאָלע שטיק

משיח׳ס צייטען משיח׳ס צייטען

—— אין ——

יוניאָן טהעאַטער

וואבײ די בעסטע קרעפטע דער אידישער ביהנע טהיילנעהמען. עס ווערע ווירקליך ווינשענסווערט אונד רעכט פאָן יעדען איינציגען

ארבייטער אונד רעכטדענקען מענשען צו אונטערשטיצען דיזען פעראיין אונד בענעפיט, דען מיט רעכט געזאגט, איז דיזער פעראיין דער איינציגסטע דער אויף רעכט ראדיקאלען, ארענטליכען אונד רעעלען באדען געגרינדעט איזט אונד ווירקליכע שטיצע אין יעדער בעציהונג פיר יעדען זיינער מיטגליעדער ביטעט. דארום ערשיינט אין מאסען און אונטערשטיצט אונזער אונטערנעמונג.

דעם 10טען פעברואר, 1893, געפינען מיר פאלגענדען נאטיץ צווישען די פאראיין באריכטען:

ארבייטער רינג, ניו יארק:

פר. פאלטער איז אלס שאצמייסטער געוועהלט. ערהאלטען פון דער פער. אידישע געווערקשאפטען 5 דאלאר, וועלכע זיינען געזאמעלט געווארען פיר די וואודביינער סטרייקער, ווייל דער סטרייק איז דארט צו ענדע. די זעלבע 5 דאלאר זיינען פיר גענאסע פייגענבוים'ס פערטהיידיגונגס פאנד באוויליגט. נעקסטע געשעפטס זיצונג פינדעט שטאט דיענסטאג דען 14טען פעברואר, 8 אוהר אבענדס, אין 66 עסעקס סטריט. אלע מיטגליעדער זיינען ערזוכט פינקטליך צו ערשיינען.

דא זעהט זיך שוין ארויס דער כאראקטער פון ארבייטער רינג אלס „רויטער קרייץ" פאר די קרבנות פון דער מלחמה צווישען קאפיטאל און ארבייט. ווי ארעם ער איז דעמאלסט ניט געווען, האט ער פון די לעצטע געגעבען צושטייער צו די סטרייקערס און צו פארטיידיגען גענאסע פייגענבוים'ען.*)

---

*) גענ. פייגענבוים איז ארעסטירט געווארען אין פילאדעלפיע, וואוהין ער איז געקומען האלטען א לעקציע. די באשולדיגונג איז געווען, אז ער האט גערעדט צו א פובליקום אויפ'ן גאס און האט פארשטעלט דעם דורכגאנג און אז דער פאליסמאן האט געבעטען גענ. פייגענבוים'ען ער זאל דאס ניט טהאן, האט גענ. פייגענבוים איהם, דעם פאליסמאן, געווארפען א שטיין אין קאפ. די סאציאליסטען האבען געזאמעלט א פארטהיידיגונגס פאנד פאר גענ. פייגענבוים. אויפ'ן משפט האבען עדות באוויזען, אז די באשולדיגונג איז פאלש, אז די מעשה מיט'ן שטיין הייבט זיך ניט אן און די דזשורי האט ארויסגעטראגען איהר פסק דין: „ניט שולדיג".

דער פאליסמאן איז געווען א איד מיט'ן נאמען קאספער. ער איז משמעות געווען אונטערגעשטעלט פון די אידישע פרומאקעס, וועלכע האבען געזוכט זיך נוקם צו זיין אן די אנארכיסטען פאר זייערע יום-כפור-בעלער. דער זעלביגער פאליסמאן האט פריהער ארעסטירט איזידאר פראנק, לואיס מאשקאוויטש, ל. דזשייקאבסאן, יעקב אפפעל און מארגאליס, וועלכע זיינען אפגעזעסען אכט מאנאטען אין טורמע.

מיר ווע֗לען איבערגעבען נאָך איינ֗יגע באריכטען, וועלכע גיבען א בילד איבער׳ן מהות פונ׳ם ארבייטער רינג פאראיין.

ארבייטער רינג, ניו יאָרק:

דינסטאג דעם 17טען (קענטיג א טעות. עס דארף זיין דער 14טער. א. ש. ז.), האָט די דיסקוסיאָנס פערזאמלונג שטאַטגעפונדען, וועלכער וואר גוט בעזוכט. דינסטאג דעם 21טען פעברואר, 8 אוהר אבענד, וועט אין 66 עסעקס סטריט, ווידער א דיסקוסיאָן פערזאמלונג זיין. יעדער קען פראגען שטעלען אונד אן דער דיסקוסיאָן אנטהייל נעהמען.

(„ארבייטער ציטונג", פרייטאָג 17טען פעברואר 1893).

ארבייטער ריג, ניו יאָרק:

ביי דער לעצטער געשעפטס פערזאמלונג ווארען די ערשטע פינף אַרטיקלען פון קאָנסטיטושאָן פאָרגעלעזען אונד אָנגענומען. בעשלאָסען א נויטהליידענדען פריינד מיט 8 דאָלאר אלס אנלייהע צו אונטערשטיצען. נעקסטע געשעפטס פערזאמלונג פינדעט שטאט דיענסטאָג דעם 28טען פעברואר אום האלב נאָך 8 אין 66 עסעקס סטריט. אלע מיטגליעדער זיינען ערזוכט צו ערשיינען.

(„ארבייטער ציטונג", פרייטאָג 24טען פעברואר, 1893).

ארבייטער רינג, ניו יאָרק:

א דיסקוסיאָנס פערזאמלונג האָט שטאטגעפונדען דיענסטאָג אבענד דעם 21טען ד. מ. פאָלגענדע פראגען ווארען דעבאטירט: וויא האָט זיך די מאָראל ענטוויקעלט. ווי עס ענטשטעהען בערג און טהאָלען. ווי עס ענשטעהען יאהרעס ציטען? וועלכע ווירקונג קען די אָבמאכונג צווישען רוסלאנד אונד אמעריקא פיר אונז האָבען.

די פערזאמלונג וואר גוט בעזוכט אונד די אנוועזענדע האָבען אין די דעבאטען אנטהייל גענומען. נעקסטע דיסקוסיאָנס פערזאמלונג וועט דיענסטאָג דעם 7טען מערץ אין 66 עסעקס סטריט שטאטפינדען. איינטריט פריי פיר אלע.

(„ארבייטער ציטונג" 7טען מערץ 1893).

דאָ זעהט זיך בולט ארויס דער דורשט נאָך וויסען ביי די ערשטע מיטגליעדער. אלצדינג איז פאר זיי געווען אינטערעסאנט: פראגען פון מאָראל, נאטור־וויסענשאפט, פאליטיק א. א. וו. אלצדינג האָבען זיי געשלונגען מיט גרויס אפעטיט.

אין יענער צייט (אָנפאנג 1893) איז שוין ארויפגעשוואומען דער געדאנק, אז דער ארבייטער רינג דארף זיך פארצווייגען אויך אין אנדערע שטעדט.

אין „ארבייטער צייטונג" פון 10טען מערץ 1893, לעזען מיר אזא באריכט:

ביי דעם לעצטען געשעפטס זיצונג איז בעשלאָסען איין יאהרעס־פעסט צו אראנזשירען. פר. ס. גרינבערג*) אוים באָסטאָן וואר אנוועזענד. און וואָלטע ערלויבניס אין באָסטאָן א ברענטש פון ארבייטער רינג צו גרינדען. די אנגעלעגענהייט וואר ביז צו גענעראל פערזאמלונג אב־געלייגט. נעקסטע פערזאמלונג פינדעט שטאט דיענסטאָג, 8 אוהר אבענד, דעם 14טען מערץ אין 66 עסעקס סטריט.

וואס עס איז געוואָרען פון דעם פּלאן, איז שפּעטער ניט באַ־ריכטעט געוואָרען. משמעות, אז די גענעראל פּערזאמלונג האָט די ערלויבניס צו גרינדען א ברענטש אין באָסטאָן ניט געגעבען. מיר האָבען איבערהויפּט ניט געפונען שפּעטער קיין באריכט פון דער גע־נעראל פּערזאמלונג.

דער קאָאָפּעראַטיווער בארבער שאָפּ.

צוזאמען מיט די ערשטע צוויי אויפגאבען האָט דער ארבייטער רינג פאראיין ביי דער ערשטער געלעגענהייט זיך גענומען דורכצור־פיהרען די דריטע אויפגאבע: גרינדען קאָאָפּעראַטיווע אונטערנעה־מונגען.

דעם ערשטען באריכט פון אזא אונטערנעהמונג געפינען מיר אָקטאָבער 27, 1893 („ארבייטער צייטונג“)

1 מיטגליעד איינגעפיהרט און דריי פאָרגעשלאָגען. דאָקטאָר און אפּטייקער בילס געסעטעלט אונד מיט א נייעם אפּטייקער, פריינד פרומ־קין, א קאָנטראקט געשלאָסען. בעשלאָסען דער פעראיין זאָל א קאָאָ־פּעראַטיווע בארבער געשעפט עפענען.

אין דעם באריכט פון 16טען פעברואר, 1894, געפינען מיר אָט די ווערטער: „בעשלאָסען אין אפּריל מאָנאט דעם בארבער שאָפּ צו ערעפענען“.

אין דעם באריכט פון 30טען מערץ 1894: „דאָס ביזנעס קאָמיטע באריכטעט, דאָס זי זוכט א סטאָר פיר דעם בארבער שאָפּ“.

אין א ווייטערדיגען באריכט ווערט געמאָלדען, אז מען האָט שוין גענומען א סטאָר פאר דעם קאָאָפּעראַטיווען בארבער שאָפּ. דעם באריכט גיבען מיר איבער אין גאנצען, ווייל אין איהם זיינען פאראן אויך אנדערע אינטערעסאנטע פּונקטען.

ארבייטער רינג, ניו יאָרק:

ספּעציאל פערזאמלונג פרייטאָג 13טען אפּריל. ס'ווירד בעריכטעט דאָס עס וואר גענומען א סטאָר אין 168 ברום סטריט, וואו עס ווירד איין ער־

*) דער ערשטער, ביי וועמען עס איז ארויסגעפאלען דער געדאנק צו גרינדען אזא פאראיין ווי דער „ארבייטער רינג“. ער האָט שפּעטער געמופט קיין באָסטאָן.

שטע קלאסע בארבער שאפ איינגעריכטעט אים לויפע דיזער וואכע.

די פריינדע דריקען איהר איניגסטע סימפאטהיע מיט דיעזער אונטער־נעהמונג און פערשפרעכען איהר מעגליכעס צו טהאן און אגיטירען דאס וויר איין ווירקליכען סוקסעס מאכען זאלען. א קאמיטע ערוועהלט אפצורעכענען פיר די טיקעטס צו די בענעפיטע פון די יונג בילדונג אונט. פעראיין, ווי אויך די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען. איין קאנ־דידאט איינגעפיהרט און איינער פארגעשלאגען. פרייטאג דעם 20טען ד. מ. וועט קיין מיטינג שטאטפינדען, ווייל די מיטגליעדער צום בענעפיט פון דער פער. איד. געווערקשאפטען אין טהאליא טהעאטער אנוועזענד זיין ווערדען.

(„ארבייטער ציטונג“, אפריל 20טען, 1894).

אין „ארבייטער צייטונג“ פון 7טען אפריל 1894, לעזען מיר צווישען די באריכטען פאלגענדען נאטיץ:

„ארבייטער רינג ערעפענט זיין קאאפעראטיווען בארבער שאפ“.

אין דעם באריכט פון מאי 18, 1894, געפינען מיר צווישען אנ־דערע:

„אזוי ווי פיעלע באהויפטען, דאס ווען מיר וואלטען אונזער בארבער שאפ געהאט נאהענטער צו עלען סטריט, וואלטען מיר מעהר ערפאלג געהאט, איז איבערגעגעבען דער ביזנעס קאמיטע דעריבער צו פערהאנדלען“.

די ביזנעס קאמיטע האט געפונען, אז מען באדארף ניט מופען (פון ברום סטריט נומ. 174). אזוי לעזען מיר אין דעם באריכט פון מאי 25, 1894.

„דאס ביזנעס קאמיטע בעריכטעט דאס דיעזע וואך וועלען געמאכט ווערען די פיקסטשורס אין בארבער שאפ. אויך ערקלעהרט זי דאס עס וואלט ניט געווען פראקטיש יעצט צו מופען, ווייל ווי די ביזנעס צייגען מאכען מיר אויך היער גוטע פארשריטע און יעדען רעכדענקענדי־גען סימפאטהייזער דארף ניט זיין צו שווער איין פאר בלאק ווייטער צו געהען. בעשלאסען דאס יעדען מאנאטליכען קאסטאמער זאל מען די „ארבייטער ציטונג“ אדער די „פיפעל“ ארײנשיקען פריי אין הויז“.

צום סוף האט דער בארבער שאפ דאך ארויסגעמופט פון ברום סטריט און איז אריבער אין 128 דילענסי סטריט.

אזוי ווי מען האט געהאלטען דעם קאאפעראטיווען בארבער־שאפ פאר אן אנפאנג פון אנדערע קאאפעראטיווע אונטערנעהמונ־גען, האט מען אנגעווענדעט מיטלען איהם צו מאכען פאפולער ביים ברייטען עולם. עס איז באשלאסען געווארען „צו פערעפענטליכען די פרינציפען פון ארבייטער רינג און זיין צוועק אין די קאאפע־ראטיווע געשעפטען“

עס איז ארויסגעלאָזען געוואָרען אן אויפרוף, וועלכען מיר גי־בען דאָ איבער אין גאנצען.

ארבייטער רינג אף ניו יאָרק

געגרינדעט דעם 4טען אפריל, 1892.

איינינקייט איז אונזער שטרעבען,
ברודער ליעבע איז אונזער אידעאל.
אין איין געמיינשאפטליכען לעבען
וועט זיין איבערפלוס אין אלעם איבעראל.

וואָס איז דער ארבייטער רינג? צו וואָס שטרעבט ער? וואָס פיר נוצען ברייננט ער? דיזע אלע פראגען הערין מיר די לעצטע צייט פון אלע זייטען צווישען די ארבייטער מאסע, און דאָס צווינגט אונז יעצט דורך דיעזען צירקולאר אונזער ערקלערונג צו געבען. —

„וואָס איז דער ארבייטער רינג?“ דער ארבייטער רינג איז דאָס בעסטע לאדזש פון אלע לאדזשען, דער בעסטער פעראיין פון אלע פער־איינען, די איינציגע געזעלשאפט פיר דעם ארבייטער, וואו ער זאָל זיין גייסט בילדען. — און מאטעריאלים ניט פערלאָרען גיין. — צו וואָס שטרעבט דער ארבייטער רינג? צו פריינדשאפט און ברודערליכקייט, צו־געוואָהנען די מיטגליעדער אין איין צוזאמען לעבען, שטרעבען צו איין ציעל, שעפּפען פון איין קוועלע. צו בילדען איין מעכטיגע אָרגאניזא־ציאָן דורך פריינדשאפט, טריוהייט אונד איבערגעבונג פון איינעם צום צווייטען — „וואָס פיר נוצען ברייננט ער“? ער ברייננט נוצען פיר דיא ארבייטער מאסע, וואָס ער גיט זיי די געלעגענהייט פון דיא לאדזשען ארויס צו טרעטען און איין שליסען זיך אין ארבייטער רינג, וואו דער ארבייטער זאָל געפינען אלע בעקוועמליכקייטען, וואָס א מיטגליעד קען האָבען אין אירגענד וועלכע חברה, פעראיין, אָדער לאדזש, און דאצו גייס־טעס ניכט צו פערדאָרבען ווערען, אנשטאט וואָס דיא חברה׳ס, לאדזשין, פעראיינען ווערט דער גייסט פון דעם ארבייטער פערדאָרבען האנד־לענדיג איבער א פרעזידענט, א שמש, א שול־קלאפּער, א שלישי, א מפטיר און נאָך אזעלכע נאַרישע זאכען, וואָס רויבט די צייט אין אונוציגע דע־באטעס, און אמאָל נאָך — צאנקערייו און פערזענליכע בעליידיגונג, וואָס דאָס ווירקט זעהר שלעכט אויף דעם גייסט און מאָראל פון די מיגטליעדער. אנשטאט דיעזע אללעס, פערברייננט דער מיטגליעד פון ארבייטער רינג זיין צייט אין וויסענשאפטליכע דיסקוסיאָנען, אָדער אין איין וויסענ־שאפטליכע לעקטשור, וואָס בילדעט זיין גייסט מאָראליש, וואָס טרייסעלט אָפּ פון זיין מארך די שטויב פון פעקטאָריע, וואָס קלערט איהם אויף, ענטוויקעלט איהם צו דיינקען, וואָס עפענט איהם זיינע אויגען, ער זאָל זיך אומקוקען דאָס ער איז א מענש, א מענש מיט ענערגיע, מיט מוטה און גייסט, א טהייל פון דיא נאטור, האָט פאר איהם גיגרייט, צו

געניסען דאָס, צו וואָס ער אלס מענש איז בערעכטיגט און ניט אלס שקלאף ווי איין שאפענדע מהיער צו עקזיסטירען, צו שאפען פיר אנדע־רע און אליין ניט צו געניסען.

צו ווערען איין מיטגליער אין ארבייטער רינג קאָסט איין דאָלאר, און וועכענטליכע בייטרעגע 20 סענט פער וואכע, אדער 2 דאלאר מיט 40 סענט א קווארטעל, דאפיר האָט יעדער מיטגליעד פריי דאָקטאָר, מע־דיצין, וויסענשאפטליכע לעקטשורס, קראנקען און נויטהליידענדע אונ־טערשטיצונג, בעערדיגונגס פלאץ. — אויך האָט דער ארבייטער רינג איינע פון זיינע פרינציפען די אויפגאבען פון גרינדען קאָאָפעראטיווע גע־שעפטען, און וואָס איז אויף פאָלגענדער ארט: יעדער מיטגליעד איז פערפליכטעט איינצוצאָהלען דורך די ערשטע דריי יאָהר פון זיין ארייג־טרעטען 30 דאָלאר, דיזע געלדער איז אימער די קאפיטאל פון יעדען מעטגליעד, ד. ה. צו יעדער צייט האָט ער דאָס רעכט צוריק צוציהען ווען ער וויל ארויסטרעטען פון פעראיין. פון דיזע קאפיטאל געלדער ווערט גימאכט קאָאָפעראטיווע גישעפטען. דער צוועק דער זעלבען איז צו בעי־שעפטיגען די מיטגליעדער, און געבען זיי די פולע פרוכט פון זייער ארבייט. אין ארבייטער רינג זאָל פראָדוצירט ווערען דאָס, וואָס דער פערברויך פון די מיטגלידער איז, און דער פערברויך אויך גלייך דער פראָדוצירען זאָל אָהנע פראָפיט מאכערייי נור צו גונסטען די מיטגלידער קאָמען.

דעם ערשטען גישעפט האָבען מיר ערעפענט איין קאָאָפעראטיווע בארבער שאפ אין 128 דעלענסי סטריט, ריין, עלעגאנט, גוטע בעהאנד־לונג, אלעס ניי נאָך דעם לעצטען סטיל איינגעריכטעט. — דאָס איז אונ־זער ערקלערונג. יעצט, אָרגאַנטליכע ארבייטער, פאָדערען מיר אייך אויף, ווארפט אוועק די אלטע געטער, דיא חברה׳ס, לאדזשען א. א. וו. וואו איי־ער גייסט ווערט אין דומהייט פערזונקען, שליסט זיך אָן אין אונזער ברידערליכען בונד, אלע צוזאמען מיט איין ציעל, מיט איין שטרע־בונג, מיט איין אידעע ווערדען מיר פאָרשריט מאכען, און אונזערע קרעפטע ערפרישען ביז מיר ווערדען אימשטאנד זיין אונזערע קייטען מיט א מאָל צו פערנאנדערייסען, און ערקלערען זיך פריי פון שקלאפע־ריי און אונטערדריקונג און צוזאמען מיט די גאנצע מענשהייט ערקלע־רען זיך פאר פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט. מיר פאָדעדען נאָך א מאָל אויף זיך איינצושליסען אין אונזער פעראיין, און ווען יע־מאנד איז דאָס ניט אימשטאנדע, בעטען מיר אייך, פאטראָניזירט אונ־זער בארבער שאפ פון 128 דעלענסי סטריט. עס קאָסט אייך ניט טייי־ערער און איהר ווערט בעסער אטענדעט; אויסער דעם ווייסט איהר, דאָס דער מאָן, וואָס וועט אייך בעדיענען אין אונזער גישעפט, וועט קריגען דאָס, וואָס איהר בעצאָהלט איהם, קיינער וועט פון איהם ניט אָפרייסען פאָן זיינע פערהאָרעוועטע ווייזשעס, ווייל עס איז קיינע באָ־סעס און סוועטער־סיסטעם. — נאָך אלעם דעם געבען מיר, אלס פרעמיע, יעדען מאָנאטליכען קאָסטימער, די „צוקונפט“, אָדער אנדערע וויסענ־שאפטליכע בראָשורען אין אידיש, דייטש און ענגליש. — פערגעסט ניט

אונזערע פרעמיעס, פערגעסט ניט דעם „ארבייטער רינג" פון ניו יארק, וועלכער רופט זיך אב צו יעדער צייט, ווען מען פאדערט איהם, פערגעסט ניט דעם גוטען און שעהן איינגעפיקסטען

קאאפעראטיווען בארבער שאפ אין 128 דעלענסי סטריט.

מיט ברודערליכען גרוס,

ארבייטער רינג און ניו יארק.

די געשעפטען אין בארבער שאפ זיינען, משמעות, אין אנפאנג געגאנגען ניט שלעכט. אזוי, לכל הפחות, לעזען מיר אין דעם באריכט פון 8טען יוני, 1894.

„...דאס ביזנעס קאמיטע באריכטעט, דאס די געשעפטען אין בארבער שאפ פארבעסערען זיך, און דאס איין 4טער ארבייטער איז אנגעשטעלט געווארען..."

מיט די קאאפעראטיווע אונטערנעמונגען האט מען געהאט אין זינען א חוץ די אידעע אז און פאר זיך אויך צו באזארגען די ארבייטס-לאזע מיטגלידער סיי מיט שטעלעס און סיי מיט „שיוום".

דער מיטגליעד פון פאראיין ל. קעללמאן איז ארומגעגאנגען ליידיג, האט מען איהם געלערענט פאר א בארבער. פריינד קאזלין נאך היינט א מעמבער אין בר. איינס), א. פאכמאן, האט איהם באקאנט מיט דער מלאכה פון בארבעריי. די העלפער זיינען געווען אזוינע בעלי מלאכות, וואס האבען זיך געלערענט שערען אויף אנאנדערענ'ס בארד. די מיטגליעדער גופא האבען אלץ (אפילו די טיפע שניטען) צוגענומען פאר גוט געלט. פאר זיי איז אלעס געווען „אלרייט" איבערהויפט, אז זיי האבען נאך געקראגען יעדען מאנאט „די צוקונפט". די פרעמדע קאסטימער האבען שטארק „גע־קיקט" אבער מען האט זיך מיט זיי ניט גערעכענט.

דער ערשטער אנגעשטעלטער אלס געהילף איז געווען קעלל־מאן. דא לייענען מיר, אז מען האט שוין אנגעשטעלט א פערטען ארבייטער (לייען „ארבייטסלאזען").

ניט נאר די העלפער זיינען געווען ארבייטסלאזע, נאר אויך דא קאסטימערס. עס איז געווען באשלאסען, אז סטרייקער זאל מען גאלען אומזיסט, און סטרייקער זיינען דעמאלסט געווען לרוב. די קלאוקמאכער, די שניידער און אנדערע, וועלכע האבען געקענט צאהלען, זיינען געגאנגען אנדערשוואו.

מיט אזא פערסאנאל פון ארבייטסלאזע און מיט אזעלכע קאס־טימער פון בלויז ארבייטסלאזע, האט דער בארבער שאפ סוף כל סוף געמוזט אונטערגעהן. בפרט נאך, ווען די פארמייאישע סאצי־

אליסטען און אנארכיסטען האבען ניט געהאלטען פון אזוינע „קאל־טע רפואות“, ווי קאאפעראטיווע אונטערנעהמונגען.

דער בארבער שאפ האט אנגעהאלטען קנאפע צוויי יאהר.

ד. גינגאלד איז געווען דער ערשטער מענעדזשער אין באר־בער שאפ און פ. לעווין — דער בוכהאלטער.

ווען די געשעפטען אין בארבער שאפ האבען אנגעפאנגען צו געהן מיט די פוטער אראפ, האבען זיך, ווי די מאדע איז, אנגע־הויבען מחלוקות: צי מען זאל איהם אנהאלטען, אדער ניט. די מחלוקות האבען דעם ארבייטער רינג שטארק אפגעשוואכט. בעת דער שאפ איז געעפענט געווארען, זיינען אין פאראיין געווען אן ערך 200 מיטגליעדער. ווען ער איז געשלאסען געווארען, זיינען אין פאראיין אין גאנצען געבליבען 35 מיטגליעדער.

די איבערגעבליבענע האבען אבער צוריק גענומען שמידען דעם רינג און ער איז געווארען נאך שטארקער, גרעסער און שעהנער.

דער בארבער שאפ איז ניט געווען די איינציגע קאאפעראטי־ווע אונטערנעהמונג. דער פאראיין האט פרובירט צו פארזארגען די פאמיליעס פון די מיטגליעד מיט גראסערי ארטיקלען: טעע, צוקער, קאפע א. א. וו.

דאס איז אויך געווען א מין קאאפעראטיווער געשעפט, וואס האט זיך גערופען „האוז סופליי פאר דהי ארבייטער רינג“.
House Supply for the Arbeiter Ring

פריינד גאלדסמיטה איז געווען דער באזארגער פון אט די אר־טיקלען.

די אונטערנעהמונג האט עקזיסטירט א קורצע צייט.

די שטעלונג פון ארבייטער רינג פאראיין צו די סאציאליסטישע און די אפאזיציאנעלע (אנארכיס־טישע) יוניאנס.

ווי מיר האבען געזעהן, זיינען די גרינדער פון ארבייטער רינג פשוט אנטלאפען פון די רייסעררייען, וועלכע זיינען זיי נמאס גע־ווארען און האבען געגרינדעט דעם אומפארטייאישען ארבייטער רינג.

דער ארבייטער רינג איז אבער א לעבעדיגער ארגאניזם — יא, דער לעבעדיגסטער פון אלע אנדערע קערפערשאפטען — און ווי ער זאל זיך ניט וועלען באהאלטען פון די טומעלדיגע רייסעררייען, קען ער דאס ביים בעסטען ווילען ניט טהאן. ער ווערט אריינגע־שלעפט מיט דער אדער יענער ריכטונג.

אט דעם מזל האט דער ארבייטער רינג אלע מאהל געהאט.

עס זיינען געווען מאָמענטען, ווען ער האָט בשום אופן ניט געקענט אנהאַלטען די גאָלדענע נייטראַליטעט. מען האָט איהם געצוואונגען צו נעהמען א שטעלונג.

אין דער ערשטער העלפט פון די ניינציגער יאָהרען האָט געפלאַקערט די מלחמה צווישען דער סאָציאַליסטישער „ארבייטער צייטונג" און דער אַנאַרכיסטישער „די פרייע ארבייטער שטימע".

איין צד האָט אונטערשטיצט א ליאַדי סטרייק אין דעם לאַגער פון דעם צווייטען צד. און דער צווייטער צד האָט געזוכט מיט באַיקאָטס אונטערצוגראבען דעם פונדאמענט פון דעם ערשטען צד'ס פעסטונגען.

די יוניאָן פון די שריפטזעצער (די היברו אמעריקאַן טיפּאָגראַפיקאַל יוניאָן) האָט געהאַלטען מיט דער „ארבייטער צייטונג". עס איז פאָרגעקומען א סטרייק אין „פרייע ארבייטער שטימע" און זי האָט געגרינדעט אַן אָפּאָזיציאָנס יוניאָן. די געווערקשאַפטען האָבען אונטערגעשטיצט די „ארבייטער צייטונג" און האָבען דערמיט, פאַרשטעהט זיך, ארויסגערופען דעם צאָרען פון דער „פרייע ארבייטער שטימע".

דאָ האָבען זיך די קעמפּפענדע צדדים דערמאָנט אַן דעם ארבייטער רינג פאַראיין און מען האָט איהם געצוואונגען צו נעהמען א געוויסע שטעלונג.

אין דער „ארבייטער צייטונג" פון 9טען פעברואר 1894 לעזען מיר אין א באַריכט פון „ארבייטער רינג און ניו יאָרק":

„א קאָמיטע פון פאַראייניגטער אידישע געווערקשאַפטען אונד די היברו אמעריקאַן טיפּאָקראַפיקאַל יוניאָן פערלאַנגט זייערע יוניאָנס אַנצוערקענען און די „אידישע שטאַט צייטונג"*) אויפצופאָדערען, זי זאָל יוניאָן לייט באַשעפטיגען. נאָך לאַנגער און העפטיגער דעבאַטע וועגען פאַרטייליכקייט און אומפּאַרטייליכקייט, איז דער וואונש פון דער קאָמיטע מיט מאַיאָריטעט אָנגענומען."

דאָ זעהט מען, ווי דער ארבייטער רינג איז שוין פון אָנפאַנג אַן געווען מעהר געניגט צו דער סאָציאַליסטישער ריכטונג אין דער באַוועגונג.

געוועהנליך איז שוין דעמאָלסט געווען א גרויסע מינאָריטעט, וואָס האָט געדענקט אנדערש. איז באַשלאָסען געוואָרען צו דיסקוטירען און זיך דורכצוריידען.

---

*) א האַלב אַנאַרכיסטישע, וואָס איז געווען מיט דער „פרייע ארבייטער שטימע" און האָט זיך ניט אונטערגעוואָרפען דער „היברו אמעריקאַן טיפּ. יוניאָן.

אין זעלביגען באריכט לייענען מיר ווייטער:

„בעשלאָסען אויף נעקסטען פרייטאָג צוזאמענרופען איינע ספּעציאל פערזאמלונג אום צו בעשפּרעכען, אויב דער ארבייטער רינג אנטייל נעהמען זאל אין דער ארבייטער באוועגונג, און ווען יא, אין וועלכער ריכטונג".

די פראגע האט זעהר שטארק געבויערט די מוחות פון די אר־בייטער רינג מיטגליעדער. אין א סך באריכטען פארנעהמט זי דעם הויפּט פּלאץ.

אַט לייענען מיר אין דעם באריכט פון 16טען פעברואר, 1894:

„גרוויסע אורזאכען צו פאָלגע האט די דעבאטע, אויב דער ארבייטער רינג אנטהייל נעהמען זאָלל אין דער ארבייטער באוועגונג — נישט שטאטגעפונדען און ווירד דארום אָם פריי־טאָג דעם 23טען פעברואר פאָרגענומען ווערען".

אין דעם באריכט פון פעברואר 23 אן אויפרוף בזה הלשון:

„פריינדע! פערגעסט ניט דיעזען פרייטאָג אבענד צו ערשיי־נען, דא מאן זא איין וויכטיגען פונקט וויא: אויב וויר אנטהייל נעהמען זאָללען אין דער ארבייטער באוועגונג בעשפּרעכען דארף".

אין דעם באריכט פון צווייטען מערץ (1894):

„...ווענען דער פראגע, וועלכע שטעלונג דער פאראיין זאָל נעהמען אין דער ארבייטער באוועגונג א רעזאָלוציאָן געפאַסט, דאָס זאָ ווי וויר זינד איבערצייגט, דאָס אונפּארטייליכקייט פיהרט נאָר צו מיספערשטענדניססע און אונאייניגקייט אונטער די מיטגליעדער, דארום ערקלעהרט דער פעראיין, דאָס א יעדעם וועלכער קיינען דירעקטען אנטהייל אין דער בעוועגונג נעהמען קעננען, סימפּאטיזירען וויר דאָך נאָר מיט דיא ארבייטער ארגאניזאציאָנען, וועלכע אויף סאָציאליסטישע פּרינציפּען געגרינדעט זינד".

דער באשלוס האט געפיהרט דערצו, אז די באריכטען פון אר־בייטער רינג פאראיין, וועלכע פלעגען ערשיינען גלייכצייטיג אי אין דער „ארבייטער צייטונג" אי אין דער „פרייע ארבייטער שטי־מע" האבען אנגעפאנגען צו ערשיינען בלויז אין דער „ארבייטער צייטונג". דער פאראיין האט אויפגעהערט צו שיקען באריכטען אין די אנארכיסטישע צייטונגען.

דער ערשטער פאדעם, דורך וועלכען דער ארבייטער רינג האט זיך אין 1894 פארבונדען מיט דער סאָציאליסטישער ריכטונג, איז אין זיין שפּעטערדיגער געשיכטע געווארען אלץ דיקער און פעסטער.

די סאָציאַליסטישע פּרעסע און דער ארבייטער רינג אין דער ערשטער העלפט פון די 90ער-יאָהרען.

ניט קוקענדיג אויף דעם, וואָס דער ארבייטער רינג פאראיין איז פון אָנהויב אָן געווען אין סימפּאַטיע מיט דער סאָציאַליסטישער ריכטונג אין דער באוועגונג, וואָס ער האָט פון זיינע לעצטע געלדער אונטערשטיצט סטרייקס און סטרייקער. איז ער פונדעסטוועגען געווען א שטיף-קינד אין דער ראדיקאַלער באוועגונג.

מען האָט דעם ארבייטער רינג ניט געהאלטען פאר א שטיק יחוס, ניט נאר אין די אנארכיסטישע, נאָר אפילו אין דער סאָציאַליסטישער און יוניאָניסטישער משפחה, וואָס פלעגט גאנץ אָפט קומען צו איהם פאר הילף. מען האָט זיך אזוי ווי מיט איהם געשעהמט און מען האָט מורא געהאט זיך צו ווייזען מיט איהם פאר לייטען.

די פּרעסע האָט איהם קיין ברעקעל אויפמערקזאמקייט ניט געשאנקען. א חוץ פעטיט-געדרוקטע באריכטען וועגען ארבייטער-רינג פאראיין, פארדרוקט ערגעץ אויף א מיטעלסטער זייט פון דער צייטונג, געפינען מיר קיין זאך ניט וועגען איהם.

אין ארטיקעלן — אזא גרויסען כבוד, האָבען, משמעות, די ארבייטער רינג מיטגליעדער גופא גאָר ניט געהאט די העזה צו פארלאנגען. מ'שטיינס געזאָגט, ווער זיינען זיי דען? פּשוט'ע ארבייטער אָהן א „צוקונפט שטאאט", אָהן א האפנונג, אז אָט באלד קומט די סאָציאַלע רעוואָלוציע.

העכסטענס, וואָס זיי האָבען געהאפט זיך צו דערשלאָגען, איז א „פּאָלקס-שטימע". א בריעף אין רעדאקציע. אבער אויך דערצו האָבען זיי קיין מזל ניט געהאט.

פאר די גאנצע ערשטע פינף יאָהר איז אפילו קיין ברעקעל „פּאָלקס שטימע" ניטאָ אין דער פּרעסע וועגען ארבייטער רינג.

אין „ארבייטער צייטונג" פעברואר 23, 1894, לעזען מיר אין „בריעף קאַסטען" דעם געוועהנליכען לאקאָנישען ענטפער:

„ארבייטער רינג — אייער בריעף נעקסטע וואָך".

מיר האָבען אָבער „נעקסטע וואָך" געזוכט און דעם בריעף ניט געפונען. אויך ניט אין דער צווייטער, „נעקסטער וואָך" און ניט אין דער-דריטער און ניט אין קיין „נעקסטער וואָך". די „פּאָלקס שטימע" פון ארבייטער רינג האָט מען אויף דער ליכטיגער וועלט ניט געזעהען און ניט געהערט.

אין „ארבייטער צייטונג" פון 2טען מערץ 1894, איז פאראַן קריגען.

א יום טוב'דיגער עדיטאָריעל פון אב. קאהאן, אונטער דער קעפּעל: „צו אונזער פערטען יאהרעס פעסט".

דאָרטען געפינען מיר פאָלגענדען פאראגראף:

„ביי דעם ערשטען נומער „ארבייטער צייטונג" האָט די סאָציאַליסטישע ארבייטער פארטיי געהאט בלויז איין אידיש שפּרעכענדע סעקציאָן — אין ניו יאָרק. היינט, צו איהר 214טען נומער, האבען מיר אידישע סעקציאָנען אין 17 פארשידענע שטעדט, און דערצו עטליכע סאָציאַליסטישע פאַרטבילדונגס פאראיינען, בראָנשורען־פאראיינען, סאָציאַליסטישע קעמפּיין קלובען א. ד. ג."

און וואו איז דער ארבייטער רינג, וועלכער האָט שוין עקזיסטירט קנאפּע צוויי יאָהר? ניטאָ! ער ווערט ניט אריינגערעכענט צווישען די צוגעקומענע אָרגאניזאציעס, מיט וועלכע מען קען זיך מיחס זיין.

פון די באריכטען אין דער פּרעסע פאר די ערשטע יאָהרען, קען מען אפילו ניט דערגעהן, וואו עס זיינען געווען די בעאמטע. בלויז אין איין איינציגען פאל ווערט דערמאָנט, ווער עס איז ערוועהלט געאָרען אלס פּרעזיצער, און דאָס איז געווען געשריבען אגב אורחא, צווישען א סך אנדערע קליינינקייטען.

א לאמעד וואָווניק איז דער ארבייטער רינג געווען! קיינער האָט אויף איהם ניט געקוקט און קיינער האָט איהם ניט געשאָנקען קיין אויפמערקזאמקייט. די ענערגיע האָט זיך אבער געקליבען און ווען ער איז ארויס פון פארבאָרגענהייט, איז ער שוין געווען א מעכטיגע אָרגאניזאציע.

די ארבייטער רינג יום-טובים.

אחוץ נאָך וויסען, האָט די נשמה פון די ארבייטער רינג מיטגליעדער געלעכצט נאָך יום-טובים, נאָך פריינדליכע פרעהליכע „ליאמעס", וואו מען זאָל ניט זיין אזוי אָנגעצויגען, וואו די נשמה זאָל זיך דערוואַרעמען מיט דעם הייליגען פייער פון באגייסטערונג.

ד ימיטגליעדער זיינען געווען פריידענקער און די ערשטע און די גרעסטע מצות ביי די פריידענקער פון יענער צייט איז געווען, ניט צו האלטען פון אידישע יום-טובים. (וועלכע זיי האָבען געהאַלטען פאר רעליגיעזע יום-טובים).

האָט מען געמאכט אייגענע יום טובים. דער ערשטער גרויסער יום טוב איז געווען דער ערשטער יאהרעס-פעסט פון ארבייטער רינג (אין 112 קלינטאָן סטריט). אויף איהם האָבען זיך די מיט-

גליעדער מיט זייערע פאמיליעס משמח געווען אויף אן אמת חסידי־שען אופן. מען האט געהוליעט א גאנצע נאכט ביז'ן פריהמארגען.

זומער־צייט האט מען געמאכט פיקניקס, וואו די גאנצע אר־בייטער רינג משפחה פלעגט פארברייגנען צוזאמען אויפ'ן גראז, צווישען בוימער, אונטער'ן בלויען הימעל.

דער ערשטער פיק־ניק פון ארבייטער רינג איז פארגעקומען מאנטאג דעם 11טען יוני (צווייטער טאג שבועות) 1894 אין ברוי־מערס יוניאן פארק, 133טע סטריט און ווילים עוועניו, בראנקס. יעדער מיטגליד, וועלכער האט פארקויפט פאר 3 דאלאר טיקעטס האט געקראגען אלס פרעמיום די „צוקונפט" פאר דריי מאנאטען פריי.

ווארטען אבער א גאנצען יאהר אויפ'ן „יאהרעס־פעסט" אדער אויפ'ן פיקניק, איז ניט געווען קיין תכלית. מען האט געמוזט האַ־בען אפטער יום טובים. איז געווען א מנהג זיך צוזאמענצוקומען יעדען זונטאג ביי אן אנדער מיטגליעד אין הויז און עסען צוזא־מען „וועטשערע".

די זונטאגדיגע צוזאמענקונפטען, וואו מען האט ניט גערעדט וועגען ביזנעס און אנדערע וואכעדיגע ענינים, האבען פעסטער גע־מאכט דעם פריינדליכען בונד צווישען די מיטגלידער. זיי האבען שטארקער געמאכט די קרובה'שאפט און האבען אויך געהאט א גרויסע ערציהערישע באדייטונג.

אויף די „וועטשערעס" האט מען געווארט א גאנצע וואך מיט אומגעדולד, אזוי ווי פרומע אידען ווארטען אויפ'ן שבת קודש.

עס איז אבער א טעות צו מיינען, אז מען האט אויף די צוזא־מענקונפטען בלויז געגעסען און געטרונקען, געזונגען און געטאנצט. דער עיקר זיינען דארטען געווען די גייסטיגע געריכטען: פארלע־זונגען, דעקלאמאציעס, וויצען, ווערטלאך, לייכטע דיסקוסיעס וועגען פאליטישע און וויסענשאפטליכע פראגען.

די „וועטשערעס" פון ארבייטער רינג פאראיין זיינען גע־ווארען פאפולער, זיי האבען געקראגען א שם מיט זייער שעהנעם אינהאלט. זיי האבען צוגעצויגען צו זיך די ארומיגע שכנים און סתם זייטיגע מענשען, וועלכע די „פריינד" פלעגען מיט זיך מיט־ברייגנען.

די „וועטשערעס" אדער די באנקעטען פון ארבייטער רינג האבען אריינגעבראכט א סך מיטגליעדער. ניט ווייניג פון די שפע־טערדיגע אקטיווע טהוער האבען געמאכט דורך זיי זייער ערשטע באקאנטשאפט מיט'ן ארבייטער רינג.

דער פארשטארבענער פנחס לעווין איז געקומען צום ארבייטער

רינג א דאנק אט די פריינדליכע צוזאמענקונפטען, וואו מען האט גע׳יום־טוב׳ט אויף א היימישען שטייגער.

אט וואס ער האט דערצעהלט אין דעם זשורנאל „דער גרינ־דער“: (ארויסגעגעבען אין 1917 צום 25טען יובילעאום פון בר. 1)

„מיין לאזשי־מיסטער איז דעמאלסט געווען א טהעטיגער מעמבער, פלעגט ער מיך מיטנעהמען צו די פארזאמלונגען, וואו איך האב זיך בעקענט מיט פיעלע מעמבערס, און ווען נאכהער א געוויסער בלייוויים,*) א טהעטיגער מעמבער איז צוריקגעפאהרען קיין יוראפ און מען האט פאר איהם געמאכט א באנקעט (אין הויז, וואו איך האב געוואהנט), אויך געשאנקען איהם א פרעזענט, דאס האט אויף מיר געמאכט א גרויסע ווירקונג און איך בין געווארען א מעמבער“.

דער פאראיין ארבייטער רינג — דער פאראייניג־טער ארבייטער פראנט.

דער ארבייטער רינג איז קודם כל געווען אן א ר ב י י ט ע ר ארגאניזאציע און ווען די ארבייטערשאפט האט געקעמפפט, האט ער מיטגעקעמפפט. די זיעגען און די פארלוסטען פון די ארבייטער זיינען געווען ז י י נ ע זיעגען און ז י י נ ע פארלוסטען. ער האט ניט בלויז סימפאטיזירט מיט די ארבייטער, וואס זיינען געשטאנען אין קאמפף, נאר ער האט גענומען אן אקטיווען אנטהייל אין דעם קאמפף גופא. ער איז געשטאנען אין די פאדערשטע רייהען און האט זיך ניט אפגעשטעלט אפילו דעמאלסט, ווען איהם איז אויסגעקומען צו געהן אין פראנט. יא, ער איז געגאנגען אין פראנט פרייוויליג און האט ניט געווארט אויף באפעלען.

פון די לעצטע געלד האט ער געשטיצט סטרייקס און סטרייקער. בעפאר דער ארבייטער רינג פאראיין האט נאך געהאט געלד צו דינגען א האל, האט ער שוין געגעבען געלד אויף סטרייקס. סטרייק־אונטערשטיצונג איז ביי איהם געווען פריהער פון קראנקען אונטערשטיצונג. ער האט געשטיצט, ניט נאר סטרייקס פון אידישע ארבייטער, ווי א שטייגער דעם סטרייק אין וואודביין,

*) בלייוויים איז געווען איינער פון די ערשטע אקטיווע טוער אין א. ר. פאראיין. ער איז געקומען פון ווארשע, וואו ער איז געווען טהעטיג אין דער רעוואלוציאנערער בעוועגונג. ער איז צוריק אהין געפאהרען ארבייטען אין דער בעוועגונג. שפעטער האט מען איהם פאר־שיקט אין סיביר. — א. ש. ז.

און די אפטע סטרייקס פון די קלאוקמאכער און שניידער, נאר אויך אלגעמיינע סטרייקס.

אין א באריכט פון 8טען יוני, 1894, לייענען מיר:

„...א קאמיטע פון די געווערקשאפטען און סעקציאנען צו־געלאזען און א פרייע קאלעקציאן פארגענומען צו גונסטען פון די קוילען־גרעבער..."

אזוינע קאמיטעס האבען אפט באזוכט די מיטינגען פונ'ם ארבייטער רינג פאראיין און דער פאראיין האט זיי אויפגענומען פריינדליך,ווארעם, ווי ברידער, מיט וועלכע מען שטעהט צוזאמען אין קאמפף.

דער ארבייטער רינג איז געווען פאר אייניגקייט, פאר שלום, אבער ניט פאר שלום צווישען ארבייט און קאפיטאל, נאר פאר שלום אין די אייגענע רייהען. ער איז געווען פאר א פאראייינגטע א ר ב י י ט ע ר פראנט.

„מיר שטעהען פאראייניגט אין קאמפף", אט וואס זיין מאטא איז געווען.

דער ארבייטער רינג איז געווען נעגען פשרות, געגען קאמפראמיסען מיט די אונטערנעהמער. ער האט געפאדערט פון זיינע מיטגליעדער ערלישקייט און ריינקייט פון הונדערט פראצענטיגער פראבע.

אין 1894 איז געווען א סטרייק פון די קלאוקמאכער. דער סטרייק האט זיך געשלעפט א לאנגע צייט. די סטרייקערס, וועלכע זיינען נאך ניט געווען געקומען צו זיך פון דעם קריזיס אין 1893, זיינען געשטאנען פעסט און מוטיג. זיי האבען שרעקליך געהונגערט, אבער האבען ניט פארלאזען זייערע פאזיציעס. די אונטערנעהמער האבען זיך דעמאלסט ארויסגעוויזען שטארקער פון די סטרייקער און האבען זיך ניט אונטערגעגעבען.

די ארבייטער האבען דעם קאמפף פארלוירען.

אלע האבען געוואוסט, אז דער סטרייק איז א פארלוירענער און מען מוז איהם אויפגעבען. צווישען די סטרייקערס זיינען געווען מיטגליעדער פון ארבייטער רינג, בעלי מטופלים מיט קינדער. שטעהן ווייטער אין דעם פארלוירענעם קאמפף איז פאר זיי געווען פשוט אונמעגליך. זיי האבען זיך געווענדעט צו מאנכע טאן־געבער אין דער ארבייטער באוועגונג נאך עצה און די האבען זיי געגעבען א היתר צו געהן ארבייטען. די נויט איז געווען גרויס, און זיי האבען זיך מיט'ן היתר באנוצט.

אָפיציעל איז אָבער פון דער יוניאָן דער סטרייק ניט געווען אָפּגערופען. איז געוואָרען א גאנצע יעלה און עס איז אריינגע־בראכט געוואָרען א קלאָגע געגען די מיטגליעדער, וועלכע האָבען ניט געוואַרט ביז די יוניאָן גופא וועט געבען אן ערלויבניש.

דער ארבייטער רינג פאראיין האָט באַשלאָסען זיי אויסצו־שליסען.

אָט איז דער באריכט וועגען דער אנגעלעגענהייט:

„באשלאָסען צו העלפען פינאנציעל אונזערע סטרייקענדע קלאָוקמייקערס זאָ פיעל ווי מעגליך. באשלאָסען די יעניגע, וועלכע זיינען אוועק ארבייטען אָהנע די ערלויבניש פון דער יוניאָן אויסצושליסען פון אונזער מיטע".

(„ארבייטער צייטונג", נאָוועמבער 7טען 1894).

צווישען די אויסגעשלאָסענע זיינען געווען אזוינע, וואָס האָ־בען דעם ארבייטער רינג געגרינדעט. מען האָט אָבער ניט געקוקט דארויף. דער ארבייטער רינג האָט קיינעם ניט נושא פנים געווען. דער פרינציפּ איז ביי איהם געשטאנען העכער פון פערזאָנען, ווי גרויס די פארדינסטען פון אָט די פערזאָנען זאָלען ניט זיין.

דער ארבייטער רינג האָט געבויט א פּראָנט געגען דעם אוי־סערליכען שונא און האָט שטרענג באשטראָפט די יעניגע, וועל־כע האָבען דעם פּראָנט פארלאָזען. ער האָט שטרענג באשטראָפט די יעניגע, וועלכע האָבען גערן אָדער אומגערן געשעדיגט דעם ארביי־טער פּראָנט.

הילף און שטיצע אין צייט פון קראנקהייט.

מיר האָבען אין פאָריגען קאפּיטעל געזאָגט, אז סטרייק־בענע־פיט האָט דער ארבייטער רינג פאראיין געגעבען בעפאָר ער האָט נאָך אויסגעטיילט קראנקען בענעפיט. דאָס איז ניט געווען סתם אזוי זיך געזאָגט, נאָר טאקע א היסטאָרישער אמת.

די ערשטע קראנקען בענעפיט איז באשלאָסען געוואָרען ארוים־צוגעבען ענדע סעפּטעמבער 1894. אזוי יעדענפאלס איז צו זעהן פון די אפיציעלע באריכטען. אין „ארבייטער צייטונג" סעפּטעמ־בער 28, 1894, געפינען מיר דעם ערשטען באריכט וועגען קראנקען בענעפיט.

„באשלאָסען די פאמילע פון דעם קראנקען מעמבער צו אונ־טערשטיצען מיט 5 דאָלאר א וואָך, ביז דער זעלבער וועט אימ־שטאנד זיין צו ארבייטען".

פון דעם באריכט איז אויך צו זעהען, אז מען האט זיך ניט גערעכענט מיט דער צאהל וואכען, אויף וויפיעל דער קראנקער איז געווען בארעכטיגט, מען האט באשלאסען צו אונטערשטיצען, כל זמן דער מעמבער איז קראנק און נויטיגט זיך אין שטיצע.

ד. גינוואלד, וועלכער איז געווען דער האספיטעלער אין ארבייטער רינג פופצעהן יאהר נאכאנאנד, דערצעהלט, אז ווען ער איז אמאהל געקומען צום קראנקען פריינד מאימאן, האט ער אויף איהם אויסגעגעבען אכט און צוואנציג דאלאר. לויט'ן פונקט פון דער קאנסטיטושאן, האט ער ניט געהאט קיין רעכט דערצו. ער האט ניט געטארט מאכען הוצאות מעהר ווי פינף דאלאר. ער האט, הייסט עס, איבערגעטראטען די קאנסטיטושאן. ווען ער איז געקומען צום מיטינג, האט פונדעסטוועגען קיין איינציגער מיטגליעד איהם ניט פארגעווארפען זיין נים פאלגען די „רולס", נאר, פארקעהרט, אלע האבען איהם באדאנקט דערפאר, וואס ער האט אריבערגעטראטען זיינע רעכטען.

אויב א פריינד האט ניט געקענט פארטראגען די לופט, האט מען געשאפען געלד און איהם אפגעשיקט אין א געזונטערען פלאץ. אזוי אויך צום ביישפיל, האט מען א קראנקען מיטגליעד אויסגעריכטעט אין קאלאראדא און דער קליינער פאראיין האט אויסגעגעבען אויף איהם אן ערך טויזענד דאלאר. אויף א צווייטען קראנקען מיטגליעד האט דער פאראיין אויסגעגעבען ביי זעקס הונדערט דאלאר און ווען אן ארעמער מיטגליעד האט אמאהל געדארפט מופען, און ער האט ניט געהאט דאס נויטיגע געלד, זיינען געקומען די מיטגליעדער און אריבערגעטראגען אלע זיינע כלי-בית אויף די פלייצעס.

מילא, צו ארבייטען זיינען די מיטגליעדער פון פאראיין געווען געוואהנט. זיי האבען געארבייט מיט'ן נאדעל, מיט דער דלאטע, מיט'ן האמער און האק, און האבען, ווען עס איז נויטיג געווען, אויך געארבייט אלס בארעמהערציגע שוועסטער פאר זייערע ברידער אין נוים.

קיין דאקטוירים אבער זיינען זיי ניט געווען, קיין אפטייקען האבען זיי ניט געהאט. און מעדיצינישע הילף און רפואות איז נויטיג געווען, האט דער פאראיין געהאט אייגענע באצאהלטע דאקטוירים, וועלכע פלעגען באזוכען די קראנקע. און ניט נאר דאקטוירים, נאר אויך אן אפטייק, וואו די מיטגליעדער האבען געקראגען אומזיסטע רפואות.

אין „אבענד בלאט“ פון 1טען פעברואר, 1896, לעזען מיר א באריכט:

„ארבייטער רינג, ניו יארק. מיר מאכען באקאנט אונזערע מיטגליעדער, דאס פון היינט אן און וויטער באקומען זיי פרייע מעדיצין אין ברעסלערס דראג־סטאר, 177 עלען סטריט — דאס קאמיטע“.

און ווי שעהן די הילף איז געווען! מיט ליעבע, מיט א ברודער־ליכער ליעבע האט מען געהאלפען. מען האט באטראכט פאר א פארגעניגען צו העלפען איינע די אנדערע. דערביי איז מען געווען פארזיכטיג, דער נויטבאדערפטיגער זאל זיך ניט באליידיגען.

ביי א געוויסען מיטינג איז איבערגעגעבען געווארען א באריכט, אז איינער פון די מיטגליעדער ווערט אומפעהיג צו ארבייטען. איז באשלאסען געווארען, אז יעדער מעמבער זאל ביישטייערען א דאלאר. געווען זיינען דעמאלסט 350 מיטגליעדער אין פאראיין. האבען די איינציגע דאלארס אויסגעמאכט א סך הכל פון דריי הונדערט און פופציג דאלאר. דאס איז געווען אין יענער צייט א ריזיגע סומע. א חוץ דעם, האבען איניגע, מעהר פארמעגליכע מיטגלידער, אויסגעליהען גרעסערע סומעס אויף אן אומבאשטימטע צייט, ביז דער פריינד וועט זיין בכוח אפצוגעבען.

דאס געלד אליין איז נאך ניט געווען אלץ. מען האט דעם פריינד געהאלפען מיט אזא אויפמערקזאמקייט, וואס מען האט ניט געקענט געפינען פאר געלד.

דהיינו: דער פאראיין האט ערוועהלט א קאמיטע פון די אקטיווסטע, חשוב׳סטע מיטגליעדער, זיי זאלען אויסגעפינען א פאסיגען פלאץ פאר א פאסיגע ביזנעס.

און ווען די ביזנעס איז געעפענט געווארען, האבען אלע מיטגליעדער איהם געהאלפען מיט אלע מעגליכע מיטלען. זיי האבען אליין פאטראנייזט, געווארען אומזיסטע אגענטען צו אדווערטייזען די ביזנעס פאר אנדערע. האט א מיטגליעד געארבייט אין דעם געגענד, וואו די ביזנעס איז געווען, פלעגט ער האלטען פאר זיין חוב אריינצוגעהן נאך דער ארבייט אדער אין „לאנטש־צייט“ און זיך ערקונדיגען, וואס ס׳הערט זיך. און אויב מ׳איז אין דעם געגענד ניט געווען פאר אייגענע צוועקען, האט מען זיך געמאכט צייט צו קומען אפילו פון עק שטאדט און ארויסהעלפען דעם פריינד מיט ארבייט, מיט אן עצה, מיט א גמילת־חסד א. א. וו.

די שטיצע האָט מען ניט געגעבען אין האנד אריין, נאָר מען פלעגט איבערלאָזען בסתר. דער נויטבאדערפטיגער זאָל זיך ניט דארפען באַליידיגען. מען פלעגט איבערלאָזען אונטער א טישטוך, אונטער א קישען, אָבער ווי עס איז אויף אן אנדער אופן, קיינער זאָל ניט זעהן און ניט הערען.

די קאָמיטע, וואָס איז געזעסען ביים קראַנקען'ס בעט, פלעגט שוין ווי עס איז אריינשמוגלען אין דער הויז פון קראנקען א גרע־סערע אָדער א קלענערע סומע געלד.

י. אדלער (ב. קאָוונער) דערצעהלט, אז ער האָט אליין געפּר־נען נאָך א קאָמיטע'ס באזוך, ווען ער איז געווען קראנק, אונטער זיין קישען זעקס דאָלאר. ער האָט בשום אופן ניט געקענט באמערקען, ווי אזוי די באזוכער האָבען דאָס געלד אריינגעשמור־געלט צו איהם אין בעט. די מיטגליעדער פון פאראיין זיינען גע־ווען אזעלכע דורכגעטריבענע שמוגלערם אין אזעלכע ענינים, אז מען האָט זיי ניט געקענט כאפּען ביי דער האנד.

די גרויסע אידישע מדה פון צו זיין א נותן בסתר איז געווען זעהר בולט ביי דעם ארבייטער רינג.

„אין דער צייט, ווען איך בין געווען קראנק" — דערצעהלט ווייטער י. אדלער — „האָט מען באשלאָסען צו מאכען פאר מיר א בענעפיט, און אלע מעמבערם האָבען זיך געטעקסט מיט טי־קעטס. דער בענעפיט האָט אריינגעבראכט דריי הונדערט דאָלאר, האָט דער פאראיין אליין געקויפט פאר מיר א קענדי סטאָר".

האָט מען באמערקט, אז א פריינד, וואָס פארקויפט אייז און קוילען, שלעפּט זיינע „סחורות" אויף די פּלייצעס, אָדער אויף א וועגעלע און ארבייט איבער די כחות, האָט מען באשלאָסען איהם צו קויפען א פערד און וואָגען. האָט איינער געהאט טראָבעל מיט זיין לענדלאָרד, פלעגט קומען א קאָמיטע פון פאראיין זיך משתדל זיין פאר'ן פריינד און ווי עס איז דורכגעקומען מיט'ן בעל־הבית.

א מיטגליעד פון ארבייטער רינג פאראיין איז ניט געווען קיין עלענדער מענש. ער האָט געהאט א גרויסע, איבערגעגעבענע משפחה. ער האָט זיך געפונען צווישען פריינד, וואָס האָבען פאר איהם געזאָרגט, וואָס האָבען איהם געהאָלפען, ווען ער איז געווען געזונד און איהם געשטיצט, ווען ער איז, חלילה, געוואָרען קראנק.

ביי די מיטגליעדער פון פאראיין האָט געהערשט אויף אמת דער פּרינציפּ: איינער פאר אלע, און אלע פאר איינעם".

דער ארבייטער רינג פאראיין שטיצט די סאָציאַ-ליסטישע פרעסע און פיהרט א קולטור-ארבייט.

פאר די ערשטע זיבען־אכט יאָהר, ביז וואנען דער ארבייטער רינג איז געוואָרען אן אָרדען, געפינט מען אין דער פרעסע בלויז קורצע, קליינע באריכטען, וואָס דער סעקרעטער פון פאראיין פלעגט אריינשיקען.

און אָט די מאָגערע באריכטען :ופא פלעגען ערשיינען ניט רעגעלמעסיג. אין יאָהר 1895 איז כמעט קיין באריכט ניט געווען פארעפענטליכט. דער סעקרעטער האָט, משמעות, ניט געשיקט קיין באריכטען און די פרעסע האָט זיך אויף זיי ניט נאָכגעפרעגט.

דער יאָהר 1895 איז געווען ניט קיין גלענצענדער פאר'ן ארבייטער רינג פאראיין. דאָס איז געווען די צייט, ווען דער קאָאָפעראטיווער בארבער שאפּ האָט זיך צוגעמאכט און עס איז פאראיין געבליבען א גאנץ קליינע צאָהל מיטגליעדער. עס איז, הפנים, ניט געווען פיעל, וועגען וואָס צו באריכטען.

אין יאָהר 1896 באווייזען זיך די באריכטען אָפטער, אָבער ערגעץ־וואו פאררוקט אין א ווינקעל.

דער ארבייטער רינג האָט ניט נושא חן געווען ביי די ראַדיקאַלע שרייבער. דאס איז מילד געזאָגט. די רעדאַקטירער האָבען אויפ'ן ארבייטער רינג איבערהויפּט ניט געקוקט. זייער באציהונג איז געווען א גלייכגילטיגע .מען האָט איהם אפילו ניט קריטיקירט.

א. ליעסין דערצעהלט אין „גרינגער“:

„מען האָט דעם ארבייטער רינג ניט באקעמפפט, ווי צום ביישפּיל, מאנכע ווידערשפּעניגסטע יוניאָנס. ער האָט אויסגעזעהן אזוי אומוויכטיג, דאָס מען האָט געהאלטען פאר איבעריג אפילו צו באקעמפפען איהם. מען איז צו איהם פארבליבען קאלט און גלייכגילטיג. דאָס איז געווען א פאראכטונג, א שטילע פאראכטונג, וואָס איז פאר איהם געפערליכער געווען פון א קאמפף. מען האָט איהם פארשוויגען און מען האט איהם אזוי געקענט פארשוויגען ביז פארניכטונג, ווען ניט זיינע ערשטע מיטגליעדער, זיינע טרייע, איבערגעגעבענע מיטגליעדער, וועלכע האָבען פאר איהם נאָכאַנאנד געארבייט און אָהן אויפהער געאָפּפערט זיך“.

די פרעסע האָט באהאנדעלט דעם ארבייטער רינג ווי א שטיף קינד, אָבער „דאָס האָט זיי (די מיטגליעדער פון ארבייטער רינג) ניט אָפּהענדיג געמאכט“. זיי האָבען זיך געטהאָן דאָס זייעריגע אפילו, ווען זיי האָבען ניט געקראָגען קיין געגענזייטיגקייט. זיי

האָבען געזאמעלט געלד פאר דער פרעסע, פריהער פאר דער „אר־בייטער צייטונג“, שפּעטער פאר׳ן „אבענד בלאט“ און בעת דער „פאָרווערטס“ איז געגרינדעט געוואָרען איז דאָס געלד פון אר־בייטער רינג געווען פון די ערשטע. זיי האָבען געשיקט דעלעגאַ־טען צום פרעס־פארבאנד און דאָס האָט, פארשטעהט זיך, געהייסען, שיינקען געלד פאר׳ן פרעס־פאָנד.

דער „פאָרווערטס“ איז אמאָהל, אין די ערשטע יאָהרען, געווען אויף גרויסע צרות. ער האָט געלעבט א טאָג אָהן ברויט און א טאָג אָהן וואסער. האָט עס אמאָהל געטראָפען, אז עס איז ניט געווען צו באצאָהלען דעם געז־ביל און די קאמפּאניע האָט געהאל־טען ביים אָפּשליסען די געז, האָט מען זיך דערמאָנט, אז עס איז פאראן א גוטער קרוב אין דער משפחה. איז מען געקומען צו לוי־פען צו איהם, דעם דעמאָלסטיגען אָרעמען, אָבער גוטען ווארעמען קרוב, צום ארבייטער רינג. דער פאראיין האָט געגעבען 25 דאלאר פון זיין קאסע און א מיטגליעד, שווארץ, האָט דערלייגט פון זיין אייגענער קעשענע נאָך א פופציגער און עס איז צוריק געוואָרען ליכטיג אין „פאָרווערטס“.

די אלטע מיטגליעדער דערצעהלען, אז פון דעמאָלסט אָן האָט זיך די מערכה פון ארבייטער רינג אין „פאָרווערטס“ פארבע־סערט און צווישען „פאָרווערטס“ און ארבייטער רינג האָט זיך ענטוויקעלט א גרעסערע קרובה׳שאפט, ווי צווישען ארבייטער רינג און דעם „אבענד בלאט“.

דער ארבייטער רינג פאראיין איז טאקע געוואָרען מעהר אק־טיוו אין פרעס־פארבאנד און האָט נאָכגעפאָלגט אלץ, וואָס איז דאָרטען פאָרגעקומען.

אין „פאָרווערטס“ פון דעם 31טען דעצעמבער 1897, געפינען מיר אזא באריכט פון ארבייטער רינג:

„אלע מיטגליעדער זיינען ערזוכט צו ערשיינען הייטע אבענד צו איינע גענעראל פערזאמלונג. דעלעגאטען פון פרעס־פער־באנד און אנדערע קאָמיטעטען מוזען אנוועזענד זיין“.

אין „פאָרווערטס“ פון צווייטען מערץ 1898:

„...פרעס־פארבאנד בעריכט אויסגעהערט און אינסטראַק־שאָנס געגעבען צו די דעלעגאטען, אז גענאָסע מילער זאָל בלייבען רעדאקטאָר...“

די באריכטען פאר די יאָהרען 95, 96, 97 און 98 זיינען אין דער פרעסע, ווי אויבען געזאָגט, געווען קליינע, אָבער זיי זיינען

כאראקטעריסטיש מיט זייער אינהאלט. די הויפט זאך, וואס איז זיי איז געווען מיטגעטיילט, איז די קולטורעלע ארבייט: לעקציעס און דיסקוסיעס.

אין די יאהרען 96 און 97 איז דער איינציגער לעקטאר געווען דער אלטער רעוואלוציאנער מ. שווארץ. ער האט גע־ארבייט אונערמידליך פאר דער גייסטיגער ענטוויקלונג פון די אר־בייטער רינג מיטגליעדער. זיין פלאץ אין דער געשיכטע פון דעם ארבייטער רינג איז א גרויסער, א בכבוד׳יגער. זיין נאמען איז פארשריבען מיט גאלדענע אותיות.

מיר ברענגען דא איינינע באריכטען, וועלכע אילוסטרירען די ארבייט פון דעם אלטען פארקעמפפער, מ. שווארץ.

„היינט אבענד וועט געגעבען ווערען איין לעקטשור, טהעמא: מאטהעמאטישע ערקלעהרונג ווי זא ניוטאן איז געקומען צו דער איבערצייגונג פון די אלגעמיינע צוציהונגסקראפט דורך די פאלונג פון דער לבנה. לעקטאר מ. שווארץ. יעדער איז ווילקאמען“.

באריכט פון יאנואר 31, 1896:

„ארבייטער רינג, ניו יארק, 66 עסעקס סטריט. היינט אבענד איין וויסענשאפטליכע לעקטשור. טהעמא: „דער ערשטער שטוים“, אדער „די וועלט געביידע“. לעקטאר מ. שווארץ. איינ־טריט פריי“!

באריכט פון פעברואר 14, 1896:

„הייטע אבענד ווירד איין לעקטשור געגעבען ווערען אין 66 עסעקס סטריט איבער נאטורוויסענשאפט פון מ. שווארץ“.

און אזוי זיינען אלע וויטערדיגע באריכטען אין „אבענד בלאט“ און שפעטער אין „פארווערטס“ פול מיט מיטטהיילונגען וועגען לעקטשורס, וואס וועלען געגעבען ווערען פון מ. שווארץ.

די טעמאס פון די לעקטשורס זיינען, אמת, געווען אביסעל שווערליך, אבער די מיטגליעדער פון ארבייטער רינג פלעגען פינקט־ליך קומען און האבען געשלונגען יעדעסווארט פונ׳ם לעקטאר מ. שווארץ.

דער ארבייטער רינג פארצווייגט זיך

אין די ערשטע יאהרען פון זיין עקזיסטענץ, האט דער אר־בייטער רינג פאראיין אפגעהאלטען זיינע מיטינגען, געשעפטליכע ווי קולטורעלע, דאון־טאון. דא איז ער געגרינדעט געווארען, דא

האט ער געפּאַקט און געמאַזעלט און דורכגעמאַכט אנדערע קראַנק־הייטען, דאַ איז ער לאַנגזאַם אָבער פעסט געוואַקסען. איינציגע מיטגליעדער האָבען געוואוינט אין אנדערע טהיילען פון שטאָדט, ווי הארלעם, ברוקלין און בראָנקס, אָבער זיי פלעגען קומען מיט פארגעניגען צו די מיטינגען דאון־טאון.

די מיטינגען פון פאראיין זיינען געווען פאר די שווערע אידישע האַרעפּאַשניקעס אמת'ע ימים־טובים און מען האָט געוואַרט אויף זיי מיט אומגעדולד. קומען צו א מיטינג איז ניט געווען א חוב, נאָר א פארגעניגען, א פּריווילעגיע און יעטווידער האָט אויסגענוצט זיין פּריווילעגיע מיט גרויס חשק. קיין שטראָפען פאר ניט באַזוכען א מיטינג זיינען ניט געווען. זיי זיינען אויך ניט נויטיג געווען. „שטראָפע פאַר ניט ערשיינען — געוויסענביסע“ — אזוי האָט זיך געענדיגט אן אויפפאָדערונג צו קומען צום מיטינג, ווען עס האָט זיך געהאנדעלט וועגען אן אויסערגעוועהנליך וויכטיגע פראַגע.

אין 1898 האָבען אין הארלעם געוואוינט א סך מיטגליעדער פון ארבייטער רינג פאראיין. איז ארויפגעקומען דער געדאַנק, אפשר לוינט פאר די הארלעמער מיטגליעדער אָפּצוהאַלטען באזונדערע מיטינגען אין הארלעם גופא, כדי מען זאָל ניט דארפען יעדע וואָך זיך שלעפּען דאון־טאון.

עס איז אויך געווען אן אנדער אורזאַכע, וואָס האָט געפיהרט צו דער מיינונג, אז די הארלעמער מיטגליעדער זאָלען האָבען זייערע אייגענע מיטינגען אין הארלעם. דאָס איז געווען די דאָקטאָר פראַגע.

דער דאָקטאָר פונ'ם פאראיין האָט, פארשטעהט זיך, געוואוינט דאון־טאון און אן אפּ־טאונער מיטגליעד האָט געהאַט צרות צו קריגען דעם דאָקטאָר. האָט מען געמוזט האָבען א דאָקטאָר פון אפּ־טאון. און אויב דער דאָקטאָר איז אן אפּ־טאונער, טאָ פאַר וואָס טאַקע ניט האָבען אפּ־טאונער מיטינגען?

טעאָרעטיש איז אזא פּלאַן געווען גאַנץ פּשוט, אָבער אין דער פּראַקטיקע איז עס ניט געווען אזוי לייכט דורכצופיהרען. דער ארבייטער רינג פאראיין איז געוואוינט געווען צו האָבען גרויסע פארזאַמלונגען. די לעקטשורס פלעגען באַזוכט ווערען פון א פּאָר הונדערט מענשען. אין הארלעם האָבען געוואוינט ניט מעהר, ווי קנאַפּע צוויי מנינים מיטגלידער, ווי קען דער ארבייטער רינג פארשיין דאָס דערלאַזען, אז זיינער א מיטינג זאָל זיין אזוי ווייניג באַזוכט? שיקט אבער גאָט צו די רפואה פאר דער מכה.

אין יענער צייט — די יאהרען 98-97 — איז פארגעקומען די שפאלטונג אין דער סאציאליסטישער באוועגונג. א סך מיטגליעדער זיינען געווען אומצופרידען מיט דעניעל דעליאנ'ס דיקטאטור און זיין אונטאלעראנץ צו די יעניגע, וואס זיינען מיט איהם ניט מסכים, און זיינען ארויס פון דער ס. ל. פ.

די „אבענד בלאט" אלס אפיציעלער ארגאן פון דער פארטיי, האט זיי, פארשטעהט זיך, אויפגעהערט צו באפרידיגען. מען האט באדארפט האבען א נייע צייטונג מיט א פרייערע, מעהר ליבעראלער ריכטונג, א צייטונג, וואס זאל זיין פריי פאר אלע מיינונגען אין דער באוועגונג, זאל פארוואלטעט ווערען ניט פון א „קליקע", נאר פון פאלק גופא. פון אט דער באוועגונג פאר „פרייע פרעסע" און „פאלקס פארוואלטונג" איז טאקע אין 1897 ארויסגעוואקסען דער „פארווערטס" אלס אפאזיציע געגען „אבענד בלאט".

אין דער צייט, ווען דער „פארווערטס" האט זיך געגרינדעט און א פאר יאהר נאכדעם, ווי ער האט שוין עקזיסטירט, זיינען געווען פארשידענע ראדיקאלע „פרעס-קלאבס", צו זאמלען געלד, פריהער ארויסצוגעבען, שפעטער צו אונטערשטיצען די נייע פרייע צייטונג, וואו עס זאלען זיך אפשפיגלען די מיינונגען פון דער אפאזיציע אין דער ס. ל. פ.

אין הארלעם איז אויך געווען אזא קלאב: „דער פיינטערס פרעס קלאב אין הארלעם".

עס איז געשלאסען געווארען א שידוך צווישען די ארבייטער רינג מיטגליעדער און די מיטגליעדער פון פיינטערס קלאב און זיי האבען אין סעפטעמבער, 1898 אנגעהויבען אראנזשירען בשותפות'דיגע מיטינגען. די מיטגליעדער פון פיינטערס קלאב זיינען אריין אין ארבייטער רינג און עס איז אויף דעם אופן געשאפען געווארען א הארלעמער צווייג פון ארבייטער רינג פאראיין, אדער „ברענטש איינס ארבייטער רינג".

די ארגאניזאטארען פון דעם ברענטש אין הארלעם זיינען געווען די ארבייטער רינג מיטגליעדער: מ. גאלדרייך, שעהנפעלד, שעהנבוים, מ. אייזמאן, פעלדמאן און י. אנאפאל. פון דעם פיינטערס קלאב: פערסקי, נאדעל, בערמאן, אב. סאפערמאן, ליווי, ברעסלאו, ראזענצווייג, סאל קאהאן, זאלצבורג און אב. באראף.

דער ערשטער ברענטש איז ארויסגעוואקסען אנפאנג אקטאבער 1898. דעם 5טען אקטאבער, 1901 איז געפייערט געווארען דער דריטער געבורטס-טאג.

ברענטש איינס האט ניט געהאט קיין זעלבסטשטענדיגע פאר־וואלטונג. אלע זיינע אנגעלעגענהייטען — אחוץ דאקטאר — זיי־נען געווארען באזארגט פונ'ם פאראיין, נאר אומבאדייטענדע פרא־גען — אזוינע, וועלכע זיינען געווען נוגע בלויז די הארלעמער ענינים, האט ער אליין פארוואלטעט.

דאס זעלביגע, וואס די הארלעמער מיטגליעדער האבען גע־טהאן, האבען אויך געטהאן די ברוקלינער.

אויך זיי האבען געפונען א סך באקוועמער צו האלטען באזונ־דערע מיטינגען, צוליעב די זעלביגע טעמים, ווי די הארלעמער.

די ברוקלינער האבען געוואלט האבען דעם כבוד צו זיין דער בכור פון די ברענטשעס און האבען געהאט די אמביציע זיך א נאמען צו געבען ברענטש איינס. האבען די הארלעמער אבער זייער בכורה ניט אפגעגעבען און עס איז געבליבען: הארלעמער ברענטש איינס און ברוקלינער ברענטש צוויי.

דער ברוקלינער ברענטש איז אינסטאלירט געווארען דעם דריי־טען יוני 1899 מיט 29 מיטגליעדער. 14 פון דעם נייעם ברענטש האבען שוין פריהער באלאנגט צום ארבייטער רינג פאראיין אין ניו יארק. 15 זיינען צוגעקומען אויף דעם ערשטען אינסטאליישאן מיטינג.

י. אדלער, איינער פון די 15, וואס זיינען צוגעקומען אויפ'ן ערשטען אינסטאליישאן מיטינג פון בר. 2, ברוקלין, שילדערט דעם ערשטען צוזאמענקונפט פון די ארבייטער רינג מיטגליעדער אין ברוקלין.

„מיר האבען גענומען א קליין, הינטערשטען צימערעל ערגעץ וואו אין א סאלון (א בעק רום). עס האט דארטען גערויכערט און געטשאדעט א קליין לעמפעל.

אויף דער נשמה איז אבער געווען ליכטיג, פרעהליך. מען איז געגאנגען צום מיטינג, ווי צו א גרויסער יום טוב'דיגער אונ־טערנעהמונג.

דער ערשטער טשערמאן איז געווען גארפינקעל. פריהער פרא־וויזאריש, שפעטער פערמאנענט.

גארפינקעל איז געווען טשערמאן פון ברוקלינער ברענטש ביז ער האט אריבערגעמופט קיין פעטערסאן.

זיין אפפאהרען פון ברוקלין איז געווען פאר די ארבייטער רינג מיטגליעדער אן אמת'ער יום כפור.

דער ערשטער פראטאקאל סעקרעטער פון ברענטש איז געווען

יאקאב אבראמאוויטש, דער צווייטער, ראטשטיין, דער דריטער י. אדלער.

י. אדלער איז געווען פראטאקאל סעקרעטער פון ברענטש איי־ניגע יאהר. ער האט אנגעהאלטען זיין אמט א לאנגע צייט נאך דעם, ווי דער ארבייטער רינג איז געווארען אן ארדען.

אינסטאלירט דעם ברענטש 2, ברוקלין, האבען פריינד מ. בע־קער, וואס איז געווען פארזיצער פון פאראיין און פריינד שווארץ.

מיר גיבען דא איבער דעם פראטאקאל פון אינסטאליישאן מי־טינג:

ארבייטער רינג און ניו יארק!

אינסטאליישאן פון ברוקלינער ברענטש שטאטגעפונדען אין 194 ביירעם סטריט. פון ניו יארק ווארען אנוועזענד 14 מעמ־בערס, פון ברוקלין 15. טשערמאן פר. בעקער האט ערעפענט די פערזאמלונג מיט איין קורצער אנשפראכע. פאלגענדע גינסטי־גע דאקטאר אטעסטען ווארען פארגעלעזען: דזשייקאב אבראמאוויטש, נייטען ליפשיץ, סעמועל בראון, דזשייקאב אדלער. סעמועל זיגמאן, אייבראהאם גאלדסטיין, ב. שור, ב. ברוקס. זיי ווארען פון טשערמאן איינגעפיהרט. באשלאסען דאס אלע ברוקלינער מעמבערס זאלען נעהמען פון ניו יארק אפגאנגס קארטס און די שולדען צו בעצאהלען. נאמינייטשאן פיר בע־אמטע האט שטאטגעפונען און פאלגענדע ווארען ערוועהלט: אלם טשערמאן, גארפינקעל; וויים־טשערמאן, שווארץ; פינאנס סעקרעטער, שייווין; פראטאקאל סעקרעטער, אבראמאוויטש, קעשיער, זוסמאן; האספיטעלער קיעווסקי און ווארען פון פר. שווארץ אינסטאלירט. בעשלאסען צו מיטען יעדען דינסטאג. פאלגענדע קאנדידאטען ווארען פארגעשלאגען פון פריינד אד־לער: סאימאן מיכאילאוויטץ, 30 יאהר אלט, אפערייטאר, — סטאון עוועניו, ניער דומאנט; ענער, קליין, שייווין זינד א קא־מיטע.

ב. יאקאבסאן, 26 יאהר אלט, א שניידער, 426 סאוט 4טע סטריט. שווארץ, ענערי, בראון זינד א קאמיטע. דאמיט וואר דער מיטינג געשלאסען.

אייננאהמע — 6.00 דאלאר; אויסגאבען — 2.75 דאלאר; ביים קעשיר 3.25 דאלאר.

דער ארבייטער רינג פאראיין, וואס איז געווען ביז 1898 איין שטאם, האט אנגעפאנגען ארויסצוגעבען צווייגען איינעם אין הארלעם, א צווייטען אין ברוקלין.

דער ארבייטער רינג פאראיין מיט זיינע צוויי ברענטשעס באשליסט צו ווערן א צענטראל פארבאנד מיט ברענטשעס איבער גאנצן לאנד.

ווי מיר האבן געזאגט אין פאריגן קאפיטעל, זיינען די צוויי ברענטשעס ניט געווען קיין זעלבסטשטענדיגע אויטאנאמע ארגאניזאציעס. אלס קינדער פון פאראיין זיינען זיי געווען אונטער זיין קאנטראל.

זיי האבן בלויז געקענט דיסקוטירן און באשליסן וועגן זייערע אינערליכע לאקאלע ענינים. דאס אויסצאהלען פון קראנקען און טויטען בענעפיט, ווי אלע אנדערע פינאנציעלע אנגעלעגענהייטען, זיינען געלעגן אויסשליסליך אין רשות פון פאראיין.

אמת, דער פאראיין און די צוויי ברענטשעס האבן געהאט אן אלגעמיינע קאמיטע פון 18 (דער פאראיין האט געשיקט זעקס מיטגליעדער אין די צוויי ברענטשעס צו זעקס), די קאמיטע האט פארוואלטעט אלע ענינים, אבער די הויפט מאכט איז געלעגן אין די הענד פון די פאראיין מיטגליעדער.

אזא סיסטעם האט אבער ניט גוט געארבייט. פיהרענדיג זיך אויף דעם אלט־מאדישען היימישען שטייגער, אהן אן אפיס און אהן א נויטיגער בוכהאלטעריע, פלעגען פארקומען מיספארשטענדניסען אין די צאהלונגען און אויסצאהלונגען.

אט די מיספארשטענדניסען האבן ארויפגעפיהרט אויפ'ן פלאן איבערצואנדערשען די פריהערדיגע פארמע, אין וועלכער דער ארבייטער רינג איז געווען ארגאניזירט.

א שטוים דערצו האט געגעבען פאלגענדער פאל:

א מיטגליעד פון ברענטש איינס איז קראנק געווארען, האט מען באדארפט ארויפלייגען אן אסעסמענט אויף אלע מיטגליעדער פון ארבייטער רינג. אויף יעדענס חלק איז אויסגעקומען צו 65 סענט.

ל. פלאטא איז געווען דער סעקרעטער פון הויפט פאראיין און י. אנאפאל, דער סעקרעטער פון ברענטש איינס אין הארלעם. אזוי ווי די מיטגליעדער זיינען געווען צוטיילט אין דריי טהיילען (דער פאראיין און זיינע צוויי ברענטשעס), איז שווער געווען צו קאנטראלירען די אסעסמענטס. אחוץ דעם, איז מען געקומען צו דער איבערצייגונג, אז דער פאראיין, כדי צו דעקען די קראנקען־אונטערשטיצונג, מוז האבען אלץ מעהר פרישע בלוט. ער מוז ארויסגעהן פון זיינע לאקאלע גרענעצען, ער מוז זיך פארשפרייטען.

עס איז אויסגעקליבען געווארען א קאמיטע צונויפצוקלייבען דאס געלד. אין דער קאמיטע איז אויך געווען דער אלטער טהוער מ. בעקער, פארזיצער פון פאראיין.

אין פאראיין זיינען דעמאלסט געווען זעהר אקטיוו זוסמאן און סאנדייק (צוויי שוואגערס) און זיי, אלס גוטע ביזנעסלייט, האבען אויפגעהויבען די פראגע, פארוואס דער ארבייטער רינג זאל ניט ווערען געבויט אויף א געשעפטליכען יסוד, אט א שטייגער, ווי די דייטשע ארבייטער און קראנקען קאסע. און פאר וואס ניט אנפאנגען צו גרינדען ברענטשעס אויך אין אנדערע שטעדט?

די פראגע האט ארויסגערופען גרויסע דיסקוסיעס אין פאראיין, ווי אויך אין די ברענטשעס.

ל. פלאטא (סעקרעטער פון פאראיין) האט פאר דעם פלאן, דער ארבייטער רינג זאל רעארגאניזירט ווערען, שטארק איגיטירט, און אין ברענטש איינס האט פאר דעם אגיטירט י. אנאפאל.

ניט געקוקט, וואס דער רעארגאניזירונג פלאן האט, בכלל, געפונען א ווארעמען אפקלאנג, האט ער אבער אויך ארויסגערופען א שטארקע אפאזיציע געגען זיך. דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען דער קאמיטע פון אכצעהן (וואס האט שוין פון פריהער עקזיסטירט פון זעקס מיטגליעדער פון פאראיין און צו זעקס פון די ברענטשעס), וואס זאל די פראגע באטראכטען.

דער ערשטער מיטינג פון די 18-נער קאמיטע איז געווען ביי זוסמאן'ען אין הויז.

אויף דעם מיטינג איז באשלאסען געווארען צו גרינדען א צענטראל פארבאנד איבער'ן גאנצען לאנד, וואס זאל אין מאטעריעלער באציהונג ווערען פאר די אידישע ארבייטער און זייערע פריינד דאס זעלבע, וואס די גרויסע ארדענס זיינען, אהן די רעאקציאנערע איינגענשאפטען.

צוליעב דעם צוועק איז צוזאמענגערופען געווארען אן אלגעמיינע גרינדונגס פארזאמלונג פון אלע מיטגליעדער אויף גרענד סטריט, נומער 412. פון די קנאפע 300 מיטגליעדער אין פאראיין מיט זיינע צוויי אפטיילונגען אין הארלעם און ברוקלין, זיינען אויף דער פארזאמלונג געקומען אומגעפעהר 160. סאנדייק איז געווען דער פארזיצער אויף דער פארזאמלונג.

אויף אט דער פארזאמלונג איז באשלאסען געווארען צו רעארגאניזירען דעם „ארבייטער רינג פאראיין און ניו יארק“ אין אן ארבייטער ארדען „ארבייטער רינג“.

דער ארבייטער רינג ווערט אן אָרדען

מיט דעם, וואָס דער פאראיין איז געוואָרען אן אָרדען, זיינען אלע ברענטשעס געוואָרען גלייכע יחסנים. דער פאראיין האָט גע־מוזט אָפּגעבען זיין פיהרערשאפט און איז אָרגאניזירט געוואָרען אונטער'ן נאָמען: ב ר ע נ ט ש א י י נ ס א ר ב י י ט ע ר ר י נ ג.

דער הארלעמער ברענטש איינס איז געווארען ברענטש צוויי ארבייטער רינג.

דער ברוקלינער ברענטש צוויי איז געוואָרען ברענטש דריי אר־בייטער רינג.

אויף צו פארוואלטען דעם אָרדען איז אויסגעקליבען געוואָרען א פּראָוויזאָרישע נאציאָנאלע עקזעקוטיוו קאָמיטע, צו וועלכער יעדער ברענטש האָט דעלעגירט צו זעקס פון זיינע מיטגליעדער. איז אַנהויב זיינען עס געווען די זעלביגע זעקס פון יעדען ברענטש, וועלכע האָבען אויך שוין פריהער רעפּרעזענטירט די מיטגליעדער, שפּעטער זיינען מאנכע איבערגעביטען געווארען אויף אנדערע.

די ערשטע נאציאָנאלע עקזעקוטיווע איז באשטאנען פון 18 מיטגליעדער. אין דער זעלביגער וואָך, ווען דער ארבייטער רינג האָט זיך רעאָרגאניזירט, האָט זיך אָן איהם אָנגעשלאָסען: „דער אינטערנאציאָנאלער קראנקען אונטערשטיצונגס פאראיין פון ברוק־לין" אלס ברענטש 4, ארבייטער רינג.

אין „אבענד בלאט" דעם 12טען סעפּטעמבער 1900, לייענען מיר פאָלגענדען באריכט:

„אינטערנאציאָנאלער ארבייטער קראנקען אונטערשטיצונגס פעראיין אף ברוקלין".

„אָפּגעהאלטען איין גענעראל פערזאמלונג מיטוואָך דעם 5טען סעפּט.: פארשידענע געשעפטען ערלידיגט. דאן איז דער טשארטער אויפגעלייזט געוואָרען און דיזער פאראיין איז אינסטאָלירט געוואָרען אלס ברענטש

פון דער אלגעמיינעם ארבייטער רינג ברענטש 4 אָף ברוקלין. דאן איז דער פערמעגען פון דיזער סאָסייעטי איבערגעגעבען געוואָרען צום אל־געמיינעם ארבייטער רינג. 250 דאלאר אין קעש, אויך די פייפערס פון דער סעמעטערי, אויף וועלכער עס איז איינגעצאָהלט געוואָרען 4 הונ־דערט דאָלאר".

די עקזעקוטיווע איז גלייך געוואָרען גרעסער מיט זעקס מיט־גליעדער. דער פאקט, אז גלייך אויפ'ן צווייטען טאָג נאָכ'ן גרינ־דען דעם אָרדען (סעפּטעמבער 5, 1900), איז אינסטאָלירט געוואָ־רען ברענטש 4, ווייזט, אז עס זיינען שוין פריהער געפיהרט גע־וואָרען אונטערהאנדלונגען מיט דעם אינטערנאציאָנאלען ארבייטער קראנקען אונטערשטיצונגס פאראיין, ער זאָל תיכף ווערען א טייל פון ארבייטער רינג. ברענטש 4 קען דעריבער באטראכט ווערען אלס איינער פון די גרינדער פון אָרדען.

די אורזאכע, וואָס האָט געצוואונגען די סאָסייטי זיך אָנצו־שליסען אָן דעם ארבייטער רינג איז, הפנים, געווען די זעלביגע, וואָס האָט געטריבען דעם ארבייטער רינג זיך צו רעאָרגאניזירען אין אן אָרדען.

קליינע פאראיינען, וואָס דארפען צאָהלען קראנקען און טויטען בענעפיטס, האָבען ניט געקענט עקזיסטירען. זיי האָבען געמוזט זיך אויסברייטען אין א גרעסערע אָרגאניזאציע.

די פאָרמע פון פארוואלטונג איז געווען א דערווייליגע, ביז דער ערשטער קאָנווענשאָן, וואָס איז פאָרגעקומען אין מערץ, 1901.

אלס פּראָוויזארישער נאציאָנאלער סעקרעטער איז צוערשט ער־וועהלט געוואָרען אב. באראף (איצט גענעראל סעקרעטאר פון דער אינטערנייש׳אָנאל לידיס גארמענט וואָירקערס יוניאָן). ער האָט זיין אמט געהאלטען בלויז א פּאָר וואָכען. שפּעטער איז איינגע־לאדען געוואָרען ב. פייגענבוים אלס נאציאָנאלער סעקרעטאר. י. אנאפּאל און מ. אייזמאן זיינען געשיקט געוואָרען צו פייגענ־בוים׳ען אלס א קאָמיטע זיך דורכצורעדען מיט איהם. פייגענבוים האָט דעם אמט אָנגענומען.

א געוויסע צייט נאָך דעם, ווי עס איז באשלאָסען געוואָרען זיך צו אָרגאניזירען אין אן ארבייטער אָרדען, האָט זיך דער ארביי־טער רינג ניט גערופען „אָרדען", נאָר האָט געטראָגען דעם נאָמען: „צענטראל פארבאנד" פון ארבייטער רינג ברענטשעס.

ביסלעכווייז, איבערהויפּט נאָך דעם, ווי עס איז באשלאָסען געוואָרען ארויסצונעהמען א טשארטער, האָט ער זיך אָנגעהויבען צו באצייכענען מיט'ן נאָמען: „ארבייטער רינג אָרדען".

דער ערשטער אויפרוף פון אָרדען

גלייך ווי דער ארבייטער רינג האָט זיך רעאָרגאניזירט פון א פאראיין אין א צענטראל פארבאנד, האָט ער ארויסגעלאָזען פאָל־גענדען אויפרוף:

דער ארבייטער רינג פון ניו יאָרק

דיעזער אלטער ארבייטער אונטערשטיצונגס פעראיין האָט זיך איצט פעראייניגט צוזאמען מיט אנדערע אזעלכע פעראיינען און געלייגט דעם פונדאמענט צו א גרויסען פערבאנד איבער'ן גאנצען לאנד, וועלכע זאָל אין מאטעריעלער בעציהונג ווערען פיר די אידישע ארבייטער און זייערע פריינדע דאָסזעלבע, וואָס די גרויסע אָרדענס זיינען, אָהן די רעאקציאָנערע אייגענשאפטען, צערעמאָניעס און שמאָכטעס פון די אָרדענס, וועלכע מאכען זיי אונערטרעגליך פיר פאָרטגעשריטענע ארבייטער און בירגער.

דער „ארבייטער רינג" לאדעט העפליך איין אלע אונטערשטיצונגס פעראיינען זיך אָן איהם אָנצושליסען אלס ברענטשעס, און אלע ארבייטער און פריינדע — צו גרינדען נייע ברענטשעס.

מיר וועלען דאָ אין קורצען ערקלערען די בעדינגונגען פון אָנשליסען זיך און די סיסטעמע פון די פיהרונגען פון דעם ארבייטער רינג, דיעזע בעדינגונגען און בעשטימונגען געהערען אָבער ניט צו די אייביג־גילטיגע גרונד פרינציפען פון דעם ארבייטער רינג. זיי גילטען נאָר ביז צו דער קאָנווענשאָן, וואו זיי קענען איבערגעמאכט ווערען נאָך די מיינונג און ווילען פון די מאַיאָריטעט.

אייביג גילטיג זיינען ביי דעם „ארבייטער רינג" נאָר זיין צוועק און זיין גייסט.

זיין צוועק איז: צו זיכערען און דערלייכטערען דיא אונטערשטיצונגס פערפפליכטונגען פון קליינע פעראיינען דורך דיא גאראנטיע און הילפע פון א גרויסע און שטארקע אָרגאניזאציאָן איבער'ן גאנצען לאנד.

א קליינער פעראיין, ווען עס טרעפען זיך אין איהם א מאָהל מעהר קראנקהייטען ווי געוועהנליך, — איז גלייך באנקראָט. ווען ער איז אָבער אן אָבטהיילונג פון א גרויסען פערבאנד, וואָס אלע זיינע ברענטשעס זיינען מיט־פעראנטוואָרטליך פיר די בענעפיטס פון יעדע ברענטש, העלפען איהם אלע ברענטשעס טראָגען דיא פערפפליכטעטע לאסטען.

מיט איין וואָרט: דער גאנצער פעראיין איז פונקט אזוי אינשורט אין דעם פערבאנד, וויא דער איינצעלנער מעמבער איז אין דעם פעראיין.

דער גייסט פון דעם ארבייטער רינג איז דער גייסט פון פרייהייט אין דענקען און שטרעבען און פון סאָלידאריטעט פון דיא ארבייטער און טרייהייט צו דיא אינטערעסען פון זייער קלאסע, אין איהר קאמפף געגען אונטערדריקונג און אויסבייטונג.

אליץ, וואָס פון זיינע מעמבערס ווערט געפאָדערט, איז נאָר דיעזע סאָלידאַריטעט און טריוהייט און אכטונג צו אלע רעליגיעזע און פילאָזאָפישע איבערצייגונגען. זאָנסט מעג יעדער מעמבער אָדער פעראיין האָבען וועלכע רעליגיעזע און פילאָזאָפישע איבערצייגונג ער וויל. זיי מעגען זיין פרומע אידען, פרומע קריסטען, פריידענקער, אטהעאיסטען — אזוי לאנג זיי ווילען די אָרגאניזאציאָן ניט אָפיציעל בענוצען צו דיענען זייער פערזענליכע איבערצייגונגען, אזוי לאנג זיי רעספעקטירען פרייעס דענקען און שטרעבען און האנדלען ניט צום שאדען פון דיא קעמפפענדע ארבייטער קלאַסע, זיינען זיי ווילקאָמען אלס פריינד און מיטגליעדער.

נאָר דיעזע פרינציפען פון דעם „ארבייטער רינג" זיינען אייביגע, פעסטע און בעשטענדיגע און קענען ניט געענדערט ווערען. אָבער אלע אנדערע בעשטימונגען, וועגן די פיהרונגען, א. א. וו. קענען ביי יעדער קאָנוועגשאָן געענדערט ווערען, צופאסען דעם ווילען און דעם וואונש פון דיא מאַיאָריטעט.

בעדינגונגען פיר דעם אנשלוס פון נייע פעראיינען:

1. דער פעראיין, וואָס וויל ווערען א ברענטש פון ארבייטער רינג, מוז האָבען ניט ווייניגער וויא 15 מעמבערס.

2. פון יעדען מעמבער מוז צוגעשיקט ווערען צו די עקזעקוטיווע א גינסטיגער דאָקטאָר־אטעסט פון דיא צייט, ווען דער פעראיין וויל זיך אָנשליסען. נאָר איין מעמבער פון 20 פון אזא גאנצען פעראיין — ווען דער מעמבער איז גוטשטעהענד און איז ביי דעם פעראיין ענטוויטעלט צו קראנקען בענעפיט — קען צוזאמען מיט דעם פעראיין אריין אויך אָהן גינסטיגען דאָקטאָר־אטעסט און איז באלד ענטוויטעלט צו קראנקען בענעפיט פון „ארבייטער רינג".

3. וויבאלד אין דעם פלאץ, וואו דער פעראיין געפינט זיך, איז שוין דאָ פון פריהער א ברענטש, מוז ער קריגען ערלויבניס פון איהר, אום אויפגענומען צו ווערען אלס נייע ברענטש.

4. ביי איינטריט אלס ברענטש מוז דער פעראיין איינצאָהלען אין דעם „ארבייטער רינג" 3 דאָלאר סעקיוריטי פון יעדען מעמבער. וואו דער פעראיין נעהמט דאָס געלד, איז זיין זאך — פון דער פעראיינס קאסע אָדער פון דיא מעמבערס.

צו יעדע צייט ווען א מעמבער טרעט אוים, קריגט ער צוריק זיינע 3 דאָלאר.

5. פון די דריי דאָלאר קריגט דער ברענטש דערנאָך צוריק איין דאָלאר פון מעמבער, צו בילדען א פערבאנדס־פאָנד ביי די ברענטש פון וועלכען זיא צאָהלט פערבאנדס בענעפיט. (זעה וויטער פונקט 3).

דיא סיסטעמע.

דיא סיסטעמע, וויא דער ארבייטער רינג אלס צענטראל־פערבאנד ווערט זיך פיהרען, איז אין גרונד און אין קורצען פאָלגענדע:

1. יעדע ברענטש, ווי געזאָגט, קריגט אין אָנהויב פערבאנדס־געלד איין דאָלאר פער מיטגליעד. פון דיעזען פאָנד צאָהלט דער ברענטש דיא יעניגע בענעפיטס, פיר וועלכע דער פערבאנד איז פעראנטוואָרטליך. (זעה פונקט 8). אלע דיעזע אויסגאבען פון אלע ברענטשעס ווערען אם ענדע קווארטאל בעריכטעט פון אלע סעקרעטערע צום נאַציאָנאַלען סעקרעטער. דיזער רעכענט צוזאמען דיא אויסגאבען פון אלע ברענטשעס צוזאמען, און דעם סך חכל (צורעכענענדיג שטערבע־געלד און פערוואלטונגס־קאָסטען), צוטיילט ער אויף דיא צאָהל מעמבערס פון גאנצען פערבאנד. וויפיעל עס קומט אויס, אזויפיעל מוז יעדער מעמבער איינצאָהלען „אסעסמענטס“ אלס בייטראג צום פערבאנד.

2. ביז די ברענטשעס וועט זיך אימער געפינען פערבאנדס־געלדער, ניט מעהר און ניט ווייניגער וויא איין דאָלאר פער מעמבער. ווען דורך אויסצאָהלונג פון פערבאנדס בענעפיט צו איהרע מעמבערס פאלט דער פאָנד ביי דעם ברענטש ביז אונטער א דאָלאר פער מעמבער, קען דער ברענטש דירעקט קריגען ביי די עקזעקוטיווע דאָס פעהלענדע.

3. די בענעפיטס, פיר וועלכע דער פערבאנד איז פעראנטוואָרטליך, זיינען נאָר: קראנקען אונטערשטיצונג (6 ד. א וואָך, 12 וואָכען) און שטערבע געלד, וועלכע דיא נאציאָנאל־עקזעקוטיווע צאָהלט אויס. אלע אנדערע סאָרטען אונטערשטיצונגען זיינען דיא זאכע פון די ברענטשעס פאר זיך. זיי קענען דערויף נעהמען עקסטרא קאָנטריביושאָנס פון זייערע מעמבערס אָדער אָנקלייבען געלד דורך אונטערנעהמונגען און אויף קלייבען געלד דורך אונז איבער דיעזע לאָקאלע געלדער האָט דער צענטראל גאָר ניט וואָס צו בעפעהלען. זיי געהערען צו די ברענטשעס, וועלכע פיהרען זיך איבער זיי בעזונדערע רעכענונג און מאכען מיט זיי וואָס זיי ווילען.

נייע ברענטשעס.

15 מאן קענען זיך איבעראל צוזאמענקומען און גרינדען א נייע ברענטש. זיי שיקען דאן אריין צום גענעראל־סעקרעטער אן אפליקיישאָן, אונטערשריעבען מיט אלע נעמען און אדרעסען פון די פערזאָנען, וואָס גרינדען דיא ברענטש. זיי מוזען ארויסשרייבען וויא אַלט יעדער איז און זיין בעשעפטיגונג., וויא אויך צושיקען אטעסטען פון א דאָקטאָר פיר יעדען איינציגען פון זיי, בעגלויביגט פון א נאָטארי פאָבליק. דיא עקזעקוטיווע האָט דאָס רעכט אַהינצושיקען א קאָמיטע אויספאָרשען דיא פערהעלטניסע, אויף די קאָסטען פון די אפליקאנטען.

מיט ברודערליכען גרוס,

„ארבייטער רינג אָוו ניו יאָרק“.

B. FEIGENBAUM, General Sec'y pro tem.

1468 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

אין דעם אויפרוף הערט זיך שוין א נייער טאָן. פריהער האָט דער פאראיין נאָר ארייגענומען עכטע פריידענקער. שוהל־אידען

זיינען געווען טריף. מען האט צוריקגעוויזען אן אפליקאנט דערפאר, וואס מען האט אויף זיין טיש געפונען דעם „טאגעבלאט" — א סימן פון כל ישראל גייסט.

אן אנדערען האט מען ניט אריינגענומען דערפאר, וואס זייענדיג איינינע יאהר אין לאנד, האט ער נאך קיינמאהל ניט געהערט יוסף באראנדעס, — א סימן פון רעאקציאנערע נייגונגען.

איצט האט דער הונדערט פראצענטיגער פריידענקער ב. פייגענבוים אין דעם אויפרוף ערקלעהרט, אז אלץ, וואס דער ארבייטער רינג פאדערט פון זיינע מעמבערס, איז „סאלידאריטעט פון די ארבייטער און טרייהייט צו די אינטערעסען פון זייער קלאסע אין איהר קאמף געגען אונטערדריקונג און אויסבייטונג". ווייטער מעג יעדער מעמבער אדער פאראיין האבען וועלכע רעליגיעזע און פילאזאפישע איבערצייגונג זיי ווילען. זיי מעגען זיין פרומע אידען, פרומע קריסטען, פריידענקער, אטהעאיסטען. אזוי לאנג זיי וועלען די ארגאניזאציאן ניט אפיציעל באנוצען, צו דינען זייער פערזענליכער איבערצייגונג צום טראץ פון אנדערע איבערצייגונגען... זיינען ווילקאמען אלס פריינד און מיטגליעדער".

אזא הנחה איז אונבאדינגט נויטיג געווען.

כל זמן מען איז געווען פארשלאסען אין „ד" אמות פון די אייגענע מענשען, האט מען געקענט זיפען די מיטגליעדער, וויפיעל מען האט געוואלט. קוים אבער איז באשלאסען געווארען צו ווערען א גרויסע, א מאסען ארגאניזאציע, האט מען געמוזט ברייטער עפענען די טירען פון ארבייטער רינג און שוין ניט אזוי מקפיד זיין איבער „די רעליגיעזע און פילאזאפישע איבערצייגונגען".

די ערשטע גרינדער פון ארבייטער רינג פאראיין האבען, אמת, געקוקט אויף אזוינע „קאמפראמיסען" קרום. זיי האט וועה געטהאן דאס הארץ, וואס זייער קינד, וועמען זיי האבען אזוי הארציג און פארזיכטיג געהאדעוועט, געהט ארונטער פון גלייכען וועג... אבער דער נייער ארגאניזאציאנס פלאן האט געמוזט האבען א ברייטערע, א מעהר טאלעראנטערע פלאטפארמע.

פון 4טען סעפטעמבער 1900 ביז דער 1טער קאנווענשאן.

פון דער צייט, ווען עס איז באשלאסען געווארען, אז דער ארבייטער רינג זאל ארויס פון זיינע ענגע גרענעצען, אז ער זאל

ווערען א צענטראל פארבאנד מיט צווייגען איבער'ן גאנצען לאנד — פון אַט דער צייט ביז דער ערשטער קאַנווענשאַן זיינען צוגעקו־מען אייניגע ברענטשעס.

צו ערשט האָט זיך אַנגעשלאָסען אַן דעם ארבייטער רינג אלס ברענטש די „וואָס איז לייבאָר". די דאָזיגע אָרגאַניזאציע איז געווען א גרוים געווינס פאר דעם יונגען, אָקאָרשט ארויסגעשפּראָצ־טען צענטראל פארבאנד פון ארבייטער רינג.

די „וואָס איז לייבאָר" איז באַשטאַנען פון יונגע, ענערגישע און איבערגעגעבענע יונגע לייט, וועלכע האָבען זיך זעהר פיעל אָפּגעגעבען מיט קולטור ארבייט. זיי האָבען א סך געהאָלפען דעם „פאָרווערטס", ווען ער האָט זיך געגרינדעט אין זיי. זייערע דע־לעגאַטען זיינען אויך געווען די ערשטע, וועלכע האָבען אויף דער ערשטער קאָנווענשאַן אריינגעבראכט א רעזאָלוציע, דאָס „דער ארבייטער רינג זאָל רעקאָמענדירען זיינע ברענטשעס אונטערשטי־צען די אונטערנעהמונג ארויסצוגעבען די „צוקונפט" (וואָס האָט זיך אָפּגעשטעלט אין 1897).

די באוועגונג אויפצולעבען די „צוקונפט", נאָך וועלכער דער ראדיקאלער עולם האָט זעהר געבענקט, האָט זיך אָנגעהויבען גלייך נאָך דעם, ווי דער ארבייטער רינג האָט באשלאָסען צו ווערען אַן אָרדען. די אָרגאַניזאציע „וואָס איז לייבאָר" האָט פאר דעם געארבייט, איידער זי איז נאָך געוואָרען א ברענטש פון ארביי־טער רינג. דעם וואָרעמסטען אָפּקלאַנג האָט די באוועגונג געפונען אין די ארבייטער רינג ברענטשעס. זייערע דעלעגאַטען זיינען גע־ווען די ערשטע אויף דער „קאָנפערענץ (בעסער אויף די קאָנפע־רענצען) ארויסצוגעבען דעם מאָנאטליכען זשורנאל „צוקונפט", וואָס זיינען פאָרגעקומען ווינטער 1-1900. אָנפאנג ווינטער 1900 איז די „וואָס איז לייבאָר" געוואָרען א ברענטש פון דעם ארבייטער רינג.

דער פאָרשלאָג אויף דער ערשטער קאָנווענשאַן, אַז דער ארבייטער רינג זאָל אָפיציעל אונטערשטיצען די אונטערנעהמונג, איז געמאַכט געוואָרען פון איהר, וואָס האָט שוין דעמאָלסט גע־האַט איהר פּלאַץ אין ארבייטער רינג אלס ברענטש 5.

און טאקע, א דאנק די „וואָס איז לייבאָר" איז די „צוקונפט" באנייט געוואָרען און איז נאָך א פינף־יעהריגען טויט אויפגע־שטאנען, אין 1902, תחית המתים.

אז די „וואָס איז לייבאָר" איז געוואָרען א ברענטש, האָט זי

גלייך געשיקט איהרע זעקס דעלעגאטען צו דער פראוויזארישער נאציאנאלער עקזעקוטיוו קאמיטע.

ווי עס איז צו זעהן פון די שריפטליכע פראטאקאלען, האט מען ביי די ברענטשעס דיסקוטירט די פראגע, צי די נייע ברענטשעס זאלען זיין פארטראטען אין דער עקזעקוטיווע אזוי ווי די פריהער־דיגע ברענטשעס, אדער ניט. די אפשטימונג איז געווען, אז די נייע ברענטשעס דארפען האבען די זעלביגע דעה אין דער פאר־וואלטונג, ווי די, וועלכע האבען געגרינדעט דעם ארדען, און דאר־פען במילא י א שיקען זייערע פארטרעטער אין דער עקזעקו־טיווע.

יאנואר 1901 איז אינסטאלירט געווארען דער „מינסקער פאר־איין" פון ברוקלין אלס ברענטש 6 ארבייטער רינג. אין פעברואר איז צוגעקומען ברענטש 7, וועסט האבאקען.

ברענטש 7 איז געווען דער ערשטער ברענטש אין ארדען אוי־סער ניו יארק. ער איז באשטאנען אם מעהרסטען פון ראדיקאלע וועבער, וועלכע האבען שוין פריהער געהאט זייער סאסייטי.

וועגען די ברענטשעס 6 און 7 שרייבט פייגענבוים (דעמאלסט פראוויזארישער נאציאנאל סעקרעטאר פון ארבייטער רינג) אט וואס:

„אין דער לעצטער צייט זיינען אינסטאלירט געווארען בר. 6, ברוקלין און בר. 7, וועסט האבאקען. די דעלעגאטען און בעאמטע, וואס זיינען געווען צו אינסטאלירען די לעצטע, הא־בען באריכטעט ביי דער עקזעקוטיווע, אז זיי זיינען געווען ענטציקט פון די ברענטשעס. זייערע מעמבערס זיינען אלע יונגע, געזונטע באגייסטערטע חברה, פון וועלכע עס איז פיעל צו האפען."*)

אין א קורצער צייט זיינען צוגעקומען נאך צוויי ברענטשעס, 8 און 9.

---

*) א ווארט איבער דעם א ר.:
„פארווערטס" פעברואר 17, 1901.
דאס איז, אגב אורחא, דער ערשטער ארטיקעל, וואס מיר באגעגענען אין דער פרעסע וועגען ארבייטער רינג. דער ארטיקעל איז געדרוקט, ווי א מין „בריעף אין רעדאקציע", אונטער דער קעפעל איז געשטאנען אין האלבע לבנות (צוגעשיקט), מען זאל, חס וחלילה, ניט מיינען, אז דאס איז א אמת'ער ארטיקעל.

ברענטש 9 איז געווען דער צווייטער „אויטסיידיגער" ברענטש (אין באלטימאָר).

עס זיינען דעמאָלסט אויך אָנגעגאַנגען אונטערהאנדלונגען מיט דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאָנאלען ארבייטער קראנקען אונ־טערשטיצונגס פאראיין, ער זאָל ווערען א ברענטש אין ארבייטער רינג.

פון די פארהאנדלונגען האָט זיך גאָר ניט אויסגעלאָזען. דער פאראיין האָט צוריקגעוויזען די איינלאַדונג פון ארבייטער רינג, ווי ס'איז צו זעהן פון זיינעם א באריכט (אין „פאָרווערטס", אפריל 1, 1902) : „א קאמיטע פון ארבייטער רינג איז צוגעלאָסען געוואָרען אום דאָס צוועקמעסיגקייט פון דער פעראייניגונג פוןביידע פער־איינען צו ערקלעהרען. בעשלאָסען דיא אנגעלעגענהייט פארלויפיג אויף זיך בערוהען צו לאָסען".

אין דעם דערמאָנטען ארטיקעל דריקט פייגענבוים אוים א שטארקע צופרידענהייט מיט דעם ערפאָלג פון ארבייטער רינג.

נאָך דעם, ווי ער רעכענט אוים די ברענטשעס, וואָס האָבען זיך שוין געגרינדעט און האלטען זיך ביים גרינדען, זאָגט ער מיט אן אָפּטימיסטישען טאָן:

„דאָס איז שוין באלד אזוי פיעל, וויפיעל סעקציאָנען עס פלעג־גען זיין פערטראָטען אין די אידישע סאָציאליסטישע קאָנווענ־שאָנס און דאָס איז ערשט נאָך גאָר דער אָנהויב! ברענטשעס האלטען זיך אין גרינדען אין פיעלע שטעדט".

און ער זאָגט ווייטער:

דער א. ר. איז אויף דעם בעסטען וועג צו ווערען אן ערגייערטע און ערפרישטע באוועגונג צווישען די אידישע ארבייטער מיט דער אויפגא־בע צו העלפען דעם ארבייטער קלאס צו א געזעלשאפטליכען מאכט־פאק־טאָר אין קאמפף געגען די ארבייטער טענדענצען פון קאפיטאל. אלע נייע ברענטשעס האָבען זיך פייערליך פארפליכטעט צו זיין טריי דיזער אויפגאבע.

באזונדערס וויכטיג אויך דער פאקט, וואָס אין די נייע ברענטשעס אזוי גוט ווי אין די אלטע, זיינען פעראייניגט ארבייטער פון פארשיע־דענע פאָרטגעשריטענע איבערציוגונגען — ניט נאָר פון פארשיעדענע סאָציאלע און דעמאָקראטישע פראקציאָנען נאָר אויך אפילו אנארכיסטען און פרייזיניגע פאָרטגעשריטענע ציוניסטען. ניט נאָר צווישען די מעמ־בערס, נאָר אפילו צווישען די לייטענדע עלעמענטען פון די ברענטשעס, זיינען דאָ אלע פארשיעדענע איבערציוגונגען. אין ארבייטער רינג גע־פינען זיי צוריק דעם בארירונגס פונקט זייערען, וועלכער איז געווען פארלאָרען אין דעם טומעל פון די פראקציאָנס שטרייטיגקייטען. זייער בארירונגס פונקט איז דער ערשטער וואונש צו ענטוויקלען אין די

ארבייטער העכערע אנשפריכע און פאָדערונגען צו דער געזעלשאפט. און ענערגיע צו שטעהן פאר זייערע פאָדערונגען און א מאכט זיי דורכצופיהרען.

עס איז אמת, דאָס דער ארבייטער רינג קען ניט פארהינדערען די צושיידונג פון די פארשיעדענע איבערצייגונגען, אזוי געשווינד, ווי עס קומט צו זייער אָנווענדונג צו פראקטישע שריטע; אָבער דאָס צוזאַמענטרעפען זיך פון די פארשיעדענע איבערצייגונגען אויף זייער באַרירונגס פונקט אין דעם ארבייטער רינג, קען אויפטהאָן דאָס, אז זיי וועלען זיין ניט מעהר אזוי פארפרעמדט, דערוויטערט און פארהאסט איינעם פון דעם אנדערען און וועלען דאדורך ניט זיין געשטערט צו געהן האנד אין האנד אזוי וויט, ווי זיי קענען יאָ געהן האנד אין האנד. די היץ פון די פערזענליכע שטרייטיגקייטען צווישען די פראקציאָנען האָט אויך זעהר פיעל פארגרעסערט און איבערטריבען די פרינציפיעלע פארשיידענהייט זאָל נאָר דיזע היץ אָפּגעקיהלט ווערען, וועט אויך די פרינציפיעלע פארשיידענהייט זעהר שטארק איינשרימפּפען און מען וועט אויסגעפינען, אז ביי זעהר פיעלע וויכטיגע געלעגענהייטען, קענען די פארשידענע „איסטען" ביז זעהר א היבשע ווייטקייט זעהר וואויל געהן צוזאמען און אויפטהאָן ארבייט צוזאמען, געפינענדיג דעם קראפט ערשטענס, דורך איינינקייט און צווייטענס, דורך באנוצען געגען דעם געמיינשאפטליכען פיינד די אונגעהייערע מאסע ענערגיע, וועלכע איז פארוועדעט געוואָרען אין געגענזייטיגער באקעמפּפונג. א העכסט און הויפּט וויכטיגע אייגענשאפט פון דעם ארבייטער רינג איז, אז ער איז געגרינדעט געוואָרען פון דער רייגק און פייל, אזוי צו זאָגען, „הינטער דעם רוקען" פון די אנערקענטע פיהרער פון דער אידישער ארבייטער באוועגונג און אויך איצט ווערט ער געפיהרט פון דער רייגק און פייל. דערביי קומען אין איהם צום אויסדרוק דער גייסט און די וואונשען פון דער רייגק און פייל — דער גייסט פון טאָלעראנץ, אָט דער וואונש צו זעהן אלע פרייגד פון די ערהויבונג פון דעם ארבייטער קלאס אויפצוטהאָן עפּעס צוזאמען און ניט ארומקריגען זיך. דעריבער ווערט אין דעם ארבייטער רינג פארווירקליכט אן אלטע, אלטער „פריהצייטיגער, נאַאיווער" וואונש, פון וועלכען עס שיינט היינט, אז מען איז שוין אוועק פון איהם העט־העט וויט. דער וואונש נעהמליך: — אז סאָציאליסטען און אַנאַרכיסטען זאָלען געהן האַנד אין האַנד. נאַאיוו איז דיזער וואונש, נאָר ביז צו א געוויסען גראַד; ווי געזאָגט, מאַנכעס מאָהל קען מען אויפטהאָן צוזאמען און מיאוס קריגען זיך דאַרף מען געוויס ניט.

אין דעם ארבייטער רינג וויל דער עולם אליין געהן באווייזען ווי אזוי מען קען דאָס בעסער מאכען. לאָמיר זעהן! לאָמיר האָפען דאָס בעסטע, און זיי וועלען זיין ערפאָלגרייך.

ב. פייגענבוים.

אין דעם ארטיקעל, ווי מיר זעהן, ווערט שטארק אונטערגע־

שטראָבען דער אומפּארטייאישער כאראקטער פון ארבייטער רינג. און טאקע צוליב דעם האָבען מיר איהם איבערגעגעבען כמעט אין גאנצען.

אין דער צייט, ווען דער ארבייטער רינג איז פּארוואלטעט געוואָרען פון א פּראָוויזאָרישער נאציאָנאלע עקזעקוטיווע און א פּראָוויזאָרישען סעקרעטער, איז אויסגעארבייט געוואָרען די צווייטע פּרינציפּען ערקלעהרונג, שוין ניט אויף דייטש, נאָר אין א קלאָרען, פּליינעם אידיש.

אין דער פּרינציפּען ערקלעהרונג ווערט שטארקט באַטאָנט, אז די אויפגאבען פון ארבייטער רינג זיינען: זיך געגענזייטיג צו העלפען דורך אייניגקייט און אז אחוץ אָט דיזען מאטעריעלען צוועק, האָט ער אויך א גייסטיגען צוועק — די אידעע צו באפרייען דעם ארבייטער פון זיינע נויטען און קראנקהייטען בכלל, זיי זאָלען ניט דארפען אָנקומען צו אזא מאָגערע אונטערשטיצונג, ווי דער ארבייטער קען געבען.

כאראקטעריסטיש איז, וואָס די דריטע אויפגאבע, צוליעב וועלכער דער ארבייטער רינג פאראיין האָט זיך געגרינדעט: גרינדען קאָאָפּעראטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען, פעהלט אין גאנצען אין דער נייער פּרינציפּען ערקלעהרונג. משמעות, אז דער דורכפאל מיט'ן קאָאָפּעראטיווען בארבער שאפּ האָט אָפּגענומען דעם חשק פון אזעלכע אונטערנעהמונגען.

בענעפיטס זיינען באַשטימט געוואָרען: זעקס דאָלאר א וואָך קראנקען בענעפיט, 12 וואָכען א יאָהר; 400 דאָלאר טויטען בענעפיט פאר א מאן און 200 דאָלאר פאר א פרוי; אויך פיונעראל עקספּענסעס (לויה הוצאות) פאר אלע מיטגליעדער פון דער פאמיליע.

די פּרינציפּען ערקלעהרונג און די קאָנסטיטושאָן זיינען צום ערשטען אָפּגעדרוקט געוואָרען אויף א העקטאָגראף אין א גאנץ קליינער צאָהל, בלויז פאר די ברענטשעס.

אין 1902 איז די קאָנסטיטושאָן אָפּגעדרוקט געוואָרען אין א ביכעלע. יעדער מעמבער האָט זיך געהאט אזא ביכעלע.

אויף דער ערשטער זייט (פאָדער בלעטעל) איז געווען דער נומער פון מעמבער און די „סערטיפיקייט און מעמבערשיפּ".

די צווייטע זייט איז געווען פאר דעם סעקרעטער צו באשטעטיגען יעדען קווארטאל צו דער מיטגליד איז גוטשטעהענד מיט זיינע דיוס. (פאָטאָגראפישע קאָפּיעס פוןביידע בלעטלאך זיינען געדרוקט אויף די זייטען 143-144).

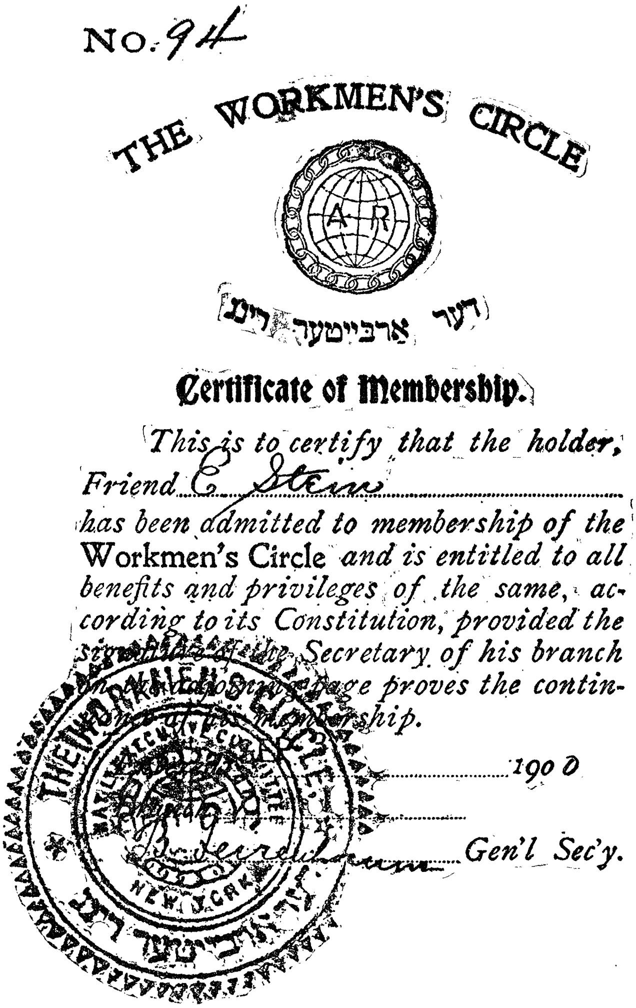

No. 94

THE WORKMEN'S CIRCLE

דער ארבייטער רינג

Certificate of Membership.

This is to certify that the holder,

Friend C. Stein

has been admitted to membership of the Workmen's Circle *and is entitled to all benefits and privileges of the same, according to its Constitution, provided the signature of the Secretary of his branch on adjoining page proves the continuance of his membership.*

................1900

....

................*Gen'l Sec'y.*

(ערשטע זייט פון קאנסטיטושאן ביכעל, געדרוקט אין 1902)

Certification of Continuance of Membership.

[Does not imply clearness of debts in Branch.—Valid until first branch meeting in third month after the one signed last]

	FEBRUARY	MAY	AUGUST	NOVEMBER
1902	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1903	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1904	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1905	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1906	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1907	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.
1908	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.	...........Sec.

(צווייטע זייט פון קאנסטיטושאן ביכעל)

די פרינציפּען ערקלעהרונג פון ארבייטער רינג

די שטענדיגע נויטען און אָפטע קראַנקהייטען, וואָס לאסטען ספּעציעל אויף די ארבייטער, האָבען אונז געבראַכט דערצו צוזאַמענצובינדען זיך אין דעם „ארבייטער רינג", אום זיך דורך איניגקייט געגנזייטיג צו העלפען.

אָבער דער „ארבייטער רינג" ווייסט, אז די הילף וואָס ער קען די ארבייטער הייגט געבען איז בלויז ווי א טראָפּען אויף א הייסען שטיין. פאר א נויט איז דאָס אויך גוט. אָבער אז קיין נויט זאָל ניט זיין — דאָס איז זיין אידעאל.

די אונטערשטיצונג איז אלזאָ ביי דעם ארבייטער רינג נאָר זיין מאַטעריעלע זייטע; זיין גייסטיגע זייטע איז די אידעע פון באַפרייען די ארבייטער פון זייערע נויטען און קראנקהייטען, אז זיי זאָלען ניט מוזען אָנקומען צו אזא מאָגערע אונטערשטיצונג, — די איבערצייגונג, אז דעם ארבייטער'ס לאַגע וואָלט געקענט זיין איביגער וואהלשטאַנד און געזונדהייט, ווען די ארבייטער קלאַסע וואָלט ניט געווען אזוי שוואַך און הילפלאָז, — ווען זי וואָלט געווען א מאַכט אין דער געזעלשאַפט, אום צו האָבען א ווירקזאַמען איינפלוס ביי די געשטאַלטונג פון דיא בעדינגונגען פון ארבייט און בעלוינונג. און די ארבייטער קענען זיין שטאַרק גענוג דערצו, דורך זייער אחדות און אויפקלערונג, — דורך אויפּטרעטען געשלאָסען און אינטעליגענט ביי יעדער געלעגענהייט און אויפדרינגען זייער ווילען און וואונש אויף דער געזעלשאַפט.

אין דעם זיי צו העלפען, איז דער אידעאלער צוועק פון דעם „ארבייטער רינג".

דער „ארבייטער רינג" וויל זיין נאָך א קנופּ מעהר אין דעם באַנד פון דיעזע אחדות.

שוין אין דיא מאַטעריעלע אינטערעסען פון דעם „ארבייטער רינג" אלס בענעפיט־פעראיין ליעגט עס איינצוטרעטען פאר אזעלכע פערבעסערונגען אין דיא לאַגע און ארבייטס־אומשטענדען פון דעם ארבייטער, דאָס ער, דער ארבייטער, זאָל ניט זיין אזוי שטאַרק אונטערוואָרפען אונטער די בערופס־קראַנקהייטען, וועלכע מאַכען אָן, און מוזען אָנמאַכען, אזעלכע גרויסע פערוויסטונגען אין דיא ארבייטער־קלאַסע, אזוי לאַנג וויא דער קאַפּיטאַליזמוס הערשט אונגעשטערט. דען וואָס מעהר קראַנקהייטען, אלץ שווערער איז פיר'ן „ארבייטער רינג" זיין אונטערשטיצונגס־אויפגאַבע צו ערפילען. אויך איז עס זיין אינטערעסע, אז די אַרבייטער זאָלען זיין גוט בעצאָהלט, אום זיי זאָלען קענען נאָכקומען זייערע פערפּפליכטונגען צום ארבייטער רינג און אָנפילען זיין קאַסע. דעריבער ברייגנט עס שוין דיא מאַטעריעלע אויפגאַבע פון דעם „ארבייטער רינג„ מיט, אז ער זאָל פערדערען זיין גייסטיגע אויפגאַבע, — די אויפגאַבע צו העלפען ענטוויקלען אין דיא ארבייטער דעם זין פון אחדות, דעם קלאָרען, אויפגעקלערטען בליק, דאָס שטרעבען, דורך זייער אחדות צו האָבען אין דער געזעלשאַפט דעם איינפלוס, וועלכער נאָר אליין קען פערבעסערען זייערע

ארבייטס אומשטענדען, פארגרעסערען זייערע איינקינפטע און ענדליך דערנעהענטערען די צייט פון זייער גאנצע בעפרייאונג פון אויסבייטונג און אונטערדריקונג.

אויף אזא אופן דיינקט דער ארבייטער רינג צו זיין א פאקטאר אין דיא דערנעהענטערונג פון דער צייט, ווען עס וועט פערווירקליכט ווערען דער אידעאל פון פריהייט און גלייכהייט, נים בלויז אין פאליטישע, נאר אויך, און הויפטזעכליך, אין עקאנאמישע אנגעלעגענהייטען.

דער „ארבייטער רינג" שטעלט זיך דעריבער אלס „דריטער אים בונדע" צו די צוויי אנדערע פליגעל פון דער ארבייטער ארמעע — די טרייד יוניאנס און די סאציאלע ארבייטער בעוועגונג — אום מיט זיי צו פלעכטען די ארבייטער־געוואלט, וועלכע זאל זייער קלאס געבען א מעכטיגען איינפלוס אין דער געזעלשאפט.

דעריבער איז יעדער מעמבער פון ארבייטער רינג פערפפליכטעט צו היטען טריהייט צו דיא אינטערעסען פון דער ארבייטער בעוועגונג — יעדער נאך זיין עהרליכע איבערצייגונג. דאס איז א טהייל פון די פפליכט פון יעדען מעמבער צו דעם „ארבייטער רינג" זעלבסט.

די ערשטע קאנווענשאן פון ארדען.

די ערשטע קאנווענשאן איז פארגעקומען דעם 29טען, 30טען און 31טען מערץ 1901, אין 414 גרענד סטריט. די אלע נייע בראנטשעס, וועלכע האבען צוזאמען געהאט 644 מיטגליעדער, האבען געשיקט דעלעגאטען. די דעלעגאטען זיינען ערוועהלט געווארען לויט דער צאהל מיטגליעדער אין יעדען בראנטש. ביי דער אפשטימונג איבער א געוויסער פראגע, האט מען גערעכענט די צאהל מעמבערס (קרעדענשעלס) וויפיעל יעדער דעלעגאט האט מיט זיך רעפרעזענטירט.

מיר גיבען דא איבער א טייל פון דעם רעפארט פון דער קאנווענשאן, ווי ער איז געווען געדרוקט אין „פארווערטס", אפריל 12טען, 1901.

ארבייטער רינג
בעריכט פון קאנווענשאן.

ערשטע זיצונג. פרייטאג אבענד, 29 מערץ. — פריינד קאטץ, טשערמאן פון די פארלויפיגע עקזעקוטיווע, האט ערעפענט די זיצונג ארום 9 אוהר, אין 414 גרענד סטריט. פאלגענדע קאמיטעס זיינען ערוועהלט געווארען; קרעדענשעלס — ליברום, פלאטא און לוקער. רולס און רעגולייזשענס — בראדסקי, סטאון און שאפירא. קאנסטיטושען — דר. מארגאליס, גאלדין, פלאטא, ליעף און מארגאליס. רעזאלושענס

— פייגענבוים, סטאָון און קאַטץ. פרעס קאָמיטע — שאַפּירא, ראָזענ־פעלד און אייברעמסאָן.

דאן האָט פריינד פייגענבוים ערעפענט דעם קאָנווענשאָן מיט א רעדע, אין וועלכע ער האָט באַהאַנדעלט דיא פּרינציפּען פון אַרבייטער רינג. אויך פריינד ראָזענצווייג און דר. פעסקין האָבען אַנשפּראַכען געהאַלטען.

די קאָנווענשאָן איז דאן פאָרמאלע ערעפענט געוואָרען. אלס טשער־מאַן פיר דער זיצונג איז ערוועהלט געוואָרען פריינד גאָלדין. אַלס פּראָ־טאָקאָל סעקרעטער פריינד סאמסאָן. דער פּראָוויזאָרישער נאַציאָנאַל סעקרע־טער האָט פאָרגעלעזען אַ בעריכט און אַ בעלענס שיט פון אַלע איינגאַה־מען און אויסגאַבען זינד דער אָרדען איז געגרינדעט געוואָרען. קרעדענ־שעל קאָמיטע בעריכטעט גינסטיג פיר די דעלעגאַטען פון די ברענטשעס 1, 2, 3, 4, 5 און 9 (באַלטימאָרע). וועגען דעם דעלעגאַט פון ברענטש 8 איז געווען א שאלה. די קאָנוועשאָן האָט בעשלאָסען איהם, ווי אלע דעלע־גאַטען צוצולאָזען.

ברענטש 1 מיט 11 דעלעגאטען און 146 קרעדענשעלעס; בר. 2 מיט 6 דעלעגאטען און 75 קרעדענעשעלס; בר. 3 מיט 7 דעלעגאטען און 122 קרערענשעלס; בר.4 מיט 5 דעלעגאטען און 75 קרעד.; בר. 5 מיט 5 דע־לעגאטען און 36 קרעד.; בר. 6 מיט 2 דעלעגאטען און 33 קרעד.; בר. 7 מיט 2 דעלעגאטען און 31 קרעד.; בר. 8 מיט 1 דעלעגאט און 18 קרעד.; ברענטש 9 מיט 1 דעלעגאט און 18 קרערענשעלס.

צוזאמען זיינען געווען פארטראָטען 29 דעלעגאטען מיט 560 קרע־דענשעלס.

שלוס פון דיא ערשטע זיצונג ארום 11 אוהר.

צווייטע זיצונג, שבת פארמיטאָג, 30 מערץ, אין מאנהעטען לייסעאום 4טע סטריט. פאָרזיצענדער גאָלדין, צוגעלאָזען נייע דעלעגאטען פון ברענטש 6 און 7 (וועסט האָבאָקען). טאגעס אָרדנונג און רולס אָנו רעגו־ליישאָנס לענגליך דעבאַטירט און אָנגענומען.

פאָרגעלעזען די פּרינציפּען ערקלערונג פערפאסט פון דעם פּראָוויזאָ־רישען סעקרעטער.

בעשלאָסען דיא אָפיציעלע בעריכטען זאָלען געדרוקט ווערען אין „פאָרווערטס“, „אבענד בלאט“ און „פרייע ארבייטער שטימע“.

דריטע זיצונג, שבת נאָכמיטאָג, פאָרזיצענדער שאפירא. פאָרגעלעזען די אפּליקיישאָן אויף א טשארטער, אום צו וויסען אויף וועלכע בעדינ־גונגען דער טשארטער איז געגעבען געוואָרען.

רעזאָלושאַן קאָמיטע לעזט פאָר א רעזאָלושאָן פון ברענטש 5, דאָס דער ארבייטער רינג רעקאָמענדירט זיינע ברענטשעס צו אונטערשטיצען

דיא אונטערנעהמונג ארויסצוגעבען דיא „צוקונפט". דאָס קאָמיטע ער־קלערט ניט צו פיהלען זיך אימשטאנדע צו געבען אירגענד וועלכע רעקאָ־מענדיישאָנס. פייגענבוים שלאָגט פאָר פאָלגענדע רעזאָלושאָן אלס אמענד־מענט: „בעשלאָסען, דאָס דיא קאָנווענשאָן ווינשט מיט'ן גאנצען האר־צען צו זעהען צושטאנדע קאָמען א וויסענשאפטליכען זשורנאל אזעלכען, מיט וועלכען אלע פראקציאָנען פון דער ארבייטער באוועגונג זאָלען קע־נען צופרידען זיין און וועלכען זיי זאָלען קענען רעספעקטירען, און רע־קאָמענדירט דיא ברענטשעס אזעלכען מיט אלע קרעפטע צו אונטערשטי־צען". אמענדעמענט אָנגענומען.

א לאנגע דעבאטע האָט געפאָלגט וועגען דיא סוממע פון טויטען־בענע־פיט. בעשלאָסען עס זאָל בלייבען וויא ביז אהער: ביי דעם טויט פון א מעמבער, קריגט זיין פרוי 400 דאָלאר; ביי דעם טויט פון א פרוי פון א מעמבער, קריעגט ער 200 דאָלאר. דאפיר האָבען געשטימט 4460 קרע־דענשעלס, 84 האָבען געשטימט פיר 100 און 500 דאָלאר.

בעשלאָסען, דאָס ווען א מעמבער האָט געקראָגען טויטען־בענעפיט פיר זיין פרוי און ער הייראטה נאָך אמאָהל, מוז ער בעצאָהלען 25 דאָלאר ביים איינפיהרען פון דער צווייטער פרוי און דאן, ווען זיא האָט א גינ־סטיגען דאָקטאָר אטעסט און ווערט אויפגענומען. איז ער בערעכטיגט צו טויטען בענעפיט פיר איהר. פיר דיעזען בעשלוס האָבען געשטימט 416 קרעדענשעלס, 147 האָבען געשטימט פיר א פאָרשלאג, אז א מעמבער קען נאָר ציהען טויטען בענעפיט פיר איין פרוי און ניט מעהר.

פירטע זיצונג, שבת אב. פאָרזיצענדער לוקער. בעשלאָסען צו צולאָ־זען נאָך 10 קרעדענשעלס פון ברענטש 2.

א לאנגע און גרינדליכע דעבאטע איז געווען וועגען דיא פראגע, ווער זאָל צאָהלען קראנקען בענעפיט, דיא ברענטשעס אָדער דיא צענט־ראל אָרגאניזאציאָן. 364 קרערענשעלס האָבען ענדליך געשטימט, דאָס דער אָרדען זאָל צאָהלען קראנקען בענעפיט און 243, דאָס יעדער ברענטש זאָל דאָס אליין צאָהלען.

אחוץ איניגע ענדערונגען אין דער קאָנסטיטושאָן, וואָס די פּראָוויזאָרישע פאַרוואַלטונג האָט צוגעגרייט, האָט די ערשטע קאָנווענשאָן אײַנסטרואירט די נייע עקזעקוטיווע ארויסצונעהמען א טשארטער פאר דעם ארבייטער רינג אלס א פראטוירנאַל אָרדער. אלס לאַיער דאָס דורכצופירען איז באשטימט געווארען לואי מילער.

די קאָנווענשאָן האָט אויך אויסגעארבייט די פאָרמע פון פאַר־וואַלטונג. פריהער איז די עקזעקוטיווע באשטאנען פון די דעלע־גאטען, וואָס יעדער ברענטש האָט געשיקט. איצט האָט די קאָנ־

ווענשאַן באשלאָסען צו האָבען אַן עקזעקוטיווע פון ניין מיטגליע־דער און א קאָנטראָל־קאָמיטע, וואָס זאָל באשטעהן פון א מעמבער, וואָס יעדער ברענטש אין גרייטער ניו יאָרק דאַרף דעלעגירען.

דער פארמעגען פון ארבייטער רינג דעם ערשטען מערץ, 1901 איז געווען 912,22 דאָלאר (ביי דער עקזעקוטיווע) און 294.40 (ביי די ברענטשעס). דאָס איז געווען א סך הכל פון 1206,62.

דער ערשטער רעפערענדום, די ערשטע נאציאָנא־לע עקזעקוטיווע, דער ערשטער נאַציאָנאַלער סעקרעטער.

דער ערשטער רעפערענדום אין ארבייטער רינג איז באשטאַ־נען פון 10 פונקטען, וואָס די ערשטע קאָנווענשאַן האָט ארויסגע־שיקט:

1. די פּרינציפּען ערקלעהרונג זאָל בלייבען ווייטער.
2. טויטען בענעפיט זאָל בלייבען ווי געווען (400 דאָלאר פאר א מאַן, 200 דאָלאר פאר א פרוי).
3. אז א פריינדס פרוי שטארבט און ער הייראט א צווייטע, זאָל ער איינצאָהלען 25 דאָלאר.
4. קראנקען בענעפיט זאָל אויסגעצאָהלט ווערען פון אָרדען אָדער פון די ברענטשעס.
5. די עקזעקוטיווע זאָל באשטעהן פון גרייטער ניו יאָרק.
6. די קאָנטראָל קאָמיטע פון יעדען ברענטש צו איינעם.
7. עס זאָל זיין בלויז איין באצאָהלטער בעאמטער.
8. 15 דאָלאר א וואָך זאָל זיין די ווירדזשעס פון דעם בעאמ־טען.
9. די פליכטען פון דעם בעאמטען זאָל זיין די זעלביגע, ווי פון דעם סעקרעטער פון דער סאָציאַליסטישער קראנקען קאסע.
10. אלס סעקרעטארען זיינען נאָמינירט ב. פייגענבוים, ר. סטאַון און ל. ראָזענצווייג.

די אלע פונקטען פון רעפערענדום זיינען דורכגעגאַנגען מיט א גרויסער מאַיאָריטעט.

ב. פייגענבוים איז ערוועהלט געוואָרען סעקרעטאר, אלס דער איינציגער באצאָהלטער בעאמטער מיט 15 דאָלאר א וואָך שכירות.

איין פונקט אויפ'ן רעפערענדום האָט ארויסגערופען היציגע דעבאטען אין די ברענטשעס. דאָס איז די פראגע: ווער עס זאָל צאָהלען קראנקען בענעפיט, דער אָרדען אָדער די ברענטשעס.

אין דער פראגע איז געווען פארוויקעלט אן ארגאניזאציאנס פרינציפ, צי דער ארבייטער רינג זאל זיין ארגאניזירט צענטראליס־טיש, אדער דעצענטראליסטיש.

ברענטש איינס, וואס איז געווען דער גרעסטער און דער פאטער פון אלע אנדערע ברענטשעס, האט פארלאנגט, אז דער ארדען זאל זיין א פעדעראציע פון אויטאנאמע ברענטשעס. אזוי ווי די קולטור ארבייט ווערט געטהאן פון יעדען ברענטש באזונדער אויף זיין אייגענער אחריות, זאלען אויך די קראנקען בענעפיט אויסגעצאהלט ווערען פון די ברענטשעס גופא.

ל. פלאטא, דער ערשטער וואס האט געמאכט דעם פארשלאג צו גרינדען דעם ארדען, איז געווען נעגען, אז דער ארדען זאל צאהלען בענעפיט.

ב. פייגענבוים איז געווען פאר צענטראליזאציע און אז דער ארדען זאל זיין פאראנטווארטליך פאר די בענעפטים.

דאס רוב מיטגליעדער האבען געהאלטען מיט פייגענבוים'ען און דער רעפערענדום האט גע'פסק'ענט, אז דער ארדען מוז זיין בנוגע בענעפיטס צענטראליסטיש. ברענטש איינס איז געווען שטארק געגען פייגענבוים'ען און האט ביים רעפערענדום אפגעגע־בען פאר ראזענצווייג'ען 154 שטימען און פאר פייגענבוים'ען בלויז 26.

די פראגע איז שפעטער נאך אמאהל ארויפגעשוואומען, ווען אייניגע ברענטשעס האבען געוואלט האבען זייער ברענטש־פלאץ אויף דער סעמעטערי, דאס הייסט, די סעמעטערי זאל אויך איינגע־טיילט ווערען אין ברענטשעס.

די פראגע איז געגאנגען צו א רעפערענדום און עס איז בא־שלאסען געווארען געגען ברענטש סעקציעס אויף דער סעמעטערי.

די מיטגליעדער פון דער עקזעקוטיווע זיינען נאמינירט גע־ווארען נאך דער קאנווענשאן ביי די ברענטשעס און זיינען איבער־געגאנגען צום רעפערענדום.

דער באלאט איז ניט געווען קיין געדרוקטער און מען האט זיך מיט איהם בכלל זעהר ווייניג צערעמאניעט. ניט אלע האבען חשק געהאט צו „לויפען" אין עקזעקוטיווע.

אין יוני 1901, ווען די באלאטס זיינען שוין אריינגעקומען אין „אפיס", האט די אלטע (פראוויזארישע) עקזעקוטיווע אפגעהאלטען א מיטינג.

אט איז דער באריכט פון דעם מיטינג („פארווערטס" יוני 14, 1901).

„די ערשטע זיצונג פון דער אלטער נאציאנאלער עקזעקוטיווע.
ביי דיזער זיצונג איז פארגעקומען די צעהלונג פון שטימען פאר מעמבערס פון דער נייער עקזעקוטיווע.
פאלגענדע זיינען ערוועהלט געווארען:
ב. מארגאלים, נ. זוסמאן, י. אדלער, ל. ליברום, ב. קאטץ, מ. בעקער, דר. מארגאלים, ר. סטאון באשלאסען דיזע צו אנער־קענען... און צוזאמענרופען די נייע עקזעקוטיווע מיט די קאנטראל קאמיטע צום מיטינג נעקסטען מאנטאג אבענד דעם 17טען יוני אין 414 גרענד סטריט".
דער דזשענעראל אפים איז געווען אין 40 קריסטי סטריט און האט מעהר ווי א טישעל און א שטוהל ניט געקענט אריינגעמען. אז אימיצער פלעגט קומען אין אפים, פלעגט ער מוזען שטעהן, ווייל עס איז ניט געווען קיין פלאץ, וואו זיך צו זעצען.
די מיטינגען פון דער עקזעקוטיווע מיט דער קאנטראל קאמיטע האבען דעריבער, פארשטעהט זיך, געמוזט פארקומען אנדערשוואו (414 גרענד סטריט) אבער ניט אין אפיציעלען אפים.

די ערשטע פאלעמיק וועגען ארבייטער רינג אין דער פרעסע.

נאך דער ערשטער קאנווענשאן באמערקט זיך א גרויסע, א לע־בעדיגע טהעטיגקייט.
עס זיינען גלייך צוגעקומען צוויי ברענטשעס. ברענטש 10, בעיאן, ניו דזשוירזי, וואו עס זיינען געווען א סך אידישע ארביי־טער און ברענטש 11, בראנזוויל.
צוליעב דעם בראנזווילער ברענטש 11 איז פארגעקומען א גרוי־סע מחלוקה אין בראנזוויל, וועלכע איז ארויסגעקומען אין דער עפענטליכקייט, אין דער פרעסע.
אין בראנזוויל האט פריהער עקזיסטירט א סאסייטי „דער אר־בייטער קראנקען אונטערשטיצונגס פעראיין פון בראנזוויל".
ווען דער ארבייטער רינג האט דעם 4טען אפריל 1900 רעאר־גאניזירט איין צענטראל פארבאנד פון ארבייטער רינג ברענטשעס, איז געקומען ב. פייגענבוים (דעמאלסט נאך פראוויזארישער סעק־רעטאר פון ארבייטער רינג) צו דער סאסייטי מיט א פארשלאג צו ווערען א ברענטש פון ארבייטער רינג.
די סאסייטי האט דעם פארשלאג ניט אנגענומען און האט בא־

שלאָסען אָפּצואווארטען ביז נאָך דער ערשטער קאָנווענשאָן, אום „זיך צו איבערצייגען אין דעם פאָרשריטליכען כאראקטער פון אר־בייטער רינג“.

דערווייל זיינען פון דער בראָנזווילער סאָסייטי ארויס צעהן מיטגליעדער און האָבען געגריינדעט א נייעם פאראיין אונטער'ן נאָמען: „אינטערנאציאָנאלער אונטערשטיצונגס פעראיין“. דער נייער פאראיין האָט גלייך באשלאָסען אריינצוגעהן אין ארבייטער רינג אלס א ברענטש.

די באאמטע פון דעם קראנקען „אונטערשטיצונג פאראיין פון בראנזוויל“ האָבען מורא געהאט אז דער נייער „אינטערנאציאָנא־לער אונטערשטיצונגס פאראיין“ וועט אלס ברענטש פון ארבייטער רינג ווערען פאר זיי א שטארקע אָפּאָזיציע, האָבען זיי שוין מעהר ניט געווארט ביז צו דער קאָנוועשאָן, נאר זיי האָבען גלייך אפּע־לירט צו דער עקזעקוטיוו פון ארבייטער רינג, אויפגענומען צו ווע־רען אלס ברענטש. זיי האָבען אויך מורא געהאט, אז נאָך דער קאָנוועשאָן, ווען די אָפּאָזיציע וועט שוין זיין א ברענטש, וועט פאר דער אלטער פאראיין זיין שווער אריינצוקומען אין אָרדען אויף דעם סמך פון א פונקט אין דער קאָנסטיטושאָן, דאס, אויב אין אן אָרט איז שוין פאראן א ברענטש, מוז מען קריגען פון איהם די ערלויבנים צו קענען גרינדען א צווייטען ברענטש.

די עקזעקוטיווע, וועלכע האָט געהאט צוויי אפּליקיישאָנס פון ביידע קאָנקורירענדע פאראיינען, האָט באשלאָסען ניט צו געבען איין פאראיין דעם פאָרצוג איבער'ן צווייטען און האָט באשלאָסען איינצורופען א מאסען־פארזאמלונג אין בראָנזוויל און מודיע זיין, אז ווער עס וויל קען ווערען א מיטגליעד פון א נייעם ברענטש, וואָס געהט זיך גרינדען.

דער ארבייטער קראנקען אונטערשטיצונגס פעראיין פון בראָנז־וויל האָט פּראָטעסטירט געגען דעם באשלוס צו דער קאָנוועשאָן, און די קאָנוועשאָן האָט „באשלאָסען צו רעקאָמענדירען די נייע עקזעקוטיווע נאָך אמאָהל צו אונטערזוכען וועגען דעם בראָנזווי־לער פעראיין“.

די געפּלאנטע מאסען־פארזאמלונג אין בראָנזוויל איז נאָך דער קאָנוועשאָן דאָך איינגערופען געוואָרען.

אויף דער פאָרזאמלונג איז פאָרגעקומען א טומעל און פּאָליציי האָט זיך באוויזען אין האָל. די מיטגליעדער פון דעם בראָנזווילער ארב. קראנק. אונט. פעראיין האָבען געליארעמט, אז דער מיטינג איז גערופען געוואָרען געגען דעם באשלוס פון דער קאָנ־

ווענשאָן, וואָס האָט מבטל געמאכט דעם באשלוס פון דער אלטער עקזעקוטיוו קאָמיטע, וועגען רופען א מאסען־פארזאמלונג אין בראָנזוויל. ב. פייגענבוים, וועלכער איז געווען דער הויפט רעדנער אויף דעם מיטינג, האָט אָבער גע׳טענה׳ט, אז דער באשלוס פון דער קאָנווענשאָן איז בלויז בנוגע די ביידע פאראיינען און האָט אין גאנצען ניט צו טהאָן מיט א נייעם ברענטש, וואָס דארף זיך גרינ־דען אין בראָנזוויל.

די טענות און געגען טענות, וועלכע זיינען פאקטיש געווען באַ־שולדיגונגען און געגען באשולדיגונגען, זיינען פארעפענטליכט גע־וואָרען אין דער פרעסע.

די בראָנזווילער סאָסייטי האָט געשריבען אן „אָפענעם בריעף“, וואָס האָט פארנומען אונגעפעהר צוויי קאלומס אין „פארווערטס“ און די עקזעקוטיווע האָט געגעבען אן ענטפער פון דריי און א האלב געדרוקטע קאָלומס (אין צוויי נומערען).

דאָס איז געווען דאָס ערשטע מאָהל אין דער געשיכטע וואו די פרעסע זאָל געבען אזוי פיעל פלאץ וועגען א סכסוך, וואָס האָט בלויז באריהרט די מעמבערס פון ארבייטער רינג.

דער רעזולטאט איז געווען אז צוואנציג קאַנדידאטען האָבען זיך נאָך דעם מאססמיטינג פארשריבען אלס מעמבערס, און די צוויי־טע וואָך אין מאַי זיינען זיי אינסטאָלירט געוואָרען אלס ברענטש 11 פון בראָנזוויל.

דער ארבייטער רינג פאנגט אָן צו פארנעהמען דעם מזרח־וואנט.

פון מאַי 1901, גלייך נאָך דער ערשטער קאָנווענשאָן, פאנגען זיך אָן צו באווייזען געהעריגע באריכטען פון אלע ברענטשעס אין „אבענדבלאט“ און אין „פארווערטס“, טיילווייז אויך אין די „פרייע ארבייטער שטימע“.

דער „פאָרווערטס“, וואָס איז געווען פריינדליכער צום ארביי־טער רינג, ווי די אנדערע צייטונגען האָט אבגעגעבען א ספעצי־עלען פלאץ פאר אלע באריכטען פון ארבייטער רינג.

די באריכטען פון ארבייטער רינג, וועלכע זיינען אין די ערשטע יאָרען פון זיין פאראיין׳ס צייט געווען פארוקט אין א ווינקעלע, האָבען אָנגעפאנגען צו פארנעמען דעם אויבענאָן, דעם מזרח וואנט אין דעם פלאץ, באשטימט פאר די באריכטען.

אין דעם „פאָרווערטס“ פון מאַי 17, 1901 געפינען מיר באריכ־טען פון 11 רעגולערע און צוויי לידיעס ברענטשעס ארבייטער רינג.

אין דעם נומער פון מאי 24, 1901. איז צום ערשטען מאל אונטער די קעפעל „ארבייטער רינג באריכטען“ אפגעדרוקט דער עמבלעם פון ארבייטער רינג.

צום אנהויב קומט דער באריכט פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע, און דערנאך די באריכטען פון יעדען ברענטש באזונדער, לויט דער רייהע נאך. בר. 1, בר. 2, בר. 3, א. א. וו.

אזא סיסטעם איז געוועזן זעהר א גוטער. יעדער לעזער קריגט א פולע פארשטעלונג פון דעם לעבען אין ארדען, אין צענטער ווי אין די ברענטשעס.

אין דעם זעלביגען נומער איז שוין אויך דא א בעזונדערע נאטיץ פון „ארבייטער רינג, פראווידענס“, וואס האט זיך געהאלטען אין ארגאניזירען.

אין באריכט פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיוו קאמיטע ווערט מיטגעטיילט אז דער סעקרעטער האט אינסטאלירט ברענטש 12 (פילאדעלפיא) און אז עס ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען גרינדען ברענטשעס אין פעטערסאן און ניו-הייווען.

פעטערסאן און וועסט האבאקען זיינען געוועזן צענטערס פון זיידען-וועבעריי, און די אידישע וועבער פון ביאליסטאק און פון לאדז האבען זיך דארטען באזעצט.

די אידישע וועבער-ארבייטער, מעהרסטע פון זיי בונדיסטען, האבען פון רוסלאנד אהער אריבערגעבראכט, דעם רעוואלוציאנערען גייסט און זייערע טראדיציעס, און האבען דא געגרינדעט פארשידענע פאראיינען: דעם „רוסישען רעוואלוציאנערען אונטערשטיצונגס פאראיין“, א „סאציאליסטישען-ליטעראַרישען דיבייטינג קלאב“, א. א. וו. א סך פון זיי זיינען געווען טעטיג אין דעם דייטשען „יודזשין וו. דעבס קלאב“, אין דער זיידען וועבער יוניאן און אנדערע.

דער פאטער פון דער באוועגונג און דער הויפט גרינדער פון די אלע ארבייטער ארגאניזאציעס, אין דעם צענטער פון דער זיידען וועבער אינדוסטרי, איז געווען אבראם באסקין, איין עלטער ברודער פון דעם איצטיגען גענעראל סעקרעטער פון ארבייטער רינג, יוסף באסקין.

אבראם באסקין איז געווען איין אלטער, ערפארענער רעוואלוציאנער אין רוסלאנד. אין ווילנע, ביאליסטאק און אנדערע שטעט איז ער געווען באוואוסט אונטער'ן נאמען „אבראם“, און האט אין די נײַנציגער יאהרען געשפילט א גרויסע ראליע אין דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

די רעוואלוציאָנערע וועבער אין ביאַליסטאָק און לאָדז האָבען מיט רעכט „אבראַמ׳ן“ געהאַלטען פאַר זייער לערער און וועג־ווייזער.

אריבערקומענדיג ענדע די ניינציגער יאהרען קיין אַמעריקע, האָט ער זיך באַזעצט אין צענטער פון דער טעקסטיל אינדוסטרי, און האָט פאָרגעזעצט זיין אויפקלערונגס ארבייט.

י. וויינטרויב, דער שפּעטערדיגער גענעראַל סעקרעטער פון ארבייטער רינג, איז געווען איינער פון אבראַמ׳ס תלמידים נאָך אין ביאַליסטאָק, און ווען ער איז אין 1898 געקומען קיין אמעריקע און זיך אַלס וועבער באַזעצט אין פּעטערסאָן, נ. דזש., איז ער געווארען ביי דער זייט פון זיין אַמאָליגען לערער אַ טעטיגער מיטגליעד אין אַלע ארבייטער אָרגאַניזאַציעס.

צוזאַמען מיט אבראַם באַסקין האָט י. וויינטרויב געהאָלפען גרינדען די יאָנג מענס אייד סאָסייעטי אין פּעטערסאָן און אין וועסט האָבאָקען.

אבראַם באַסקין איז פּלוצלונג געשטאָרבען אין 1906.

זיין אונערוואַרטעטער טויט איז באַדויערט געוואָרען פון דער גאַנצער אידישער ארבייטער באַוועגונג אַלס איין אונגעהייערער גרויסער פערלוסט.

די וועסט האָבאָקענער זיידען־וועבערס פלעגען גאַנץ אָפט מאַכען ארבייט אין פּעטערסאָן, און די פּעטערסאָנער וועבער פלעגען ניט זעלטען קומען קיין וועסט האָבאָקען נאָך אַ „דזשאָב“. די ארבייטער פון דיביידע ערטער זיינען געווען ענג פארבונדען צווישען זיך; געלעבט אונטער די זעלבע באַדינגונגען און ערצויגען אין דער זעלבער אטמאָספערע, האָבען די ארבייטער פון די ביידע ערטער געהאַט די זעלביגע אָרגאַניזאַציעס.

די וועסט האָבאָקענער יאָנג מענס אייד סאָסייעטי איז געוואָרען ברענטש 7, אָרבייטער רינג.

די פּעטערסאָנער יאָנג מענס אייד סאָסייעטי איז געוואָרען ברענטש 13, ארבייטער רינג.

י. וויינטרויב איז געווען דער פּראָטאָקאָל סעקרעטער פון ברענטש 13.

דער ארבייטער רינג גיט געלד פאַר לינאָטייפּ מאַשינען דעם „פאָרווערטס“.

אין „פאָרווערטס“ פון 24טען מאי, 1901, מעלדעט אין זיין באַריכט ברענטש איינס:

„א קאמיטע פון „פארווערטס“ פרעס פעדערייישאן פארלאנגט, דאס דער ארבייטער רינג זאל מיטהעלפען אום צו קענען אריינשטע־לען די לינאטייפ מאשינען. באשלאסען איינשטימיג, צו באווי־ליגען צום צווייטען מאהל פופציג דאלאר פאר די מאשינען“.

אין דער מחלוקה, וואס איז אנגעגאנגען צווישען „אבענד־בלאט“ און „פארווערטס“, איז ברענטש איינס תמיד געשטאנען אויף דער זייט פון „פארווערטס“.

פייגענבוים איז געווען מיט'ן „אבענד־בלאט“, און ס'קען זיין, אז דאס איז געווען די אורזאכע, וואס זיין מערכה אין ברענטש איינס איז געווען זעהר א שלעכטע.

ברענטש 1 איז געווען געגען פייגענבוים'ען אלס נאציאנאלער סעקרעטער. ווי מיר האבען שוין אויבען געזעהען, האט ער אפגע־געבען פאר ל. ראזענצווייג'ען 154 שטימען, בעת פייגענבוים האט ביי איהם געקראגען ניט מעהר, ווי 26 שטימען.

ברענטש 1 האט אויך געשטימט געגען דעם פונקט, אז דער נאציאנאלער סעקרעטער זאל קריגען 15 דאלאר א וואך שכירות. 160 שטימען זיינען געווען געגען דעם און בלויז 15 דערפאר.

ברענטש איינס איז, משמעות, וויניגער אנגעגאנגען די 15 דאלאר א וואך, ווי דאס, וואס זיי האבען ניט געוואלט האבען פיי־גענבוים'ען דעם „אבענד־בלאט“'ניק אין נאציאנאלען אפיס.

די שטימען פון די איבעריגע ברענטשעס זיינען אבער אפגע־געבען געווארען פאר פייגענבוים'ען און ברענטש איינס איז מיט אזא אפשטימונג געווען שטארק אומצופרידען.

אזוי ווי דער ברענטש איינס האט זיך מיט רעכט געהאלטען פאר'ן טאטען פון ארבייטער רינג, האט ער שטארק פאראיבעל גע־האט, וואס זיינע קינדער, די אנדערע, די יונגערע ברענטשעס, גי־בען איהם ניט אפ דעם געהעריגען כבוד און ווידערשפעניגען געגען איהם.

די באציהונגען צווישען ברענטש איינס און די אנדערע ברענ־טשעס זיינען אין די ערשטע יאהרען געווען שטארק אנגעצויגען.

ברענטש איינס פלעגט גאנץ אפט ניט וועלען אויספאלגען די באשליסע פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיוו קאמיטע. ער פלעגט אמאהל אליין ארויסשיקען צירקולארען, אט אזוי ווי א טאטע באַ־פעהלט די נאך מינדער־יעהריגע קינדער.

די אנדערע ברענטשעס האבען דאס ניט געוואלט ליידען און פלעגען זיך וויניג וואס קימערען מיט די „ארדערס“ פון ברענטש איינס. „מאלע וואס ברענטש איינס ווילו“ — פלעגען די אנדערע

ברענטשעס מיט א ביטול ענטפערען אויף ברענטש איינס'עס פאר־לאנגען.

אין דעם דיקען געשריבענעם פראטאקאל־בוך פון ברענטש דריי ברוקלין, געפינען מיר, אז דעם 4טען מאי 1901, איז אויפ'ן מיטינג פון ברענטש פארגעלעזען געווארען א צושריפט פון ברענטש איינס „וועגען די מצבות און „פיקסען" די סעמעטערי". דער צושריפט איז צוריקגעוויזען געווארען אויף דעם גרונד, „וואס ער האט באדארפט קומען פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע און ניט פון ברענטש איינס".

אזוינע סטירדעס צווישען ברענטש איינס און די אינגערע ברענ־טשעס פלעגען גאנץ אפט פארקומען.

עס פאדערט זיך דא צו באמערקען, אז בנוגע די אנגעלעגענ־הייטען פון דער סעמעטערי, האט ברענטש איינס דוקא געהאט מעהר רעכט צו געבען עצות, ווי די נאציאנאלע עקזעקוטיווע, ווייל די אלע לויות פלעגען דעמאלט אראנזשירט ווערען פון ד. גינגאלד, וואס איז געווען דער האספיטעלער פון ארבייטער רינג אפילו נאך דעם, ווי ער איז שוין געווארען אן ארדען. גינגאלד אלס א מיט־גליעד פון ברענטש איינס פלעגט אויף די מיטינגען פון אט דעם ברענטש באריכטען וועגען די סעמעטערי ענינים און דער ברענטש האט געוואוסט, וואס עס איז נויטיג צו טהאן.

די אנדערע ברענטשעס האבען אבער פאר קיין פאל ניט גע־וואלט נעהמען ארדערס פון ברענטש איינס, אפילו, ווען די אר־דערס זיינען געווען נויטיג.

דער „פארווערטס", איז געווען מעהר נוטה צום „טאטען" פון ארבייטער רינג" און האט אים אונטערשטיצט אין זיינע סכסוכים מיט די אנדערע ברענטשעס. צווישען „פארווערטס" און ברענטש איינס האט געהערשט פריינדליכקייט.

ברענטש איינס איז געווען דער ערשטער צו קומען צו הילף דעם „פארווערטס", ווען ער האט זיך גענויטיגט.

ווען ניט ברענטש איינס, וואלט דער „פארווערטס" ניט אזוי גיך געווען אימשטאנד איינצופיהרען די לינאטייפ מאשינען.

ברענטש איינס איז געווען דער ערשטער צו באוויליגען בא־דייטענדע סומעס פאר די נייע מאשינען, וואס דער „פארווערטס" האט געפלאנעוועט איינצופיהרען. פאר די לינאטייפ מאשינען האבען אויך אנדערע ברענטשעס בייגעשטייערט. אויך ברענטש דריי האט באשלאסען צו געבען א מהייל פון דער הכנסה פון זיי־נעם א בענעפיט פאר די לינאטייפ מאשינען.

די ערשטע באצאהלטע אדווערטייזמענט פון ארבייטער רינג געפינען מיר אין „פארווערטס“ פון 28טען יולי, 1901.

דער ארבייטער רינג
The Workmen's Circle

צאהלט קראנקען אנטערשטיצונג 6 דאל. א וואך, 12 וואכען. טויטען בענעפיט 400 דאל. פון א מאן, 200 דאל. פון א פרוי.
העד־קווארטערס פון דיא נאציאנאל־עקזעקוטיווע:
40 קריסטי סט., קאר. קאנעל.
ב. פייגענבוים, סעקרעטער.
אפיס שטונדען: יעדען טאג, אויסער זונטאג, פון 4 ביז 9 נאכט. עקזעקוטיוו מיטינג אין אפיס יעדען מאנטאג אבענד.

דעם ערשטען מאהל ווערט דא דערמאנט, אז דער ארבייטער רינג האט אן אייגענעם אפיס און אן אפיציעלען סעקרעטער, וואס האט אפיס־שטונדען.

נאך דער ערשטער קאנווענשאן.

אין דעם זומער 1904 נאך דער קאנווענשאן, איז פארגעקומען א שטארקע, א רירעוודיגע טהעטיגקייט אין דעם ארבייטער רינג. די פריהערדיגע ברענטשעס באפעסטיגען זיך, ווערען גרעסער אין דער צאהל מיטגליעדער און שטארקער אין גייסטיגער קולטורעלער ארבייט. נייע ברענטשעס קומען צו. דער רינג ווערט ברייטער און נעהמט אין זיך אריין אלע גרעסערע און גרעסערע קרייזען. אין פראווידענס איז אינסטאלירט געווארען ברענטש 14 („פארווערטס“ יולי 12). די ליידיעס קלייבען זיך צו גרינדען א דריטען ברענטש. אין הארטפארד ווערט ארגאניזירט ברענטש 15 (סעפט. 6). די באריכטען פון כמעט אלע ברענטשעס זיינען פול מיט מיטטהיילונגען וועגען איינציגע און סעריעס לעקציעס, וואס מען ארראנזשירט שוין באצייטענס אויף ווינטער.

אזוי ווי די ארגאניזאציע האט זיך אויסגעברייט, האבען זיך

אין איהר, משמעות, ארייננעכאפט ניט אזעלכע געווינשטע מיט־גליעדער, האט מען זיך אנגעהויבען צו באאומרוהיגען וועגען דער ריינקייט פון דער ארגאניזאציע, וועגען דער גייסטיגער פראבע פונ'ם רינג.

ברענטש צוויי ווארענט, מען זאל ניט פארנאכלעסיגען די גייסטיגע ענטוויקלונג פון די מיטגליעדער:

„...עס ווערט באריכטעט, אז עס איז ערוועהלט געווארען אן עדיוקיישאנאל קאמיטע פאר דער גייסטיגער ענטוויקלונג פון די מיטגליעדער. עס איז גאנץ ווארעם דעבאטירט געווארען, דאס מיר האבען פארנאכלעסיגט די ענטוויקלונג פון די מיטגליעדער. די עקז. האט איינגעזעהען, דאס אויב דער ארבייטער רינג וועט ניט נעהמען קיין אנדער ווענדונג בעטריפס די פרינציפיעלע זייט פון דיזען וויכטיגען ארדען, וועט מען דורכפאלען. עס איז נויטיג, דאס די מיטגליעדער פון ארבייטער רינג זאלען זיין באוואוסט, וואס די אויפגאבע פון דעם ארבייטער רינג איז און מיט וואס ער אונטערשיידעט זיך פון אלע אנדערע ארדענס...“ („פארווערטס“, 26 יולי, 1901).

ברענטש איינס האט אויסגעשלאסען איהרען א מיטגליעד און איהם ארויסגעגעבען א „וואלפישען בילעט“ אין דער פארם פון א פארדאמונגס רעזאלוציע, ווייל ער האט געארבייט פאר דער רעפובליקאנישער פארטיי.

„אזוי ווי אין די פרינציפען ערקלעהרונג פון ארבייטער רינג — זאגט די רעזאלוציע — געפינט זיך דער פאראגראף:

„מיר פארפליכטען זיך צו העלפען ענטוויקלען אן אונאבהענגיגע מאכט פון די ארבייטער, אלס געגנעריז צו די רעגירונגס געוואלד פון די קאפיטאליסטען דורך זייערע ביידע אלטע פארטייען, און ניט צו העלפען שטארקען דיזע פארטייען“.

אין אנבעטראכט, אז דער מיטגליעד האט ביים ארייננטרעטען אין ארבייטער רינג זיך פערפליכטעט טריי צו האלטען די פלאטפארמע און די פרינציפען פון דעמזעלבען;

אין אנבעטראכט, אז ער האט דיזע פרינציפען יעצט פערראטען, ארבייטענדיג פאר די רעפובליקאנער פארטיי;

זיי עס בעשלאסען צו פערדאמען מאראליש דיזען פעררעטער און אויפצופאדערען אלע אונזערע מיטגליעדער איהם צו צייגען זייער פעראכטונג“.

די ברוקלינער ברענטשעס פאראייניגען זיך צו מאכען אלגעמיינע אונטערנעהמונגען (דער ערשטער קערענדעל פאר סיטי־קאמיטעס), און פלאנעווען א האספיטאל פאר די ברוקלינער פריינד.

עס ווערט וועגען דעם צוועק איינבארופען א דזשאינט מיטינג פון אלע ברוקלינער ברענטשעס און די ברענטשעס 3, 4 און 6 שיקען דעלעגאטען.

די זעלביגע דריי ברענטשעס קלייבען אויך אויס אן אייגענעם ברוקלינער דזשענעראל האספיטעלער (פר. ל. בלום פון 33 סיגעל סטריט).

דער ארבייטער רינג קריגט אלץ מעהר אנזעהען. מען פאנגט אויף איהם אן צו קוקען ווי אויף דעם משיח'ן, וואס וועט אויפלעבען די באוועגונג נאך איהר קלאפ, וואס זי האט געקראגען פון דער שפאלטונג.

„מיר פאדערען אויף אלע גענאסען אין ניו הייווען צו קומען זיך אנשליסען אן אונזער ברענטש. דאס איז די בעסטע געלעגענהייט אויפצולעבען צוריק א באוועגונג צווישען די אידישע ארבייטער אין שטאדט" (אויפרוף פון ניו הייווען'ער בר. 17,*) וואס איז געגרינדעט געווארען אנפאנג ווינטער 1901).

אחוץ זיין אנזעהן, ווערט אויך גרעסער זיין אינווענטאר. עס פיהלט זיך די נויטווענדיגקייט אין א נייעם אפיס און אין אן אייגענעם סייף, וואו צו האלטען די וויכטיגע פאפירען און דאקומענטען.

מילא, אן אפיס האט מען געקראגען אן אנדערען. מען האט געמופט אין 217 הענרי סטריט. (די קלאברומס פון „וואיס און לייבאר", בר. 5 א. ר.). אין דעם נייעם אפיס האט שוין די עקזעקוטיווע געקענט מיטען. איהר ערשטען מיטינג אין נייעם אפיס האט זי געהאלטען אין סעפטעמבער 1901.

ווי א מיטגליעד פון דער דעמאלסטיגער עקזעקוטיווע דערצעהלט, איז דער נייער געראומיגער אפיס באשטאנען פון דריי רומקעס, איינע נאך דער אנדערער. די פאדערשטע רום איז געווען פאר'ן דזשענעראל אפיס, די מיטעלסטע איז געווען דער מיטינג-לאקאל. די דריטע איז געווען אהן פענסטער, א פינסטערע, פאר קאמיטעס, וואס פלעגען קומען. קיין שטולען אין דער רום זיינען ניט געווען, און די קאמיטע-לייט האבען געמוזט שטעהן, ווען זיי פלעגט אויסקומען צו ווארטען.

ווינטער איז אין „נייעם אפיס" געווען נישקשה'דיג קאלט און דער דזשענעראל סעקרעטער, פייגענבוים, האט זיך אוועקגעלאזען אין די סעקאנד-הענדיגע סטארס איינהאנדלען אן אייוועלע. אב-

---

*) ברענטש 16 האט זיך ארגאניזירט אביסעל פריהער אין סאמיט, ניו דזשוירזי.

ציג סענט האָט ער פאר דעם „אויוועו" באצאָהלט (פון אָפיציעלען רעפּאָרט).

דער אָפיס האָט אָבער אויך געמוזט האָבען א בעזים. האָט זיך דער דזשענעראל סעקרעטער מטריח געווען און אוועק אין דעלענסי סטריט און געקויפט א גוואלדיגע מציאה — א בעזים פאר 17 סענט. דער רעגעלער פרייז איז געווען 20 סענט.

מיר דארפען ניט פארגעסען, אז לויט דער קאָנסטיטושאָן, האָט נאָר איין באצאָהלטער בעאמטער געקענט זיין אין ארבייטער רינג.

א ווארעמען, א שעהנעם אָפיס האָט מען שוין געהאט. אָבער וואָס טהוט מען מיט א סייף? קיין פאָנדס זיינען דערויף ניט גע־ווען. האָט די די נאַציאָנאלע עקזעקוטיווע רעקאָמענדירט צו די ברענטשעס צו מאכען א פרייע קאָלעקשאָן.

ווי די אנדערע ברענטשעס האָבען זיך דערויף אָפּגערופען, קען נען מיר ניט וויסען. ברענטש דריי האָט דעם פארלאנג צוריקגעווי־זען. „די פראגע וועגען פרייע קאָלעקשאָן פאר א סייף פאר דער עקזעקוטיווע צוריקגעוויזען. מיר, דער ברענטש דריי, זיינען צו־פרידען צו באצאָהלען דעם טעקס, וועלכער עס וועט פאלען אין די־זער הינזיכט" (אין א באריכט פון בר. 3, אין „פאָרווערטס").

אין דעם זעלביגען זומער איז צום ערשטען מאָהל ארויפגע־שוואומען די פראגע וועגען מעמבערס עט לארדזש און די נ. ע. ק. באשטימט וועגען דעם א ספּעציעלען מיטינג.

די וויכטיגסטע פּראָבלעמען, וואָס זיינען דעמאָלסט געשטאנען אויפ'ן מאגעם אָרדנונג, זיינען געווען:

1) אן אייגענעם אָרגאן.

2) א רעזערוו־פאָנד.

דער דיסקוטאנט — דער ערשטער אָפיציעלער אָרגאן פון ארבייטער רינג.

ווען דער אָרדען האָט זיך אָנגעהויבען פארנאנדערוואקסען, זיינען ארויפגעשוואומען פארשידענע ארבייטער רינג פּראָבלעמען וועגען וועלכע מען האָט זיך באדארפט דורכריידען אין דעם גע־דרוקטען וואָרט, איז אָבער ניט געווען קיין פלאץ וואו דאָס צו טאָהן.

דער „אבענד־בלאט" האָט איבערהויפּט געשאָנקען ווייניג אויפמערקזאמקייט דעם ארבייטער רינג. האָט מען צוגעשיקט א באריכט האָט ער געדרוקט, אז ניט — איז געווען נאָך בעסער. גיכגעפרעגט אויף דעם וואָס עס טוט זיך אין ארבייטער רינג, האָט ער ניט.

דער „פארווערטס" האט געגעבען א סך פלאץ פאר'ן ארביי־טער רינג, אבער בלויז פאר די באריכטען פון דער נ. ע. ק. און די ברענטשעס, קיין ארטיקלען איבער'ן ארבייטער רינג זיינען דאר־טען ניט ערשינען. עס קאן זיין, אז די אורזאך דערפון איז געווען דאס, וואס פייגענבוים, דער נאציאנאלער סעקרעטער אלס מיט־ארבייטער פון „אבענד בלאט" איז דעמאלסט געווען א „פערסאנא נאן גראטא" אין „פארווערטס" און אויך זיינע ארטיקלען האט מען געהאלטען פאר טריף פסול.

ווי די זאך זאל ניט האבען געווען, דער ארבייטער רינג האט זיך גענויטיגט אין א ארגאן, וואו צו דיסקוטירען פראגען, וואס זיינען פארבונדען מיט'ן ארבייטער רינג.

פייגענבוים האט דעריבער גע'פועל'ט ביי דער עקזעקוטיווע, זי זאל מסכים זיין צו זיין פארשלאג, ארויסצוגעבען אן אפיציעלע שריפט אונטער'ן נאמען „דער דיסקוטאנט".

געוועהנליך האט דער באשלוס געקענט גילטען בלויז ביז דער צווייטער קאנווענשאן.

ביי די מערסטע ברענטשעס, האט דער געדאנק ארויסצוגעבען אן אייגענע שריפט, באגעגענט א ווארעמען אפקלאנג.

אין די פראטאקאלען פון ברענטש דריי, לעזען מיר, אז די אידעע צו האבען אן אייגענע צייטונג, איז באגעגענט געווארען מיט'ן גרעס־טען ענטהוזיאזם.

ברענטש איינס איז אבער געווען שטארק געגען דעם. ערשטענס, איז דער ברענטש בכלל געווען געגען דעם וואס פייגענבוים טוט. ער האט שטארק געוואלט פטור ווערען פון פייגענבוים'ן אלס סעקרעטער, און האט ניט געוואלט דערלאזען, אז ער, דער סעק־רעטער, זאל קריגען נאך א שטארקערע מאכט אלס א רעדאקטאר פון דער אפיציעלער צייטונג. צווייטענס, האט ער הפנים מורא געהאט, די צייטונג זאל שעדיגען דעם „פארווערטס" פאר וועלכען מאנכע מיטגלידער פון ברענטש האבען שטארק געארבייט. בינו לבינו האט זיך אנגעהויבען א טומעל אין דעם ארבייטער רינג, וואו די הויפט פיגור, אויף וועמען די אפאזיציע האט זיך געציעל־וועט מיט איהרע פיילען, איז געווען פייגענבוים און זיין גייסטיג־קינד — די צייטונג.

אין דעם פראטאקאל פון דער נ. ע. ק. דעם 16 דעצעמבער 1901 לייענען מיר:

„די קאמיטע פון די עקזעקוטיוו וואס ווער ביי ברענטש איינס באריכטעט דאס זיי זיינען באליידיגט געווארען פון די פערזענליכע

פריינדע פון פייגענבוים און צוואר נישט צו זיין קיין שטערער צום פראגרעס פון אלגעמיינעם ארבייטער רינג, האט פריינד פייגענבוים רעזיגנירט פון זיין אמט. אבער די עקזעקוטיווע, איינזעהענדיג, דאס פריינד פייגענבוים טהוט זיין פליכט, האט די רעזיגניישאן ניט אנגענומען און ברענטש איינס ווערט געטאדעלט, ווייל ער האט צוגעלאזען ביי זיינעם אן אפענעם מיטינג צו באליידיגען א קאמיטע פון די עקזעקוטיווע".

א „פאלקס־שטימע" פון ב. בראדסקי, אין „פארווערטס", דעצעמבער 18, 1901.

„ערלויבט מיר אייניגע צייל‏ען, אום צו ערזוכען די מיטגליעדער פון ארבייטער רינג צו שטימען געגען דעם פארשלאג פון נאצ. עקז. וועגען דעם ארויסגעבען פון „דיסקוטאנט". ווען דיזער פארשלאג זאל אנגענומען ווערען, וועט דער ארבייטער רינג ניט זיין אימשטאנד צו קריגען א דזשענעראל סעקרעטער, ווייל מיר וועלען מוזען דאן ערוועהלען איינעם, וואס זאל קענען זיין ניט א סעקרעטער, זאנדערן א רעדאקטאר. איך דיינק, אז פאר'ן ארבייטער רינג איז דערווייל א סעקרעטער פון גרעסערער וויכטיגקייט, ווי א רעדאקטאר פון א צייטונג. ווען מיר וועלען אויסוואקסען אביסעל גרעסער, וועלען מיר פילייכט קענען אפארדען ארויסצוגעבען א צייטונג און דאן וועלען מיר, מסתמא, קריגען א רעדאקטאר אויך. איך וויל אייך אין דער זעלבער צייט אויפמערקזאם מאכען, אז די עקזעקוטיווע האט באדארפט ניט נאר פארלייגען איהר מיינונג איבער דיזער פראגע, נאר זי האט אויך אין זעלבען „דיסקוטאנט" געדארפט אפגעבען פלאץ פיר געגענזייטיגע מיינונגען, אום די ברענטשעס פון ארבייטער רינג זאלען וויסען ווי צו שטימען.

אן ענטפער צו בראדסקי'ן אין אפטיילונג „פאלקס טריבונע" („פארווערטס", דעצעמבער 25, 1901).

„...מיסטער בראדסקי שרעקט זיך זעהר, טאמער וועט דורכגעהן דער פארשלאג, אז דער ארבייטער רינג זאל ארויסגעבען דעם „דיסקוטאנט", ווייל דאן, זאגט ער, וועט זיין זעהר שווער צו קריגען א דזשענעראל סעקרעטער, וועלכער זאל זיין פעהיג צו רעדאקטירען די צייטונג און דארום ערזוכט ער די מיטגליעדער צו שטימען געגען דעם פארשלאג. איך דיינק, מיסטער בראדסקי, אז איהר האט זיך ניט וואס צו שרעקען, פארלויפיג דארפען מיר דאנקען דעם צופאל, וואס האט צוגעשיקט אזא סעקרעטער, וועלכער בעזיצט די פעהיגקייטען צו זיין רעדאקטאר און ווען ער וועט רעזיגנירען אדער ער וועט פערלאנגען גרעסערע וויידזשעס, דאן וועט

אויך דער ארבייטער רינג באווייזען, אז אייער שרעק איז געווען אומזיסט". (ע. סאקאלאוו, באלטימאר).

אין „פארווערטס" פון דעצעמבער 26 (אפטיילונג: „פאלקס־טריבונע").

„די ווירדיגע עקזעקוטיווע באקלאגט זיך אויף ברענטש איינס, דאס זי*) האט געלאזט באליידיגען דאס קאמיטע פון עקז. מיט מר. פייגענבוים, גרענד דזשענעראל סעקרעטער פון ארבייטער רינג. איך בין דער יעניגער, וועלכער וואר דער אנגרייפער און בין באצייכענט אלס פיינד פון מר. פייגענבוים. איך ערקלעהר, אז דיזער באריכט איז פאלש און פארלוימדעריש. ערשטענס, זיינען די איבעריגע מיטגלידער פון דער קאמיטע ניט באליידיגט געווארען... איך האב בלויז ערקלערט פאלגענדעס: „דאס מר. פייגענבוים פארדינט ניט דאס געלד, וואס ער קריגט פון אר. רינג. איך האב אויך באמערקט דאס איך וועל מיט איהם דעבאטירען וועגען דעם. וואס האט אבער פייגענבוים געענטפערט. געכאפט א ויברח אין 217 הענרי סט. און פאר'מסר'ט ביי דער עקזעקוטיווע, באהויפטענדיג, דאס מען האט באליידיגט די קאמיטע פון דער עקז. פארגעסענדיג צו באמערקען, דאס אלעס איז געווען גערichtעט געגען איהם פערזענליך פיר ניט אטענדען זיין פליכט. ווייטער איז באמערקט אין באריכט, אז צוליב דעם פראגרעס פון ארבייטער רינג, האט פריינד פייגענבוים רעזיגנירט. הייליגער יעזוס! ערשט יעצט איז פייגענבוים געוואר געווארען, אז ער „שטערט" דעם פראגרעס פון ארבייטער רינג און אז לייטישע מיילער ריידען די גאנצע צייט פון דער לעצטער קאנווענשאן, אז ער איז ניט פעהיג צו זיין אן ארגאניזאציאן סעקרעטער, און נור דורך מיספערשטענדנים צווישען די ברענטשעס האט ער געקראגען די גאנץ קליינע מאיאריטעט, וועלכע האט איהם ערוועהלט. מר. פייגענבוים האט געוויס פארגעסען, אז ביים ערשטען מיטינג נאך דער זיעגרייכער ערוועהלונג, האט דעל. מארגאליס איהם אויפגעפאדערט, דאס למען השלום, ער זאל זיך צוריקציהען. וואס וואר דאמאלסט די אנטווארט נאך אן אכטטאגיגער איבערלייגונג?

טאמער פארקעהרט!

און יעצט, פלוצלונג, איז ער געקומען צום שלוס, אז ער „שטערט" דעם פראגרעס. יא, איך בין מיט איהם פאלקאם איינפערשטאנען און די דעלעגאטען, וועלכע האבען ניט אנגענומען די

*) דעמאלסט האט מען א ברענטש געהאלטען פאר א „זי" — א. ש. ז.

רעזיגניישאָן, האָף איך, וועלען קירצליך אויך קומען צום באשלוס, ווי פייגענבוים זעלבסט.

„וואָס אנבאַלאַנגט דער עקז. אין אלגעמיין, וויל איך איהר גראַ־טולירען מיט דעליאָן נומער 2.

סעם שאַפּירא, 749 איסט 9טע סטריט.

דער פאַקט, אז אזא אנגריף האָט געקענט ערשיינען אין „פאָר־ווערטס“ אויף פייגענבוים’ען, דעם נאַציאָנאַלען סעקרעטער פון אָרדען, באַווייזט, ווי פארביטערט עס זיינען דעמאָלסט געוועזען די צדדים, איבער א ריינע, עטוואָס מעסיגע, ניט גרויסע פראַגע.

דעם 27טען דעצעמבער איז ערשינען א „שטימע“ פון ה. טשעכ־נע וועגען דעם זעלביגען ענין.

דער שרייבער פאַרטיידיגט בראָדסקי’ן און פאַלט אָן אויף סאָ־קאָלאָוו’ן פון באַלטימאָר, ער קיבעצט איהם, אז ער איז א „פאַרמער“ א קאַונטרי־מענש און ווייס ניט, וואָס עס טהוט זיך אין ארבייטער רינג. ער ווידערהאָלט, אז פייגענבוים איז א רואינע פאַר’ן ארביי־טער רינג, אז ער ברייננט אריין דעמאָראַליזאַציאָן אין אַן אָרגאַ־ניזאַציאָן, אויף וועלכע מענשען האָבען יאָהרען לאַנג געאַרבייט.

די נאַצ. עקז. קאָמיטע האָט, ווי עס ווייזט אויס, זיך שפּעטער איבערגעבעטען מיט ברענטש איינס אויף פייגענבוים’ס חשבון:

א באַריכט פון דעצעמבער 26 וועגען דעם סכסוך מיט ברענטש איינס וועגען די באַליידיגונגען.

„ספּעשעל מיטינג. פאָרזיצענדער*) פריינד ליברום. די עקזע־קוטיווע האָט ניט געלויבט דעם סעקרעטער און ניט געטאַדעלט דעם ברענטש. די עקזעקוטיווע האָט אין געגענטייל ערקלערט, אז זי האָט אליין אויסצוזעצען געגען סעקרעטער, ווארום ער טהוט ניט געוויסע זאַכען...“

דער באשלוס ארויסצוגעבען דעם אָפיציעלען אָרגאַן — „דער דיסקוטאַנט“ איז דורכגעפיהרט געוואָרען, ניט קוקענדיג, וואָס בר. איינס איז דאָס שטאַרק ניט געפעלען געוואָרען.

ווינטער 2־1901 נאָך דער ערשטער קאָנווענשאָן איז ערשינען דער ערשטער נומער „דער דיסקוטאַנט“.

דער ערשטער נומער איז געוועזען „געדרוקט“ דורכ’ן העקטאָ־גראַף און דער צווייטער איז שוין געוועזען אן אמת’ע געדרוקטע פּיר־זייטיגע צייטונג.

---

*) דעמאָלסט איז ניט געווען קיין שטענדיגער טשערמאַן. אויף יע־דען מיטינג פלעגט מען ארויסקליבען א פאָרזיצער.

די מאטא פון דער צייטונג:

רעכטס — די רייבונג פון פארשידענע מיינונגען געגען וואונ־דערשאפט אין דעם פערשטאנד.

לינקס — וויסען איז מאכט, מאכט איז וויסען.

אין מיטען איז געשטאנען מיט גרויסע אותיות דער נאמען פון דער צייטונג דער דיסקוטאנט. עמבלעם פון אַרדען, ארגאן פון אר־בייטער רינג.

דער צווייטער נומער איז ערשינען ערב דער צווייטער קאנווענ־שאן, דעם 1טען אפריל, 1902.*)

דער אינהאלט איז באשטאנען פון צוויי ארטיקלען, ביידע, ווי עס ווייזט אויס, געשריבען פון פייגענבוים.

דער ערשטער ארטיקעל: „פענסיע פיר אלטע ארבייטער", רעדט ארום די וויכטיגקייט פאר'ן ארבייטער רינג צו זארגען בא־צייטענס פאר די מיטגליעדער, וואס וועלען זיין ניט קראנק, ניט טויט, אבער אלט.

דער צווייטער ארטיקעל אונטער'ן נאמען: „אונזער קומענדע קאנווענשאן", גיט אן איבערבליק איבער די אויפטהואונגען פון ארבייטער רינג דעם לעצטען יאהר פון דער ערשטער קאנווענשאן און רופט צו שלום אין ארבייטער רינג. אפיציעל איז אונטער דעם צווייטען ארטיקעל אונטערגעשריבען די נאצ. עקז. פון ארבייטער רינג, דער פארפאסער איז אבער געווען פייגענבוים.

הינטער די צוויי ארטיקלען אויפ'ן לעצטען קאלום פון דער פערטער זייט, זיינען פאראן אייניגע אדווערטייזמענטס פון ארביי־טער רינג מיטגליעדער.

„דער דיסקוטאנט" איז צוגעשיקט געווארען צו אלע ברענטשעס.

די ארטיקלען זיינען אין א סך ברענטשעס דיסקוטירט געווא־רען מיט'ן גרעסטען ערנסט. מאנכע ברענטשעס האבען ערוועהלט א ספעציעלען פארלעזער פון די ארטיקלען. אין די לאיאלע ברענ־טשעס איז דיסקוטירט געווארען די פראגע, צי „דער דיסקוטאנט" זאל ערשיינען צוויי מאל א מאנאט אדער איין מאל א מאנאט.

ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס די צווייטע קאנווענשאן האט באשלאסען ווייטער ארויסצוגעבען דעם „דיסקוטאנט" און דער

*) א פאטאגראפישע קאפיע פון דער פראנט פיידזש פון צווייטען נומער „דיסקוטאנט" געפינט זיך אויף דער נעקסטער זייט.

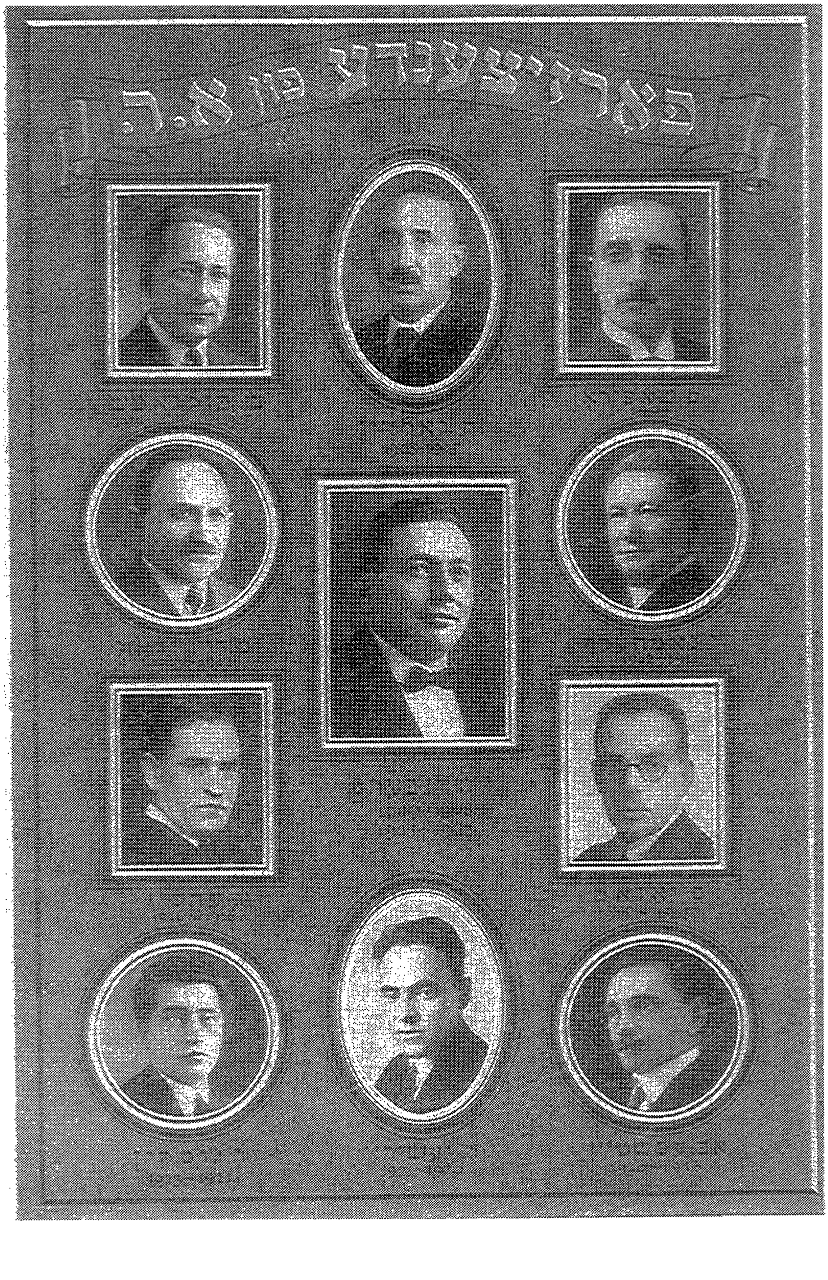
פארזיצענדע פון א.ר.

The Discutant. ~דער~ Der Diskutant.

דיסקוטאנט

וויסען איז מאכט.
מאכט איז וויסען.

ריא ריייבונג פון מעד שיעדענע מיינונגען גענען אנאנדער, שארפט אויס דעם פערשטאנד.

ארגאן פון דעם ארבייטער רינג.

פרייז, 2 סענט. — ניו יארק, 1טען אפריל, 1902. — יאהרגאנג 1, נום 2.

סעקרעטערע זיינען פערפפליכטעט צו בעזארגען יעדען איינציגען מעמבער מיט א קאפיע פון דעם „דיסקוטאנט“.

פענסיע פיר אלטע ארבייטער.

אונזער דיסקוסיאנס־טהעמא.

מיר פערזארגען זיך אין „ארבייטער רינג“ מיט שטיצע אין קראנקהייט; מיר פערזארגען מיט שטיצע אונזערע פאמיליען נאך אונזער טוט. —

אבער וואס וועט ווערען מיט אונז אויף דער עלטער, ווען מיר וועלען זיין נים קראנק און נים טוים, און דאך אהן געזונד און אהן לעבען?

וואס וועט דאן ווערען מיט דיא פאר פון אונז. וואס וועלען דאס מיט נסים פארט דערלעבען?...

עס איז אבסאלוט אונמעגליך, דאס פריוואט־סאסייעטיס זאלען קענען אויסהאלטען זייערע מעמבערס אויף דער עלטער. זיי קענען זיי עטוואס שטיצען, אבער נים אויסהאלטען. זיי וואלטען לייכט געווארען באנקראט.

אנדע־ע אונטערשטיצונגס סאסייעטיס האבען טאקע אויף דעם נאר נים וואס צו ענטפערן.

דער „ארבייטער־רינג“ אבער יא!

* * *

א׳ן ארבייטער פיהרער האט דא נים לאנג געזאגט אין סשיקאגא א ביטערע ווייץ, אז עס דארף איינגעפיהרט ווערען, דאס ווען א׳ן ארבייטער ווערט 45 יאהר, זאל ער דערשאסען ווערען. ווארים וואס וועט ער זיך דא ארומשלעפען אויף דיזער וועלט אין צרות? קיין נוץ קען נים ער מעהר האבען פון דער וועלט, נים דיא וועלט פון איהם: קיין ארבייט איז פיר איהם נים מעהר דא. ער מוז אבטרעטען זיין פלאץ פיר איינגערע און קרעפטיגערע פון איהם.

וואו קומען איינענטליך אהין אונזערע עלטערע מענשען?

שטעלט זיך א מאל אוועק פארנאכט, וואו דיא מחנות ארבייטעריגען און ארבייטער שיסטען זיך וויא זאמד און ערד אחיים פון זייערע לעבעדיגע קברים. און מושטערט זיי דורך איינם ביי איינם, און זעהט, פאר א טשיקאוואש, אויב איהר וועט צווישען זיי געפינען כאטש איינעם פון הונדערט א תעכער בעטאגטען מענשען!

ווי איז דאס מעגליך, אז די מענשען, וואס האבען שוין פון זיך ארויסגעפרעסט אלע זייערע יונגע פרישע כוחות, צו שמידען פון זיי אוצרות פיר קאפיטאל און ווען זיי זאלען זיך אצינד נאך ווייטער וועלען קוועטשען, וואלט שוין פון זיי נים מעהר זיך גענאסען אוצרות צעבערעסווייז, נאר קוים נאך געטריפט טראפענסווייז — וויא איז דאס מעגליך, עס זאל זיך לוינען קאפיטאל מיט זיי צו פערנעמען א פלאץ אזעלכען, וועלכער קען בעסער פערנומען ווערען מיט א פריש־אונטערגעוואקסענעם בלוטליונגען לוין־שקלאף? דא וואו קאפיטאל קען האבען א גיסענדען קוואל, וועט ער דאך נים פערנעהמען דעם פלאץ מיט א בלויז טריפענדען!

בעוונדערס אין „האררי אפ“ אמעריקא!

אין גאנץ אייראפא טהוט זיך יעצט געוואלדען וועגען דיא אמעריקאנער קאנקורענץ. דארטען, ספעציעל אין ענגלאנד, האלטען אלע קאפיטאליסטישע ציימונגען אין איין שרייען, אז אמעריקא קען פערקויפען סחורות א סך ביללינער, ווייל זי פרעסט אוים איהרע ארבייטער א סך אינטענזיוועד (שטארקער) וויא אלע אנדערע לענדער. און אין ענגלאנד שרייען דיא קאפיטאליסטען צו דיא ארבייטער אז זיי וועלען זיך מוזען אבלערנען פון דיא אמעריקאנער זייער „האררי אפ סיסטעם“, אז נים וועלען דיא אמעריקאנער זיי אבנעהמען, דורך זייער ביללינע קאנקורענץ, דיא גאנצע ארביים.

נו, עס פערשטעהט זיך, אז ווען מען יאגט פון זיך אזוי ארוים דיא נשמה מיט דיא כוחות יונגערהיים, גייהען ארוים אין איין יאהר כוחות פון 10 און מען ווערט אלט יונגערהייט און עס „האררי אפ׳ט“ זיך נים מעהר

און אזוי בלייבט דער יונג־אלטער קריכער זיך שלעפען, קוים מיט צרות, צווישען דער גערדרענגעניש פון יונגע כוחות, וועלכע שטופען און רייסען איהם. און ער, דער אויסגעמוטשעטער, קען נים מעהר מיטפליהען אזוי פלינק וויא דיא יונגע רוחות, און ער ... און דיא יונגע מיוואלים, נים האבענדיג קיין צייט זיך אבצושטעלען, „ראשען“ אריבער איבער זיין גוף און ער ווערט צוטרעטען, צוריבען. און מען מוז איהם אוועקשלעפען, אז ער זאל נים פערשטעלען דעם וועג...

וואס־זשע קען ווערען פון איהם?

* * *

דיא אידישע ארבייטער קענען היינט דאס אומגליק נאך נים אזוי שטארק איינזעהען. דיא גרויסע אידישע עמיגראציאן אהער האט זיך ערשט אנגעפאנגען מיט א יאהר צוואנציג צורים. און געוויינליך האבען עמיגרירט יונגע מענשען, און זיי האבען נאך נים אוספיעט דא אזוי אלט צו ווערען, אז עס זאל שוין זיין זייער צייט „דערשאסען צו ווערען“...

אבער עס וועלען פארבייגייז נאך עטליכע יאהר, און דיא הונדערט־טויזענדער אידישע ארבייטער וועלען האבען „אויסגעדיענט“ מאסענווייז וועלען זיי אלט ווערען וואס וועט ווערען פון אזעלכע מאסען אויסגעפרעסטע ציטראנען? אויף וועלכע קופה וועלען זיי געווארפען ווערען? — — — — — —

* * *

א׳ן דייטשלאנד האט דיא רעגיערונג איינגעפיהרט א קליינע פענסיע פיר אלטע ארבייטער ביסמארק אליין האט געזאגט וועגען איעלכע סאציאלע געזעצע, אז מען

פארטזעצונג און זייטע 8.

רעפערענדום האט דאס גוטגעהייסען, איז אבער די ציימונג מעהר קיינמאל ניט ערשינען.

דער רעזערוו פאנד.

וואס ברייטער דער ארבייטער רינג האט זיך פארצווייגט, וואס גרעסער עס איז געווארען זיין צאהל מיטגליעדער, אלץ העכער איז געשטיגען זיין פינאנציעלע פאראנטווארטליכקייט.

די אויסגעגעבענע בענעפיטס אין א קווארטאל (דעמאלסט צוויי מאנאט) פלעגען צוטיילט ווערען אויף גלייכע חלקים צווישען אלע מיטגליעדער, וועלכע האבען אט די אסעסמענטס געמוזט צאהלען דעם צווייטען קווארטאל.

די אסעסמענטס, זינט דער ארדען האט זיך געגרינדעט, האבען באטראפען:

אין דעם ערשטען קווארטאל 94 סענט; אין 2טען $1.78; אין דריטען $2.05, אין 4טען $1.81. אין די ערשטע דריי קווארטאלען האבען די אסעסמענטס געשטיגען.

די בענעפיטס פלעגען אויסגעצאהלט ווערען פריהער, איידער די אסעסמענטס זיינען קאלעקטעט געווארען. האט זיך אנגעפאנגען צו פיהלען א נויטווענדיגקייט אין א רעזערוו־פאנד.

וועגען רעזערוו־פאנד איז א סך דיסקוטירט געווארען אויף די מיטינגען פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיוו קאמיטע און נאך לאנגע דיסקוסיעס און הייסע דעבאטען איז, דעם 16טען דעצעמבער, 1901, ביי איהרען א מיטינג אין 217 הענרי סטריט, באשלאסען געווארען „ארויסצושיקען קאמיטעס פון די עקז. צו אלע ברענטשעס, אז זיי, די ברענטשעס, הייסט עס, זאלען מאכען א בענעפיט צו גונסטען א רעזערוו־פאנד פאר דעם אלגעמיינעם ארבייטער רינג“.*)

קיין קאמיטעס זיינען, הכנים, ניט געשיקט געווארען. עס איז אבער ארויסגעשיקט געווארען א שטארקער און איבערצייגענדער צושריפט וועגען דעם.

אין די פראטאקאלען פון ברענטשס דריי (דעצעמבער 20, 1901) לעזען מיר: „א צושריפט פון דער עקזעקוטיווע פארגעלעזען, וואו עס ווערט ערקלערט, דאס דער ארבייטער רינג, אום צו זיין פארזי־

*) פראטאקאלען פון דער נ. ע. ק.

בערט מיט אן עקזיסטענץ, מוז אומבאדינגט האבען א רעזערוו־פאנד פון פינף טויזענד דאלאר, און לייגען פאר א פלאן צו שאפען דיזע סומע דורך א ריזיגע אונטערנעהמונג. ערוועהלט צו דיזען צוועק א קאמיטע פון די פריינדע שולמאן, כאשקעס און מיכטאם, דאס זיי צוזאמען מיט די קאמיטעס פון די איבעריגע ברענטשעס זאלען אויסארבייטען פלענער פאר דיזער אונטערנעהמונג".

פון דעם פלאן צו מאכען אן אלגעמיינע אונטערנעהמונג האט זיך גאר ניט אויסגעלאזען. דער רעזערוו־פאנד איז אבער געווען וויכטיג פאר'ן עקזיסטענץ פון ארדען. זיינען געגעבען געווארען פארשידענע עצות, ווי אזוי צו שאפען דעם פאנד.

איין פלאן איז געווען צו זאמלען דעם רעזערוו פאנד דורך סובסקריבשאן ליסטען, אן אנדער פאשלאג איז געווען צו טעקסען פאר א יאהר צייט די מעמבערס מיט 10 סענט א קווארטאל. ווייטער אן אנדער פארשלאג — מיט א קווארדער א קווארטאל פאר א יאהר צייט.

ברענטש דריי, א שטייגער, האט באשלאסען, אז דער טעקס זאל זיין א קווארדער א קווארטאל און די געלדער זאלען געהאלטען ווערען אין די ברענטשעס אזוי לאנג, ביז מען וועט דארפען נעהמען דעם טשארטער.

וועגען דעם רעזערוו־פאנד האט זיך געגרינדעט א ספעציעלע קאנפערענץ, וואו עס זיינען געווען פארטראטען דעלעגאטען פון אלע ניו יארקער ברענטשעס.

די קאנפערענץ האט באשלאסען צו ארגאנזירען א טעאטער אונטערנעהמונג. און יעדער ברענטש האט געמוזט זיין פאראנט־ווארטליך פאר א געוויסע סומע.

דערמיט איז אבער דאס פראבלעם פון פאנד ניט געלייזט גע־ווארען און די גאנצע פראגע איז געשטעלט געווארען אויפ'ן טאגעס ארדנונג פון דער צווייטער קאנווענשאן.

דער פונקט האט געהייסען:

„רעזערוו־פאנד און די אונטערנעהמונגען דאפיר".

א חוץ דעם פונקט און די פראגע וועגען „דיסקוטאנט", האט די עקזעקוטיווע פארגעשלאגען נאך אנדערע פונקטען, אויסער די רוטי־נע באריכטען פון נ. ע. ק. און סעקרעטער, וואס זאלען שטעהן אויפ'ן טאגעס־ארדנונג:

דהיינו:

קינדער ערציהונג.

פראפאגאנדא און פארטבילדונג.

אונזער פערהעלטניס צו טרייד יוניאניזם.

צולאזען עלטערע מעמבערס מיט ספעציאל קאנטריבוציאן, שטייגענדיג אין די סומע לויט אלטער.*)

פרויען מעמבערשיפ (א) פרויען פון מעמבערס; (ב) פון פאר־שטארבענע מעמבערס; (ג) אונפערהייראטע און אליינשטעהענדי־גע פרויען אלס מעמבערס פאר זיך.

בעערדיגונגס קאסטען פאר די פאמיליען פון פארהייראטע מעמ־בערס, וועלכע שרייבען אונטער, דאס זייערע פרויען זיינען ניט אינ־שורט.

צי מען זאל אויפנעהמען טרייד ברענטשעס, וועלכע שטעלען א באדינגונג פאר זייערע מעמבערס, דאס זיי מוזען זיך טראנספערי־רען צו אן אנדער ברענטש, ווען זיי געהען ארויס פון טרייד?

צי מען זאל צולאזען מעמבערס, וואס קענען ניט אויסהאלטען קיין דאקטארס עקזאמען, פון גאנצע פאראיינען, וועלכע וועלען זיך אנשליסען אלס ברענטשעס.

צו דער צווייטער קאנווענשאן האט די נ. ע. ק. געשיקט צוויי דעלעגאטען (מארגאליס און סטרוגאטש) און די קאנטראל קאמיטע צוויי דעלעגאטען (לעווין און ווארשאווסקי).

דער ערשטער געדרוקטער רעפארט צו דער קאנווענשאן.

ערב דער צווייטער קאנווענשאן האט די נ. ע. ק. ארויסגעלאזען א בראשורע: „א יאהר אין ארבייטער רינג".**)

א חוץ א פאר פראפאגאנדא ארטיקלען איז דא פאראן דער פי־נאנציעלער רעפארט פאר'ן לעצטען יאהר. (פון ערשטען מערץ, 1901 ביז מערץ 1, 1902).

מיר גיבען דא איבער מיט קליינע פארקירצונגען דעם ערשטען רעפארט פונ'ם ערשטען יאהר.

---

*)א מין פראטוירנאל רייטס־סיסטעם.

**) אייגענטליך איז שוין געווען א יאהר און א האלב אין ארבייטער רינג. אבער דער ערשטער האלב יאהר איז געווען א פראוויזארישער סעקרעטער און א פראוויזארישע נאצ. עקז. קאמיטע.

יאהרעס-בעריכט פון ארבייטער רינג.

מערץ 1, 1901 ביז מערץ 1, 1902.

אן די דעלעגאטען צו דיא צווייטע יעהרליכע קאָנווענשאָן פון ארבייטער רינג.

ווערטהע פריינדע!

מיט דעם פאָרשריט פון אונזער אָרגאניזאציאָן אין דעם אָבגעלאָפענעם יאָהר קען העכסט צופריעדען זיין יעדער פריינד, וועלכער פערשטעהט נאָר צו אונטערשיידען צווישען ווינשענסווערטהעס און מעגליכעס.

אונזער פאָרטשריט.

מיר פערגעניגען קענען מיר בעגריסען דיא טהאטזאכע, דאָס אין אונזער אָרגאניזאציאָן געפינען זיך אזעלכע הייסע פריינד איהרע, אזעלכע ענטהוזיאסטען, דאָס זיי האָבען געוואונשען און געהאָפט צו זעהען דעם ארבייטער רינג'ס ברענטשעס ארויסשיסען וויא שוועמלעך נאָך א רעגען און איהם אויסוואקסען אין איין יאָהר כאָטש, ווער ווייסט, צו א צעהן טויזענד מעמבערס.

אָבער וויא ליעב עס מעג אונז זיין צו זעהען אזא ענטהוזיאזמוס, קען ער אָבער דורך איבערטרייבונג גראדע אָבשוואכען דעם מוטה און דעם צוטרויען: ווען אזא ענטהוזיאזמוס פליהט צו הויך, ערווארטענדיג דאָס אונמעגליכע, ברייגגט ער דערנאָך צו דיסאפּאָינטמענט און דיסקאָרעדזשמענט.

עס איז דעריבער נויטווענדיג דיא בעגייסטערונג צו קאָנטראָלירען דורך דיא קאלטע איינזיכט אין דיא מעגליכקייט.

און אזא איינזיכט צייגט, דאָס דער וואקסען פון ארבייטער רינג האָט אין דעם יאָהר דערגרייכט דעם העכסטען גראד פון מעגליכקייט.

דען, ערשטענס, דארף מען געדענקען, אז אן אָרגאניזאציאָן, וויא יעדע זאך, וואקסט אין פּראָפּאָרציע. וואָס מעהר מעמבערס, מעהר ברייגגען זיי צו נייע מעמבערס; און וואָס גרעסער דיא אָרגאַניזאציאָן, מעהר הערט זיך פון איהר און מעהר מענשען זוכען זיא אויך אליין אויף, אום זיך אָנצושליסען.

און מיט דיעזער ווירקליכער מאָס געמאָסטען, איז אונזער אָרגאַניזאציאָן זעהר פיין געוואקסען, דען פון 9 ברענטשעס מיט 644 מעמבערס אין מערץ 1901 איז געוואָרען 17 ברענטשעס מיט נאָהענט טויזענד מעמבערס אין מערץ 1902.

דאָס איז א וואקסטהום פון איבער 45 פּראָצענט. ווירקליך, מיר קענען זיך דערמיט גראטולירען!

מיר קענען זיך דערמיט גראטולירען, אפילו ווען מיר בעטראכטען נים דיא שווערינקייטען אין וואקסען, וואס דער ארבייטער רינג האט פיעל מעהר, וויא אנדערע ארדענס, אפילו ווען מען זאל איהם קענען מעסטען מיט דיא מאס פון אנדערע ארדענס, שטייגט ער אויך זיי וויים, ווייט איבער אין פארטשריט.

אונזערע שווערינקייטען.

אונזערע ארגאניזאטארישע ערפאהרונגען אין דעם פערגאנגענעם יאהר האבען אונז געצייגט, דאס מיר האבען פאלגענדע שווערינקייטען, וועלכע שטערען אונז אין וואקסען:

ערשטענס. דיזעלבע שווערינקייטען וואס אונזערע פרינציפען הייבען איבערהויפט אן פערשפרייטען זיך.

אלע ארדענס האבען א „ריטוס”; אבער עס איז דאך בעקאנט, וויא ווייניג זיי אכטען, אז דיא מעמבערס זאלען ווירקליך זיין איבערצייגט אין די „פרינציפען” פון דעם ריטוס און האנדלען נאך זיי. עס איז ביי זיי נאר א פארמאליטעט. כמעט אלע פארדערען זיי, צום ביישפיעל, אז די מעמבערס זאלען גלויבען אין א „סופרים ביאינג” (א מינימום „גאט”...), אבער מיר ווייסען דאך, וויפיעל אויסגעשפראכענע אטהע־איסטען עס בעלאנגען צו זיי.

ביי אונז אבער שפיעלט מען זיך נים מיט אונזער פרינציפ. מען מיינט עס ביטטער ערנסט מיט איהם!

א בעדייטענדע צאהל קאנדידאטען פון נייע ברענטשעס האט אייער גענעראל סעקרעטער צוריקגעוויזען, נאכדעם וויא זיי האבען שוין זא־גאר געהאט געאנטווארטעט „יא” אויף אונזערע פרינציפ־פראגען: דיזע קאנדידאטען האבען פריהער געמיינט, אז דאס איז נאר א פארמע, וויא דער „ריטוס” אין אנדערע ארדענס. אבער וויא דער סעקרעטער האט דער־נאך ערקלערט, אז מיר שפאסען נים און אז מיר וועלען ווירקליך נים דולדען אין אונזערע רייהען אזעלכע, וועלכע וועלען אונטערשטיצען קאפיטאליסטישע פארטייען אדער סקעבען, האבען זיי זיך צוריקגע־צויגען.

און דאס פובליקום אין אלגעמיין ווערט דאס געוואהר, און ווי געוויינליך ווערט דאס אין דער איינבילדונג פון עולם נאך שטארק אי־בערטריעבען, מען רעדט זיך גאר איין, אז ווער עס וויל אריין אין אר־בייטער רינג, מוז זיין טיעף בע׳הבי׳נט אין סאציאליזמוס און איבער־הויפט מוז ער ווערען אן אפיקורס ר״ל. יא, אזוי איז דיא איינבילדונג! דאס האבען מיר אויסגעפונען אין דעם יאהר ארבייט.

נו, פערשטייט זיך דאך, אז דורך דעם איז אונזער ארגאניזאציאן

ניט לייכטער צו וואקסען, וויא, צום ביישפיעל דיא סאָציאַליסטישע שטי־מען אליין, וויא דיא פרייע געדאנקען אין אלגעמיין.

און דורך דעם איז שווער אריינצוקריגען אפילו מאנכע פאָרטגע־שריטענע פעראיינען.

איין גרויסער און בעדייטענדער פעראיין*), צום ביישפיעל, וועלכער בעשטייט כמעט בלויז פון סאָציאַליסטען, האָט אונז, אויף אונזער אויפ־פאָדערונג זיך אן אונז אַנצושליסען, געענטפערט, דאָס זייער קאָנסטי־טוציאָן זאָגט אויסדריקליך, אז דער פעראיין טאָר גאָר ניט האָבען דאָגע־גען, ווען זיינע מעמבערס האָבען וועלכע פּאָליטישע אָדער רעליגיעזע גלויבענסבעקענטניס זיי ווילען, ווייל איבער אזעלכע זאַכען צוקריגט מען זיך, און זיי ווילען זיין „איניג"...

אין אן אנדערען גרויסען פעראיין, וועלכע בעשטייט אויך כמעט פון בלויז סאָציאַליססטען, האָט מען אונז געענטפערט, אז אן אונטערשטי־צונגס פעראיין איז פיר ביזנעס, ניט פיר „רוחניות"..

אין נאָך אן אַנדער פעראיין (אין נואַרק) האָט מען אייער סעקרעטער געפרעגט, אויב מיר וואָלטען אויפגענומען „גוים" אלס מעמבערס און אויב מיר וואָלטען זיי געגעבען פּלאַטץ אויף אונזער קרקע? אויף דיא אנטוואָרט פון סעקרעטער, דאָס אַבוואָהל אויף אונזערע קרקעות וועלען דאָס פּיליכט די סעמעטערי־קאָמפּאַניעס ניט דערלאָזען, וואָלטען אָבער מיר,, אין פּרינציפּ, ניט געהאַט דעגעגען, — האָבען זיי ערקלערט, אז פאר זייער מאיאָריטעט מאכט דאָס פּיליכט אויך ניט אויס, אָבער זיי האָבען צווישען זיך מעמבערס וועלכע וואָלטען זיך גע'שמד'ט פיר קו־מען צו קבר ישראל. און זיי קענען דיעזע מעמבערס ניט אין שטיך לאָ־זען און זיך אַנשליסען אָן ארבייטער רינג אָהן זיי.

אן אנדער שוועריגקייט צו אונזער וואקסען זיינען געוויסע איבער־ליבע אנגעלעגענהייטען, (וועלכע דער אונטערצייכענטער וועט ערקלעהרען מינדליך).

נאָך א גרויסע שוועריגקייט איז דער פאקט, דאָס נאָך דער נאטור פון אונזער פּרינציפּיעלען כאראקטער קענען מיר הויפּטזעכליך נאָר רע־כענען אויף ארבייטער אלס מעמבערס; (מיר רופען זיך דאָך אויך ווירקליך „א ר ב י י ט ע ר ר י נ ג";) און מיט אידישע ארבייטער אין אזוי: די וואָס קענען אָפּשפּאָרען די היבשע עטליכע דאָלאר, וואָס עס

---

*) דאָ מיינט דער שרייבער דעם „אינטערנאציאָנאלען ארב. אונט. פעראיין, מיט וועלכע דיא עקז. האָט געפיהרט פּארהאנדלונגען, ער זאָל זיך אַנשליסען אָן דעם ארבייטער רינג. — א. ש. ז.

דארף קאָסטען אריינצוגעהן אין א לאדזש, האָבען דאָס געוועהנליך שוין לאנג געטהאָן, און עס איז זעהר שווער צו געפינען אפילו אונטער אונזערע סימפאטהייזערס אזעלכע פּרינציפּיעלע ענטהוזיאסטען, וועלכע זאָלען זיין צופריעדען צו פערלירען אלע פּריווילעגיען אין זייער לאדזש, פיר וועלכע זיי האָבען טייער בעצאָהלט, און ערשט גיין ווערען א נייער מעמבער אין ארבייטער רינג; צאָהלען איןביידע קען ניט אן אָרימער אידישער ארבייטער. און וועלכע אידישע ארבייטער זיינען נאָך ניט קיין מעמבערס אין קיין לאדזש אָדער סאָסייעטיס? געוועהנליך ענטוועדער זעהר נאכלעסיגע אָדער זעהר אָרימע, וואָס איז זיי זעהר שווער אָפּצושפּאָרען דיא עטליכע דאָלאר און אויף איין מאָהל (אזעלכע זיינען ליידער פּילייכט 90 פּראָצענט פון דיא אידישע ארבייטער!), נון, דיא נאכלעסיגע איז עבען ניט לייכט אויפצורייטלען, און די אָרימע קומט ליידער זעהר שווער אָן צו קריגען אפילו דיא קלענערע סומע, וואָס מען דארף אום אין ארבייטער רינג אריינצוגיין.

א גאנצע גרויסע סאָסייעטי פון יונגע געזינונגס־גענאָסען האָט זיך געמוזט ענטזאגען אָנצונעהמען אונזער איינלאדונג, זיך אָנצושליסען אלס ברענטש פון ארבייטער רינג צוליעב דעם, וואָס פיעלע פון איהרע מעמבערס האָבען עס געפונען זעהר שווער צו קענען ספּענדען דיא דריי־פּיער דאָלאר.

דיעזע אלע שוועריגקייטען (און נאָך אנדערע, וועלכע איך וועל אייך ערקלערען מינדליך) זיינען ניטאָ אין וועג פון אנדערע לאדזשען און אָרדענס.

און דאָך האָבען מיר געוואקסען אין אזוי פיעל א גרעסערע פּראָפּאָרציע.

מיר קענען אלזאָ מיט אונזער פאָרטשריט העכסט צופריעדען זיין!
אונזערע פאָרטהיילע.

די אורזאכע, ווארום מיר האָבען געקענט דיא אלע שוועריגקייטען איבערקומען און אזוי ערפאָלגרייך וואקסען, זיינען — אונזערע מעלות

די הויפּט מעלה אונזערע איז דאָס צוטרויען, וואָס מיר געניסען ביים אויפגעקלערטען טהייל פון עולם איבער אַנדערע אונטערשטיצונגס־אָרגאַניזאַציאָנען.

יעדער, ווער עס ווייס נאָר עטוואָס, ווייסט, אז דער ארבייטער רינג ווערט געפיהרט עהרליך און אז ביי אים זיינען ניטאָ אזעלכע, וואָס ריבען זיך אָן דיא פעטע שיסעל...

אין אלע לאדזשען זיינען מעמבערס דיסגאָסטעט מיט דיא גרויסע אויסגאבען אויף אלערליי נאָנסענס. און מען ווייסט זעהר גוט, אז דאָ, וואו ערגעבענע סאָציאליסטען זיינען די פערוואלטער, קען אזעלכעס ניט

פאַרקומען. מען ווייסט, אז זיי זיינען ניט פון די פּראַקטישע ביזנעס־וועלט, וואו מען קען נאָר איין איינציגער מאָס צו מעסטען אלצדינג אין דער וועלט, נעמליך דיא, וואָס ליגט אין דיא ווערטער: „וואָס וועל איך האָבען דערפון?"

אַט געפין איך, צום ביישפּיעל, אין דעם פינאַנץ־באַריכט פון איין גרויסען אָרדען א הוצאה, „רייזע־קאָסטען פיר ברודער זאַ־און־זאָ נאָך באַלטימאָרע, 35.00 דאָלאַר. דער ארבייטער רינג האָט אויך געהאט אזא הוצאה, רייזע קאָסטען נאָך באַלטימאָרע, האָט זיא בעטראָפען — 10 דאָלאַר.

איך האָב אויסגערעכענט, לויט דעם געדרוקטען בעריכט פון דעם אינדעפּענדענט אָרדען „פּרי סאָנס אָוו דזשודע", אז אין איהם פאַלט אויף יעדען מעמבער איבער צוויי דאָלאַר א יאָהר אויף די קאָסטען פון דזשענעראַל אָפּיס אליין, ניט רעכענענדיג קיין שום בענעפיט. און אין ארבייטער רינג איז אין דעם אָפּגעלאָפענעם יאָהר אויסגעגעבען געוואָרען אויף דעם דזשענעראל אָפּיס 1156.07 דאָלאַר אויף א מעמבערשיפּ פון ארום טויזענד. דאָס מאַכט עטוואָס איבער איין דאָלאַר אויפ'ן מעמבער. און פערגעסט ניט, ווען מיר וועלען האָבען אזוי פיעל מעמבערס וויא יענער אָרדען, ארום 6000, וועט אויך אונזער גענעראל אָפּיס נאָך קאָסטען פערהעלטניסמעסיג זעהר ווייניג מעהר וויא היינט, און דאַן וועט עס אויסמאַכען העכסטענס, ווען א סך, 50 סענט א יאָהר פון מעמבער. פערגלייכט דאָס מיט צוויי דאָלאַר, און איהר וועט איינזעהן, וואָרום אויפגעקלערטע מענשען האָבען בעזאָנדערס צוטרויען צו אונזער אָרגאניזאציאָן.

איך מיין דאָ דערמיט אבזאָלוט ניט צו שטעלען אונזער עהרליכקייט געגען דיא עהרליכקייט פון די הערען פערוואלטער פון אנדערע אָרדענס. איך נעהם אָן, אז עהרליך זיינען יענע הערען; אָבער עס ווענדעט זיך אָן דעם פּרינציפּ: אין אנדערע לאָדזשען ארבייט מען נאָך דעם פּרינציפּ פון דיא וועלט, וואו יעדער, א חוץ דער ארבייטער, לאָזט זיך זעהר פיין בעצאָהלען פאר זיינע דיענסטע; אין ארבייטער רינג אָבער ארבייט מען נאָך דעם פּרינציפּ, ווייל, אז גראָדע דער ארבייטער זאָל גוט בעצאָהלט ווערען, אנדערע דיענסטע אָבער איז מען ביי אונז געוואָהנט צו לייסטען לטובת הכלל — א זאַך, וואָס אין אנדערע קרייזען קען מען דאָס גאָר ניט בעגרייפען און גלויבען! אונזערע קאָמיטעס ארבייטען אומזיסט, זיצען האלבע נעכט און מיטען אומזיסט, לויפען ארום אין זייערע פרייע טעג פיר דער פעראיין אומזיסט; ווען זיי האָבען ערגעץ צו פאָהרען, רעכענען זיי אבזאָלוט ניט מעהר וויא געניי זייער קאָר־

פעיר. בעאמטע האָבען מיר ניט א האלבען מעהר וויא אונבעדינגט נויטיג, און מיט א זעהר מעסיגען געהאלט.

אין דעם דערמאָנטען אָרדען (איך נעהם דעם, ווייל ער איז אויך נאָך א קליינער) קאָסט יעדען מעמבער ארום א דאָלאר א יאָהר אויף געהאלט פיר בעאמטע(סעקרעטער 3,550 דאָל.; גרענד מעסענדזשער 793 דאָל און גרענד מאסטער 1,500 דאָל. מעמבערס ארום 6000). און א חוץ דעם רעכענען זיי ארום 4000 דאָלאר אָרגאניזאציאָנס עקספּענסעס! ביי אונז האָט פאָריגעס יאָהר די 983 מעמבערס געקאָסט 685.00 דאָל. געהאלט פיר אָפּיס ארבייט מיט אלע אָרגאניזאציאָנס טהעטיגקייטען! און אימער געדענקט, אז ווייניג מעמבערס קאָסט אין פערהעלטניס מעהר פון מעמבער, וויא א סך. מיר קענען און וועלען לייכט זעקס מאָל אזוי פיעל מעמבערס מענעדזשען פיר העכסטענס צוויי מאָל אזוי פיעל געהאלט.

און אויך די בענעפיטס אונזערע פאלען לייכטער אויף אונזערע מעמבערס, וויא אין אנדערע ארדענס, ווייל אונזערע מעמבערס בעטראכטען ניט דעם ארבייטער רינג פיר א מעלקעדיגע קוה, פון וועלכע מען דארף זעהען ארויסצופרעסען וואָס מעהר. ביי אונז „סאָקט“ מען ניט. דיא מעמבערס פיהלען זיך ניט צום ארבייטער רינג וויא צו א ביזנעס פירמא, נאָר וויא צו א פעראיין פון זייערע פריינד און חברים!

און דער אויפגעקלערטער עולם ווייסט דאָס אלעס און דאָס איז אונזער אדוואנטיידזש. דאָס וועט אונז געוויס פיהרען אויף דעם וועג פון פאָרטשריט, טראָץ אלע שוועריגקייטען. לאָמיר נאָר איבערקומען „דעם כל התחלות קשות“.

אונזער פינאַנס-בעריכט איז נאָך ניט אזוי ספּעציפיצירט וויא אין אנדערע אָרדענס. מיר פיהרען דערווייל אלע פאָנדס צוזאמען. און לויט דעם וועט אויך זיין אונזער בעריכט.

דער קעש בעלענס-שיט בעטרעפט נאָר דיא קעש איינגאהמע און אויסגאבען אין דזשענעראל אָפּיס, א גאנץ גרויסער טהייל פון די אסעסמענטס, וואָס די בראַנטשעס האָבען געהאט צו צאָהלען, איז זיי אָבגערעכענט געוואָרען פאר דיא דזשענעראל בענעפיטס, וואָס זיי האָבען פריהער געהאט אויסגעצאָהלט, און דאָס איז אין קעש-בעלענס שיט ניט אריינגערעכענט.

צאָהל פון מיטגליעדער

I

בעריכטעט ביז צום ערשטען מערץ, 1901......................644
נייע מעמבערס דעם יאָהר...561

1205

אויסגעשלאָסען	221
געשטאָרבען	4
רעזיגנירט	10
	235
בלייבט מעמבערס רעפּאָרטעט ביז מערץ 1902	970
מעמבערס איינגעטרעטען אין ברענטשעס ביז דיטטאָ אָבער שפּעטער רעפּאָרטעט	13
טאָטאל	983

צוטיילט ווי פאָלגט:

בר. 1—181; בר. 2—106; בר. 3—115; בר. 4—87;
בר. 5—60; בר. 6—31; בר. 7—49; בר. 8—87;
בר. 9—31; בר. 10—22; בר. 11—44; בר. 12—37;
בר. 13—49; בר. 15—54; בר. 16—33; בר. 17—19;
בר. 18—24.—מעמבערס עט לאַרדזש 4.

II

קעש באלאנס־שיט (פון דער עקזעקוטיווע)

א) איינגאַהמע:

קעש אן הענד 1. מערץ 1901	$ 912.22
פיר 561 נייע מעמבערס צו 3 ד.	1683.00
אסעסמענטס און פיר סעמעטערי (אויסער וואָס איז אָבגערעכענט געוואָרען פיר בענעפיטס, וואָס די ברענטשעס האָבען באַצאָהלט אויפ'ן רעכנונג פון גענ. אָפיס):	2733.87
פיר קרקע פערקויפט פיר ניט מעמבערס	110.00
פערשידענעס	3.44
פיר מצבות	75.00ח
גרענד טאָטאל	$5517.53

ב) אויסגאַבען:

1) אדמיניסטראַטיווע (גענעראל אָפיס):

געהאַלט	$685.00
דרוקזאַכען	120.55
רענט	96.00
קאָנווענשאָן 1901	57.76
לאָיער	85.00
קאַר פער	33.70
סטיישיאָנערי און ראָבבער סטעמפּס	9.95
פּאָסטיידזש	19.71

העקטאָגראַפען און אָנפּיללען............5.25
אַדווערטייזמענטס, האָלל רענט, סיינס א. ז. וו...24.25
קאָנטריבוציאָן צו ארבייטער קאָנפערענץ......75.
פאָרניטשור 15.15 $1153.07

(2 אינסטאָלמענט פיר קרקע....................... 68.00

(3 אויסגעלייגט פיר'ן רעזערוו פאָנד קאָמיטע.......... 56.75

(4 צוריקגעגעבען צו ברענטשעס:
פיר 561 נייע מעמבערס (צו 1 ד.) 561.00
אויף רעכענונג פון בענעפיטס:
בר. 2, $46.58; בר. 3, $100.00; בר. 4, $62.50
בר. 5, $54.00; בר. 6, $229.50; בר. 7, $18.00;
בר. 8, $51.00; בר. 13, $50.00; בר. 15, $6.00......617.58

(5 טויטען־בענעפיטס:
פיר פרוי סמעלסאָן (בר. 2)..............$200.00
פיר פרוי מאשינסקי (בר. 4)..............200.00
פיר פר. לעווין (בר. 3)..................400.00
פיר פר. מאגידסאָן (בר. 1)...............400.00
פיר פרוי אראָנסאָן (בר. 1)..............200.00
פיר פרוי שפיגעלגלאַס (בר. 1)............200.00 $1600.00

(6 בענעפיטס אויסגעצאָהלט דורך די עקזעקוטיווע:
קראַנקען־בענעפיט 36.00

(1 קעש אן הענד, 1. מערץ, 1901, דעפּאָזיט פון מעמבערס:
פיונעראַל־עקספענדיטשורס 58.10 94.10

(7 פערשידענעס 3.00

טאָטאל 4153.50
בלייבט אן הענד...................... 1364.03

גרענד טאָטאל $5517.53

III

רעסאָורסעס ענד לייעביליטיעס

(א איננאהמע:

בוי די עקזעקוטיווע $912.22 }
בוי די ברענטשעס 290.40 }
$1206.62...........................

(2 פיר 561 נייע מעמבערס.....................1683.00
(3 אסעסמענטס פיר דעם לעצטען קוואַרטאל פאָריגען יאָהר...901.08
(4 רעגעלער אסעסמענטס פיר דיוס (3 קווארטאלען)...... 3880.53
(5 ספּעציעל אסעסמענט (צו דעקען דעפיציט) 238.50
(5 ספּעציעלע אסעסמענטס (צו דעקען דעפיציט) 238.50
(6 פיר קרקע און מצבות:
א פיר קרקע פארקויפט צו פרעמדע...........130.00

ב דיוס פון מעמבערס 486.25

ג פיר מצבות 137.00 753.25

7) באלאנס ברענטש 5 .... 18.54

גרענד טאָטאל $8681.52

(ב אויסגאַבען:

1, 2, 7) צו 235 געשטראָכענע און רעזיגנירטע מעמבערס*.... $ 665.00

3) צוויי טויטען־בענעפיטע פיר פרויען (פון לעצטען יאָהר)**.400.00

4) בענעפיטע און אויסגאַבען פון 3 קווארטאלען דיזען יאָהר:

א אדמיניסטראַטיווע*** $893.99

ב קראנקען־בענעפיט 1326.00

ג באַערדיגונגס־קאָסטען 294.91

ד ענדאָומענטס:

צו בר. 1, $800.00; בר. 3, $400.00..........1200.00

3714.90

6) פיר קרקע און מצבות:

א א טויער $235.05

ב מצבות 150.00

ד לויה פיר א ניט־מעמבער, געקויפט קרקע...25.00 478.05

טאָטאל אויסגאַבען)פיר די רעספ. שוין געטעקסט)...5257.95

קעש אין הענד און רעסאָורסעס)זעה ליסט 4).......3423.57

גרענד טאָטאל $8681.52

IV

גענעראל באלאנס־שיט

1. רעסאורסעס:

1) קעש אין הענד (עקז. $1364.03 ברענטשעס פיר 970 מעמבערס 970 ד.) $2334.03

2) אויסגעגעבען, אדמיניסטראַטיוו, 4טען קוואַרטאַל*)...... 315.99

*) 40 דאל. פיר 20 מעמבערס פון בר. 14 איז געבליבען ביי עקז.

**) אויך האָבען די אסעסמענטס פיר דעם לעצטען קוואַרטאַל פון פאַריגען יאָהר (וועלכע זיינען קאָלעקטירט געוואָרען היינטיגען יאָהר) געמוזט דעקען $482.88 אַנדערע בענעפיטס, וואָס זיינען אויסגעגעבען און באַריכטעט געוואָרען פאַריגעס יאָהר.

***) אייגבעגריפען $23.81 קאַר־פער אויסגעלייגט ביי די ברענטשעס.

*) אין דעם איינבעגריפען $33.10 אויסגעגעבען דורך די עקזעקוטיווע אויף א לויה פון א צוגערייזטע פרוי פון אן אויסוואָרטיגען מעמבער. די ביידע סומען („2“ און „3“) וועלען איינגענומען ווערען אין אסעסמענטס דעם ערשטען קוואַרטאַל פון נייעם יאָהר.

3) אן אקקאונט, בענעפיטס פון 4טען קווארטאל............92.50
4) אויסגעלייגט פיר רעזערוו פאנד קאמ.................56.75
5) באלאנס געקומען פון ברענטשעס אם 1טען מערץ........624.30

טאטאל $3423.57

2. לייעביליטיעס:

1) פיר 970 מעמבערס צו 3 דאל.....................$2910.00
2) צום סעמעטערי פאנד)מעהר איינגאהמע ווי אויסגאבען)..259.90

טאטאל $3169.90
איבערפלוס 253.67

גרענד טאטאל $3423.57

ב. פייגענבוים, גענעראל סעקרעטער.

פון דעם פראפאגאנדא מאטעריאל אין דער בראשורע איז ניט איבעריג איבערצוגעבען מיט קליינע פארקירצונגען דעם צווייטען טייל פון ערשטען ארטיקעל: „דער ארבייטער רינג און זיין אויפגאבע“.

נאכדעם, ווי דער ארטיקעל גיט איבער די געשיכטע פון ארבייטער רינג און די בענעפיטס, וועלכע ער צאהלט אוים, ווי דאס, וויפיעל עס קאסט א מעמבער צו באלאנגען צום ארדען, רעדט דער פארפאסער פון ארטיקעל (פייגענבוים) איבער דעם ארבייטער רינג'ס אויפגאבע און זיין אידעאל:

דיא מעמבערס פון ארבייטער רינג זיינען אבער ניט צופריעדען דערמיט, וואס זייער סאסייעטי בעזארגט זיי, זיי זאלען אנשטענדיג שטארבען: זיי ווילען דער עיקר אנשטענדיג לעבען, און זיי ווילען צו דעם בענוצען זייער אחדות אין דעם ארבייטער רינג.

זיי זיינען אויך ניט צופריעדען מיט א סאסייטי, וואס גיט זיי עטליכע דאלאר א וואך, ווען זיי זיינען קראנק: זיי ווילען זיך דער עיקר העלפען, דורך זייער אחדות אין איהר, אז זיי זאלען קענען זיין בעווארענט פון קראנקהייטען, און זיין געזונד — געזונד אין קערפער און אין גייסט!

און איז עס דען גאר ניט מעגליך, אז דיא ארבייטער זאלען קענען לעבען אנשטענדיג און זיין געזונד אין קערפער און גייסט?

דער ארבייטער רינג ווייסט גאנץ גוט, אז אליין, אלס אונטערשטיצונגס פעראיין קען ער ניט ווערען דיא מאכט פון די ארבייטער, וואס זיי מוזען זיך אויסבויען, אז זיי זאלען אויספיהרען דיא גרויסע איבער-

קעהרעגישען. זיי מוזען ווערען דערצו די מאכט אין דעם הארץ פון דעם געזעלשאפטס־לעבען, — אין דער פּאָליטיק. דאָרט איז עס, וואו דאָס גאנצע געזעלשאפטס־לעבען ווערט רעגולירט, און דאָרט מוז דיא מאכט פון דיא ארבייטער ארייגקריגען.

אָבער דער ארבייטער רינג וויל בענוצען דיא געלעגענהייט, וואָס דיא ארבייטער זיינען אין איהם פעראייניגט צוליעב אונטערשטיצונג, און וויל זיי אין זיך אויך צוזאמענבינדען אין אחדות, אלס ברידער, אמת'ע ברידער — ניט נאָר בלויז „ברידער" אין אונטערשטיצונג, נאָר דער עיקר אלס ברידער־ארבייטער אין קאמפף געגען זייער אלעמענס בערויבערס, און אלס ברידער אין דעם היילינען שטרעבען צו ברייגגען פיר דיא גאנצע וועלט אן אָרדנונג פון אמת'ע ברידערליכקייט, אָהן שנאה, אָהן קנאה, אָהן רייסעריי, אָהן ניט־פערגינען — אן אָרדנונג פון אמת, רעכט, גלייכהייט און גליק און פריעדען פיר אלע!

מיר ווילען זיך אין ארבייטער רינג א ו י ס ב י ל ד ע ן אין דיעזע קאַמפף־ברידערליכקייט, דורך פּראַקטישע האַנדלונגען אזוי גוט וויא דורך בעלעהרונג און אויפקלערונג.

אין אלע אונטערשטיצונגס־סאָסייטיס רופען זיך דיא מעמבערס כלומרשט „ברידער". אמת איז, אז דער אונטערשטיצונגס־פּלאן פון דיא סאָסייעטיס איז טאקי א קליינער מוסטער פון דיא גרויסע ברידערליכקייט, וואָס דיא ארבייטער־קלאסע וועט איינפיהרען אין דיא גאנצע וועלט.

דען ביי דעם אלגעמיינעם אונטערשטיצונגס פּלאן פון דיא סאָסייעטיס קוקט מען שוין ניט יעדער פיר זיך, נאָר אלע פיר אלע.

יעדער גיט צושטייער אין פעראיינס־שותפות אריין זיין חלק און קריעגט ארויס פון שותפות דיא אונטערשטיצונג, וואָס ער דארף

ווען דאָס גאנצע פאָלק וועט זיין אזא אונטערשטיצונגס־סאָסייעטי, אָבער ניט נאָר פיר קראנקען־אונטערשטיצונג, נאָר פיר ברויט און קליידער און וואָהנונג און אלצדינג, וועט זיין דיא נייע פרייע אָרדנונג, צו וואָס דיא ארבייטער שטרעבען — דער סאָציאליזמוס

אָבער דיא געוועהנליכע אונטערשטיצונגס־סאָסייעטיס דענקען גאָר ניט פון דעם, אז זייער טהיי־לעפעלע „ברידערליכקייט" אין דער סאָסייטי זאָל זיך אויסברייטען אין דער ווירקליכער וועלט. אונטער דיא פיער ווענד פון דער סאָסייעטי רעדען זיי פון „ברידערליכקייט" און אין דער גאנצער מעכטיגער ווירקליכער וועלט פערשטארקען זיי נאָך דיא אָרדנונג, פון רשעות און כאפּ־לאפּ און רייס־בייס, — דיא אָרדנונג, פון א מלכות ביי איינעם, וואָס קומט פון דעם שרעקליכען דלות

ביי טויזענדער. דעריבער איז זייער רופען זיך „ברודער", „ברודער" ניט מעהר וויא א פורים־שפיעל. עס איז דיא ברודערשאפט פון קין מיט הבל'ן...

ניט אזוי אָבער איז דער ארבייטער רינג!

דער ארבייטער רינג וויל, אז דער דאָזיגער פּלאן פון זיך ברידער־ליך אונטערשטיצען איינע דיא אנדערע, פון קאָאָפּעראטיווען פערזאָרגען זיך, איינער פיר אלע און אלע פיר איינעם, — דער פּלאן, נאָך וועלכען עס פיהרט זיך יעדער אונטערשטיצונגס־פעראיין — אז דער דאָזיגער פּלאן, ווילען מיר, זאָל ניט בלייבען בלויז אונטער דיא פיער ווענט פון דער סאָסייעטי, און ניט נאָר אליין פיר קראנקען אונטערשטיצונג, — נאָר דאָס זאָל ביי אונז זיין א קליינע זריעה, איינגעפלאנצט אויף א פרוכטבארען באָדען, פון וואַנען דיעזער פּלאַן פון ברידערליכע געגענזייטיגע פערזאָרגונג זאָל זיך פונאנדערוואקסען איבער דיא גאנצע מענשליכע געזעלשאפט און פערשפּרייטען זיינע צווייגען איבער אלע בעדירפניסע פון דיא מענשען.

ווען דאָס וועט זיין — און עס מוז און וועט היינט קומען דערצו — עס פעהלט נאָר דיא ארבייטער־קלאסע זאָל קריגען דיא מאכט אויף דער וועלט! אלזאָ, ווען דאָס וועט זיין, וועט יעדער זיין בעזאָרגט ניט נאָר מיט אן אנשטענדיגע לויה נאָכ'ן טויט, נאָר דער עיקר מיט אן אנשטענדי־גע עקזיסטענץ ביים לעבען.

ניט נאָר מיט א קרקע בעגראָבען צו ווערען, נאָר דער עיקר מיט א שעהנע פיינע וואָהנונג בעקוועם צו לעבען.

ניט נאָר מיט עטליכע דאָלאר א וואָך ווען ער וועט זיין קראנק נאָר מיט א געזונדען לעבען, אז מען זאָל זעהר זעלטען זיין קראנק.

אין אין דעם אלעם וויל דער ארבייטער רינג צוהעלפען:

ער וויל העלפען דיא טרייד יוניאָנס אין זייערע קעמפּפע.

ער וויל צוהעלפען צו יעדע וויכטיגע פּראָגרעסיווע סאָציאַל־רע־פאָרם, וועלכע דיא ארבייטער ווילען מיט זייער מאכט דורכפיהרען.

מיט איין וואָרט:

דער אידעאל פון ארבייטער רינג איז דער אידעאל פון טאקי אמת'ע גלייכהייט און ברידערליכקייט פון אלע מענשען.

אונזער גלויבען איז, אז יעדער מענש האָט א רעכט, גלייך מיט אלע, צו לעבען גליקליך און צו ווערען ברידערליך בעהאנדעלט.

קיינער קען ניט און טאָר ניט גליקליך זיין, ווען אנדערע זיינען אומגליקליך.

אָבער דאָס קען ניט פריהער גילטען אין דער וועלט, ביז דיא ארביי־

טער־קלאסע וועט ניט קריגען דיא מאכט און אָבשאפען דיא היינטיגע אָרדנונג פון כאַפּ־לאַפּ און רייס־בייס און איינפיהרען דיא נייע אָרדנונג פון גליק און גלייכהייט פיר אלע, פון יושר און אלגעמיינע ברידערליכקייט.

דאָס איז דער אידעאל און דיא אויפגאבע פון ארבייטער רינג.

די צווייטע קאָנווענשאָן.

די צווייטע קאָנווענשאָן פון ארבייטער רינג האָט זיך געעפענט דעם 8טען מאַי 1902, אין 114 גרענד סטריט.

אָט איז דער באריכט פון דער קאָנווענשאָן, ווי ער איז געווען געדרוקט אין דער פרעסע:

קאָנווענשאָן פון ארבייטער רינג

דיא אכטונג, וואָס דער ארבייטער רינג געניסט ביים פובליקום, האָט זיך פרייטאָג אבענד ארויסגעוויזען דורך דעם מאסענהאפטען בעזוך ביי דער עפענונג פון דער קאָנווענשאָן אין 414 גרענד סטריט.

דער האָל, דער בעזוך, דיא רעדען און דאָס פובליקום — אלעס האָט געמאכט דעם איינדרוק וויא ביי א בעגייסטערטע קאָנווענשאָן פון דער ארבייטער בעוועגונג.

דער האָל איז דעקאָרירט וויא ביי א סאָציאליסטישען קאָנגרעס. רויטע פאָהנען ציהען זיך אין אלע זייטען איבערן זאאל, בילדער פון קארל מארקס הענגען עטליכע, אויסער בילדער פון לאַסאַל און ענגעלס, צוויי גרויסע רויטע פאָהנען און סאָציאליסטישע אויפשריפטען...

דער מאנהעטען מוזיקאל קלוב, אונטער די לייטונג פון פריינד פיעדלמאַן, האָט ערעפענט דעם אבענד אונענטגעלטליך מיט אייניגע מוזיק שטיקער, דערונטער די מארסעליעזע. דיא עפענונגס־רעדען פון די גענאָסען פייגענבוים, ראָזענצווייג און באראָנדעס זיינען זעהר ווארים אויפגענומען געוואָרען.

אלס טעמפּאָרערי טשערמאַן איז ערוויילט געוואָרען פריינד סמיטה, וויים־טשערמאַן, פריינד עלקין פון הארטפארד און אלס סעקרעטער פריינד י. אדלער.

א בעגריסונגס־בריעף איז פאָרגעלעזען געוואָרען פון גענאָסע אב. קאהאן, אין וועלכען ער ענטשולדיגט זיך פיר ניט קענען אנוועזענד זיין. בעגריסונגס־טעלעגראמען און צושריפטען זיינען אָנגעקומען פון פאָלגענדע אָרגאניזאציאָנען: „צוקונפט" פרעס פעדערײשאָן, בראַנטש 13 פּעטערסאָן, בראַנטש 12 פילאדעלפיא, בראַנטש 18 גלאָווערסוויל, בראַנטש 15 הארטפאָרד און פון די ליידיעס בראַנטש נומער 1, ניו יאָרק.

דער נאציאָנאל סעקרעטער, פריינד פייגענבוים גיט דאן אָפּ זיין יעהרליכען רעפּאָרט. אויסגעהערט און ווערט אָבגעלייגט ביז די קאָנט־ראָל קאָמיטע וועט געבען איהר בעריכט.

דאן איז דער בעריכט פון נאצ. סעק. ב. פייגענבוים נאָך א לענגערע דעבאטע גוטגעהייסען געוואָרען.

די קאָנטראָל קאָמיטע גיט אָב איהר רעפּאָרט, וועלכער ווערט גוט־גע־הייסען. די קאָנווענשאָן שפּרעכט דאן אויס איהר הערצליכסטען דאנק צו די קאָנטראָל און עקזעקוטיוו קאָמיטעס — פאר זייער ארבייט.

דאן האָט די נאצ. עקז. אָבגעגעבען איהר יעהרליכען בעריכט, וועל־כער איז אויסגעהערט און גוט־געהייסען געוואָרען.

די פאָלגענדע קאָמיטעס זיינען ערוועהלט געוואָרען: קרעדענשעל קאָמיטע פון די פריינדע זוסמאן, בענציגער, עפּשטיין און לעווין; טאגעס אָרדנונג קאָמיטע: די פריינד בעקער, שאפער און זילבערמאן; רעזאָלו־ציאָן קאָמיטע: מ. בימקאָווסקי, וויינטראַפּ און סטרוגאַטץ; פּרעס קאָמיטע אבגעלייגט ביז מאָרגען. רולס און רעגולײשאָן קאָמיטעס ערוועהלט די פריינד ראָזענטהאל, זילבערמאן און גאָלדשמיעד. דיזע קאָמיטע געגעבען צייט ביז מאָרגען פריה אריינצובריינגען זייער בעריכט. די קרעדענשעל קאָמיטע ברייננגט אריין דעם בעריכט פון 52 דעלעגאטען, וועלכע זיינען פערטראָטען.

א פאָרשלאג ווערט געמאכט צו נעהמען אן עקספּערט בוך־קיפּער און ערוועהלען א קאָמיטע צו איהם אונטערצוזוכען די ביכער פון נאצ. סעק. נאָך א צימליך לאנגע דעבאטע איז בעשלאָסען געוואָרען מיט 24 געגען 11 שטימען צו ערוועהלען בלויז א קאָמיטע אָהן א בוך־קיפּער. די פריינדע אניפּאל, סיגעל, וויינטראַפּ און דעניסאָן זיינען צו דיזען צוועק ער־וועהלט געוואָרען.

א פאָרשלאג איז געמאכט געוואָרען צו שיקען א סימפּאטי טעלעגראַ־מע צו יאָהאן מאָסט.*) דיזעס צו בעשטימען איז אבגעלייגט געוואָרען ביז מאָרגען פריה. דאמיט איז די ערשטע זיצונג געשלאָסען געוואָרען ארום האלב נאָך איינס.

ביי די צווייטע זיצונג, שבת פריה, איז נאָך צוגעלאָזען געוואָרען פריינד מארשאק פון בראָנטש 10.

טשערמאן פון דיזע זיצונג איז פריינד דעניסאָן פון ב־ענטש 8,

---

*) אין יענער צייט, נאָך דעם אטענטאט אויף פּרעזידענט מעקינלי, זיינען פאָרגעקומען ארעסטען צווישען די אנארכיסטען. יאָהאן מאָסט איז אויך געווען ארעסטירט.

ווייס־טשערמאַן פריינד לעווין פון ברענטש 15. די קאָמיטעס פון רולס און רעגולייזשאָנס און טאגעס־אָרדנונג בעריכטען. נאָך לענגערע דעבאַטען זיינען זייערע רעקאָמענדאציעס מיט אייניגע ענדערונגען אָנגענומען געוואָרען.

(די רעגולייזשאָנס וועלען שפּעטער בעריכטעט ווערען).

טאגעס־אָרדנונג איז אָנגענומען געוואָרען ווי פאָלגט:

1) ראָלל־קאָלל. 2) בעריכט פון ברענטשעס; 3) קראנקען בענעפיט, ווער זאָל צאָהלען? וויפיעל זאָל מען צאָהלען? 4) פּראָפּאגאנדא און פאָרטבילדונג: א) פרויען פאָרטבילדונג, ב) קינדער־ערציהונג; ג) קאָאָפּעראציאָן; ד) ערשטער מאי. 4) אונזער שטעלונג צו טרייד יוניאָנס. 5) רעזערוו־פאָנד. 6) אינוואלידען פאָנד. 7) נאָמינייזשאָנס. 8) צולאָזונג פון עלטערע מעמבערס מיט ספּעציעלע קאָנטריבוציאָן שטייגענדיג לויט אלטער. 9) פרויען אלס מעמבערס: א) פרויען ברענטשעס. ב) פרויען פון פערשטאָרבענע מעמבערס. 10) צולאָזונג פון קאנדידאטען, מעמבערס פון א גאנצען פעראיין, וועלכער וויל זיך אָנשליסען, וואָס קענען ניט אויסהאלטען קיין דאָקטאָרס עקזאמינייזשאָנס. 11) אויפנאהמע פון טרייד ברענטשעס. 12) בעערדיגונגס קאָסטען פיר די פאמיליע פון מעמבערס, וועלכע שרייבען זיך אונטער, דאָס זייערע פרויען זיינען ניט איג־שורט. 13) אמענדמענטס צו די קאָנסטיטוציאָן. 14) צום וואהל און בעסטען. — אמענדמענט קאָמיטע ערוועהלט. — אָנגענומען איינלאדונג פון לײדיעס ברענטש צו איהר אונטערהאַלטונג. — בעשלאָסען אָנצונעהמען א רעזאָלוציאָן און פּראָטעסט געגען ארעסט פון מאָסט.

פריינד פייגענבוים פערלאנגט, דאָס דער בעשלוס ניט צו ארגאנזשירען קיין עקספּערט בוך־קיפּער, איהם צו קאָנטראָלירען, זאָל רעקאָנסידערט ווערען. אָנגענומען און די פראגע ווערט יעצט דיסקוטירט.

בעשלאָסען אָנצושטעלען איין עקספּערט צו אונטערזוכען די ביכער. פיר דיזען צוועק ערוועהלט א קאָמיטע פון די דעלגעאטען, סאראף, שטייבער, בענזינגער, זילבערשטיין און נימקאָווסקי און בעוויליגט צו ספּענדען ביז 25 דאָלאר.

דער בעריכט פון קאָמיטע און עקספּערט זאָל אריינקומען בעפאָר די וואהלען פון גענ. סעק.

בעריכט פון די ברענטשעס אויסגעהערט. איבעראל מאכט מען פאָרטשריט.

3טע זיצונג ערעפענט פון טשערמאן לילענבלום פון ברענטש 2, וויס־טשערמאן גאָלדשטיין פון ברענטש 11.

א קאָמיטע פון די קלאוק מייקער יוניאָן צוגעלאָזען און זייער

פערלאנג אויסגעהערט. בעשלאָסען באדאנקען פיר זייער אויפמערקזאמ־קיים צו דעם ארבייטער רינג.

פראָטאָקאָל פאָרגעלעזען און מיט דער קאָרעקשאָן דאָס איין עקס־פערט איז אָנגעשטעלט געוואָרען דורך דעם וואונש פון פריינד ב. פיי־גענבוים, גוטגעהייסען.

וועגען קראנקען־בענעפיט בעשלאָסען זאָל בלייבען אויף דער אלטער סיסטעם, פון אָרדען געצאָהלט 6 דאָלאר פער וואָך. 39 דאפיר, 6 דאגעגען.

בעשלאָסען דאָס די קאָנוועגשאָן פון ארבייטער רינג זאָל בעהמען אין אנבעטראכט די נויטווענדיגקייט פון די קינדער־ערציהונג, און די פריינ־דע אב. באראף, לילענבלום, פ. סיגעל, דר. מארגאָליעס, בעקער, ווייזינגער און ראלניק ערוועהלט צו געפינען פלענער, וואָס איז צו טהאָן אין דיזער בעציהונג.

בעשלאָסען צו רעקאָמענדירען צו די ברענטשעס פון ארבייטער רינג, דאָס זיי זאָלען זיך בעטהייליגען אין דער קאָרפּאָריישאָן בעוועגונג. קוי־פען שערס, ווערען מיטגליעדער, זיין קאָנסיומער אין דיזע געשעפטען.

בעשלאָסען ארויסגעבען דעם „דיסקוטאנט“ 2 מאָהל אין מאָנאט.

בעשלאָסען, דאָס דער ארבייטער רינג אנערקענט די וויכטיגקייט פון דעם 1טען מאי.

רעקאָמענדירען צו די ברענטשעס אין דעם 1טען מאי האלטען פעסט־ליכקייטען, פערזאמלונגען.

4טע זיצונג.

טשערמאן פריינד סיגעל פון ברענטש 2. פראָטאָקאָל פאָרגעלעזען און מיט קליינע קאָרעקשאָנס אָנגענומען.

וועגען די טרייד יוניאָנס, נאָך א לאנגער דעבאטע בעשלאָסען פאסען א רעזאָלוציאָן, וועלכע זאָל אויסדריקען דעם אל. ארב. רינגס הערצליכסטער וואונש איז דאָס אונזערע מיטגליעדער זאָלען בעלאנגען צו זייער רעספּעקטיווע אָרגאניזאציאָנען פון די טרייד יוניאָנס אין וועלכע זיי בעטייליגען זיך.

פריינד אדלער ערוועהלט אין דער רעזאָלוציאָנס קאָמיטע.

וועגען רעזערוו פאָנד בעשלאָסען ארויפלייגען א טעקס פון 3000 דאָלאר, וועלכע זאָלען פאנאנדערגעוואָרפען ווערען צו 500 דאָלאר א קוואר־טאל אויף יעדען ברענטש נאָך די צאָהל מיטגליעדער.

פאָרגעלעזען פון גענ. סעק. פייגענבוים א רעזאָלוציאָן צו די יוניאָנס.

5טע זיצונג ערעפענט פון טשערמאן מרגליות, ברענטש 2; וויים־טשערמאן פון ברענטש 8.

פראָטאָקאָל פאָרגעלעזען און גוטגעהייסען. די רעזערוו פאָנד קאָמי־טע אויפגעלייזט. א טעלעגראמע ערהאלטען פון הארטפאָרד קאָנג., ברענטש

15 ארבייטער רינג. נאָמינירט פיר געג. סעקרעטער ב. פייגענבוים און ראָ־זענצווייג. א פאָרשלאג דאָס פריינד פייגענבוים זאָל אראָפּנעמען וועגען פון דער נאָמינייטאָן ליסטע, איז נאָך א לאנגע הייסער דעבאטע דורכגעפאלען מיט 41 געגען דריי.

פאָלגענדע זיינען די רעזאָלוציאָנען, וואָס זיינען איינשטימיג אָנגע־נומען געוואָרען ביי די קאָנווענשאָן פון ארבייטער רינג.

טרייד יוניאָנס און פּאָליטישער קאמפּף!

„אין אנבעטראכט, דאָס אונזערע פּרינציפּען ערקלערונג פאָדערט פון אונזערע מעמבערס טרייהייט צו די פּאָליטישע און עקאָנאָמישע קעמפּפע פון דער ארבייטער קלאַסע,

„בעשלאָסען, דאָס מיר פערפּפליכטען מאָראליש אונזערע מעמבערס, זיך אַנצושליסען אַן די יוניאָנס פון זייער טרייד;

„בעשלאָסען, דאָס ביים אויפנעהמען פון נייע מעמבערס, זאָל זיי ערקלעהרט ווערען דאָס עס איז זייער פּפליכט צו זיין מעמבערס פון זייערע יוניאָנס;

„בעשלאָסען, דאָס דער „ארבייטער רינג" ערקלעהרט זיך בע־רייט צו דיענען די אינטערעסען פון די טרייד יוניאָנס און צו בראַנד־מארקען זייערע פעררעטהער, אָבער דאָס נאָר אין דעם פאל, דאָס די יו־ניאָנס וועלכע ווינשען, דאָס מיר זאָלען געוויסע מעמבערס אונזערע אזוי מאסרעגעלען, וועלען דיזע מעמבערס אָפּיציעל אָנקלאגען צו זייער ברענטש און איהר איבערגעבען בעווייזע פון זייער שולד;

„בעשלאָסען, דאָס מיר פערפּפליכטען אונזערע ברענטשעס צו זאָרגען דאפיר, אז די מעמבערס, וועלכע האָבען שוין דאָס געזעצליכע רעכט צו ווערען סיטיזענס, זאָלען דאָס ווערען, אום צו קענען העלפען אין דעם פּאָליטישען קאמפּף פון די ארבייטער קלאַסע".

וועגען די אונטערדריקונג פון רעדע און פרעס־פרייהייט.

„דער ארבייטער רינג, פערזאמעלט אויף זיין צווייטע יעהרליכע קאָנווענשאָן, רופט צו די ארבייטער'ס אויפמערקזאמקייט צו די שענדלי־כע אונטערדריקונג פון רעדע און פרעס־פרייהייט, צו וועלכע די הער־שענדע קאפּיטאליסטען־קלאַסע האָט זיך גענומען די לעצטע צייט אין אמעריקא. דעם אלטען קעמפּפער פיר די רעכטע פון די ארבייטער קלאַ־סע, יאָהאן מאָסט, האָט מען אויף זיינע אלטע יאָהרען ווידער אמאָל פערורטהיילט בעגראָבען צו ווערען אויף א יאָהר אין געפענגניס, ווייל ער האָט איבערגעדרוקט אין זיין צייטונג אן ארטיקעל, וועלכער איז נאָך מיט יאָהרען צוריק געדרוקט געוואָרען פריי. א פריעדליכע ארבייטער פערזאמלונג איז דורך א באנדע בעוואפענטע דעטעקטיווס בעפאלען גע־וואָרען, ווי פון מערדער. זיי האָבען די פערזאמלונג צושטערט און

ווידער אמאָל ארעסטירט דעמזעלבען מאָסט'ען מיט זיין פריינד מעק'קווין, דעם לעצטען פאר אויסדריקען אן אונשולדיגע פרייע מיינונג און דער ערשטען פאר דעם לעכערליכען „פערברעכען" פון אפּלאָדירען דיעזען אויסדרוק.

„ווערענד מיר אינדאָרסירען אבזאָלוט ניט די לעהרען פון דעם אייגענטליכען אנארכיזמוס, מאכען מיר אָבער אונזערע ברידער ארבייטער אויפמערקזאם אויף דעם פאקט, דאָס מיט די נייע שענדליכע רוסישע מאסרעגעלען מיינט די הערשענדע קלאסע ניט אזוי צו טרעפען דעם הארמלאָזען טהייל פון אַנאַרכיזמוס, וועלכער איז זיין ספּעציעלע כאַראקטעריסטיק, ווי דער עיקר דעם טהייל זייבעם, מיט וועלכען ער בעריהרט זיך מיט די גאנצע ארבייטער-בעוועגונג און פאר וועלכען די הערשענדע רויבער-קלאסע שרעקט זיך הויפּטזעכליך, — דאָס איז, דער וואקסענדער ווידערשטאנדס-געפיהל פון די ארבייטער קלאסע געגען די סקאנדאליעזע רויבערייען פון דעם קאָנצענטרירטען קאפּיטאל.

„די רעאַקציאָנערע בלוטדורשטיגע געשרייען געגען דעם זאָגענאנטען „אנארכיזמוס", וועלכע פיהלען יעצט אָן די לופט פון דיעזע רעפּובליק, קומען הויפּטזעכליך פון אזעלכע בורזשואס, וועלכע הייבען גאָר ניט אָן צו וויסען וואָס דער אייגענטליכער „אנארכיזמוס" מיינט. זיי רופען „אנארכיזמוס" יעדע אויפקלעהרונג פון אונצופריעדענהייט ביי די ארבייטער קלאסע מיט זייער לאגע אלס בערויבטע און אונטערדריקטע לוין שקלאפען. עס איז די ענטוויקלונג פון די רעוואָלוציאָנערע מאכט פון די ארבייטער קלאסע, ווייל דאָס שטערט זיי אין זייער אָנגעקליבענעם רויב פון די ארבייטער קלאסע.

„מיר בעדויערען, וואָס פיעלע ארבייטער בעגרייפען ניט, אז מיט זייער איינשטימען אין דיעזע געשרייען, כלומרשט געגען „אנארכיזמוס", העלפען זיי זייערע בלוטזויגער צו מאכען עס פיר א פערברעכען, צו זיין אונצופריעדען מיט די אונגערעכטיגקייט, וואָס זיי ליידען פון די קאפּיטאליסטען קלאסע און דיעזע דערמיט צו שטערען אין איהר רוהע, געניסענדיג אין וואָהלטאָג און לוקסוס פון דעם, וואָס זיי פרעסען אויס פון דעם שוויים און בלוט פון די ארבייטער.

„מיר פאָדערען דעריבער אויף אונזערע ברידער-ארבייטער, זיי זאָלען זיך פון דיעזע ווילדע אונטערדריקער ניט לאָזען אָפּשרעקען, נאָר פערקעהרט, זיך דערפון נאָך מעהר איבערצייגען און די נויטווענדיגקייט פיר אונזער קלאסע, וואָס שנעלער צו בעהמען די הערשונג פון לאנד אין אונזערע הענד, אום צו מאכען אן ענד צו די קאפּיטאליסטישע הערשאפט, וועלכע וואָלט וועלען צוריקפיהרען דיעזע רעפּובליק צו א רוסישע טיראניי".

לעצטע זיצונג.

טשערמאן פרייגד מארגאָליס פון בר. 1, וויס־טשערמאן עלקין פון בר. 15. א פאָרשלאג צו העכערען דעם סעקרעטער׳ס געהאלט איז דורכגע־פאלען. נאָמינייזשאָנס פיר עקזעקוטיוו זיינען פאָרגענומען געוואָרען און איבערגעגעבען צום סעקרעטער אָנפרעגען אויב די נאָמינירטע קאנדידאַטען נעהמען אָן. ווייבער, קינדער און פרויען בילדונג איבערגעגעבען צו א קאָמיטע. וועגען אויפנעהמען עלטערע קאנדידאטען, פרויען ברענטשעס און ז. וו. איז איבערגעגעבען צו דער עקזעקוטיווע. אויך איז דער עקזעקוטיווע בעאויפטראגט געוואָרען צו פערהאנדלען די אונערליידיגטע געשעפטען. אויך וועגען דער צייט, ווען די אוראבשטימונג זאָל ארייגקו־מען. נאָך איין אנשפראכע פון טשערמאן איז די קאָנווענשאָן געשלאָסען געוואָרען.

(„פאָרווערטס“, 11טען, 12טען און 15טען מאי 1902).

די דעלעגאַטען האבען געקראגען געצאהלט פאר צייט פארלוסט ניט פון נאציאָנאלען אָפיס, נאָר פון זייערע ברענטשעס, וועלכע האָ־בען זיי געשיקט.

אויף דער צווייטער קאָנווענשאָן האָט יעדער דעלעגאט געהאט איין שטימע, און ניט ווי ביי דער ערשטער קאָנווענשאָן, וואו די שטימען האָבען זיך געצעהלט לויט די קרעדענשעלס.

דער רעזולטאט פון רעפערענדום איבער די באשלו־סען פון דער צווייטער קאָנווענשאָן.

צו מאנכע פונקטען, וואס זיינען געשטאנען אויפ׳ן טאגעס אָרד־נונג, איז די קאָנווענשאָן ניט צוגעקומען און במילא זיינען ניט גע־שעהן קיין אפשטימונגען וועגען זיי.

די צושריפטען וואס די עקזעקוטיוו האט ארויסגעשיקט צו די ברענטשעס זיינען דאמאלס געווען ניט קיין געדרוקטע, נאָר אָפּ־געצויגען אויף א העקטאגראף. דאס זעלבע איז אויך געווען מיט דעם רעפערענדום באלאָט.

פאר׳ן פונקט אויפ׳ן רעפערנעדום וועגען א טעקס פאר א רע־זערוו פאנד איז אפגעגעבען געווארען 342 שטימען פאר און 173 געגען.

דער פונקט ארויסצוגעבען דעם „דיסקוטאנט“ איז דורכגעגאנ־גען מיט 265 שטימען פאר און 240 נעגען.

דער אמענדמענט וועגען א טראנספערירטען מעמבער, (דאס ער מוז זיך מעלדען צו דעם ברענטש צו וועלכען ער וויל זיך טרענס־

פערירען ניט שפעטער ווי צוויי וואכען נאך זיין ארויסנעמען א טרענספער)—איז פארווארפען געווארען מיט 119 שטימען פאר און 304 שטימען געגען.

דער אמענדמענט, אז א מעמבער פון א סוספענדירטען ברענטש איז ניט בארעכטיגט צו קיין בענעפיט איז אנגענומען געווארען מיט 300 שטימען פאר און 168 געגען.

אלס גענעראל סעקרעטער איז ערוועהלט געווארען ב. פייגענבום מיט 360 שטימען. ל. ראזענצווייג, דער צווייטער קאנדידאט פאר סעקרעטער האט אויפ'ן רעפערענדום געקראגען 167 שטימען. אין דער נייער עקזעקוטיווע זיינען ערוועהלט געווארען: ב. מארגאליס, י. אדלער, ל. ראזענצווייג, ל. סטרוגאטש, ס. ליברוס, י. דעניסאן, ש. בולגאטש און י. אנאפאל.

דער פאראיבעל פון די „געווערקשאפטען" אויפ'ן „ארבייטער רינג".

ווען דער ארבייטער רינג האט זיך געגרינדעט, זיינען שוין די אידישע געווערקשאפטען געווען אלט דריי יאהר. אבער ניט בלויז מיט זייער עלטער, נאר אויך מיט זייער אנזעהן האבען זיי פאר־שטעלט און פארטונקעלט דעם ארבייטער רינג.

בשעת די געווערקשאפטען האבען פארנומען דעם אויבענאן, דעם מזרח־וואנט אין דער באוועגונג, ווי אין דער פרעסע, איז דער ארבייטער רינג געשטאנען פאררוקט אין א ווינקעל הינטער'ן בימה. קיינער האט זיך אויף איהם ניט אומגעקוקט.

פון יאהר 1900, ווען דער ארבייטער רינג האט זיך רעארגאניזירט אין אן ארדען, און האט אנגעפאנגען צו וואקסען אין דער טיף און אין דער ברייט, האט ער מיט זיינע צווייגען אנגעפאנגען צו פאר־שטעלען עלטערע און מעהר פאפולערע ארגאניזאציעס.

אויך די געווערקשאפטען האבען אנגעפאנגען צו פיהלען, אז אט דער אומבאדייטענדער ארבייטער רינג פאנגט זיך אן מיט זיי צו פארמעסטען אין איינפלוס און פרעסטיזש. נאך מעהר, דער ארבייטער רינג האט אנגעפאנגען זיי אריבערצוואוואקסען אין אר־גאניזאציאנס קראפט און דיסציפלין. אין דער ראדיקלער פרעסע האט דער ארבייטער רינג אנגעפאנגען צו פארנעהמען דעם בכבוד'־דיגסטען פלאץ. האט זיך, נאטירליך, ענטוויקעלט פריהער קנאה, שפעטער שנאה פון די געווערקשאפטען צום ארבייטער רינג.

א סך טהוער אין דער באוועגונג האבען זיך אפגעגעבען צום ארבייטער רינג און די געווערקשאפטען זיינען צוליב דעם געבליבען ארעם אין אינטעליגענטע קרעפטען. דאס האט נאך מעהר פארשטארקט די קנאה פון די געווערקשאפטען, וועלכע האבען, אפשר אומבאוואוסט, באטראכט דעם ארבייטער רינג פאר זייערען א קאנקורענט אין דער באוועגונג.

אט די ניט פריינדליכע געפיהלען פון די געווערקשאפטען צום ארבייטער רינג, וועלכע האבען אין אנפאנג געגליהט אין דער שטיל, זיינען ארויס אין דער עפענטליכקייט.

די געווערקשאפטען האבען גע'טענה'ט, אז דער ארבייטער רינג איז ניט מקפיד אין הלכת יוניאניזם, אז צווישען זיינע מיטגליעדער זיינען פאראן ניט קיין כשר'ע יוניאן מיטגליעדער. מעהר היציגע אנהענגער פון די געווערקשאפטען האבען געשריען, אז דער ארבייטער רינג איז איבערהויפט „א נעסט פון סקעבס“.

אזוינע „קאמפלימענטען“ מצד די געווערקשאפטען-פיהרער זיינען אפט געפאלען אויפ'ן ארבייטער רינג. די ארבייטער רינג טהוער, פארשטעהט זיך, האבען אויך ניט געשוויגען און האבען דערלאנגט חזרה.

„דער שולחן ערוך פון יוניאניזם — האבען גע'טענה'ט די ארבייטער רינג-טהוער — איז ניט פארפאסט געווארען בלויז פון די געווערקשאפטען, אז זיי אליין — די פיהרער פון ארבייטער רינג — זיינען אויך שטיקלאך יודע ספר און דארפען ניט קומען פרעגען שאלות ביי די געווערקשאפטען-פיהרער. זיי קענען אליין פסק'ענען א דין אין טרייד יוניאניזם. אלא, וואס דער פסק דין געפעלט ניט די געווערקשאפטען, נו, מילא, זאל זיי ניט געפעלען...“

אין א באריכט פון ברענטש איינס (5טען יולי, 1901), לעזען מיר: „...א בריעף פון די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען פארגעלעזען, אין וועלכען, זיי, די געווערקשאפטען, פארלאנגען דורכאויס, דאס דער ארבייטער רינג זאל באשעפטיגען מוזיקער פון די אמעריקאן פראטעקטיוו מוזיקער יוניאן. באשלאסען צו ענטפערען שריפטליך צו די געווערקשאפטען, דאס דער ארבייטער רינג מאכט ניט קיין אונטערשיד צווישען איין יוניאן און א צווייטער, וויל מיר דענקען, דאס די מיוטשעל פראטעקטיוו יוניאן, מיט איהרע פיער טויזענד מעמבערס, איז גראד אזא באנאפאיד יוניאן, ווי די אמעריקאן פראטעקטיוו. דער ארבייטער רינג דענקט, דאס די א. פ. און ל., וואו די מיוטשעל באלאנגט איז גראד אזא „באנאפאיד“ געווערקשאפטליכער פארבאנד פון די ארבייטער, ווי די פאראייניג-

טע אידישע געווערקשאפטען. אין קורצען, מיר באשעפטיגען יוניאָן מוזיקער, און מיר גלויבען ניט, דאס יעמאנד קען אונז צווינגען צו באשעפטיגען דוקא די יוניאָן און א צווייטע ניט".

די געווערקשאפטען האבען זיך, משמעות, אויך געווענדעט מיט זייערע קלאגעס אויף ברענטש איינס צו דער נ. ע. ק. און די נ. ע. ק. האט באשלאסען: „אנצופרעגען ברענטש איינס אין באצוג די באשולדיגונג פון די געווערקשאפטען, אז ברענטש איינס האט ניט באשעפטיגט קיין יוניאָן מוזיקער אויף זייער פיקניק..." (יולי 12).

האט דארויף ברענטש איינס געענטפערט קורץ און שארף דעם 19טען יולי: „...אויף דער פראגע פון דער נ. ע. ק. ענטפערען מיר: מיר האבען באשעפטיגט מוזיקער פון לאקאל 41, וועלכע באלאנגט צו די א. פ. און ל.".

דערמיט האט זיך דער סכסוך אבער ניט איינגעשטילט. פאַרקעהרט, די האלטונג פון ברענטש איינס איז געווען ווי אויל אויפ'ן פייער און די גאנצע נאצ. עקז. האט געמוזט איבערנעהמען די פארטיידיגונג פון ארבייטער רינג געגען די באשולדיגונגען פון די געווערקשאפטען.

אין „פארווערטס" פון נאוועמבער 26, 1902, איז דער אפטיילונג „וואס הערט זיך ביי די אידישע ארבייטער" באקלאגען זיך די געווערקשאפטען, וואס „א גרויסער טייל פון די דאון־טאונ'ער סאסייטים האבען אין זייערע נעמען (רופען זיך) „פראגרעסיוו" אדער „עדיוקיישאנאל"... און דער טרייד יוניאניזם ליגט זיי אפילו ניט אין דער לינקער פיאטע. פיעלע פון זיי קימערען זיך ניט, צי זייערע מעמבערס זיינען יוניאן־לייט, צי ניט. און איינינגע מאכען זיך ניט וויסענדיג, אויב זייערע מיטגליעדער געהען אפילו סקעבען. פון דיזע סאסייטים האבען די דעלעגאטען (פון די געווערקשאפטען) הויפטזעכליך דערמאנט דעם א ר ב י ט ע ר ר י נ ג... דעם ארבייטער רינג האבען די דעלעגאטען זעהר שארף אטאקירט אין אנגעגעבען פאקטען, ווי די ארגאניזאציאן האט זיך ניט באמיהט אפצוהאלטען איינינגע מיטגליעדער איהרע פון צו געהן סקעבען, הגם מען האט איהם וועגען דעם געלאזט וויסען...

„...און דערפאר, האבען די דעלעגאטען געזאגט, זינקט די אידישע ארבייטער באוועגונג פון טאג צו טאג און די געווערקשאפטען מוזען זעהן דערצו עפעס טהאן..."

„...עס איז א פאקט — האט איין דעלעגאט באמערקט — אז די שטיצע, וואס מען גיט די סאסייטים, ליידינט אוים די קאסעס פון די יוניאנס..."

אז אנדער דעלעגאט, וועלכער פארטרעט איינע פון די גרעסטע אידישע יוניאָנס, האָט באמערקט, אז די מעהר פאָרטגעשריטענע און געבילדעטע ארבייטער באלאנגען ניט צו די יוניאָנס, נאר צו די פּראָגרעסיווע פאראיינען. די יוניאָנס בלייבען דעריבער אָהן פעהיגע מיטגליעדער...

אויף דעם ארטיקעל האָט די נאציאָנאלע עקזעקוטיווע געענט־פערט מיט א מין דעקלאראציע אָן „ערקלעהרונג", וואָס פארנעהמט אין „פאָרווערטס" (דעצ. 8, 1902) צוויי גאנצע קאָלומס, געדרוקט אין פעטיט.

די „ערקלעהרונג" איז געשריבען געוואָרען אין אזא ערנסטען און אויפריכטיגען (הגם האלב דייטשמערישען) טאָן, דאָס מיר גי־בען איהר דאָ איבער אין גאנצען. אגב איז דאָ קלאָהר ארויסגע־זאָגט געוואָרען וועגען דעם פּלאץ, וואָס דער ארבייטער רינג פאר־נעהמט אין דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

„פון פאָלק צום פאָלק" („פאָרווערטס" דעצ. 8, 1902.)

ערקלעהרונג פון די נאציאָנאל עקזעקוטיווע פון ארבייטער רינג

אין „פאָרווערטס" פון 26טען נאָוועמבער, אין א קאָלום אונטער דעם טיטעל „וואָס הערט זיך ביי די אידישע ארבייטער?" ווערט בעריכטעט, דאָס ביי א מיטינג פון די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען האָבען די דעלעגאטען „זעהר שארף אטאקירט דעם ארבייטער רינג און געגעבען פאקטען (?) ווי דיעזע אָרגאניזאציאָן האָט ניט געטריעט אָבצוהאלטען איניגע מיטגליעדער איהר פון צו געהן סקעבען, אבוואהל מען האָט איהר וועגען דעם געלאָזט וויסען".

די נאציאָנאל עקזעקוטיווע פון ארבייטער רינג ערקלעהרט היערמיט, דאָס די דעלעגאטען, וועלכע האָבען „געגעבען דיעזע פאקטען", מעגען זיך זיי צוריקנעהמען און אבטראָגען אהין, וואו זיי האָבען זיי גענומען. דען מען האָט זיי מיאוס אָבגענארט!

אזוי ווייט איז דאָס פון דער ווארהייט, אלס דער „ארבייטער רינג" האָט גאָר ניט קיין שום אנדערען צוועק, ווי נאָר צו זיין א פארשולע פיר די טרייד יוניאָנס, ווי פון די פּאָליטישע ארבייטער באָוועגונג.

די טהעטיגע מעמבערס פון ארבייטער רינג זיצען אָב פערהאָרעוועט האלבע נעכט און אָפּפערען זייער צייט, מיה און געלד — צו וואָס? זיי האָבען גאָר ניט דערפון דאָס מינדעסטע. עס זיינען ביי אונז ניטאָ קיינע הערפּראַגענד טהעטיגע פערזאָנען אזעלכע וועלכע זאָלען קריעגען דערביי אפילו נאָר א נאָמען אָדער כבוד. און אויך די גאנצע אָרגאני־זאציאָן אלס זאלכע, קען גאנץ ווייניג מאטעריעל פּראָפיטען ביי איהר פערשפּרייטונג, דען זי פיהרט זיך ניט אויף דעם סיסטעם פון געלד־אנ־

זאמלונג נור אויף דעם סיסטעם פון קאָאָפּעראַציאָן, זאָ דאָס די פערמעה־רונג פון די צאָהל מעמבערס פערגרעסערט אין איהם ניט זיין קאסע אין קיין בעדייטענדען גראד.

וועלכע דען אינטערעסע האָבען אונזערע מעמבערס אין אוועקגעבען זייער צייט, געלד און מיה פיר די פערברייטונג פון ארבייטער רינג?

זיי האָבען נאָר די איינע אינטערעסע, צו פערגרעסערען דורך די צאָהל אידישע ארבייטער, וואָס זאָלען געהן אין דיזע פארשולע פון דער ארבייטער בעוועגונג.

מיר זיינען נעמליך איבערצייגט, אז טויזענדער ארבייטער, וועלכע זיינען זאָנסט אינדיפערענט צו די ארבייטער בעוועגונג, קען מען אָבער בעוועגען זיך אָנצושליסען אָן ארבייטער רינג צוליעב זיין בענעפיט, און זייענדיג דאָרטען, ווערען זיי דערוויל אנגעשטעקט מיט דעם גייסט פון דער ארבייטער בעוועגונג און מיטגעריסען מיט איהר שטראָם.

טאָ ווי איז דאָס מעגליך, מיר זאָלען גאָר דולדען פעררעטהער צו דער ארבייטער בעוועגונג אין אונזער מיטטע? צו וועלכען צוועק דאן וואָל־טען מיר געאָפּפערט אונזער מיה און מאטער אויסצובויען דעם ארביי־טער רינג?

מיר בעטען די פריינדע און געגנאָסען ספּעציעל צו זיין אויפמערקזאם אויף דעם פאַקט, דאָס מיר האָבען ניט קיין שום גרויסע ביזנעס אינטע־רעסען אין אונזער פערברייטונג. דאָס איז בעזונדערס וויכטיג צו ווי־סען, ווייל לייכטזיניגע צינגער, וועלכע פיהלען קיין שום געוויסענבי־סע צו לאָזען לויז זייער גיפט פון פערלוימדונג און קריגעריי, אָנמאַ־כענדיג די גרעסטע פערוויסטונגען אין דער ארבייטער בעוועגונג, האָבען זיך בעמיהט ארויסצולאָזען א קלאנג, דאָס ביים ארבייטער רינג איז די הויפט זאך צו קריגען וואָס מעהר מעמבערס, און דעריבער קוקט מען ניט, ווער און וואָס, אבי אריין. אויב ביי אנדערע אונטערנעהמונגען קען מעגליך זיין, דאָס מען זאָל ווערען אין זיי אזוי שטארק אריינגע־טאָן אין די אינטערעסען פיר דעם מיטעל, דאָס מען זאָל צו איהם מקריב זיין דעם צוועק, איז דאָס מעגליך, ווייל דער מיטעל — די פערגרעסע־רונג פון די צאָהל מעמבערס — האָט פיר די, וואָס ארבייטען פיר איהם קוים וועלכע עס איז אנדערע וויכטיגקייט, סיידען צוליעב דעם צוועק — צו ענטוויקלען מעהרערע מעמבערס פיר טרייע סאָלדאטען אין דער ארביי־טער בעוועגונג. דער ארבייטער רינג איז ניט ווי א ביזנעס, וואו מעהר קונים ברינגען מעהר פּראָפיט. ער נעהמט ביי די מעמבערס ניט א סענט מעהר, ווי ער צאָהלט אויס. ווען ער האָט מעהר מעמבערס און מעהר איינכנאהמע, האָט ער פונקט אזוי פיעל מעהר אויסגאבען!

דער צוועק פון ארבייטער רינג ווערט דייטליך אויסגעדריקט אין זיין פרינציפּען ערקלעהרונג:

„צו העלפען ענטוויקלען אין די ארבייטער דעם זין פון אחדות, דעם קלאָהרען אויפגעקלעהרטען בליק, דאָס שטרעבען, דורך זייער אחדות צו האָבען אין דער געזעלשאפט דעם איינפלוס, וועלכער נור אליין קען פערבעסערן זייערע ארבייטס אומשטענדען, פערגרעסערן זייערע איינקינפטע און ענדליך דערנעהענטערן די צייט פון זייער גאַנצע בעפרייאונג פון אויסבייטונג און אונטערדריקונג“.

ביי די אופנאהמע פון נייע מעמבערס, ווערט זיי דעריבער פאָרגעלייגט פאָלגענדע פראגען:

„נעהמט איהר זיך פאר צו שטיצען און בייצושטעהען די ארבייטער, אין זייערע אנשטריינגונגען צו העכערען זייערע לוינען, צו פערקירצערען די ארבייטס־צייט און איינצופיהרען געזונדהייטס־גינסטיגע אונשטענדען ביי דער ארבייט, דורך די מאכט פון זייער אחדות אין יעדער בעציהונג?

פערפליכטעט איהר זיך צו העלפען ענטוויקלען אן אונאבהענגיגע מאכט פון די ארבייטער, אלס געגנערין צו די רעגירונגס־געוואלט פון די קאפּיטאליסטען דורך זייערע ביידע פארטייען, און ניט צו העלפען שטארקען דיעזע פארטייען?“

און נור, ווען דער קאנדידאט ענטפערט „יאָ“, אויף דיעזע פראגען און גיט דערמיט זיין עהרען וואָרט, „צו היטען טרייהייט צו דער ארבייטער בעוועגונג“, ווערט ער אויפגענומען.

און דאן געהער עס „צו זיינע פּפליכטען צום ארבייטער רינג זעלבסט“ (ווי עס ווערט אויסדריקליך געזאָגט אין אונזער פּרינציפּען ערקלעהרונג), דיעזעס אונזער וואָרט צו האַלטען. זאָנסט ווערט אויסדריקליך געזאָגט אין אונזער קאָנסטיטושאָן (ארטיקעל 5, פּונקט 1), דאָס „א מעמבער זאָל אויסגעשלאָסען ווערען פון ארבייטער רינג אָדער בעשטראפט ווערען מיט 25 דאָלאר.

„ווען ער האנדעלט געגען די אינטערעסע און בעשליסע פון אן אנערקענטע טרייד יוניאָן און ווערט פון איהר אָפיציעל ערקלעהרט אלס „סקעב“.

„אָדער אויך ווען ער פערנעהמט דעם פּלאַץ פון א סטרייקער ביי א שאפּ סטרייק“.

און דאָס אלץ איז ביי אונז ניט קיין טויטער בוכשטאב.

אויף אונזער ערשטער קאָנוועגשאָן איז בעשלאָסען געוואָרען, דאָס יעדע ברענטש זאָל אויפפאָדערען איהרע מעמבערס צו ווערען מעמבערס

אין די יוניאָנס פון זייערע טריידס. און אויף דער צווייטער קאָנווענשאָן איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען א ענהליכע רעזאָלוציאָן:*)

דער לעצטער פונקט פון דיעזער רעזאָלוציע איז דעריבער נויטווענדיג, ווייל מיר ווייסען צו גוט פון ערפאהרונג ווי ווייניג מען קען זיך פערלאָזען אויף סתם סלוכען ווענען „סקעבעריי". אונזער בעוועגונג לײדעט לײדער צו שטאַרק אויף דער קראנקהייט פון לייכטזיניגע בערויבונג פון דעם עהרליכען נאָמען פון איינצעלנע און אָרגאניזאציאָנען, אויפ'ן גרונד פון די מינדעסטע איינבילדונג — ווי עס ציינט זיך אויך טאקע אין די בעשולדיגונגען געגען דעם ארבייטער רינג, פון וועלכען דאָ איז די רעדע.

אָבער ווען איינער איז ווירקליך א סקעב, מוז דאָך דאָס קענען בעוויזען ווערען, און ווען א יוניאָן וועט אונז איבערגעבען אזעלכע בעווייזע וועגען אונזערען א מעמבער, וועלען מיר געוויס זאָפאָרט געגען איהם האַנדלען לויט אונזער אויבען־דערמאָנטען ארטיקעל 5 פונקט 1.

און די טהאטזאכע איז, אז ניט נאָר מען האָט אונז אָפיציעל קיין מאָל ניט געלאָזט וויסען וועגען אונזערע מעמבערס, וואָס סקעבען, זאָנדערן גראדע אים געגענטהייל: מיר האָבען שוין איין מאָל די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען דורך א בריעף דירעקט אָנגעפרעגט וועגען דעם, און אויפגעפאָדערט, זיי זאָלען אונז מעלדען, ווער פון אונזערע מעמבערס עס האָט געסקעבט, וועלען מיר נעהמען שריטע געגען זיי, און די געווערקשאפטען האָבען אונז אויף דעם ניט געענטפערט.

דאָס איז געווען אונגעפעהר מיט א יאָהר צוריק, ווען עס איז אויך געווען געמעלדעט אין א בעריכט פון די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען וועגען אזא בעשולדיגונג ווי די היינטיגע. מיר האָבען דעמאָלסט געשריבען צו די געווערקשאפטען, (ליסמאן) סעקרעטער זעהר א פריינדליכען בריעף, פערזיכערענדיג זיי, דאָס אויב עס געפינען זיך סקעבס צווישען אונזערע מעמבערס, איז עס נור מעגליך, ווייל מען האָט אונז וועגען דעם ניט געמעלדעט; מאכענדיג זיי אויפמערקזאם, דאָס עס איז ניט רעכט פון זיי אונז עפענטליך צו בעשולדיגען איידער זיי האָבען זיך צוערשט צו אונז געמאָלדען און בעטענדיג זיי, אימער אונז אזעלכע פאַלען צו מעלדען. אנטוואָרט זיינען זיי אונז שולדיג געבליבען ביזן היינטיגען טאָג.

ניט נאָר די עקזעקוטיווע איז בערייט צו נעהמען שריטע געגען

* זעה די רעזאָלוציע וועגען טרייד יוניאָנס, זייט 187.

סקעבס, — דאָס טהוען אויך די ברענטשעס. ברענטש 3, צום ביישפּיעל, האָט שוין לאנג אבגעוויזען געוויסע סקעבס פון איהר מיטטע.

אין איין ברענטש אונזערען זיינען מעהרער מעמבערס, אלטע טרייע סאָציאליסטען און יוניאָן־לייט צוריקגעגאנגען ארבייטען אין א סטרייק שאפּ, נאָכדעם ווי זיי האָבען אויסגעהאלטען א ביטערען קאמף פון אַכט וואָכען און נאָכדעם, ווי כמעט אלע יוניאָן לייט זיינען ביס־לעכווייז שוין געווען צוריק אריינגעגאנגען. אונזערע מעמבערס האָ־בען אם לענגסטען אויסגעהאלטען און זיינען געווען די לעצטע צוריק צו געהן ארבייטען. דאָך, אזוי ווי דער סטרייק איז אָפיציעל ניט ער־קלעהרט געוואָרען „אָף“, האָט די אונטערצייכענטע עקזעקוטיווע געפיהרט א לאַנגע, שטרענגע אַונטערזוכונג און האָט זיך שריפטליך אָנגעפרעגט ביי די נאציאָנאל אָפיסערס פון די בעטרעפענדע יוניאָנס. אויב אונזערע מעמבערס זיינען צו פערדאמען. מיר האָבען געהאט א לאנגע קאָרעספּאָנ־דענץ וועגען דעם און ניט גערוהט, ביז עס איז אונז קלאָהר געוואָרען, ווי מיר האָבען די זאך צו בעהאנדלען.

ווי מען זעהט, איז עס ניט מעהר ווי לייכטפערטיגע רכילות, ווען מען בעשולדיגט אונז אין דולדען סקעבס אין אונזער מיטטע.

ניט מעהר ווארהייט שטעקט אויך אין די אנדערע רעדעריי, דאָס די ברענטשעס פון ארבייטער רינג ליידיגען אוים די קאסעס פון די יו־ניאָנס. עס איז פונקט אומגעקעהרט! עס געהט ניט אוועק כמעט קיין מיטינג פון אונזערע ברענטשעס, אז עס זאָל ניט קומען א קאָמיטע פון א יוניאָן מיט בענעפיט טיקעטס און אנדערע געלד פאָדערונגען, און זיי געהען קיין מאָהל ניט אוועק ליידיג! אָבער קיין יוניאָן וועט ניט קע־נען אויפצייגען איין איינציגען פאל, וואו א ברענטש פון ארבייטער רינג האָט זיך געמעלדעט צו איהר נאָך שטיצע!

מיר בעדויערען זעהר די לייכטזיניגקייט, מיט וועלכע מען האָט זיך צוגעוואָהנט אין דער ארבייטער בעוועגונג צו ווארפען בעשולדיגונגען רעכטס און לינקס, ניט פרעגענדיג, אויב עס האָט א גרונד אָדער ניט. מיר בעדויערען נאָך מעהר, וואָס דיעזע געפעהרליכע לייכטזיניגקייט, וועל־כע ווארפט אריין א טויטענדען גיפט אין דעם מארך פון דער בעוועגונג, דורך דעם האס און קריגעריי, וואָס זי פערארזאכט, קריעגט אזוי לייכט נאָך דעם שארפען שווערד פון אונזער פרעסע אין איהר האנד אריין! מיר האָפען, אז דאָס וועט אן ענדע נעהמען און מען וועט ענדליך ניט דערלאָזען בעשולדיגען קיינעם עפענטליך, ביז די בעשולדיגונג וועט, אויף דעם רעגעלמעסיגען וועג פון קלאגען און אונטערזוכען ווי עס געהער גרינדליך אונטערזוכט און בעשטעטיגט ווערען.

דאן — און נור דאן — וועט קומען אין דער בעוועגונג די האר־

מאַניע, וועלכע איז דאָס חייסעסטע שטרעבען פון ארבייטער רינג בכלל און פון דיעזען אָפּיס בפרט, זינט ער איז געגרינדעט.

מיט סאָציאליסטישען גרוס,

אום אויפטראג פון די נאציאָנאל עקזעקוטיווע פון ארבייטער רינג.

ב. פייגענבוים, סעקרעטער.

אויך ברענטש איינס האָט געענטפערט מיט אַן „ערקלעהרונג“. („פאָרווערטס“, דעצ. 15, 1902).

אן ערקלערונג פון ארבייטער רינג ברענטש 1.

געעהרטע רעדאקטאָר!

ערלויבט אונז צו געבען פאָלגענדע ערקלעהרונג אין בעצוג די בעשולדיגונג געגען אונז פון די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען אין „פאָרווערטס“, דעם 26טען נאָוועמבער. די געווערקשאַפטען בעקלאָגט זיך אויף אלע פאָרטגעשריטענע אָרגאניזאציאָנען, און „הויפטזעכליך אויף דעם ארבייטער רינג“, אז זיי טהוען גאָר ניט פאר די יוניאָנס און האלטען נישט אב זייערע מעמבערס פון סקעבען אין צייט פון א סטרייק. קיינע בעמען און קיין צייט גיבען זיי אָבער ניט אָן. די 11 יעהריגע עקזיסטענץ פון „ארבייטער רינג“ צייגט גראדע דאָס געגענטהייל. הונדערטע דאָלארס האָט דיזער פעראיין אויסגעצאָהלט צו מיטגליעדער אין צייט פון סטרייקס, אום אָבצוהאלטען זיי פון סקעבען, און מעמבערס, וועלכע מען האָט ניט געקענט צוריקהאלטען, האָט מען אויסגעשלאָסען פון ארבייטער רינג. דאָס קענען מיר בעשטעטיגען — מיט פאקטען. אבוואחל דיזעלבע סקעבס זיינען ריין געוואשען געוואָרען אין זייערע יוניאָנס גופא און כשר'ע מעמבערס געבליבען. אין אָרדען אָבער האָבען זיי שוין מעהר נישט געקענט אריינקומען. לעצטען זונטאג האָבען די קלאוקמייקערס בעשולדיגט אונזערען א מעמבער (נישט אָפּיציעל), ווען דער מעמבער איז געקומען צו די עקזעקוטיווע, האָבען זיי איהם געזאָגט: „מיר האָבען צו אייך גאָר נישט“. ווייטער בעקלאָגען זיך די געווערקשאפטען, אז מיר ליידיגען אוים די קאסעס פון די יוניאָנס — נון, זאָגט מען ווייטער נישט ביי וועמען? ווען? מיר קענען איבערצייגען דאָס געגענטהייל. זייט דריי יאָהר האָט בלויז אונזער ברענטש אויסגעצאָהלט צו די בעוועגונג (עקאָנאָמישע און פאָליטישע) די קליינע סומע פון איבער 250 דאלאר. דער גרעסטער טהייל — צו יוניאָנס — א חוץ 20 אנדערע ברענטשעס פון ארבייטער רינג. „גענומען“ האָבען מיר ביי קיינעם ניט, אויסער 10 דאָלאר פיר טהעאטער טיקעטס ביי די קלאוקמייקערס. די דערמאָנטע פאקטען, וועלכע קענען צו יעדער צייט בע-

שטעטיגט ווערען, גיבען אונז א רעכט צו דענקען, דאָס יעדער אָרענטלי־כער יוניאָן־מאן ברויכט צו אונז בעלאנגען.

פאר וואָס שטעהען, אייגענטליך, די פאָרטגעשריטענע ארבייטער פון וויטען, בעלאנגען ניט צו קיין יוניאָן? זאָלען די דעלעגאטען נור ערנסט אונטערזוכען דיעזע פראגע אין אלגעמיין, וועלען זיי געוויס אויס־געפינען, אז דער חסרון איז נישט אין די פאָרטגעשריטענע פעראיינען. געוויס זיינען פאראן פיעלע אורזאכען. אונזער אויפגאבע איז עס אָבער נישט אָנצודייטען אויף דיעזע אורזאכען, נור ווען די געווערקשאפטען זאָלען עס פערלאנגען, וועלען מיר געוויס טהאָן אונזער פפליכט אין דער עפענטליכקייט. עס איז שוין נישט דאָס ערשטע מאָל וואָס מיר ווערען בעשולדיגט פון די געווערקשאפטען. מיר האָבען נישט געפונען ביז אהער פיר נויטיג צו ענטפערען, ווייל אלעס פלעגט גערערט ווערען „היני־טער די קוליסען“. יעצט אבער, אז עס איז געקומען אין דער עפענט־ליכקייט דורך דעם „פאָרווערטס“, האַלטען מיר פיר נויטיג צו ענטפערען.

מיט גענאָסענשאפטליכען גרוס,

די קאָמיטע פון ארבייטער רינג, ברענטש 1.

די נאציאָנאַלע עקזעקוטיווע רופט איהרע מיט־גליעדער אריינצוקומען אין די יוניאָנס און צו שלום אין דער באוועגונג.

גלייך נאך איהר ענטפער אויף די באשולדיגונגען פון די גע־ווערקשאפטען, האָט די נאציאָנאלע עקזעקוטיווע ארויסגעלאָזען צו די מעמבערס פון ארבייטער רינג פאָלגענדען אויפרוף:

(„פאָרווערטס“, דעצ. 16, 1902).

אן אלע מעמבערס און ברענטשעס!

ווערטהע פריינדע!

די אידישע ארבייטער בעוועגונג איז יאָהרען־לאנג געווען ארומגע־רינגעלט פון דער גיפטיגער שלאנג פון אינערליכע שטרייטעריען. די שלאנג האָט געבונדען איהר הענט און אויסגעזויגען איהר לעבענס־זאפט.

די הייסעסטע ווינשע און היילינסטע האָפנונגען פון אלע פריינד פון דער באוועגונג זיינען געווען, צו דערלעבען די גוטע שעה, ווען דיזע שלאנג וועט אראָבגעריסען ווערען און די בעוועגונג וועט ענדליך קריגען איהרע נאטירליכע כוחות און פריי מאכען איהרע גלידער.

דיעזע לאנג־געהאָפטע צייט, פריינדע, איז געקומען!

קיין שום אָרגאַנישע שריטיגקייטען זיינען ניט מעהר דאָ!

יעצט, אלזא, פריינדע איז די צייט געקומען אוועקצואוואַרפען דעם אלטען אויסרייד, אז מען איז „דיסגאָסטעד“ מיט דער בעוועגונג צוליעב די שטרייטיגקייטען און דאריבער וויל מען אין איהר קיין אַנטהייל ניט נעהמען!

דיעזער אויסרייד איז, איינענטליך, פריהער אויך אָפט נאָר געווען א בעקוועמער תירוץ פיר פוילקייט און נאַכלעסיגקייט. יעצט אָבער איז שוין קיין שום תירוץ ניטאָ, און עס איז געקומען די צייט, ווען די פפליכט רופט אונז, זיך פעסט צו נעהמען, צו קרעפטיגען און ענטוויקלען די אָרגאניזאציאָן פון דער ארבייטער קלאסע!

מיר מיינען דאָ די *וויכטיגסטע* אָרגאניזאציאָן פון די ארבייטער קלאסע; מיר מיינען די יעניגע אָרגאניזאציאָן, וועלכע איז דער איינציגער *פונדאמענט* פיר אלע אנדערע געביידעס פון ארבייטער אחדות:

מיר מיינען די *טרייד יוניאָנס*! פריינדע! ווען איהר זייט געוואָרען מעמבערס פון ארבייטער רינג, האָט איהר אויף זיך הייליג גענומען די פפליכט „צו העלפען ענטוויקלען אין די ארבייטער דעם זין פון אחדות“ און אויפבויען „אַן אונאבהענגיגע מאכט פון די ארבייטער קלאסע“. מיט שטאָלץ קענען מיר זאָגען, אז אלע מעמבערס פון „ארבייטער רינג“ זיינען טריי דיעזע פפליכט און ריין פון פערראַט. אָבער דיעזע פפליכט פאָדערט אויך פון אייך ענשטידען, *אריינצוגיין אין די יוניאָנס* און צו העלפען מיט אלע אייערע כוחות זיי אויסבויען און קרעפטיגען!

קיין תירוץ ענטשולדיגט הייגט'ניט אָן ארבייטער פיר ניט אריינגיין אין די יוניאָנס. ווען ער רעכענט, אז די בעשטעהענדע יוניאָנס פיהרען די אינטערעסען פון די ארבייטער קלאסע ווי מען דארף, איז דאָך געוויס ניטאָ קיין אורזאכע, ווארום ער זאָל ניט אריין אין זיי, זיי צו העלפען אין דער שווערער ארבייט, און צו פערגרעסערען זייער קראפט און איינפלוס, און אויך דורך די גרעסערע צאָהל צו געבען זיי א שטאַרקערע אנציהונגס קראפט פיר די מאסען, וואָס שטעהען נאָך פון וויטענס.

רעכענט איינער ווידער, אז די בעשטעהענדע יוניאָנס פיהרען ניט די ארבייטערס קאמפף ווי מען דארף, איז דאָך ווידער זיין פפליכט, ניט צו דערלאָזען שאדען די אינטערעסען פון די ארבייטער־קלאסע און אריינצוגעהן ווירקען, עס זאָל זיך בעסער פיהרען! אין דעם פאל, בעגייט מען דאָך געוויס א פערראַט געגען די ארבייטער קלאסע, ווען מען קוקט פון וויטענס, ווי איהרע אינטערעסען ווערען געשעדיגט, און מען מישט זיך גאָר ניט!

פריינדע! אויב אימיצער פון אייך האָט פיליכט קריוודעס צו די יוניאָן אָדער צו יענע, — געדיינקט, אז דאָס זיינען יעצט ניט מעהר די אלטע סאָרט קריוודעס וועגען „אונפערבעסערליכע" אָרגאנישע פעהלערען. די היינטיגע פעהלערען, נאָך אייער מיינונג, זיינען שוין געוויס בלויז די פאָלגע פון דעם, וואָס די עלעמענטען, וואָס וואָלטען געקענט בעסער מאַכען, שטעהען פון ווייטען!

דענקט אימיצער, אז די מאסען פון די אידישע ארבייטער זיינען אזעלכע, וואָס זייער נאטור איז, דורכאוים פארצוציהען נאָר שלעכטע פיהרער און קרומע פיהרונגען? אויב אזוי, טאָ זאָגט זשע, אי איהר גלויבט גאָר איבערהויפּט ניט אין די מעגליכקייט פון א אידישע ארבייטער בעוועגונג, ווי מען דארף! אָבער דאָס וועט דאָך קיינער פון אונז ניט זאָגען. מיר זיינען דאָך נאָר אָרגאניזירט אין ארבייטער רינג מיט דעם צוועק צו העלפען אויסבויען די ארבייטער בעוועגונג, טאָ גלויבען מיר דאָך אין איהר מעגליכקייט.

און דאן הייסט דאָך דאָס, אז מיר זיינען איבערצייגט, דאָס די אידישע ארבייטער מאסע אין אלגעמיין האָט פערשטאנד און עהרליכקייט גענוג זיך אויסצוקלייבען די בעסערע פיהרער און פיהרונגען. טאָ וועלכען גרונד קען אייער האָבען צו רעכענען, אז געוויסע פעהלערען אין די יוניאָנס זיינען אונפערבעסערליך?

פריהער פלעגען מאנכע מיינען, אז געוויסע פעהלערען זיינען „איינגעוואָרצעלט" געוואָרען אונטער געוויסע פערוואלטונגען. אָבער די אלטע פערוואלטונגען האָבען די אָבגעלאָפענע צייטען אין די לעצטע פאסירונגען שוין לאנג אויסגעווישט. די פעהלערען, וואָס אימיצער האָט יעצט פיליכט נאָך אויסצוזעצען אין יוניאָנס, זיינען יעדענפאלס ניט מעהר ווי מאָמענטאנע, צופעליגע, וועלכע קענען פערמידען ווערען, אויב מען גלויבט איבערהויפּט אין די פעהיגקייט פון די אידישע ארבייטער צו קענען אמאָל פיהרען יוניאָנס ווי געהעריג.

קיין שום פּרינציפּיעלע אָדער טאקטישע אָדער פראקציאָנעלע אנגעלעגענהייטען שיידען ניט מעהר קיינעם פון אונז מיט די בעשטעהענדע טרייד־יוניאָנס, און עס איז דעריבער ניטאָ קיין גרונד אָנצונעהמען, אז עמעצער זאָל ניט קענען האָבען אין זיי דעם גערעכטען טהייל איינפלוס, וואָס עס קומט יעדען טרייען מעמבער, אום ער זאָל קענען ווירקען צו ענדערען, וואָס נאָך זיין מיינונג דארף געענדערט ווערען.

אלזאָ, פריינדע! אים נאָמען פון די פּרינציפּען פון דעם ארבייטער רינג, און אום אויסצופיהרען דעם איינציגען צוועק זיינעם, צו וואָס מיר ארבייטען פיר איהם, פאָדערען מיר אייך אויף, ענטשידען און ענערגיש,

אריינצוגעהן אין די יוניאָנס און צו ארבייטען פיר זייער ענטוויקלונג, קרעפטיגונג און צוועקמעסיגע פיהרונג!

טהוט אייער פפליכט, פריינדע! און לאָמיר ענדליך פערווירקליכען פאָלשטענדיגע הארמאָניע צווישען אלע טיילען פון דער ארבייטער בעוועגונג.

מיט פריינדליכען גרוס,

פיר די נאציאָנאל עקזעקוטיווע, ארבייטער רינג.

ב. פייגענבוים, סעק.

די געווערקשאפטען פאָדערען, דער ארבייטער רינג זאָל אריינגעהמען אלס מיטגליעדער בלויז יוניאָן-לייט.

די געווערקשאפטען האָבען זיך ניט באגוגענט ניט מיט דער „ערקלעהרונג" און ניט מיט דעם אויפרוף פון דער נאציאָנאל עקזעקוטיוו קאָמיטע.

זיי זיינען ניט געווען צופרידען דערמיט, וואָס דער ארבייטער רינג איז א שוהלע פאר דער ארבייטער באוועגונג. זיי האָבען געוואָלט, אז אין ארבייטער רינג זאָלען אויפגענומען ווערען שוין פאָרטיגע, אויסשטודירטע יוניאָן-לייט.

אין „פאָרווערטס" פון 26טען דעצעמבער, 1902, איז ערשינען אן ענטפער פון די געווערקשאפטען, וועלכען מיר גיבען דאָ איבער:

וואָס מיר האָבען צו זאָגען:

(אנטוואָרט פון די געווערקשאפטען)

אָן אלעמען, וואָס זיינען פעראינטערעסירט אין דיזער פראגע.

מאָנטאָג אבענד, דעם 24טען נאָוועמבער, איז ביי די פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען פאָרגעקומען די פראגע: וואָס פאר א שטעלונג מיר זאָלען נעהמען געגען איבער די פיעלע רעוואָלוציאָנערע און פראָגרעסיווע ארבייטער קראנקען אונטערשטיצונגס פעראיינען, וואָס שרייען, אז זיי און נור זיי, זיינען די גרויסע טהייל פון דער ארבייטער בעוועגונג און האָבען דאָס רעכט צו זאָגען וועלכער סטרייק פון ארבייטער אָדער וועלכע פאָדערונג פון א יוניאָן איז א גערעכט און וועלכע ניט. און צו זעלבער צייט שיקען זיי דעלעגאטען צו יעדען ארבייטער קאָנפערענץ, און זאָגען זיך א ברייטע דעה אין די פיהרונג פון די יוניאָנס, און גיבען ניט אכטונג, אז זייערע אייגענע מיטגליעדער זאָלען ווערען מעמבערס אין זייערע טרייד יוניאָנס.

אָבער איידער מיר וועלען איבערגיין צו די פאקטען און בעשולדי־גונג, ווילען מיר דאָ ציטירען א זאטץ, וואָס איז ערשיענען אין „פאָר־ווערטס" מיטוואָך, דעם 26טען נאָוועמבער, אונטער דעם טיטול „וואָס הערט זיך ביי די אידישע ארבייטער".

„...די דעלעגאטען האָבען בעשולדיגט הויפּטזעכליך דעם „ארביי־טער רינג" און די פּאָר בונדען, וועלכען האָבען זיך געגרינדעט מיט דעם צוועק צו העלפען די רעוואָלוציאָנערען אין רוסלאנד. דעם ארבייטער רינג האָבען די דעלעגאטען אטאקירט און אָנגעגעבען פאקטען ווי דיזע אָרגאניזאציאָן האָט ניט געטריוט אָפּצוהאלטען אייניגע מיטגליעדער פון צו געהן סקעבען, אבוואהל מען האָט זיי געלאָזט וויסען, אז זייערע מיטגליע־דער זיינען אימער פארטהאָן אין קעמפּפען פאר פערבעסערונג אין רוס־לאנד, און די לאגע פון די היגע ארבייטער צו פערבעסערען טרייט קיינער פון זיי ניט.

„...ערשט ניט לאנג דערצעהלט א דעלעגאט, זיינען צו איין מיטינג פון די ליידיעס וועיסט מייקערס יוניאָן ערשינען צוויי קאָמיטעס פון פערשידענע סאָסייעטיס נאָך שטיצע, און מען האָט קיינע פון זיי ניט ענטזאגט".

מאָנטאג, דעם 8טען דעצעמבער, לעזען מיר אין „פאָרווערטס" איין ערקלעהרונג פון ארבייטער רינג, אונטער וועלכע מיר נעהמען ארויס פאָל־גענדעס:

די נאציאָנאל עקזעקוטיווע פון ארבייטער רינג ערקלעהרט, היער־מיט, דאָס די דעלעגאטען, וועלכע האָבען „געגעבען דיזע פאקטען", מע־גען זיך זיי צוריקנעהמען און אבטראָגען אהין, וואו זיי האָבען זיי גע־נומען, דען מען האָט זיי מיאוס אבגענארט!"

„אזוי וויט איז דאָס פון דער וואהרהייט, אלס דער „ארבייטער רינג" האָט גאָר ניט קיין שום אנדערען צוועק, ווי נור צו זיין א פארשולע פיר די טרייד יוניאָנס, ווי פון די פּאָליטישע ארבייטער בעוועגונג!"

פריינדע פון דער נאַציאָנאַלע עקזעקוטיווע, איז דאָס מעגליך, אז איהר ווייסט ניט וואָס עס קומט פאָר אין אייערע ברענטשעס? דען אז מיר, די דעלעגאטען זאָלען דארפען אבטראָגען דיזע פאקטען אהין, וואו מען האָט זיי גענומען, וועט ניט זיין וויט צו געהן, נור מען וועט זיי דארפען איבערלאָזען אין ברענטש איינס. דאָרטען אין די פּראָטאָקאָלען וועט איהר געפינען (אויב מען האָט דאָס פערשריבען), אז א קאָמיטע פון די קלאָוקמאכער יוניאָן האָט פערלאנגט, אז מען זאָל נעהמען שריטע געגען א פּאָר „פריינד", וואָס זיינען געבליבען ארבייטען (סקעבען), און די קאָמיטע איז בעאַנטוואָרטעט געוואָרען: מיר ווייסען שוין אייערע

סטרייקס. אין ברענטש איינס ווערט איהר געפינען א מיטגליעד, וואָס האָט צוגענומען די געלד ביי א לאָקאל פון די קלאוקמאכער, און טאקע דעם ערשטען אבענד ווי ער איז ערוועהלט געוואָרען טרעזשורער, האָט ער אוועקגעמופט מיט די געלד, און פערגעסען צו לאָזען זיין נייעם אד־רעס. נאָך א לאנגע רייהע פון פאָדערונגען ביים רינג איינס, האָט ער זיך ענדליך פערגלייכט מיט'ן לאָקאל. אין ברענטש איינס ווערט איהר געפינען קלאוקמאכער, וואָס האָבען געמאכט קאָנטראקטען, און איהר, פריינדע פון די נאציאָנאלע עקזעקוטיווע, ווייסט, וואָס עס הייסט מאכען א קאָנט־ראקט מיט א באָס אָהן דער יוניאָן. ווען די בעאמטע פון דער יוניאָן האָבען געטרייט צו אָרגאניזירען א שאפּ, וואו דיזע קאָנטראקטאָרס ארביי־טען, האָבען די איבעריגע ארבייטער ערקלעהרט, אז עס איז נוצלאָז, ווייל זעקס בלייבען ארבייטען, און דאָס ברעכט שוין דעם סטרייק. מיר וואָל־טען אייך אויסגערעכענט א ליסטע פון נעמען, פון וועלכע איהר וואָלט געשטוינט! מיר וועלען אָבער די ליסטע צושיקען צו אייך, און מיר וועלען דאן זעהן, וואָס איהר וועט טהאָן. איהר זאָגט, מען האָט אייך ניט געלאָזט וויסען? מיט א קורצע צייט צוריק איז ערשינען א שטימע פון פאָלק אין „פאָרווערטס", וואו מען בעקלאָגט זיך אויף א פריינד פון ארבייטער רינג, וועלכער איז א פאָרמאן אין שרייערס שאפּ פון טאבעקא סיגארעטס, און די קלאגע בעשטעהט אין דעם, אז ער נעהמט ניט ארויף קיין נייע האנד צו דער ארבייט, סיידען מען זאָל איהם געבען פינף דאָ־לאר, אבוואהל מען דארף האָבען ארבייטער אין שאפּ. און ווען א קאָמיטע פון דער פראָגרעסיוו ראָלד סיגארעטס מייקערס יוניאָן האָט געפאָדערט רעכענונג דאפיר, האָט איהר דער פריינד ערקלעהרט, אז מען דארף ניט קיין ארבייטער. ווארום האָט ברענטש איינס ניט גענומען קיין שריטע? דאָ האָט מען זיי דאָך שוין געוויס געלאָזט וויסען און טאקע עפענטליך.

ברענטש איינס ערקלעהרט אין א רעזאָלוציע, אז זיי וועלען טהאָן זייער פליכט אין דער עפענטליכקייט, אויב די געווערקאשפטען וועלען זיי דאָס ערלויבען? גוט, פריינדע, טהוט! איהר קענט טהאָן בלויז דאָס ווי ארויסוואַרפען — די יוניאָן־לייטע אָדער ארויסשטעלען צום שאנד־קלאָץ די יעניגע, וואָס פערראַטהען זייערע יוניאָנס.

ווייטער, פריינדע פון דער נאציאָנאל עקזעקוטיווע, פּרובירט אקארשט ערוועהלען א קאָמיטע צו ברענטש עלף, פון בראָנזוויל, א פארטיגער נעסט פון סקעבס! איהר ווילט פייטען? יע, איהר זייט דערצו בערעכטיגט.

אין צייט פון דזשענעראל שניידער־סטרייק, האָבען מיטגעסטרייקט אויך די ני־פענטס מייקערס יוניאָן. אין בראָנזוויל געפינט זיך א שאפּ פון ניע־פענטס. און דער באָס הייסט לעווין. נו, ביי דיזען לעווין איז בעשעפטיגט א האלבער ברענטש, וועלכע זיינען ניע־פענטס מייקער,

און מערקווירדיגער ווייזע זיינען זיי די פריינדע פון ברענטש 11 גע־ וועז געצוואונגען אריינצוגעהן אין דער יוניאָן, און געצוואונגען האָט זיי קיין אנדערער ווי דער באָס אליין, ווייל דער מאנופעקטשורער פעק, (אזוי איז זיין נאָמען), האָט אונטערגעשריבען מיט די גארמענט וואָיר־ קערס א קאָנטראקט. איין מאָל, ווען דער „וואָקינג“ דעלעגאט קומט ארויף קאָלעקטען דיוס, זאָגען די „פריינדע“, אז מיר ווילען ניט בעלאנ־ גען צו דער יוניאָן, און אזוי ווי דער קאָנטראַקטאָר לעווין האָט א נאָוט אויף 100 דאָלאר ביי דער יוניאָן, וועלען זיי זיך צוזאמענלייגען די געלד, געבען דעם באָס, און נור ניט געהן אין דער יוניאָן. דער באָס איז אָבער געווען אויף אזוי פיעל טאָלעראנט, און זיי געזאָגט, אז אויב זיי ווילען ניט געהן אין דער יוניאָן, קענען זיי ביי איהם ניט אר־ בייטען, און האָט פון זייערע ווידזשעס ארונטערגענומען דיוס און בע־ צאָהלט אין דער יוניאָן. טרויעריג, האָ? און נאָך מעהר, אז עס פלעגט קומען צו די צעהן שטונדען, פלעגט דער באָס ווערען דער שאפ דעלע־ גאט, אויסלעשען די גאז. און יעצט זיינען זיי פערבליבען סקעבס. פון דער צייט אָן וואָס דער אגרימענט האָט זיך געענדיגט.

מיר ווילען ניט פערנעהמען צופיעל פלאץ, ווייל מען קען נאָך אָנגעבען פיעלע אזוינע פאקטען. מיר וועלען אָבער קומען צום שלוס און זאָגען: אויב דאָס איז די פארשוהלע פון טרייד יוניאָניזמוס, וועל־ כע דער ארבייטער רינג קליימט, איז דאָס זייער א טרויעריגע.

און מיר וואָלטען אייך רעקאָמענדירט, בעסער אוועקצוואַרפען איי־ ערע דיפּלאָמאטישע ווערטער ביים אויפנעהמען נייע מיטגליעדער, און אנ־ שטאט צו שטעלען די פראגע ווי איהר גיט אָן אין אייער ערקלעהרונג, וועלכע מיר קאָפּירען דאָ:

„נעהמט איהר זיך פאר צו שטיצען און טריי בייצושטעהן די אר־ בייטער, אין זייערע אנשטריינגונגען צו העכערען זייערע לוינען, צו פער־ קירצערען די ארבייטס־צייט און איינצופיהרען געזונדהייטס־גינסטיגע אומשטענדען ביי דער ארבייט, דורך די מאכט פון זייער אחדות אין יע־ דער בעציהונג?

פערפּפליכטעט איהר זיך, צו העלפען ענטוויקלען אן אונאבהענגיגע מאַכט פון די ארבייטער, אלס געגנערייי צו די רעגירונגס געוואַלט פון די קאפּיטאליסטען דורך זייערעביידע פארטייען, און ניט צו העלפען שטארקען דיזע פארטייען?“

און נור ווען דער קאנדידאט זאָגט „יאָ“ אויף דיזע פראגע, און גיט זיין עהרען וואָרט, „צו היטען געטריי צו דער ארבייטער בעוועגונג„ ווערט ער אויפגענומען.

ווארום די גאנצע צערעמאָניעס? די בעסטע פראגע איז די: „זייט איהר א יוניאָן מאן? און אז ניט, געהט־זשע אין אייער יוניאָן בעפאָר, און דאן קומט צום ארבייטער רינג. דען איהר אליין ווייסט גאנץ גוט, אז אין דער צייט, ווען איהר לייגט פאָר דיזע פאָרלעזונג פאר א מיט־גליעד, וועלכער איז א קאָנטראקטאָר, און ער ענטפערט יא, דאן ברעכט ער זיין וואָרט נאָך איידער ער איז אריינגעקומען אלס מיטגליעד. דען איהר ווייסט, און די ערפאהרונג האָט אלעמען בעלעהרענט, אז א קאָנט־ראקטאָרס אויפגאבע איז ענטגעגען געזעצטע פון ארבייטער, און אזוינע פאָר קאָנטראקטאָרס געפינען זיך אין אייערע רייהען אלס מיטגליעדער. איהר ערקלעהרט, אז ביי אייער קאָנווענשאָן, האָט איהר אָנגענומען א רעזאָלוציאָן און מאָראליש פערפפליכטעט אייער מיטגליעדער, אז זיי זאָ־לען אריינגעהן אין זייערע טרייד יוניאָנס. מיר ווילען אייך אויפמערק־זאם מאכען אויף א פאקט, אז דיזע רעזאָלוציאָן האָט איהר אויך ניט אָנ־גענומען מיט אייער פרייען ווילען. די פעראייניגטע אידישע געווערק־שאפטען האָט געשיקט א קאָמיטע צו אייער קאָנווענשאָן, און נאָכדעם ווי זיי האָבען געדארפט ווארטען א פיער שטונדען, האָט איהר געצייגט אייער גנאדע און זיי צוגעלאָזען,, און אויף דעם פערלאנג פון די גע־ווערקשאפטען, האָט איהר אָנגענומען די, מיט צוקער בעשאָטענע, רעזאָ־לוציאָן.

מיר, די דעלעגאטען, וועלכע פערטרעטען אין די געווערקשאפטען פערשיידענע טרייד יוניאָנס, ערקלעהרען היערמיט, אז מיר ווילען ניט רוהען ביז אלע מיטגליעדער פון אייערע רייהען ווילען ניט אריינגעהן אין זייערע יוניאָנס.

מיר ערקלעהרען היערמיט, אז מיר ווילען מיט פעראכטונג צוריק־ווייזען אירגענד וועלכע קאָמיטע, וואָס ווענט זיך צו אונז ווענדען נאָך פינאנציעלע אָדער מאָראלישע שטיצע פון וועלכען עס איז בונד אָדער רע־וואָלוציאָנערען פעראיין, אזוי לאנג עס ווילען זיך געפינען אין זייערע רייהען ארבייטער פון אונזערע טריידס, און זיינען ניט קיין מיטגליעדער פון אונזערע יוניאָנס.

אונזער גאנצע ענערגיע וועט פון יעצט אָן פערוועגדעט ווערען צו בע־קעמפפען יעדע אָרגאניזאציאָן, וועלכע וועט מיט איהרע פליגלען פון רעוואָלוציאָן אָדער פראָגרעסיווען נאָמען ווילען פערטהיידיגען די יע־ניגע, וואָס שטערען אונז אין אונזער אלטעגליכען קאמפף, פאר אונזער עקזיסטענץ.

מיר האָפען אָבער, אז עס וועט צו דיזעס ניט דארפען קומען. אזוי לאנג יעדע פון דיזע אָרגאניזאציאָנען וועט שטעלען אלס איהר מ אָ ט אָ,

ארײן אין אײערע טרײד יוניאָנס און מיט פעראייניגטע קרעפטען אויפ'ן עקאָנאָמישען און פּאָליטישען פעלד קעמפּפען פאר די פערבעסערונג און פאר די אָבשאפונג פון דער יעצטיגער מיזעראבלע סיסטעם פון נויט, עלענד און צרות און אויף איהר אָרט איינפיהרען א געזעלשאפט פון פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט.

פעראייניגטע אידישע געווערקשאפטען.

דער ענטפער פון די געווערקשאפטען, ווי זייערע באשולדי־גונגען האבען ארויסגערופען א שטורם פון פראָטעסטען אין די קרייזען פון ארבייטער רינג.

די נ. ע. ק. האָט דורך א צושריפט צו די ברענטשעס איינגערו־פען א קאָנפערענץ וועגען די באשולדיגונגען. אויף דער קאָנפע־רענץ האָט מען די געווארקשאפטען ניט געשאנעוועט.

די קאָנפערענץ האָט ערוועהלט א קאָמיטע פון 5 צו אונטערזו־כען די „פאקטען" און זייער באשלוס לאָזען וויסען אין דער פרע־סע. די נ. ע. ק. האָט זיך צוריקגעצויגען, ווען זי האָט געזעהן, אז די דעבאטען ווערען געפיהרט צו לײדענשאפטליך.

דעם צווייטען יאנואר, 1903, איז ערשינען א „פּאָלקס־שטימע" פון ס. יעלין, וואו ער זאָגט, דאָס „די באהויפּטונג פון די גע־ווערקשאפטען, אז אין בר. 11 זיינען געווען סקעבס איז פאַלש".

אויך האָט אין דער אייגענער צייט פארעפענטליכט אן ער־קלעהרונג אין „פּאָרווערטס" ש. בולגאטש בנוגע דעם סכסוך צווי־שען א. ר. און די געווערקשאפטען, און האָט אָנגעוויזען אז די ברענטשעס האבען גראדע געהאָלפען די יוניאָנס אין אלע הינ־זיכטען.

אין „פאָרווערטס" פון יאנואר 5, 1903, איז די פראגע וועגען דעם סכסוך באַרירט געוואָרען עדיטאָריעל פון ש. פעסקין (דר. פעסקין איז דעמאָלט געווען דער רעדאַקטאָר פון „פאָרווערטס) און אָט וואָס ער זאָגט אין זיין עדיטאָריעל:

פיעלע מעמבערס פון „אַרבייטער רינג" קענען מיר ניט פערציהען פיר וואַס אין זייער פייט מיט די געווערקשאַפטען האָב איך געגעבען גע־רעכט צו די לעצטע. אויף דעם מוז איך גלייך ערקלעהרען פאָלגענדעס: ווי עס זעהט אויס פון דעם בעריכט פון די קאָנפערענץ פון „אַרבייטער רינג" האַבען די דעלעגאַטען די גאַנצע פראַגע פערוואַנדעלט אין אַ פער־זענליכע. די דעלעגאטען פון די געווערקשאפטען האָט מען געזאָגט זיינען קאָררופּט, זיי פערטרעטען ניט די יוניאָנס, די לידערס פון די יוניאָנס זיינען אויך ניט בעסער, און די פיהרונגען פון די יוניאָנס זיינען אַזעלכע,

אַז קיין אנשטענדיגער מענש קען דאָרטען ניט בלייבען. איך וויל דאָ ניט אַריינגעהן אין די פראַגע אויף ווי וויט דאָס איז אַלעס איבער־טריעבען, איך האָב אָבער ווייניגער פון אַלעס געהאַט אין זינען די פער־זענליכע זייט פון די פראַגע. איך זעה מעהר ניט, ווי די טריידיוניאָנס הויבען אָן אויפצובליהען אין גאַנצען לאַנד, און ווי די אידישע יוניאָנס הייבען אָן אַרויסצואווייזען אַ נייע לעבעדיגקייט. איך גלויב דעריבער, אַז עס איז די פליכט פון יעדען איינעם דיזע אויפבליהונג צו העלפען און ניט צו שטערען, און דער בעסטער וועג צו העלפען איז צו זעהן, אַז יעדער אַרבייטער זאָל ווערען אַ יוניאָן מאַן. דער „אַרבייטער רינג“ קען נאָך מיין מיינונג פאָלקאָמען אַפּאַרדען אַז די נייע קאַנדידאַטען זאָלען פריהער זיין יוניאָן לייטע, אויב עס איז דאָ אַ יוניאָן אין זייער טרייד. וואָס אנבע־לאַנגט די אַלטע מיטגליעדער, קען מען אויך גאַנץ לייכט מאַכען אַ רול, אַז די יעניגע אַרבייטער, וועלכע זיינען ניט קיין יוניאָן לייטע זאָלען ניט האָבען דאָס רעכט צו דיענען אויף אירגענד וועלכע עהרענהאַפטע קאָמיטע. נאָך אַמאָל אָבער אום ניט צו פערגעסען, מען דאַרף עס אַלעס איינפיהרען ניט צו געבען אַ סאַטיספעקשען די דעלעגאַטען פון די געווערקשאַפטען, נור צו טאָהן די פפליכט צו די אַרבייטער בעוועגונג.

ש. פּ.

בעפאָר דעם עדיטאָריעל האָט גענ. פעסקין געשריבען אַ אַר־טיקעל, דעם 27טען דעצעמבער, 1902, וואו ער האָט גע׳מוסר׳ט דעם ארבייטער רינג.

אויף זיין אַרטיקעל און אויף זיין עדיטאָריעל האָט די נאַצ. עקז. געענטפערט אין „פאָרווערטס“ (יאנואר 12, 1903).

אין „פאָרווערטס“ פון דעם 23טען יאנואר (1903) געפינען מיר פאָלגענדע צוויי נאָטיצען:

אַן די פאַראייניגטע אידישע געווערקשאַפטען!

צום דריטען מאָל פאָדערען מיר אייך עפענטליך אויף ענדליך צו האַלטען אייער פערשפרעכען און אונז צו צושטעלען די נעמען פון אונ־זערע מעמבערס, וועלכע האָבען זיך, לויט אייערע בעשולדיגונגען, פער־זינדיגט געגען די טרייד יוניאָן בעוועגונג, מיט די ב ע ו ו י י ז ע פון זייער שולד.

די נאַצ. עקזעק. פון אַרב. רינג.

אַן אַלע ברענטשעס פון אַרבייטער רינג!

ייערטהע פריינדע!

איהר זייט געבעטען צו צושיקען צו דער עקזעקוטיווע אַ גענויע ליסטע פון אַלע אייערע אונטערשטיצונגען צו די טרייד יוניאָנס און די

אַרבייטער בעוועגונג אין אַלגעמיין, אָנגעבענדיג יעדע סומע בעזונדער, מיט דעם דאַטום און וועמען דאָס איז געגעבען געוואָרען, אויך אַלעס אַנדערע, וואָס איהר האָט אויפגעטאָהן פיר די אַרבייטער בעוועגונג זייט איהר עקזיסטירט.

מיט פריינדליכען גרוס,

דאָס קאָמיטע.

די נ. ע. ק. האָט געזוכט מיט אַלע מעגליכקייטען איינצו־שטעלען די מחלוקות, און אַ דאנק איהרע טאַקטישע, רוהיגע צו־שריפטען זיינען די ליידענשאפטליכע, ניט־איבערלייגטע באשולדי־גונגען, בּיסלעכוויז פארשוואונדען פון דער פרעסע און פון די פאַרזאַמלונגען.

דער אַרב. רינג וואַקסט און פארצווייגט זיך אַלץ מעהר און מעהר.

דער אַרבייטער רינג בוים איז פון דעם אַנגריף־שטורם, וואָס די גוועוערקשאַפטען האָבען אויף איהם געמאַכט, ניט געשעדיגט געוואָרען. פאַרקעהרט, ער איז געוואָרען שטאַרקער, פעסטער, סיי אין דער טיף און סיי אין דער ברייט.

יעדע וואָך זיינען צוגעקומען נייע בּרענטשעס. דער אַלטער אָפיס איז געוואָרען קליין, און אָנפאַנג נאָוועמבער 1902 האָט דער אָפיס אריבערגעמופט אויף 261 הענרי סטריט.

די ערשטע זיצונג פון דער נ. ע. ק. אין דער נייער הויפּט־קוואַרטיר איז פאָרגעקומען דעם 9טען נאָוועמבער.

אין יענער צייט איז אַרויסגעשוואומען דער געדאַנק צו האָבען אַן אייגענעם לייבאָר־לייסעאום.

אויף איהר זיצונג, דעם 20טען יאַנואַר, 1903, האָט די נ. ע. ק. רעקאָמענדירט צו אַלע בּרענטשעס צו שטיצען די אידעע פון אַ לייבאָר־לייסעאום.

אונגעפעהר מיט אַ פּאָר וואָכען שפּעטער איז אין „פאָרווערטס" ערשינען פאָלגענדער נאָטיץ:

אַ פרייליכע שטיקעל נייעס פאַר אַלעמען!

די אידישע אַרבייטער ווילען קריגען אַן אייגענע חיים, אַן אייגענע געביידע.

איז עס דעם מאָל שוין זיכער?

יא! פאזיטיוו! דער ארבייטער רינג געהט בויען אן אייגענע היים. א „לייבאר אינסטיטוט“.

ארבייטער! שליסט אייך אן אין ארבייטער רינג און העלפט אונז בויען!

ניט אלץ איז אבער געווען אזוי פרעהליך אין ארבייטער רינג. דער עולם איז נאך ניט געווען גענוג דיסציפלינירט און מאנכע ברענטשעס זיינען ניט געווען אזוי פינקטליך מיט זייערע צאהלונגען אין גענעראל אפיס. אנדערע האבען געהאלטען איבערהויפט פאר אן איבעריגע, ניט־נויטיגע פארמאליטעט צו צאהלען פינקטליך, אנ־דערע, ווידער, האבען פשוט ניט געהאט און האבען ניט געקענט זיין פינקטליך. בינו־לבינו איז געווען צרות. די קאסע פון ארדען איז דורך דעם געווארען מאגער און די נ. ע. ק. האט געמוזט זוכען מיטלען, ערשטענס, ווי צו פארקלענערען די הוצאה און, צווייטענס, געפינען א וועג ווי אזוי צו צווינגען די ברענטשעס, זיי זאלען אפ־צאהלען די חובות צום גענעראל אפיס.

אנפאנג יאנואר 1903 האט די נ. ע. ק. באשלאסען ארויסצונעמען די אדווערטייזמענטס פון „פארווערטס“, ווייל עס קאסט צופיעל געלד.

ברענטש 5 (וואס און לייבאר) האט ניט באצאהלט זיינע שולדען.

דעם צווייטען סעפטעמבער 1902 איז אפגעהאלטען געווארען א דזשאינט מיטינג פון דער קאנטראל קאמיטע מיט דער עקזע־קוטיווע, וואו עס איז באהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען בר. 5. עס איז באשלאסען געווארען דעם ברענטש צו שטרייכען, סיידען ער וועט נעמען אויף זיך צו באצאהלען דעם לעצטען באלאנס, וועלכען ער איז געבליבען שולדיג.

דער ברענטש האט דעם באשלוס ניט געפאלגט און איז טאקע סוספענדירט געווארען, ביז ער האט צוריק איינגעצאהלט זיינע שולדען.

ער איז צוריק רעאינסטייטעט געווארען אין מאי 1903, נאך דער דריטער קאנווענשאן.

אויך בר. 11 האט קיין חשק ניט געהאט צו זיין פינקטליך, האט די עקז. קאמיטע איהם געגעבען 14 טעג צייט מיט דער התראה, אז ער וועט האבען דעם זעלביגען מזל ווי בר. 5.

בר. 7, וועסט האבאקען, בעט מען זאל איהם פארלענגערען די צייט פון איינצאהלען, ווייל זיינע מעמבערס זיינען אלע אין סטרייק. אזא פארשלאג איז, פארשטעהט זיך, באוויליגט געווארען.

פאר אזא קליינעם אַפּיס מיט אזא שווערע, קאָמפּליצירטע בוכפיהרונג, מיט אַ גענעראַל־סעקרעטער וואס איז געווען אי דער אָרגאַניזאַטאָר, אי דער בריעף־שרייבער, אי דער לעקטשורער, און האָט געקענט בלויז אָפּגעבען אַ פּאָר שעה אַ טאָג צו דער אָפּיס־ארבייט, זיינען די געשעפטען מיט די ברענטשעס, די אויסגלייכונגען אין זייערע צאָהלונגען, געווען אביסעל פאַרנאַכלעסיגט. עס איז נויטיג געווען כאָטש אַ שטיקעל הילף מן הצד. זאָגט אבער די קאָנסטיטוציע, אַז מעהר ווי „איין באַצאָהלטער בעאַמטער טאָר ניט זיין". און „דער איינציגער באַצאָהלטער בעאַמטער" האָט ביי זיין בעסטען ווילען און פעהיגקייט ניט געקענט אויספיהרען די אַרבייט, וואס איז געווען אויף איהם אַרויפגעלייגט. האָט ער גענומען אַ געהילף און איהם געצאָהלט פון זיינע אייגענע שכירות (דריי דאָלאַר אַ וואָך).

איז ווידער געוואָרען אַ ויצעקו (אין ברענטש 1, וואס האָט געזוכט אַלע מיטלען פּטור צו ווערען פון פייגענבוים'ן). סטייטש! עקספּלואַטאַציע, לוין־שקלאַפעריי אין אַרבייטער רינג! אויב דער סעקרעטער איז ניט פעהיג און קען ניט טאָן די אַרבייט — זאָל ער געהן! מיר זיינען ניט מחויב צוליב דעם אונפעהיגען סעקרעטער אַנצושטעלען אַ „צווייטען באַצאָהלטען בעאַמטען!" אָדער דער־לאָזען, אַז אַ קלוירק זאָל זיך געפינען אין אָפּיס!

גענ. ב. פייגענבוים'ס מערכה אַלס גענעראַל סעקרעטער איז אסור געווען וואס מקנא צו זיין.

און דער אָרדען איז טראָץ דעם אַלעם געוואַקסען! נייע שפּראָצען, נייע צווייגען, נייע ברענטשעס. צוגעקומען אַ ברענטש אין סאָמיט, נ. דזש., וואו עס זיינען געווען אַ סך אידישע וועבער. מ. האסקעל איז געווען איינער פון די גרינדער פון דעם סאָמיט'ער ברענטש. נאָך אַ סטרייק אין סאָמיט זיינען די טעטיגע מיט־גלידער אַריבער קיין פּעטערסאָן, נ. דזש.

די „האַמלער פּראָגרעסיוו סאָסייעטי" פון 138 לודלאָו סטריט איז געוואָרען אַ ברענטש פון אַרבייטער רינג.

די „האַמלער" זיינען געווען זעהר פּאָפּולער אויף דער אידישער דאַריקאַלער גאַס מיט זייער קולטורעלער טעטיגקייט.

אונזער פריינד הלל זאַק — שפּעטער אַזא וויכטיגער טוער אין אָרדען, וועלכער איז עד היום פאַרבונדען אַלס אַן אַנגעשטעל־טער אין אָפּיס — איז געווען דער הויפּט־פיהרער פון דער „האַמ־לער פּראָגרעסיוו סאָסייעטי".

אנטלויפענדיג פון רוסלאנד צוליב פאליטישע אורזאכען, האט זיך פריינד זאק דא אין ניו־יארק איבערגעגעבען מיט לייב און לעבען צו אויפקלערונגס־ארבייט; ער האט געגרינדעט „די ארבייטער בילדונגס־שולע", וואו עס האבען געהאלטען סיסטעמאטישע לעקציעס דר. קאספע, דר. ש. פעסקין, די אינגערמאנס, באגין און אנדערע. די „שולע" האט עקזיסטירט א פאר יאהר און איז געווען א צענטער פון קולטור פאר דער איינגעוואנדערטער יוגענד פון האמעל און אומגעגענד.

א דאנק דער איניציאטיווע פון דער סאסייעטי (און הויפטזעכליך פון דעם אונערמידליכען הלל זאק) האט דער שפעטער אזוי קלעגליך־„באריהמטער" עוואלענקא אנגעפאנגען ארויסצוגעבען וויסענשאפטליכע ביכער אין אידיש (דר. קאספע'ס „כעמיע", קראנץ'ס „קולטור־געשיכטע" און אנדערע).

די דאזיגע ביכער האבען געהאט א גרויסע באדייטונג. די אינטעליגענטע ארבייטער האבען געשלונגען יעדעסווארט, וואס איז זיי איז געווען געשריבען.

אט די ביכער האבען געשאפען א נאכפראגע אויף אנדערע ערנסטע ביכער.

די האמלער פראגרעסיוו סאסייעטי האט אין 1901 געגרינדעט די „סאציאליסטישע ארבייטער־קאסע", וועלכע האט לויט איהרע פרינציפען געקענט ארייננעמען א זעהר באשרענקטע צאהל מיטגלידער. זי איז ניט געווען ערפאלגרייך. ענדע 1902 איז די סאסייעטי געווארען א ברענטש פון ארבייטער רינג.

דאס איז אונזער היינטיגער ברענטש 20.

ברענטש 20 איז דער ערשטער לאנדסמאנשאפט ברענטש אין ארבייטער רינג, וואס האט געטראגען דעם נאמען פון א שטאט. די „האמלער" האבען פאקטיש אויסגעלייגט דעם וועג פאר אנדערע לאנדסמאנשאפט סאסייטים, וואס האבען זיך שפעטער אנגעשלאסען אין ארדען, און רופען זיך נאך עד היום אויף די נעמען פון זייערע געבורטס־שטעט.

מיט'ן פרישען ברענטש זיינען צוגעקומען נייע ענערגישע ארבייטער, ווי הלל זאק און אנדערע, וועלכע האבען שפעטער געשפיעלט א ראלע אויף די קאנווענשאנס פון ארדען און אין אלע זיינע ענינים.

אויך איז דעמאלט אינסטאלירט געווארען דער ערשטער ברענטש אין נוארק, נ. דזש., (ברענטש 23), מיט 24 מיטגלידער, און א ברענטש אין בראנקס מיט 15 מיטגלידער, (ברענטש 24).

די קולטורעלע ארבייט אין די ברענטשעס איז געווען אין דער צייט, צווישען דער צווייטער און דריטער קאנווענשאן, א לעבעדיגע. פאר אונטערשטיצונגען אויסערהאלב דעם אָרדען — פאר סטרייקס וכדומה — זיינען אויסגעגעבען געווארען באדייטענדע סומעס.

בר. 2 האט אין דעם יאהר געעפענט א קאאפּעראטיווע סטאר.

אין דעמזעלבען יאהר האט זיך אנגעהויבען א סכסוך צווישען דער נ. ע. ק. און דער קאנטראל קאמיטע.

די קאנטראל קאמיטע, וואס איז געווען צונויפגעשטעלט פון א מעמבער פון יעדען ברענטש אין גרייטער ניו־יארק, האט צוריקגעוויזען א באשלוס פון דער נ. ע. ק.

די עקזעקוטיווע האט גע'טענה'ט, אז די קאנטראל קאמיטע האט ניט קיין רעכט דערצו.

די קאנטראל קאמיטע האט אבער גע'טענה'ט, אז זי האט יא דאס וועטא־רעכט.

די פראגע איז ארויסגעשיקט געווארען צום רעפערענדום.

דער סכסוך האט שפעטער געפיהרט דערצו, דאס די קאנטראל קאמיטע איז געענדערט געווארען סיי אין איהר צאהל מיטגלידער און סיי אין איהר סטאטוס.

נאהענט בעפאר דער דריטער קאנווענשאן איז שטארק דיסקוטירט געווארען וועגען טרייד־יוניאן ברענטשעס.

בר. 1 האט רעקאמענדירט, ניט אריינצונעמען טרייד־ברענטשעס. ברענטש 15, הארטפארד, האט אונטערגעהאלטען בר. 1 („פארווערטס“, אפריל 1, 1903).

בר. 11 (בראנזוויל) איז ניט נור געווען קעגען טרייד־ברענטשעס, נאר בכלל קעגען אריינגעמען פאראיינען אלס ברענטשעס. („פארווערטס“, אפריל 21).

עס איז ארויפגעשוואומען די פראגע צו האבען אן ארגאנייזער און צו גרינדען סטייט־קאמיטעס.

אט די פראגען זיינען געווען פונקטען פונ'ם טאגעס־אָרדנונג אויף דער דריטער יעהרליכער קאנווענשאן.

די פרוי אין ארבייטער רינג.

ווען דער ארבייטער רינג פעראיין האט זיך געגרינדעט אין 1892, זיינען צווישען די ערשטע מיטגלידער געווען א פאר פרויען.*)

---

*) זעה אויבען.

די ערשטע קאנסטיטוציע, ארטיקעל 8, באשטימט: „יעדע פערזאן אהנע אונטערשיעד דער רעליגיאן, אבשטאמונג, געשלעכטס קאן אין דיעזעם פעראיין אלס פריינד אויפגענומען ווערדען“.

פרויען האבען שטענדיג גענומען אן אקטיווען אנטייל אין אלע אונטערנעמונגען פון פעראיין און האבען זיך גערעכענט אלס גלייכבארעכטיגטע מיטגלידער.

די פרויען פון מעמבערס האבען גאנץ אפט געגרינדעט „אוקזילערי“ ארגאניזאציעס פאר'ן ארבייטער רינג.

אין „ארבייטער־צייטונג“ פון 4טען מאי, 1894, געפינען מיר א באריכט: „עס מעלדען זיך איניגע פרויען אום צו גרינדען איינען ארבייטער רינג פרויען פאהנען פעראיין. עס ווארדע גוטגעהייסען און פערשפראכען צו אונטערשטיצען“.

די מענער מיטגלידער, אלס ראדיקאלע פארטגעשריטענע לייט, האבען געקעמפט פאר דער באפרייאונג פון דער פרוי — דעם אונטערדריקטען געשלעכט, ניט ווייניגער ווי פאר דער באפרייאונג פונ'ם ארבייטער — דעם אונטערדריקטען קלאס.

זיי האבען אימער געזוכט מיטלען, ווי אזוי צו בילדען, ענטוויקלען און דערהויבען די פרוי אויף א העכערע קולטורעלע מדרגה. ניט נאר זיינען זיי געווען ווייט פון איינשפארען די פרוי אין די פיער איילען פון איהר קיך, נאר זיי האבען געזוכט אלערליי מיטלען, ווי אזוי איהר ארויסצופיהרען פון איהרע שמאלע באלעבאסטע־אינטערעסען, איהר געבען די מעגליכקייט צו געהן אויף די מיטינגען, באזוכען לעקציעס און אנטייל נעמען אין אלע קולטורעלע אונטערנעמונגען.

די ערשטע מיטגלידער פון ארבייטער רינג פעראיין זיינען געווען פשוט'ע ארבייטער און האבען, פארשטעהט זיך, ניט געקענט האלטען דיענסטען, ארויסצוהעלפען זייערע פרויען, האבען זיי עס אליין געטאן. זיי פלעגען בלייבען אין דער היים מיט זייערע קינדער, כדי צו געבען די מעגליכקייט זייערע ווייבער, צו נעמען אן אנטייל אין סאציאלען און קולטורעלען לעבען.

ווען דער ארבייטער רינג האט זיך רעארגאניזירט אין א פראטוירנאל ארדען, האבען זיך, פאראלעל מיט די אלגעמיינע ברענטשעס, אנגעפאנגען צו ארגאניזירען ליידים ברענטשעס.

אהן גרונד און אהן א פארוואס האט עקזיסטירט די מיינונג אין די ארבייטער רינג קרייזען, אז אין ארדען קענען ניט זיין קיין באזונדערע פרויען־ברענטשעס, וואס זאלען זיין בארעכטיגט צו

דיזעלביגע בענעפיטס, ווי די מענער. האַבען די פרויען אַנגעפאַנגען צו גרינדען לײדיס ברענטשעס אָהן בענעפיטס.

דער ערשטער לײדיס ברענטש האָט זיך געגרינדעט מיט אַן ערך 100 מיטגלידער דעם ערשטען יאַנואַר 1901, פיער מאָנאַט נאָכ'ן גרינדען דעם אָרדען.

די מענער האַבען אַגיטירט זייערע פרויען, זיך אַנצושליסען אַן די לײדיס ברענטשעס.

אין פעברואַר 1904 האָט ברענטש 1 אָפיציעל ארויסגעטראָגען פאָלגענדען שעהנעם און מערקווירדיגען באַשלוס:

„. . . באַשלאָסען אויפצופאָדערען אַלע מעמבערס, זיי זאָלען שיקען זייערע פרויען אין די פרויען ברענטשעס פון א. ר. אונזערע מעמבערס אַלס פאָרגעשריטענע מענער מוזען איינמאָל פאַר אַלע מאָל פאַרשטעהן, דאָס מען קען ניט באַפרייען איין טייל פון דער מענשהייט און די אַנדערע לאָזען זיין פאַרשקלאַפט. דער ארבייטער רינג פאָדערט אויף זיינע מעמבערס איינמאָל אין וואָך צו בלייבען אין דערהיים ביי זייערע קינדער און די פרויען שיקען צו די מיטינגען אויף די לעקציעס פון די פרויען־ברענטשעס. מיט אייער פליכט, פריינדע פון אַרבייטער רינג . . .“

אין אַ פּאָר מאָנאַט שפּעטער האָט זיך געגרינדעט לײדיס ברענטש 2.

די לײדיס ברענטשעס האַבען זיך געהאַט זייערע אייגענע פּראָבלעמען און זיינען געווען זעהר ערפאָלגרייך. זיי האַבען געהאַט אַ גרויסע ערציהערישע באַדייטונג, זיי האַבען ענטוויקעלט דעם באַוואוסטזיין, אַז די פרויען טאָרען ניט אָפּשטעהן פון די מענער.

קיין קראַנקען־בענעפיט האַבען זיי פון אָרדען ניט געקראָגען. האַבען זיי עס אַליין געוואָלט איינפיהרען צווישען זיך.

אין „פאָרווערטס“ פון דעם 12טען נאָוועמבער, 1901, לייענען מיר אין דעם באַריכט פון לײדיס ברענטש 1 אַט וואָס: „עס איז באַשלאָסען געוואָרען, דאָס דיזער ברענטש זאָל איינפיהרען קראַנ־קען־בענעפיט. עס ווערט ערוועהלט אַ קאָמיטע אויסצואַרבייטען פונקטען און פאָרברענגען ביים נעקסטען מיטינג. . . .“

און אין באַריכט פון 19טען נאָוועמבער: „די פונקטען, וועלכע די קאָנסטיטוציאָנס־קאָמיטע האָט רעקאָמענדירט אין באַצוג צו צאָהלען קראַנקען־בענעפיט איז גוטגעהייסען. אונזער ברענטש וועט צאָהלען דריי דאָלאַר אַ וואָך קראַנקען־בענעפיט“.

דעם 24טען דעצעמבער קומט אַ באַריכט וועגען ערשטען יאָה־רעספּעסט: „דער יאָהרעספּעסט וועט שטאַטפינדען דעם דריטען

יאנואר (1902) מיט גענאסע מילער און באראנדעס אלס פעסט־רעדנער. מיסס בילערמאן ערוועהלט אלס פינאנץ־סעקרעטערין און מיסעס פילאט אלס פראטאקאל־סעקרעטערין פאר די נעקסטע דריי מאנאט. . . .

. . . אינסטרואירט, דער סעקרעטער זאל אריינברינגען אן עסטימייט פאר קאנסטיטוציאן צו דרוקען. . . . באשלאסען, דאס אלע ריקשטעהענדע מעמבערס קענען גוטשטעהענד ווערען מיט בלויז 25 סענט. נאכהער וועט קאסטען 50 סענט.״

עס האט ניט לאנג גענומען און א דריטער ליידים ברענטש האט זיך געגרינדעט.

מיט דער צייט איז ארויפגעקומען די פראגע, פארוואס זאלען די ליידים ברענטשעס ניט זיין גלייכבארעכטיגטע ברענטשעס אין ארדען? פארוואס זאלען זיי בנוגע זייערע בענעפיטס מאכען שבת פאר זיך?

מאנכע פיהרער פון ארדען האבען אבער געהאט א פאר־אורטייל קעגען גלייכבארעכטיגטע פרויען־ברענטשעס. דער פאר־אורטייל איז געווען אזוי גרויס, אז זיי האבען ניט געוואגט אליין צו נעמען א שטעלונג און האבען דאס פארגעבראכט פאר דער קאנווענשאן.

אויף דעם טאג־ארדענונג פון דער קאנווענשאן איז דריבער געשטאנען דער פונקט: „פרויען־ברענטשעס״.

דער ארבייטער רינג מאכט ברייטער זיינע אויפגאבען.

אין פעברואר, 1903, האבען אין „פארווערטס״ צום ערשטען מאל אנגעהויבען צו ערשיינען אויספיהרליכע נאטיצען וועגען אר־דען אונטער׳ן קעפעל: „וואס הערט זיך אין ארבייטער רינג?״

די ערשטע פון דער נאטיצען־סעריע געפונען מיר דעם 10טען פעברואר, 1903.

די נאטיצען באהאנדלען פארשידענע פראבלעמען פון ארבייטער רינג. זיי האבען אריינגעבראכט א סך קלארקייט אין אלע פראגען. אגב שפיגעלט זיך אין זיי אפ דאס גאנצע לעבען פון ארדען פון יענער צייט.

ווי שוין געזאגט, זיינען אלע פונקטען וואס די עקזעקוטיווע האט געשטעלט אויפ׳ן טאגעס־ארדנונג פון דער דריטער יעהרליכער

קאָנווענשאָן, שטאַרק דיסקוטירט געוואָרען אויף די מיטינגען פון די ברענטשעס.

אין די ברענטשעס האָט מען מיט גרויס ישוב הדעת און מיט אַ שטאַרקען געפיהל פון פאַראַנטוואָרטליכקייט דיסקוטירט די פאַר־שידענע פראַגען.

לויט דעם באַריכט פון דריטען אַפּריל (1903) האָט ברענטש 1 געגעבען צו זיינע דעלעגאַטען פאָלגענדע אינסטרוקציעס בנוגע פאַר־שידענע פונקטען:

וועגען אַלגעמיינעם קאָנסאָמפּשאָן פאַנד, בעשלאָסען דאָס דער אָרדען זאָל אויסצאָהלען אין אַ קאָנסאָמפּשאָן פאַל אַ געוויסע סומע נאָך די בע־שליסע פון קאָנווענשאָן.*) וועגען עקסידענט פאָנד בעשלאָסען דאָס די נייע ערוועהלטע עקזעקוטיווע זאָל דייטליכער אויסאַרבייטען דעם פונקט און אַריינברייננגען צום נעקסטען יאָהר צום קאָנווענשאָן. וועגען פונקט פון טרייד יוניאָן פראַגע, נאָך אַ לאַנגע דעבאַטע און גענינענדע אַרגומענטען איז בעשלאָסען דאָס מיר קענען ניט צוריקווייזען גוטע קאַנדידאַטען זאָגאַר ווען זיי בעלאַנגען ניט צו זייערע יוניאָנס. איניגע פונקטען איבערגע־געבען צו די דעלעגאַטען צו שטימען נאָך זייער מיינונג. איניגע פונקטען איבערגעלאָזען צום פערהאַנדלען ביים נעקסטען מיטינג, וועלכער וועט זיין אַ פאָרטזעצונג פון דעם ספּעציאַל מיטינג.

אין אַן אַרטיקעל פון 6טען מאַי, 1903, ווייזט גענ. פייגענבוים אַן אויף דער גרויסער ראָלע, וואָס דער אַרבייטער רינג וועט שפּילען אין דער באַוועגונג בכלל.

דער אַרטיקעל אָטעמט מיט אָפּטימיזם און דריקט אויס די האָפּענונג, אַז דער אַרבייטער רינג וועט אויפלעבען די סאָציאַליס־טישע באַוועגונג אין אַמעריקע. דער אַרטיקעל פאַרדינט אַ פּלאַץ אין אונזער געשיכטע.

וואָס הערט זיך אין אַרבייטער רינג?

מיר וועלען פון ציט צו ציט געבען, מיט דער ערלויבניס פון די רעדאַקציאָן פון „פאָרווערטס“, אַן איבערבליק איבער דעם לעבען אין דעם „אַרבייטער רינג“ — אין דיזען צווייג פון די אַלגעמיינע אַרבייטער בע־וועגונג, וועלכער איז ביי דעם לעצטען אינטערנאַציאָנאַלען סאָציאַליס־

*) ברענטש 1 האָט שוין פריהער געהאַט איינגעפיהרט ביי זיך אַ ספּע־ציעלען קאָנסאָמפּשאָן פאָנד. דאָ האָט ער אינסטרואירט זיינע דעלעגאַטען וועגען אַזאַ פאָנד פאַר'ן גאַנצען אָרדען.

טישען קאנגרעס געשטעלט געווארען אויף איין שטופע מיט טרייד יוניאנס און קאאפעריישאנס.

* * *

דער „ארבייטער רינג" ווערט ביסלעכווייז דאס וואס ער דארף ווערען: דער פערבאנד פון אלע אידישע פאטשריטליכע בענעפיט־סאסייעטיס. ברענטש 24 אין די בראנקס איז געווען די לעצטע, וואס איז אינ־סטאלירט געווארען און 25 און 26 שטעהען גרייט גלייך אינסטאלירט צו ווערען אין וואטערבורי און ראטשעסטער.

* * *

א וויכטיגער פונקט פיר די קאנווענשאן צו פערהאנדלען וועט זיין די פראגע פון א געמיינשאפטליכען קאנסאמפשאן פאנד, ווי דער ברענטש 1 האט עס שוין. די ערפאהרונג פון די לעצטע צייט האט געצייגט, אז דער גאנצער „ארבייטער רינג" ווערט סיי ווי סיי אפט אנגערופען צו אונ־טערשטיצען פריינדע פון איינצעלנע ברענטשעס, וועלכע ווערען בעגליקט מיט דיזע פאלעטאריער־קראנקהייט, און סיי ווי סיי מוזען זיך די ברענ־טשעס טעקסען דערויף. דאס ברייגגט נאטירליך אויף דעם געדאנק, אז עס וואלט גלייכער געווען דאס עס זאל זיין א רעגעלער טעקס אויף דעם. די מעמבערס וואלט עס ניט געקאסט טהייערער ווי אזוי און די אונגליקליכע פריינדע וואלטען ניט געדארפט ווארטען אויף די קאלעקשאן, אין דער צייט, ווען די קראנקהייט וויל ניט ווארטען מיט דעם פארטשריטען פון די פערוויסטונג, וואס זי מאכט אן אין קערפער, און פון וועלכע דער קראנקער וואלט זיך געקענט פיעלייכט רעטען, ווען ער זאל באלד קענען פערלאזען די קוויקענדע פרישע לופט פון די טענעמענטס קווארטאלען.

* * *

די פארטגעשריטענע ארבייטער־ארגאניזאציאנען וואס ווערען געגרינ־דעט פיר געגענזייטיגע אונטערשטיצונג, ווערען אין אלע לענדער בעטראכט אלס א וויכטיגער טהייל פון דער אלגעמיינער ארבייטער בעוועגונג. אין בעלגיען, למשל, זיינען אזעלכע סאסייעטיס גאר סעקציאנען פון דער סאָ־ציאליסטישער פארטיי. די שטאדטישע אבטהיילונג פון די „פארטיי אואוו־ריע סאסיאליסט" פון בעלגיען בעשטעהן פון „צענטראל קאמיטעס", אין וועלכע עס זיינען פערטרעטען דעלעגאטען פון די יוניאנס, פארטבילדונגס־פעראיינען און קראנקען־קאסען פון שטאדט. יעדער מעמבער פון א יוניאן אדער א סאציאליסטישע קראנקען־קאסע איז שוין דערמיט אליין א מעמ־בער פון דער פארטיי.

אויך אין האלאנד איז שוין מיט יאהרען צוריק געווען א מין אר־בייטער רינג, — א קראנקען־קאסע און טויטען־בענעפיט פעראיין, דירעקט

אָנגעשלאָסען אָן דעם דאַמאַלטיגען „סאָציאַליסטען בונד", — ווי די פּאַרטיי האָט זיך דעמאָלט גערופען.

אָבער ביי די אידישע אַרבייטער אין אַמעריקא, ציינט זיך אַרויס, וועט דער „אַרבייטער רינג" שפּיעלען נאָך אַ פיעל וויכטיגערע ראָלע אין דער בעוועגונג ווי די סאָציאַליסטישע קראַנקען־קאַסען אין אַנדערע לענדער.

אויפבעוואָהרענדיג זיין סאָציאַליסטישען כאַראַקטער וועט דער „אַר־בייטער רינג" זיין די איינציגע דויערענדע סאָציאַליסטישע אָר־גאַניזאַציאָן פון אידישע אַרבייטער אין אַמעריקא.

דאָס איז ער אין פיעלע שטעדט שוין. נאָך דעם מבול אין די אידישע סאָציאַליסטישע בעוועגונג איז אין די קלענערע שטעדט ניט געוועזען גע־בליבען קיין שריד ופליט פון קיין בעוועגונג. וויפיעל מען האָט ניט געאַרבייט צו גרינדען אַלערליי אָרגאַניזאַציאָנען — אָדער מען האָט גאָר ניט געקענט צו שטאַנד ברייננען, אָדער עס איז באַלד צוריק צופאַלען. און דער „אַרבייטער רינג" איז ווירקליך ערשיענען ווי אַ מלאך הגואל פון דער בעוועגונג פיר סאָציאַליזמוס אונטער די אידישע אַרבייטער!

אין האַרטפאָרד, צום ביישפּיעל, איז דער ברענטש 15 פון אַרבייטער רינג געגרינדעט געוואָרען דען 3טען סעפּטעמבער 1901 מיט 26 מעמבערס, נאָכדעם ווי עס איז שוין זיט יאָהרען ניט געוועזען דאָרטען קיין שום סאָלידע סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציאָן. יעצט האָט דער ברענטש איבער 80 מעמבערס. און ער האָט געגרינדעט אַ פיינעם סאָציאַליסטישען קלוב, און קעהרט איבער האַרטפאָרד!

אין פּעטערסאָן, וואו עס איז איבערהויפּט קיין מאָל ניט געוועזען קיין סאָלידע סאָציאַליסטישע בעוועגונג אונטער אידען, האָבען מיר געגרינדעט דעם ברענטש דען 23טען יוני 1901 מיט 34 מעמבערס. יעצט האָט דער ברענטש (13) 80 מעמבערס און ער האַלט אָב וועכענטליכע לעקטשורס און דיסקוסיאָנען, און יעצט איז שוין אויך געגרינדעט געוואָרען אין פּעטערסאָן אַ שטאַרקער אידישער ברענטש פון די זיידען־וועבער יוניאָן און אַ לאָקאַל פון דער פּאַרטיי.

איך וועל ניט דערמאָנען דעם געוואַלדיגען פּאָרטשריט פון אַנדערע ברענטשעס, וואו עס איז פריהער אויך געוועזען אַ שטיקעל בעוועגונג. למשל אין פילאַדעלפיא (בר. 12), וואו מיר האָבען געגרינדעט דעם ברענטש דען 16טען מאי 1901 מיט 16 מעמבערס און ער איז אויסגע־וואַקסען היינט צו 102 מעמבערס! כאָטש דאָרטען איז פריהער אויך געוועזען אַ בעוועגונג, איז אָבער קיין מאָל ניט געוועזען אַזאַ מעכטיגע אָרגאַניזאַציאָן, און אַזאַ זיכערע און פעסטע! איך וועל נור דער־מאָנען די לעצטע צוויי געגרינדעטע ברענטשעס, וועלכע זיינען די בעסטע איללוסטראַציאָן צו דעם וואָס מיר זאָגען דאָ.

ברענטש 26 איז געגרינדעט געוואָרען אין וואָטערבורי, קאָנעטיקוט, פאָריגען 8טען מערץ מיט 25 מעמבערס. אין וואָטערבורי איז קיין מאָל ניט געווען קיין אידישע סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציאָן. וויפיעל מען האָט ניט צוגעזעהן ווי ווילד, — עס איז קיין מאָל ניט מעגליך געווען צונויפצושטעלען אַ שטיקעל פעראיין אָדער סעקציאָן. אידישע אַגיטאַציאָן איז דאָרט נאָר געמאַכט געוואָרען (ווי ווייט מיר ווייסען) איין מאָל, מיט אַ יאָהר 10 צוריק, ווען דער שרייבער פון דיזען אַרטיקעל האָט דאָרטען אַדרעסירט אַ מאַסען־פערזאַמלונג.

יעצט האָט דער ברענטש פון „אַרבייטער רינג" דאָרטען געמאַכט אַ געוואַלדיגען „סטיר". אין די עטליכע וואָכען זיינען שוין צוגעקומען 6 נייע מעמבערס, און דער ברענטש האָט שוין געמאַכט אַן אונטערנעהמונג און מאַסען־פערזאַמלונג פיר אַגיטאַציאָן. און ער אונטערהאַנדעלט מיט די אַמעריקאַנער לאָקאַל פון דער פּאַרטיי צו אַרבייטען צוזאַמען פיר'ן סאָציאַליזמוס.

אָבער די בעסטע איללוסטראַציאָן פון די וויכטיגקייט פון „אַרבייטער רינג" פיר די בעוועגונג גיט, שיינט מיר, דער לעצט־געגרינדעטער ברענטש 27 אין ראָטשעסטער.

דאָרטען איז די סאָציאַליסטישע בעוועגונג אונטער די אַמעריקאַנער אין אַ גרויסאַרטיגען צושטאַנד. די גענאָסען זיינען כמעט זיכער צו ערוועהלען גענאָסע סיווערמאַן ביי די נעקסטע עלעקשאָנס. ביי די פאָריגע האָט איהם שוין נור געפעהלט איינציג־און־זיבעציג שטימען און עלעקטעד צו ווערען. און אידישע סאָציאַליסטען זיינען דאָרטען געווען אַ היבשע ביסעל אימער. און זייער אַרבייט איז פון העכסטער אַקטועללער וויכטיגקייט, דען עס קען זיך ווענדען אַן איניגע צעהנדליג דאָרטיגע אידישע וואוטס אויב דער ערשטער סאָציאַליסט אין סטייט נויאָרק זאָל עלעקטעט ווערען ביי די נעקסטע עלעקשאָנס. דאָך איז אונמעגליך געווען די פערשלאָפענע אידישע גענאָסען צו דערוועקען צו טהעטיגקייט. זייט דער אַלגעמיין בעליעבטער גענאָסע בערמאַן איז פון דאָרט אַוועק, מיט אַ יאָהר צוויי צוריק, איז די אידישע אַגיטאַציאָן געווען „געשטאָרבען צום טויט".

אַזוי געשטאָרבען, אַז אפילו דעם ברענטש פון אַרבייטער רינג צונויפשטעלען איז אָנגעקומען מיט גרינגע ווערים. ווען דער שרייבער פון דיזע צייל איז אָהינגעקומען פאָריגען שבת, האָבען איהם די גענאָסען איינגעשושקעט אַ סוד, אַז זיי האָבען זעהר מורא, דאָס עס וועט פעהלען צום מנין (15 מעמבערס) וואָס מען דאַרף אום צו גרינדען אַ ברענטש.

אָבער די מאַסען־פערזאַמלונג דעם לעצטען טאָג פסח אין דזשערמעניע האָל, וואו דער אונטערצייכענטער האָט ערקלעהרט די בענעפיטס און דעם פּרינציפּ פון „אַרבייטער רינג, האָט געמאַכט אַ גאַנצע רעוואָלוציאָן, און

נאָך די פערזאַמלונג זיינען 31 מאַן אַריין אין „אַרבייטער רינג“ — דער גרעסטער טהייל פון זיי אַלטע וועטעראַנען פון דער בעוועגונג, וועלכע זיינען אָבער געווען „ווי אין וואַסער אַריין“ פערפאַלען געוואָרען. יעצט איז די בעגייסטערונג אונבעשרייבליך. און פאַרגעסט ניט, אַ ברענטש פון „אַרבייטער רינג“ איז ניט קיין שפּינוועבס, ווי אַ סעקציאָן אָדער פעראיין. דאָ צאָהלט מען איין 3—4 דאָלאר און מען איז אינטערעסירט אין בעדנעפּיט, זאָ דאָס מען צוקריכט זיך ניט!

קורץ, איך בין יעצט געקומען צו דער פעסטער איבערצייגונג, אַז די צוקונפט פון אַן אָרגאַניזירטע סאָציאַליסטישע בעוועגונג אונטער אידישע אַרבייטער אין אַמעריקא ליגט אין „אַרבייטער רינג“! ווען האָט די אידישע בעוועגונג זוכה געווען צו האָבען ביז 16 הונדערט מאַן פעסט אָרגאַניזירט אין א צענטראל אָרגאַניזאַציאָן, ווי מיר האָבען יעצט אין „אַרבייטער רינג“?

* * *

דען 8טען מאַי האָבען מיר אונזער קאָנווענשאָן. אויב די קאָנווענשאָן וועט בעשליסען אָנצושטעלען אַ ספּעציעלען גוטען אָרגאַנייזער און זי וועט קענען קריגען אַזעלכען, וועט דער „אַרבייטער רינג“ גאַנץ בעשטימט נעכסטעס יאָהר אויפטהאָן וואונדער. מיר זיינען יעצט דערגאַנגען צו דעם פּונקט, ווען מיר קענען נעהמען געהן פאָרווערטס מיט ריעזען־שריטטע. דאָס איז אַבזאָלוט זיכער.

ב. פייגענבוים, סעקר.

ערב דער דריטער קאָנווענשאָן.

דעם זיבעטען מאַי, 1903, איז אין דער פרעסע פאַראָן אַן אָנזאָג וועגען דער דריטער קאָנווענשאָן און די וויכטיגע פראַגען, מיט וועלכע די דעלעגאַטען וועלען זיך דאַרפען באַשעפטיגען:

מאָרגען, פרייטאָג אבענד, ווערט עָרעפענט אונזער יעהרליכע קאָנווענשאָן אין פאָלקס לייסעאום, 218־220 2טע סטריט.

צו די ערעפנונג ווערט דאָס פּובליקום ספּעציעל איינגעלאַדען. אַ בענד מוזיק וועט שפּיעלען און די גענאָסען ב. פייגענבוים, ל. מיללער, באראָנדעס, ל. ראָזענצווייג, דר. ש. פעסקין און אַנדערע וועלען רעדען האַלטען.

דאָס פּובליקום וועט קענען האָבען צוטריט צו די גאַנצע קאָנווענשאָן, וועלכע וועט פאָרטגעזעצט ווערען שבת און זונטאג די גאַנצע וואָך. דער אַרבייטער רינג האָט ניט קיין סודות און גאָר ניט וואָס צו בעהאַלטען. ביי איהם איז ניטאָ קיין „פּאַס ווערטער“ און קיין שום צערעמאָניעס.

מיר ווינשען אז דאס פובליקום זאל מאכען בעקאנטשאפט מיט אונזערע אינערסטע אנגעלעגענהייטען.

* * *

די עקזעקוטיווע האט פערזוכט צו מאכען פאר דיזע קאנווענשאן אן אויסנאהמע פון אלע קאנווענשאנס מיט דעם וואס זי האט פארבערייטעט די טאגעס־ארדנונג און זי פריהער צושיקט צו די ברענטשעס צו פער־האנדלען און צו מאכען אמענדמענטס, און דיזע ארביט צו פערשפארען דער קאנווענשאן און צו געווינען צייט. עס וועט זיך ווענדען אן די קאנווענשאן אליין צו זי זאל אננעהמען דיזע ארראנדזשמענט אדער דורכ־אויס בעשטעהען אויף די לאנגע דעבאטען וועגען דער טאגעס־ארדנונג, וועלכע נעהמען אוועק ביי יעדע קאנווענשאן אזא גרויסען טהייל פון די זעהר בעשרענקטע צייט.

די טאגעס־ארדנונג פארגעשלאגען פון די עקזעקוטיווע און די אמענדמענטס פון די ברענטשעס זיינען די פאלגענדע:

1) פינאנס בעריכט, 2) עקזעקוטיווע בעריכט, 3) קאנטראל בעריכט, 4) דעלעגאטען בעריכט, 5) קאנסאמפשאן פאנד, 6) עקסעדענס פאנד, 7) פפליכטען פון טרעזשורער, 8) אמענדמענטס צו די קאנסטיטושאן וועגען אלטער פון קאנדידאטען, 9) לאקאלע בענעפיטס, 10) צו זאל דער ארבייטער רינג אויפנעהמען מעמבערס וועלכע בעלאנגען ניט צו די יוניאן וואס איז דא אין זייער טרייד? 11) שריפטליכע אגיטאציאן פיר דעם ארביי־טער רינג. 12) אונזער שטעלונג צו די סאציאליסטישע פארטייען. 13) סטייט ארגאניזאציאנען און ווי וויים זאל געהן זייער מאכט? 14) פרויען ברענטשעס. 15) אלע פונקטען וואס בלייבען ניט בעהאנדעלט זאלען איבער־געגעבען ווערען צו א קאמיטע פון דער קאנווענשאן צו פערהאנדלען.

א מ ע נ ד מ ע נ ט ס :

פון ברענטש 1:

1) רעזערוו פאנד דיזם פון צוגעקומענע מעמבערס. 2) צו וועמען זאל געהערען דאס אייגענטהום פון די ברענטשעס? 3) רעקאמענדאציאנען צו די ברענטשעס וועגען אלד אידזש פענשאן.

פון ברענטש 2:

א טעקס פון 25 סענט פער מעמבער און קווארטאל צו בעפרייען אלטע און ארבייטס אונפעהיגע מעמבערס פון דיזם.

פון ברענטש 6 און ברענטש 20:

זאל דער ארבייטער רינג רענטען יעהרליך א בעט אין האספיטאל?

פון ברענטש 12:

די קראנקען בענעפיט פון קאנסאמפשיוס זאל די עקזעקוטיווע אליין דירעקט צאהלען.

פון ברענטש 13:

אמענדמענטס צו די פונקטען פון די קאנסטיטושאן וועגען א צווייטע פרוי און וועגען צאהל מעמבערס וואס זיינען בערעכטיגט צו איין דעלעגאט.

פון בר. 16: פייער־אינשורענס. נעמען פון קאנדידאטען זאלען פער־עפענטליכט ווערען.

פון בר. 21: טעגליכע קראנקען בענעפיטס.

עהנליכעס האט די עקזעקוטיווע בעזארגט וועגען די דעלעגאטען: זי האט געשיקט צו די ברענטשעס זיי זאלען פאראויס אריינשיקען אלע קרעדענשעלס צו די עקזעקוטיווע אום צו פערשפארען די צייט־פערלוסט פון א קרעדענשעל קאמיטע. דער סעקרעטער וועט קומען מיט א פערטיגע ליסטע פון דעלעגאטען און וועט יעדען נאמען אויסרופען און דאס וועט קאנסטיטואירען די קאנווענשאן. (אויב צייט־מערדער וועלען נור ניט „קיקען“.)

צו דער געלעגענהייט פון דער קאנווענשאן האט די עקזעקוטיווע ארויסגעגעבען א פיינעם פראפאגאנדא ביכעל מיט׳ן נאמען „די נשמה און דער גוף פון ארבייטער רינג“. עס וועט געגעבען ווערען צו די מעמבערס אומזיסט, אום זיי זאלען עס קענען בענוצען פיר פראפאגאנדא.

אין דעם טאג (8טען מאי), ווען די קאנווענשאן האט זיך געעפענט, איז פאראן פאלגענדיגער נאטיץ אויף דער ערשטער זייט פון „פארווערטס“:

ארבייטער רינג קאנווענשאן

היינטע אבענד עפענט זיך די יעהרליכע קאנווענשאן פון ארבייטער רינג אין פאלקס לייסעאום, 28־220 צווייטע סטריט. די גענאסען פייגענבוים, מיללער, באראנדעס, ראזענצווייג און פעסקין וועלען ביי דער ערעפענונג פון קאנווענשאן האלטען רעדעס.

אין זעלביגען נומער איז פאראן א באגייסטערטער עדיטא־ריעל — דער ערשטער פולער עדיטאריעל וועגען ארבייטער רינג.

די נשמה און גוף פון ארבייטער רינג.

„די נשמה און דער גוף פון ארבייטער רינג“, וואס ווערט דערמאנט אין די נאטיצען פון זיבעטען מאי, ענטהאלט אחוץ פרא־פאגאנדא־ארטיקלען, געשריבען פון פייגענבוים׳ן, אויך דעם יעהר־ליכען באריכט (פון 1טען מערץ, 1902, ביז׳ן 1טען מערץ, 1903).

צאָהל פון מיטגליעדער.

בעריכטעט ביז צום 1טען מערץ 1902 — — — — — — — — 970
נייע מעמבערס דעם יאהר — — — — — — — — — — — 508

טאָטאל — — — 1478
אויסגעשלאָסען — — — — — — — — 254
געשטאָרבען — — — — — — — — — — 3

טאָטאל — — — 257

בלייבט מעמבערס רעפּאָרטעט ביז דען 1טען מערץ 1903 — 1221
צוטהיילט ווי פאָלגט: בר. 1, 167; בר. 2, 119; בר. 3, 110; בר. 11, 67; בר. 12, 86; בר. 13, 77; בר. 15, 71; בר. 16, 41; בר. 17, 43; בר. 19, 14; בר. 20, 49; בר. 21, 17; בר. 22ם 28; בר. 23, 91; בר. 24, 41; מעמבערס עט לאַרדזש 9.
טאָטאל — — 1221

אַ היבשע צאָהל מעמבערס זיינען שפּעטער בעריכטעט געוואָרען און דריי גאַנצע בראַנטשעס מיט צוזאַמען 83 מעמבערס זיינען געגרינדעט געוואָרען. צוזאַמען האָבען מיר וועהרענד דער קאָנווענשאַן איבער 1500 מעמבערס.

קעש באַלאַנס-שיט. (פון דער עקזעקוטיווע.)

א) איינגאַהמע.

קעש אן הענד, 1. מערץ 1901 — — — — — — — — — — $1364.03
פיר נייע מעמבערס:
508 נייע מעמבערס צו 3 דאָלער — — — — — — — — — 1524.00
פיר 273 קאָנסטיטושאַן ביכלעך — — — — — — — — — 27,30
פיר בראַנטשעס אן אקקאָונט אַסעסמענט דיוס
(אברעכענענדיג פיר בענעפיטס וואס די בראַנטשעס האבען געצאהלט אויף רעכענונג פון גענעראַל אַפיס):
פערשיעדענעס — — — — — — — — — — — — — — 10,80
טאָטאל — — — 5164,54

פיר מצבות — — — — — — — — — — — — — — — 55,00
" טראַנספערירטע מעמבערס צו עט לאַרדזש — — — — — 7.00

אונטערשטיצונג: פיר יאנישעווסקי	$104,30	
„ גאָלדבערג	85,00	
„ ספעקס	10,00	199,30
פון רעזערוו פאָנד בענעפיט — — — — — — — — — — — — — —		60,85
פון פערקויפטע קרקע — — — — — — — — — — — —		22,00
גרענד טאָטאל — — — —		8434,82

ב) אויסגאַבען.

אדמיניסטראטיווע (גענעראל אָפיס):

געהאַלט — — — — — — — — — —	$795,00	
רענט און געז — — — — — — — —	143,02	
דרוקעריי — — — — — — — —	35,50	
פעיר און קאָמיטעס — — — — —	56,56	
פאסטיידזש — — — — — — — —	37,74	
סטיישאָנערי — — — — — — — —	2,07	
העקטאָגראַף — — — — — — — —	5,95	
אַדווערטייזמענטס — — — — — —	6,00	
דעפאזיט פיר קאָנווענשאָן האָל —	10,00	
ראָבבער סטעמפּס — — — — — —	5,85	
פוירניטשור און מופען — — — —	12,85	
עקספערט — — — — — — — —	15,00	
סייף — — — — — — — — — —	40,00	
פערשיעדענעס — — — — — — —	7,97	
דרוקען „א יאָהר אין אַרב. רינג"	40,00	$1213,51
פיר 508 נייע מעמבערס (צו די ברענטשעס) — — — — — — —		508,00
פיר רעזערוו פאָנד בענעפיט — — — — — — — — — — — —		195,58
טראַנספערירטע פון עט לאָרדזש — — — — — — — — — —		1,00
צו ברענטשעס אָן אקקאונט:		
אינסטאָלמענט פיר סעמעטערי — — — — — — — — — — — —		219,73
דרוקען קאנסטיטושאנס — — — — — — — — — — — — —		73,00
קראַנקען בענעפיט בעצאָהלט פון גענעראַל אָפיס — — — — — —		204,00
קאנווענשאָן פון לעצטען יאהר — — — — — — — — — — —		68,90
אונטערשטיצונג: יאנישעווסקי	$89,30	
גאָלדבערג	85,00	
ספעקס	15,00	189,30
מצבות — — — — — — — — — — — — — — — — — —		75,00
בעערדיגונגס־קאָסטען בעצאהלט פון גענ. אָפיס — — — — —		34,00

ענדאומענטס:	ראזען	בר. 3	$400,00	
	גרודזינסקי	" 1	400,00	
	יאנישעווסקי	" 10	200,00	
	ראזען	" 2	200,00	
	אייזמאן	" 16	200,00	
	גאלדבערג	" 7	200,00	1600,00
פערשיעדענעס — — — — — — — — — — — — — — — —				3,70
דעפאזיט פיר געז און שליסלען — — — — — — — — — — —				3,50
טאטאל— — — — — — — —				5185,59
קעש אין הענד — — — —				3249,23
גרענד טאטאל— — — —				8434,82

פראפאגאנדא־ארטיקלען זיינען פאראן צוויי. דער ערשטער איז א קאפיע פון דעם ארטיקעל, וואס איז ערשינען אין „א יאהר ארבייטער רינג". דער צווייטער הייסט: „אונזער מאראל", וואס רעדט ארום די „מאראל" אין אנדערע ארדענס און די מאראל אין ארבייטער רינג.

דער בעריכט פון דער דריטער קאנווענשאן.

ארבייטער רינג קאנווענשאן.

פאר דעם באריכט פון דער דריטער קאנווענשאן האט די פרעסע אפגענומען זעהר פיעל פלאץ. מיר גיבען דא איבער דעם באריכט מיט קליינע פארקירצונגען:

אין פאלקס גארדען, 220-218 צווייטע סטריט, ווערט יעצט אפגעהאלטען דער דריטער יעהרליכער קאנווענשאן פון דעם „ארבייטער רינג". עס זיינען אנוועזענד א 65 דעלעגאטען פון 25 ברענטשעס, און אויף דער קאנווענשאן הערשט אן אמת'ער געפיהל פון ברודער אחדות און ענטהוזיאזמוס.

די קאנווענשאן איז ערעפענט געווארען פריטאג אבענד מיט א מאסמיטינג. דער האלל איז פאר דעם צוועק פרעכטיג דעקארירט געווארען און דער רויטער קאליער פון אינטערנאציאנאלע איניגקייט האט זיך גאנץ שטארק ארויסגעוויזען. א בענד מוזיק האט געשפיעלט און אויף אלעמענס געזיכטער האט זיך אבגעשפיגעלט א פרעהליכקייט וואס איז דער רעזולטאט פון אינערליכער בעגייסטערונג. ווארעמע רעדעס זיינען געהאלטען געווארען פון די געגאסען בראנדעס, ראזענצווייג, פעסקין און

פייגענבוים. די דעלעגאַטען פון די ברענטשעס אין האַרטפאָרד און אַנדערע שטעדט אין קאָנעטיקוט האָבען דעם נ׳יו׳שיאָנעל סעקרעטער פייגענבוים פּרעזענטירט אַ בלומענקראַנץ פאַר זיינע לייסטונגען פאַר׳ן אַרבייטער רינג.

אויף דער 1טער זיצונג, שבת אין דער פריה, איז דעלעגאַט עפּשטיין ערוועהלט געוואָרען טעמפּאָרערי טשערמאַן און דעלעגאַט סמיטה — וויס־טשערמאַן. אַלס פּראָטאָקאָל סעקרעטער איז ערוועהלט געוואָרען דעלעגאַט אַדלער.

נאָכדעם ווי עס זיינען ערוועהלט געוואָרען אַ רעזאָלוציאָנס קאָמיטע און אַ רולס און רעגולײשאָן קאָמיטע, איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדער טאָגעס־אָרדנונג:

1) פינאַנץ בעריכט; 2) עקזעקוטיוו בעריכט; 3) קאָנטראָל קאָמיטע; 4) דעלעגאַטען בעריכט; 5) לאָקאַלע בענעפיטען; 6) קאָנסאָמפּשאָן פאָנד; 7) נאָמינײשאָן פאַר בעאַמטע און זייערע פפליכטען; 8) פרויען ברענטשעס; 9) זאָל דער אַרבייטער רינג אויפנעהמען מיטגליעדער וואָס בעלאַנגען ניט צו דער יוניאָן? 10) שריפטליכע אַגיטאַציאָן; 11) אונזער שטעלונג צו די סאָציאַליסטישע פּאַרטייען; 12) סטייט אָרגאַניזאַציאָנען און ווי ווייט זאָל געהן זייער מאַכט; 13) וועגען דעם עלטער וועמען זאָל בעלאַנגען דאָס אייגענטהום פון די ברענטשעס? 16) אונזער נעכסטע קאָנווענשאָן; 17) אַמענדמענטס וועגען צווייטע פרויען; 18) צאָהל מעמבערס פון 1 דעלעגאַט צום קאָנווענשאָן; 19) פערעפענטליכען נעמען פון פאָרגעשלאָגענע קאַנדידאַטען; 20) קאָאָפּערײשאָן; 21) פפליכטען פון טרעזשורער; 22) וועגען אוראַבשטימונג.

דעלעגאַט פיינזילבער פון האַרטפאָרד איז דאַן ערוועהלט געוואָרען פּערמאַנענט טשערמאַן פאַר דער ערשטער זיצונג.

בעגריסונגס־טעלעגראַמען זיינען אָנגעקומען פון בעקער יוניאָן 153, האַרטפאָרד; „צוקונפט“ פּרעס פעדערײשאָן; אינדוסטריעל קאָאָפּעריטיוו סאָסייעטי; וואָיס אָף לייבאָר; ליידיס ברענטש 1 אַרבייטער רינג און פון די בענטשעס 12, 13, 15, 22 און 27, ד. ה. פון האָבאָקען, פילאַדעלפיא, פּעטערסאָן, האַרטפאָרד, ניו־בריטיין און ראָטשעסטער.

אַלע דעלעגאַטען האָבען אָבגעגעבען זייערע רעפּאָרטס, פון וועלכע עס איז געווען צו זעהן דאָס דער אַרבייטער רינג האָט אַריינגעגעבען לעבען איבעראַל וואו זיין איינפלוס האָט דערגרייכט. די גרויסע מאַיאָריטעט פון דעם אַרבייטער רינג זיינען פאָרטגעשריטענע מענשען, און צוואַר סאָציאַליסטען. פיעלע ברענטשעס אויסער נויאָרק גיבען זיך אָפּ רעגעלמעסיג מיט געוויינליכע סאָציאַליסטישע טהעטיגקייט און זיי אַרבייטען

מיט אלע כוחות צו פערברייטען די ערליכע אידעען פון דער סאָציאַ־ליסטישער בעוועגונג.

פאָלגענדע פערזאָנען זיינען די דעלעגאַטען צום קאָנווענשאן :

ברענטש 1 — גאָלדין, האָכבערג, עפשטיין, שאַפּירא, לעווין, איבראַמ־סאָן, שאַרפּ און רייכעלסאָן; ברענטש 2 — זאַקס, סאַוויצקי, האָרין, מאַרגאָליעס, סיגעל און אָרנאָפּאָל; ברענטש 3 — אַדלער, סמיטה, פעטאָשין, אַבראַמאָוויץ און קאָרענפעלד; ברענטש 4 — זוסמאַן, ליברוס און פינ־קעלשטיין; בר. 6 — גאָלדין און לעווין; בר. 7 — קאַפּעלסאָן, קאַץ און קאָהן; בר. 8 — שטיינער, אַלטשולער, דעניסאָן און בלומענטהאַל; בר. 9 — מ. מיללער און י. ראָזענבערג; בר. 10 — אַבראַמסאָן; בר. 11 — ספּעקטאָר, ס. וויינשטיין, בלאָך; בר. 12 — שלייפער, ראָזענבלום, מ. דאַ־רעווסקי, בערמאן; בר. 13 — וויינטרויב, מ. לעווין, העריסאָן, ראָ־זענטהאַל; בר. 15 — פיינזילבער, עלקין, פּאָלאַק, טאָק; בר. 16 — ראָ־טענבערג און ס. לעווין; בר. 17 — קרעמער, אַלפערט; בר. 20 — פּאָגעלסאָן זאַק; בר. 21 — גאָלעגאר; בר. 22 —סעם ברענאָף; בר. 23 — אייק סאשינסקי; בר. 24 — הענשעל; בר. 25 — לאַוונער און פינקעלשטיין; עקזעקוטיווע — קאַלינאָף און בולגאַטש; קאָנטראָל — יעלין און סעוועצקי; צוזאַמען 64.

אויך איז צוגעלאָזען געוואָרען מיסעס לעווין פון ברענטש 15, פרויען ברענטש, אָהנע שטימרעכט.

דער טשערמאַן פון דער דריטער זיצונג שבת נאכמיטאג איז געווען דעלעגאַט עלקין. רעפּאָרטס זיינען אָבגעגעבען געוואָרען פון דעם דזשע־נעראל סעקרעטער פייגענבוים, פון דער נייטיאָנאַל עקזעקוטיווע קאָמיטע און פון קאָנטראָל קאָמיטע. אַלע דריי רעפּאָרטס זיינען איבערגעגעבען געוואָרען צו אַ ספּעציעלער קאָמיטע.

ס'איז פון קאָנווענשאן אָנגענומען געוואָרען אַ לאַנגע רעזאָלושאן איבער דער הריגה אין קישענעוו. דער אַרבייטער רינג פערדאַמט די רוסישע רעגיערונג און דריקט אויס די וואַרימסטע סימפּאַטהיע מיט די אונגליקליכע. אַלע אָרגאַניזאַציאָנען וואָס זיינען נור פערבונדען מיט'ן אַרבייטער רינג ווערען אויפגעפאָדערט צו טאָהן זייער פליכט אין דער רעטונגס־ארבייט.

פאָלגענדע רעזאָלוציאָן איז אָנגענומען געוואָרען אין בעצוג אויף דעם יוניאָן לייבעל :

„אין אנבעטראַכט דאָס דער צוועק און דער גרונד־פּרינציפּ פון אַר־בייטער רינג איז צו העלפען די ארבייטער־קלאסע אין אלע אירע קעמפּפע געגען קאַפּיטאַל, אין אנבעטראַכט דאָס דער יוניאָן לייבעל איז איינער פון

די ווירקזאַמסטע וואַפען פון די אַרבייטער־קלאַסע אין איהר קאַמפף געגען קאַפּיטאַל;

„בעשליסט די 3טע יעהרליכע קאָנווענשאַן פון אַרבייטער צו מאַכען עס פיר די מאָראַלישע פליכט פון זיינע מעמבערס שטרענג אָפּצוהיטען צו קויפען וואַארע און צו נוצען אַרבייט נור מיט'ן יוניאָן לייבעל".

דזשענעראל סעקרעַטער פייגענבוים האָט אַריינגעשיקט זיין רעַזיג־נייזאַן אַלס בעאַמטער, ערקלעהרענדיג דאָס זיין געזונד ערלויבט איהם ווייטער ניט צו טאָהן דיזע אַרבייט. די רעזיגנאַציאָן איז אָבער ניט אָנ־גענומען געוואָרען. די קאָנווענשאַן האָט געוואָלט אַז סעקרעטער פייגענבוים זאָל פערבלייבען ביז זיין נאכפאָלגער וועט ערוועהלט ווערען.

אַ לאַנגע דעבאַטע האָט זיך ענטוויקעלט איבער דער פראַגע פון אַ קאָנסאָמפּטיוו פאָנד. עס איז ענדליך בעשלאָסען געוואָרען דאָס דער דזשע־נעראל אָפּיס זאָל יעדען קאָנסאָמפּטיוו לײדענדען אויסצאָהלען 100 דאלער, פאַר וועלכע סומע אַלע מעמבערס זאָלען אַסעסט ווערען.

דעלעגאט שאַפּיראָ איז געוועזן פאָרזיצענדער פון דער 4טער זיצונג.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען דאָס דער דזשענעראל סעקרעטער פון אַרבייטער רינג זאָל אויך זיין אָרגאַניזער. פאָרגעשלאָגען פאַר דיזען אַמט האָט מען ראָזענצווייג, לעווין, באראָף, זאַקס, פייגענבוים און ליעף. די עקזעקוטיוו איז אינסטרואירט אָנצושטעלען אַ סעקרעטער אין פאַל קיינער פון די פאָרגעשלאָגענע וועט ניט אָננעהמען. אויף דעם פערלאַנג פון פייגענבוים דאָס מען זאָל דערווייל אַפּאָינטען אַ טעמפּאָרערי סעקרעטער האָט מען אָנגעשטעלט פריינד ראָזענצווייג.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטיצען צוויי קראַנקע פריינד מיט 75 דאָלער פאַר יעדען.

וועגען דער פראַגע, אויב פרויען זאָלען בעלאַנגען צום אָרדען, איז אַפּאָינטעד געוואָרען אַ קאָמיטע וואָס זאָל אַריינבריינגען אַ פאָלשטענדיגען פלאַן וועגען דעם. די קאָמיטע האָט אין דער 5טער זיצונג פאָרגעשלאָגען אַז פרויען ברענטשעס זאָלען אַריינגענומען ווערען מיט $100 אינדאָומענט און מיט אַ דאָלער איניציאיישאַן צום אָרדען אנשטאט 2 דאָלער, וועלכע סומע מענער דאַרפען צאָהלען. עס איז דערפאַר בעשלאָסען געוואָרען אַז מען זאָל פרויען ברענטשעס אָרגאַניזירען וואו מען קען.

דעלעגאַט סיגעל איז געוועזן פאָרזיצענדער פון דער 5טער זיצונג.

פאָלגענדע מעמבערס זיינען נאָמינירט געוואָרען פאַר די עקזעקוטיוו קאָמיטע:

בלאך, קאָרענפעלד, שטיינער, האָרען, לעווין, ארנאָפּאָל, ז. גאָלדין, אַבראַמאָוויטש, ל. גאָלדין, סעוויצקי, באראָף, פּערסקי, בולגאַטש, ראָדמאַן, מירסק, לעווין, שאַפּיראָ, דעניסאָן, בעקער און זאַק.

דעלעגאַט גאָלדין איז געווען טשערמאַן פון דער 6טער און לעצטער זיצונג. עס איז הויפּטזעכליך גערעדט געוואָרען פון פּראָפּאַגאנדא. עס איז בעשלאָסען געוואָרען דאָס די שריפטליכע פּראָפּאַגאנדא פון ארבייטער רינג זאָל געמאכט ווערען דורך'ן „פאָרווערטס" און די „פרייע אַרבייטער שטימע". עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציאָן, אין וועלכער אַלע ברענטשעס פון אַרבייטער רינג ווערען אויפגעפאָדערט צו אַגיטירען און פערברייטען דעם וויסענשאַפטליכען מאָנאַטשריפט די „צוקונפט". די קאָאָפּעראַטיווע בעוועגונג אונטער די אידישע פאָרטגעשריטענע אַרבייטער איז אינדאָרסירט געוואָרען.

די אויפטואונגען אויף דער דריטער קאָנווענשאָן און די גרויסע אַרבייט פאַר די קישינעווער פּאָגראָם־קרבנות.

מיר האָבען בכיוון געבראַכט אין פאָריגען קאַפּיטעל דעם באַריכט, וואָס איז ערשינען אין דער פּרעסע איבער דער קאָנווענשאָן, אום צו זעהן, אַז ניט אַלע פּונקטען, וואָס זיינען געשטאַנען אויפ'ן טאָגעס־אָרדנונג זיינען באַהאַנדעלט געוואָרען. אַ סך וויכטיגע פראַגען זיינען אָפּגעלייגט געוואָרען.

דערפאַר איז אָבער אויף דער קאָנווענשאָן באַהאַנדעלט געוואָרען אַ פּונקט, וואָס איז פריהער ניט געווען געשטעלט אויפ'ן טאָגעס־אָרדנונג און דער רעפּאָרטער, וואָס איז, משמעות, בעת מעשה ניט געווען אין האָל, האָט איהם אויך אינגאַנצען אויסגעלאָזען.

דאָס איז די פראַגע, ווער עס זאָל צאָהלען די קראַנקען־בענעפיט, דער אָרדען, צי די איינציגע ברענטשעס.

די פראַגע איז שוין נאָך דער ערשטער קאָנווענשאָן באַשלאָסען געוואָרען דורך אַ רעפערענדום, אַז דער אָרדען זאָל צאָהלען, און ניט די ברענטשעס אַליין.

ברענטש 1 אָבער, וואָס האָט זיך אַנדערע מאָל געהאַלטען העכער פון רעפערענדומס, האָט די פראַגע ווידער אויפגעהויבען.

ברענטש 1, אחוץ וואָס ער איז געווען דער בכור אין אָרדען, איז פּשוט געווען פּאַראינטערעסירט, אַז די ברענטשעס אַליין זאָלען אויסצאָהלען די בענעפיטס. ער איז געווען „בעסער אָפּ" פון די אַלע אַנדערע ברענטשעס, סיי אין מעמבערס, סיי אין פינאַנצען.

ער האט ניט געהאט קיין שולדען און האט נאך געהאט עפעס אין דער קאסע אויף „א רעגענדיגען טאג“.

ער, דער בראַנטש 1, איז געווען זיכער, אז ער קען אליין דעקען די קראנקען־בענעפיטס און אז עס לוינט איהם ניט צו זיין א שותף צו די איבעריגע, ארעמערע בראַנטשעס.

די אנדערע בראַנטשעס, איבערהויפט די קאונטרי בראַנטשעס, האבען אזא באשלוס געהאלטען פאר א פארשווערונג פון דער ארבייטער רינג אידעע: „אלע פאר איינעם און איינער פאר אלע“.

בראַנטש 1 איז אבער געווען א גרויסער תקיף, האט געהאט פעהיגע, ערפאהרענע דעלעגאטען, וועלכע קענען „דורכפיהרען א זאך“, און עס האט שיער ניט געהאלטען, דער פארשלאג פון בראַנטש 1 זאל דורכגעהן.

די „קאונטרי־דעלעגאטען“ זיינען ניט געווען גענוג באהאווענט אין הלכות קאנווענשאנס און האבען אויסער דעם געקוקט אויף דעם עלטסטען בראַנטש פון אונטען ארויף.

האט די לאגע געראטעוועט הלל זאק, צום ערשטען מאל א דעלעגאט פון בר. 20. ער האט גענומען דאס ווארט און האט אין א באגייסטערטער רעדע באוויזען, אז דער הויפט־כח פון ארבייטער רינג ליגט אין דעם, וואס דער שטארקערער קומט צו הילף דעם שוואכערען, און וואס די מאטעריעלע און גייסטיגע נויטען פון די מיטגלידער זיינען צוזאמענגעשמאלצען אין ארדען. די נשמה פון ארדען איז דער קאאפעראטיווער געדאנק, די געמיינשאפטליכקייט און ניט די זעקס דאלאר בענעפיט. און אויב בר. 1 איז קעגען שותפות־בענעפיטס, איז ער ממילא אויך קעגען דער גרונד־אידעע פון ארבייטער רינג, קעגען זיין גייסט און זיין נשמה.

זאק'ס רעדע האט געהאט א גרויסע ווירקונג.

דער טשערמאן פון יענער זיצונג איז געווען ה. גאלדין. אלס דעלעגאט פון בר. 1 האט זיך איהם געוואלט, די קאנווענשאן זאל אננעמען די רעקאמענדאציעס פון זיין בראַנטש, אבער אלס טשערמאן פון דער קאנווענשאן־זיצונג האט ער פארשטאנען, אז דאס וועט זיך נאך זאק'ס איבערצייגענדיגער רעדע ניט איינגעבען.

כדי ניט צו קריוודען בראַנטש 1, האט זאק צום שלום געמאכט א פארשלאג, אז די פראגע זאל אפגעלייגט ווערען אויף א יאהר. דער פארשלאג איז מיט א גרויסע מאיאריטעט אנגענומען געווארען און פון דעמאלט אן איז די פראגע קיינמאל מעהר ניט אויפגעהויבען געווארען.

אויסער דער פראגע מכח די צאהלונגען פון קראנקען־בענע־פיט, האט די קאנווענשאן באשלאסען:

1) איינפיהרען קאנסאמפשאן־בענעפיט.

2) פרויען־ברענטשעס זאלען אריינגענומען ווערען מיט 100 דאלאר ענדאומענט, מיט א דאלאר איניציאיישאן, אנשטאט צוויי דאלאר, און

3) ארויפלייגען א מאראלישען חוב אויף די מיטגלידער פון ארבייטער רינג, צו קויפען זאכען מיט'ן יוניאן לייבעל און צו נוצען יוניאן־ארבייטער.

די קאנווענשאן האט אויך ארויסגעטראגען א רעזאלוציע ווע־גען קישינעווער פאגראם

די רעזאלוציע וועגען קישינעווער פאגראם, וואס האט דע־מאלט אויפגעשטורעמט די גאנצע אידישע גאס אין אמעריקע, איז ניט געווען בלויז א פארדאמונגס־רעזאלוציע קעגען דער צארישער קאליאסטרע און א סימפאטיע־רעזאלוציע פאר די פאגראם־קרבנות, זי האט אויך אויפגעפאדערט די ברענטשעס צו העלפען די פאר־אומגליקטע פינאנציעל.

די ברייטע אוןווארעמע מענשליכע הארץ פון דעם נאד יונגען ארבייטער־ארדען האט אנגעפאנגען שנעל צו קלאפען פאר די אידען אויף יענער זייט ים, וועלכע די כוליגאנעס האבען געמארדעט, גע־שענדעט, גערויבט, געפלינדערט און אנגעטאן אלערליי קערפער־ליכע און גייסטיגע יסורים.

די הילף־ארבייט פון ארדען פאר די קישינעווער פאגראמען בילדעט איינע פון די שענסטע זייטלאך אין זיין געשיכטע.

דער ענד פון דער „פייגענבוים־עפאכע"

מיט דער דריטער קאנווענשאן האט זיך גענענדיגט די „פייגענבוים־עפאכע" אין ארבייטער רינג.

פייגענבוים'ס פארדינסטע פאר'ן ארדען זיינען אונגעהייער גרויס. ער האט דורכגעטראטען דעם וועג, ער האט געטאן פיא־נירען־ארבייט. פאר זיין צייט האט דער ארדען דורכגעמאכט פארשידענע קינדער־קראנקהייטען. און אלץ איז געפאלען אויף פייגענבוים'ס קאפ.

און די באלוינונג?

זלזולים, באשולדיגונגען, בלוט־צאפעניש.

אויף דער דריטער קאנווענשאן האט פייגענבוים רעזיגנירט פון זיין „פעטען דזשאב" און דער נאציאנאלער סעקרעטער (פריהער

טעמפארערי, שפעטער פערמאנענט) איז געווארען דער פארשטאהער בענער ל. ראזענצווייג.

פייגענבוים האט זיך דעמאלט געזעגענט מיט די מיטגלידער פון ארבייטער רינג דורך דעם העקטאגראפישען צושריפט.

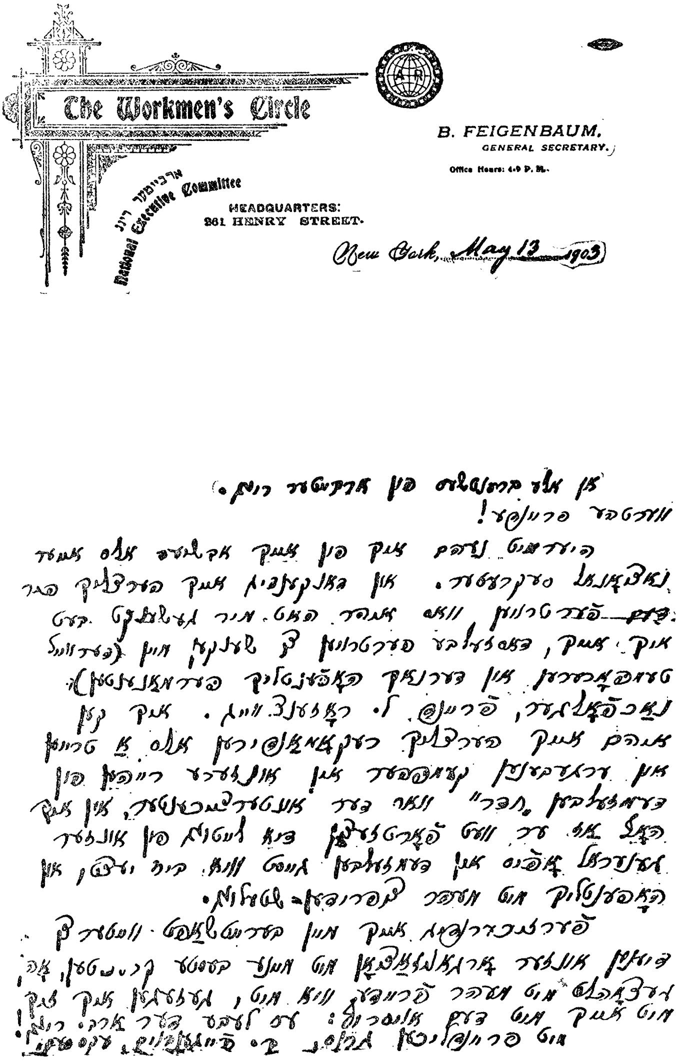
The Workmen's Circle
ארבייטער רינג
National Executive Committee
HEADQUARTERS:
261 HENRY STREET.
B. FEIGENBAUM,
GENERAL SECRETARY.
Office Hours: 4-9 P. M.
New York, May 13 1903

(צו אלע מיטגלידער פון ארבייטער רינג.)

ווערטהע פריינד!

פייגענבוים'ס אוועקגעהן איז אבער ניט געווען אזוי גלאטיג. עס האט איבערגעלאזען א זויערען נאך־טעם. פייגענבוים'ן האט מען געהאלטען פאר א שקלאף און אלס א שקלאף האט ער געמוזט אוועק בשן ועין. און גוטע ברידער האבען זיך שטענדיג געפונען, וועלכע זאלען אט די מצוה דורכפיהרען מיט גרוים הנאה ביי זייער „שקלאף", וואס איז, אגב אורחא, געווען אין יענער צייט דער רע־דאקטאר פון „צוקונפט" און איינער פון די וויכטיגסטע לעהרער און אויפקלעהרער אין דער אידישער ארבייטער באוועגונג.

ווען ל. ראזענצווייג איז געווארען דער נאציאנאלער סעק־רעטער, האט פייגענבוים, פארשטייט זיך, געמוזט מיט איהם בלייבען א וואך צייט און איהם איבערגעבען די ביכער. פאר דער וואך האט ער פארלאנגט מען זאל איהם באצאהלען די סומע פון 15 דאלאר (א וואך שכירות). די נ. ע. ק. האט איהם די סומע באוויליגט.

ברענטש 1 — פייגענבוים'ס אונערמידליכער מקטרג — האט אויפגעהויבען א גוואלד. סטייטש! באראבעווען דעם ארבייטער רינג! פופצעהן טאלער! פאר וואס? פאר ווען? ווי ערלויבט זיך עס פייגענבוים צו נעמען אזוינע בלוטיגע געלד? און וואס פאר א רעכט האט די עקזעקוטיווע געהאט דאס צו טאן?

פייגענבוים האט אבער געהאט א סך חסידים און כתם גוטע פריינד, וועלכע האבען ניט געקענט פארטראגען די שמוץ, וואס ברענטש 1 האט אויף איהם געווארפען.

פון אט די פייגענבוים'ס פריינד האט איינער, ראזענבלום פון פילאדעלפיע, געשריבען אין „פארווערטס" א שטארקען פראָ־טעסט קעגען ברענטש 1, פאר דעם וואס ער באליידיגט אזוי פיי־גענבוים'ן.

דיזער פראטעסט האט נאך מעהר געגאסען אויל אויפ'ן פייער און מאנכע מיטגלידער פון ברענטש 1 זיינען געווארען נאך מעהר אויפגעקאכט אויף פייגענבוים'ן און זיינע פארטיידיגער.

ש. בולגאטש, האט דורך א לאנגע ערקלעהרונג אין „פאר־ווערטס" (מאי 22טען, 1903) זיך פריהער אויסגע'טענה'ט מיט ראזענבלום'ען, למאי ער איז מיט זיין פראטעסט ארוים אין דער עפענטליכקייט און האט דאס ניט געשיקט צו ברענטש 1. דערנאך האט ער זיך גענומען צו פייגענבוים'ען און האט איהם גאר ניט גע־שאנעוועט. אט זיינען איניגע כאראקטעריסטישע ציטאטען פון בולגאטש'ס ערקלעהרונג:

„ניט די 15 דאָלער שפּילט דאָ די ראָלע, נאָר די חוצפּה פון פריינד פייגענבוים זיי צו פאַרלאַנגען, און נאָך מעהר די אונגערעכטע האַנדלונג פון זיינע פליגעל־אדיוטאַנטען די 15 דאָלער צו באוויליגען. פייגענבוים האָט ביי אונזער לעצטער קאָנווענשאָן רעזיגנירט, ערקלעהרענדיג, אַז ער איז קראַנק. ווי האָט פייגענבוים געקענט טענדען דעם אָפּיס אויב ער האָט אונז קיין ליגען ניט געזאָגט אַז ער מוז גלייך רעזיגנירען, ווייל ער איז געפעהרליך קראַנק? צווייטענס, אויב ער איז ניט קראַנק און האָט נאָך זיין אַרבייט געקענט טענדען, מיט וואָס פאַר אַ רעכט האָט ער רעזיגנירט בעפאָר זיין צייט איז אויסגעגאַנגען אָהנע זאָגאר אונז איין וואָך נאָטיס צו געבען? דריטענס, די קאָנווענשאן האָט דאָך זיין רעזיגנישאָן אָנגענומען און אַן אַנדערען אויף זיין פּלאַץ גלייך אָנגעשטעלט, הייגט ווי נעמט מען זיך די חוצפּה גאַנץ נייע 15 דאָלאר צו פאַרלאַנגען פאר אַרבייט וועלכע ער האָט לויט זיין אייגענער ערקלעהרונג ניט געקאָנט, און קיינער האָט איהם אויך ניט געהייסען טהאָן?“

און ווייטער:

„די באַשולדיגונג פון פריינד ראָזענבלום אַז ברענטש 1 איז געגען די 15 דאָלאר נאָר משנאת המן איז אַ פאַלשע (אָבגלייך אַ המן איז ער). פּערזענליכקייטען געהען נור אָן ביי איך, די היפּאָקריטישע און אבסאָלוט פאַלשע, אונפערדיענטע, רעזאָלושאָנס, דאַנקבאַרקייט, אויסרופע האָך און 3 מאָהל האָך פאַר פריינד פייגענבוים, וועלכער האָט פאַר דעם אַרב. רינג זייער ווייניג געאַרבייט, און איז צימליך גוט בעצאָהלט געוואָרען: דען 15 דאָלאר א וואָך צאָהלט מען ביי אונז אין דער בעוועגונג ניט פאַר אַ שיינעם נאָמען... פריינד פייגענבוים האָט נאָך אַלס פאָרלויפיגער עקז. דעלעגאַט פון דער קאָנווענשאן קיין איינעם פון אונזערע מיטינגען ניט בייגעוואָהנט, עקסעפּט די פּאָאר מינוטען ווען מען האָט איהם זיינע 15 דאלער בעוויליגט. ביי דער זעלבער געלעגענהייט האָט ער אָנגענומען אונז צו רערעזענטירען אַלס דעלעגאַט צו דעם פּיעל וויכטיגען קאָנפערענץ, איינבערופען פון די יונייטעד היברו טשאַריטעס, וואו אַללע פּראָגרעסיווע און אָרטאָדאָקסישע אָרגאַניזאַציאָנען זיינען געוועזען פערטראָטען, און עס איז אַבסאָלוט נויטווענדיג געווען אַז אויך אונזער שטימע זאָל דאָרט געהערט ווערען. נון, האָט פריינד פייגענבוים אונז בלויז פערשפּראָכען צו רעפּרעזענטירען, געטענדעט האָט ער עס אָבער ניט, ווילט איהר דאָך פּיעלליכט דיינקען, אַז ער איז קראַנק געווען. אָה, ניין, חלילה, די „צוקונפט“ וואָלט אַזאַ וויכטיגע... זשורנאַל ניט געקאָנט זיין, ווען ער „פייגענבוים“, וואָלט צו איהר עקסקורשען אַליין אַלס רעדאַקטאָר ניט מיטגעפאָהרען! יא, פאַלשטענדיג ריכטיג! עס איז וויל

געגען פייגענבוים פראטעסטירען מיר, איין אנדערען וואלטען מיר זיכער געטריט פון דעם ארבייטער רינג ארויסצואווארפען!

בולגאטש האט דא אויסגעדריקט די שטימונג וואס האט געהערשט אין ברענטש 1 קעגען פייגענבוים'ען.

דער אמת פאדערט צו זאגען, אז בולגאטש'ס קאמף קעגען פייגענבוים'ן, ווי די גאנצע שטעלונג פון ברענטש 1 קעגען איהם, איז געווען אן אפשפיגלונג פון די פארביטערטע מחלוקות, וואס זיינען אנגעגאנגען אין דער באוועגונג קעגען דער ס. ל. פ. און קעגען דעם „אבענדבלאט", מיט וועלכער פייגענבוים איז געווען פארבונדען א לאנגע צייט נאך דער שפאלטונג און נאך דעם ווי דער „פארווערטס" האט אנגעפאנגען צו ערשיינען, אלס אן אפאזיציע קעגען „אבענדבלאט".

ביידע צדדים האבען זיך אויפגעווארפען, וואס אין קארט שטעהט. דעניעל דע־ליאן, דער פיהרער פון דער ס. ל. פ., פלעגט ארייינלייגען אין חרם יעדען איינעם, וועלכער איז מיט איהם ניט געווען מסכים, און דער חרם פלעגט באגלייט ווערען מיט אלערליי זידלערייען און באשולדיגונגען אין אונעהרליכקייט, מיט אויפדעקונגען פון פריוואטע, פערזענליכע חטאים און עבירות.

עס פארשטעהט זיך, אז דער צווייטער צד האט אויך אהן רחמנות געשמוצט און געזידעלט איהם אין נאמען פון „הייליגען אידעאל".

פייגענבוים, אלס איינער וואס האט ניט געהאלטען מיט דער אפאזיציע קעגען דער ס. ל. פ., איז דעריבער געווארען דער שעיר לעזאזל, אויף וועלכע די אידישע געגנער פון דעניעל דע־ליאן'ס טאקטיק האבען געשאסען זייערע פיילען אין דער פארם פון גיפטיגע, ניט־איבערלייגטע אנצוהערענישען און אפענע באשולדיגונגען.

ווי די פיהרער פון ארבייטער רינג זאלען ניט האבען געוואלט זיין אומפארטייאיש, האבען זיך דאך אין ארדען געמוזט אפשפיגלען די רייסערייען, וואס זיינען פארגעקומען אין דער אלגעמיינער באוועגונג אין דער צייט פון „שפאלטונג".

אויף בולגאטש'ס אנגריף האט געענטפערט מיט א פאלקס־שטימע י. אדלער (ב. קאוונער).

אדלער האט זיך אנגענומען פייגענבוים'ס קריוודע און אין זיין פאלקס־שטימע („פארווערטס", דעם 28טען יוני, 1903) האט ער צוקלאפט אלע בולגאטש'עס ארגומענטען געגען פייגענבוים'ען.

אט וואס אדלער האט געשריבען:

„ערשטענס: אויב בולגאַטש האָט אַ קריוודע אויף פריינד ראָזענבלום פאַר וואָס ער האָט זיך געווענדעט צו די לעזער פון „פאָרווערטס“ מיט זיין שטימע, ניט צו די עקזעקוטיווע, טאָ ווארום האָט ער נאָכגעטאָן פריינד ראָזענבלום? צווייטענס: און ווען ער האָט דאָס שוין געטאָן, טאָ ווארום זיך האַלטען אַזוי פאַרטייאיש אַז אפילו אַ בלינדער קען דאָס אַרויסזעהען?

דריטענס: און אויב שוין יא פאַרטייאיש, טאָ ווארום ניט אַלס עהר־ליכער געגנער?

בולגאטש זייענדיג אליין ביים קאָנווענשאָן ווייסט גאנץ גוט, אַז מען האָט די רעזיגנײשאן פון פריינד פייגענבוים ניט אָנגענומען. און ער ווייסט אויך אַז פייגענבוים האָט עפענטליך ערקלעהרט, אַז ער וועט דעם אָפפיס ניט לאָזען שטעהן אין מיטען דערינען און אַוועקגעהן — ער האָט בלויז געבעטען אַז די קאָנווענשאן זאָל בלויז פיר דערווייל אַנשטעלען אַ מענשען ביז ער וועט פיהלען בעסער אין געזונד. דאָס הייסט דאָך נאָך ניט אויף אימער. אין אַ פּאָאר טעג, אַז פייגענבוים האָט זיך געפיהלט בעסער האָט ער גענומען ווייטער דעם אָפפיס אַטענדען און צו דערזעלבער צייט איבערגעבען די ביכער מיט אַללע דאָקומענטען צום נייעם — אָדער צום צוקינפטיגען סעק.

און פריינד בולגאַטש האָט דאַכט זיך אַטענדעט דעם ערשטען מיטינג נאָך דער קאָנווענשאן, דאַן ווען פריינד פייגענבוים האָט פערלאַנגט זיין געוויינליכע וואָך געהאַלט, און האָט דאַכט זיך גאַנץ גוט געהערט ווי דער נייער סעק. ראָזענצווייג האָט אַלליין געאָזגט אַז ווען ניט פייגענבוים, וואָלט ער קיין זאַך ניט געקאָנט טאָן, און אַז פייגענבוים האָט די גאַנצע וואָך שווער געאַרבייט איהם איבערגעבענדיג דעם אָפפיס. וואָלט איהר „פריינד“ בולגאַטש געוואָלט אַרבייטען אַ וואָך צייט שווער און ביטער פאר א דאנק...? און וואָס איהר זאָגט, אז קיינער האָט איהם ניט געבעטען, איז דאָס ניט ווערט קיין שום פולווער, ווייל ווען פייגענבוים וואָלט ניט געקומען אַטענדען דעם אָפפיס און איבערגעבען די ביכער וואָלט דער אָפפיס געמוזט פאַרמאַכט ווערען. און דאַן וואָלט איהר ערשט — אויף אייער שטייגער — אַרויס מיט קולות, מיט געוואַלדען: „סטייטש, ווי איז דאָס געזעהן און געהערט געוואָרען, אַז אַ סעק. זאָל אַללעס איבער־לאָזען אין מיטען דערינען און פערגעסען דעם זיי־געזונד, און דער ארבייטער רינג ליידעט און פערנאכלעסיגט איהרע אלע ביזנעס?“

די גייסטער פון ברענטש 1 האבען זיך סוף כל סוף באַ־רוהיגט, ווען ל. ראָזענצווייג, פייגענבוים'ס נאָכפאָלגער אַלס נאַ־ציאָנאַלער סעקרעטער, האָט אין „פאָרווערטס“ געגעבען פאָלגענ־דע ערקלערונג:

ווערטהער רעדאַקטאָר!

איך שרייב דיזע ציילען כדי צו מאַכען אַן ענדע צו די שמערצליכע מיספערשטענדניסע וואָס קומען יעצט פאַר צווישען דעם עקס סעקרעטער פון אַרב. רינג און מאַנכע פון אונזערע מעמבערס.

איך ערקלעהר דערמיט אַז איך האָב די ביכער אַליין ניט געקענט איבערנעהמען און אַז גענאָסע פייגענבוים האָט מיר די גאַנצע וואָך אַ חוץ איין אבענד געצייגט דעם „איין און אויס" אין די ביכער און דערביי אַלעס נייע אַליין אַריינגעטראָגען, אויך נאָך היינט ווען איך בין ניט קלאָהר אין עפּעס קומט ער אַריין און צייגט מיר יעדען מאָהל ווען איך רוף איהם.

ל. ראָזענצווייג.

ל. ראָזענצווייג אַלס נאַציאָנאַלער סעקרעטער און די נאַציאָנאַלע עקז. קאָמיטע פאַר'ן יאָהר 1903-4.

ל. ראָזענצווייג איז געווים ניט געווען קיין גרויסער בריה אין אדמיניסטראַטיווע ענינים. זיינע פעהיגקייטען, אין דעם פּרט, זיינען ניט געווען קיין גרעסערע ווי די אין דעם פּרט פון זיין פאַר־גענגער, פייגענבוים, און אזוי ווי דער פריהערדיגער, האָט זיך אויך דער איצטיגער סעקרעטער מעהר אָפּגעגעבען מיט שריפטליכער און מינדליכער אַגיטאַציע פאַר'ן ארבייטער רינג, ווי מיט דער גע־שעפטליכער זייט.

ער פלעגט שטענדיג אויפטרעטען אויף מיטינגען פון ארביי־טער רינג און זיין שריפטליכע פּראָפּאַגאַנדא האָט ער דורכגעפיהרט אין די נאָטיצען פון „פאָרווערטס" און „פרייע ארבייטער שטימע".

ביז דער דריטער קאָנווענשאָן זיינען די דאָזיגע „ארבייטער רינג נאָטיצען" ערשינען בלויז אין „פאָרווערטס". אויף דער דריי־טער קאָנווענשאָן איז באַשלאָסען געוואָרען, זיי צו געבען אויך אין דער „פרייע ארבייטער שטימע".

די נאָטיצען זיינען ניט געווען פריי. דער ארבייטער רינג האָט פאַר זיי באַצאָהלט וועכענטליך.

גלייך ווי ראָזענצווייג האָט איבערגענומען זיין אַמט, איז ארויסגעשיקט געוואָרען פון נאַציאָנאַלען אָפיס אַ צושריפט, די ברענטשעס זאָלען דיסקוטירען, צי מען זאָל דעם „פאָרווערטס" און דער „פרייע ארבייטער שטימע" צאָהלען פאַר יעדען ארטיקעל באַ־זונדער, אָדער יעהרליך, מיט אַנדערע ווערטער, צי דער ארבייטער

רינג זאָל קויפען „ספּיים" אין די צייטונגען „ריטייל" אָדער „האָל־סייל".

דער ערשטער ארויספאָהר פון ל. ראָזענצווייג אין דער פּרעסע איז געוועזן דעם 20טען מאי, 1903, וועגען דער לעצטער (דריטער) קאָנווענשאָן.

אַט וואָס ער האָט אין אַ באַגייסטערטען טאָן צווישען אַנדע־רעם געשריבען:

איינער וואָס האָט בייגעוואָהנט די קאָנווענשאָן, האָט באַלד געקענט זעהען ווער דאָ קומט זיך צונויף, פרעגען איז ניט נויטיג געווען, ווייל די ווענט האָבען פאר יעדען פארקונדיגט, ווער די 1500 מאַן, וועלכע ווערען דאָ רעפּרעזענטירט, זיינען.

די ווענט האָבען געשריגען אויף אַ קול:

„אונזער צוועק: שטיצע פאר דעם קראַנקען קערפּער און גייסט".

„מיר זיינען פריינדע אין דער נויטה און אין קאמפּף געגען דער נויט".

„איינינקייט איז קראפט פאר דעם קראנקען ווי פאר דעם געזונדען".

„הבל וויל ניט מעהר זיין קין'ס ברודער".

„מיר קעמפּפען געגען קראנקהייט, טויט און קאַפּיטאַליזמוס".

„מיר ווילען אז די נאַציאָן זאָל זיין איין גרויסע בענעפיט סאָסייטי".

אין די נאָטיצען האָט זיך אָפּגעשפּיגעלט דאָס גאַנצע לעבען פון ארבייטער רינג, זיינע פריידען און ליידען, זיינע האָפענונגען און צוועקען. די ארבייטער רינג נאָטיצען זיינען אויך די הויפּט שריפטליכע קוואַלען (אחוץ, פארשטייט זיך, די תורה שבעל פּה), פון וואַנען מיר שעפּען אונזערע אינפאָרמאַציעס בנוגע די פּאַ־סירונגען אין אָרדען זינט דער דריטער קאָנווענשאָן ביז דעם 7טען דעצעמבער 1904, ווען ראָזענצווייג האָט רעזיגנירט.

קיינע פּראָטאָקאָלען און גענויע געשעפטליכע באַריכטען וועגען ארבייטער רינג זיינען פון דער צייט, ווען ראָזענצווייג איז געווען אין אַמט, ניט איבערגעבליבען. דאָס, פארשטעהט זיך, איז זעהר שטאַרק צו באַדויערען.

דורך ראָזענצווייג'ס ערשטע „נאָטיצען" דערוויסען מיר זיך, אז „די וואָיס און לייבאָר", בראַנטש 5, וואָס איז אַ געוויסע צייט געווען סוספּענדירט, ווייל ער האָט ניט געפּאָלגט דעם באַשלוס פון דער נ. ע. ק. בנוגע זיינע שולדען צום נאַציאָנאַלען אָפיס, איז צוריק ריאינסטייטעט געוואָרען.

די נייעס איז אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס פרייד.

אין יולי 1903 האט די עקזעקוטיווע געצעהלט די שטימען, וואס זיינען אריינגעקומען דורכ'ן רעפערענדום פאר'ן נאציאנאל-סעקרעטער און פאר די מיטגלידער פון דער נאציאנאל-עקזעקוטיווע.

די רעזולטאטען זיינען געווען:

פאר נאציאנאל-סעקרעטער:

ל. ראזענצווייג — 595 שטימען

ל. זאקס — — — 93 "

פאר נאציאנאל עקזעקוטיווע:

ב. פייגענבוים — 563 שטימען, בר. 3

ה. זאק — — — 538 " בר. 20

י. אנאפאל — — 535 " בר. 2

ק. דעניסאן — — 449 " בר. 8

ס. שאפירא — 401 " בר. 1

ב. בלאך — — 400 " בר. 11

מ. סאקאלאף — 392 " בר. 3

ק. שטיינער — 358 " בר. 3

ש. בולגאטש — 355 " בר. 1

די איבעריגע נאמינירטע אויף דער קאנווענשאן, וואס האבען געקראגען וויינינגער שטימען, זיינען דא ניט דערמאנט.

אלס טשערמאן פון דער עקזעקוטיווע איז געווען געוועהלט ס. שאפירא. ער האט רעזיגנירט א קורצע צייט פאר דער 4-טער קאנווענשאן.

ראזענצווייג איז געווען זעהר באוועגליך. ער פלעגט ארומפאהרען איבער אלע שטעדט און שטעטלאך, האלטען דארטען לעקציעס, און אין דער אייגענער צייט האט ער אגיטירט פאר'ן ארבייטער רינג.

די צווייגען פון ארדען האבען זיך אין זיין צייט אנגעפאנגען אויסצושפרייטען ווייט, אין איסט און אין וועסט, אין נארטה און סאוטה.

אין יולי 1903 האט דער פראגרעסיוו אונטערשטיצונגס פעראיין פון פיטסבורג, פארלאנגט אויפגענומען צו ווערען אלס ברענטש פון ארבייטער רינג. (שפעטער דער באוואוסטער גרויסער ברענטש 45.)

דער ארבייטער רינג פאנגט אויך אן צו שלאגען ווארצלען אין מאסאטשוזעטס, איבערהויפט אין די אינדוסטרי-צענטערס.

א באקאנטמאכונג פון דער נ. ע. ק. אין מאנאט יולי לעזט זיך:

פרייגד מאַרגוליס, א מעמבער פון די אלטע עקזעקוטיווע, וועט דיזע וואָך זיין אין באָסטאָן און לאָרענץ. דאָקטאָר קאָניקאָף און שאַראָף זיי־נען געבעטען זיך מיט זיי דורכצורײדען וועגען גרינדען ברענטשעס פון אַרב. רינג אין מאַסאַטשוסעטס סטייט. זיין אַדרעסע איז: ברוין ענד שמיטה, 25 עווערעט סטריט.

געג. יגדל פון לאָרענץ איז געבעטען אויסצונוצען די געלעגענהייט און גרינדען א ברענטש דאָרטען.

דאַ פאַסט זיך צו דערמאַנען, אז פריהער מיט צעהן יאהר, ווען דער אַרבייטער רינג פעראיין איז אַלט געווען איין יאָהר, האָט איינער פון די גרינדער פונ'ם אַ. ר. (גרינבערג) זיך אָנגע־פרעגט ביים פעראיין, אויב מען זאָל גרינדען אַ ברענטש אין באָס־טאָן, און דער פעראיין האָט באשלאָסען דאָס ניט צו טאָן.

די צייט איז שוין געוואָרען אַן אַנדערע.

פאַר דער צייט איז געגרינדעט געוואָרען ברענטש 32 אין שיקאַגאָ, וועלכער איז געוואָרען דער שטאָם, פון וועלכען עס האָבען אַרויסגעשפּראָצט אַלע ברענטשעס אין דער וועסט און מידעל־וועסט.

דער איניציאַטאָר פון דעם ברענטש איז געווען ב. גילמאַן, (איצט אין נוארק).

אין שיקאַגאָ האָט עקזיסטירט דער „לאָסאַל קלאָב“, און כמעט אַלע מיטגלידער פון דעם קלוב האָבען זיך אַנגעשלאָסען אַן בר. 32.

דער „בונד“ און דער ארבייטער רינג.

בשעת דאָ, ביי אונז אין אַמעריקע, האָט געשפּראָצט און געוואַקסען דער אַרבייטער רינג, פריהער אַלס „פעראיין“ און שפּע־טער אַלס פראַטוירנאַל אַרבייטער־אָרדען, איז דאָרטען, אין דער אַלטער היים, אין רוסלאַנד, געוואַקסען די אונטערערדישע רעוואָלוציאָנערע באַוועגונג.

דער גרויסער קאַמף פאַר עקאָנאָמישער און פּאָליטישער פריי־הייט, וואָס איז געפיהרט געוואָרען קעגען צאַריזם, האָט דעמאָלט איבערגעלעבט זיינע פריהלינגס־יאָהרען.

די רעוואָלוציאָנערע אַרבייט האָט געבליהט אין פעטערסבורג, מאָסקווע, וואַרשע, קיעוו, באַרדיטשעוו, אָדעס, ביאַליסטאָק, לאָדז, ווילנא, שאַוועל, קאָוונע, וויטעבסק, מינסק און אַלע אַנדערע גרע־סערע און קלענערע שטעדט.

אין רוסלאַנד האָט געבושעוועט אַ שרעקליכע, פינסטערע רע־

אקציע. די שטיצען פון צארישען טראן האבען זיך אנגעפאנגען צו וואקלען, און וואס מעהר דער צאר מיט זיינע טשינאווניקעס זיינען געווארען אומזיכער מיט זייער ממשלה, וואס מעהר זיי האבען זיך געשראקען פאר זייער לעבען, אלץ גרויזאמער איז געווארען זייער קנוט, אלץ גיפטיגער זיינען געווארען זייערע פיילען, וועלכע זיי האבען געווארפען רעכטס און לינקס אין דער רעוואלוציאנערער באוועגונג.

די איינגעגעבענע אטענטאטען אויף די מיניסטארען באגאליעפאוו און סיפיאגין, פון קארפאוויטש און סאזאנאוו, און שפעטער אויף דעם צאר'ס אנקעל, דעם מאסקווער גענעראל־גובערנאטאר סערגעי אלעקסאנדראוויטש דורך קאלייעוו, דער ניט־געלונגענער אטענטאט אויף דעם רוסישען טארקוועמאדא, פאביעדאנאסצעוו, האבען ארויפגעווארפען אזא מורא אויף די רוסישע הערשער, דאס זיי האבען באשלאסען אנצואווענדען אלערליי מיטלען אום צו דערשטיקען די רוסישע רעוואלוציע.

אין 1900 איז אין ווילנא פארגעקומען דער אטענטאט פון הערש לעקערט אויף דעם גובערנאטאר פאן־וואהל, און דאס האט נאך מעהר צוטומעלט די מיניסטערשע קעפ פונ'ם צארען־לאנד און די פיהרער פון דער בלוטיגער צארישער פאליטיק.

דער בלוט־הונד פאן־פלעהווע, וואס האט פארנומען סיפיאגין'ס פלאץ אלס דער אינערן־מיניסטער, האט באשלאסען צו דערטרינקען די רוסישע רעוואלוציע אין טייכען אידישע בלוט און טרערען.

עס האט זיך אנגעהויבען די סדרה פון גרויזאמע אידישע פאגראמען, צוערשט אין קישינעוו, נאך דעם אין ביאליסטאק, סיעדלעץ און א רייהע אנדערע שטעדט.

דער אידישער רעוואלוציאנער איז דאפעלט פארפאלגט געווארען, אלס רעוואלוציאנער און אלס איד.

עס האט זיך אנגעהויבען א רעוואלוציאנערע עמיגראציע קיין אמעריקע.

הונדערטע און טויזענדע אידישע יונגע־לייט און מיידלאך, וואס האבען זיך געהאדעוועט אין די בונדיסטישע קרייזען און זיינען געווען דורכגעדרונגען מיט'ן רעוואלוציאנערען גדאנק און באלויכטען מיט'ן אידעאל פון סאציאליזם, זיינען געקומען קיין אמעריקע יונג, פריש, קאמף־לוסטיג.

די יוניאנס האבען אין אנפאנג צו זיי ניט אפעלירט. די סאציאליסטישע באוועגונג איז געווען צושפאלטען אין דער ס. ל. פ.

און דער ס. פּ. און ניט זייענדיג גוט באהאווענט אין די אורזאכען פון די מחלוקות, זיינען זיי (מיט ווייניג אויסנאהמען) געשטאנען פון וויטען. אין גאנצען בלייבען פּאסיוו האט זיי אבער ניט געלאזען דער גייסט פון קאמף, וואס זיי האבען מיט זיך מיטגעבראכט פון דער רוסישער רעוואלוציע. האבען זיי זיך ארגאניזירט אין רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס צו העלפען מיט געלד די רעוואלוציע אין רוסלאנד, דער עיקר, דעם „בונד".

אבער אחוץ אט דער ארבייט פאר דער „היים" האבען זיי אנגעפאנגען צו שטראמען אין ארבייטער רינג, וועלכער האט עפּעס געהאט פאר די אריבערגעקומענע רעוואלוציאנערען א באזונדערען חן, א באזונדערע צוציהונגס־קראפט.

זיי האבען אין די ברענטשעס אריינגעבראכט א שטארקערען רעוואלוציאנערען גייסט און א קאמפּלוסטיגע שטימונג.

עס איז געשלאסען געווארען א שדוך צווישען „בונד" און ארבייטער רינג, א שדוך, וואס קומט פון געגענזייטיגער ליבע, און האלט נאך אן עד היום.

די „בונדיסטען" האבען געמאכט שטארקער און רייכער דעם ארבייטער רינג, און דער ארבייטער רינג האט שטענדיג אויסגעשטרעקט א ברודערליכע האנד צום „בונד" אין רוסלאנד.

דער סענטראל פארבאנד פון „בונד" אין אמעריקע און דער ארבייטער רינג.

די אריבערגעקומענע בונדיסטען, וועלכע האבען דא געארבייט צו העלפען דעם „בונד" אין רוסלאנד, האבען זיך געוועהנליך ארגאניזירט אין באזונדערע לאנדסמאנשאפטען. די ווילנער — אין א ווילנער בונדיסטישער לאנדסמאנשאפט, די וויטעבסקער — אין א וויטעבסקער ארגאניזאציע, די מינסקער — אין א מינסקער א. אז. וו.

אויף דער איניציאטיווע פון ארקאדיע קרעמער (אלעקסאנדער,) דער פאטער פון „בונד" און מיכאאיל בערג, וועלכע זיינען געקומען קיין אמעריקע צו קריגען שטיצע פאר'ן „בונד", איז דעם 12טען דעצעמבער, 1903, אפּגעהאלטען געווארען א קאנווענשאן פון די בונדיסטישע ארגאניזאציעס און בונדיסטישע לאנדסמאנשאפטען.

צו דער קאנווענשאן זיינען געקומען דעלעגאטען פון ניו־יארק, ניו־הייווען, פילאדעלפיא, באסטאן, באלטימאר, פּעטערסאן און שיקאגא. פון די בונדיסטישע לאנדסמאנשאפטען אין ניו־יארק זיינען

געווען פארטרעטער פון די ווילנער, פינסקער, ביאליסטאקער, דווינסקער, בערדיטשעווער, קאוונער, באריסאווער און מינסקער.

די קאנווענשאן האט באשלאסען צו גרינדען דעם בונדיסטישען „סענטראל פערבאנד אין אמעריקע".

א סך ארבייטער רינג ברענטשעס, וואס האבען שוין פריהער געשטיצט דעם „בונד", האבען זיך פארהאלטען זעהר פריינדליך צו דעם נייעם פערבאנד. זיי האבען באגריסט די קאנווענשאן דורך פארטרעטער און דורך טעלעגראמען.

די קאנווענשאן האט געמאכט בולט דעם פריינדליכען אנטייל פון די ארבייטער רינג ברענטשעס דורך פאלגענדיגער רעזאלוציע.

„מיט פריידען האבען מיר געהערט די באגריסונגען און געלעזען די טעלעגראמען פון די פארשיעדענע ארבייטער רינג ברענטשעס. מיט פארגעניגען האבען מיר געהערט דעם באריכט, דאס 7 ברענטשעס האבען בייגעשטייערט צום פאנד פון „בונד"... די דעלעגאטען פון די ארגאניזאציעס און לאנדסלייט-פעראיינען, וואס זיינען געקומען צו דער קאנווענשאן, דאנקען אט די 7 ברענטשעס פאר זייער סימפאטיע און מיטארבייט. די קאנווענשאן דריקט אויס דעם פארלאנג, דאס די נאציאנאל-עקזעקוטיווע פון ארבייטער רינג — אנשטאט די ברענטשעס זאלען שטיצען דעם „בונד" יעדער פאר זיך, אינדיווידועל — זאל בעסער זעלבסט ארגאניזירען די הילף פון ארבייטער רינג און די שטיצע זאל געשיקט ווערען ניט פון אינדיווידועלע ברענטשעס, נאר פון דער גאנצער נאציאנאלער ארגאניזאציע".

דא זעהט מען קלאר ארויס, ווי ווייט וויכטיג די בונדיסטישע פארשטעהער האבען געהאלטען די מאראלישע שטיצע פון ארבייטער רינג. זיי האבען געוואלט האבען די סאנקציע פון דער נ. ע. ק. אויף דער שטיצע, וואס די ברענטשעס האבען פאר זיך געשיקט.

די מעהרסטע פון די בונדיסטישע לאנדסמאנשאפטען זיינען שפעטער געווארען ברענטשעס פון ארבייטער רינג.

די ווילנער זיינען געווארען ברענטש 43, דווינסקער — נר. 75, קאוונער — בר. 83, מינסקער — בר. 99. דער ביאליסטאקער ברענטש 88 איז ניט געווען אפיציעל א בונדיסטישער ברענטש, אבער כמעט אלע זיינע ערשטע מיטגלידער זיינען געווען בונדיסטען.

עס פארשטעהט זיך, אז די בונדיסטען האבען געקראגען שוין אין די ערשטע יאהרען פון ארדען א גרויסען איינפלוס. א דאנק דעם בונדיסטישען עלעמענט אין ארבייטער רינג איז אויף דער 5טער קאנווענשאן באשלאסען געווארען, דאס יעדער מיטגליד פון

ארבייטער רינג זאל צאהלען דריי סענט א קווארטאל פאר דעם רוסישען רעוואלוציאנס־פאנד.

דער פאנד איז געווארען צוטיילט אויף גלייכע חלקים צווישען די 4 פארטייען: בונד, רוסישע סאציאל־דעמאקראטען, סאציא־ליסטען־רעוואלוציאנערען און פ. פ. ס.

די צאהלונגען צו דעם פאנד האבען אנגעהאלטען ביז אקטא־בער 1911, די בונדיסטען זיינען די גאנצע צייט געווען, און זיינען נאך עד היום, זעהר אקטיוו אין ארבייטער רינג, סיי אין די בראנ־טשעס, סיי אין דער צענטראל־פארוואלטונג.

עס וועט ניט זיין קיין גוזמא צו באהויפטען, אז די מאיארי־טעט מיטגלידער פון ארבייטער רינג האט זיך געהאדעוועט מעהר אדער וויינינער אין רעוואלוציאנערען חדר פון בונד און האט געקראגען די ערציהונג אין די בונדיסטישע קרייזען. דארטען האט זי געקראגען איהר ערשטע באקאנטשאפט מיט די הויכע, גרויסע, אלמענשליכע אידעאלען.

דער ארבייטער רינג איז א סך שולדיג דעם אלגעמיינעם אר־בייטער־בונד פון ליטא, רוסלאנד און פוילען. דער „בונד" איז געווען דער רעזערוואר, פון וואנען דער ארבייטער רינג האט רעקרוטירט די גרעסטע צאהל מיטגלידער, בעאמטע און טוער.

דער ארבייטער רינג איז אבער אויך ניט געבליבען קיין בעל־חוב צום „בונד".

די ערשטע און די גרעסטע שטיצע פאר'ן „בונד" קומט פון ארבייטער רינג.

די דעלעגאטען פון „בונד", מאקסים, ליבער, אבראמאוויטש, זיבערט, דער יונג־געשטארבענער וולאדימיר מעדעם, און צולעצט מיכאילעוויטש, האבען געקראגען דעם גרעסטען און שענסטען קבלת פנים פון ארבייטער רינג.

דער ארבייטער רינג וואקסט און בליהט.

און דער ארבייטער רינג וואקסט. ער וואקסט אין דער טיעף און אין דער ברייט; ער וואקסט מיט יעדען טאג, מיט יעדער שעה.

יעדע וואך קומען צו נייע בראנטשעס, אין שיקאגא, פיטס־בורג, סט. לואיס, סינסינעטי, מינעאפאליס, שוין אפגערעדט אין ניו־יארק סטייט גופא, ווי ניובורג, אלבאני און אין די ארומיגע שטעדט, ווי ניו־דזשוירזי, קאנעטיקוט, מאסאטשוזעטס. ער דער־גרייכט שוין מיט זיינע צווייגען אזש ביז סאן־פראנציסקא.

עפעס דוכט זיך, אז די גאנצע פארבארגענע ענערגיע פון די ערשטע פאר יאהר, ווען פייגענבוים איז געווען נאציאנאלער סעקרעטער, האט מיט א מאדנער קראפט זיך ארויסגעגאסען דרויסען און די כחות, וואס האבען איינינע יאהר נאכאנאנד געשלומערט, האבען מיט גרויס אימפעט אנגעפאנגען צו ארבייטען.

ווי די בוימער אין פריהלינג שיסען איבער נאכט ארויס און ווערען פלוצלונג באדעקט מיט גרינע בלעטער, ווי די קליינע קוסטעם עפענען איין איין אויגענבליק זייערע קנאספען און ווערען איינגעטונקט אין בלומען, אזוי האט דער ארבייטער רינג אין די יאהרען 1903-1904 ארויסגעלאזען פון זיך גרויסע און קליינע זאפטיגע צווייגען.

צו דער דריטער קאנווענשאן האט דער ארבייטער רינג געהאט 22 ברענטשעס, וואו עס זיינען געווען 1221 מיטגלידער, און צו דער 4טען קאנווענשאן זיינען שוין געקומען פארטרעטער פון 57 ברענטשעס מיט א מיטגלידערשאפט פון 2688. פאר דער צייט פון דער דריטער ביז דער פערטער קאנווענשאן האט דער ארבייטער רינג צוגעקראגען 35 ברענטשעס מיט 1467 מיטגלידער.

און וואס איז דער וואונדער?

אומעטום, וואו נאר עס זיינען געווען אידישע ארבייטער, האט דער ארדען געהאט זיינע טרייע, איבערגעגעבענע אגענטען, וועלכע האבען געארבייט מיט ליבע און לעבען פאר'ן ארבייטער רינג.

אין פראווידענס האט געארבייט פאר'ן ארבייטער רינג, וו. באקסט, אין מאסאטשוזעטס — מ. יגדל און דר. קאניקאף, אין הארטפארד — פיינזילבער, אין פיטסבורג — וויסבערג און פארלענבוים, אין שיקאגא — גילמאן, רובינשטיין, אלפערט, און דער גאנצער „לאסאל קלוב“, אין פעטערסאן — וויינטרויב, וועלכער פלעגט ווערען אן א. ר. אגענט, וואו נאר ער פלעגט זיך געפינען. אט ווי עס איז צו זעהן פון די ארבייטער רינג נאטיצען אין „פארווערטס“ (מערץ 6, 1904).

וואשינגטאן נעקסט.

א ברענטש אין דער הויפט שטאדט פון דיזער רעפובליק וועט זיין אונזער נעקסטער שריט. די נויטיגע צאהל מענער פאר א ברענטש איז געווען באלד ביים ערשטען אויפרוף, און דיזער אויפרוף איז געמאכט געווארען מינדליך פון אונזער פריינד און סעקרעטער פון ברענטש 13 פעטערסאן, י. וויינטרויב, וועלכער געפינט זיך יעצט אין וואשינגטאן.

אויסער וויינטרויב איז אין וואשינגטאן געווען טעטיג פאר'ן ארבייטער רינג, רובינאוויטש.

אין סינסינעטי האט געארבייט הערי קורצער, אין טרענטאן האט דער נאצ. סעקרעטער זיך געהייסען ווענדען וועגען א. ר. צו גענאסע פאול אורקען, אין טשעלסי צו פריינד שאראף, אין סאן־פראנציסקא צו פריינד ראזענבלאט (היינט אין וואשינגטאן), אין דזשווירזי סיטי און האבאקען צו ה. קאהן, אין גלאווערסוויל צו פריינד ג. שטיין, אין סקענעקטעדי צו נ. לאפידוס, אין יוטיקא צו ס. בוקביינדער.

אין סט. פאול, מינעסאטא, האט מען זיך געווענדעט צו מ. לעבאוו.

זיינען גילמאן און אלפערט מעמבערס פון ברענטש 32 אין שיקאגא, אוועק קיין סט. לואיס, ערב דער אויסשטעלונג, זוכען ארבייט, האבען זיי קודם כל דארטען געגרינדעט א ברענטש (בר. 60). היינט וואוינען ביידע אין נויארק און זיינען נאך עד היום טעטיג אין ארבייטער רינג.

און נאר א דאנק אט די אגיטאטארען, וועלכע האבען אליין געשלעפט די שטיינער און די ציגעל, וועלכע האבען אליין געקנאטען די ליים און האבען דורכגעפיהרט די אנדערע שווארצע „קליין־אר־בייט", איז דער ארבייטער רינג אזוי גרויס אויסגעוואקסען.

דער נאציאנאלער סעקרעטער ל. ראזענצווייג איז געשטאנען אויפ'ן וואך און האט די „אגענטען" געגעבען אלערליי אינסטרוק־ציעס און אינפארמאציעס. אויב ערגעץ־וואו, אין אן ארט, האט זיך א ריהר געטאן, איז ער שוין גלייך אליין געווען אויפ'ן פלאץ, אדער אויסגעפונען א פאסיגען גענאסע, אויף וועמען מען קען זיך פארלאזען, אז ער וועט ניט פארביילאזען די געלעגענהייט צו רעק־רוטירען נייע סאלדאטען פאר דער ארבייטער רינג ארמעע.

די הויפט־קווארטיר פון ארבייטער רינג, וואוהין די אגענטען האבען געשריבען און געקראגען די נויטיגע ידיעות, האט זיך אין יענעם אויפבליהונגס־פעריאד געפונען אויף 229 עלדרידזש סטריט. דאס איז שוין געווען דער פערטער אפיס, זינט דער ארבייטער רינג איז געווארען אן ארדען.

רענט פאר דעם אפיס אין עלדרידזש סטריט האט געקאסט 22 דאלאר און 50 סענט א מאנאט.

גלייך נאך דער 4טער קאנווענשאן האט דער ארבייטער רינג ווידער געמופט.

ער האט פון עלדרידזש סטריט אריבערגעמופט אין א טייע־

רערען אפיס — אין „פארווערטס" בילדינג, 175 איסט בראדוויי. (דער „פארווערטס" האט נאר־וואס געקויפט די בילדינג.)

דא האט געקאסט רענט שוין גאנצע 25 דאלאר א מאנאט.

אין פארווערטס בילדינג איז דער אפיס געווען נים לאנג, ביז דעם 26טען סעפטעמבער, 1904.

דעמאלט האט זיך דער אפיס אריבערגעקליבען אויף 24 ראטגערס סטריט, מיט 35 דאלאר א מאנאט רענט.

אגענטען, אבער ניט פאר געלד.

מיר האבען אין פאריגען קאפיטעל געזאגט, אז דער ארבייטער רינג איז אזוי שנעל געוואקסען, ווייל ער האט איבעראל געהאט גוטע, טרייע אגענטען.

זאל מען אבער ניט מיינען, אז דאס זיינען געווען באצאהלטע אגענטען. חס וחלילה! ווער האט דעמאלט געוואלט קריגען געצאהלט פאר זיין ארבייט אין דער באוועגונג? ווער האט גאר געהאט אין זינען, אז פאר אזא ארבייט דארף מען קריגען באצאהלט? ווען האט זיך דאס גע'חלומ'ט איבערהויפט, אז דער ארדען דארף צאהלען פאר ארבייט, וואס ווערט געטאן פאר איהם?

די קאנסטיטושאן האט געזאגט, אז דער ארבייטער רינג קען האבען בלויז איין באצאהלטען בעאמטען. איין באצאהלטען בעאמטען און ניט מעהר.

דער איינציגער באצאהלטער איז פריהער געווען פייגענבוים, מיט 15 דאלאר א וואך, און שפעטער ראזענצווייג, מיט 20 דאלאר א וואך שכירות.*)

ברענטש 13 פון פעטערסאן, נ. דזש., האט אמאל באשלאסען צו געבען אלס פרעזענט א גאלדענעם ארבייטער רינג באטאן (קנעפעל) צו די יעניגע, וואס וועלען פארשלאגען 5 נייע קאנדידאטען.

האט דערויף געענטפערט די נאציאנאל־עקזעקוטיווע (18טען אפריל, 1904), אז זי איז געגען דעם באשלוס פון ברענטש, צו געבען וועלכע עס איז מתנות. „דער ארבייטער רינג האט דאס ניט נויטיג. די איינציגע מתנה, וואס דער ארבייטער רינג גיט, איז באגייסטערונג".

*) נאך דער פירטער קאנווענשאן איז אין אפיס אנגעשטעלט געווארען א באי פאר 5 דאלער א וואך אלס אסיסטענט.

דער הארטפארדער ברענטש 15 האט באשלאסען צו האבען א קאנווענשאן (די ערשטע סטייט קאנווענשאן אין א. ר.) אין הארט־פארד, זונטאג, דעם 23טען אויגוסט, 1903. אויף דער קאנווענשאן איז באשלאסען געווארען צו גרינדען א סטייט קאמיטע, וואס זאל זיך אפגעבען מיט דער ארגאניזאציע פון ברענטשעס אין קאנעטיקוט סטייט.

ס. סאוועצקי, אן אלטער מעמבער פון ברענטש 2, וועלכער האט זיך שפעטער איבערגעקליבען קיין וואטערבורי, קאנג., וואו ער איז געווען זעהר אקטיוו פאר'ן ארבייטער רינג, איז ערוועהלט געווארען אלס סטייט ארגאנייזער, פארשטעהט זיך, שלא על מנת לקבל פרס.

ער האט אבער אויסגעגעבען 12 דאלאר הוצאות צו ארגאני־זירען א ברענטש אין אנסאניא, קאנג. איז די ג. ע. געווארען אין כעס, וואס ער האט אויסגעגעבען אזוי פיעל געלד און האט געלאזט סאוועצקי'ן וויסען, אז זי וויל ניט האבען מעהר אזעלכע פאר־שווענדערישע ארגאנייזערס.

סאוועצקי האט קעגען אזא באציהונג מצד דער עקזעקוטיווע צוגעשיקט א „פאלקס־שטימע“ צום „פארווערטס“. ער האט אנגע־וויזען, אז אפילו אין ניו יארק קאסט געלד צו ארגאניזירען נייע ברענטשעס.

סאוועצקי'ס „פאלקס־שטימע“, איז אין „פארווערטס“ קיינ־מאל ניט ערשינען. די „פארווערטס“־רעדאקציע האט די „שטימע“ איבערגעגעבען צום סעקרעטער, ל. ראזענצווייג.

ראזענצווייג האט דערויף געענטפערט אין „פארווערטס“ (יוני, 31, 1904) דורך א לאנגען בריף.

אין ראזענצווייג'ס אפיציעלען ענטפער, האט פריינד בול־גאטש געזעהן א מין „דע־ליאניזם“ און האט דעם סעקרעטער אנ־געקלאגט אין דער עפענטליכקייט דורך א „פאלקס־שטימע“.

דאס איז געווען די התחלה פון די מחלוקות, וואס זיינען שפעטער פארגעקומען צווישען בולגאטש'ן און ראזענצווייג'ן.

ש. בולגאטש האט אנגעפאנגען צו זיין אומצופרידען מיט ראזענצווייג'ן אויך צוליעב אן אנדער זאך. ווען ראזענצווייג איז געווארען דער סעקרעטער פון ארבייטער רינג, האט ער שטודירט לאו.

בעת ער האט געענדיגט, האט ער אויף די אפיציעלע אפיס־

בריף אוועקגעשטעלט זיין טיטול „לאיער" און זיין לאו־אפים. בולגאטש האט קעגען דעם שטארק פראטעסטירט. „מיר דארפען אדווערטייזען דעם ארבייטער רינג און ניט א פריוואטען „לאו־אפים" — האט בולגאטש גע'טענה'ט.

און עס האט זיך אנגעפאנגען א גאנצע חד־גדיא, וואס האט געפיהרט צו ראזענצוויג'ס רעזיגנאציע.

נאך א פאקט, וואס באווייזט ווי אזוי מען האט געקוקט אין די ארבייטער רינג קרייזען אויף צו גרויסע הוצאות.

די ערשטע פינף קאנווענשאנס פלעגען זיך עפענען פרייטאג אווענט און די זיצונגען זיינען פארגעקומען שבת און זונטאג. יעדער דעלעגאט האט געקראגען צו צוויי דאלאר א טאג „פאר דעם פארלוסט פון ארבייטס־צייט".

אזוי איז בפירוש געשטאנען אין דער קאנסטיטושאן (ארטיקעל 16, ז. 34).

עס איז אויפגעהויבען געווארען די פראגע, אויב מען דארף באצאהלען פאר זונטאג אדער ניט.

בעפאר דער נעקסטער קאנווענשאן האט די עקזעקוטיווע גע־בעטען א הסכמה דורך א רעפערענדום, אז די קאנווענשאן זאל דוי־ערען דריי טעג, פון פרייטאג אווענט ביז מאנטאג אווענט.

דער רעפערענדום האט דערצו מסכים געווען מיט 907 געגען 762 שטימען. ברענטש 13 האט אנגענומען א רעזאלוציע געגען דעם באשלוס, און אלס פראטעסט האט ער באשלאסען ניט צו שיקען קיינע דעלעגאטען צו דער „דומער דומע".

די רעזאלוציע איז געווען געדרוקט אין דער „פרייע ארבייטער שטימע".

דעם באשלוס האט נאכגעפאלגט דער צווייטער ברענטש פון פעטערסאן, בר. 30.

די זעקסטע קאנווענשאן נעמט אן א רעזאלוציע אויפצופא־דערען די צוויי ברענטשעס צוריקצוציהען זייערע רעזאלוציעס דורך דער זעלבער צייטונג, וואו זיי זיינען געווען געדרוקט. אין פאל, זיי וועלען דאס ניט טאן, זאל ברענטש 13 ווערען באשטראפט מיט 50 דאלאר און ברענטש 30 מיט 25 דאלאר. די געלד זאל ווערען אוועקגעגעבען: 25 דאלאר צום בערקמאן פאנד, 25 דאלאר צו דער אלמנה פון יאהאן מאסט און 25 דאלאר צו דעם מאיער און הייוואוד פאנד.

די שטראף איז פון די ברענטשעס ארונטערגענומען געווארען ביי דער 7טער קאנווענשאן.*)

די נאציאנאל־עקזעקוטיוו קאמיטע פאנגט אן צו ערלויבען צווייטע ברענטשעס.

אז דער ארבייטער רינג האט זיך אנגעפאנגען שטארק צו פארשפרייטען, האבען א סך פון זיינע פריהערדיגע „רולס" געמוזט בטל ווערען.

מאנכע זיינען בטל געווארען אומבאמערקטערהייט, ניט אנ־פרעגענדיג ביי קיינעם, אנדערע ענדערונגען זיינען דורכגעפיהרט געווארען מיט דעם הסכם פון די מיטגלידער דורך אן אוראפשטי־מונג. אזוי צי אזוי, די פריהערדיגע גרעניצען האבען זיך גע־מוזט אפרוקען ווייטער און די פריהערדיגע באשרענקונגען זיינען באזייטיגט געווארען.

ווי מיר געדענקען, איז אין אנפאנג געווען א מנהג ניט אריינ־צונעמען א צווייטען ברענטש אין א שטאדט אהן דער הסכמה פון דעם ערשטען ברענטש. אפילו אין ניו־יארק גופא איז מעהר געווען די טענדענץ צו פארגרעסערען די צאהל מיטגלידער אין די עקזיס־טירענדיגע ברענטשעס, איידער די צאהל ברענטשעס.

דער רוף איז געווען: מ ע ה ר מ ע מ ב ע ר ס און ניט מ ע ה ר ברענטשעס.

אין ניו־יארק האט מען זיך ניט געקענט העלפען. איבערהויפט שפעטער, ווען עס האבען זיך אנגעפאנגען אנצושליסען אן ארביי־טער רינג גאנצע סאסייעטיס און לאנדסמאנשאפטען.

אין די קלענערע שטעדט האט מען זיך א פאר יאהר גע־האלטען אן דעם חוק, ניט צו אינסטאלירען צווייטע ברענטשעס דעמאלט, ווען די נייע קאנדידאטען האבען געקענט ווערען מיט־גלידער פון די ערשטע ברענטשעס.

שפעטער האט מען דעם מנהג בטל געמאכט אפילו אין די קלענערע שטעדט.

די ערשטע שטאדט, וואו עס איז געגרינדעט געווארען א צווייטער ברענטש, איז געווען פעטערסאן, נ. דזש.

---

*) פראטאקאלען זעקסטע יעהרליכע קאנווענשאן, זייטע 68; רעפארט און רעקאמענדיישאנס פון דער עקז. זייטע 15; פראטאקאלען זיבעטע יעהרליכע קאנווענשאן, זייטע 91 און 94.

צום ברענטש 13 איז שפעטער צוגעקומען דארטען ברענטש 30, וואוהין עס האבען זיך איבערגעקליבען נאכ'ן סטרייק אין סאמיט, נ. דזש., די מיטגלידער פון ברענטש 16.

ברענטש 13 האט פריהער דאס ניט געוואלט ליידען, אבער שפעטער איז ער מרוצה געווארען.

די צווייטע שטאדט נאך פעטערסאן, וואו עס איז געגרינדעט געווארען א צווייטער ברענטש, איז געווען הארטפארד, קאנג. דאס איז געווען ברענטש 95.

„מיר ווילען באהויפטען, האט ראזענצווייג געשריבען, אז דאס וואס פעטערסאן קען, קען אויך הארטפארד."

עס איז פאר דער צייט פארגעקומען נאך א וויכטיגע ענדערונג. דאס איז די גרויס פון די קווארטאלען. ווען דער ארבייטער רינג איז געווארען אן ארדען, איז דער יאהר איינגעטיילט געווארען אין זעקס קווארטאלען, צו צוויי מאנאט א קווארטאל. שפעטער איז דער יאהר באשטאנען פון פיער קווארטאלען, צו דריי מאנאט א קווארטאל.

די דזשענעראל דיום פאר דעם ערשטען קווארטאל אין 1904, איז געווען $1.42.

איידער מיר געהען ווייטער, ווילען מיר אויפמערקזאם מאכען אויף א זעהר שעהנעם באשלוס פון דער נ. ע. ק. בעת ראזענצווייג איז געווען גענעראל-סעקרעטער.

אז איינער האט געוואלט ווערען א מיטגליד אין א ברענטש א. ר. האט ער, פארשטעהט זיך, געמוזט האבען, אז א מיטגליד פון ברענטש זאל איהם פארשלאגען. ווי איז אבער דער דין, אז דער קאנדידאט האט ניט געהאט קיין באקאנטע אין ברענטש?

האט די נ. ע. ק. געלאזט וויסען דורך ראזענצווייג'ס נאטיצען, אז

„עלענדע מענשען, וועלכע האבען ניט ווער עס זאל זיי פארשלאגען אין א ברענטש, קענען אריינקומען אין אירגענד וועלכען ברענטש, אויב זיי ווערען פארגעשלאגען פון די דאזיגע פעראיינען: ביאליסטאקער יאנג מענס, יאנג מענס עדיוקיישאנאל ליעג, „צוקונפט" פרעס פעדערייששאן, עסטרייכישער בילדונגס-פעראיין, און „פארווערטס" אסס'ן".

דעם 9-טען פעברואר, 1904, האט דער ארבייטער רינג דערגרייכט דעם פופציגסטען ברענטש נומער, א גרופע ווארשעווער לאנדסלייט, זיינען אינסטאלירט געווארען אלס ברענטש 50.

דיזער נומער איז באטראכט געווארען אלס דער פופציגסטער יובילעאום בראנטש.

נאכדעם ווי דער ארדען האט שוין פארמאגט 50 בראנטשעס, האט דער גענעראל אפיס אנגעהויבען איינצופיהרען א מאדערנעם סיסטעם אין דער בוכפיהרונג פון אפיס.

די ליידיעס בראנטשעס.

ווי מיר ווייסען, האט די דריטע קאנווענשאן באשלאסען צו גרינדען פרויען־בראנטשעס, וועלכע זאלען מיט דער צייט האבען דיזעלביגע רעכטען און דיזעלביגע פליכטען, ווי די געוועהנליכע רעגולערע בראנטשעס.

מיר זאגען מיט דער צייט, ווייל עס האט אין אמת'ן טאקע געדויערט א פאר יאהר, איידער די פרויען־בראנטשעס זיינען געווארען אין גאנצען גלייכבארעכטיגט.

די פיהרער פון דער נ. ע. ק. זיינען דעמאלט גראד געווען ניט קיין גרויסע „דאמען־פריינד" בנוגע ארגאניזאציאנס־ענינים און אום די ליידיס צו מאכען אפהענדיג אין זייער קאמף פאר פרויען־רעכט אין ארבייטער רינג, האבען זיי שטענדיג גע'טענה'ט, אז דער אינשורענס דעפארטמענט ערלויבט ניט קיין באזונדערע פרויען־בראנטש אין אן ארדען. די פרויען זיינען אפטער קראנק און זייער „אינשורענס־רייט" איז אן אנדערע, ווי ביי די מענער.

די דריטע קאנווענשאן האט אבער באשלאסען יא צו ארגאניזירען פרויען־בראנטשעס און זעהן, זיי זאלען זיין געזעצליכע בראנטשעס.

בעפאר דער דריטער קאנווענשאן זיינען די ליידיס־בראנטשעס פאקטיש געווען ניט מעהר ווי הילפס־ארגאניזאציעס. אויף זיי איז מקוים געווארען דער פסוק צו זיין אן „עזר כנגדו". זיי האבען ניט געקראגען קיין בענעפיטס און האבען אויך ניט געטראגען די פליכטען פון ארדען.

ערשט די דריטע קאנווענשאן האט באשלאסען צו ארגאניזירען פרויען־בראנטשעס מיט דער האפנונג, זיי שפעטער אויסצוגלייכען מיט די אנדערע בראנטשעס.

ענדע מערץ 1904 איז געגרינדעט געווארען דער ערשטער פרויען־בראנטש.

די אינסטאליישאן פון ליידיס־בראנטש 1 איז באטראכט גע־

ווארען פאר א היסטארישע געשעהעניש. אט וואס מיר געפינען אינ'ם וועכענטליכען ארבייטער רינג ארטיקעל:

דער ארבייטער רינג טרעט אריין אין א נייע פאזע.

דיזען זונטאג אבענד, וועט אין 126 סאפאלק סטריט, אינסטאלירט ווערען לידיעס ברענטש נומער 1. די עהרע צו זיין די ערשטע אינסטאלירטע פרויען בראנטש איז צוגעפאלען צו די פרויען פון ברענטש 20, זיי זיינען עס געווען די ערשטע פרויען ברענטש אונטערן ארדען פון אר. רינג און מיט רעכט איז זיי צוגעקומען דער נומער 1 לידיעס ברענטש אר. רינג, אבער אזוי ווי די פרויען פון ברענטש, ניט זייענדיג אונטערן ארדען, האבען דיעזען נומער געטראגען די לעצטע עטליכע יאהר, האבען זיי פערלאנגט פון דער ערשטער פרויען ברענטש אונטערן ארדען, ביי זיי ניט אוועקצונעהמען דעם נומער 1, אונטער וועלכען זיי האבען אויפגעטהאן ווירקליך פיעל גוטעס און אונזערע האמלער פרויען, די פרויען פון ברענטש 20 האבען זיך גרויסמוטהיג ענטזאגט פון דעם נומער 1, וועלכער איז מיט רעכט זיי צוגעקומען, און האבען איהם צוריקגעגעבען צו די פרויען פון ערשטען לידיעס ברענטש, און היינט האבען מיר די ערשטע פרויען ברענטש, דאס הייסט די לידיעס ברענטש נומער 1, בלייבט לידיעס ברענטש נומער1 אויך אונטערן ארדען, און די לידיעס בר. נומער 20 פון פריהער, בלייבט יעצט לידיעס ברענטש נומער 2 אונטערן ארדען.

ער איז פאזיטיוו אן עהרע צו טראגען דעם נומער 1 פון ארבייטער רינג, עס איז אן עהרע צו קענען זאגען „מיר זיינען די גרינדער פון דיזען גרעסטען ארבייטער ארדען" און דערפאר גלויבען מיר אז דער אוועקגעבען פון ערשטען נומער איז א גרויסמוטהיגע, נאבעלע האנדלונג פון די האמלער פרויען. עס איז א האנדלונג ווי עס פאסט פאר פרויען פון אר. רינג. •

(פארווערטס, מערץ 27, 1904)

די סעקרעטעריז פון האמלער לידיס-ברענטש, וואס האט איבערגעגעבען דעם כבוד זיך צו רופען „לידיס-ברענטש 1" צו די פרויען פון ברענטש 1, איז געווען מרס. פראדע זאק, די פרוי פון הלל זאק.

פרויען ברענטשעס זיינען אין דער ערשטער צייט, געווארען שטארק אין דער מאדע.

אין ניו-יארק, ברוקלין און די קאונטרי-שטעדט האבען זיך די פרויען אנגעפאנגען צו ארגאניזירען באזונדער.

אין זעלבינען ארטיקעל, וואס מיר האבען פריהער ציטירט, געפינען מיר אט די מעלדונג:

מיר האָבען שוין די נעמען פון די ברוקלינער פרויען ברענטש, וועלכע ווילען אינסטאַלירט ווערען אַלס ברענטש 3 און פון פּעטערסאָנער פרויען אַלס ברענטש 4. פּראָווידענסער פרויען ווילען וואהרשיינליך קריגען נומער 5 און האַרטפאָרדער 6 און דערמיט פאַנגט זיך אָן אַ צווייטע בעוועגונג אין אַר. רינג פון וועלכע מיר ערוואַרטען גרויסע און וויכטיגע פאָלגען.

די „צווייטע באוועגונג" אין ארבייטער רינג איז ניט געוועזען אזא ערפאָלג, ווי די ערשטע באוועגונג. די צאָהל פרויען־ברענטשעס איז ניט געוואָרען אזוי גרויס, ווי מען האָט ערוואַרטעט. די צאָהל פרויען־ברענטשעס האָט דערגרייכט דעם ציפער 7: ניו־יאָרק, ברוקלין, פּעטערסאָן, פּראָווידענס, האַרטפאָרד, פּיטסבורג און שיקאַגאָ.

אנשטאָט צו מאַכען יום־טוב פאַר זיך, זיינען די ראַדיקאַלע פרויען אריין אין די געוועהנליכע ברענטשעס.

איינינע פרויען ברענטשעס זיינען נאָך עד היום פאַראַן.

ביז מען האָט געקראָגען דעם טשאַרטער אין 1905, זיינען פרויען־ברענטשעס געווען באַזונדער. דאָס הייסט, זיי האָבען געצאָהלט דיוס, ווי די מענער, אָבער זייערע געלדער זיינען ניט געגאַנגען אין דער אַלגעמיינער קאַסע פון ארבייטער רינג. מען האָט, ווי געזאָגט, אַלץ געמיינט, אַז „ליידיס־ברענטשעס" זיינען ניט „ליגעל", הגם אויף דער פערטער קאָנווענשאָן זיינען געווען צוגעלאָזען דעלעגאַטען פון איינינע פרויען־ברענטשעס און האָבען זיך אפילו באַטייליגט אין רעפערענדום.

די חשבונות פון די פרויען־ברענטשעס האָט דער סעקרעטער ל. ראָזענצווייג געפיהרט ניט אין די זעלביגע ביכער פון אַרדען, נאָר אין באַזונדערע ביכער.

עס רעדט זיך אַזוי, אין „באַזונדערע ביכער". קיין גוט־איינגעפיהרטע ביכער זיינען בכלל ניט געווען, אפילו ניט פאַר די געוועהנליכע ברענטשעס, בפרט נאָך פאַר „ליידיס־ברענטשעס". עס איז געווען אַ ביכעל, אויף וועלכער דער סעקרעטער פלעגט אריינשרייבען „קבלתי כמה וכמה", „נתתי כמה וכמה", ניט אין העברעאיש, נאָר אין ענגליש.

אַז די ליידיס האָבען פּראָטעסטירט קעגען אזא מין פיהרען חשבונות, האָט ראָזענצווייג געענטפערט, אַז מען קען זיין ביכעל מעהר גלויבען ווי תורת משה, פון וועלכער ער, ראָזענצווייג, האָט לחלוטין ניט געהאַלטען.

דער עקזאַמינער פון דעם אינשורענס דעפּאַרטמענט אין אַל־באַני, וועלכער איז שפּעטער געקומען איבערקוקן די ביכער, איז משמעות, ניט געווען מיט ראַזענצווייג׳ס מיינונג. ער האָט טהייל־ווייז אויפ׳ן סמך פון ראַזענצווייג׳ס ביכער, אָפּגעזאָגט ארויסצוגע־בען אַ טשאַרטער דעם ארבייטער רינג.

שפּעטער, ווען מען האָט דעם אָרדען שוין ארויסגעגעבן אַ טשאַרטער, זיינען די פּרוויען־ברענטשעס נאָך אַלץ ניט געווען אַ געזעצליכער, גלייכבארעכטיגטער אָרגאַנישער טייל פון אַרבייטער רינג. זיי האָבען נאָך אַלץ עקזיסטירט אַלס זעלבסטשטענדיגע, אָפּגעזונדערטע אָרגאַניזאַציעס, צו וועמען דער אָרדען איז ניט געווען פאַר־אַנטוואָרטליך.

אַזוי ווי פּרוויען־ברענטשעס זיינען ניט געוואָרען געטשאַרטערט אַלס אַ טייל פון אָרדען און אַזוי ווי מען האָט נאָך די אַלע שווע־ריגקייטען, ווען מען האָט קוים מיט צרות שוין געקראָגען דעם טשאַרטער, מורא געהאַט עובר צו זיין אַ „לאו“ אין געזעץ, האָט די נ. ע. ק. בעפאַר דער פינפטער קאַנווענשאַן געלאָזט וויסען די פּרוויען־ברענטשעס, אַז זיי קענען ניט זיין פאַרטראַטען ווי די גע־וועהנליכע ברענטשעס אויף דער קאַנווענשאַן.

די פּרוויען האָבען דעמאָלט אויפגעהויבען אַ „וויצעקו“. זיי האָבען אַרויסגעשיקט אַ בריף צו די ברענטשעס און פאַר׳מוסר׳ט די מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל־קאָמיטע אַלס רעאַקציאָנערען, וועלכע זיינען געגען גלייכע רעכטע פאַר פּרוויען.

כמעט אַלע רעגולערע ברענטשעס האָבען אָנגענומען רעזאָלו־ציעס, וואו מען האָט פאַרדאַמט די עקזעקוטיוו און קאָנטראָל־קאָ־מיטעס פאַר זייער צושריפט און וואו מען האָט געפאָדערט, אַז די פּרוויען־ברענטשעס זאָלען צוגעלאָזען ווערען צו דער קאָנווענשאַן מיט אַלע רעכטע.

„כמעט“ אַלע ברענטשעס, אחוץ ברענטש 1, וועלכער איז בכלל געווען געגען דעם, אַז די ליידים זאָלען ווערען אַ טייל פון אָרדען.

אויף דער פינפטער קאָנווענשאַן האָבען די דעלעגאַטען אין אָנפאַנג דעמאָנסטראַטיוו באַשלאָסען צוצולאָזען די פאָרטרעטער פון די פּרוויען־ברענטשעס צוגלייך מיט אַנדערע. ווען מען האָט אָבער אויף אַ שפּעטערדיגער זיצונג פון קאָנווענשאַן גענומען פאַרהאַנדלען איבער דעם געזעצליכען סטאַטוס פון די פּרוויען־ברענטשעס, איז מען געקומען אין אַ פאַרלעגענהייט. מען האָט ניט געוואוסט וואָס צו טאָן. זיי שטימען איבער אַלע פראַגען אַזוי ווי אַלע אַנדערע דעלעגאַטען, אָבער זיי זיינען פאָרט ניט ווי אַלע.

עס איז באשלאסען געווארען צו שיקען א קאמיטע פון דריי צו א לאיער נאך אן עצה: צוויי מענער און איין פרוי.

צי די קאמיטע האט זיך ווירקליך געהאלטען אן עצה מיט א לאיער אדער ניט — איז שווער צו זאגען.

מיר ווייסען נאר, אז די קאנווענשאן האט באשלאסען איבער־צוגעבען די פראגע וועגען פרויען־ברענטשעס (אויך וועגען מאסא־טשוזעטס סטייט טשארטער) צו א קאמיטע פון פיער, וועלכע זאל ארבייטען צוזאמען מיט דער עקזעקוטיוו.

די פיערער קאמיטע איז, ווי די מאדע איז, גלייך אפגע־שטארבען און עס איז געבליבען פאר דער פארוואלטונג אויסצו־ארבייטען א פלאן, ווי אזוי די פרויען־ברענטשעס זאלען קענען אריינגענומען ווערען אלס אן ארגאנישער טייל אין ארבייטער רינג.

צו דער זעקסטער קאנווענשאן איז פארגעלייגט געווארען דער פלאן וועגען א צווייטען קלאס פאר פרויען־מיטגלידער, וואס וועלען עקזיסטירען אין באזונדערע ברענטשעס.*) די פרויען אלס צווייטע קלאס זאלען קריגען צוויי הונדערט דאלאר אינשורענס, אבער קיין קראנקען און קאנסאמפשאן בענעפיט.

צו דער זעקסטער קאנווענשאן זיינען געקומען דעלעגאטקעס פון זייערע ברענטשעס . . .

„די קרעדענשעל קאמיטע האט אפגעגעבען איהר רעפארט, אז זי האט געקראגען אייניגע קרעדענשעלס פון די פרויען־ברענטשעס און רעקאמענדירט זיי צוצולאזען אהן שטימרעכט.

די רעקאמענדיישאן איז אנגענומען געווארען.

שפעטער, ווען דער פארשלאג וועגען צווייטער קלאס איז אנ־גענומען געווארען ביים רעפערענדום, זיינען אינסטאלירט געווארען פיער פרויען־ברענטשעס.

די פרויען פון די איבעריגע ברענטשעס זיינען מיעד געווארען פון קאמף און זיינען אריין אין די רעגעלע ברענטשעס.

די נומערען פון די ברענטשעס זיינען דעמאלט איבערגעמאכט געווארען. אנשטאט 1, 2, 3, 4 און אז. וו., האט מען זיי נומערירט 101, 102, 103, 104 און אז. וו.

די אורזאך איז געווען א גאנץ פשוט'ע: ניט צו האבען פא־ראלעלע ברענטש־נומערען אין ארדען.

---

*) זעה „רעפארט צו דער זעקסטער קאנווענשאן, ז"ז 10, 13, און קאנווענשאן פראטאקאלען ז. 71, ווי אויך רעפערענדום ז. 81".

אין קאמף פאר פרויען־גלייכבארעכטיגונג אין ארבייטער רינג האבען זיך שטארק אויסגעצייכנט די פרויען דראבקין, זאק, איסקאלסקי, ברוידא, אנא וויסבערג און לייבמאן פון פיטסבורג און אנדערע.

דער ערשטער אנהייב פון דער סאניטאריום באוועגונג.

די דריטע קאנווענשאן האט באשלאסען צו צאהלען קאנסאמפ־שאן־בענעפיט (100 דאלאר) צו די מיטגלידער, וועלכע זיינען גע־כאפט געווארען פון דער „ווייסער פלאג" און מוזען פאהרען אין די ווייטע מקומות פון וועסט זיך קורירען.

די פראלעטארישע קראנקהייט איז, פארשטעהט זיך, געווען אן אפטער גאסט אין די ברענטשעס פון ארבייטער רינג און דער ארדען האט שוין באצייטענס אנגעפאנגען צו זארגען פאר זיינע מיטגלידער, וואס ווערען איהרע קרבנות.

ניט לאנג בעפאר דער 4טער קאנווענשאן האט זיך געגרינדעט אין דענווער, קאלאראדא, דער סאניטאריום פאר שווינדזיכטיגע.

דער סאניטאריום האט זיך, ווי געוועהנליך, שטארק גע־נויטיגט אין געלד, און אזוי ווי בראש פון סאניטאריום איז גע־שטאנען דר. ספיוואק און אנדערע פון דער ראדיקאלער גאס, האט מען זיך צווישען אנדערע אויך געווענדעט נאך שטיצע צו די ארבייטער רינג ברענטשעס.

דער רוף נאך הילף, וואס איז געקומען אזש פון דענווער, האט געפונען דעם ווארעמסטען אפקלאנג צווישען די נאך יונגע ארבייטער רינג ברענטשעס.

די ברענטשעס האבען ניט נור אליין געגעבען, נאר האבען געמאכט אויך אנדערע צו געבען.

די ארבייטער רינג ברענטשעס זיינען געווארען די אומזיסטע אגענטען פאר'ן דענווער סאניטאריום. אין מאנכע פראווינץ־שטעדט האבען זיי פשוט אויפגעוועקט די פארשלאפענע שוהל־אידען, זיי זאלען צולייגען א האנד צו דעם נייעם מעכטיגען אנשטאלט, וואו פליכטלינגע פון דער ווייסער מגפה זאלען געפינען רוה און היילונג.

די נ. ע. ק. האט געמונטערט און געשטויסען די ברענטשעס צו דער ארבייט און איז געווען שטאלץ מיט די ברענטשעס, וועלכע האבען געהאלפען לייגען דעם פונדאמענט פאר'ן דענווער סאני־טאריום.

אויף דער פערטער קאנווענשאן איז געווארען באשלאסען, אז יעדער מעמבער פון ארבייטער רינג מוז צאהלען 20 סענט א יאהר פאר דעם סאני־טאריום אין דענווער.

דער דענווער סאניטאריום איז שטארק פארפליכטעט דעם ארבייטער רינג סיי פאר דער מאטעריעלער, סיי פאר דער מארא־לער שטיצע, וואס דער ארדען האט איהם געגעבען.

דער ארבייטער רינג איז געווען איינער פון די ערשטע גרויסע נאציאנאלע ארדענס, וועלכע האבען פארשטאנען די גרויסע וויכ־טיגקייט פון אזא רעטונגס־פלאץ פאר די געפאלענע אין דער מלחמה פאר'ן לעבען.

דענווער סאניטאריום האט, פארשטעהט זיך, אבגעדאנקט דעם ארבייטער רינג. ער האט זיינע טירען שטענדיג געהאלטען אפען פאר די ארבייטער רינג מיטגלידער. די ערשטע צוויי קראנקע אין סאניטאריום זיינען געווען ארבייטער רינג מיטגלי־דער. אט ווי עס איז צו זעהן פון א באריכט, וואס די נ. ע. ק. האט פארעפענטליכט דעם 5טען סעפטעמבער 1904:

באשלאסען צו שיקען א טעלעגראמע קיין קאלאראדא, צו דער ער־עפנונג פון דעם נייעם האספיטאל, ערהאלטען א בריעף פון דעם פרעזי־דענט פון דעם נייעם האספיטאל אין וועלכען ער שרייבט אז די ערשטע 2 קראנקע וואס זיינען אויפגענומען געווארען זיינען 2 פריינדע פון א. ר. בעשלאסען צו שרייבען קיין קאלאראדא אז זיי זאלען אויפנעה־מען אונזערען א פריינד נאמענס קורלענדער פון בראנטש 11 וועלכער גע־פינט זיך אין קאלאראדא.

דער ארבייטער רינג איז, ווי מען זעהט, ניט נור געווען דער ערשטער צו געבען דעם סאניטאריום מאטעריעלע און מאראלע הילף, נאר אויך דער ערשטער, וועלכער האט צוגעשטעלט די קרבנות, וואס האבען זיך גענויטיגט אין אט דער הילף.

דער סאניטאריום אין דענווער איז געווען דער פארשפיגעל פאר'ן סאניטאריום אין ליבערטי.

דער סאווועניר צו דער 4־טער קאנווענשאן.

לכבוד דער 4טער קאנווענשאן האט די נ. ע. ק. ארויסגעגעבען א מערקווירדיג שעהנעם סאווועניר מיט ארטיקלען און לידער פון כמעט אלע פראמינענטע אידישע סאציאליסטישע און אנארכיס־טישע שריפטשטעלער און פאעטען.

דער פארבינגער, פיעל־קאלירענדיגער שער־בלאט דריקט מיט זיך אוים די אידעע פון ארבייטער רינג.

די שטאלצע, שעהנע געטין פון פרייהייט שטעהט אויף א רונדען זייל און האלט אין איהר אויסגעשטרעקטער האנד דעם ארבייטער רינג עמבלעם.

דער זייל איז ארומגעוויקעלט מיט א באנד, וואו עס זיינען אויסגעוועבט די ווערטער: „וויר וואללען די נאציאן זאל זיין איינע גראסע בענעפיט סאסייעטי."

א מאן אין אוועראלס (ארבייטס־קליידער) מיט א קאמפס־לוס־טיג געזיכט, וואס דריקט אוים ענטשלאסענהייט, געהט פאראוים און טראגט הויך די פאהן, אויף וועלכער עס איז אויסגעדריקט די מאטא פון ארדען: „מיר קעמפפען געגען קראנקהייט, פריהצייטיגען טויט און קאפיטאליזם".

הינטער איהם מארשירט א גרויסע ארבייטער־מחנה מיט פאהנען, אויף וועלכע עס זיינען פאראן פארשידענע אויפשריפטען, וואס האבען א שייכות צו דעם כאראקטער פון ארבייטער רינג.

איין אויפשריפט: ליבע און רעספעקט פון איינעם צום צווייטען.

א צווייטער אויפשריפט: פריינדשאפט און סאלידאריטעט.

א דריטער: קאמף און זיעג.

און אזוי ווייטער.

לעבען דעם עמבלעם איז דער דאטום, ווען דער ארבייטער רינג האט זיך ארגאניזירט.*)

אינהאלט פון סאוועניער:

1) א בילד ווי די פעלקער שטרעבען צו דער ליכטיגער צוקונפט — — —

2) 27 בילדער פון פארשידענע פארשטעהער פון דער סאציאליסטישער און רעוואלוציאנערער באוועגונג (זשול געד, זשאן זשארעס, פאול לאפארג, לאסאל, מארקס, ענגעלס, עמיל וואנדערווילדע, ווילהעלם ליבקנעכט, א. וו. קינדמאן, דר. וויקטאר אדלער, עדווארד בערנשטיין, קארל קאוטסקי, ענריקא פערי, אויגוסט בעבעל, פאול זינגער, יודזשין וו. דעבס, אלעקסאנדער יאנאס, סערגאסלעוויטש, הירש לעקערט, סאפיא פעראווסקאיא, סטעפאן באלמאשאוו, פעטער קראפאטקין, מיכאיל

*) דא שטעהט, אז דער א. ר. איז ארגאניזירט געווארען דעם 4־טען פעברואר, 1891. דאס איז, פארשטעהט זיך, א טעות. דער א. ר. איז ארגאניזירט געווארען דעם 4־טען אפריל, 1892.

באַקונין, דזשאָן מאָסט, פעטער לאנקאָוו, אהרן זונדעלעוויטש, סערגעי קראווטשינסקי (סטעפניאק).

3) די העלדען פון דער קאָמונע (דעלעקלאז, פערי, לואיזע מישעיל, פלאָרענס, מיליער, דאמבראָווסקי און ווערמאָרעל).

4) מאַרטירער בלוט, געדיכט — — — — — — — — — — — א. ליעסין

5) בעגריסונג — — — — — — — — — — — — — א. ליעסין

6) אַ פּאָעטישער בריעף פון ה. איבסען, פריי איבערגעגעבען — מ. קאַטץ

7) א משל מיט א נמשל — — — — — — — — — — — — אב. קאהאן

8) דאָס וואָרט און די טהאט — — — — — — — — — מ. ווינטשעווסקי

9) דער וויסענשאַפטליכער סאָציאליזם און די פראזען סאָציאליסטען — — — — — — — — — — — — דר. ק. פאָרנבערג

10) דער ארב. רינג און די אידישע באַוועגונג — — — — ל. פעסקין

11) ווי קומט אַ בענעפיט סאָסייטי צו פּאָליטיק — — ב. פייגענבוים

12) דער שטאַאט אלס באָס — — — — יצחק אייזיק בן אריה צבי הלוי

13) פריהייט און סאָלידאריטעט — — — — — — — ה. זאלאטאראף

14) דער ארבייטער רינג און העגעלס טריאדע — — — — ל. מילער

15) דאָס שיף דער פריהייט (געווידמעט צו די דעלעגאטען פון דער 4-טער קאָנווענשאָן א. ר.) — — — — — — ת. רויזענבלאט

16) צו דער 4-טער קאָנווענשאָן פון ארבייטער רינג — יאָזעף באראנדעס

17) א בילד פון דעם אידישען לעבען אין רוסלאַנד — — — ב. גאָרין

18) א פאנטאַזיע — — — — — — — — — — — — — יעקב גאָרדין

19) אינערציע אָנגעווענדעט אויף א סאָציאלע באַוועגונג — ל. ראָזענצווייג

20) אונזער יעהרליכער פינאַנס בעריכט — — — — — — — — — — —

21) די סמנים (וואָדעוויל) — — — — — — — — — — — — ז. ליבין

פון די אַרטיקלען, וואָס זיינען געווידמעט דעם ארבייטער רינג, איז צו זעהן, אַז דער אַרבייטער רינג איז אין די פּאָר יאָהר גוואַלדיג געוואַקסען ניט נאָר אין פינאַנציעלען זין, נאָר — יאַ נאָך מעהר — אין גייסטיגען זין. ער איז געוואָרען די אנגעזעהענסטע ארבייטער־אָרגאַניזאַציע אויף דער אידישער גאַס.

אַז מען דערמאָנט זיך, דאָס מיט דריי יאָהר פריהער, אין 1901, האָט קיינער איהם ניט באַמערקט און יעדער גדול האָט געהאַלטען פאַר אַ פּחיתת הכבוד זיך צו באַשעפטיגען מיט'ן ארבייטער רינג — און איצט, האָבען אַלע איהם געווידמעט אַזעלכע באַגייסטערטע לויב־געזאַנגען און זיך געגרויסט מיט איהם, ווי מיט דעם פּער אין דער אַרבייטער־משפּחה, איז אַ סימן, אַז דער אָרדען האָט באַוויזען וואונדער.

נאָר אַ וואונדער־אָרגאַניזאַציע האָט געקענט אין אַזאַ קורצער צייט זיך דערהויבען צו אַזאַ הויכער מדרגה, דאָס זי איז געוואָרען דער שטאָלץ און די האָפנונג פון דער ארבייטער־באַוועגונג.

יעדער שרייבער האָט אַרויסגעזאָגט זיין מיינונג איבער דעם צוועק און די אויפגאַבען פון ארבייטער רינג. ווי ער האָט סובּיעקטיוו פאַרשטאַנען, יעטווידער האָט נור באַלויכטען איין ווינקעל, איין שטריך פון דעם אָרדען, אָבער אין אַלגעמיין האָט זיך אין די אַרטיקלען אָפּגעשפּיגעלט די גאַנצע שעהנקייט, די גאַנצע הויך און גרויס פון דעם ארבייטער רינג.

עס הערשען גרויסע חלוקי דעות צווישען די פיהרער פון ארבייטער רינג איבער די מאָטיווען, וואָס האָבען געטריבען די פּשוט׳ע ארבייטער מיט עטליכע און דרייסיג יאָהר צוריק צו גרינד׳ען דעם ארבייטער רינג.

אַנדערע זאָגען, אַז דער הויפּט־מאָטיוו איז געווען צו האָבען אַן אייגענע לאָדזש, אַ ארבייטער־לאָדזש פאַר בענעפיט־צוועקען. אין די באַלעבאַטישע לאָדזשעס מיט זייערע נאַרישע צערעמאָניעס האָבען זיך די ארבייטער ניט גוט געפיהלט. זיי זיינען געווען פרעמדע. האָבען זיי געוואָלט האָבען אַן אייגענעם אונטערשטיצונגס־פאַראיין אָהן די אַלע פּורים־שפּילער העויות און קאָמעדיאַנטישע שטיק.

אַ צווייטער טייל פיהרער וויל האָבען, אַז די הויפּט־זאַך, וואָס האָט געפיהרט צום געדאַנקט צו האָבען אַן ארבייטער רינג, איז געווען די צוריסענקייט, וואָס האָט געהערשט אין דער אידישער ארבייטער־באַוועגונג.

די איינפאַכע, פּשוט׳ע האָרעפּאַשניקעס האָבען געזוכט אַ ווינקעל, אַ שטילען, רוהיגען, גייסטיגען ווינקעל, וואו עס זאָל אין די אויערען ניט גריל׳צען דער הו־הא פון די מחלוקות צווישען די אַנאַרכיסטען און די סאָציאַליסטען. זיי האָבען געוואָלט האָבען אַ מין פאַראייניגטען פראָנט, וואו אַלע ראַדיקאַלע ארבייטער, אָהן אונטערשיד צו וועלכער ריכטונג זיי באַלאַנגען, זאָלען זיך אַנשליסען.

לויט דער מיינונג פון די ערשטע איז דער גוף פון ארבייטער רינג, דאָס הייסט די מאַטעריעלע אונטערשטיצונג, געווען דער עיקר, און די נשמה, די סאָציאַליסטישע אויפקלערונג, בילדונג, איז געווען אַ צוגאָב, אַ צובוי צום פונדאַמענט פון די בענעפיטען.

לויט דער מיינונג פון די צווייטע איז דאָס, וואָס מיר רופען אַן „די נשמה פון ארבייטער רינג", געווען פון אָנפאַנג אָן, שוין

ביים גרינדען, פונקט אזוי וויכטיג, און א סברא, אז נאך וויכטיגער, ווי די בענעפיטס, וואס מען קריגט אויך אין אנדערע לאדזשען.

אזא פאלעמיק איז ניט א מעטאפיזישע, ווי דער פלפול, וואס עס איז געווען פריהער, די הוהן אדער די איי.

די פארשידענע מיינונגען איבער די ערשטע און הויפט־אויפ־גאבען פון ארבייטער רינג שפיגלען זיך אפ אין זיין פראקטישער טעטיגקייט.

מיר האבען אין די פריהערדיגע קאפיטלען געווארפען א ליכט איבער די מאטיווען, וועלכע האבען זיך דערוועקט ביי די ערשטע גרינדער פון ארבייטער רינג פעראיין.

דא ווילען מיר נאר פעסטשטעלען, אז צווישען די סאציא־ליסטישע און, איבערהויפט, ראדיקאלע שריפטשטעלער האבען אויך געהערשט אט די צוויי מיינונגען.

יעקב גארדינ'ס פאנטאזיע אין יאהר 1904 וועגען ארבייטער רינג.

יעקב גארדין, וואס איז געווען א מיטגליד אין בראנטש 3 און בכלל א גרויסער חסיד פון ארבייטער רינג, האט אנגעשריבען אין דעם סאוועניר לכבוד דער 4טער קאנווענשאן „א פאנטאזיע" אונ־טער'ן נאמען: „ען דאס זיין?"

ער איז געפאהרען שפעט ביינאכט אהיים אויף א קאר — דערצעהלט גארדין — און איז איינגעשלאפען. איז צו איהם גע־קומען אין חלום די פאנטאזיע.

די פאנטאזיע האט זיך שטארק צושפילט. ער האט אנגע־הויבען צו פאנטאזירען פון יענער גליקליכער צוקונפט, ווען דער ארבייטער רינג וועט האבען 480 בראנטשעס מיט א מיטגלידער־שאפט פון 40 טויזענד.

ס'וועט נאך קומען א צייט, פאנטאזירט גארדין, ווען דער ארבייטער רינג, „די איינציגע אידישע שטארקע, פאראנטווארטליכע ארגאניזאציע, וועלכע אינטערעסירט זיך מיט בילדונג" — אז אט דער ארבייטער רינג וועט איבערנעמען די „עדיוקיישאנאל עלייענס" און וועט דארטען איינריכטען, אנשטאט די איצטיגע „פיפעלס סי־נאגאג", א „פיפעלס יוניווערסיטי", וואו עס וועט יעדע נאכט אפ־געהאלטען ווערען וויסענשאפטליכע לעקציעס, אנשטאט די איצטיגע דרשות פון מגידים.

ער פאנטאזירט ווייטער, אז אנשטאט „וואס מען פראוועט איצט אין עדיוקיישאנאל עליענס „גאטעסדיענסט", זאל מען דינען איינער דעם צווייטען. מען זאל פאר די קינדער איינריכטען „סאנ־דיי־סקולס", זיי זאלען זיך צונויפקומען הערען שעהנע מוזיק און אליין זינגען ליעדער וועגען גערעכטע פערהעלטניסע צווישען מענש און מענש. . . ."

ער חלום'ט פון דער צייט, ווען דער ארבייטער רינג וועט איינריכטען מוזיקאלישע קלאסען פון וויאלין און פיאנא, וואו הונ־דערטע פון אידישע ארבייטער־קינדער וועלען זיך לערנען; ווען דער ארבייטער רינג וועט האבען זיינע ארקעסטערס, זיינע כארען פון זינגער און זינגערקעס; ווען אין דער „עדוקיישאנאל עלייענס", וואס וועט באלאנגען צום ארבייטער רינג, וועט זיין „די רעדאקציאן פון אונזער צייטונג און זשורנאל"; ווען דער ארבייטער רינג וועט האבען פיעלע קליינע אפטיילונגען אין פארשידענע שטעדט, וועט האבען צוויי סאניטאריומס פאר קאנסאמפטיוו קראנקע און א היים פאר אלטע לייט, די מיטגלידער זאלען אויף דער עלטער ניט דארפען געהן אין „מאנטעפריארע האום".

ווען דער קאנדוקטאר פון קאר, וואו ער, גארדין, האט איינ־געדרעמעלט און גע'חלום'ט וועגען די גרויסע זאכען, וואס דער ארבייטער רינג וועט נאך אמאל (ווען ער וועט האבען 480 בראנ־טשעס און 40 טויזענד מיטגלידער) דורכפיהרען, האט איהם אויפ־געוועקט, האט ער זיך אליין א פרעג געטהאן: „קען דאס זיין?" און ער האט זיך געענטפערט: „פאר וואס זאל דאס ניט קענען זיין? וואס איז דאס אזוינס? אז עהרליכע מענשען מיט שכל און ענער־גיע ווילען עס זאל זיין, וועט זיין!"

יעקב גארדין'ס פאנטאזיע, איז, משמעות, ניט געפעלען גע־ווארען ש. בולגאטש'ן, א מיטגליד פון דער נ. ע. ק. און איינער פון דער קאמיטע ארויסצוגעבען דעם סאווועניער.

„פאנטאזירען?" — שרייבט בולגאטש צו גארדין'ען — „אה! ניין, פריינד יעקב גארדין, דערציו איז דער ארבייטער רינג ניט באשאפען . . ." און ער רעכענט שפעטער אויס א גאנצע רייהע אויפטואונגען פון ארבייטער רינג, אז דער ארבייטער רינג האלט אויס „די צוקונפט", אונטערשטיצט דעם „פאָרווערטס", האלט אפ לעקטשורס, אונטערשטיצט די קאאפעראטיווע באוועגונג און צום סוף דערצעהלט ער אז . . . צווישען אונזערע מעמבערס געהט אן א שטארקע באוועגונג וועגען בויען א היים פאר'ן ארבייטער רינג".

„מאנכע ווילען אבער, אז די הויז זאל געבויט און קאנטראלירט

ווערען בלויז פון די ניו־יארקער ברענטשעס, און אנדערע זאגען, עס זאל געבויט ווערען און אויך באלאנגען צום גאנצען ארבייטער רינג, דאס הייסט צום אלגעמיינעם ארדען".

דארויף האט יעקב גארדין געענטפערט:

מעהר פון אלעם ערביטערט מיין יונגען פריינד בולגאטש, נאך וואס איך האב אנגעשריבען א פאנטאזיע. ניט פאנטיזירען, זאגט ער, דארפען מיר, פראקטישע, נוצליכע ארבייט, דארף מען טהאן. אויף דעם וויל איך מיין פריינד בולגאטש ענטפערען: יעדע פראקטישע ארבייט פאנגט זיך אן פון פאנטאזירען. דער פאעט איז דער נביא און א נביא איז א פאעט. די פאעטישע פאנטאזיע זעהט שטענדיג פריהער וואס שפעטער קען מעגליך פערווירקליכט ווערען. אן ענגלישער פאעט בעזאן האט אנגעשריבען א פאנטאזיע וועגען איין ארבייטערס הויז און דיעזע פאנטאזיע איז געווא־רען א ווירקליכקייט. פאר דעם פראקטישען סאציאליזמוס קומט די אר־טאפיע. איך בין ניט פאעט גענוג, אבער איך בין גענוג נאר צו זיין א נביא, און צו זאגען, אז אויב דער „ארבייטער רינג" וועט אזוי פראגרע־סירען, ווי ביז יעצט, איז זי די איינציגע מעכטיגע ארגאניזאציאן, וועל־כע קען איבערנעהמען אין איהרע הענד די „עדיוקיישיאנאל אלליענס". ווארום אין מיין זאגענאנטער פאנטאזיע איז אלעס א פאנטאזיע, אויסער דעם, אז מיט מיר האט ווירקליך געשפראכען איינער פון די הויפט פיהרער פון דעם אינסטיטוט און עס איז א פאקט, אז זיי פיהלען זיך מיעד און אונקאמפעטענט צו פיהרען ווייטער זייערע „ביזנעס" אין דער אידישער געטא. איך מיין גאנץ ערנסט, אז דער „עדיוקיישאנאל אליענס" וועט זעהר גיך זיין צום האבען". פריינד בולגאטש אייגענטליך פאנטאזירט דאך אויך וועגען אן אייגענעם היים פיר דעם „ארבייטער רינג", פאנטא־זיר איך אביסעל ווייטער און זאג, אז א היים איז שוין דא, מען דארף נאר האבען גענוג איניציאטיווע, ענערגיע, מיטלען און גוטען ווילען אהין אריבער „מופען", אי, וואס דען, מיין פלאן געפעלט אייך ניט? ווינש איך דעם „ארבייטער רינג" אליין רייך אויפבויען א נייעם היים. איין זאך איז קלאר — דער „ארבייטער רינג" דארף ערנסט דענקען וועגען א היים. איך האף, די קומענדע קאנווענשאן וועט שענקען גענוג אויפמערקזאמקייט דיעזער פראגע.

אין יעדען פאל פאנטאזירען וועגען גוטע זאכען איז זאגאר קיין איבעריגע זאך ניט. פאנטאזירט ניט, אז פאנטאזיע איז אלע מאל מעהר גאר ניט, ווי נאר פאנטאזיע!

מיט 21 יאהר צוריק, אין 1904, האט יעקב גארדין, דער גרויסער צו־פריה פארשטארבענער דראמאטורג, גע'חלומ'ט און פאנ־

טאזירט פון אזא ליכטיגער צייט, ווען דער ארבייטער רינג וועט האבען 480 ברענטשעס און 40 טויזענד מיטגלידער און צוויי סאַניטאַריומס און אן אייגענע היים און א סאַנדיי־סקול א. אז. וו.

און איצט?

דער ארבייטער רינג איז אזוי גרויס און הויך געוואַקסען, דאס ער האט אריבערגעשטיגען צוויי מאל, און אין אנדערע פּרטים, א סך מאל, די דרייסטע פאַנטאַזיע פון׳ם פארשטאַרבענעם דראַמאַטורג.

די צאהל ברענטשעס איז אַרדען איז כמעט צוויי מאל אזוי פיעל, וויפיעל יעקב גאָרדין האט זיך פאַרגעשטעלט אין זיין פאַנטאַזיע. די מיטגלידערשאַפט, מעהר ווי צוויי מאל. סאַניטאַריומס האלט דער ארבייטער רינג אויס דריי. אחוץ דעם אייגענעם סאַניטאריום אין ליבערטי, נ. י., פון וועלכען יעקב גאָרדין האט פאר זיין לעבען אפילו ניט געטרוימט, ווערען פון די ארבייטער רינג ברענטשעס אין א גרויסער מאָס אויסגעהאלטען די סאַניטאַריומס אין דענווער און אין לאָס אנדזשעלאָס.

אנשטאט א י י ן אייגענע הויז, איין לייבאר־לייסעאום, האט דער ארבייטער רינג עטליכע צעהנדליג אייגענע לייבאָר־לייסעאומס, וועלכע זיינען אין פארשידענע שטעדט די צענטרען פון בילדונג און אויפקלערונג. אנשטאט א סאַנדיי־סקול — האט דער ארבייטער רינג איבער נײַנציג שולען, און ניט נאָר איין אָרקעסטער און כאָר, נאָר אייניגע אָרקעסטערס און אייניגע כאָרען האט דער ארבייטער רינג.

די ווירקליכקייט האט אריבערגעשטיגען יעקב גאָרדין׳ס פאַנטאַזיע.

די 4-טע קאָנווענשאָן.

די 4טע קאָנווענשאָן איז אָפּגעהאלטען געוואָרען אין ברוקלין, (לידערקראַנץ האָלל) די ערשטע וואָך אין מאי, 1904.

פון דער דריטער ביז דער פערטער קאָנווענשאָן זיינען צוגעקומען 35 ברענטשעס און 1467 מיטגלידער.

בעפאָר דער ערעפענונג פון דער קאָנווענשאָן איז פאָרגעקומען א פייערליכער, איינדרוקספולער פאראד פון די דעלעגאַטען איבער דעם אָקאָרשט געעפענטען וויליאמסבורגער בריק. די דעלעגאַטען האָבען מאַרשירט מיט אויפגעהויבענע קעפּ און פאקעלען אין די הענד.

אויף דער 4טער קאנווענשאן איז באפעסטיגט געווארען דער פאראיאהריגער באשלוס צו צאהלען קאנסאמפשאן בענעפיט, 100 דאלאר צו א מיטגליד, ווען ער ווערט קראנק אויף קאנסאמפשאן און דארף פאהרען אין די ווייטע וועסטערן שטעדט זיך צו קורירען.

די זעלביגע קאנווענשאן, ווי מיר האבען שוין אויבען געזעהן, האט זיך מעהר פארטראכט וועגען דעם פראבלעם פון די שווינד־זיכטיגע מיטגלידער.

דא איז, הייסט עס, געמאכט געווארען די התחלה פונ'ם אר־בייטער רינג סאניטאריום, איבערהויפט מיט דעם שוין אויבען־געבראכטען באשלוס, אז יעדער מיטגליד זאל צאהלען 20 סענט א יאהר פאר דעם נייעם דענווער סאניטאריום.

אויך איז אויף אט דער קאנווענשאן געמאכט געווארען די ערשטע פראבע צו צענטראליזירען די קולטורעלע ארבייט: אז ניט יעדער ברענטש באזונדער זאל טאן די בילדונגס־ארבייט, נאר דער גענעראל־אפיס.

עס איז ערוועהלט געווארען פאר דעם צוועק אן עדיוקיישאנאל קאמיטע.

די קאמיטע האט אבער לאנג ניט עקזיסטירט, און די קולטור־ארבייט איז געבליבען, ווי עס איז געווען פריהער, דעצענטראליזירט.

יעדער ברענטש באזונדער האט דורכגעפיהרט קולטור־ארבייט לויט זיינע קרעפטען און מעגליכקייטען.

אויף דער קאנווענשאן איז אויך באשלאסען געווארען, די קאנטראל־קאמיטע זאל באשטעהן פון ניין מיטגלידער.

דערצו איז נויטיג געווען צו ענדערען א פונקט אין דער קאנס־טיטושאן, וועלכער זאגט:

די נאציאנאל עקזעקוטיווע באשטעהט פון 9 מיטגליעדער פון גרייטער ניו יארק, נאמינירט ביי די קאנווענשאנס און ערוועהלט דורך אן אוראפשטימונג, זי שטעהט אונטער די אויפזיכט פון א קאנטראל קאמיטע, וועלכע בעשטעהט פון איין דעלעגאט פון יעדען ברענטש פון גרייטער ניו יארק".

אויף דער 4־טער קאנווענשאן איז דער פונקט געענדערט גע־ווארען אזוי:

די קאנטראל קאמיטע באשטעהט פון 9 מיטגלידער, נאמינירט אויף די קאנ־ווענשאנס און ערוועהלט דורך א רעפע־רענדום.

די 4טע קאַנווענשאַן האָט אינסטרואירט די נייע עקזעקוטיווע צו זעהן קריגען א טשארטער אזוי שנעל ווי מעגליך.

און דאָ האָט זיך אָנגעהויבען דער באַוואוסטער שטורעמדיגער טשאַרטער־קאַמף, פאַר וועלכען מיר וועלען ווידמענען אַ ספּעציעלען קאַפּיטעל.

די סעקרעטאַרען אויף דער 4טער קאַנווענשאַן זיינען געווען: י. אדלער און י. וויינטרויב.

אַלס גענעראַל־סעקרעטער זיינען נאָמינירט געוואָרען ל. ראַזענצווייג (וואָס איז געווען אין אַמט) און ב. פייגענבוים, ראָזענצווייג׳ס פאַרגעגנער.

וועגען דעם רעזולטאַט פון רעפערענדום מכח די נאָמינירטע קאַנדידאַטען געפינען מיר אַ באַריכט אין „פאָרווערטס" פון 10טען יולי, 1904.

פאָלגענדע שטימען זיינען אָבגעגעבען געוואָרען פאַר די בעאַמטע פון אַרבייטער רינג פאַר קומענדען יאָהר:

פאַר דזשענעראל סעקרעטער:

	שטימען		שטימען
ל. ראָזענצווייג, בר. 1	1140	ב. פייגענבוים, בר. 8	842

פאַר עקזעקוטיווע:

ה. גאָלדין, בר. 1	1115	וו. שאָר, בר. 42	869
ה. בערלין, בר. 50	1048	מ. הערמאַן, בר. 28	796
י. לילענבלום, בר. 2	1034	ה. האַלפּערן, בר. 11	739
י. אדלער, בר. 3	1032	ל. סטרוגאַטש, בר. 6	734
ה. גאָלדבערג, בר. 5	874		

פאַר קאָנטראָל קאָמיטע:

פּ. לעווין, בר. 1	1082	אַלטשולער, בר. 11	572
ב. וואַרשאַווסקי, בר. 2	770	אב. קעזענאָוו, בר. 20	566
א. סמיטה, בר. 3	705	גאָטהעלף, בר. 39	564
ה. נעגין, בר. 8	639	באַראַנאָוו, בר. 25	528
זשייקאָבסאָן, בר. 28	596		

ה. גאָלדין, בר. 1, איז ערוועהלט געוואָרען טשערמאַן פון דער עקזעקוטיווע און ה. גאָלדבערג, בר. 5, טרעזשורער.

ה. גאָלדבערג איז געווען דער ערשטער טרעזשורער פון אַר־בייטער רינג. פריהער איז דער גענעראַל־סעקרעטער אויך געווען

דער טרעזשורער. גאָלדבערג איז געווען דער טרעזשורער פון אר־בייטער רינג אונגעפעהר דריי יאהר, ביז וואנען ער האָט ארויסגע־מופט פון ניו־יאָרק.

די נייע עקזעקוטיווע האָט געמאכט אנדערע ענדערונגען אין אָפיס. זי האָט אין מיטען יולי (1904) אָנגעשטעלט ס. שטאָם אַלס בוקקיפּער. זיינע שכירות זיינען געווען 15 דאָלאר א וואָך. ווען ל. ראָזענצווייג האָט דעם 7טען דעצעמבער, 1904, רעזיגנירט אַלס נאַציאָנאַל־סעקרעטער, האָט מען שטאָם'ס שכירות געהעכערט ביז 25 דאָלאר א וואָך.

די אויפרופען פאַר די קאָלאָראַדאָ סטרייקער.

אין יענער צייט איז פאָרגעקומען דער היסטאָרישער סטרייק פון קוילען־מיינערס אין קאָלאָראַדאָ.

די קוילען־באַראָנען האָבען אָנגעווענדעט כל'ערליי מיטלען אונ־טערצודריקען דעם סטרייק.

די רעגירונג איז געגאַנגען האַנד אין האַנד מיט די קוילען־באַראָנען.

די סטרייקערס מיט זייערע פאַמיליען זיינען ארויסגעוואָרפען געוואָרען פון זייערע „דירות", האָבען געליטען הונגער און קעלט. זייער געזונד איז געוואָרען אונטערגעגראָבען און זייער לעבען איז געוואָרען הפקר.

די משרתים פון קאַפּיטאָל האָבען אין די שוצלאָזע מיינערס געשאָסען און זיי גאַנץ אָפט מכבד געווען מיט קאַלטע און הייסע געוועהר.

די אייגענטימער פון די מיינס האָבען באַשלאָסען פּטור צו ווערען פון דער קוילען־מיינערס יוניאָן און האָבען זייער באַשלוס געזוכט דורכצופיהרען מיט א ברוטאַלער אייזערנער האַנד.

דער קאַמף איז אָנגעפיהרט געוואָרען מיט א שרעקליכער פאַר־ביטערטקייט. די גאַנצע ארבייטער־באַוועגונג איז געווען פאַראינ־טערעסירט, דער סטרייק זאָל געוואונען ווערען.

דער ערשטער אַקט פון דער נייער עקזעקוטיוו קאָמיטע פון ארבייטער רינג איז געווען ארויסצולאָזען אַן אויפרוף צו שטיצען די קאָלאָראַדאָ סטרייקערס.

דעם אויפרוף האָט די נ. ע. ק. ארויסגעלאָזען אויף דער איניציאַטיווע פון פּעטערסאָנער בראַנטש 13, ווי עס איז צו זעהן פון דעם פאָלגענדען נאָטיץ פון 10טען יולי, 1904 :

די עקזעקוטיוו קאמיטע פון אר. רינג האט בעשלאסען ארויסצו־לאזען אן אויפרוף צו אלע ברענטשעס וועגען עפעס טהאן פאר די קאָ־לאראדא סטרייקערס, דער פערלאנג קומט פון ברענטש 13, פון אונזערע וועבער, ער קומט פון יענע וועלכע האבען שוין מעהר ווי איינמאהל גע־בלוטעט אין קאמפף מיט קאפיטאל און רעגירונג.

מיט א וואָד פריהער, איידער די עקזעקוטיווע האט ארויס־געשיקט דעם הילפס־רוף, האט ברענטש 1, וואס האט זיך נאך אלץ געהאלטען פאר א וועלטעל אז און פאר זיך, און קען במילא טאן זאכען אויפ'ן אייגענעם חשבון, ארויסגעלאזען אן אייגענעם אפיעל וועגען דעם קאלאראדאר סטרייק.

דער אפיעל פון ברענטש 1 איז ערשינען אין „פארווערטס" דעם 3טען יולי (1904), א וואָד פריהער איידער די נייע נ. ע. ק. איז אריין אין אמט.

די אונטערגע'חתמ'עטע אויפ'ן אפיעל פון ברענטש 1, אב עפ־שטיין, און ש. בולגאטש זיינען, ווען דער אפיעל אין ערשינען, נאך געווען מיטגלידער פון דער אלטער עקזעקוטיווע.

האבען זיי זיך, א פנים, אונטערגעאיילט און פארלאפען דעם וועג פון דער נייער נ. ע. ק.

די נייע נאציאנאלע עקזעקוטיווע איז געווען אונצופרידען, וואס ברענטש 1 האט דאס געטאן, ווי עס איז צו זעהן פון איהר נאטיץ, אז קרעדיט פאר איהר אפיעל קומט ברענטש 13 פון פע־טערסאן. דעם אפיעל פון ברענטש 1, אונטער וועלכען עס זיינען געווען גע'חתמ'עט צוויי מיטגלידער פון דער אלטער עקזעקוטיווע, האט זיי איגנאנצען איגנארירט.

עס איז אבער כאראקטעריסטיש פאר'ן ארבייטער רינג. אז א ברענטש האט געוואלט אונטערשטעלען א פיסעל א צווייטען ברענטש אדער אפילו דער נאציאנאלער פארוואלטונג, האט ער דאס געטאן מיט דעם, וואס ער האט ארויסגעוויזען, אז ער קומט גיכער צו הילף דער ארבייטער־באוועגונג.

א נאד־שפיל צום סטרייק פון די מיינערס איז געווען די אנ־קלאגע אין מארד ערשטען גראד געגען די דריי ארבייטער־פיהרער, וויליאם הייוואוד,*) מאיער און פעטיבאון.

די קאפיטאליסטישע יוסטיץ האט געוואלט אויפ'ן „געזעצ־ליכען" וועג טויטען די דריי פיהרער פון מיינער־סטרייק און נעמען

*) שפעטער דער פיהרער פון א. וו. וו.

פון זיי נקמה פאר אן אטענטאט, וואס איז געמאכט געווארען אויפ'ן גאווערנאר פון קאלאראדא.

דער משפט פון די דריי אנגעקלאגטע איז איינע פון די אינטערעסאנטסטע זייטלעד אין דעם קאמף צווישען ארבייט און קאפיטאל.

דער אנקלאגער איז געווען דער איצטיגער סענאטאר באראה (דעמאלט א קאנווערוואטיווער מענש).

דער פארטיידיגער איז געווען דער באוואוסטער ארבייטער־לאיער קלארענס דאראו.

דאס לעבען פון די דריי אנגעקלאגטע איז געהאנגען אויף א האר.

צו פיהרען די פארטיידיגונג איז נויטיג געווען גרויסע סומעס געלד, און דער ארבייטער רינג איז ווידער געווען דער ערשטער, וואס האט געגעבען מיט זיין געוועהנליכער אפענער האנד א גרויסען הלק צו דעם פארטיידיגונגס־פאנד.

דער טשארטער־קאמף.

דער טשארטער־קאמף איז געווען דער ערשטער גרויסער היסטאָ־ריטשער קאמף, וואס איז פארגעקומען אין די רייהען פון ארבייטער רינג גופא. דאס איז געווען א ברודער־קאמף, וואס איז געפיהרט געווארען מיט גרויס לײדענשאפט. איין צייט האט זיך געדוכט, אז אט דער קאמף וועט פיהרען צו א שפּאַלטונג, און דאס וואלט אין יענער צייט געהייסען — א סוף פון ארבייטער רינג.

די שונאים פון דער ארבייטער־באוועגונג בכלל און פון ארבייטער־ארדען בפרט האבען דערלעבט א נקמה, זיי האבען זיך געפרעגעלט אין נחת. זיי האט הנאה געטאן דער קאמף, וואס קומט פאר ביי „די גנאסען צווישען זיך".

די באַלעבאַטישע ארדענס זיינען געווען זיכער, אז דער ארבייטער רינג האלט שויז, רחמנא לצלן, ביים גוסס'ן, און האבען זיך געגרייט צו דער ירושה, וואס ער דארף זיי איבערלאזען. יא, נים ווייניג פון די מיטגלידער גופא האבען אנגעפאנגען צו גלויבען, אז אט־אט וועט די רעטונגס־שיף פון דער ארבייטער־באוועגונג אונטערגעהן אין דעם שטורם און וועט איינגעשלונגען ווערען פון די כוואַליעס, וואס די טשארטער־פראגע האט ארויסגערופען.

די מורא פון די פריינד און די נקמה פון די פיינד איז געווען אן אומזיסטע. אויף להכעיס די שונאים איז דער ארבייטער רינג ארויס פונ'ם טומעל שטארקער און געזונטער.

די כוואַליעס פונ'ם לײדענשאפטליכען קאמף האבען איהם נים געשעדיגט, זיי האבען בלויז אפגעוואשען די שטויב, וואס האט זיך אין פארלויף פון א פאר יאהר אנגעקליבען און דער ארבייטער־ארדען, ווי א פעלזען אין מיטען ים, איז געווארען ריינער, צארטער און שעהנער.

דער שטורם האט זיך איינגעשטילט און די מיטגלידער האבען זיך אנגעפאנגען צו פיהלען אין דער רעטונגס־שיף נאך באקוועמער, נאך זיכערער, ווי פריהער.

און איצט צו דער געשיכטע פון טשארטער גופא.

ווען דער ארבייטער רינג האט זיך ארגאניזירט אלס ארדען, אין יאהר 1900, איז געווארען באשלאסען ארויסצונעהמען א טשאר־

טער פון ניו יארק סטייט. א קאמיטע האט זיך ווענדען דעם גע־ווענדעט צו יצחק אייזיק הורוויץ, ער האט דאן פראקטיצירט לאא אין ניו יארק.

די געזעצע פון ניו יארק סטייט אין יענער צייט, האבען גע־פאדערט אז כדי ארויסצוגעבען א טשארטער צו אן ארדען איז גע־ווען נויטיג אז 1) דער ארדען זאל האבען ניט ווייניגער ווי 200 מעמבערס; 2) די מעמבערס זאלען זיין אינשורט אין ניט ווייני־גער ווי אין 400 טויזענט דאלאר, און 3) עס זאל זיין אין דער קאסע ניט ווייניגער ווי איינס פראצענט פון די אינשורענס, אלס איינגע־טהום פון דעם ארדען.

לויט דער קאנסטיטושאן פון ארבייטער רינג וואס איז אויסגע־ארבייט געווארען, בעת דער ארבייטער רינג האט זיך רעארגאני־זירט אין אן ארדען, איז די גרעסטע סומע, אויף וויפיעל א מעמ־בער האט אליין געקענט זיין אינשורט, געווען 400 דא־לאר, ד. ה., אום צו האבען 400 טויזענד דאלאר אינ־שורענס, איז ניט געווען גענוג 200 מעמבערס, ווייל די אינשורענס פון 200 מעמבערס, יעדער צו 400 דאלאר, האט בעטראפען ניט מעהר ווי 80 טויזענד דאלאר. עס איז געווען נויטיג ניט ווייניגער ווי 1000 מעמבערס, יעדערער זאל זיין אינשורט אין 400 דאלאר, כדי נאכצוקומען דעם פונקט פון געזעץ.

די צווייטע מניעה איז געווען דאס, וואס יעדער מעמבער האט ניט איינגעצאהלט קיין איינטריטס געלד, וואס זאל זיין דאס איי־גענטהום פון ארבייטער רינג, ווי עס איז איצט, נאר יעדער האט איינגעצאהלט 3 דאלאר אלס דעפאזיט, אז ער וועט באצאהלען זיי־נע דיוס. פון די 3 דאלאר האט מען אוועקגעשיקט אין אפיס 2 דא־לאר, און 1 דאלאר איז געבליבען אין ברענטש פאר לויפענדע אויס־גאבען. ווען א מעמבער וועלכער איז ניט געבליבען שולדיג, פלעגט ארויס פון ארבייטער רינג, האט מען איהם אומגעקערט די 3 דא־לאר.

אונטער אזוינע אומשטענדען האט, אייגענטליך געדארפט זיין קלאהר פאר יעדען איינעם, אז דער ארבייטער רינג קען קיין טשאר־טער ניט קריגען פון ניו יארק סטייט. אזוי האט אויך הורוויץ ער־קלעהרט דער קאמיטע.

די קאמיטע האט זיך ניט צופרידענגעשטעלט מיט הורוויץ'ס ענטפער, זי איז אוועק צו אן אנדער געגאסענשאפטליכען לאיער, צו לואי מיללער.

מיללער האט זיך אונטערגענומען צו קריגען א טשארטער פאר'ן ארבייטער רינג.

דאס געזעץ פון ניו יארק סטייט זאגט: אז 9 מענשען, סיטי־זענס, קענען מאכען אן אפליקיישאן צום סטייט אינשורענס דע־פארטמענט, מען זאל זיי ערלויבען גרינדען אן ארדען. דער אינ־שורענס דעפארטמענט גיט ארויס א „פרעלימענערי סערטיפיקייט", ד. ה. א פארלייפיגען טשארטער, אן ערלויבעניש צו ארגאניזירען דעם ארדען מיט דעם תנאי, אז אין צייט פון 2 יאהר זאלען זיי קריגען די נויטיגע צאהל מעמבערס, און דיזע מעמבערס זאלען אלע צוזאמען זיין אינשורט אין ניט ווייניגער ווי אין 400 טויזענד דא־לאר, און האבען אלס אייגענטהום ניט ווייניגער ווי איינס פראצענט פון די אינשורענס אלס רעזערוו. נאך דיזע צוויי יאהר, ווען דער ארדען זעהט, אז ער איז נאכגעקומען די פאדערונג פון דעם געזעץ, דארף ער לאזען וויסען וועגען דעם אין אינשורענס דעפארטמענט. פון דארט ווערט געשיקט אן עקזאמינער, וועלכער קוקט איבער די אפליקיישאנס פון די מעמבערס. קוקט איבער די ביכער, אלע דא־קומענטען, צעהלט איבער די געלד, און ווען אלץ איז ריכטיג, ווי דער געזעץ פאדערט, ווערט ארויסגעגעבען א „פיינעל סערטיפי־קייט", ד. ה., אן ענדליכער טשארטער. עס הייסט, אז דער ארדען האט געקראגען א טשארטער.

אויב אבער דער ארדען קען אין צוויי יאהר ניט נאכקומען דעם פארשריפט פון געזעץ, ווערט דער פארלייפיגער טשארטער צוריק־געצויגען, און דער ארדען פערלירט זיין רעכט ווייטער צו עקזיס־טירען.

5. מיללער, וואס האט זיך אונטערגענומען צו קריגען פאר דעם ארבייטער רינג א טשארטער, האט געמאכט אן אפליקיישאן צום אינשורענס דעפארטמענט פון ניו יארק סטייט, האט געקראגען א „פרעלימענערי סערטיפיקייט" — א פארלויפיגען טשארטער, וואס איז גוט פאר בלויז 2 יאהר — און האט באריכטעט צו דער עק־זעקוטיווע, אז ער האט שוין א טשארטער. מען האט איהם פיין באדאנקט און געגעבען אן עקסטרא מתנה, אויסער די סומע, וואס מען האט זיך מיט איהם באדונגען.

דער דאמאלסדיגער סעקרעטער פון ארבייטער רינג, ב. פייגענ־בוים, זייענדיג זיכער אז דער ארבייטער רינג איז געטשארטערט אין ניו יארק סטייט, פלעגט ענטפערען מיט א גרויסען „יא!" יעדען איינעם, וועלכער פלעגט איהם פרעגען אויב דער ארבייטער רינג

האט א טשארטער, איהם איז אפילו ניט ארויף אויפ'ן זינען, אז דער טשארטער איז קיין טשארטער נים.

אט איז א בריף, וואס געג. ב. פייגענבוים האט געשריבען צו פריינד א. דז. פאנטעל דעם 3טען מאי, 1901, גלייך נאך דער ערשטער קאנווענשאן. אויפ'ן בריף איז נאך ניטא קיין אפיס־אדרעס, פשוט דערפאר, ווייל עס איז נאך קיין אפיס ניט געווען. ערשט שפעטער האט דער ארבייטער רינג גענומען דעם אפיס אין 40 קריסטיע סטריט.

דער בריף ווייזט, ווי דער גענעראל־סעקרעטער האט געגלויבט, אז דער ארבייטער רינג האט א טשארטער, און מיר ברייננען איהם דא דעריבער אינגאנצען, ווי ער איז ארויס פון געג. פייגענבוים'ס פען:

Mr. A. J. Pantel, Paterson, N. J.

ווערטהער פריינד:—

אייער בריעף פון 1־טען מאי ערהאלטען. אויף אייערע פראגען ענטפער איך אייך:

1. אז עס איז ניטא אזא זאך ווי א יונייטעד סטייטס טשארטער. די יונייטעד סטייטס רעגירונג האט גאר ניט צו טהאן מיט אינערליכע אנ־געלעגענהייטען, א חוץ די פאסט, טעקסעס און נאך עטליכע זאכען. אפילו א טראסט פון הונדערטער מיליאנען אינקארפארירט זיך נאר אין איין סטייט, נעמט ארויס א סטייט טשארטער און אויף דעם גרונד פון דעם טשארטער קען ער טהאן ביזנעס אין גאנץ יונייטעד סטייטס, אזוי טהוט אויך יעדער ארדען, און אזוי האט אויך געטהאן דער ארבייטער רינג. צו ארדען ווי א קאמפאני, טראסט, קארפאריישאן א. ז. וו. קען זיך טשארטערען אין וועלכען סטייט זיי ווילען. דאס רוב טראסטס זיינען גע־טשארטערט אין סטייט ניו דזשוירסי. ארדענס געפינט איהר געטשאר־טערט אין פערשיעדענע סטייטס. דער ארבייטער רינג איז געטשארטערט אין סטייט ניו יארק.

2. א קאפיע פון טשארטער וועט יעדער בראנטש קריגען אזוי שנעל ווי עס וועט ערעקטעט ווערען א נייע עקזעקוטיווע. די אלטע עקזעקוטיווע וועלכע האט נאך אין גאנצען צו פיגורירען עטליכע וואכען, האט נאך קיין טשארטער קאפיעס ניט געלאזט דרוקען, ווייל עס איז ערשט א קורצע צייט, ווי מיר האבען דעם טשארטער.

מיט פריינדליכען גרוס,

ב. פייגענבוים.

דער בריף איז ניט דער איינציגער, וואו פייגענבוים האט פארזיכערט, אז דער ארבייטער רינג האט א טשארטער.

שפעטער איז מען געוואר געווארען וואס פאר א מין „טשאר־טער" דער ארבייטער רינג האט.

א גרויסער טהייל פון דער צייט ביי דעם צווייטען און דריי־טען קאנווענשאן האט פארנומען די טשארטער פראגע. מען האט געוואלט וויסען: וואס וועט זיין מיט א טשארטער? ווייל אהן א טשארטער וועט דער ארבייטער רינג ניט קענען פראגרעסירען און ער וועט זיך מוזען אויפלעזען. דער לאיער האט אויף אלעם גע־ענטפערט, אז ער וועט, ער וועט! ער וועט „פאיטען", זיך מעסטען אין כחות מיט דעם אינשורענס דעפארטמענט אין די קאורטס; ער וועט געהן צום אטויירני דזשענעראל, צום לעדזשיסלייטשור; אבער דעם ריכטיגען, געזעצליכען מיטעל האט מען ניט פארגענומען.

ווי מיר וויסען, איז נאך דער דריטער קאנווענשאן ערוועהלט געווארען אלס סעקרעטער ל. ראזענצווייג. די עקזעקוטיווע האט זיך גענומען ענערגיש צו קריגען דעם טשארטער, צו דער 4־טער קאנ־ווענשאן, אין ברוקלין האט די עקזעקוטיווע רעפארטעט, אז קיין טשארטער האט מען נאך ניט. די אורזאכע? עס איז געקומען אן עקזאמינער פון אינשורענס דעפארטמענט און האט אויסגעפונען, אז עס זיינען טאקע דא מעהר ווי 200 מעמבערס, ווי עס פאדערט דער געזעץ, און טאקע מעהר ווי 1000 מעמבערס, כדי עס זאל זיין ניט ווייניגער ווי 400 טויזענד דאלאר אינשורענס, נאר פון א גרוי־סע צאהל מעמבערס פעהלט זייערע אפליקיישאנס, און פון די אפ־ליקיישאנס וואס זיינען דא, זיינען פיעלע ניט ריכטיג אויסגעפילט, אזוי אז מען קען זיי גאר ניט נעהמען אין אנבעטראכט, מען קען זיי ניט רעכענען אלס אפליקיישאנס פון מעמבערס, דארום איז ניטא קיין אינשורענס פאר קיין 400 טויזענד דאלער.

ל. ראזענצווייג איז געווען א גוטער אגיטאטאר, אבער א שלעכטער אדמיניסטראטאר און נאך אן ערגערער בוכהאלטער. די פאפירען אין אפיס זיינען קיינמאל ניט געווען אין דער נויטיגער ארדנונג, ועל כולם, פערמאגט ניט דער ארבייטער רינג קיין 400 טויזענד דאלאר, און די געלד וואס איז דא, איז ניט דאס אייגענ־טהום פון ארבייטער רינג, נאר עס באלאנגט צו יעדען מעמבער באזונדער.

אט צוליעב דער אורזאכע איז דער פארלאנג פון ארבייטער רינג, צו קריגען א טשארטער, צוריקגעוויזען געווארען.

די עקזעקוטיווע וואס איז ערוועהלט געווארען צו דער 4טער קאנווענשאן, איז געווארען אנפערטרויט צו קריגען א טשארטער אונטער אלע אומשטענדען. די פראגע מוז איין מאל פאר אלע מאל ווערען געלעזט.

די נייע עקזעקוטיווע האט אין אנפאנג פּרובירט צו געהן אויף דעם זעלבען וועג, אויף וועלכען עס זיינען געגאנגען די פריערדיגע קאמיטעס, סוף כל סוף אבער האט זי איינגעזעהן, אז געהענדיג אויפ'ן זעלבען וועג וועט זי דערגרייכען די זעלבע רעזולטאטען. זי האט באשלאסען אנצונעהמען א מעהר ראדיקאלען מיטעל.

זי האט צונויפגערופען א ספּעשעל קאנווענשאן. דער צוועק פון ספּעשעל קאנווענשאן איז געווען אנצונעהמען א רעזאלוציאן, ערשטענס, אז די געלד, וואס עס איז שוין פאראן אין דער קאסע פון ארבייטער רינג, זאל ערקלעהרט ווערען אלס דאס אייגענטהום פון ארבייטער רינג. און צווייטענס, אז יעדער מעמבער זאל איינצאהלען די איבעריגע ביז איינס פראצענט פון דער סומע, אויף וואס דער מעמבער איז אינשורט. דער וואס האט רייזאנגט אליין, האט בּאדארפט איינצאהלען ביז 4 דאלאר. און [illegible], אז די דאלארס וואס געפינען זיך אין די ברענטשעס פאר יע[illegible] מעמבער, זאל איבערגעגעבען ווערען אין גענעראל אפיס.

דאס איז געווען דער ערשטער שריט צו געהן אויפ'ן גלייכען און געזעצליכען וועג.

די עקזעקוטיווע האט אבער געוואוסט, אז אויב די ספּעשעל קאנווענשאן וועט אפּגעהאלטען ווערען ביי אפענע טהירען, קען מעגליך זיין אז די דעלעגאטען אונטער דעם איינדרוק פון די צוקוקער וועלען שטימען געגען די רעזאלוציעס, וואס וועט מיינען געגען די אינטערעסען, געגען פּראגרעס און עקזיסטענץ פון ארבייטער רינג. זיי האבען דעריבער אראנזשירט, אז די ספּעשעל קאנווענשאן זאל פארקומען אין געהיים.

די ספּעשעל קאנווענשאן איז געהאלטען געווארען דעם 9טען אקטאבער, 1904, אין מעדיסאן האל, 1513 מעדיסאן עוועניו, ניו־יארק. און בלויז דעלעגאטען האט מען געזאגט, וואו די קאנווענשאן וועט געהאלטען ווערען.

אויף דער קאנווענשאן האט מען באשלאסען:

1) אז די סומע פון 3 דאלאר, וואס יעדער מעמבער האט איינגעצאהלט ביים ווערען א מעמבער, פערבלייבט דאס אייגענטהום פון ארבייטער רינג.

2) יעדער מעמבער מוז איינצאהלען ניט שפעטער ווי ביז דעם 8טען יאנואר, 1905, דאס איבעריגע — ביז איינס פראצענט פון דער סומע, אין וועלכער ער איז אינשורט, און דאס זאל אויך בלייבען דאס אייגענטהום פון ארבייטער רינג.

3) די איינטריטס געלד פון נייע מעמבערס זאל זיין איינס פראצענט פון די אינשורענס, נעמליך: פאר סינגעל מעמבערס 4 דאלאר, און 6 דאלאר ווען דער מעמבער געהט אריין מיט דער פרוי.

4) די איינטריטס געלד פון די נייע מעמבערס וואס וועלען אריינקומען, זאל פארבלייבען דאס אייגענטהום פון ארבייטער רינג און מען זאל זיי דאס ניט אומקעהרען אפילו, ווען זיי רעזיגנירען אדער ווערען געשטראכען פאר ניט צאהלען די דיוס, ווי דער מנהג איז גיוועזען ביז דאן.

5) די אמענדמענטס צו דער קאנסטיטושאן זאל ווערען ארויסגעשיקט צו א רעפערענדום, וועלכער זאל ווערען געשלאסען דעם 8טען נאוועמבער, 1904.

דער רעזולטאט פון רעפערענדום איז געווען, 1300 מעמבערס האבען געשטימט פאר די 4 באשלוסען, און ארום 150 האבען גע־שטימט געגען.

עס איז דערביי נויטיג צו באמערקען, אז די ערשטע עקזאמי־ניישאן פון אינשורענס דעפארטמענט איז געמאכט געווארען אונ־געפעהר אין מאנאט אפריל, 1904, און א צווייטע עקזאמינייישאן פון אינשורענס דעפארטמענט איז געמאכט געווארען אין מאנאט סעפטעמבער פון זעלבען יאהר. די ערשטע עקזאמינייישאן איז גע־מאכט געווארען בעפאר דער 4טער קאנווענשאן און דעם רעזולטאט ווייסט איהר שוין פון פריהער: מען האט אפגעזאגט צו געבען א טשארטער. דער רעזולטאט פון דער צווייטער עקזאמינייישאן איז ווידער געווען אן אפזאג. דאס האט געטריבען דער עקזעקוטיווע צו רופען די ספעשעל קאנווענשאן און וואס גיכער דורכצופיהרען די באשלוסען סיי ביים קאנווענשאן סיי ביים רעפערענדום, כדי עס זאל מעגליך זיין אז צו דער 5טער קאנווענשאן זאל זיין דער טשארטער.

נאך דעם ווי די באשלוסען אויף דעם ספעשעל קאנווענשאן זיינען דורכגעגאנגען דעם רעפערענדום און מען האט זיי געדארפט דורכפיהרען אין פראקטיקע, און אין הסכם מיט דעם ענדערען די קאנסטיטושאן; נאך דעם ווי די בראנטשעס האבען געדארפט אריינ־שיקען די דאלארס, וואס איז ביי זיי פערבליבען פון איינטריטס

געלדער, און די מעמבערס האָבען בעדאַרפט צו צאָהלען דאָס איבעריגע ביז איינס פּראָצענט.—איז געוואָרען אַ גאַנצע יעלה! עס האָט זיך אָנגעפאַנגען אַ שטורם פון פּראָטעסטען. עס איז געוואָרען אַ באַוועגונג געגען דעם, מען זאָל ארויס נעמען אַ טשאַרטער אין ניו יאָרק.

אָנגעפאַנגען האָט די באַוועגונג ברענטש 7 פון וועסט האָבאָקען, נ. דזש.

דער שטורם פּעריאָד פון אַרבייטער רינג.

לויט דער איניציאַטיווע פון ברענטש 7 איז אויף דעם 26טען נאָוועמבער (1904) צונויפגערופען געוואָרען אַ קאָנפערענץ פון אַלע ניו־דזשוירזי ברענטשעס אין וועסט־האָבאָקען.

די טשאַרטער־פראַגע איז געווען דער הויפּט־פּונקט אויפ'ן טאַגעס־אָרדנונג.

פאָלגענדע רעזאָלוציע, וואָס מיר גיבען איבער וואָרט פאַר וואָרט, איז אָנגענומען געוואָרען:

„אַ טשאַרטער איז איינע פון די וויכטיגסטע זאַכען פון אַ סאָסייטי, אָהן אַ טשאַרטער קענען מיר געזעצליך ניט מיטען און קענען ניט פיהרען קיין ביזנעס, דער אַ. ר. האָט זיך געגרינדעט מיט דער אבזיכט, אַריינצונעמען דעם אַרבייטער קלאַס, ער זאָל ניט דאַרפען געהן אין די אַלטע לאָדזשען. אויב מיר ווילען עס פערווירקליכען, דאַרפען מיר מאכען אַזעלכע קאָנדישאָנס, וואָס זאָלען ניט זיין אַ געגענזאַץ ,אַ שטערונג, מיר זעהען, אַז אין יעדער בענעפיט אַסאָסיאיישאָן בעלאַנגען פערהייראַטע מעהר ווי סינגעל לייטע, ווי אייך איז אַלעמען בעוואוסט, וויל די עקזעקוטיווע אַרויסנעהמען אַ טשאַרטער פון ניו יאָרק סטייט, און יעדער מעמבער, וואָס בעלאַנגט אָדער וואָס וויל בעלאַנגען, (אָבוואָל דאָס איז נאָך אַ פראַגע), וועט מוזען איינצאָהלען 1 פּראָצענט פון די אינשורענס. בעטראַכטענדיג די זאַך ברייטער, זעהען מיר און וויסען עס פּראַקטיש, אַז עס איז אונמעגליך פאַר איין אַרבייטער, איינצוצאָהלען 4 אָדער 6 דאָלאַר ביי דעם איינטריט, עקסעפּט (אַ חוץ) פאָרשלאַגס און דאָקטאָר, וואָס דאָס קאָסט אויך 2 דאָלאַר. בעפאָר האָט יעדער ברענטש איינגעהאַלטען 1 דאָלאַר פון די 3 דאָלאַר סעקיוריטי און יעדער ברענטש האָט געהאַט מיט וואָס צו פיהרען זיינע ביזנעס, מיט וואָס צו צאָהלען זיינע לאָקאַלע אויסגאַבען,, אויך צו צאָהלען די קראַנקען בענעפיט, יעצט אָבער וועט יעדער ברענטש דאַרפען אַריין שיקען די דאָלאַרס אין דעם אָפיס און די ברענטשעס וועלען בלייבען אָהן אַ סענט, און דער קראַנקער מיטגליעד וועט

דאַרפען וואַרטען מיט זיינע געזעצליכע קראַנקען בענעפיט ביז וואַנען די עקזעקוטיווע מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע וועלען אַנערקענען דם סיק סערטיפיקיט פיר געזעצליך, און נאַכהער וואַרטען ביז וואַנען זיי וועלען זיך דערמאָנען צו שיקען די געלד אין ברענטש. מיר ווייסען אָבער, אַז דער קראַנקער מיטגליעד קען אַזוי לאַנג ניט וואַרטען, דען די וואָך וואָס ער אַרבייט ניט, האָט ער ניט פון וואַנען צו לעבען, אויך וועט זיין אַ גרויסע שוועריגקייט אַריינצוקריגען נייע מיטגלידער, ביז איצט, האָבען מיר געמאכט די 3 דאָלאר סעקיוריטי אויף אויסצאָהלונג, אָבער יעצט וועט דער נייער מיטגליעד זיין געצוואונגען איינצאָהלען מיט אַ מאָהל, און דער וואוקס פון אַרבייטער רינג וועט אָבגעהאלטען ווערען, און זאָ לאַנג ווי קיין פרישע קרעפטען וועלען ניט צוקומען, וועט מיט דער צייט מוזען פאַלען דער גאַנצער אַרבייטער רינג, און די גרויסע מאַסע אַרבייטער וועט מוזען אריבער געהן אין די אלטע לאָדזשען, וואו די פינסטערלינגע וועלען האָבען איבער זיי דעם קאָנטראָל.

בעטראַכטענדיג דאָס אַלעס, זיינען מיר געקומען צום שלום, אויך איז געמאַכט געוואָרען א פאָרשלאג פון ברענטש 7, אונטערשטיצט פון די אַלע איבעריגע דעלעגאַטען, וועלכע זיינען אַנוועזענד געווען, אַרויס צונעהמען אַ טשאַרטער פון ניו דזשוירסי סטייט. (מיר מוזען אַנערקענען אַז מיר זיינען ניט דאַגעגען זאָגאַר אַן אַנדער סטייט, מיר זאָגען נור פון ניו דזשוירסי סטייט, ווייל מיר ווייסען ,אַז קיין סטייט האָט ניט אַזעלכע ליבעראַלע געזעצען ווי ניו דזשוירסי), מיר זעהן, אַז די גרעסטע קאָרפּאָריישאָנס, זיינען געטשאַרטערט אין ניו דזשוירסי, אויך זעהן מיר, אַז אין שיקאַגאָ געהט מען יעצט אַרויסגעבען א טעגליכע סאָציאליסטישע צייטונג, און דאָרטען איז אויך אָבגעשטימט געוואָרען דעם טשאַרטער צו מאכען אין ניו דזשוירזי סטייט, דאָ איז ניט די אמביציאָן, נאָר די זאַך אַליין, און אום דער אַרבייטער רינג זאָל עקזיסטירען און מאַכען פראָגרעס ווי ביז יעצט, מוזען מיר אַזוי טהאָן, קיין אַנדער מיטעל האָבען מיר ניט, און אַז מיר וועלען האָבען אַ טשאַרטער פון ניו דזשוירסי סטייט וועלען מיר קענען טהאָן ביזנעס אין גאַנץ יונייטעד סטייטס, ווייל דאָס געזעץ זאָגט אַזוי: „דער מענש וואָס האָט רעכט צו טהאָן ביזנעס אין איין סטייט, איז ער אויך בערעכטיגט געזעצליך אין אלע איבעריגע סטייטס“.

ערוועהלט אַ קאָמיטע צו מאַכען אַ קאָפּיע פון טשאַרטער, אויך צו ווענדען זיך צו דער עקזעקוטיווע, זי זאָל אַרויסנעהמען אַ טשאַרטער פון ניו דזשוירסי סטייט.

די קאָמיטע צו דער עקזעקוטיווע: **נישוין, ברענטש 7, און טוילאָר, ברענטש 13.**

ווענען דער רעזאָלוציע פון די ניו־דזשוירזי ברענטשעס ווערט איבערגעגעבען אין דעם רעפּאָרט פון דער נ. ע. ק. צו דער 5טער קאָנוועגשאָן אזוי:

דער פּלאַן וואָס ברענטש 7 פון וועסט האָבאָקען האָט פאָרגעלעגט איז געווען: אַז דער טשאַרטער זאָל ווערען אַרויסגענומען פון ניו דזשוירסי סטייט, ווייל די געזעצען פון ניו דזשוירסי זיינען זעהר ליכטע, הויפּט־זעכליך מיט דעם, וואָס דאָס געזעץ האָט ניט פערלאַנגט, אַז יעדער מעמ־בער זאָל איינצאָהלען אַלס איינטריטס געלד איינס פּראָצענט פון די אינ־שורענס, ד. ה., אַז אונטער אַ ניו דזשוירסי טשאַרטער וועט יעדער נייער מעמבער ניט דאַרפען איינצאָהלען 4 אָדער 6 דאָלאַר איינטריטס געלד און די געלד זאָל אין גאַנצען אַוועקגעהן אין הויפּט אָפיס, „וועהרענד די הויכע איינטריטס געלד — האָבען זיי גע'טענה'ט — וועט מאַכען שווער דאָס אַריינקומען פון נייע מעמבערס און דער אַר. רינג וועט ניט קענען פּראָגרעסירען. עס וועט זיין שווער פאַר איין אַרבייטער איינצוצאָהלען אַזאַ גרויסע סומע פאר איין מאָהל. אויסער דעם, וועט עס אויך פּעראָרי־מען די ברענטשעס, ווייל מען נעהמט צו פון די ברענטשעס דעם דאָלאַר, וואָס געפינט זיך ביי זיי פאר יעדען מעמבער, און די ברענטשעס וועלען ניט האָבען קיין געלד מיט וואָס צו צאָהלען די קראַנקע און אַנדערע בע־נעפיטס, ווען אָבער דער טשאַרטער וועט ווערען אַרויסגענומען פון ניו דזשוירסי סטייט, וועט אַלעס קענען בלייבען ווי געווען".

קיינער האָט ניט געצווייפעלט, אַז ברענטש 7 מיינט ערנסט און אויפ־ריכטיג. די איינציגע זאַך איז נאָר געווען דאָס, וואָס ברענטש 7 האָט ניט געוואוסט און האָט ניט פערשטאַנען, אַז ווען מען נעהמט אַרויס אַ טשאַר־טער אין איין סטייט, מיינט עס ניט, אַז דער טשאַרטער איז גוט, פאַר אַלע שטאַאַטען. אַזאַ טשאַרטער איז גוט פאַר דיזען סטייט אַליין. און ווען מען וויל טהאָן געזעצליכע ביזנעס אין אַ צווייטען סטייט, מוז מען דאַר־פען אַרויסנעהמען אַ לייסענס, און כדי צו קריגען די לייסענס, מוז מען נאָכקומען די געזעצען פון דיזען אַנדערען סטייט. ד. ה. אַז ווען דער א. ר. וואָלט אַרויסגענומען דעם ערשטען טשאַרטער פון ניו דזשוירסי סטייט, וואָלט דיזער טשאַרטער געווען גוט פאַר ניו דזשוירסי סטייט. אויב מען האָט געוואָלט טהאָן געזעצליכע ביזנעס אין ניו יאָרק סטייט, האָט מען אַלץ געמוזט נאָכקומען די געזעצע פון ניו יאָרק סטייט, אָדער פון אַנדערע, וואו דער אַרבייטער רינג האָט מיטגלידער און ברענטשעס.

אַלס ביישפּיעל קען דינען דער פאַקט, מיט מאַסאַטשוזעטס סטייט. דער אַרבייטער רינג האָט דאָרטען ניט געטאָרט האָבען קיינע ברענטשעס, ווייל כדי צו האָבען דאָרטען ברענטשעס צו טהאָן דאָרטען ביזנעס, מוז מען נאָכקומען די געזעצען פון דיזען סטייט פאַר דעם גאַנצען אָרדען.

דאָס האָט ברענטש 7 ניט געוואוסט און ניט פערשטאַנען. עס קען זיין, ווען מען קומט זיך צוזאַמען אויף אַ מיטינג און מען רעדט זיך דורך אויף אַ פריינדליכען אופן, וואָלטען זיי דאָס בעגריפען, און די פיהרער פון ברענטש 7 און אַנדערע ברענטשעס וואָלטען אַליין צוגעגעבען, אַז זיי זיינען ניט גערעכט. האָט זיך אָבער באַלד אונטערגערוקט אַ קאָנפערענץ, עס איז געוואָרען א „פאָלקס" בעוועגונג מיט פּראָטעסטען, רעזאָלוציאָנען, און דאַן איז שוין געווען שווער צו אַפּעלירען צום שכל, צו לאָגיק.

די אַנפיהרער פון דער רעוואָלוציאָנערער אָפּאָזיציע קעגען דער עקזעקוטיווע זיינען געווען אַחוץ די ניו־דזשוירזי ברענטשעס, וואו עס האָבען זיך אויסגעצייכענט די ברענטשעס 7 און 13, אויך די ניו יאָרקער ברענטשעס 43, 50 און 75.

כמעט אַלע קאָונטרי־ברענטשעס האָבען געהאַלטען מיט דער אָפּאָזיציע. אויך די פרויען־ברענטשעס, וועלכע האָבען געהאַט טענות צו דער נ. ע. ק., פאַר וואָס מען גיט זיי ניט פולע גלייכבאַרעכטיגונג, זיינען צוגעשטאַנען צו דער „רעוואָלוציע".

אין יאַנואַר 1905 האָט זיך אַנגעהויבען אַ סדרה פון קאָנפערענצען.

ברענטש 1, וואָס איז בכלל געווען נייטראַל צו דעם גאַנצען סכסוך, האָט גערופען אַ קאָנפערענץ אויף זונטאָג דעם 8טען יאַנואַר (1905) אין 83 פאָרסייטה סטריט, מיט דעם צוועק צו געפינען אַן אויסוועג פון דער פאַרפּלאָנטערטער לאַגע.

אין אַ פּאָר טעג ארום איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון 8 ברענטשעס. אויף דער קאָנפערענץ איז באַשלאָסען געוואָרען צו אַגיטירען פאַר אַ ניו־דזשוירזי טשאַרטער און קעגען דער נ. ע. ק. צו דער קאָנפערענץ איז געווען דער פאַרשטאָרבענער בענעוויי, אַ מיטגליד אין ארבייטער רינג און אַ לאָיער, וועלכער האָט גע׳פּסקנ׳ט, אַז אַ ניו־דזשוירזי טשאַרטער איז פונקט אַזוי גוט ווי אַ ניו־יאָרקער.

די עקזעקוטיווע האָט זיך געהאַלטען פעסט ביי איהר באַשלוס, אַז מען מוז אונטער אַלע באַדינגונגען קריגען אַ טשאַרטער אין ניו־יאָרק סטייט און האָט אַרויסגעשיקט אַ רעדזשיסטרירטען בריף צו אַלע ברענטשעס מיט אַ התראה, דאָס יעדער ברענטש, וואָס וועט ניט איינצאָהלען ביז׳ן ערשטען פעברואַר די סומע, וואָס עס קומט פון איהם, כדי צו מאַכען מעגליך אַ ניו־יאָרקער טשאַרטער, וועט ווערען סוספּענדירט.

די וואָרנונג האָט געווירקט ווי אויל אויפ׳ן פייער. דעם 29טען יאַנואַר איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די פּראָטעסטי־

רענדע ברענטשעס, וועלכע האבען זיך אלץ מעהר געפרוכפערט. בענגעוו האט אויף דער קאנפערענץ דערצעהלט, אז ער האט זיך געזעהן מיט א גרויסען לאר־פראפעסאר, וועלכער האט אויך גע־ראטען צו נעמען א טשארטער אין ניו־דזשוירזי.

די קאנפערענץ האט געשיקט א קאמיטע צו דער נ. ע. ק. און האט איהר פשוט אויפגעפאדערט, זי זאל אויפהערען צו ארבייטען פאר א טשארטער אין ניו־יארק סטייט, אז זי זאל אומבאדינגט דורכפיהרען דעם פלאן פון דער ניו־דזשוירזי קאנפערענץ.

די נ. ע. ק. האט די קאמיטע פון דער רעוואלוציאנערער קאנ־פערענץ ניט אנערקענט. זי האט איהר ניט צוגעלאזען צום מיטינג.

דאס האט נאך מעהר צופלאקערט דעם פייער פון די פראָ־טעסטען.

איינינע ברענטשעס, וועלכע האבען זיך פריהער פארהאלטען פאסיוו, זיינען געווארען אקטיוו קעגען דער נ. ע. ק.

עס האט זיך פארשפרייט א קלאנג צווישען אלע ברענטשעס איבער'ן גאנצען לאנד, אז דעם 12טען פעברואר וועט דער ארביי־טער רינג ווערען צושפאלטען.

פייגענבוים האט דאן געמאכט א אגיטאציאנס־טור פאר דער סאציאליסטישער פארטיי. ער האט געוואוסט די שטימונג פון די קאנטרי־ברענטשעס און האט דעם 12־טען פעברואר דורך א בריף, געדרוקט אין „פארווערטס" אפעלירט צו די מיטגלידער, זיי געזוכט צו בארוהיגען און גערופען צו שלום.

עס איז געגאנגען אזוי ווייט, דאס ברענטש 7 האט באשלאסען צו שרייבען צו ברענטש 13 (פעטערסאן), מען זאל רופען א ניו־דזשוירזי סטייט קאנפערענץ פאר דעם צוועק צו גרינדען א ניו־דזשוירזי ארבייטער רינג.

און די עקזעקוטיווע איז אונערשראקען. זי דרוקט כסדר א באצאהלטע אדווערטייזמענט אין „פארווערטס" און לאזט וויסען די מיטגלידער, אז זיי זאלען איינצאהלען דעם רעזערוו פאנד, און אויב די ברענטשעס וועלען ניט וועלען שיקען די געלד אין אפיס, וועלען זיי געשטראכען ווערען.

אויף א מיטינג פון דער עקזעקוטיווע, דעם 13טען פעברואר, און באשלאסען געווארען צו סוספענדירען די פאלגענדע 21 ברענ־טשעס:

7, 13, 15, 22, 23, 28, 31, 32, 43, 47, 50, 55, 56, 59, 62, 68, 75, 76, 77, 79 און 80.

די עקזעקוטיווע האט אויך באשלאסען, אז די ברענטשעס האבען צייט גוטשטעהענד צו ווערען ביז דעם 15טען מערץ.

דעם 17טען פעברואר איז ערשינען אין „פארווערטס“ דער פאלגענדער נאטיץ:

מעמבערס פון ארבייטער רינג, אויפמערקזאם!

„מיר, די פעראייניגטע ברענטשעס וועלכע זיינען געגען דער האנד־לונג פון דער עקזעקוטיווע, בעצוג צום טשארטער, ערקלעהרען פאלגענ־דעס: מיר זיינען פון איצט אן פעראנטוואָרטליך פאר אלע בענעפיטע וועלכע דער אָרדען האט ביז איצט געצאהלט אלע קראנקע, און ווען עס וועט זיין טויטען פעלע וועלען זיי זיכער אויסגעצאהלט ווערען ווי שטענדיג. מיר שיקען ארויס א גענויע ערקלעהרונג בעצוג אלעס אין א צושריפט, די מעמבערס זיינען אויפגעפאָדערט צו פאָדערען פון די סעק־רעטערע זיי פארצולעזען.

אין נאמען פון דער קאמיטע, ס. וואלאס, סעק“.

אויף דעם האט די עקזעקוטיווע קאמיטע געענטפערט דורך א נאטיץ אין „פארווערטס“:

אן די מעמבערס פון ארבייטער רינג

פאר דעם נאמים צו די מעמבערס פון ארבייטער רינג פון א געוויסען ס. וואלאס, אין נאמען פון אן אונבעשטימטע קאמיטע, וועט דער אָרדען ניט זיין פעראנטוואָרטליך. קיינער האט קיין רעכט ניט צו טהאן ביזנעס אין נאמען פון ארבייטער רינג אלס בעזונדער באדי.

וו. שור, סעק. נאצ. עקז. קאמיטע.

גענעראל־סעקרעטער ל. ראזענצווייג האט שוין געהאט רע־זיגנירט. דער אפיס איז געווארען געפיהרט פון בוקקיפער ס. שטאם, וו. שור איז געווען דער פראטאקאל־סעקרעטער פון דער עקזעקוטיווע. ער האט אנגך געפיהרט א טייל פון דער קארעס־פאנדענץ מיט די ברענטשעס.

ברענטש 13 האט אויף א מיטינג, דעם 12־טען פעברואר, וואו עס זיינען געווען א סך מיטגלידער פון אנדערע ברענטשעס, באשלא־סען צו באשטימען אן אייגענע נ. ע. ק. פון וועלכער ב. קאהן האט געזאלט זיין טשערמאן און ס. וואלאס — סעקרעטער. די קאמיטע איז בעאויפטראגט געווארען, אז אויב די עקזעקוטיווע וועט ניט סטאפען דעם טשארטער, זאל זי נעמען אן אפיס אין ניו יארק.

מאנכע ברענטשעס האבען פרובירט צו מאכען שלום. ברענטש 2 (ניו יארק), אשטייגער, האט ערוועהלט א קאמיטע, וועלכע זאל באזוכען די פראטעסמירענדע ברענטשעס און אויפקלערען זייער טעות; אבער די קאמיטע האט ניט געהאט קיין ערפאלג.

עס דארף דא געזאגט ווערען, דאס ארום דער פראטעסט־באוועגונג האבען זיך געדרעהט מאנכע עלעמענטען, וועלכע האבען סתם געוואלט כאפען פיש אין מוטנע וואסער; זיי האבען געזוכט צוצושפאלטען דעם ארבייטער רינג. די מעהר־וויטזיכטיגע „רעוואלוציאנערען" האבען דאס באלד איינגעזעהן. עס איז אבער געווען צו שפעט פאר זיי זיך צוריקצוציהען.

דער טאן־געבער פון ברענטש 7 האט חרטה געקראגען אויפ'ן גאנצען עסק. ער האט דאס מגלה געווען וויינטרויב'ן, וועלכער האט געהאט אן איינפלוס אויף א סך ברענטשעס. וויינטרויב, דערמאלט אסיסטענט מענעדזשער פון דער „צוקונפט", וועלכער האט זיך פאראינטערעסירט מיט דער פראגע, איז געווען גענוי באקאנט מיט די פונדאמענטאלע געזעצע פון פראטוירנאל ארדערס. ער האט זיך אריינגעווארפען אין קאמף אויף דער זייט פון דער עקזעקוטיווע. ער איז געגאנגען צו ברענטשעס און געפאהרען צום מיטינג פון ניו־דזשוירזי סטייט קאנפערענץ, וואס איז צונויפגערופען געווארען אויף דער איניציאטיווע פון די ברענטשעס 7 און 13.

ברענטש 1 האט ווידער אמאל באשלאסען צו רופען א קאנפערענץ אויף זונטאג דעם 19טען פעברואר.

די קאנפערענץ איז געהאלטען געווארען אין 414 גרענד סטריט. ביי דער קאנפערענץ זיינען געווען דעלעגאטען פון 42 ברענטשעס.

טשערמאן איז געווען מ. גילעס פון ברענטש 1.

סעקרעטערע זיינען געווען וו. ב. ליעף פון ברענטש 1 און ב. שפינראד פון ברענטש 49.

עס זיינען געווען די עקזעקוטיווע און די קאנטראל־קאמיטע, און עס איז אנגענומען געווארען אט די רעזאלוציע:

„אין אנבעטראכט, אז דער קאנפערענץ איז איבערציוגט, אז די איצטיגע צוויסטיגקייטען אינערהאלב דעם א. ר. איז ניט מעהר ווי א רעזולטאט פון מיספערשטענדעניסע,

און אין אנבעטראכט אז דער קאנפערענץ איז זיכער אז ביידע שטרייטענדע צדדים מיינען ערנסט דעם וואהלזיין פון ארבייטער רינג, און זיינען בערייט צוזאמען דאפיר צו ארבייטען.

זיי עס בעשלאָסען אַז דער קאָנפערענץ זאָל ערוועהלען אַ קאָמיטע פון 20 וועלכע זאָל צו זיך ערוועהלען א קאָמיטע פון 5 אַנדערע און צו־זאַמען זיך איבערגעבען צו א פּראָמינענטען לאָיער און אונטערזוכען די טשאַרטער פראגע.

די עקזעקוטיווע זאָל ניט מאַכען קיינע ווייטערע שריטע בעצוג דעם טשאַרטער ביז די קאָמיטע וועט אָבגעבען אַ רעפּאָרט און צוריק ציהען די סוספּענשאָן פון אַלע סוספּענדירטע ברענטשעס ביז די קאָמיטע וועט די פראַגע ענטשיידען, וועלכע זאָל זיין יעדענפאַלס ניט שפּעטער ווי ביז דעם 15־טען מאַרטש."

די לייטענדע גייסטער איז דער עקזעקוטיווע זיינען געווען: ב. לילענבלום, ה. גאָלדין, וו. שור, און ה. גאָלדבערג. פון די 9 פון דער עקזעקוטיווע איז איינער ה. בערלין, פון ברענטש 50 געווען אויף דער זייט פון דער אָפּאָזיציע.

אין דער 25טער קאָמיטע, וואָס איז ערוועהלט געוואָרען אויף דער קאָנפערענץ פון 19טען פעברואַר, זיינען אויך געווען פייגענבוים, גילעס און ב. קאָהן. דער סעקרעטער פון דער קאָמיטע איז געווען מילעס פון ברענטש 56.

אַלס קאָמיטע צו זעהן זיך מיט א לאָיער זיינען געווען: פייגענבוים, גילעס און ב. קאָהן. זיי האָבען זיך בעראַטען מיט מאָרים הילקוויט.

הילקוויט האָט געמאַכט אַ געשריבענע ערקלערונג, און איז אויך געקומען צו אַ מיטינג פון דער 25ער קאָמיטע. דאָן האָט די קאָמיטע ארויסגעגעבען איהר ווערדיקט, אין „פאָרווערטס" פון 7טען מערץ.

דער ווערדיקט איז געווען:

1) די עקזעקוטיווע זאָל פאַרזעצען די אַרבייט ארויסצונעמען דעם ניו־יאָרקער טשאַרטער.

2) איינטיילען די מיטגלידער אין קלאַסען, און זיי זאָלען זיין אינשורט לויט די סומע, וואָס זיי האָבען איינגעצאָהלט.

3) די ביי־לאָז איבערגעבען צו אַ רעפערענדום. די סוס־פענשאָן (פון די ברענטשעס) זאָל פאַרלענגערט ווערען ביז ענדע רעפערענדום.

4) אַלעס מעגליכעס זאָל געטאָן ווערען, אַז די סוספּענדירטע ברענטשעס און מעמבערס זאָלען ניט בלייבען אָהן שטיצע אין צייט פון סוספּענשאָן.

5) די סוספּענדירטע ברענטשעס זאָלען איינצאָהלען זייערע
שולדען, און אויב ברענטשעס וועלען ערקלערען, אַז זיי
וועלען איינצאָהלען, זאָלען זיי ווערען רעאינסטייטעט.

די עקזעקוטיווע האָט אָנגענומען דעם באַשלוס, האָט אַרויס־געשיקט צום רעפערענדום די רעקאָמענדיישאַן וועגען די קלאַסען, און ביי דעם רעפערענדום איז דאָס דורכגעפאַלען.

די ברענטשעס האָבען ניט געוואַרט ביז ענדע רעפערענדום. זיי האָבען ביסלעכווייז איינגעצאָהלט וויפיעל זיי האָבען געדאַרפט. קיין איין־איינציגער ברענטש איז ניט געבליבען סוספּענדירט, אויסער ברענטש 25, וועלכער איז דאַן געווען אין ברוקלין. ער איז אויסגעשלאָסען געוואָרען און אַ טייל פון די מיטגלידער האָט זיך טראַנספערירט צו ברענטש 4, ברוקלין.

די צייט פון דער ספּעשעל קאָנווענשאַן (פון דעם 9טען אָק־טאָבער, 1904) ביז דער 5טער יעהרליכער קאָנווענשאַן ווערט אָנ־גערופען דער שטורם־פּעריאָד אין ארבייטער רינג.

אַן אַפּליקיישאַן פאַר'ן טשאַרטער איז געמאַכט געוואָרען דעם 27טען מאַי, 1905, נאָך דער 5טען קאָנווענשאַן, צו דער צייט ווען וויינטרויב איז שוין געווען סעקרעטער פון אָרדען.

אָלם לאָיער אַרויסצוקריגען דעם טשאַרטער האָט די עקזעקו־טיווע איינגעלאַדען עקס־גאָווערנאָר בלעק. דער אינשורענס דע־פּאַרטמענט האָט געמאַכט אַ נייע עקזאַמינאַיישאַן, און דעם 22טען נאָוועמבער, 1905, האָט דער אַרבייטער רינג געקראָגען דעם טשאַרטער.*)

איינער פון די טעטיגע מיטגליבער אין דער נ. ע. ק., וועלכער האָט גענומען אַן אַקטיווען אנטייל אין דער אַרבייט צו קריגען אַ טשאַרטער אין ניו־יאָרק סטייט, איז געווען פריינד ה. גאָלדבערג, פון קיאַמישאַ, נ. י., דעמאָלט דער טרעזשורער פון אַרבייטער רינג.

עס איז כדאי איבערצוגעבען זיינע פּערזענליכע ערינערונגען פון יענער צייט.

„ווען איך בין אַריין אין נ. ע. ק. — דערצעהלט גאָלדבערג, האָב איך געהערט, אַז אויף אַ פריגען מיטינג האָט ל. מילער ערקלערט דאָס אונז — דעם אַר. רינג הייסט עס, פעלט לויט די פּראָצענטען 3000 דאָלאַר אום צו קריגען אַ טשאַרטער. ער, ל. מילער, האָט רעקאָמענדירט, אַז די עקזעקוטיוו זאָל אויסבאָרגען די נויטיגע סומע.

---

*) אַ פאָטאָגראַפישע קאָפּיע פון טשאַרטער געפינט זיך אויף דער געקסטער זייט.

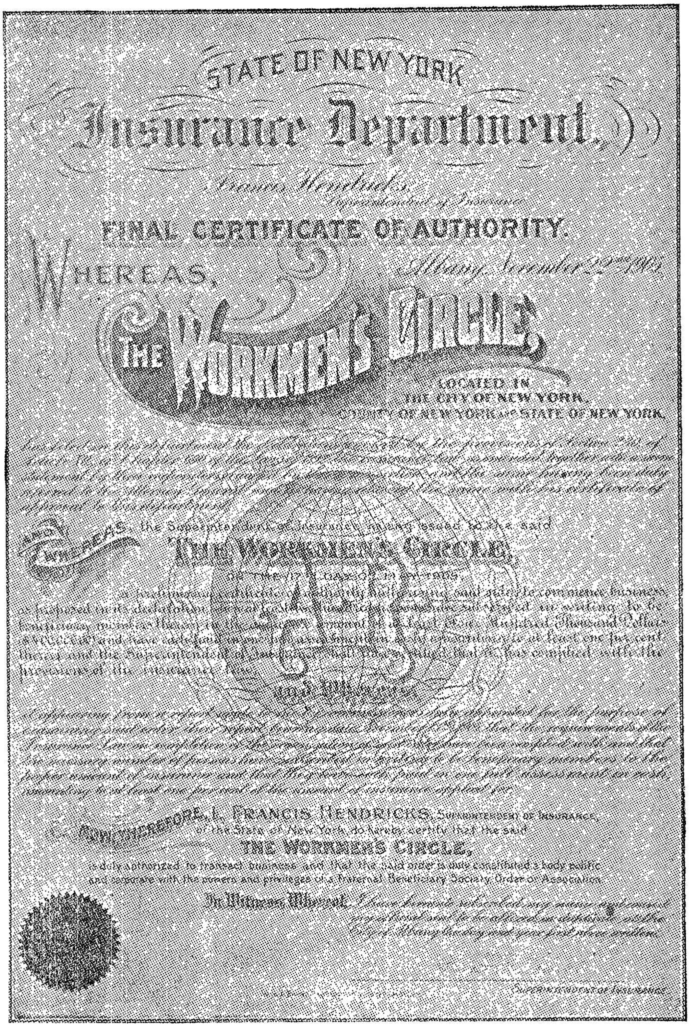

STATE OF NEW YORK

Insurance Department.

FINAL CERTIFICATE OF AUTHORITY.

WHEREAS, THE WORKMEN'S CIRCLE, LOCATED IN THE CITY OF NEW YORK, COUNTY OF NEW YORK and STATE OF NEW YORK,

AND WHEREAS, the Superintendent of Insurance, having issued to the said THE WORKMEN'S CIRCLE,

NOW THEREFORE, I, FRANCIS HENDRICKS, SUPERINTENDENT OF INSURANCE, of the State of New York, do hereby certify that the said THE WORKMEN'S CIRCLE, is duly authorized to transact business and that the said order is duly constituted a body politic and corporate with the powers and privileges of a Fraternal Beneficiary Society Order or Association.

In Witness Whereof,

SUPERINTENDENT OF INSURANCE.

(דער טשאַרטער, וואָס דער דעפּאַרטמענט אף אינשורענס פון סטייט ניו־
יאָרק האָט ארויסגעגעבען דעם ארבייטער רינג, דעם 22טען נאָוועמבער,
1905.)

די פאָריגע עקזעקוטיווע, צו וועלכער מילער האָט געגעבען זיין באַריכט, האָט דאָס געלד געליהען אויף אַ נאוט פון אונזער דאַמאָלסדיגען באַנקיר, יאַרמאָלאָווסקי, נאַטירליך, יאַרמאָלאָווסקי האָט קיין מזומנ׳ע 3000 דאָלאַר ניט געגעבען. ער האָט בלויז געגעבען דעם א. ר. קרעדיט אויפ׳ן בוך.

עס איז אַוועק מאָנאַטען און קיין טשאַרטער איז נאָך אלץ ניט געוועז. איך בין געוועז דער יעניגער וואָס האָט געמאַכט אַ פאָרשלאַג, מען זאָל זעהן צו קריגען אַ ריכטיגען קאָרפּאָרייזשאָן לאָיער, מעג ער ניט זיין קיין גענאָסע.

די עקזעקוטיוו האָט אָנגענומען מיין פאָרשלאַג, און האָט ערוועהלט אַ קאָמיטע צו זעהן אַ לאָיער, די קאָמיטע האָט איינגעלאַדען עקס גאָווערנאָר בלעק, פון ניו יאָרק.

איין שעהנעם פריהמאָרגען, האָט דער אָפיס געקראָגען אַ בריעף פון לאָיער, אַז דעם נעקסטען שבת, 10 אוהר אין דער פריה, זאָל אַ קאָמיטע פון דער עקזעקוטיווע צוזאַמען מיט דעם טרעזשורער, מיט מיר הייסט עס, קומען אין זיין אָפיס צו באַגעגענען דעם עקטשוערי פון אָלבאַני.

ה. גאָלדין, דעמאָלט טשערמאַן פון דער נ. ע. ק., איך, און נאָך אַ דריטער איך געדענק ניט ווער, (וואַרשיינליך וויינטרוב, וואָס איז שוין געוועז גענעראַל סעקרעטער), זענען געגאַנגען צום לאָיער. מיר זיינען אַהין געקומען אַרום 11 אוהר, מיר האָבען געוויזען די באַנק ביכלאַך, אַז מיר האָבען דאָס נויטיגע געלד, איז דאָס אָבער געוועז ווייניג, דער עקטשוערי האָט דוקא געוואָלט מיר זאָלען איהם ווייזען די 3,000 דאָלאר מזומן, די ביכלאך האָט ער ניט אנערקענט.

מיר האָבען דעמאָלט געהאט אַריבער 3000 דאָלאַר אין אַ באַנק, טשעמבערס קאָר. בראָדוויי, און איך מיט גאָלדינ׳ען זיינען דאָרטען אַוועק און אַרויסגענומען 3,000 דאָלאר. איך האָב דעם קעשיער געפרעגט אויב מיר וועלען ניט אָנווערען די צינזען צוליעב דעם, וואָס מיר נעמען אַרויס דאָס געלד פאַר דער צייט, האָט ער אונז געענטפערט, אַז אויב מיר וועלען דאָס געלד צוריק ברייגען נאָך היינט, וועלען מיר ניט פאַרלירען דעם אינטערעסט וואָס האָט באַטראָפען אַ קיימא לן פון 40 דאָלאַר.

מיר זיינען מיט דער אַפּויטיקע, ד .ה. מיט די 3000 דאָלאַר געלאָפען און געוויזען דעם עקטשוערי, דער עקטשוערי האָט די געלד פאָרזיכטיג איבערגעצעהלט און אונז אָפּגעלאָזען.

עס איז געווען 5 מינוט צו צוועלף, ווען די באַנקען ווערען שבת געשלאָסען. מיר זיינען געלאָפען צו דער באנק ניט טויט ניט לעבעדיג. צוקומענדיג נאָהענט צום באנק האָב איך געזעהן ווי מען מאַכט צו די

טירען. האָבען מיר זיך געלאָזט לויפען מיט אַ געוואַלדיגען אימפעט, לויפענדיג האָב איך זיך פארטשעפעט אונטער די רעדער פון אַן אַדאַמס עקספרעס קאָמפּאַניע טראָק, פרייגד גאָלדין האָט מיך שנעל אַרויסגעשלעפּט און מיך פשוט געראַטעוועט פון טויט.

מיר האָבען נאָך באַוויזען צוריק צו דעפּאָזיטען דאָס געלד, מען האָט ספּעציעל פאַר אונז נאָך אַמאָל געעפענט די באַנק און האָבען מיר איינגעשפּאָרט אויף דעם אופן 40 דאָלאַר פאַר'ן אר. רינג.

מיר האָבען דעם טשאַרטער סוף כל סוף געקראָגען. שפּעטער, ווען מיר זיינען געגאַנגען צו אונזער באַנקיר יאַרמאָלאָווסקי, אָפּצאָהלען די 3000 דאָלאַר, וואָס ער האָט קרעדיטעט אויף אונזער חשבון, האָט ער זיך ניט געפוילט און אונז גערעכענט 6% צינזען, וואָס דאָס האָט בעטראָפען איבער 200 דאָלאַר.

איך בין געווען דער איינציגער אין כ. ע. ק. וואָס האָט עפּעס גע־וואוסט וועגען לייהען געלד אין אַ באַנק. איך האָב זיך אָפּגעזאָגט צו צאָהלען 6% פאַר געלד, וואָס מיר האָבען קיינמאָל ניט גענוצט. בקיצור, מיר האָבען געסעטעלט פאַר איינס פּראָצענט, און אין דער טרעזשורי פון א. ר. איז געבליבען אַ 170 דאָלאַר מעהר".

די כאַראַקטעריסטישע שטריכען פון פייגענבוים־ראָזענצווייג פעריאָד אין אַרבייטער רינג.

ווען עס האָט זיך אָנגעפאַנגען דער טשאַרטער־שטורם, האָט ל. ראָזענצווייג רעזיגנירט פון זיין אַמט אַלס נאַציאָנאַלער סעק־רעטער פון אַרבייטער רינג.

זיין רעזיגנאַציע האָט ראָזענצווייג אַריינגעגעבען אין נאָוועמ־בער און זי איז אָנגענומען געוואָרען דעם 7־טען דעצעמבער, 1904.

מיט ראָזענצווייג'ס רעזיגנאַציע האָט זיך געענדיגט די ער־שטע, די אַזוי־גערופענע פייגענבוים־ראָזענצווייג־עפּאָכע איז אַר־בייטער רינג.

ראָזענצווייג איז פאַקטיש געווען דער טיפּישער נאָכפאָלגער פון פייגענבוים'ן. פייגענבוים האָט איהם אַליין רעקאָמענדירט און ער, ראָזענצווייג, איז טאַקע געגאַנגען אין פייגענבוים'ס וועג.

ביידע, סיי פייגענבוים, סיי ראָזענצווייג, זיינען געווען טיפּי־שע אַגיטאַטאָרען פאַר'ן אַרבייטער רינג. זיי זיינען געווען די מגידים, די פּרעדיגער פון זיינע אידעאַלען. זיי האָבען אויפגעטאָן ריזיגע אַרבייט. זיי האָבען דעם אַרבייטער רינג געמאַכט פּאָ־

פולער דורך ווארט און שריפט. זיי האבען באארבייט דעם באדען און געשאפען די אטמאספערע, וואס איז נויטיג געווען, דער אר־בייטער רינג זאל וואקסען און זיך ענטוויקלען.

זייענדיג אליין פאפולער ביי די ארבייטער מאסען, האבען זיי מיט גרויס איבערגעבענהייט רעקרוטירט פון זיי מיטגלידער פאר'ן „רינג".

זיי זיינעןביידע געווען עקסטרעמע פריידענקער, פאנאטישע אפקורסים.

אויב זיי פלעגען געוואר ווערען, אז אימיצער פון ארבייטער רינג פלעגט זיך אמאל אריינכאפען אין א שוהל, האבען זיי איהם שטארק מכבד געווען. זיי פלעגען איהם גאנץ געהעריג אויס'מוסר'ן פאר אזא עבירה קעגען פריידענקעריי.

דעם ארבייטער רינג, אלס אן ארגאניזאציע געגרינדעט פון פריידענקער, האבען זיי געהאלטען פאר זייער שטארקסטע פעסטונג, פון וועלכער זיי האבען געווארפען זייערע אפיקורסית'שע פיילען אין די גלויביגע.

אין דעם פרט איז ראזענצווייג נאך געגאנגען ווייטער פון פייגענבוים'ן.

א איד, וואס כאפט זיך אמאל אריין אין שוהל, איז פאר איהם געווען א לעסטערער פון סאציאליסטישען אידעאל, און טאר קיין צוטריט ניט האבען צום ארבייטער רינג. א מענש מיט רע־ליגיעזע סענטימענטען איז פאר איהם געווען מי יודע ווי טרייף און פסול.

מען האט אמאל סוספענדירט א גאנצען ברענטש, ווייל ער האט געמאכט א מנין אויף ימים נוראים.

אט וואס ראזענצווייג אליין דערצעהלט וועגען דעם אין דעם „א. ר. סאוועניר זאמעלבוך", וואס איז ערשינען צו דער 10 יעהר־ליכער קאנווענשאן:

„עס איז געווען ערב יום כפור, ניינצעהן הונדערט מיט עטלאכע יאהר, נאך דעם, וואס דער מעכטיגער גאט איז מיט מזל געווארען א טאטע און אויך אין צווייטען יאהר, וואס איך בין געווען סעקרעטער אין אר. רינג.

„דער אפיס פון ארבייטער רינג איז שוין דאמאלס געווען אין 24 ראטגערס סטריט, אין א שעהנעם טאג, אן ערב ראש השנה, ברייננט מיר א מעמבער אריין אין אפיס א שוהל טיקעט, געדרוקט אויף רויטען פאפיר, וואו עס ווערט מיט גרויסע בוכשטאבען דערציילט, אז א וועלט בערימטער חזן וועט מתפלל זיין. דער גאנצער טיקעט קאסט בלויז דריי דאלאר.

אונטער אַנדערע אומשטענדען, וואָלט מיר באַדאַרפט גרויס הנאה טהאָן, ווייל נאָך אַלעמען קריגען דאָך אַזוי פיעל אָפּריטאָרס, אַזוי פיעל אָרימע בעלי מלאכות א געלעגענהייט פאר בלויז דריי דאָלאר צו בעטען גאָט, וועלכעס איז ווירקלאַך אַ גרויסע מציאה, איבערהויפּט, אַז מען געדענקט נאָך, אַז סליחות געהען אויך אַריין פאַר די דריי דאָלאַר. דאָך בין איך פון דעם „באַרגיין“ ניט באַגייסטערט געוואָרען, ניט נאָר בין איך ניט באַגייסטערט געוואָרען נאָר פאַרקעהרט, איך בין אַן אויפגעקאָכטער געוואָרען, ווען איך האָב דערזעהן דעם רויטען שוהל טיקעט, ווייל דער גאַנצער עסק איז אַראַנזשירט געוואָרען פון אַ ברענטש פון אַרבייטער רינג. דאָס הייסט פראָסט, אַ ברענטש פון אַרבייטער, מיין אייגענער אַ ברענטש, האָט געדונגען אַ האָל, געדונגען אַ חזן, געדונגען אַ ספר תורה, און אַלע איבעריגע קלייניגקייטען און פאַרקויפט בילעטען צו דריי דאָלאַר אַ שטיק. דאָך דיזער פאַקט אַליין האָט מיך ניט פיעל אויפגערעגט, מיר האָט אפילו ניט פערדראָסען דער פאַקט, וואָס דיזער גאָטס פאָרכטיגער ברענטש האָט מיך ניט געדונגען צו זיין זייער בעל מוסף, דאָס אַלעס האָב איך איבערגעטראָגען קיהל, אַן אויפגעקאָכטער בין איך געוואָרען, ווען איך האָב געזוכט אויף דעם רויטען טיקעט דעם יוניאָן לייבעל, און ניט געפונען“.

— — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — —

„צו דער אייביגער עהרע פון אַרבייטער רינג, איז דער ברענטש באַלד פערשוואונדען געוואָרען“.

אַט די פאַסירונג האָט איהם געצוואונגען אַנצושרייבען אין „פאָרווערטס“ א שטאַרק־אַטעאיסטישען אַרטיקעל. ניט קיין אַרטיקעל קעגען סקעבעריי האָט איהם די פאַסירונג געטריבען צו שרייבען, נאר אַן ארטיקעל קעגען זיין אלטען שונא — גאָט.

אגב איז צו זעהן אין דעם הלצה־טאָן פון זיינע „עראינערונגען“, ווען ער רעדט וועגען גאָט, אַז מעהר ווי אַלץ האָט איהם געקרענקט, וואָס אַן ארבייטער רינג ברענטש מאַכט שלום אום ראש־השנה און יום־כפור מיט זיין געפעהרליכסטען שונא.

אין די ערשטע, קינדער־יאָהרען, פון אַרבייטער רינג האָט אַזאַ אַנטי־רעליגיעזע אַגיטאַציע איהם ניט געשעדיגט. עס איז אויף ד ער אידישער גאַס געווען גענוג אויסגעשפּראָכענע פריידענקער, סאָציאַליסטען און אַנאַרכיסטען, וועלכע האָבען געדינט אַלס אַ רעזערוואואַר פאַר׳ן אַרבייטער רינג.

אז דער ארבייטער רינג איז ארויסגעוואקסען פון זיינע קינ־דער־יאהרען און האט זיך געגויטיגט אין א ברייטערען פעלד, אין א גרעסערער טעריטאריע, האט שוין דער עקסטרים אפיקורסית'שער גלויבען איהם ניט געקענט באגייסטערען. צו די נייע מענשען האט מען באדארפט קומען מיט נייע ווערטער.

די פראקטישע טוער האבען דאס געפיהלט און האבען פאר־לאנגט, מען זאל דעם „פאטער" אין הימעל אינגאנצען לאזען צו־רוה, מען זאל ניט רייסען די האר פון גאטס בארד, ווי דער רעלי־גיעזער אפיקורס ראזענצווייג פלעגט טאן.

די טעארעטיקער און פרעדיגער, פייגענבוים און ראזענצווייג, זיינען פארביטען געווארען אויף א פראקטישען געשעפטסמאן.

עס האט זיך אנגעהויבען דער וויינטרויב פעריאד. און גלייך ווי וויינטרויב איז געווארען דער גענעראל סעקרעטער, האבען מיר אנגעהויבען צו הערען א נייעם טאן, א נייעם נגון.

אנשטאט דער פריהערדיגער אפגעהיטקייט אין ארייננעמען מיטגלידער, לעזען מיר שוין אין דעם באריכט פון קאנטראל־קא־מיטע צו דער 5טער יעהרליכער קאנווענשאן, וואס איז געווען גע־שריבען פון וויינטרויב'ן:

„דער ארבייטער רינג דארף אבער אריינגעהמען אונטער זיין פאהן אלע*) א ר ע נ ט ל י כ ע ארבייטער און רעכטדענקענדע מענשען".

י. וויינטרויב ווערט גענעראל סעקרעטער פון ארבייטער רינג.

י. וויינטרויב איז שוין געווען באוואוסט אין דער באוועגונג נאך איידער ער איז געווארען דער גענעראל־סעקרעטאר פון ארביי־טער רינג.

מען האט איהם געהאלטען פאר א זעהר אקטיווען, קלוגען, פראקטישען מענשען.

ער איז געווען איינער פון די הויפט־טוערס אין ברעגנטש 13 ער האט אין אנפאנג, ווען ער איז אריבערגעקומען פון רוסלאנד, געארבייט אלס זיידען־וועבער.

ער האט געהאלפען דעם פארשטארבענעם רעוואלוציאנער אבראם באסקין ארגאניזירען דעם רוסישען רעוואלוציאנערען אונ־

*) אונטערגעשטראכען פון אונז — ז.

טערשטיצונגס־פעראיין, וואס האט געהאט דעם צוועק אריבערצו־שיקען ליטעראטור פאר'ן „בונד" אין רוסלאנד.

מיט זיין הילף איז ארגאניזירט געווארען א סאציאליסטישער ליטעראַרישער דעבאטען־קלוב און א יאַנג מענס אייד סאייעטי, פון וואנען עס האבען שפעטער ארויסגעשפּראצט די ברענטשעס 7 (וועסט־האבאקען) און 13 (פעטערסאן).

אין ברענטש 13 איז ער געווען דער פּראטאקאל־סעקרעטער און דער פינאנס־סעקרעטער. ער האט זעהר פיעל געטאן פאר'ן ברענטש.

אין „פארווערטס" (1902) געפינען מיר אט דעם באריכט פון ברענטש 13:

א רעגעלער מיטינג אפּגעהאלטען זונטאג, דעם 24־טען אויגוסט.... דער סעקרעטער פון פיק ניק בעריכטעט, דאס איינאהמע איז געווען ביים פיק ניק ‎$204.00‎, איוסגאבען ‎$142.06‎, פּראפיט שוין דא, ‎$29.19‎ און ‎$32.75‎ איז נאך פאראן צו קאלעקטען פאר טיקעטס. . . . ארויסגע־שפּראכען א דאנק צום סעקרעטער וויינטרויב פאר זיין פירען א פּינקטלי־כען רעכנונג און פאר זיין לייסטען צום פיק ניק...

אלס א פעהיגען טוער, האט דער ברענטש איהם אין א פאר מיטינגען שפּעטער, ווי ער איז געווארען א מיטגליד, געשיקט אלס דעלעגאט צו דער 2טער קאנווענשאן פון ארבייטער רינג. וויינטרויב איז א געוויסע צייט אויך געווען אן ארגאנייזער אינ'ם אידישען בר. ס. פ., טעטיג אין דער זיידען־וועבער יוניאן, אין פעטערסאנער ברענטש פון „בונד", האט א סך געארבייט פאר'ן זשורנאל „צו־קונפט", וואס איז אקארשט אויפגעשטאנען תחית המתים נאך א פינף־יאהריגען טויט (1897־1902), פלעגט קלייבען סובסקרייבערס פאר'ן זשורנאל און האט אויך איז א סך ברענטשעס דורכגעפיהרט, אז יעדער מיטגליד זאל ווערען א סובסקרייבער. וויינטרויב איז אויך געווען צווישען די איניציאטארען פון דער קאאפּעראטיווער בעקעריי אין פעטערסאן. ער האט די פראגע וועגען א קאאפּערא־טיווע בעקעריי אויפגעהויבען אויף א מיטינג פון ברענטש 13. צוזאמען מיט בר. 30 האט בר. 13 גערופען א קאנפערענץ פון נאך אייניגע ארגאניזאציעס. דיביידע ברענטשעס האבען באשלאסען צו דעקען די אלע הוצאות, ביז וואנען עס וועט געשאפען ווערען די בעקעריי אויף קאאפּעראטיווע יסודות. ער האט אויך ארגאניזירט די ערשטע סטייט־קאמיטע פון ארבייטער רינג אין ניו־דזשוירזי, ענדע 1902.

אויף דער ערשטער קאנוועגשאן פון די בונדיסטישע ארגאני־זאציעס, וועו עס איז געגרינדעט געווארען דער צענטראל־פערבאנד פון „בונד“, איז וויינטרויב, געווען דער סעקרעטער. זיינע פראטא־קאלען זיינען געווען זעהר גוטע און אומעטום, וואו ער פלעגט נע־מען אן אנטייל, האט מען איהם מכבד געווען מיט דעם אמט פון פראטאקאל־סעקרעטער. ער איז ערוועהלט געווארען אין דער עקזעקו־טיווע און אביסעל שפעטער, איז ער געווארען דער סעקרעטער פון „פערבאנד“.

אנפאנג זומער 1904 האט דער אלטער י. נעטער, מענעדזשער פון „צוקונפט“, איהם איינגעלאדען צו קומען קיין ניו־יארק און ווערען זיין אסיסטענט מיט א געהאלט פון 8 דאלאר א וואך. אין פארלויף פון די צעהן חדשים, וועו ער איז געווען אסיסטענט מענעדזשער פון „צוקונפט“, האט זיך די צירקולאציע פון זשורנאל שטארק פארגרעסערט.

ער איז אויך געווען א דעלעגאט צו דער 3טער און 4טער קאנוועגשאן פון ארבייטער רינג. אויף דער 4טער קאנוועגשאן איז ער געווען איינער פון די סעקרעטערע; דער צווייטער איז געווען י. אדלער.

אנפאנג 1905 איז געווארען א וואקאנסיע אין קאנטראל־קאמיטע פון ארבייטער רינג, איז וויינטרויב ערוועהלט געווארען אין קאנטראל־קאמיטע.

דאס איז געווען אין דער צייט פון דער „טשארטער־רעוואלו־ציע“ און וויינטרויב איז געווארען איינער פון די הויפט־ארבייטער אויף דער זייט פון דער נ. ע. ק.

ווען מען איז געקומען נעהנטער צו דער קאנוועגשאן, איז ניט געווען ווער עס זאל פארבערייטען דעם רעפארט פון די נא־ציאנאלע קאמיטעען. קיין אפיציעלער סעקרעטער איז ניט געווען. נאך ראזענצווייג'ס רעזיגנאציע, איז ס. שטאם, דער בוכהאלטער, געווארען דער הויפט „אפיס פארוואלטער“. זיין קאפ איז אבער געווען זעהר פארדרעהט צוליב א דעפיציט, וואס איז געווען אונ־טער זיין אדמיניסטראציע. דעמאלט איז מארים ווינטשעווסקי איינגעלאדען געווארען איבערצוקוקען די ביכער און ער האט דעם דעפיציט באשטעטיגט. אזוי ווי שטאם איז געווען פעראנטווארט־ליך פאר דעם פארלוסט, האט ער בלויז גענומען א העלפט פון זיינע שכירות און מיט דער צווייטער העלפט האט ער ביסלעכווייז געדעקט דעם דעפיציט.

אין גאנצען זיינען זיינע שכירות געווען 25 דאלאר א וואך און ווען ער האט נאך דערפון א העלפט געמוזט אפגעבען צוריק, האט ער געמוזט זוכען אנדערע פארדינסטען. ביי אזעלכע דאגות־חיונה איז שטאמ'ן געווען אונמעגליך צו שרייבען דעם רעפארט צו דער קאנווענשאן.

דער פראטאקאל־סעקרעטער פון דער עקזעקוטיווע איז געווען שור פון ברענטש 42, אבער, ער איז ניט געווען פעהיג צו מאכען דעם רעפארט.

אז ניט קיין אנדערער, איז געפאלען דער גורל אויף צו מאכען דעם רעפארט אויף וויינטרויב'ן, צוזאמען מיט א קאמיטע. אין דער קאמיטע זיינען געווען ליליענבלום און גאלדין פון דער עקזעקוטיווע און פ. לעווין פון דער קאנטראל־קאמיטע.

צו דער 5טער קאנווענשאן איז וויינטרויב געגאנגען אלס דעלעגאט פון דער קאנטראל־קאמיטע.

אויף דער זעלבער קאנווענשאן איז באשלאסען געווארען, אז דער גענעראל־סעקרעטער זאל ניט ערוועהלט ווערען דורך א רעפערענדום, ווי ביז איצט, נור זאל באשטימט ווערען פון דער עקזעקוטיווע צוזאמען מיט דער קאנטראל־קאמיטע. ער זאל שטעהן אונטער זייער אויפזיכט און זיין צו זיי פאראנטווארטליך.

אזוי ווי קיין גענעראל סעקרעטער איז ניט געווען, זיינען אייניגע עקזעקוטיווע מיטגלידער געקומען צום באשלוס, אז וויינטרויב איז די פאסענדע פערזאן פאר'ן אמט.

וויינטרויב האט דעם פארשלאג אנגענומען און ביי א געמיינשאפטליכען מיטינג פון דער עקזעקוטיווע און קאנטראל־קאמיטע איז ער באלד נאך דער 5טער קאנווענשאן ערוועהלט געווארען, מיט אלע שטימען קעגען איינעם, אלס גענעראל־סעקרעטער פון ארדען. זיין געהאלט איז באשטימט געווארען 15 דאלאר א וואך.

אין מיטען מאנאט מאי, 1905, האט וויינטרויב איבערגענומען זיין אמט אלס גענעראל־סעקרעטער פון ארבייטער רינג.

אין דער אייגענער צייט, ווען וויינטרויב איז געווארען סעקרעטער, איז מארים ווינטשעווסקי ערוועהלט געווארען אלס אודיטאר פון ארבייטער רינג.

די פינפטע קאנווענשאן.

צו דער 5טער קאנווענשאן, וואס איז פארגעקומען דעם 12טען, 13טען און 14טען מאי, אין בעטהאווען האל, 210 פינפטע סטריט,

ניו־יארק, זיינען צוגעשטעלט געווארען אויספיהרליכע רעפארטען פון דער עקזעקוטיווע און קאנטראל־קאמיטע.

די רעפארטען, ווי מיר האבען שוין געזאגט, זיינען געשריבען געווארען פון י. וויינטרויב, וואס איז בעפאר דער קאנווענשאן געווען א מיטגליד אין קאנטראל־קאמיטע.

א קורצע צייט פאר דער קאנווענשאן האט די נ. ע. ק. ארויס־געשיקט א צושריפט מיט רעקאמענדיישאנס צום טאגעס־ארדנונג, וואס זי שלאגט פאר אויף דער קאנווענשאן.

אויפ'ן פארדערבלאט פון רעפארט געפינען מיר א טאבעלע מיט א סך־הכל, וואס דער ארבייטער רינג האט געטאן פאר'ן לעצטען יאהר.

86 ברענטשעס. 4530 מעמבערס.

דער ארבייטער רינג האט אין לעצטען יאהר פון 1־טען מערץ, 1904 ביז 1905, אויסגעצאהלט:

קראנקען בענעפיט	$ 9,585.00
טויטען בענעפיט	7,600.00
קאנסאמפשאן פאנד	1,000.00
דענווער סאניטאריום	300.00
42* ברענטשעס האבען אונטערשטיצט 337 מעמבערס מיט	3,131.81
42 ברענטשעס האבען אונטערשטיצט 113 ניט מעמבערס מיט	483.60
42 ברענטשעס האבען אונטערשטיצט סטרייקערס מיט	763.11
42 ברענטשעס האבען אונטערשטיצט פארטיי ראדיקאלע פרעסע א. ז. מיט	1,583.93
42 ברענטשעס האבען ארגאניזירט 355 לעקטשורס וועלכע האבען געקאסט	1,190.24
בס"ה	$25,637.69

אויף דער 5טער קאנווענשאן זיינען געמאכט געווארען איי־ניגע וויכטיגע אויפטואונגען.

דער פאנד פאר'ן דענווער סאניטאריום איז פארגרעסערט גע־ווארען פון 20 סענט ביז אויף 40 סענט א יאהר פער מיטגליד.

עס איז געשאפען געווארען דער פאנד פאר די רוסישע רעוואַ־לוציאנערע פארטייען, 12 סענט א יאהר פער מיטגליד.

*) פון די 86 ברענטשעס האבען בלויז 42 צוגעשיקט די באריכטען וועגען זייער טעטיגקייט.

די פרויען־ברענטשעס זיינען אריינגענומען געווארען אין ארדען אלס צווייטע קלאסע מיטגלידער (200 דאלאר אינשורענס) אהן קראנקען און קאנסאמפשאן בענעפיט.

אן ענדערונג אין דער פארוואלטונג.

די קאנטראל־קאמיטע זאל באשטעהן פון 9 מיטגלידער (אין גרייטער ניו־יארק), די עקזעקוטיווע — פון 15 מיטגלידער.

דער גענעראל־סעקרעטער זאל ערוועהלט ווערען פון דער עקזעקוטיווע און קאנטראל־קאמיטע.

דורך דעם לעצטען באשלוס איז דער סעקרעטער אין גאנצען געווארען אבהענגיג פון די קאמיטע־מיטגלידער.

500 דאלאר זאל אויסגעגעבען ווערען פאר שריפטליכע אגיטאציע אין דער פרעסע.

עס איז אויך דורכגעגאנגען דער פארשלאג, צו האבען אנשטאט א גריוועגס קאמיטע פון גרייטער ניו־יארק, ווי די נ. ע. ק. האט געהאט אין זינען, א סטייט קאנטראל, וואס זאל שליכטען די פארשידענע רייבונגען צווישען די נאציאנאלע קאמיטעס (נ. ע. ק. און ק. ק.), כדי „עס זאל ניט אוועקנעמען צופיעל צייט ביי די דעלעגאטען אויף די קאנווענשאנס דיזע אלע קליינינקייטען אויסצוהערען, פארהאנדלען און שליכטען".

עס איז געווען נאך אן אורזאך, וואס האט ארויסגערופען די נייע איינריכטונג: „צו געבען א מעגליכקייט די נאהענטע — פאר 10 דאלאר רייזע הין און צוריק — ארגאניזירטע (מיט דריי ברענטשעס) סטייטס צו זיין פארטראטען דורך רעפרעזענטאטיווס, יעדע דריי מאנאטען, אין הויפט־אפיס און זעהן ווי די ביזנעס פון ארדען ווערט געפיהרט.*)

פון אט דער סטייט קאנטראל קאמיטע איז שפעטער ארויסגעוואקסען די ניישאנאל באארד אוו דירעקטארס.

אין דער „סטייט קאנטראל קאמיטע", וואס איז באשטימט געווארען אויף דער קאנווענשאן, זיינען אריין: ס. שלייפער, (פענסילוויינא), ס. מנקר (ניו־דזשוירזי), ש. יגדל (מאסאטשוזעטס) און אב. פיינגאלד (הארטפארד, קאנג.).

די פראטאקאל־סעקרעטארען אויף דער 5טער קאנווענשאן זיינען געווען: י. אדלער און אב. באראף.

מיט דעם באשלוס פון דער קאנווענשאן, אז עס זאל זיין א 15ער עקזעקוטיוו־קאמיטע, האט פאסירט אט וואס:

*) רעפארט צו דער זעקסטער יעהרליכער קאנווענשאן, ז. 19.

אויפ'ן רעפערענדום זיינען געווען ניט מעהר ווי 16 נעמען אויפ'ן באלאט פאר דער עקזעקוטיווע און ניט מעהר ווי 11 פאר דער קאנטראל־קאמיטע.

ברענטש 1 איז ארויס מיט א פראטעסט געגען דעם באלאט, ווייל עס זיינען ניטא גענוג קאנדידאטען. די קאנסטיטושאן שרייבט פאר — האט דער ברענטש גע'טענה'ט — אז אויף יעדען אמט דאר־פען „לויפען" צוויי קאנדידאטען. ער האט דעריבער געפאדערט, אז אויב עס זיינען ניטא גענוג קאנדידאטען, זאל מען מאכען דעם באלאט אזוי, דאס מען זאל קענען שטימען „פאר" און „געגען".

דער פראטעסט פון ברענטש 1 איז געווען געדרוקט אין „פארווערטס" (יוני 22, 1905). די נ. ע. ק. האט דארויף גלייך געענטפערט (פארווערטס, יוני 23) מיט אן ערקלערונג, אז מען זאל שטימען ניט פאר א 15ער, נאר פאר א 9ער עקזעקוטיווע.

דער עיקר איז דאס, האט די עקזעקוטיווע געלאזט וויסען, וואס זי איז ערוועהלט בלויז אויף א יאהר — ביז'ן 12טען יולי, און אויב מען וועט ניט ערוועהלען קיין עקזעקוטיווע ביז אט דער צייט, בלייבט דער ארבייטער רינג אהן א נאציאנאלער פארוואלטונג.

אין נ. ע. ק. זיינען ערוועהלט געווארען: ה. גאלדין, ב. לי־ליענבלום, ה. גאלדבערג, מ. לעווינסאן, טש. מייערסאן, ל. זאטץ, י. קאלענאף, ס. באראנאף און ס. מילער.

אין קאנטראל־קאמיטע: ס. יעלין, ס. וואלאס, ל. גינזבורג, מ. ניעגין, י. עדווארדס, מ. וויינשטיין, ל. לעמב, א. קאזענאף, ד. זארין און פ. לעווין.

פון דער נ. ע. ק. איז גאלדין געווען טשערמאן; ב. ליליענבלום, וויס־טשערמאן, און ה. גאלדבערג, טרעזשורער.

דער טשערמאן פון קאנטראל־קאמיטע איז געווען ס. יעלין.

די אנדערע נאציאנאלע בעאמטע פאר'ן יאהר 1905-1906 זיינען געווען: י. וויינטרויב, סעקרעטער; מ. ווינטשעווסקי, אויי־דיטאר; מ. לאנדאן, אטוירני.

זינט דעמאלס איז מאיר לאנדאן דער ליגעל אדוויזער פון ארבייטער רינג.

דער ערשטער מיטינג (פערטעל יעהרליכער) פון דער סטייט קאנטראל, צוזאמען מיט דער עקזעקוטיוו און קאנטראל איז אפגע־האלטען געווארען שבת, דעם 30טען סעפטעמבער, און זונטאג, דעם 1טען אקטאבער, 1905, אין ארבייטער רינג אפיס, 24 ראטגערס סטריט.

פון די פראָטאָקאָלען איז צו זעהן, אז די סטייט קאָנטראָל קאָמיטע האָט ביי איהר ערשטען צוזאַמענקונפט ניט געוואוסט, וואָס עס זיינען איהרע פונקציעס.

אָט וואָס מיר געפינען אין פראָטאָקאָל:

די ערשטע פראַגע וואָס ווערט בעשפּראָכען איז, די פונקציאָנען פון דער סטייט קאָנטראָל, וואָס איז זייערע רעכטע און זייערע פליכטען? די פראַגע איז געווען צו וויכטיג צו בעשפּרעכען, ווייל די קאָנווענשאָן האָט בלויז בעשלאָסען אַז עס זאָל זיין אַ סטייט קאָנטראָל און האָט ניט פעסט געשטעלט די פונקציאָנען פון דיעזער קאָמיטע.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיאָן איז מען געקומען צו פערשטענדעניסע אַז די פונקציאָנען פון דער קאָמיטע איז אַ קאָנטראָלירענדע און קען אויך מאַכען רעקאָמענדאַציאָנען וועלכע דאַרפען פון דער עקזעקוטיוו בעטראַכט ווערען.

אַ פאָרשלאג ווערט געמאַכט און אָנגענומען, אז די ערשטע זיצונג זאָל איבערגעלאָזען ווערען פאַר די סטייט דעלעגאַטען אַליין איבערצוקוקען די פראָטאָקאָלען פון דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטע פאַר דער צייט פון דער קאָנווענשאָן, די בעשליסע און האַנדלונגען פון דיביידע קאָמיטעס, און דער סעקרעטער זאָל זיי געבען אינפאָרמיישאָנס וואָס איז נויטיג.

ביי דעם מיטינג פון די סטייט דעלעגאַטען ווערט פאָרגעלעזען אַלע פראָטאָקאָלען פון עקזעקוטיווע, קאָנטראָל קאָמיטע און פון די געמיינשאַפטליכע מיטינגס.

דער גרעסטער טייל פון דעם מיטינג איז געווען פאַרנומען מיט אינטערפעלאציעס צו דער עקז. קאָמיטע און מיט די באַריכטען פון די סטייטס. יעדער פאַרטרעטער אין דער קערפערשאפט האָט איבערגעגעבען א גענויעם רעפּאָרט פון דעם צושטאַנד פון די בראַנטשעס אין זיין סטייט.

דער מיטינג האָט אויך געהאַנדעלט איבער פאָלגענדע דריי קלאגעס:

„1. פון דער קאָנטראָל קאָמיטע אויף 2 מיטגלידער פון בר. 66 פאַר אַרויסגעהן מיט א בעשולדיגונג אויף דער עקזעקוטיוו קאָמיטע אין דער פרעסע, איידער זיי האָבען אָנגעווענדעט אלע מיטעל וואָס די קאָנסטיטוציאָן פון ארבייטער רינג גיט זיי צו פערקלאגען מעמבערס, בראַנטשעס, און די עקזעקוטיווע. די בעשולדיגונג האָבען זיי געלאָזט דרוקען אין דער „פר. אַר. שטימע“ פון 26טען אויגוסט, און האָבען געהאַנדעלט געגען פונקט 6 פון דער קאָנסטיטושאָן. די צוויי מיטגלידער זיינען אנוועזענד

און ערקלעהרען ווארום זיי האָבען דאָס געטאָהן. זיי גיבען צו אַז זיי האָבען דאָס ניט אונטערזוכט בעפאָר, נאָר האָבען געהערט פון איינעם. און אויף דעם שטיצענדיג זיך האָבען זיי געמאכט די בעשולדיגונג.

2. פר. עדוואורדס פון דער קאָנטראָל קאָמיטע ווערט פערקלאָגט פון דער עקזעקוטיווע, אז ביי א געמיינשאַפטליכען מיטינג פון דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטע ווען עס האָט זיך געהאַנדעלט, אויב דער אַרבייטער רינג זאָל נעהמען אן אנטהייל אין דער פּראָטעסט דעמאָנסטראַציע וואָס איז געוואָרען אראנזשירט אין ניו יארק פון די רוסישע רעוואָלוציאָנערען, רוסישע סאָציאל דעמאָקראטען און פוילישע סאָציאליסטישע פּארטיי. האָט ער געזאָגט אַז דאָס איז א „בודל“ מאַרטש, דאפיר איז ער דאַגעגען.

דעל. עדווארדס גיט צו, אז ער האָט דאָס געזאָגט, און אז ער איז געווען געגען דעם דער ארבייטער רינג זאָל נעהמען אן אַנטהייל, ווייל עס דאַרף קאָסטען געלד.

3. אַ קלאגע ווערט פּארגעלעזען פון די ברענטשעס 3 און 6 אויף דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטע ווענען די 500 דאָלאַר, וואָס איז געוואָרען בעשלאָסען ביי דער קאָנווענשאָן אויף שריפטליכע פּראָפּאַגאַנדא און די געלד איז ניט צוטהיילט געוואָרען צווישען אַלע ראַדיקאַלע צייטונגען.

די סטייט דעלעגאטען נעהמען אָן פאָלגענדע רעזאָלוציאָנען :

1) אין אנבעטראכט, אז די קאָנטראָל קאָמיטע האָט געדאַרפט די קלאגע אויף די צוויי מעמבערס פון ברענטש 66 איבערגעבען פריהער צו דעם ברענטש וואו זיי זיינען מעמבערס, און דער ברענטש זאָל אורטהיילען,

זיי עס בעשלאָסען, דאָס מיר גיבען איבער די קלאגע צום ברענטש, און ווען דער ברענטש וועט ניט נעמען קיין עקשיאָן אָדער די עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטע וועט ניט זיין צופרידען מיט די האַנדלונג פון ברענטש וועט די פראַגע פערהאַנדעלט ווערען ביי נעקסטען פערטעל יעהרליכען מיטינג.

2) אין אנבעטראכט, דאָס פריינד אייק עדווארדס, מיטגליד פון בר. 28 האָט, ווי ער האָט זיך אַליין אויסגעשפּראָכען אין די אנוועזענהייט פון די מיטגלידער פון עקז. קאָנט. און סטייט קאָנט. קאָמיטעס, ביי זייער ערשטען געמיינשאַפטליכען מיטינג, זונטאג אבענד, דעם 1טען אָקטאָבער, 1905, אין אָפיס פון ארבייטער רינג, דאָס דער מאַרטש אַראַנזשירט פון די פאָלגענדע אָרגאניזאַציאָנען : דער „בונד“, די סאָצ. רעוו., פּ. פּ. ס. און רוס. סאָצ. דעמ. צו פּראָטעסטירען געגען די מערדערייען פון די רוסישע רעגירונג געגען אלע פרייהייטס קעמפפער — אין וועלכער דער-

מאַנסטראציאָן דער אר. רינג, דורך איהר עקז. און קאָנט. קאָמיטעען, נעמט אַנטהייל, איז א „בודעל“ מאַרטש.

דארום טאַדלען מיר דעם פריינד אייק עדוואַרדס פיר זיין מיאוס'ער אינסינואַציאָן און זיינען מתרה דעם זעלבען פריינד אויף ווייטער צו גע־ברויכען זיין שפּראכע אין א רייגערען און אנשטענדיגערען אָרט.

3) אין אנבעטראכט דאָס די קאָנווענשאָן פון אַרב. רינג אין מאַי 13־14 פון 1905 האָט בעשלאָסען צו ספּענדען בלויז 500 דאָלער פיר שריפטליכע פּראָפּאַגאַנדע פיר'ן אַרבייטער רינג.

און אין אנבעטראכט, דאָס מיר אנערקענען אז די בעסטע פּראָפּאַ־גאנדע פיר'ן ארבייטער רינג אָדער אירגענד אַנדערע אָרגאניזאַציאָנען קען געמאַכט ווערען נאָר דורך א טעגליכע ציטונג און א וויסענשאַפטליכען מאָנאַטליכען זשורנאַל, דארום אנערקענען מיר, די דעלעגאַטען פון סטייט־קאָנטראָל, די האַנדלונג פון די עקז. און קאָנ. קאָמיטעס, צוטהיילענדיג די 500 דאָלער צווישען דעם „פאָרווערטס“ א טעגליכע סאָצ. ציטונג 350 דאָלער און די „צוקונפט“ א סאָצ. וויסענ־ זשורנאַל, 150 דאָלער — פיר ריכטיג און פאָלקאָם אין איינקלאַנג מיט די אינטערעסען פון ארבייטער רינג אַבוואָהל אין פּרינציפּ אנערקענען מיר, אז אנדערע ארבייטער ציי־טונגען מוזען אויך אין אנבעטראכט גענומען ווערען, ווען די געלד־מיטעל וואָלטען עס אונז ערלויבען“.

די סטייט דעלעגאַטען האָבען אויך אינסטרואירט די נ. ע. ק. צו קריגען אלע נויטיגע אויסקינפטע וועגען א טשאַרטער אין מאַס־סאַטשוזעטס סטייט און באריכטען צום קומענדען מיטינג פון דער סטייט קאָנטראָל קאָמיטע.

די באַריכטען צו דער זעקסטער קאָנווענשאָן.

צו דער 6טער קאָנווענשאָן איז צוגעשטעלט געוואָרען אַ אויספיהרליכער רעפּאָרט.

דער רעפּאָרט איז פון 1טען יאנואר 1905 ביז'ן 31טען דע־צעמבער 1905.

אזוי ווי אין פאָריגען יאהר, איז אַ ביסעל געענדערטער פאָר־מע, געפינט זיך אויפ'ן ערשטען בלאַט אַן אַלגעמיינער סך הכל פון די צאָהל ברענטשעס און מיטגלידער, וואָס דער ארבייטער רינג פאַרמאָגט, וואָס ער האָט אויסגעצאָהלט פאַר'ן יאָהר 1905 בענע־פיטס, וויפיעל ער האָט אויסגעטיילט הילף פאַר פאַרשידענע פאָנדס און וואָס ער האָט אויפגעטאָן אויפ'ן קולטורעלען געביט.

אין דעם יאהר (1905) איז דער ארבייטער רינג געוואקסען א סך וויינינער, ווי אלע אנדערע יאהרען.

ברענטשעס זיינען איינגאנצען צוגעקומען 4 (דאס איז פאר צעהן חדשים, פון 1טען מערץ ביז'ן 31טען דעצעמבער, 1905. דעם 1טען מערץ 1905, זיינען געווען 86 ברענטשעס) מיטגלידער זיינען איינגאנצען צוגעקומען 175.

אויך לעקטשורס זיינען א סך וויניגער אפגעהאלטען געווארען. אין יאהר 1904 זיינען פון 42 ברענטשעס ארגאנזשירט געווארען 355 לעקציעס, וואס האבען געקאסט 1,190 דאלאר, און אין יאהר 1905 זיינען פון 45 ברענטשעס בלויז ארגאנזשירט געווארען 142 לעקציעס, וואס האבען געקאסט 688.35 דאלאר.*)

דער טשארטער־קאמף, ווי אויך די אונבאשטימטע לאגע פון די פרויען־ברענטשעס, האבען, ווי מען קען עס פארשטעהן, זיך שלעכט אפגערופען אויף דער ענטוויקלונג פון'ם ארדען פאר א געוויסער צייט.

די קולטורעלע ארבייט איז אויך אינ'ם „שטורם־פעריאד“ ניט שטארק געלעגען אין קאפ. אגב לויגט דא פעסטצושטעלען, אז דער פראקטישער וויינטרויב, וואס איז געווען דעם ערשטען יאהר אין זיין אמט, האט זיך מעהר אינטערעסירט מיט דעם „גוף“ פון ארדען, ווי מיט זיין נשמה. דער „גוף“ איז ווירקליך פריהער ניט געווען מיט אלעמען. זיינע ארגאנען האבען ניט אזוי גוט פונקציאנירט. וויינטרויב'ס ערשטע ארבייט איז דעריבער געווען צו ברייגען דעם גוף אין ארדנונג. די „נשמה“ איז ביי איהם געווען אויפ'ן צווייטען שטאפעל. ביי זיינע פארגעגנער, פייגענבוים און ראזענצווייג, איז געווען פונקט פארקעהרט.

„...מיר דענקען און זיינען איבערצייגט — זאגט די דזשענעראל עקזעקוטיווע אין איהר באריכט — אז קיינמאל אין דער געשיכטע פון ארבייטער רינג איז נאך ניט צוזאמענגעקומען אזוי פיעל וויכטיגע פראגען מיט איין מאל ווי יעצט, און אז קיין קאנווענשאן האט ניט געהאט אזוי פיעל פעראנטווארטליכקייט, ווי די יעצטיגע קאנווענשאן האט. אין די הענט פון די יעצטיגע קאנווענשאן ליגט דער שיקזאל פון ארדען. אויף איהר, דעלעגאטען, ליגט די פאראנטווארטליכקייט פון דעם „פראגרעס פון אונזער ארגאניזאציאן“.

*) מען דארף דא האבען אין זינען, אז דא איז דער רעפארט בלויז ביז'ן 31טען דעצעמבער. די חדשים יאנואר און פעברואר, ווען עס ווערען ארגאנזשירט א סך לעקציעס, געהען דא ניט אריין.

„דער יאהר 1905 איז פיליכט געווען דער שווערסטער איז דער קורצער געשיכטע פון ארבייטער רינג, און ווען טראָץ אַלע שוועריגקייטען זיינען אין דעם יאהר אריינגעקומען 1,400 נייע מיט־גלידער (דער געגויער ציפער איז געווען 1335), איבערצייגט עס די גרויסע צוציהונגס־קראַפט, וואָס דער אַ. ר. האָט, און איצט, ווען פיעל שוועריגקייטען זיינען באַזייטיגט געוואָרען... איז קיין פראַגע, אַז ס'וועט ניט לאַנג דויערען און די מעמבערשיפ וועט זיך צעהן־לען 10 טויזענט".

דער רעפּאָרט געהט איבער צום סך הכל פון דעם נעטען צו־וואוקס:

„אין יאהר 1905 זיינען אריינגעקומען 1335 נייע מיטגליעדער און געשטראָכען זיינען געוואָרען 1160 (דאָ איז דער צוואוואַקס נעט 175 מיטגלידער). פון די נייע מיטגלידער זיינען אָבער ניט מעהר געשטראָכען געוואָרען, ווי 85. די איבעריגע 1075, וואָס האָבען זיך געלאָזען שטרייכען, זיינען פון די, וואָס זיינען אריינגעקומען אין 1903—1904..."

„...די אגיטאַציאָן און אַטאַקעס, וואָס זיינען לייִדער אין צייט פון אויפרעגונג געמאַכט געוואָרען אויף דעם ארבייטער רינג, האָבען אָהן צווייפעל געשטערט דעם נאַטירליכען וואוקס פון די מיטגלי־דערשאַפט".

ווען די נ. ע. ק. באַרירט די אָפיס פראַגע, מעלדעט זי, אַז „זי האָט ערוועהלט פר. י. וויינטרויב אַלס אָפיס קעשיער און קאָרעס־פּאָנדינג סעקרעטער, וועלכער שטעהט אויך אונטער צוויי טויזענד דאָלער באָנדס".

„אַלס בוכקיפּער איז ביז אין מיטען מאָנאַט אַפּריל געווען ס. שטאָם, און נאָך זיין רעזיגניישאָן איז אַנגעשטעלט געוואָרען אַ צווייטער, מר. שלעזינגער".

„... לויט נאָך דעם בעשלוס פון דער קאָנווענשאָן, אַז עס זאָל אַנגעשטעלט ווערען אַן אודיטאָר, האָבען מיר ערוועהלט גענאָסע מ. ווינטשעווסקי אַלס אודיטאָר".

„... ווען מיר האָבען געקראָגען דעם טשאַרטער, און מען האָט אונז געלאָזט וויסען, אַז מיר מוזען האָבען אַן אַטוירני, וואָס זאָל ביי געוויסע פעלע זיין צו וועמען צו ווענדען זיך, און ער זאָל אונז פאַר־טרעטען, האָבען מיר אַפּוינטעד גענ. מ. לאָנדאָן אַלס לאָיער".

און דאָ דערצעהלט די נ. ע. ק. וואָס פאַר אַ צרות זי האָט גע־האָט, איידער זי האָט אַרויסגעקראָגען דעם טשאַרטער.

„... דעם טשארטער האבען מיר געקראגען דעם 22טען נאוועמבער, 1905. די שוועריגקייטען צו קריגען דעם טשארטער איז געווען אומגעהייער גרויס. אלע פריהערדיגע ארבייט איז געווען ארויסגעווארפען. א נייע אפליקיישאן האט געמוזט געמאכט ווערען און די עקזאמינניישאן, בעפאר מיר האבען געקראגען דעם טשארטער איז געווען זעהר א שווערע. יעדע שטיקעל פאפיר, וואס האט זיך געפונען אין אפיס און אין סייף איז עקזאמינירט געווארען און געמוזט ריכטיג עקספליינט ווערען. אלעס איז געווען אנגעשטרענגט ביי דער עקזאמינניישאן...

„... די געלדער אין די בענק איז נאכגעזעהן געווארען, און ווען איין באנק האט ניט געוואלט געבען קיין געשווארענעם סטייטמענט, ווייל זיי האבען ניט געקענט האבען אזוי שנעל א מיטינג פון די באורד אוו דירעקטארס, זיינען מיר געווען געצוואונגען אין צייט פון צוויי שטונדען בריינגען די געלד אין קעש, אין אינשורענס דעפארטמענט און מיט די שווערע ארבייט פון דער קאמיטע צוזאמען מיט דער הילף פון דער לאא פירמע, ווען מיר האבען דאס איבערגעגעבען, איז אינ געלונגען צו קריגען דעם טשארטער. באלד נאכדעם האבען מיר פארבערייטעט אלעס נויטיגעס און געמאכט אפליקיישאנס פיר אינקארפארריישאן אין ניו דזשוירזי, פענסילווייניא און קאנעקטיקוט סטייטס*) און מאכען אויך גרייט אלעס נויטיגע פאר די אנדערע סטייטס, אויסער מאססאטשוזעטס, וועגען וועלכע די קאנווענשאן דארף באשטימען".

„מיט'ן קריגען דעם טשארטער, האט אויך דער טרעזשורער אמט געמוזט געביטען ווערען און אננעמען אן אנדער פארמע. דער געזעץ ערלויבט ניט, אז די געלד זאל זיך געפינען ביי איינצעלנע פערזאנען. אלע געלדער וואס קומען אריין מוזען יעדען טאג דעפאנירט ווערען. דער טערזשורער קען ניט יעדען טאג זיין אין אפיס און די געלדער מוזען דארום יעדען טאג דעפאנירט פון אפיס קעשיער. דער טרעזשורער צוזאמען מיט דעם טשערמאן פון דער עקזעקוטיווע שרייבען אונטער די טשעקס אויף אלע אויסגאבען וואס ווערען געמאכט"**).

ווייטער באקלאגט זיך די נ. ע. ק. אין איהר רעפארט אויף די ברענטשעס און זייערע פיהרונגען און מוסר'ט די סעקרעטערען, זיי זאלען זיין פארזיכטיגער און פינקטליכער אין פיהרען די ביכער.

---

*) אין דער צייט פון דער 6טער קאנווענשאן איז שוין דער ארבייטער רינג געווען אינקארפארירט אין ניו דזשוירזי און פענסילווייניא.
**) אזוי פיהרט זיך נאך עד היום.

דער רעפּאָרט גיט אויך איבער, וואס די נ. ע. ק. האט געטאָן, ווען עס האט אויסגעבראָכען די פּאָגראָמען אין רוסלאנד:

„ווען עס זיינען אויסגעבראָכען די פּאָגראָמען אין רוסלאַנד און הילפע איז געווען נויטהיג האָבען מיר געפיהלט, אַז דער אַרבייטער רינג אַלס אָרדען מוז עטוואָס טהאָן אין דעם, אַזוי ווי אַליין האָבען מיר קיין רעכט געהאַט, האָבען מיר פּעררופען אַ קאָנפערענץ פון די אָרומיגע בראַנ־טשעס, דאָרטען איז בעשלאָסען געוואָרען און דורך איין רעפערענדום גוטגעהייסען געוואָרען צו געבען 500 דאָלאַר פאַר רוסלאַנד.

„מיר האָבען אויך אָפיציעל אנטהייל גענומען אין דעם פּראָטעסט מאַרטש פון אַלע רוסישע פּאַרטייען געגען דער רוסישער רעגירונג".

די נ. ע. ק. שלאָגט פאָר איינינע וויכטיגע רעפאָרמעס, וואָס דאַרפען געמאַכט ווערען.

1) אַנצושטעלען אַ דזשענעראַל מעדיקאַל עקזאַמעניער.

2) ארויסצוגעבען אַ מאָנאַטליכען זשורנאַל, אַ בולעטין וואָס זאָל זיך בעשעפטיגען מיט דעם אַרבייטער רינג.

3) אַ בעצאַהלטע אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע.

4) צוויי קלאַסען סיסטעם פון אינשורענס, פאַר מענער און פרויען.

5) מעהר אָרגאַניזאַציאָנס דיסציפּלין.

נאָך דעם רעפּאָרט פון דער נ. ע. ק., קומט דער באריכט פון קאָנטראָל קאָמיטע.

דער באריכט ריהרט אָן וויכטיגע פראגען, וואָס זיינען נוגע דעם לעבען פון אָרדען.

אויך די סטייט קאָנטראָל קאָמיטע, וואָס איז אין יאָהר 1905 געוואָרען איינגעפיהרט, גיט איבער איהר ערשטען שריפטליכען באַ־ריכט צו דער קאָנווענשאָן.

דער אָנהויב פון מאססאטשוזעטס אפּעיר.

אין די יאָהרען 1905־6, אין דער צייט פון דער שטורעמדיגער טשאַרטער באַוועגונג און גלייך נאָך דעם, ווי מען האט שוין גע־קראָגען דעם ניו־יאָרקער טשאַרטער, שטויסען מיר זיך שטענדיג אָן אויף דער פראגע וועגען מאַסס. סטייט.

אויף דער 5טער קאָנווענשאָן, אקאָרשט ווי עס האט זיך איינ־געשטילט די ניו יאָרקער „טשאַרטער רעוואָלוציע", איז אַרויפגע־קומען אַ צווייטע טשאַרטער פראגע. איינינע דעלעגאַטען פון די מאַסס. בראַנטשעס האבען געפרעגט: וואָס הערט זיך וועגען אַ טשאַרטער אין מאַססאַטשוזעטס?

מען האט געוואוסט, אז אין מאסס. סטייט זיינען פאראן ספע־ציעלע שוועריגקייטען, אבער איינצעלהייטען, אין וואס די שוועריג־קייטען באשטעהען, האט מען ניט געוואוסט. אייניגע האבען גע־זאגט, אז די מניעה איז דאס, וואס די פרויען פון מעמבערס, וועל־כע זיינען דעמאלט נאך ניט באטראכט געווארען פאר מיטגליעדער, וועלען לויט די מאסס. געזעצען דארפען האבען שטימרעכט. דע־מאלט זיינען נאך ניט געווען די איצטיגע קלאס 3 מעמבערס.

דאס איז אבער געווען א השערה, סתם איז דער וועלט אריין, געגומען פון דער לופט. גענוי, וואס עס איז דער אפהאלט אין מאסס. האט מען ניט פערשטאנען. אויסער דעם, איז נאך געלעגען אויפ׳ן קאפ דער ניו יארקער טשארטער און מען האט די מאסס. פארטרע־טער אפגע׳פטר׳ט מיט שיהי פיהי.

עס איז אויך וויכטיג צו דערמאנען, דאס איז דער צייט פון דער „טשארטער רעוואלוציע“, ווען פיעל ברענטשעס האבען זיך אפגעזאגט צו צאהלען דעם רעזערוו, וואס די ספעשעל קאנווענשאן האט באשטימט, אום צו קריגען א טשארטער אין ניו יארק סטייט. האט ברענטש 57, איסט באסטאן, יא באצאהלט לויט דער באשטי־מונג. האט אבער דערביי אנגעפרעגט אין אפיס: וואס וועט זיין מיט׳ן רעזערוו, אויב דער ארבייטער רינג וועט ניט קענען ווערען געזעצליך אין מאססאטשוזעטס?

אויף דעם — באהויפטעט דער ברענטש 57 — האט ער גע־קראגען אן ענטפער, אז אויב מען וועט דעם ארבייטער רינג ניט קענען מאכען געזעצליך אין מאסס., וועט מען זיינע מיטגלידער צוריק אפגעבען די איינטריטס־געלט.

קיין קאפיע פון אזא בריעף האט מען אין גענעראל אפיס ניט געקענט געפינען. מען האט דעמאלט איבערהויפט נאך ניט געהאל־טען פון דעם מנהג, איבערצולאזען קאפיעס פון די ארויסגעשיקטע אפיציעלע בריעף. עס איז אבער דא א גרונד צו גלויבען, אז אזא ענטפער איז ווירקליך געגעבען געווארען.

אין אפריל 1905 איז א קאמיטע פון ברענטש 33 צוזאמען מיט דר. קאניקאוו פון באסטאן אוועק אין „סטייט האוז“ אויסצוגעפינען, אויב דער ארבייטער רינג האט א רעכט צו עקזיסטירען אין מאסס. דער ענטפער איז געווען, אז דער ארבייטער רינג איז ניט געזעצליך און אויב אין איין יאהר וועט דער ארדען זיך ניט אינקארפארירען אין סטייט, וועט די סטייט רעגירונג אנווענדען געגען איהם מיט־לען.

די ערשטע פיערטעליעהריגע זיצונג פון דער סטייט קאנטראל קאמיטע (אקטאבער 1905) האט אפגעגעבען דער מאסס. פראגע א סך צייט אין איהרע פארהאנדלונגען און א סך פלאץ אין איהר געדרוקטען רעפארט.

וואו נאר א קאנפערענץ, א פארזאמלונג, אדער סתם אזוי א שמועס וועגען ארבייטער רינג ענינים, האט מען שטענדיג געהערט די פראגע: „נו, וואס וועט זיין מיט מאססאטשוזעטס?

וואס א יאהר שפעטער האט די מאססאטשוזעטס אנגעלעגענ־הייט אנגענומען אלץ א מעהר ערנסטען כאראקטער.

אין מאססאטשוזעטס איז געווען א לעבעדיגע ארבייטער באַ־וועגונג און דער ארבייטער רינג איז דארטען שטארק געוואקסען. די טוער אין דער באוועגונג, און במילא אויך אין ארבייטער רינג, זיי־נען געווען טעטיגע, רירעוודיגע, אקטיווע מענשען. זיי האבען גע־זארגט, די פראגע זאל ארויפשווימען אין דער הויך, אויף דעם אוי־בערפלאך.

אין דער צייט, צווישען דער פינפטער און זעקסטער קאנווענ־שאן, באמערקט זיך שוין א נערוועזע אומרוהיגקייט ביי די טוער און בעאמטע פון ארדען. די פראגע וועגען מאססאטשוזעטס ווערט וואס א טאג אלץ מעהר ארויספאדערנדיג, מעהר מאנענדיג. זי בוי־ערט און לאזט ניט אפ. זי פארלאנגט אן ענטפער.

מאססאטשוזעטס איז געווארען אזא וויכטיגע צייטיגע פראבלעם פאר'ן ארבייטער רינג, אז די נ. ע. ק. האט געפונען פאר נויטיג אין איהר געדרוקטען רעפארט צו דער זעקסטער קאנווענשאן, אפ־צוטיילען די פראגע באזונדער און איהר געבען א ספעציעלען פלאץ. זי האט געשאנקען א באזונדערע אויפמערקזאמקייט דער ארבייט וועגען „מאססאטשוזעטס סטייט טשארטער" און האט טאקע באלויכ־טען דעם גאנצען אומקלארען ענין אין א באזונדערער אפטיילונג.

אין דעם יאהר צייט האט זי שוין אויך אויסגעפונען די אור־זאכען, פאר וואס עס איז אין מאסס. שווער צו קריגען א טשארטער.

איידער מיר וועלען צוקומען צו דעם, וואס די עקזעקוטיווע דערצעהלט וועגען דעם ענין, האלטען מיר פאר וויכטיג איבערצו־געבען איניגע פאקטען, וועלכע האבען א שייכות מיט דער פאר־געשיכטע פון דער „מאססאטשוזעטס אפעיר". די „אפעיר", האט געקאסט פיעל געלד, האט ארויסגערופען פיעל היישע בלוט, און האט אין פארלויף פון א היבשער צאהל יאהרען פארנומען פיעל פלאץ, ניט נאר אין די ארבייטער רינג קרייזען, נאר אפילו אין דער באוועגונג בכלל.

די פארגעשיכטע פון דער מאסס. אפעיר.

אין מאנאט מערץ, 1902, האט דער דעמאלדיגער נאצ. סעק־רעטער ב. פייגענבוים געקריגען אן אנפראגע פון א ראדיקאלער סאסייעטי אין לאורענס, מאסס. וועגען גרינדען א בראנטש פון אר־בייטער רינג.

ווי עס ווייזט אויס, האט דאמאלסט די נ. ע. ק. ניט געהאט קיין חשק צו גרינדען בראנטשעס אין מאססאטשוזעטס.

אין אנדערע סטייטס זיינען שוין יא געווען ארגאניזירטע בראנ־טשעס. עס זיינען שוין געווען: אין ניו־דזשוירזי די בראנטשעס 7 (וועסט האבאקען), בראנטש 10 (באיאן), בראנטש 13 (פעטער־סאן), בראנטש 16 (סאמיט). אין פענסילווייניא איז שוין געווען בראנטש 12 (פילאדעלפיא), אין מערילאנד בראנטש 9 (באלטימא־רע), אין ראוד איילאנד בראנטש 14 (פראווידענס), אין קאננעק־טיקוט בראנטש 15 (הארטפארד) און בראנטש 17 (ניו הייווען).

אין מאססאטשוזעטס, אין אזא אינדוסטריעלען צענטער, וואו עס זיינען געווען א סך אידישע ארבייטער, סאציאליסטען און אנאר־כיסטען, איז דעמאלט ניט געווען קיין איין בראנטש.

נאך מעהר, די עקזעקוטיווע האט, משמעות, דארטען ניט געוואלט האבען א בראנטש.

אין די ארכיוועז פון „אינדעפענדענט ארבייטער רינג", איז פא־ראן א בריעף פון ב. פייגענבוים צו איינעם אין לאורענס, וואו ער שרייבט, אז צוליב געזעצליכע אורזאכען קענען קיין בראנטשעס ניט ווערען ארגאניזירט אין מאסס., ווייל ס'האט שוין פאסירט, אז מען האט ארעסטירט סעקרעטארען פון ניט געזעצליכע לאדזשעס*).

אונטער פייגענבוים'ס אדמיניסטראציע איז טאקע ניט געווען קיין איין איינציגער בראנטש אין מאסס.

אין 1903 — ווען ראזענצווייג איז שוין געווען סעקרעטאר — האט דער ארדען זיך אנגעהויבען צו פארצווייגען אין מזרח און מערב, אין צפון און דרום. ראזענצווייג האט זיך ניט שטארק גע־רעכענט מיט דער געזעצליכער זייט פון די ארדענס אין די באזונ־דערע סטייטס. ער האט איבערהויפט ניט שטארק געהאלטען פון דער „קאנסטיטוציע", ווי ער אליין האט זיך אמאל באריהמט. דער ארבייטער רינג האט איבעראל און אומעטום אנגעשפארט — אויך אין מאססאטשוזעטס.

*) זעה „ערקלערונג פון אינדעפענדענט ארבייטער רינג", „פאר־ווערטס" דעם 9טען נאוועמבער, 1903.

אין „פאָרווערטס“ פון 13טען יוני, 1903, געפינען מיר אין ראָזענצווייג'ס באריכט אַט דעם כאַראַקטעריסטישען נאָטיץ:

„גענאָסע יגדל פון לאָורענס שרייבט ווי פאָלגט: „זייט איהר שוין אינקאָרפּאָרירט אין מאַסס. סטייט? אויב יאָ, וועט ניט נעמען קיין פיער און צוואנציג מעת לעת און מיר האָבען דאָ א שטאַרקען בּרענטש פון חברה, איינס ווי איינס. איהר קענט אונז דאָך! לאָזט מיר וויסען און איך נעהם זיך צו דער אַרבייט“.

און ראָזענצווייג שרייבט אויס:

„אַט דאָס זיינען עס די גייסטער, וועלכע דער אַרבייטער רינג זוכט!“

אויב ראָזענצווייג האָט געענטפערט דירעקט אויף יגדל'ס פראַגע, צו דער אַרבייטער רינג איז געטשאַרטערט אין מאַסס, אָדער ניט — איז שווער צו זאָגען. מיר ווייסען נאָר, אז אין א קורצער צייט ארום האָבען זיך אָנגעהויבען צו ווייזען אָפטע ידיעות וועגען נייע בּרענטשעס, וואָס זיינען אינסטאָלירט געוואָרען אין מאַסס.

צוערשט איז געקומען בּרענטש 31 (לאָורענס), דערנאָך בּרענטש 33 (באָסטאָן), שפּעטער בּרענטש 36 (טשעלסי), 46 (לין), 55 (מאָלדען), 57 (איסט באָסטאָן), 58 (בּראָקטאָן), 61 (הייווערהיל), 64 (וואָוסטער) א. ז. וו.

דער אַרבייטער רינג איז אָבער דאָרטען ניט געווען געזעצליך אין די מאַסס. דעלעגאַטען אויף די קאָנווענשאָנס האָבען יערעס מאָל דערמאָנט וועגען דעם.

1905 איז געווען דער טשאַרטער יאָהר פון אַרבייטער רינג. א חוץ ניו יאָרק האָט מען אויך לייכט געקראָגען טשאַרטערס אין אַנדערע סטייטס. אין מאַסס. אָבער האָט מען קיין טשאַרטער ניט געקראָגען.

די מאַסס. בּרענטשעס האָבען געפאָדערט פון דער עקזעקוטיווע, זי זאָל זעהן וואָס צו טאָן דערצו, אָבער די עקזעקוטיווע האָט דאָ גאָרניט געקענט טאָן, צוליב די ספּעציעלע געזעצען, וואָס עס האָבען עקזיסטירט (און עקזיסטירען נאָך עד היום) אין מאַסס. בנוגע אָרדענס.

אין דעם פריהער דערמאָנטען רעפּאָרט צו דער זעקסטער קאָנווענשאָן גיט די נ. ע. ק. צום ערשטען מאָל א גענויע אויפקלערונג וועגען דעם גאַנצען עניין.

אַט וואָס די נ. ע. ק. דערצעהלט וועגען די צרות, וואָס זי האָט אין מאַססאַטשוזעטס סטייט:

„מיט אַ קורצע צייט צוריק האָבען מיר אינסטראָקטעט אונזער לאָיער, ער זאָל אונז אריינברייננגען א רעפּאָרט וואָס מיר האָבען צו טהאָן אום מיר זאָלען זיך אינקאָרפּאָרירען אין מאַסאַטשוזעטס סטייט.

ווי אייך איז בעוואוסט, האָט יעדער סטייט אין יונייטעד סטייטס אַנדערע לאָא׳ס אין בעצוג די אינשורענס פון פראַטוירנאַל אָרדענס און אין יעדער סטייט וואו מען וויל האָבען ברענטשעס דאַרף מען בעזונדער אינקאָרפּאָרירען זיך, און אום צו אינקאָרפּאָרירען זיך דאַרף מען נאָכ־קומען די געזעצע פון סטייט.

די געזעצען פון דער סטייט וואו מען אינקאָרפּאָרירט זיך דאַרפען ניט נאָר עפעקטען בלויז אויף די ברענטשעס וואָס געפינען זיך אין דיעזער סטייט, נאָר אויף דעם גאנצען אָרדען.

ווען למשל די געזעצע פון ניו יארק סטייט זיינען, אז יעדער מעמ־בער דאַרף איינצאָהלען 1 פּראָצענט פון די אינשורענס, אלס איינטריטס־געלד, איז דאָס ניט נאָר פאר די ברענטשעס און מעמבערס פאר נויאָרק סטייט, עס דארף זיין פאר דעם גאַנצען אָרדען.

וואָס אנבעלאנגט צו די אנדערע סטייטס וואו דער ארבייטער רינג האָט ברענטשעס, זיינען די געזעצע אזעלכע, וואָס זיינען אין איינקלאנג מיט די געזעצען פון ניו יארק סטייט, און אינקאָרפּאָרירענדיג זיך אין יענע סטייטס דארף אין ארבייטער רינג ניט פאָרקומען קיין ענדערונג.

גאָנץ אנדערש איז עס מיט די געזעצע אין מאַססאַטשוזעטס סטייט ווען מיר אינקאָרפּאָרירען זיך דאָרט דאַרף די גאנצע סיסטעם געביטען ווערען.

אום צו קריעגען א טשאַרטער אין מאַססאַטשוזעטס דארפען מיר אָנ־נעהמען דעם „לעוועל רייט פּלען״ וועלכער איז צוזאַמענגעשטעלט נאָך די סטאַטיסטיק פון נײשאָנאל פראטוירנאל קאָנגרעס, מיר וועלען ערקלעה־רען וואָס דאָס מיינט.

דער „נײשאָנאל פראטוירנעל קאָנגרעס״, איז איין אַסאָסיאיישאָן פון עטליכע און פערציג אָרדענס אין יונייטעד סטייטס, וועלכע האָבען צוויי־שען זיך א געוויסע פערבינדונג. לויט נאָך די עקספּיריענס, און שטרע־בען סטאַטיסטיק פון דיעזע אָרדענס, איז צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען א רייט וואָס יעדער מעמבער זאָל צאָהלען א מאָנאַט, ספּעציעל פאר טויטען בענעפיט וועלכע זיינע יורשים קריעגען נאָך זיין טויט.

די לעדזשיסלייטשור פון מאַסס. סטייט האָט אין יאָהר 1901 אָנגע־נומען די רייטס פון „נײשאָנעל פראטוירנעל קאָנגרעס״ און גיבען אַרויס א „טשארטער״ נאָר צו די אָרדענס וואָס קומען נאָך דיעזען געזעץ.

די אָרדענס וואָס האָבען אין מאסס. סטייט עקזיסטירט בעפאר דעם יאָהר 1901, זיינען ניט אָרונטער אונטער דיעזע לאָא׳ס.

ווען דער ארבייטער רינג וויל זיך אינקאָרפּאָרירען אין מאסס. סטייט מוזען מיר אָננעהמען די רייטס.

די צאהלונגען דאַרפען ווערען געמאכט יעדען מאָנאט אין אָדוואַנס, לויט די עלטער פון די מעמבערס ווען זיי קומען אַריין.

וואָס אנבעלאנגט צו די פּרויען פון די מעמבערס, פערלאנגט די מאסס. סטייט געזעצע, אז זיי זאָלען ווערען בעטראכט אלס מעמבערס, ווען זיי בעלאנגען מיט דעם מאן צוזאַמען, אָבער עס איז ניט נויטהיג ווי אנדערע האָבען געדענקט, אז זייערע טויטען בענעפיט מוז זיין גלייך מיט די טויטען בענעפיט פאר די מענער מעמבערס ד. ה. 400$ און 400$ אָדער 300$ און 300$, זיי ווערען בעטראכט אלס מעמבערס פון א צווייטע קלאס וועלכע זיינען אינשורט בלויז אין 200$.״

פון דעם באריכט איז צו זעהן, אז די מניעה ארויסצוקריגען א טשארטער אין מאססאטשוזעטס, איז געלעגען אין דעם, וואָס דער געזעץ אין יענעם סטייט פאָדערט, אז יעדער אָרדען מוז זיינע אינשורענס שטיצען אויף דעם „לעוועל רייט פּלען״.

דער ארבייטער רינג האָט נאָך דעמאָלט ניט געהאט די „רייטס״ סיסטעם און עס איז דעריבער געווען פאר איהם אונמעגליך זיך צו אינקאָרפּאָרירען אין מאססאטשוזעטס. דאָס האָט געפיהרט צו דער באוואוסטער „מאסס. אפּעיר״.

מיר ווילען דערווייל די גאנצע „אפּעיר״ לאָזען אָן א זייט און א קוק טאָן אויף די אנדערע פארהאנדלונגען פון דער זעקסטער קאָנווענשאָן.

דאָס טוען מיר דערפאר, וואָס אויף דער זעקסטער קאָנווענשאָן, ווי מיר וועלען זעהן, האָט די מאססאטשוזעטס פראגע פארנומען א גרויסע אָרט.

די זעקסטע קאָנווענשאָן.

(פרייטאג, שבת, זונטאג און מאָנטאג, 4טען, 5טען, 6טען און 7טען מאי, 1906, אין בעטהאָווען האָלל, 210 איסט 5טע סטריט, נויארק).

לכבוד דער קאָנווענשאָן, איז דעם 4טען מאי, אין „פאָרווערטס״ ערשינען אן עדיטאָריעל*) „דעם ארבייטער רינגס אויפגאבען״.

---

*) געשריבען פון ב. פייגענבוים, וואָס איז שוין דעמאָלט געווען א מיטגליד פון דער „פאָרווערטס רעדאקציע״.

דער עדיטאָריעל איז אין מאַנכע אַגיטאַציאָנס־אויסגאבען פון ארבייטער רינג געוואָרען איבערגעדרוקט, ער האָט נאָך היינט ניט פארלוירען זיין באדייטונג.

די קאָנווענשאָן האָט געעפענט ה. גאָלדין, טשערמאן פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע.

טעמפּאָרערי טשערמאן פון דער ערשטער זיצונג איז ערוועהלט געוואָרען א. עפּשטיין (בר. 1), וויים טשערמאן א. סמיטה (בר. 3).

אחוץ די רוטינע פונקטען זיינען אויפ׳ן טאגעס ארדענונג געווען :

1) מאססאטשוזעטס סטייט טשארטער.
2) ספּעשעל רעזערוו פאָנד.
3) צוויי קלאסען סיסטעם פון אינשורענס.
4) ארגאניזאציאָנס קאָמיטע.
5) שריפטליכע אגיטאציאָן פאר׳ן ארבייטער רינג.
6) דזשענעראל מעדיקאל עקזאמינער.
7) אינסטאלירען נייע ברענטשעס אין ניו יארק מיט 25 מיטגלידער.
8) קאָנסאמפּשאָן בענעפיט.
9) דענווער סאניטאריום.
10) ארבייטער רינג לייסעאום אין ניו יארק.
11) אָלד איידזש פאָנד.
12) קינדער שוץ קאסעס.

אלס פּראָטאָקאָל סעקרעטערען זיינען ערוועהלט געוואָרען ל. באוז (בר. 5) און ב. שפּינראד (בר. 49).

ביי דער קאָנווענשאָן זיינען געווען פארטראָטען 79 ברענטשעס מיט 107 דעלעגאטען, 2 פון דער דזשענעראל עקזעקוטיוו קאָמיטע און 2 פון דער קאָנטראָל קאָמיטע. צוזאמען 111 דעלעגאטען.

די קרעדענשעל קאָמיטע רעקאָמענדירט, אז אלע דעלעגאטען זאָלען צוגעלאָזען ווערען, אויסער דעם דעלעגאט פון בר. 50, אויף וועלכען זי האָט זיך ניט געקענט אייניגען, ווייל עס איז אויף איהם געמאכט געוואָרען א קלאגע, אז ער האָט ביים לעצטען קאמפיין אין נויאַרק געארבייט פאר א קאפּיטאליסטישע פּארטיי. די שטימען פון דער קרעדענשעל קאָמיטע האָבען זיך צוטיילט און דער טשערמאן האָט ענטשיעדען, די פראגע וועגען דעלעגאַט איבערצוגעבען דער קאָנווענשאָן צו פארהאנדלען.

דאס רופט ארויס א הייסע דעבאטע.

דעלעגאט צינקין, פון בר. 38, מאכט א פארשלאג, נעהמענדיג אין אנבעטראכט, אז דער ארבייטער רינג איז א געזעצליכער אר־דען, זאל דארום דער דעלעגאט פון בר. 50, צוגעלאזען ווערען, נאר ער זאל ניט צוגעלאזען ווערען צו א קאנווענשאן אמט.

עס ווערט רעקאמענדירט, מען זאל אנפרעגען די עקז. דעלע־גאטען, אויב מען האט א רעכט אויף דיזע גרינדע צוריקצואוויי־זען א דעלעגאט.

ב. לילענבלום (פון דער נ. ע. ק.) ערקלעהרט: — ווי א לאיער האט אונז איבערגעגעבען, קען מען ניט אויסשליסען איינעם, וואס איז אריין אין מיליטער, ווייל דאס איז א סטייט געזעץ, אבער די אנדערע פרינציפען, וואס אן ארגאניזיישאן האט, ווערען באטראכט אלס ביי לאאס, וועלכע די מעמבערס מוזען נאכקומען.

עס ווערט באשלאסען פריהער אויסצוהערען די קלאגען.

ל. פאוז שלאגט פאר, מען זאל אננעהמען א רעזאלוציאן, אז די קאנווענשאן איז אין פרינציפ געגען צולאזען דעם דעלעגאט, אבער אין די אינטערעסען פון א. ר., אום זיך ניט אריינצולאזען אין טראבעל, זאל ער צוגעלאזען ווערען אונטער פראטעסט.

די רעזאלוציאן ווערט אנגענומען מיט 57 שטימען דאפיר און 23 שטימען דאגעגען.

נאהענט בעפאר דער קאנווענשאן, איז דער רעדאקטאר פון דער טעגליכער „אבענד צייטונג"*), ש. יאנאווסקי, ארוים מיט געוויסע חשדים און אנצוהערענישען אין ניט עהרליכקייט קעגען די פיהרער פון ארדען.

יאנאווסקי איז געווען אנגעשטויסען, וואס די נאציאנאלע קא־מיטעם האבען לויט זיין מיינונג זעהר פארטייאיש איינגעטיילט די 500 דאלער, וואס איז געווען באשטימט פאר שריפטליכע אגיטא־ציע. ער האט אויפגעפאדערט די נ. ע. ק. זאל ווייזען די ביכער... און ערקלערען, פאר וואס עס זיינען געמאכט געווארען אזעלכע אויסגאבען.

דער רעפארט אין דער „אבענד צייטונג" איבער דער ערשטער זיצונג איז אויך ניט געווען קיין שמייכעלהאפטער.

די דאזיגע אנצוהערענישען האבען פארנומען א געוויסע צייט אויף דער קאנווענשאן.

---

*) די צייטונג האט אין גאנצען עקזיסטירט איניגע וואכען.

אויף דער צווייטער זיצונג, האט דער טשערמאן פון דער נ. ע. ק. ה. גאלדין, ווען ער האט געענדיגט זיין רעפארט, ערקלערט:

„ווי עס ווייזט אויס, האט דער רעדאקטאר פון „אבענד צייטונג", ווען ער האט געשריבען זיין ארטיקעל, ניט געפונען פאר נויטיג צו זעהן דעם פינאנציעלען סטייטמענט און רעפארט פאר די 10 מאנאטען, פון 1טען מארטש ביז דעם 31טען דעצעמבער, וועלכער זאגט אויסדריקליך און קלאר, אויף וואס עס זיינען געווען די אויסגאבען.

ב. לילענבלום זעצט פאר דעם רעפארט. אנפאנגס פארלאנגט ער, די קאנווענשאן זאל ערוועהלען א פינאנס אונטערזוכונגס־קאמיטע נאכצוזעהן ווענען די אויסגאבען, וואס זיינען געמאכט געוואָרען דעם יאהר, און זאל די קאמיטע איין מאל פאר אלע מאל אײבערצייגען דער וועלט, ווער עס זיינען די פיינד און פריינד פון ארבייטער רינג. און ווען די ביכער זיינען ריכטיג, אויפצופאדערען די „אבענד צייטונג" איהר סטייטמענט צוריקציהען.

די קאנווענשאן נעהמט אן די אויפפאדערונג מיט צופרידענהייט.

אין פערלויף פון דער זיצונג פרעגט איינער (בערלין בר. 50):

„ווארום האט די עקזעקוטיווע געגעבען פון די 500 דאלער פאר שריפטליכע אגיטאציאן בלויז צו איין צייטונג?"

דארויף האט געענטפערט ב. ליליענבום אין נאמען פון דער עקזעקוטיווע:

„... ווענען די 500 דאלער שריפטליכע פראפאגאנדא, איז דער באשלוס ניט געווען פאר אלע צייטונגען. נאר 500 דאלער פאר שריפטליכע פראפאגאנדא, וועלבע די עקזעקוטיווע האט דאס רעכט צו ספענדען, און מיר האבען געטאן ווי מיר האבען פארשטאנען, ווי אם בעסטען פאר דעם ארבייטער רינג. די עקזעקוטיווע האט גאנץ גוט געוואוסט, אז איין צייטונג וועט אטאקירען דעם ארבייטער רינג דערפאר, און די פראגע האט זיך געשטעלט, צו זאל מען געבען א צייטונג געלד אוים מורא, זי זאל ניט אטאקירען דעם ארבייטער רינג? און מיר האבען באשלאסען, ניט מורא צו האבען, נאר טאן וואס מיר דענקען בעסער פאר דעם ארבייטער רינג."

לילענבלום'ס רעקאמענדאציע צו ערוועהלען א פינאנס אונטערזוכונגס קאמיטע ווערט אנגענומען. אין דער קאמיטע זיינען אריין: סמיטה, בר. 3, ברוקלין; אלפערט, בר. 32, שיקאגא; זאק, בר. 20, ניו יארק; אייבראמסאן, בר. 1, ניו יארק; ד. קאהן, בר. 12, פילאדעלפיא.

שפּעטער, ביים פּונקט: שריפטליכע פּראָפּאַגאַנדע פאר דעם ארבייטער רינג, לייענען מיר אין באַריכט*):

..."די רעפּאָרט קאָמיטע רעקאָמענדירט, אז אנשטאַט א מאָנאַטליכען זשורנאַל, ווי עס רעקאָמענדירט די עקזעקוטיוו קאָמיטע, זאָל דער ארבייטער רינג האָבען אין "צוקונפט" יעדען מאָנאַט 5 פּיידזשעס, פאר וועלכע מען זאָל צאָהלען 500 דאָלאַר א יאהר "די צוקונפט פּרעס פעדעריישאָן".

"אַן אמענדמענט ווערט געמאַכט צו דער רעקאָמענדיישאָן, אז די שריפטליכע אַגיטאַציע פאר דעם אַרבייטער רינג זאָל זיין אין די טעגליכע צייטונגען, "פאָרווערטס" און "אבענד צייטונג".

"אַ פאָרשלאַג ווערט געמאַכט, צו שטימען פאר יעדער צייטונג באַזונדער".

דער רעזולטאַט פון אָפּשטימען:

"צו האָבען אַרטיקלען אין "פאָרווערטס" — דאַפיר 65 שטימען, דאַגעגען 25 שטימען. צו האָבען אַרטיקלען אין "אבענד צייטונג" — דאַפיר 45, דאַגעגען 43 שטימען. ביים צעהלען די שטימען דורך "ראָל קאָל" (נאָמענטליכע אָפּשטימונג) איז געוועזען אַ מיספאַרשטענדניס צווישען די שטימען, וואָס איז געצעהלט געוואָרען פון טשערמאַן און סעקרעטער. ביים טשערמאַן איז געוועזען צוויי שטימען אַ מאַיאָריטעט צו האָבען די אַרטיקלען אין "אבענד צייטונג", און ביים סעקרעטער איז געוועזען מיט דריי שטימען וויניגער, און דער פאָרשלאַג איז, בכן, דורכגעפאַלען.

ב. ליליענבלום מאַכט א פאָרשלאַג, אַז צוליב האַרמאָניע אין אַרבייטער רינג זאָלען אָנגענומען ווערען די שטימען, ווי דער טשערמאַן האָט געצעהלט. דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען. מיט דעם איז באַשלאָסען, צו האָבען ארטיקלען אין "פאָרווערטס" און "אבענד צייטונג".

"אַ פאָרשלאַג ווערט געמאַכט צו צאָהלען 100 דאָלאַר א יאהר. אַן אַמענדמענט 500 דאָלאַר. אייניגע דעלעגאַטען באַטייליגען זיך אין דער דעבאַטע, אנדערע זיינען מיט דער מיינונג, אַז פאר וויניגער ווי 500 דאָלאַר א יאהר וועלען די צייטונגען ניט וועלען דרוקען די אַרטיקלען, און אַנדערע מיינען, אז דער אַרבייטער רינג אַרבייט פאר די צייטונגען, דאַרפען די צייטונגען ארבייטען פאר דעם ארבייטער רינג. דער פאָרשלאַג פאר 100 דאָלאַר א יאהר פארביידע צייטונגען ווערט אָנגענומען און דער אַמענדמענט פאַלט דורך".

אין יענער צייט האָט דער באַוואוסטער צייטונגס אַרויסגעבער, וויליאם ראנדאָלף הוירסט, אויפגערודערט גאַנץ ניו יארק מיט זיין

*) פּראָטאָקאָלען פון דער 6טער קאָנוועשאַן, ז. 62.

קאמף קעגען „טעמעני“ און איהרע באסעס. ער האט ארגאניזירט א רעפארם באוועגונג מיט א ראדיקאלער פראגראם.

אויך אויף דער אידישער גאס האט די „הוירסט באוועגונג“ געקראגען א סך אנהענגער. מאנכע ארבייטער רינג דעלעגאטען זיינען מיט דער באוועגונג מיטגעריסען געווארען.

אויף דער קאנווענשאן איז אריינגעבראכט געווארען א קלאגע קעגען אזא האלטונג מצד די טוער אין ארבייטער רינג.

עס איז אנגענומען געווארען אט די רעזאלוציע (73 פאר און 7 געגען).

„די קאנווענשאן באדויערט די אויסדריקע פון איינע דעלעגאטען, וואס האבען זיך אויסגעדריקט אין פייוואר פון דער „הוירסט באוועגונג“.

„... באשלאסען אויפצופאדערן די ברענטשעס, דאס מעמבערס, וועלכע ארבייטען אין דער עפענטליכקייט פאר אירגענד וועלכע קאפיטאליסטישע פארטיי, וואס איז געגען די סאציאליסטישע פארטיי זאלען ניט האלטען קיין אמט אין קיין ברענטש פון ארבייטער רינג, און זאלען פאר קיין פאל ניט געשיקט ווערען אלס דעלעגאטען צו די קאנווענשאנס פון ארבייטער רינג“.

אן דער טאקטיק האט זיך דער ארב. רינג שטענדיג געהאלטען. אויסשליסען האט מען געזעצליך ניט געקענט, אבער מען האט געזוכט מיטלען צו זעהן, אז די וואס ארבייטען געגען דער סאציאליסטישער פארטיי, זאלען קיין תקומה ניט האבען אין ארבייטער ארדען*).

א קלאגע איז געמאכט געווארען אויף א דעלעגאט פון ברענטש 66, פאר שרייבען א פאלשען און מיאוסען רעפארט פון דער 5טער קאנווענשאן אין „דער פרייער ארבייטער שטימע“.

דער דעלעגאט האט זיך ענטשולדיגט . . . און די קלאגע איז ארונטערגענומען געווארען.

מיט דעם אינצידענט איז פארבונדען דער ערשטער דעבוט אויף א קאנווענשאן פון י. וויינבערג, דער איצטיגער טשערמאן פון ארבייטער רינג. י. וויינבערג איז אויף דער 6טער קאנווענשאן געווען א דעלעגאט פון זיין ברענטש 2.

---

*) דאס איז ניט נוגע די אנארכיסטען. מען מעג ניט זיין איינשטימיג מיט די פרינציפען פונ'ם סאציאליזם, מען מעג איבערהויפט ניט האלטען פון דעם סאציאליסטישען צוקונפט שטאט, מען מעג מבטל זיין דעם שטים־קאסטען, מען טאר אבער ניט ארבייטען פאר א קאפיטאליסטישע פארטיי.

אין די קאָנווענשאָן פּראָטאָקאָלען געפינען מיר:

וויינבערג: — ווארום האָט די עקזעקוטיווע פערשוויגען וועגען די בעשולדיגונגען וואָס דער דעלעגאַט פון בר. 66 האָט געמאַכט דורך דער פּרעסע?

אַנטוואָרט: *) — די עקזעקוטיווע האָט איהם פארקלאַגט פאַר זיין ברענטש, און דער ברענטש אנשטאט אונטערצוזוכען די בעשולדיגונגען וואָס ער האָט געמאכט, איז אַרויס מיט אן ערקלעהרונג אין די צייטונגען, אז זיי גיבען פרייהייט יעדען מעמבער צו זידלען און בעשמוצען יעדען איינעם. די עקזעקוטיווע האָט דאן די גאַנצע אנגעלעגענהייט איבער־געגעבען צו דער סטייט קאָנטראָל.

אויך אַן אנדערער וויכטיגער טוער אין אָרדען, מ. דאווידאָף, אַן עקס טשערמאַן אין ארבייטער רינג און אין פארשידענע צייטען אַ מיטגליד אין דער פארוואלטונג, איז געוועזן אַ פּנים חדשות אויף דער קאָנווענשאָן. ער איז געוועזן פארטראָטען דורך אַ פּראָקסי פון אַ סינסינעטער ברענטש. אויף דער קאָנוועשאָן איז דאווידאָף נאָמינירט געוואָרען אין די קאָנטראָל קאָמיטע.

אויך א. האפּאלאָווסקי, שפּעטער אַ פיהרער פון די „יונגע“ איז צום ערשטען מאָל געשיקט געוואָרען אַלס דעלעגאַט פון זיין ברענטש 88 צו דער 6טער קאָנוועשאָן.

איין רעזאָלוציע, וואָס איז שייך צו קינדער־ערציהונג, פּאַסט זיך דאָ צו ברייגען.

„אַ רעזאָלוציאָן, וועלכע פערלאַנגט, אז דער ארבייטער רינג זאָל איינפיהרען א סקול פאר די קינדער פון אַ. ר. מעמבערס, ווערט פער־שאָבען צו דער נעקסטער קאָנוועשאָן“.

די פראגע האָט זיך שוין דעמאָלט אָנגעהויבען צו ענטוויקלען. אויף דער 6טער קאָנוועשאָן איז זי נאָך ניט געוועזן רייף גענוג און איז אָפּגעלעגט געוואָרען אויף אַ יאהר צייט.

רעזאָלוציע נומער 2 רעקאָמענדירט, צו שיקען אַ סימפּאַטיע רעזאָלוציע צו מאיער און העיוואוד (די פיהרער פון באַרימטען מיינער סטרייק, וועלכע זיינען געשטאַנען אונטער א קלאגע פון מאָרד ערשטען גראַד).

עס איז אויך באַוויליגט געוואָרען 300 דאָלאר פאר דעם מאיער און העיוואוד פאָנד.

---

*) פר. לילענבלום האָט געענטפערט אין נאָמען פון ג. ע. ק. אויף אַלע פראגען.

ווייטער קומט א רעזאָלוציע פאר'ן „בונד“.

אין אנבעטראכט, דאָס דער אלגעמיינער אידישער ארבייטער בונד פון ליטע, פוילען און רוסלאנד איז א רעוואָלוציאָנערע סאָציאל־דעמאָקראַטי־שע אָרגאניזאַציאָן, וועלכע קעמפפט אויסער פאר די אינטערעסען פון דעם אַרבייטער־קלאס, אויך פאר די אינטערעסען פון דאָס אידישע פאָלק אין רוסלאַנד, זיי עס בעשלאָסען ביי דער 6טער יעהרליכער קאָנווענשאָן פון אַ. ר. צו שיקען דורך געג. גריגאָרי מאקסים א ברידערליכען גרוס צו דעם קעמפפענדען אידישען פראָלעטאריאט אין רוסלאַנד.

זיי עס אויך בעשלאָסען דאָס דער אַ. ר. פערפפליכטעט זיך מיט פער־דאָפּעלטע ענערגיע צו שטיצען דעם „בונד“ אין זיין רעוואָלוציאָנערען קאַמפּף פיר פאָליטישע, נאַציאָנאלע און עקאָנאָמישע פרייהייט.

די רעזאָלוציאָן ווערט איינשטימיג אָנגענומען.

„מאַקסים“ איז דעמאָלט געווען אין נויאָרק אלס דעלעגאט פון „בונד“. ער האָט געהאלטען א באַגייסטערטע באגריסונג אויף דער קאָנווענשאן.

דער באריהמטער רוסישער שריפטשטעלער, מאַקסים גאָרקי, איז דעמאָלט געקומען קיין נויאָרק און די צבוע'קעס, די היפּאָקרי־טען, האָבען פאַרשפּרייט א קלאנג אין דער פּרעסע, אַז גאָרקי לעבט ניט כדין וכדת מיט זיין פרוי, די באַוואוסטע אַקטריסע אנדרעיעווע און אַט צוליב דעם חטא קעגען טהרת המשפחה, האָט קיין האָטעל ניט געוואָלט ארייגלאָזען דעם גרויסען קינסטלער. דער ארבייטער רינג האָט געגען דעם פּראָטעסטירט.

„אַ רעזאָלוציאָן ווערט איינשטימיג אָנגענומען אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט אַ פּראָטעסט געגען די אַמעריקאַנער פּרעסע, פאַר איהר שענדליכע האַנדלונג צו מאַקסים גאָרקי“.

אין נויארק האָט עקזיסטירט אן עדיוקיישאָנאל ליעג (דער פארשטאָרבענער יעקב גאָרדין איז דאָרטען געווען זעהר טעטיג), וואו עס זיינען געגעבען געוואָרען סיסטעמאַטישע לעקציעס אויף פאַרשידענע געביטען פון דער וויסענשאַפט אויף איד'יש.

די עדיוקיישאָנאל ליעג איז געווען א וויכטיגע בילדונגס אינס־טיטוציע און האָט אין די יאָהרען פון איהר עקזיסטענץ זעהר אַ סך אויפגעטאָן אויפ'ן קולטורעלען געביט. די זעקסטע קאָנווענשאָן נעהמט אָן א רעזאָלוציע, וועלכע רופט די מעמבערס פון אַרבייטער רינג, זיך צו אינטערעסירען מיט אַט דער אינסטיטוציע פאר בילדונג צווישען אַרבייטער.

אלע רעזאָלוציעס זיינען געווען דורכגעדרונגען מיט דעם גייסט, וואָס עס הערשט אין ארבייטער רינג בנוגע געוויסע עקאָנאָמישע, סאָציאלע און פּאָליטישע באַוועגונגען.

די רעזאָלוציעס האָבען קלאָר געמאַכט דעם שטאַנדפּונקט פון ארבייטער רינג.

דער רעפערענדום נאָך דער זעקסטער קאָנווענשאָן.

די אלע וויכטיגע פּונקטען, איבער וועלכע מען האָט מיט גרויס ערנסט און שכל דיסקוטירט אויף דער קאָנווענשאָן, זיינען, נאָך דעם ווי די קאָנווענשאָן האָט וועגען זיי באַשלאָסען, אַרויסגעשיקט געוואָרען צום רעפערענדום.

אזוי ווי כמעט אלע פּונקטען זיינען געווען נייע שטופּען אין דער געשיכטע פון ארבייטער רינג, גיבען מיר זיי דאָ איבער:

ר ע פ ע ר ע נ ד ו ם.

1. עס זאָל איינגעפיהרט ווערען א צווייטע קלאַס פון אינשורענס פאר פרויען. אין דער צווייטער קלאַס זאָלען בעלאנגען נאָר פרויען, פרויען פון מעמבערס, מיידלעך, און אויך פרויען וועמעס מענער עס בעלאנגען ניט צום ארבייטער רינג, אָבער ארבייטען ניט געגען די אינטערעסען און פּרינציפּען פון ארבייטער רינג. אין דער צווייטער קלאַס זיינען די מעמבערס אינשורט בלויז אין 200 דאָלאר, און קיין קראַנקען אָדער קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט.
2. עס זאָל אַפּאָינטעט ווערען פון דער עקזעקוטיווע צוזאמען מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע אן אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיטע, בעשטעהענד פון 4 מיטגליעדער, 2 פון דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל און 2 פון אַנדערע מעמבערס. די עקזעקוטיווע זאָל ספּענדען פאר דיזער אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיטע

   1) ביז 2 טויזענד דאָלאר דעם יאהר;

   2) ביז 1 טויזענד דאָלאר דעם יאהר.
3. עס זאָל געשאַפען ווערען א ספּעשעל רעזערוו פאָנד

1) יעדער מעמבער זאָל פאר דיזען פאָנד צאָהלען 25 סענט א קוואַרטאל.

2) יעדער מעמבער זאָל פאר דיזען פאָנד צאָהלען 15 סענט א קוואַרטאל.

4. יעדער מעמבער איז בערעכטיגט צו קריגען 50 דאָלאר קאָנסאָמפּשאָן־בענעפיט, אין פאל ער וועט קריגען קאָנסאָמפשאָן, און א פּראָפעסאָר וועט איהר ראטהען צו פאָהרען אין א קאָנטרי ניט ווייט פון זיין וואָהנונגס־פּלאץ. ווען דער מעמבער וועט זיך אין דיזער קאָנטרי ניט קענען קורירען און וועט דאַרפען פאָהרען אין די וועסטערן סטייטס ווי קאָלאָראדאָ, טעקסעס א. ז. וו., אָדער אין יוראָפּ, זאָל דער מעמבער קריגען די אנדערע 50 דאָלאר. ווען א פּראָפעסאָר וועט ראַטהען דעם מעמבער באלד פאָהרען אין די וועסטערן סטייטס, ווי קאָלאָראדאָ, טעקסעס, א. ז. וו. אָדער אין יוראָפּ, זאָל דער מעמבער קריגען 100 דאָלאר קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט.

5. די סאַלערי פאר די אָפיס־אָנגעשטעלטע זאָל זיין 45 דאָלאר א וואָך. פון דעם זאָל דער סעקרעטער קריגען 18 דאָלאר א וואָך, דער בוכקיפּער ביז 20 דאָלאר, און די איבעריגע פאר אן אסיסטענט.

6. די שריפטליכע אַגיטאַציאָן פון ארבייטער רינג זאָל זיין אין די טעגליכע ציימונגען „פאָרווערטס", „אבענד־צייטונג" און מאָנאַטליכען זשורנאל „צוקונפט". די צייטונגען זאָלען קריגען צו 50 דאָלאר אַ יאָהר.

7. אין ניו יאָרק זאָלען נייע ברענטשעס אינסטאָלירט ווערען מיט 25 מיטגלידער אנשטאָט 50.

8. די נעקסטע קאָנווענשאן זאָל זיין קומענדען יאהר

1) אין פילאדעלפיא,

2) אין נואַרק, נ. דזש.

9. צו בעוויליגען פאר דעם מאָיער און העיוואוד דעפענס פאָנד 300 דאָל.

די אלע פונקטען זיינען ביי דעם רעפערענדום אבשטימונג אנגענומען געווארען. די שטאָט, וואו ס'זאָל געהאַלטען ווערען די זיבעטע קאָנווענשאָן, האָט דער רעפערענדום באשטימט, זאָל זיין נואַרק, ניו דזשוירזי.

די מאססאטשוזעטס אפעיר.

איצט איז די צייט זיך אומצוקערען צו דער מאססאטשוזעטס געשיכטע, וואס האט געפיהרט צו דעם „אינדעפענדענט ארבייטער רינג", לייבאר ליעג" און צו א סך אנדערע רעזולטאטען.

מיר האבען אויבען געזעהן, ווי די מאסס. פראגע האט זיך געצויגען זינט דער ארבייטער רינג איז געווארען אן ארדען, ווי אזוי זי האט באאונרוהיגט די פיהרער פון ארבייטער רינג און אז די נ. ע. ק. האט איהר איינגעטיילט א ספעציעלען פלאץ אין איהר רעפארט צו דער 6טער קאנווענשאן.

וואס האט פאסירט אויף דער קאנווענשאן גופא?

אין די פראטאקאלען פון דער 6טער קאנווענשאן (ז. 64-63) לייענען מיר:

אין אנבעטראכט, דאס די פראגע וועגען מאססאטשוזעטס סטייט טשארטער איז פון די הויפט וויכטיגע, אויב ניט די וויכטיגסטע פון דיעזער קאנווענשאן;

אין אנבעטראכט, דאס די גרויסע צאהל דעלעגאטען פון דיזער קאנווענשאן, איז מעהרסטענס פרעמד אין דער טהעארעטישער און פראקטישער זייט פון דיזער פראגע, און

אין אנבעטראכט, אז די צייט פון דיזער קאנווענשאן איז זעהר טהייער,

זוי עס בעשלאסען, דאס די קאנווענשאן זאל גלייך ביי דיזער זיצונג ערוועהלען א קאמיטע פון 9, וועלכע זאל בעשטעהן: 1ער פון דער עקזעקוטיווע און 1 דעלעגאט פון יעדער פערטראטענער סטייט, צוזאמען מיט דעם לאיער פון ארבייטער רינג און מיט די דעלעגאטען פון מאססאטשוזעטס סטייט, צוזאמען די פראגע גרינדליך בעשפרעכען אויסהערענדיג די דעלעגאטען פון מאסס. סטייט, זייערע פלענער און רעקאמענדיישאנס, און אריינברענגען צו דער קאנווענשאן צו דיסקוטירען, ווען עס וועט קומען צו פונקט 6 פון טאגעס־ארדנונג*), ד. ה., אז דער פונקט 6 פון טאגעס־

---

*) דאס איז דער פונקט וועגען מאססאטשוזעטס — ז.

אָרדנונג זאָל פריהער ניט פערהאנדעלט ווערען, בעפאר די קאָמיטע פון 9 וועט בעריכטען.

אַ פאָרשלאג ווערט געמאכט די רעזאָלוציאָן אָנצונעהמען מיט אן אמענדמענט, אז די קאָמיטע זאָל בעשטעהן ניט דוקא פון 1 דעלעגאט פון יעדער סטייט, ווערט אָנגענומען און פאָלגענדע דעלעגאַטען ווערען ערוועהלט אין דער קאָמיטע: פ. לעווין, בר. 1; א. עפשטיין, בר. 1; באקסט, בר. 14; ה. זאק, בר. 20; סמיטה, בר. 3; גאָלדשטיין, בר. 11; דייוויס, בר. 42; סקלארינסקי, בר. 59 און סאוועצקי, בר. 87.

ווייטער (פּראָטאָקאָלען ז. 66) קומט דער באריכט פון דער קאָמיטע.

די קאָמיטע וועגען מאַסס. סטייט רעפּאָרטעט און רעקאָמענדירט, אזוי ווי די געזעצען פון מאַסס. זיינען זעהר שווער אָנצונעהמען פאר דעם אַ. ר., זאָל זיך דער אַ. ר. דאָרט ניט אינקאָרפּאָרירען און די מעמבערס זאָלען בעטראכט ווערען אלס מעמבערס עט לארדזש.

אין דער דעבאַטע בעטהייליגען זיך איניגע דעלעגאטען, און רעדען געגען די רעקאָמענדיישאָן פון מעמבערס עט לארדזש, ווייל דאָ וועט זיין שווער צו קאָנטראָלירען די קראנקען בענעפיט און דעם אַ. ר. קען אויסקומען פיעל צו ליידען דאדורך, זוי בעדויערען דעם פאַל, דאָס מען וועט מוזען פארלירען די מאַסס. סטייט ברענטשעס; מען קען זיך אָבער ניט העלפען.

גענ. מ. לאָנדאָן, אַטוירני פון אַ. ר., איז אנוועזענד, ער גיט אן ערקלעהרונג וועגען די לאגע אין מאַסס. סטייט, און ער ראַטה דער קאָנווענשאָן, מען זאָל די פראַגע ביי דיזער קאָנווענשאָן ניט ענטשיידען און אָבליינען אויף א קורצע צייט.

די מאַסס. סטייט דעלעגאטען ברייננען אריין פאָלגענדען געשריעבענעם פאָרשלאג:

„מיר שטעלען צום אנטראג דאָס די עקזעקוטיווע זאָל זיין אינסטרואירט צו שיקען דעם אטוירני פון אַ. ר. ניט שפּעטער ווי ביז ענדע מאָנאַט מאי 1906 נאָך באָסטאָן, מאַסס. צו קאָנפערירען מיט א לאָיער פון באָסטאָן, צוזאַמען מיט דער סטייט קאָמיטע פון מאַסס. צו פערפערטיגען אַ פאָלשטענדיגען בעריכט פון די מעגליכקייטען צו פערזיכערען דעם אַ. ר. אַ געזעצליכע עקזיסטענץ אין דיעזען סטייט.

אונטערשריבען אלע דעלעגאַטען פון מאַסס. סטייט.

דער פאָרשלאג פון די מאַסס. סטייט דעלעגאטען ווערט איינשטימיג אָנגענומען.

דער פיהרער פון דער מאסס. דעלעגאציע איז געווען ש. יגדל. אין אנפאנג איז ער געווען א מעמבער אין בר. 14 (פראווידענס). שפעטער האט ער אריבערגעמופט קיין באסטאן, ער האט געגרינדעט בר. 31 לארענס (מאסס). דא אויף דער קאנווענשאן איז ער געווען א דעלעגאט פון בר. 55.

יגדל איז געווען אן אקטיווער טוער. מען האט איהם געהאלטען פאר אן אייגענעם מענשען, וואס איז זעהר געטריי דעם ארבייטער רינג. ער האט פארטראטען מאססאטשוזעטס אין דער סטייט קאנטראל קאמיטע. ער איז כסדר געשטאנען אין פארבינדונג מיט'ן גענ. אפיס.

די ערשטע קאנפערענץ מיט די מאסס. ברענטשעס איז געהאלטען געווארען אין דזשון, 1906, אין באסטאן. ב. לילענבלום און ה. גאלדין זיינען געווען די קאמיטע פון דער עקז. צו „הענדלען די קיים" צוזאמען מיט מ. לאנדאן.

ביי דיזער קאנפערענץ איז באשאפען געווארען א מאסס. טשארטער קאמיטע, וועלכע זאל זיך בעראטען מיט לאיערס, אויסזוכען פלענער ווי אזוי דער א. ר. זאל קענען ווערען געזעצליך אין מאסס. סטייט. א צווייטע קאנפערענץ איז געהאלטען געווארען אין באסטאן אין מאנאט אויגוסט פון דעם זעלבען יאהר. ביי דיזער קאנפערענץ איז פון דער עקז. געווען פארטראטען: ה. גאלדין, א. עפשטיין און מ. לאנדאן.

אז דער א. ר. קען ניט ווערען געזעצליך אין מאסס. איז מען געווען זיכער. דאס האט מען געוואוסט, ווען מען איז באקאנט געווארען מיט די נייעשאנאל פראטוירנעל קאנגרעס רייטס. אז דער א. ר. זאל ווען עס איז אננעמען די רייטס, האט קיינער ניט געחלומ'ט.

עס קען זיין, אז אויב מען וואלט ניט געמאכט קיין „אישוס" ווענען מאסס., אזוי ווי מען האט ניט געמאכט קיין „אישוס" ווענען דעם אין אנדערע סטייטס, וואלט גאר ניט געווען. עס קען גרייליך זיין, אז די „אישו" וואלט מיט דער צייט אפגעשטארבען. האט אבער די עקז. אויף דעם ראטה פון דער קאמיטע, גאלדין און עפשטיין, וואס זיינען געווען אויף דער לעצטער קאנפערענץ אין באסטאן, באשלאסען — מען זאל אויפהערען אריינצונעמען נייע מעמבערס אין מאסס. סטייט.

וויינטרויב איז געווארען אינסטרואירט צו לאזען וויסען וועגען דעם באשלוס די ברענטשעס אין מאסס. סטייט. וויינטרויב

האט געהאלטען פון כלל, אז ניט אלע מאל און ניט אלע באשלו־סען פון אן עקזעקוטיווע זיינען קלוג און טאקטיש.

ווינטרויב האט זיך דעריבער ניט געאיילט מיט׳ן לאזען וויסען דעם באשלוס צו די מאסס. ברענטשעס, אז זיי זאלען ניט ארייג־נעמען קיין נייע מעמבערס.

ער איז אבער געווארען שטרענג אויפגעפאדערט פון טשער־מאן פון דער עקז. ביי א מיטינג, אומבאדינגט דאס יא צו טאהן.

ניט ארייננעמען נייע מעמבערס הייסט — לאזען אבשטארבען די ברענטשעס, און שטארבען האט זיך קיינעם ניט געוואלט.

דאס האט געגעבען א שטארקען שטויס צו דער גרינדונג פון אן „אינדעפענדענט אר. רינג אין מאסס."

די מאסס. טשארטער קאמיטע איז געבליבען און זי האט אויס־געארבייט א פלאן פון א באזונדער ארגאניזאציע. אמת, קיין כונה פון א דירעקטער אפאזיציע צום א. ר. איז דערביי ניט געווען.

אין מיטען מאנאט נאוועמבער, 1906, איז צו א מיטינג פון דער עקז. געקומען א קאמיטע פון דער „מאסס. טשארטער קאמי־טע". די קאמיטע איז געווען ש. יגדל און ס. גאלדבערג פון בראק־טאן. זיי האבען פארגעשלאגען א פלאן פון א באזונדערער אר־גאניזאציע פאר די מאסס. ברענטשעס.

„די ברענטשעס ווילען לעבען, ווילען עקזיסטירען, ווילען ארייננעמען נייע מעמבערס — האט די קאמיטע גע׳טענה׳ט — און כדי דאס צו טאהן, מוזען זיי זיך ארגאניזירען אין א באזונדערער ארגאניזאציע".

די קאמיטע האט פארלאנגט 1,000 דאלאר, וואס עס דארף קאסטען צו באשאפען אזא ארגאניזאציע, צוזאמען מיט אן אפיס א. ז. וו., און וויסענדיג, אז די עקז. האט ניט קיין געלד פאר אזא צוועק, האט זי געזאגט, אז די מאסס. מעמבערס וועלען זיין צו־פרידען אראפצולאזען 200 דאלאר פון די אינשורענס, כדי מען זאל קענען אויסצאהלען דעם אונטערשיד פון די איינטריטס־געלד.

צו יענער צייט איז אין מאסס. געווען 9 ברענטשעס מיט אן ערך 245 מעמבערס. פארהייראטע און אומפארהייראטע. ניט רעכענענדיג די פרויען פון די פארהייראטע, אלס ספעציעלע מעמ־בערס, ארום 100 אין צאהל.

די עקזעקוטיווע האט מסכים געווען דערצו מיט דעם תנאי, מען זאל פריהער ברוישיקען א בריעף צו די מעמבערס פון מאסס. און [illegible], [illegible] זיי זייגען צופרידען צו ווערען מעמ־

בערם פון צווייטען קלאס. אויב די מאיאריטעט וועט אננעמען דעם פלאן, וועט מען געבען דער קאמיטע דאס געלד, אדער מען וועט אליין ארגאניזירען א באזונדערע ארגאניזאציע אין מאסס. סטייט, איינארדנען אן אפיס א. ז. וו.

די קאמיטע איז אפילו ניט געווען צופרידען מיט דעם תנאי, זי האט זיך אבער ניט געקענט העלפען.

פון אפיס איז ארויסגעשיקט געווארען א בריעף צו יעדען מעמבער באזונדער, צוזאמען מיט א באלאט.

פון די 245 מעמבערס האבען בלויז 76 געענטפערט. 72 זיינען געווען געגען און בלויז 4 זיינען געווען דערפאר.

אין דער צייט, ווען עס איז אנגעגאנגען דער רעפערענדום און עס האט זיך געפיהלט, אז דער רעזולטאט וועט זיין א פולער צוטרויען צום א. ר., האט די מאסס. קאמיטע אפילו ניט געהאט קיין געדולד אפצואווארטען דעם בעשלוס פון רעפערענדום, און האט ארגאניזירט אן ארבייטער רינג אף מאסס. אינקארפארייטעט. דעם 17טען דעצעמבער 1906 האט זי ארויסגענומען א טשארטער אין ראד איילאנד סטייט מיט 200 דאלאר אינשורענס. סאסייעטיס, וואס צאהלען ניט מעהר ווי 200 דאלאר אינשורענס, פאלען ניט ארונטער אונטער די אינשורענס געזעצען פון מאסס. סטייט.

דער גענעראל אפיס האט זיך דערפון דערוואוסט דעם זעלביגען טאג, ווען דער ראד־איילאנד טשארטער איז ארויסגענומען געווארען. וויינטרויב איז גראדע דעמאלט געווען אין פראווידענס און האט דארטען געטראפען יגדל'ן. יגדל האט איהם דערצעהלט וועגען דעם.

באלד נאך דעם האט זי, די קאמיטע, אריינגעגעבען אן ערקלעהרונג אין „פארווערטס"*) וועגען דעם נייעם א. ר. און האט דערצעהלט, אז ער שטעהט אין די בעסטע באציהונגען מיט דעם א. ר. אין נויארק.

מאנכע א. ר. ברענטשעס האבען זיך אנגעשלאסען אן דעם נייעם א. ר. אוו מאסס. אינק. ענדע אפריל, 1907, האט די נייע ארגאניזאציע געהאלטען איהר ערשטע און גרינדונגס קאנווענשאן.

אויף דעם צוזאמענפאהר זיינען געווען 12 דעלעגאטען־פארטרעטער פון 248 מעמבערס.

*) „פארווערטס" דעם 19טען יאנואר, 1907.

די עקזעקוטיווע, איינזעהענדיג דעם טעות, וואס זי האט געמאכט מיט דעם באשלוס ניט אריינצונעמען נייע מעמבערס, האט געפרופט געהן צוריק. א קאמיטע, ה. גאלדין און א. עפשטיין, איז אין מיטען יאנואר 1907 געפאהרען קיין איסט באסטאן און בראקטאן, און דארטען ביי די מיטינגס האט זי זיך באמיהט אויפקלעהרען די מיטגלידער וועגען דעם א. ר. אף מאסס. אינק.

אין כעס אויף דער געגענערשאפט מצד די נ. ע. ק. צו דער נייער ארגאניזאציע, האט די גרינדונגס קאנווענשאן, אדער די ערשטע קאנווענשאן פון א. ר. אף מאסס. אויף צו להכעיס באשלאסען אריינצונעמען ברענטשעס איבעראל, אפילו אויסער מאססאטשוזעטס.

אויף דער 7טער קאנווענשאן אין נוארק, אין 1907, זיינען געווען פון מאסס. 4 דעלעגאטען:

פון בר. 31 לארענס — טעפער.
" " 33 באסטאן — היימאן.
" " 36 טשעלסי — קארווין.
" " 58 בראקטאן — ס. גאלדבערג.

די 4 דעלעגאטען האבען צו דער קאנווענשאן איבערגעגעבען א צושריפט, אין וועלכען זיי האבען פארלאנגט, אז די קאנווענשאן זאל באלד ערוועהלען א קאמיטע פון 9, וואוהין עס זאלען אריין צוויי דעלעגאטען פון די מאסס. ברענטשעס, און 2 פון דער עקז., און עס זאל ווערען פארהאנדעלט די מאסס. פראגע. די קאנווענשאן האט דעם פארשלאג באוויליגט. אין דער קאמיטע זיינען ערוועהלט געווארען:

ש. בולגאטש — בר. 1; וו. באקסט — בר. 14; ל. ראטהמאן — בר. 1; ל. זאקס — בר. 2; ס. סאוועצקי — בר. 87; מ. רייז — בר. 26; וו. אלטשול — בר. 9; ס. מנקר — בר. 62; מ. רייטשעלסאן — בר. 111.

פון דער עקז. ווערען באשטימט: מ. לילענבלום און ה. גאלדין.
פון די מאסס. דעלעגאטען זיינען געווען אלע 4.

נאך דעם, ווי די קאמיטע האט געהאט איהר מיטינג, אויסגעהערט די עקז. און די מאסס. דעלעגאטען, ברענגט זי אריין א באריכט, אז מען זאל דעם גאנצען ענין איבערגעבען דער עקז. צו פארהאנדלען.

עס איז אוועק א שטיקעל צייט נאך דער קאנווענשאן, אלץ איז, דוכט זיך, געגאנגען רוהיג, שטיל. די עקז. האט גאר ניט גע־

טאָהן, ווייל זי האָט אַלץ געמיינט, אַז דער באַשלוס פון דער נייער אָרגאַניזאַציע צו גרינדען ברענטשעס איבעראַל, איז געווען ניט מעהר ווי אַ „סטראַשונאַק“, פּלוצלונג לאָזט מען וויסען פון וואָ־טערבורי, אַז דער מאַסס. אַ. ר. גערט טאַקע אויף אַן אמת'ן דאָר־טען אָרגאַניזירען אַ ברענטש.

אייניגע מעמבערס, וואָס זיינען פון בר. 26 וואָטערבורי גע־וואָרען ארויסגעשטויסען, האָבען זיך געווענדעט צום דזשענ. אָפּיס, נויאָרק און געבעטען אָרגאַניזירען אַ צווייטען ברענטש. צוליב טאַקטישע אורזאַכען האָט די עקז. זייער פאַרלאַנג אָפּגעזאָגט, האָבען זיי זיך פון כעם געווענדעט קיין באָסטאָן און אין אויגוסט 1907 זיינען זיי אינסטאַלירט געוואָרען אַלס בר. 12 פון אַ. ר. אָף מאַס.

דאָס האָט אויפגערודערט דאָס שטילע וואַסער. די לאָיאַלע מעמ־בערס פון אַ. ר. אין מאַסס., ספּעציעל פון בראָקטאָן, זיינען ארויס אין אַן אָפענער אָפּאָזיציע קעגען דער נייער אָרגאַניזאַציע. צו יע־נער צייט האָבען זיך די מעהרסטע ברענטשעס פון אַ. ר., וואָס האָ־בען זיך געפונען אין מאַסס. סטייט, שוין געהאַט אויפגעלעזט. די מעמבערס זיינען געוואָרען מעמבערס עט לאַרדזש. כדי די מאַססאַטשוזעטסער זאָלען וויסען, וואָס עס טהוט זיך אין נויאָרק, האָבען זיי בכיון איבערגעלאָזען אין נאָמען 3 ברענטשעס, די בר. 31, 33 און 61, וואָס האָבען פאַקטיש באַלאַנגט צום אַ. ר. אָף מאַסס. אינק.

די בראָקטאָנער מעמבערס עט לאַרדזש האָבען פאַרלאַנגט פון געג. אָפּיס אין נויאָרק, מען זאָל זיי צוריק אינסטאַלירען אַלס ברענטש. צווישען די איבערגעגעבענע און לאָיאַלע מעמבערס אין בראָקטאָן זיינען געווען מ. וואָלפּערט, ס. גאָלדבערג און טאַרלאָוו.

זייער פאַרלאַנג איז באַווילינגט געוואָרען און ה. גאָלדין, צו־זאַמען מיט וויליאַם באַקסט פון פּראָווידענס, האָבען דעם 9טען דעצעמבער 1907 אינסטאַלירט אין בראָקטאָן ברענטש 171. באַלד דערנאָך, דעם 6טען יאַנואַר 1908, איז געוואָרען אינסטאַלירט דער ברענטש 177 אין וואָוסטער, און אין אַפּריל, דעם 13טען, 1908, דער בר. 189 אין בראָקטאָן.

די צוויי ברענטשעס, 171 און 177, האָבען גענומען ענערגיש באַקעמפען דעם „אַ. ר. אָף מאַסס., אינק.“ די פון פריהער איבער־געלאָזענע 3 ברענטשעס פון אַ. ר., וועלכע זיינען פאַקטיש געווען ברענטשעס פון דער מאַסס. אָרגאַניזאַציע: די ברענטשעס 31, 33 און 61, זיינען ארויס מיט אַן אַפּיעל צו די ביידע ארבייטער רינגס,

אז עס זאל ווערען געהאלטען א קאנפערענץ, וואס זאל פיהרען צו אן אויסגלייך.

ביי דער 8טער קאנווענשאן אין פילאדעלפיע איז ב. פייגענ־בוים געווען א פראקסי דעלעגאט פון בר. 33 באסטאן, אבער ער האט קיין אנטהייל אין די פערהאנדלונגען פון קאנווענשאן ניט גענומען.

עס זיינען געווען צוויי דעלעגאטען פון לאיאלען בר. 171, בראקטאן, מ. וואלפערט און ס. גאלדבערג.

אויף דער קאנווענשאן איז ערהאלטען געווארען א צושריפט פון א. ר. אף מאסס. אינק., אין וועלכען ער לאזט וויסען, אז ער האט אנגענומען די רעקאמענדיישאן פון די ברענטשעס 31, 33 און 61. ער איז מסכים צו שיקען א קאמיטע, דער א. ר. זאל אויך שיקען א קאמיטע און ביידע קאמיטעס זאלען זיך דורכריידען.

די קאנווענשאן בעשליסט איבערצוגעבען דער עקז. צו ער־וועהלען אזא קאמיטע*).

נאך לאנגע פערהאנדלונגען דורך בריעף וועגען פלאץ, וואו די קאנפערענץ זאל געהאלטען ווערען, ווייל די עקזעקוטיווע האט פון אנפאנג ניט געוואלט פאהרען קיין באסטאן און די מאסס. דע־לעגאטען האבען ניט געוואלט קומען קיין נויארק, איז בעשטימט געווארען, אז דער קאנפערענץ זאל ווערען געהאלטען דעם 12טען און 13טען סעפטעמבער, 1908, אין נ י ו ב ר י ט י י ן, ק א נ., ווייל צו יענער צייט האט דער מאסס. א. ר. שוין געהאט אויך א ברענטש אין ניו בריטיין.

עס איז אפגעמאכט געווארען, אז יעדער צד זאל ביי דער קאנ־פערענץ זיין פארטראטען דורך 5 דעלעגאטען, א חוץ דעם סעקרע־טער און ליגעל אדווייזער.

די עקז. האט באשטימט די פאלגענדע 5 דעלעגאטען: א. עפ־שטיין, ה. גאלדין, י. וויינבערג, י. אנאפאל, ב. שפינראד. א חוץ זיי אויך י. ווייגטרויב און מ. לאנדאן.

די קאנפערענץ איז געהאלטען געווארען אפען פאר'ן עולם. ד. ה. פאר די מעמבערס פון ביידע צדדים.

---

*) זעה פראטאקאלען 8טע קאנווענשאן, זייט 110. בכלל געפינט מען זעהר ווייניג וועגען מאסס. סטייט, סיי אין די בעריכטען פון דער עקז., סיי אין די פראטאקאלען פון קאנווענשאן. צוליב טאקטישע אורזא־כען האט מען געזעהן וואס ווייניגער צו שרייבען און וואס ווייניגער צו רעפארטען, ביז אנפאנג אקטאבער, 1908.

סעקרעטערען פון קאָנפערענץ זיינען באַשטימט געוואָרען: וויינטרויב און יגדל.

ביידע צדדים האָבען אָנגעפאַנגען צו האַלטען רעדעס. דער פארטרעטער פון בר. 31, איינער פון די ברענטשעס, אויף וועמענס איניציאַטיווע די קאָנפערענץ איז צוזאַמענגערופען געוואָרען, האָט געזעהן, אַז פון דעם רעדען וועט גאָר ניט אַרויסקומען, האָט דער־מאָלט פאָרגעשלאָגען, די ביידע צדדים זאָלען זיך פּריוואַט דורכ־רעדען און אריינברענגען געשריבענע פאָרשלאָגען.

נאָך דעם, ווי מען האָט זיך בעראַטהען, וואָס צו טאָהן און ווע־לענדיג אויסמיידען ווייטערדיגע סכסוכים, האָט די אַ. ר. דעלעגאַ־ציע אָנגענומען א רעזאָלוציע, וועלכע זי האָט צוגעשטעלט צו דער נעקסטער עפענטליכער זיצונג.

„אין אנבעטראכט, אז אין מאַסס. סטייט איז אין קראַפט א געזעץ, דאָס די אַסעסמענטס פון פראטווירנאל אָר־דענס דאַרפען זיין אויפ׳ן באַזיס פון „ניישאָנאל פראַטווירנאל קאָנגרעס טייבעל אָף מאָרטאַליטי“, אז צוליב דיזען געזעץ איז אונמעגליך פאר דעם אַ. ר. צו עקזיסטירען אין מאַסס. געזעצליך, אז די מעמבערס פון מאסס. סטייט זיינען געווען געצוואונגען צו אינקאָרפּאָרירען זיך אלס בעזונדער אָרדען אין מאַסס. סטייט, כדי זיי זאָלען עקזיסטירען געזעצליך, ווי עס האָבען ערקלעהרט די פער־טרעטער פון אַ. ר. אָף מאָסס., אינק.

„אין אנבעטראכט, אז דער אַ. ר. האָפּט אין גיכען אָנצו־נעמען די „ניישאָנאל פראַטווירנאל קאָנגרעס רייטס*).

„אין אַנבעטראַכט, אַז אין די סטייטס ווערמאָנט, ניו־העמפּשיר און מעין האָט נאָך דער א. ר. ניט אויסגעגעבען קיין געלד פאר אָרגאַניזאַציאָן, און דאָרטען איז דער אַ. ר. ניט קיין אַסעט,

---

*) צו דיזער צייט איז שוין וויינטרויב געווען גוט בעקאנט מיט דעם „נּיישאָנאל פּראטערנאל קאָנגרעס רייטס טייבעל אָף מאָרטאַליטי“, און ער האָט איינגעזעהן, אז דאָס איז ניט סתם אַזוי א קאַפּריז פון מאסס. סטייט, אז דאָס איז נאָר א לעבענס־פראַגע פאר אלע אָרדענס. ער האָט דאַן אָנגעפאנגען צו פיהרען אן אַגיטאַציע פאר די רייטס. געשריבען אַרטיקלען אין „פאָרווערטס“, „צוקונפט“, און אין די יעהרליכע רעפּאָרטס צו די קאָנווענשאָנס א. ז. וו., אז די נ. פ. ק. רייטס וועלען ווערען אָנגענומען אין אַ. ר.

„זאָל דער אַ. ר. אָף מאסס., אינק., זיך בעגרענעצען מיט
זיין טהעטיגקייט אין דיזע סטייטס, ביז וואנען דער אַ. ר. וועט
ווערען געזעצליך אין מאסס. סטייט.“

דאָס איז די מאסס. דעלעגאַטען אָבער געווען ווייניג, זיי האָבען פארלאַנגט, אַז דער אַ. ר. זאָל זיך צוריק ציהען פון טהעטיגקייט אין אַ ל ע סטייטס פון ניו־ענגלאַנד, איינגעשלאָסען קאָנעקטיקוט און ראָוד איילאַנד און איבערגעבען „דעם אַ. ר. אָף מאסס., אינק.“ אלע ברענטשעס און מעמבערס.

דער פארלאַנג איז געווען א חוצפה׳דיגער, און ווען די נויאָרקער דעלעגאַציע האָט געענטפערט, אַז זי קען דאָס אפילו ניט באַטראַכטען, האָט דאַן געבעטען דאָס וואָרט י. גאָלדשטיין, דער איצטיגער אָרגאַנייזער פון די בעקערס אין נויארק, וועלכער האָט דאַן געוואוינט אין באָסטאָן. (ער איז געקומען מיט די מאססאטשוזעטסער, כדי צו אַדרעסירען א פארזאמלונג, וואָס דער מאסס. ברענטש האָט דארטען אראַנזשירט).

ווען גאָלדשטיין האָט געבעטען דאָס וואָרט, האָבען אלע געמיינט, אַז ער וויל עפּעס פאָרלעגען, אַלס אַ זייטיגער, אונפּאַרטייאישע פּערזאָן. ער האָט אָבער געמאַכט אויף די נויאָרקער אַ שטאַרקע אַטאַקע. די נויאָרקער האָבען דעמאָלט איינגעזעהן, אַז דאָס בעסטע, וואָס מען קען טהאָן, איז צוריקצוציהען זיך און אָפּברעכען די קאָנפערענץ. דאָס האָט מען געטהאָן.

די נויאָרקער דעלעגאַציע האָט וועגען קאָנפערענץ געגעבען אַן ערקלעהרונג אין „פאָרווערטס“; די מאססאטשוזעטסער האָבען געענטפערט מיט אַן ערקלעהרונג אויף אַ גאַנצער זייט. די נויאָרקער האָבען זיי צוריק געענטפערט אויך אויף אַ פולע זייט*).

די נ. ע. ק. האָט דאַן בעשלאָסען אָנצופיהרען אַן אַקטיווען קאַמף געגען דעם מאסס. אַ. ר.

די מלחמה סטראַטעגיק פון דער נ. ע. ק., איז געווען, אָנצופאַנגען אַ קאַמף אין פיינד׳ס טעריטאָריע, און אין דער זעלבער צייט באַפעסטיגען די פּאָזיציע פון אַ. ר. ביים גרענעץ פון מאסס. סטייט. אַלס אָנפיהרער פון קאַמף, האָט מען אריינגעשיקט אַ. עפּשטיין אין מאסס. סטייט. די העדקוואַרטערס זיינען געווען אין

*) זעה „פאָרווערטס“ סעפּטעמבער 14, אָקטאָבער 2, נאָוועמבער 9, און נאָוועמבער 19, 1908. אין דער זעלבער צייט זיינען געווען גרויסע אַדווערטייזמענטס פון ביידע צדדים אין „פאָרווערטס“.

פראווידענס. עפשטיינען האבען געהאלפען וויליאם באקסט, וועל־כער האט דאן געוואהנט אין פראווידענס. מ. וואלפערט, ס. גאלד־בערג און טארלאוו פון בראקטאן, פיינזילווער פון הארטפארד, פעלדמאן פון ספרינגפילד און נאך איינינע פון און ארום באסטאן. זיי אלע האבען זיך אריינגעווארפען אין קאמף.

עס איז גערופען געווארען א קאנפערענץ פון אלע ברענטשעס פון די ניו־ענגלאנד סטייטס. די קאנפערענץ איז געהאלטען גע־ווארען אין הארטפארד דעם 29טען נאוועמבער, 1908. דער צוועק פון קאנפערענץ איז געווען צו באפעסטיגען די פאזיציעס אין ניו ענגלאנד סטייט.

עס זיינען באלד ארגאניזירט און אינסטאלירט געווארען ברענטשעס, אין ספרינגפיעלד, בר. 237, טשעלסיע בר. 241, אטעל־בערא בר. 249.

די אלע 3 ברענטשעס זיינען אינסטאלירט געווארען אין די מאנאטען נאוועמבער און דעצעמבער, 1908.

כדי די מאסס. ברענטשעס זאלען האבען א געזעצליכען אנ־האלט, האט דער דזשענעראל אפיס ארויסגענומען א טשארטער אין ראוד איילאנד, אומגעפעהר אזא סארט טשארטער, וואס די אפגע־שפאלטענע פון מאסס. האבען געקראגען.

ענדע 1908 זיינען שוין ווידער געווען אין מאסס. סטייט 9 ברענטש פון א. ר. מיט 343 מעמבערס, איינגעשלאסען די 3 ברענטשעס 31, 33 און 61.

דעם 2טען דעצעמבער, 1908, איז אין „פארווערטס" (אבטיי־לונג „אונזער פאסט") געווען געדרוקט א פראטעסט פון די ברענ־טשעס 31, 33 און 61 געגען נויארק, ווארום די נ. ע. ק. ארגאני־זירט ברענטשעס אין מאסס. סטייט (נויארק האט געוואוסט, אז אונטער די 3 ברענטשעס בעהאלט זיך דער מאסס. א. ר.).

דעם 4טען דעצעמבער שלאגט פאר דער „פארווערטס" אין אן עדיטאריעל א נייע קאנפערענץ מיט אונפארטייאישע פארמיטלער.

דעם 10טען דעצעמבער איז אין „פארווערטס" אבגעדרוקט א רעזאלוציע פון בר. 110 סאוט פראווידענס, וועלכע רעקאמענדירט אנצונעמען די עצה פון „פארווערטס" וועגען א קאנפערענץ, און לעגט פאר, אז די פארמיטלער זאלען זיין פארטרעטער פון די אר־בייטער און סאציאליסטישע צייטונגען.

דעם 17טען דעצעמבער קומט ווידער א פארשלאג אין „פאר־

ווערטס" פאַר אַ קאָנפערענץ און עס ווערט דעריבער געמאָלדען אַז די „פאָרווערטס" פאַרטרעטער וועלען זיין, מ. לינט און א. העלד.

דער מאסס. א. ר. ענטפערט אין אַ בריעף דעם „פאָרווערטס" וואו ער לאָזט וויסען, אַז ער נעמט אָן דעם פאָרשלאַג וועגען אַ קאָנ־פערענץ. ער שטעלט אָבער אַ באַדינג, אַז אויסער פאַרטרעטער פון „פאָרווערטס", „פרייע ארבייטער שטימע" און „ארבייטער" זאָלען אויך זיין פאַרטרעטער פון דער „ווארהייט"*).

דער „פאָרווערטס" האָט איבערגעגעבען דעם בריף אין דזשע־נעראַל אָפיס פון ארבייטער רינג. דער אָפיס האָט דעם 21טען דע־צעמבער געענטפערט דורכ'ן „פאָרווערטס", אַז די נ. ע. ק. איז מסכים אויף אַלע באַדינגונגען פון די מאססאַטשוזעטסער, איז אָבער געגען זייער פאָדערונג, די „ווארהייט" זאָל זיין פאַרטראָטען אויף דער קאָנפערענץ.

דעם 1טען יאַנואַר, 1909, האָט דער אינד. א. ר. געשטעלט אין „פאָרווערטס" פאָלגענדע באַדינגונגען:

1) די קאָנפערענץ זאָל זיין אָפען פאַר „דאָס פובליקום", און נאָר ביי וויכטיגע געזעץ פראַגען זאָלען געהאַלטען ווערען עקז. סעשאָנס.

2) די רעפּאָרטס און רעקאָרדס פון קאָנפערענץ זאָלען צוגע־פערטיגט ווערען פוןביידע סעקרעטערען, י. וויינטרויב און ש. יגדל, בעפאָר זיי ווערען געשיקט צו דער פרעסע.

3) בנוגע דער פאַרטרעטונג פון דער פרעסע, נעמט ער קיין אַנטהייל, ד. ה., איהם אַרט ניט, וועלכע צייטונגען עס זאָלען ווע־רען איינגעלאַדען.

4) די קאָנפערענץ זאָל געהאַלטען ווערען דעם 9טען און 10טען יאַנואַר, 1909, אין באָסטאָן.

דאַרויף האָט דער ניויאָרקער אָפיס געענטפערט דורך דעם „פאָרווערטס" אין אַ פּאָר טעג אַרום. (די פאַרהאַנדלונגען האָבען זיך געפיהרט דורך דעם „פאָרווערטס").

„1) מיר נעמען אָן פונקט 1 מיט דער אויסבעסערונג, אַז פאַר דער ערשטער סעשאָן זאָלען ביידע לאָיערס, ביידע סעקרעטערע און

*) צו יענער צייט איז אָנגעפיהרט געוואָרען אַ הייסער קאַמף געגען מילער'ס „ווארהייט". אין „פאָרווערטס" האָבען זיך כסדר געדרוקט רעזאָ־לוציעס געגען דער „ווארהייט". דער אַגענט פון דער „ווארהייט" אין ביימאַן איז געווען אַן אַקטיווער מיטגליד אין אינד. א. ר.

די פארטרעטער פון די צייטונגען, האבען אן עקזעקוטיוו סעשאן אויסצוארבייטען א טאגעס־ארדנונג".

(פריהער האט די נ. ע. ק. פארלאנגט, אלע זיצונגען זאלען זיין פארמאכט פאר דעם פובליקום, ווייל זי האט געוואלט פארהאנדלען און ניט פיהרען קיין אגיטאציע. די פארטרעטער פון מאסס. האבען געוואלט, אז די פארהאנדלונגען זאלען זיין אפען פאר'ן עולם. האט די עקז. איינגעשטימט, נאר כדי עס זאל עפעס געטאהן ווערען, האט זי געשטעלט די באדינגונג וועגען דער ערשטער זיצונג).

וועגען די פארטרעטער פון דער פרעסע, האט די נ. ע. ק. פארלאנגט, אז די פארטרעטער פון „פארווערטס", „פרייע ארב. שטימע" און „ארבייטער" זאלען פוןביידע צדדים אנערקענט ווערען אלס אפיציעלע דעלעגאטען מיט בעראטהונגס רעכט.

די נויארקער זיינען געווען איינפערשטאנען מיט פונקט 2 און וועגען דער צייט, ווען דער קאנפערענץ זאל געהאלטען ווערען.

צו דער זעלבער צייט האט נויארק פארגעזעצט די ארבייט אין מאסס. סטייט.

דעם 27טען דעצעמבער, 1908, איז אין טשעלסיע געהאלטען געווארען די סטייט קאנפערענץ פון די ס. פ. ברענטשעס אין מאסס. סטייט. די מלחמה צווישען ביידע ארבייטער רינגס האט פארנומען פיעל צייט אויף דער קאנפערענץ. א רעזאלוציע איז אנגענומען געווארען צו פראטעסטירען געגען מאסס. א. ר. פאר'ן פארלאנג, אז די „ווארהייט" זאל זיין פארטראטען אויף דער קאנפערענץ. (זעה „פארווערטס", יאנואר, 7טען, 1909).

דעם זעלבינגען טאג, יאנ. 7, ענטפערט דער אינד. א. ר. דורך דעם „פארווערטס", אז ער נעמט אן דעם פארשלאג, אז ביידע צדדים זאלען אנערקענען אפיציעל די פארטרעטער פון „פארווערטס", „פ. א. ש." און „ארבייטער". (רעדאקטאר פון „ארבייטער" איז געווען י. שלאסבערג), אבער ער איז געגען, אז זיי זאלען האבען בעראטונגס־רעכט. זיי פארלאנגען אויך, אז אלע זיצונגען, אויך די ערשטע, זאלען זיין אפען פאר דעם פובליקום.

אזוי ווי צייט איז געווען וויינינג ביז דער קאנפערענץ האט געזאלט געהאלטען ווערען, האט ער פארלאנגט, מען זאל ענטפערען טעלעגראפיש, אויב מען זאל מאכען די נויטיגע ארראנדזשמענטס.

די נ .ע. ק. האט גערעכענט, אז אזוי ווי די פארטרעטער פון דער פרעסע וועלען זיין אנוועזענד, וועלען זיי שוין במילא קריגען

באַראַטהונגס־רעכט, און זי האָט באַשלאָסען צו לאָזען וויסען טעלעגראַפיש, מען זאָל מאַכען די נייטיגע אַראַנדזשמענטס.

אַז מען האָט וועגען דעם געלאָזט וויסען יאַנאָווסקי'ן פון דער „פ. אַ. ש." און די פאַרטרעטער פון „פאָרווערטס", האָבען זיי זיך אָבגעזאָגט צו פאָהרען צום קאָנפערענץ, אָהן אַ באַשטימטער באַראַטהונגס־רעכט. עס ווערט באַשלאָסען, וויינטרויב זאָל פאָהרען קיין באָסטאָן איבערגעבען דאָרטען, אַז דער „פאָרווערטס" און „די פ. אַ. ש." זאָגען זיך אָפּ אַנטהייל צו נעמען אין קאָנפערענץ, אויב זיי וועלען איינשטימען, אַז די פרעסע פאַרטרעטער זאָלען האָבען באַראַטהונגס־רעכט, זאָל וויינטרויב טעלעפאָנירען, דאַן וועט מען קומען צו דער קאָנפערענץ.

וויינטרויב איז געקומען קיין באָסטאָן אין אָפּיס פון איינד. אַ. ר. און האָט דאָרטען איבערגעגעבען דעם צוועק פון זיין מיסיאָן. ער האָט פאַרלאַנגט אַ געשריבענעם ענטפער. מען האָט איהם געהייסען קומען שפּעטער נאָך דעם. דער ענטפער איז געווען, אַז די צייטונגס פאַרטרעטער קענען ביי דער ערעפענונג פון קאָנפערענץ רעדען וויפיעל זיי ווילען, אָבער אין די וויטערדיגע פאַרהאַנדלונגען קענען זיי ניט נעמען קיין אַנטהייל. פון די עקז. זיצונגען זיינען זיי אויסגעשלאָסען.

וויינטרויב האָט זייער בעשלוס טעלעפאָנירט קיין נויארק. די קאָנפערענץ איז ניט געהאַלטען געוואָרען.

די עקז. פון איינד. אַ. ר. האָט וויינטרויב'ן געבעטען, ער זאָל קומען אין האָל, וואו די קאָנפערענץ איז געווען באַשטימט, צו געבען אַן ערקלעהרונג דעם געקומענעם עולם, ווארום די קאָנפערענץ קען ניט היינט אָבגעהאַלטען ווערען.

אין „פאָרווערטס" פון 12טען יאַנואַר, האָט די נ. ע. ק. געגעבען אַן אָפיציעלע ערקלעהרונג.

אין זעלביגען נומער, וואו עס איז געווען די ערקלעהרונג, מאַכט דער „פאָרווערטס" ווידער אַ פאָרשלאָג אין אַ עדיטאָריעל, אַז אַ קאָנפערענץ זאָל דאָך געהאַלטען ווערען אָהן צייטונגס פאַרטרעטער, נאָר אַזוי מיט אונפּאַרטייאישע פאָרמיטלער.

די נ. ע. ק. נעמט אָן דעם פאָרשלאָג מיט פאָלגענדע באַדינגונגען:

1) צו דער קאָנפערענץ זאָלען ווערען איינגעלאַדען צו צוויי פערזאָן פון יעדען צד, אָבער ניט אַלס ארביטרייטאָרס, וועמענס ענטשיידונג עס זאָל בינדענד, נאָר אַלס פאָרמיטלער אין די פאַרהאַנדלונגען.

2) די פארמיטלער זאלען האבען באראטהונגס־רעכט און א רעכט אנטהייל צו נעמען אין אלע פארהאנדלונגען, אפילו אין די עקזעקוטיוו סעשאנס.

3) די קאנפערענץ זאל געהאלטען ווערען אין באסטאן דעם 23טען און 24טען יאנואר.

דעם 19טען יאנואר ענטפערט דער אינד. א. ר. דורך דעם „פארווערטס", אז ער נעמט אן, ער וויל נאר אן אנדער צייט. די נ. ע. ק. באשטעהט אויף דעם דייט.

די נ. ע. ק. האט פון איהר זייט בעשטימט אלס איהרע פער־מיטלער: מ. לינט און מ. יאפע (פון פארווערטס). יאפע האט ניט געקענט פאהרען, איז אויף זיין פלאץ בעשטימט געווארען ל. ראזענצווייג.

דער אינד. א. ר. בעשטימט אלס זיינע פערמיטלער: יצחק אייזיק הורוויץ און דר. קאספע. (זעה „פארווערטס", יאנואר 21טען).

דעם 23טען יאנואר ווערט סוף כל סוף געהאלטען די קאנפע־רענץ אין „פיין מעמאריאל האל", באסטאן.

פון ארבייטער רינג זיינען פארטראטען: י. וויינבערג, א. עפשטיין, ה. גאלדין, ס. סאוועצקי, ב. שפינראד. מ. לאנדאן, י. וויינטרויב, און מ. לינט און ל. ראזענצווייג, פארמיטלער.

פון אינד. א. ר.: ס. ווילקאן, א. באראן, דר. קאניקאוו, מ. איילעניקאף, ל. הייסען, ל. לעווין, ש. יגדל, און דר. קאספע און יצחק אייזיק הורוויץ, פארמיטלער.

אויף דער ערשטער זיצונג ווערט ס. ווילקאן בעשטימט אלס טשערמאן און י. וויינטרויב אלס סעקרעטער.

עס ווערט באשלאסען, אז וויינטרויב, יגדל,ביידע ליגעל אד־וויזערס און די 4 פארמיטלער זאלען אויסארבייטען א טאגעס־ארדנונג".

פאלגענדער טאגעס־ארדנונג ווערט פארגעלעגט:

1) איז עס בכלל ווינשענסווערטה זיך צו פאראייניגען?

2) מיטלען און מעטהאדען פון א פאלשטענדיגער פאראייני־גונג.

3) מיטלען און מעטהאדען פון אן אפמאך.

4) הוצאות פון דער קאנפערענץ.

דער ערשטער פונקט זאל ווערען דיסקוטירט אין דער עפענט־ליכקייט, די אנדערע צוויי ביי עקזעקוטיוו סעשאנס.

וועגען דעם ערשטען פונקט (אויב עס איז ווינשענסווערט זיך צו פאראייניגען) רעדען י. וויינבערג און א. עפשטיין, דר. קאני־קאוו און ס. ווילקאן.

זעלבסטפארשטענדליך ריידען אלע 4 וועגען דער וויכטיגקייט פון פאראייניגונג.

„דאס פובליקום", ד. ה. די מעמבערס פון א. ר., איז געווען צוטהיילט אין „אינדעפענדענטניקעס" און „לאיאלע" א. ר. מעמ־בערס. זיי זיינען געקומען פון בראקטאן, וואוסטער און אנדערע פלעצער.

דערמיט האט זיך געענדיגט די ערשטע עפענטליכע זיצונג.

די צווייטע און דריטע זיצונגען זיינען געווען עקזעקוטיוו „סעשאנס" אין אדאמס האטעל.

וועגען מיטלען און מעטהאדען פון א פאלשטענדיגער פאראיי־ניגונג האט אפילו קיין רייד ניט געקענט זיין, ווייל אן ארגאנישע פאראייניגונג איז געווען אונמעגליך. ספעציעל ווען דער צווייטער צד האט ניט געוואלט. פונדעסטוועגען האט די נ. ע. ק. ביי דער עקז. סעשאן פארגעלעגט א פלאן, אויב ניט פון קיין פאלשטענדי־גער פאראייניגונג, טא כאטש פון א נאהענטער פארבינדונג.

אט וואס די נ. ע. ק. האט פארגעשלאגען:

1) כדי צופרידענצושטעלען דעם מאסס. געזעץ, זאל אנגע־האלטען ווערען אן ארגאניזאציע אויף דעם באזיס פון פראטווירנאל רייטס.

2) דער ארדען זאל פארוואלטעט ווערען פון צוויי קערפער־שאפטען: א נייאשנאל באארד אף דירעקטארס און א סטייט קא־מיטע.

3) אין דער נייאשנאל באארד זאל א מאיאריטעט זיין פון נויארק, די סטייט קאמיטע זאל זיין פון מאסס. סטייט, ערוועהלט ביי די מעמבערס פון סטייט.

4) אויפהאלטען אן אפיס אין באסטאן מיט א סעקרעטער, וועלכער זאל ערוועהלט ווערען פון די מאסס. ברענטשעס.

5) די געלד פון די מאסס. מעמבערס זאלען ווערען אינוועס־טעד אין מאסס. סטייט באנדס און דעפאנירט אין באסטאן באנקס.

6) דער א. ר. זאל אויפהאלטען א ספעציעלען פאנד פאר טראנספערס פון איין ארדען צום צווייטען.

7) פאנדס, וועלכע ווערען ניט קאנטראלירט פון אינשורענס קאמישאנער פון מאסס. סטייט, צ. ב. ש., סאניטאריום פאנד, זאל זיין אונטער דער אויפזיכט פון ניו יארק.

די מאסס. דעלעגאטען זיינען ניט צופרידען מיט דעם פאר־שלאג, ווייל די טעריטאריע אין וועלכער זיי ווערען באשרענקט, מאסס. איז צו קליין פאר זייער טהעטיגקייט. א חוץ דעם ווילען זיי ניט קיין נויארקער מאיאריטעט אין דער נייש־אנאל באארד אף דירעקטארס.

די נויארקער ליגען פאר, אז אין מאסס. און אין אנדערע סטייטס, וואו עס עקזיסטירען די זעלבע געזעצען וועגען פראטויר־נאל רייטס, (דעמאלט זיינען געווען אז ערך 13 סטייטס אזעלכע), זאל דער „אינד. א. ר." אויסברייטען זיין טעטיגקייט.

אויף דער נעקסטער עפענטליכער זיצונג, לייגט לאנדאן פאר דעם ערשטען פלאן. ס. ווילקאן רעדט דאגעגען. די נ. ע. ק. לייגט פאר דעם צווייטען פלאן, נאר מיט דעם באדינג, אז די ברענטשעס פון ביידע א. ר. אין דיזע סטייטס זאלען בלייבען עקזיסטירען, און דיזער אגרימענט זאל בלייבען אין קראפט, ביז דער א. ר. וועט אנ־נעמען פראטוירנאל רייטס און ווערען געזעצליך אין מאסס. סטייט.

די מאסס. דעלעגאציע פאדערט אבער, אז די ברענטשעס פון א. ר. אין מאסס. זאלען ווערען אויפגעלעזט און די מעמבערס זא־לען בלייבען מעמבערס עט לארדזש.

עס ווערט ווידער געהאלטען אז עקז. סעשאן. די פארמיטלער לעגען פאר אייניגע פונקטען.

עס איז שפעט און עס ווערט באשלאסען פארצווזעצען די קאנ־פערענץ אין נויארק, אין צוויי וואכען ארום*).

די פארזעצונג פון קאנפערענץ איז פארגעקומען דעם 6טען און 7טען פעברואר, אין א האל אין הויסטאן סטריט אין נויארק. די קאנפערענץ ווערט אין גאנצען אבגעהאלטען אונטער פארמאכטע טירען.

נאך לאנגע דעבאטען, וואס האבען זיך געצויגען צוויי טעג, ווערט ענדליך אנגענומען פאלגענדער אגרימענט פון א פארשטענד־ניס.

1) די ברענטשעס פון נויארקער א. ר. אין מאסס. פארבליי־בען. זיי האבען אבער קיין רעכט ניט אריינצונעמען נייע מעמבערס

*) זעה וועגען די פערהאנדלונגען פון דיזען קאנפערענץ אין „פאר־ווערטס" פון דעם 25טען יאנואר, 1909.

אדער גרינדען נייע ברענטשעס. אויב א ברענטש וועט זיך אויפ־לעזען, קען ער נים רעארגאניזירט ווערען.

2) קאנעקטיקוט און ראוד איילאנד סטייטס זיינען פריי פאר ביידע ארבייטער רינגס.

3) יעדער ארבייטער רינג קען שיקען פראטוירנאל דעלעגא־טען צו דער קאנווענשאן פון צווייטען א. ר.

4) א געמיינשאפטליכער אדווייזערי באארד זאל ארגאני־זירט ווערען מיט א גלייכער צאהל פארשטעהער. דיזער באארד זאל אויסגלייכען סכסוכים צווישען די צוויי ארבייטער רינגס.

5) דער אגרימענט זאל אנהאלטען נים וויינינער און נים מעהר ווי 5 יאהר, ביז דער ניו יארקער א. ר. וועט איינפיהרען פרא־טוירנאל רייטס.

דער אגרימענט מוז באשטעטיגט ווערען דורך א רעפערענדום וואוט פון ביידע אר. רינגס, אין א משך פון נים וויינינער ווי 30, און נים מעהר ווי 45 טעג.

עס ווערט אויך פארהאנדעלט וועגען די הוצאות, וואס די אלע קאנפערענצען האבען אבגעקאסט.

וועגען די הוצאות האט מען אין באסטאן נים פארהאנדעלט. די פראגע איז געווארען אבגעלייגט ביז דער נויארקער קאנפערענץ. די אלע דריי קאנפערענצען (ניו־בריטיין, באסטאן און נויארק) האבען געקאסט א סך הכל פון 855 דאלאר און 5 סענט.

דעם א. ר. האט געקאסט — — — $457.14

דער מאסס. אינדעפענדענט א. ר. — 397.91

סך הכל — $855.05

די מאסס. דעלעגאטען האבען פארלאנגט, אז די אלע הוצאות זאלען געדעקט ווערען פער קאפיטא, פראפארציאנעל לויט דער צאהל מעמבערס פון ביידע ארבייטער רינגס. זיי האבען גע־טענה'ט, אז זיי איז שווער צו צאהלען א גאנצע העלפט.

דאס האט געהייסען, אז דער א. ר. דארף צאהלען כמעט אלע אויסגאבען. דער אורטייל פון די פארמיטלער איז אויך געווען אז, „אלע עקספענסעס פון די לאיער בילס פון די דריי אפגעהאלטענע קאנפערענצען, זאלען צוואארפען ווערען פער קאפיטא אויף די מעמבערס פון ביידע ארדענס".

די נויארקער האבען זיך אונטערגעווארפען דעם באשלוס.

דער אבמאך איז געשריבען געווארען פון יצחק אייזיק הורוויץ און ביידע צדדים האבען זיך אונטערגעשריבען.

איינינע פון דעם ארבייטער רינגס קאמיטע־לייט זיינען גע־
ווען ג ע ג ע ן דעם אפמאך, אנדערע זיינען געווען נייטראל.
פ א ר דעם אפמאך זיינען שטארק געווען מ. לאנדאו, ס. סא־
וועצקי און י. וויינטרויב.

לאנדאנ׳ס, וויינטרויב׳ס און סאוועצקי׳ס ארגומענטע זיינען
געווען, אז דורך דעם אקטיווען קאמף געגען מאסס. ווערען זיי אנער־
קענט אלס מארטירער, אלס שוואכע געגען שטארקע. דאס רופט
ארויס א סימפאטיע צו זיי. זיי ווערען קאמפס־לוסטיג.

אז זיי וועלען אויפהערען צו זיין מארטירער, וועט זייער
קאמף־לוסטיגקייט ווערען אבגעשוואכט, און אין 5 יאהר צייט ווע־
לען זיי פארשווינדען. אויסער דעם זיינען זיי געווען זיכער, אז אויב
ניט אין 5 יאהר, וועלען אין 6 אדער 7 יאהר געוויס אנגענומען ווע־
רען פראטווירנאל רייטס אין א. ר.

דער פאקט איז, אז נאך אלע באמיהונגען מצד די אנהענגער
פון אינד. א. ר., האט ער ענדע יאהר 1911, געהאט ניט מעהר ווי
2362 מעמבערס. פון דעם האט ער אין מאסס. סטייט געהאט 1943
מעמעברס און אין די אלע איבעריגע סטייטס, ווי אין ניו יארק,
קאנעקטיקוט, ניו דזשוירזי, פענסילווייניא און איינינע אנדערע
סטייטס — 419 מעמבערס.*)

וואלט דער א. ר. אנגענומען יענעם אבמאך, וואלט היינט ניט
געווען קיין צוויי ארבייטער רינגס.

ווען עס איז אבגעגעבען געווארען דער רעפארט ביי א גע־
מיינשאפטליכער מיטינג פון אלע קאמיטעס, עקז., קאנט., סאני־
טאריום, האם אפיס, א. ז. וו. האט זיך אבער ארויסגעוויזען א
שטארקע געגנערשאפט צו דיזען אפמאך.

די מעהרסטע פון דער קאנפערענץ קאמיטע זיינען אליין געווען
דאגעגען. און די פארטהיידיגונג פון די, וואס זיינען געווען דאפיר,
האט ניט געהאלטען. עס איז אבער געווארען באשלאסען, ארויס־
צושיקען צום רעפערענדום. אויפ׳ן רעפערענדום איז געווען די פרא־
גע איבער די הוצאות פון די קאנפערענצען. דערביי האט מען אפ־
געמאכט, אז די עקז. אלס עקז. זאל בלייבען נייטראל, ניט אגיטירען,
ניט דאפיר און ניט דאגעגען. (זעה אכטער יעהרליכער רעפארט,
זייט 22).

---

*) זעה יעהרליכער רעפארט פאר דעם יאהר 1911 פון אינד. א. ר.
פון אמעריקא, זייטע 7.

אזוי שנעל ווי דער רעפערענדום איז געווען ארויסגעשיקט, האט ברענטש 2 גערופען א קאנפערענץ פון אלע ברענטשעס אין נויארק און אומגעגענד.

צו דער קאנפערענץ, וואס איז געהאלטען געווארען זונטאג, דעם 21טען פעברואר, 1909, אין 83 פארסייט סטריט, זיינען גע־קומען דעלעגאטען פון איבער 80 ברענטשעס, צווישען זיי דעלע־גאטען פון ניו דזשוירזי, קאנעקטיקוט, פענסילווייניא, א. ז. וו.

ס. סאוועצקי און וויינטרויב האבען פארטיידיגט דעם שלום אפמאך. די איבעריגע מיטגלידער פון דער קאנפערענץ קאמיטע, האבען זיך געהאלטען נייטראל. זיי האבען ניט גענומען קיין אנ־טייל אין דער דעבאטע.

געגען דעם אפמאך זיינען שטארק ארויסגעטראטען כמעט אלע טאן־געבער פון א. ר. אין יענער צייט, א שטייגער, ליליענבלום, בולגאטש, אנאפאל, מנקר, און אנדערע.

דער רעזולטאט איז געווען, אז די קאנפערענץ האט איינשטי־מיג באשלאסען צו רעקאמענדירען די ברענטשעס איבער'ן לאנד, זיי זאלען שטימען געגען דעם שלום אפמאך. עס איז ערוועהלט געווארען א פרעס קאמיטע (ש. בולגאטש, י. אנאפאל, ב. ליליענ־בלום און א. מילער), וואס האט געדארפט ארויסשיקען א צושריפט צו די ברענטשעס און געבען אן ערקלעהרונג אין „פארווערטס".

די ערקלעהרונג איז געווען געדרוקט אין „פארווערטס", דעם 24טען פעברואר, 1909.

דער צושריפט און די ערקלעהרונג האבען געווירקט. די אלע פונקטען פון שלום־אפמאך (אויך דער פונקט וועגען די הוצאות) זיינען דורכגעפאלען.

בשעת עס זיינען פארגעקומען די לעצטע צוויי קאנפערענצען (באסטאן און נויארק) און אין דער צייט פון רעפערענדום, האט די עקזעקוטיווע ניט אינסטאלירט קיין נייע ברענטשעס אין מאסס.

אין לאגער פון אינד. א. ר. איז אויך ניט געווען קיין איינ־שטימיגע מיינונג איבער דעם שלום־אפמאך.

בר. 1 פון אינד. א. ר. האט דורך דעם „פארווערטס" בא־גריסט דעם אפמאך. די מיטגלידער פון ברענטש זיינען געווען פארמאטערט פון די רייסערייען און האבען געוואלט שלום. זיי האבען רעקאמענדירט און געבעטען די אנדערע ברענטשעס צו שטי־מען פאר דער פשרה.

די ברענטשעס פון אינד. א. ר. אין קאנג. סטייט האבען אויף א קאנפערענץ אין ניו־בריטיין באשלאסען פארקערט. זיי האבען רעקאמענדירט זייערע ברענטשעס צו שטימען ג ע ג ע ן דעם פשרה־אפמאך.

אויף א קאנפערענץ אין באסטאן האבען די דעלעגאטען פון מאסס. א. ר. געשטימט יא אנצונעמען דעם אפמאך.

דאס, וואס די קאנג. ברענטשעס פון אינד. א. ר. זיינען געווען געגען דעם אפמאך, ערקלערט זיך דערמיט, וואס זיי זיינען געווען שטארק אויפגעבראכט אויף׳ן נויארקער גענ. אפיס. מאנכע פון זיי האבען זיך לכתחילה אנגעשלאסען אן דעם מאסס. א. ר. אויף צו להכעיס, כדי אפצוטאן די נ. ע. ק. פון א. ר. אין נויארק, דערפאר, וואס זי האט ניט געוואלט גרינדען אן אנדער ברענטש אין וואטערבורי, קאנג.

די מערסטע ברענטשעס פון אינד. א. ר. האבען אבער אויף אן אמת געוואלט מאכען א סוף צו די מחלוקות און האבען געזוכט א וועג, ווי אזוי צו לעבען בשלום מיט׳ן נויארקער א. ר.

בינו לבינו האט זיך אונטערגערוקט די 9טע קאנווענשאן, וואס איז געהאלטען געווארען אין באלטימארע.

אויף דער 4טער זיצונג פון דער קאנווענשאן ווערט אריינגעבראכט א רעקאמענדיישאן פון די דעלעגאטען פון די ניו־ענגלאנד סטייטס, וואו זיי פארלאנגען, אז די קאנווענשאן זאל ערוועהלען א קאמיטע פון 7, וועלכע זאל פארהאנדלען די פראגע וועגען א. ר. אין מאסס.

די אויפגאבע פון דער קאמיטע זאל זיין: 1) צו שליכטען דעם ענין אזוי, אז ס׳זאל זיין בלויז איין ארבייטער רינג. 2) די עקז. זאל באווילינען די געלד אויף עקספענסעס, ווען נויטיג, און 3) די קאמיטע זאל האבען פול מאכט. (זעה פראטאקאלען פון דער 9טער קאנווענשאן, זייט 107)

עס ווערט באשלאסען אזא קאמיטע צו ערוועהלען.

אין דער קאמיטע געהען אריין די פאלגענדע:

וו. באקסט, בר. 14, פראווידענס; נ. ה. פיינזילווער, בר. 15, הארטפארד; י. אלפערט, בר. 23, נוארק; ס. מנקר, בר. 62, פאסייק; מ. וואלפערט, בר. 171, בראקטאן, מאסס.; א. העלד, בר. 200, נויארק; מ. פיין, בר. 201, נויארק.

דאס איז די באריהמטע „7ער מאסס. קאמיטע“.

די טהעטיגקייט פון דער קאמיטע פאנגט זיך אן נאך דער 9טער קאנווענשאן.

די פענער קאמיטע וועגען דער
מאסס. אפע'ר
ו. באקסט
ב. סאוועצקי
נ. פיינזילווער
ב. מנקר
י. אלפערט
מאקס פיין
מ. ג. וואלפערט

די 7-ער קאָמיטע און די גרינדונג פון לייבאָר ליעג.

באלד נאָך דער 9טער קאָנווענשאָן האָט זיך די 7ער קאָמיטע גענומען צו דער ארבייט. עס איז אויסגעארבייט געוואָרען א פּלאַן, אַט דער זעלבער, וואָס די עקז. האָט אָנגענומען ענדע יאהר 1908 : אָנצופיהרען דעם קאַמף אין מאַסס. סטייט. עס זיינען אראַנזשירט געוואָרען א רייהע מאסען-פאַרזאַמלונגען אין פארשידענע שטעט. די קאָמיטע האָט באשלאָסען ארויסצוגעבען א ליפלעט, און אפילו צו די מעמבערס, פון אינד. א. ר. און צו די ראַדיקאַל-געניינטע אר־בייטער אין דעם זעלבען סטייט. מען האָט וויינטרויב'ן אינס־טרואירט, אויפצושרייבען א ליפלעט.

דאָס איז דער באריהמט געוואָרענער ליפלעט אין מאַסס. סטייט אונטער'ן נאָמען „א י י ן א ר ב י י ט ע ר ר י נ ג א י ן א מ ע ר י ק א".

דער ליפלעט איז געוואָרען אָפּגעדרוקט און פארשפּרייט אין צעהנדליגע טויזענדע עקזעמפּליארען אין מאַסס. סטייט.

די ערשטע גרויסע פארזאמלונג איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אין באָסטאָן. די רעדנער זיינען דאָן געווען : לאַנדאָן, מנקר, עפּשטיין, וויינטרויב, וויינבערג און אנדערע.

אן דער שפּיצע פון דער זיבענער קאָמיטע איז געשטאַנען וויליאם באָקסט (ער האָט שוין דאָן געהאָט אריבער געמופּט פון פּראָווידענס קיין מאָלדען). אין מאַסס. סטייט גופא האָט זיך אָר־גאַניזירט א ספּעציעלע קאָמיטע. צווישען די קאָמיטע לייט זיי־נען געווען דאָקטאָר פּאַלמער, שאַפּיראָ, טאַרלאָוו און קייליעס. די קאָמיטע האָט געארבייט מיט איבערגעבענקייט, האָט ניט געשלאָפען קיין נעכט, איז אַרומגעפאָהרען אין די פארשידענע שטעדט און שטעטלאַך א. ז. וו. ביי דער זייט פון דער זיבענער קאָמיטע זיינען שטענדיג געשטאַנען י. וויינבערג, א. עפּשטיין, ש. בולגאַטש, מ. לעווינסאָן, י. וויינטרויב און אנדערע.

עס האָבען זיך אָנגעהובען צו אָרגאַניזירען נייע ברענטשעס. ענדע יאָהר 1909, זיינען אין מאַסס. סטייט געווען 25 ברענטשעס פון ניו־יאָרקער א. ר.

דער אינד. א. ר. האָט אויך ניט געשוויגען. ער האָט פּרובירט אַלץ, וואָס ער האָט געקענט, אויך גרינדען ברענטשעס אנדערשוואו,

אויסער מאסס. סטייט, די טאָן־געבער האָט זיך איינגעגעבען צו אָרגאַניזירען אַ ברענטש אין נואַרק, און אַ ברענטש אין ניו יאָרק.

אין מאַסס. האָבען זיי אַנגעווענדעט אַלעם מעגליכעס און אונמעגליכעס אָבצושטעלען דעם פּראָגרעס פון אַר. רינג, און ווען קיינע אַגיטאַציאָנס־מיטלען האָבען ניט געהאָלפען, האָט מען זיך גענומען צום געזעץ.

מען האָט אַרעסטירט איינינע סעקרעטערע. דעטעקטיווס און יוניפאָרם פּאָליסלייט האָבען צוטריבען מיטינגען. דאָס האָט אָבער ניט אָבגעהאַלטען די אַרבייט. די זיבענער קאָמיטע איז וואָס ווייטער געוואָרען מעהר איבערגעגעבען צום אַר. רינג, און האָט געאַרבייט מיט אַ געוואַלדיגען אימפּעט.

דער מאַסס. אַטאַרני דזשענעראַל האָט אַרויסגעגעבען אַ „וואַראַנט“ צו אַרעסטירען ש. בולגאַטש, דעמאָלט טשערמאַן פון אַ. ר., י. וויינטרויב, סעק., און אַ. העלד, אויב מען וועט זיי כאַפּען אין מאַסס. סטייט.

די טאָן געבער אין אַר. רינג האָבען געוואוסט, אַז לאַנג אַנגעהן מיט דער אַרבייט, אין מאַסס, וועט מען ניט קענען, און מען האָט אויסגעאַרבייט אַ פּלאַן פאַר אַ צווייטע אָרגאַניזאַציאָן. די אַרבייט איז אַנגעגאַנגען ביז אין מיטען אַפּריל, 1910. דער לעצטער ברענטש צו ווערען אינסטאַלירט איז געווען, ברענטש 433 אין קעמברידזש. ביז דאַן האָט דער אַר. רינג געהאַט 32 ברענטשעס אין מאַסס. סטייט, איינרעכענענדיג 2 פון די אַלטע ברענטשעס, וועלכע האָבען נאָך עקזיסטירט אין נאָמען פון פריהער.

ווען דער פּלאַן פון דער נייער אָרגאַניזאַציע איז געוואָרען פאַרטיג, האָט מען די ברענטשעס אויפגעלעזט, די מעמבערס זיינען געבליבען „מעמבערס עט לאַרדזש“ אין אַר. רינג, און דיזעלבע ברענטשעס מיט די זעלבע מעמבערס זיינען אַריבער צו דער נייער אָרגאַניזאַציע.

וויינטרויב איז געפאָרען קיין באָסטאָן און האָט אָרגאַניזירט דעם אָפיס פון דער אָרגאַניזאַציע. די אָרגאַניזאַציע איז דאָס געווען דער „ל י ב א ר ל י ע ג“.

דער אינדעפּענדענט אר. רינג האָט שפּעטער אַ לאַנגע צייט געמאָנט איבער 300 דאָלאַר פון אַרבייטער רינג. ער האָט גע־טענה׳ט, אַז דאָס געלד קומט איהם פאַר די הוצאות, וואָס ער האָט געמאַכט אויף די ערשטע דריי קאָנפערענצען (ניו בריטיין, באָסטאָן און ניו יאָרק). ווען מען האָט פאַרהאַנדעלט איבער׳ן סכסוך.

די נ. ע. ק. האט די פאדערונג צוריק געוויזען אויף דעם סמך, וואס דער אבמאך איז דורכגעפאלען ביים רעפערענדום.

די מאסאטשוזעטסער האבען געפאדערט די געלד דורך אן אפענעם בריעף*) צו די 4 פארמיטלער, וועלכע האבען אויף דער קנפערענץ אין ניו יארק גע'פסקנ'ט, אז אויב דער שלום וועט דורכ־געהן, דארף מען די הוצאות דעקען פער קעפיטא פון דער צאל מעמבערס אין ביידע ארבייטער רינגס.

אין מאי, 1911, איז אפגעהאלטען געווארען אין באסטאן א קאנווענשאן פון דער „אידישער אגיטאציאנס ביורא“, (דער פאר־לויפער פון דער אידישער סאציאליסטישער פעדעראציע, וואס האט זיך אין א יאהר שפעטער געגרינדעט אין פעטערסאן, נ. דזש.).

אין דער צייט האט שוין עקזיסטירט די „לייבאר ליעג“. די רייסערייען און די מחלוקות צווישען די ביידע ארגאניזאציעס (לייבאר ליעג און אינד. אר. רינג) האבען, ווי עס איז געווען צו ער־ווארטען, געפונען אן אפקלאנג אויף דער סאציאליסטישער קאנווענ־שאן.

די דעלעגאטען אויף דער קאנווענשאן פון די מאסס. ברענ־טשעס האבען שטארק געפאדערט, מען זאל זעהן ווי עס איז צו מאכען אן ענד צו די אפענע מחלוקות צווישען די ארגאניזאציעס, וועלכע האבען א דעמאראליזירענדען איינפלוס אויף די ברענטשעס פון דער אגיטאציאנס ביורא.

די קאנווענשאן האט ערוועהלט א קאמיטע פון פינף (אלעק־סאנדער קאהן, א. ש. זאקס, ב. וולאדעק, מאיר גילים, און דר ל. סילווערמאן פון באסטאן), וואס זאל מאכען שלום און פאראייניגען די לייבאר ליעג מיט'ן אינד. אר. רינג.

צוויי מיטגלידער פון דער קאמיטע, (ב. וולאדעק און דר. ל. סילווערמאן), זיינען געקומען צום מיטינג פון דער עקזעקוטיווע פון אינד. א. ר. און האבען פארגעשלאגען א פלאן פון פעראייני־גונג. די עקזעקוטיווע האט געענטפערט אז זי וועט איהר באשלוס לאזען וויסען שפעטער.

אין א קורצער צייט ארום, — שוין נאך דער קאנווענשאן פון דער אידישער אגיטאציאנס ביורא, — האט די עקזעקוטיווע פון „אינדעפענדענט“ געשיקט א בריעף צו א. ש. זאקס, סעקרעטער פון דער פינפער קאמיטע, וואו זי האט מודיע געווען, אז מיט'ן „לייבאר

*) זעה „פארווערטס“ פון 27טען אפריל, 1909.

ליעג" האט זי בכלל ניט וואס צו טאן. מיט איהם פיהרט ניט דער „אינדעפענדענט" א קאמף און האט ניט במילא וועגען וואס מיט איהם צו קאנפערירען. דער „אינדעפענדענט" פיהרט א קאמף מיט'ן אר. רינג און מיט איהם, איז זי, די עקזעקוטיווע, מסכים צו פארהאנדלען. אבער איידער די פארהאנדלונגען וועלען זיך אנהויבען, פארלאנגט זי קודם כל, דער אר. רינג זאל איהר אויסצאהלען דעם אלטען חוב, 397 דאלאר מיט 91 סענט.*)

די פארהאנדלונגען זענען, פארשטייט זיך שוין קיינמאל ניט פארגעקומען.

די גאנצע „מאסס אפעיר" האט אפגעקאסט דעם ארבייטער רינג, ארום $6.000 דאס איז א חוץ די עקסטרא אויסגאבען אויף אדווערטייזמענטס און דרוק זאכען.

אויף דער עלפטער קאנווענשאן איז די מאסס. אפעיר אפיציעל געווארען ליקווידירט.

פאקטיש האט די מחלוקה געהאט א שטארקען אפקלאנג אין די וייטערדיגע יאהרען.

די זיבעטע קאנווענשאן.

די זיבעטע קאנווענשאן איז געהאלטען געווארען אויסער ניו־יארק, זי איז פארגעקומען אין נוארק, נ. דזש., דעם 3טען, 4־טען און 5טען מאי, 1907, אין ניו סענטשורי האלל.

די באאמטע פאר'ן יאהר 1906־1907 זיינען געווען:

דזשענעראל עקזעקוטיווע: ה. גאלדין, טשערמאן, ב. ליליענבלום, וויס טשערמאן, א. עפשטיין, טרעזשורער, מ. לעווינסאן, ל. סטרוגאטש, א. סמיטה, ב. שפינראד, ה. זאק און מ. אלטשולער.

קאנטראל קאמיטע: ס. יעלין, טשערמאן, י. אנאפאל, פ. לעווין, ס. וואלאס, ס. פארט, מ. דייווידאף און מ. קאסטראנסקי.

אוידיטאר: מ. ווינטשעווסקי.

סעקרעטער: י. וויינטרויב.

אטוירני: מ. לאנדאן.

בוק קיפער: ס. שלעזינגער.

סטייט קאנטראל: ס. מנקר, ניו דזשוירזי; נ. ה. פיינזילווער, קאנג.; מ. שלייפער, פענסילווייניא; וו. אלטשול, מערילאנד.

*) רעפארט פון אינד. א. ר. צו דער 6טער קאנווענשאן.

צו דער קאָנווענשאָן איז דער אַר. רינג געקומען מיט 108 ברענטשעס און 8840 מיטגלידער*) און מיט אַ קאַפּיטאַל פון אומגעפער 64 טויזענד דאָלאַר.

דער אָרדען איז פאַר דעם יאָהר שטאַרק געוואַקסען, ווי עס איז צו זעהן פון פאָלגענדען רעפּאָרט:

דער אַרבייטער רינג האָט אין יאָהר 1906 אויסגעצאָהלט:

קראַנקען בענעפיט — — — — — — — — — — — —	$13,314.00
קאָנסאָמשאָן בענעפיט — — — — — — — — — —	1,74.00
טויטען בענעפיט — — — — — — — — — — — —	6,800.00
פיונעראַל עקספּענסעס — — — — — — — — — — —	1,931.60
דזשואיש קאָנסאָמטיוו רעליעף סאָסייטי — — — — — — —	1,41.00
רוסישע רעוואָלוציאָנערען פאָנד — — — — — — — — —	,264.72
בונד זעלבסט־פערטיידיגונג פאָנד און אַנדערע צוועקען — —	600.00
טאָטאַל — —	$26,430.32

אין דעם רעפּאָרט פון דער עקזעקוטיווע פיהלט זיך אַ שטאָלצער טאָן איבער דעם ערפאָלג פון אַר. רינג:

„וואָס אַ יאָהר ווייטער, אַלס שטאַרקער, גרעסער, און מעכטיגער ווערט אונזער אָרגאַניזאַציאָן. וואָס אַ יאָהר ווייטער, ווערען די אויסזיכטען אויף אַ שטאַרקערען פּראָגרעס אַלס פעסטער און זיכערער, און ביי אונז איז קיין צווייפעל ניט, אַז אין קורצען וועט דער אַרבייטער רינג זיין די גרעסטע און מעכטיגסטע אָרגאַניזאַציאָן ניט נאָר צווישען די אידישע אַרבייטער, נאָר צווישען די אידישע באַפעלקערונג אין אַלגעמיין**)“.

און טאַקע דערפאַר, ווייל די עקז. האָט פאַרשטאַנען, אַז דער אַ. ר. דאַרף ווערען, די „גרעסטע און מעכטיגסטע אָרגאַניזאַציאָן“ אין אַמעריקא, האָט זי אָנגעפאַנגען צו זאָרגען, אַז דער אָרדען זאָל זיך פאַרצווייגען אין קאָנטרי.

„ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט האָבען מיר געשענקט, די פערשפּרייטונג פון אַרבייטער רינג אין דער קאָנטרי. די פראַגע וועגען פערשפּרייטען דעם אַרבייטער רינג אין קאָנטרי, האָבען מיר געהאַלטען און האַלטען, פאַר זעהר וויכטיגע, צוליעב פיעל אורזאַכען“.

---

*) צו די 8840 מעמבערס זיינען געוואָרען צוגערעכענט די 2398 פרויען פון מעמבערס, וואָס האָבען באַלאַנגט לעצטען יאָהר און זיינען דיזען יאָהר קלאַסיפיצערט געוואָרען אין קלאַס 3.

**) זעקסטער יעהרליכער רעפּאָרט צו דער 7־טער קאָנווענשאָן.

„אויסער דעם וואָס די פערשפּרייטונג פון אַרבייטער רינג אין קאַנטרי איז וויכטיג פאַר דער ארבייטער רינג אליין, איז דאָס אויך וויכטיג פאַר אונזער בעוועגונג. אין דער שטאָדט וואו עס גרינדעט זיך אַ בּרענטש פון אַרבייטער רינג, ווערט שוין אין יענער שטאָדט אָדער שטעדטעל אַ באַוועגונג. עס פאַנגט זיך אָן אַ נייער לעבען".

„איינזעהענדיג וואָס פאַר אן אָפּקלאַנג דער אַרבייטער רינג האָט געהאט אין די קאַנטרים, און וויסענדיג אז אום צוקלייבען די פרוכט פון ענטהוזיאַזמוס, איז נויטיג צו שיקען אַ הין אַן אָרגאַנייזער, האָבען מיר אַראנזשירט 2 טורס, אויף דעם ערשטען טור איז געפאָהרען פר. א. עפּשטיין, דעם צווייטען טור האָט געמאַכט פר. ב. לילענבלום.

אום צו וויסען אויף ווי ווייט דער אַרבייטער רינג קען זיך מאַכען אַ באָדען אין קאַנאַדא, און צו איז אין אַלגעמיין פאַראַן פאַר אונז אירגענד וועלכע אויסזיכטען, דאָרט צו האָבען ברענטשעס, האָבען מיר געמאַכט א פּרואוו. עס איז געוואָרען אַרויסגעשיקט לעטערס און פּאַמפלעטס צו פערשיעדענע פּערזאָנען אין פאָלגענדע שטעדט: מאָנטרעאַל, האַמעלטאָן, טאָראָנטאָ און וויניפּעג, און פון אלע שטעט האָט מען זיך אָבגערופען מיט בעגייסטערונג וועגען אַרבייטער רינג.

שנעל האָבען זיך אָרגאַניזירט ברענטשעס, פערטיג פיר אינסטאָלייזשאָן. מיר האָבען געזעהן אַז אין קאַנאַדא איז פאַראַן אַ גרויסער פעלד, און אין יעדער שטאָדט איז פאַראַן גענוג פריינדע פון אַרבייטער רינג".

* * *

דער רעפּאָרט ווייזט אָן אויף די וויכטיגקייט, דאָס די ברענטשעס זאָלען אריינשיקען באַריכטען איבער זייער טהעטיגקייט, און באַקלאָגט זיך, וואָס ניט אלע ברענטשעס פאַרשטייען דאָס.

די עקז. קאָמיטע מעלדעט אין דעם רעפּאָרט, אז די פאַרוואַלטונג פון דער ניו יאָרקער סעמעטערי, איז אָפּגעגעבען געוואָרען צו די ניו יאָרקער ברענטשעס.

די עקזעקוטיווע דערצעהלט, וואָס זי האָט געטאָן פאַר'ן מאיער און הייוואוד פאָנד:

„אויף דער רעקאָמענדיישאָן פון ברענטש 1, האָבען מיר איינגערופען אַ קאָנפערענץ פון די ניו יאָרקער ברענטשעס, אום צו בעראַטהען זיך וואָס דער אַרבייטער רינג קען טהאָן פאַר דיזען צוועק, און עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו רעקאָמענדירען צו דער עקזעקוטיווע אַרויסצושיקען א רעפערענדום, אז עס זאָל בעוויליגט ווערען נאָך 700 דאָלאַר, און צוזאַמען מיט די 300 דאָלאַר, וואָס איז בעשלאָסען געוואָרען ביי דער

לעצטער קאָנווענשאָן אַוועקשיקען 1000 דאָלאַר פאַר דיזען פאָנד. מיר האָבען דעם רעפערענדום ארויסגעשיקט און עס איז אָנגענומען געוואָרען".

ווייטער דערצעהלט זי מכח דער אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע:

„ווי עס איז באַוואוסט איז ביי דער לעצטער קאָנווענשאָן און מיט די בעשטעטיגונג פון רעפערענדום בעשלאָסען געוואָרען צו האָבען אַן אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע פון 4 (2 פון דער עקזעקוטיווע און 2 פון אויטסיידערס) און אויף דעם איז בעשלאָסען געוואָרען צו ספּענדען ניט מעהר ווי 1000 דאָלאַר. ווען מיר האָבען זיך גענומען דיזען בעשלוס אויספיהרען האָבען מיר זיך אָנגעשלאָגען אָן פיעלע שוועריגקייטען.

ערשטענס האָבען מיר מיט דער סומע פון 1000 דאָלאַר פאַר 4 פערזאָן, דאָס הייסט צו 5 דאָלאַר א וואָך, גאָר ניט געקענט טהאָן; ספּעציעל מיט די צוויי אויטסיידערס. מיר האָבען עס געפונען פיר אומפּראַקטיש צו פאָרשלאָגען אַן אויטסייד פריינד, ספּעציעל אַזאַ וואָס מיר ווילען געפינען פאַר פעהיג צו זיין אונזער אָרגאַנייזער, צו אַרבייטען פאַר אונז פיר 5 דאָלאַר אַ וואָך, און ער זאָל אָבגעבען יעדען אבענד, אין וואָך און אויך זונטאג.

צווייטענס, האָבען מיר געפונען, אַז אונטער די אומשטענדען ווען דער אַרבייטער רינג האַלט זיך אין איין טשענזען און פאָרמירען צוליעב די פערשיעדענע סטייט געזעצע, איז ניט פּראַקטיש אָנצופערטרויען אַזאַ אַרבייט ווי אָרגאַניזירען צו פערזאָנען, וואָס זיינען ניט גענוי באַקאַנט, און שטעהען ניט אין גאַנץ נאָהענטע פערבינדונגען מיט דעם אַרבייטער רינג.

מיר האָבען דעם פּלאַן פון 2 אויטסיידער, אויפגעגעבען.

מיט די צוויי אינסיידער איז אויך געווען פיעל שוועריגקייטען, ווייל נאָך דעם בעשלוס וואָס איז געפאַסט געוואָרען ביי אַ געמיינשאַפטליכען מיטינג מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע, אַז מען זאָל צאָהלען 5 דאָלאַר אַ וואָך, האָבען מיר ניט געקענט געפינען קיין קאָמיטע.

דאַן האָט די עקזעקוטיווע, (זעהענדיג אַז אַרבייט איז פאַראַן פיעל, און עס ווערט פערנאַכלעסיגט) בעשלאָסען, פאָרלויפיג אַלס פּראָבע אָנשטעלען 2 פריינד מיט א סאַלערי פון 7 דאָלאַר א וואָך.

די קאָנטראָל קאָמיטע האָט דעם בעשלוס מיספערשטאַנען, דענקענדיג אַז די עקזעקוטיווע האָט זיי אָנגעשטעלט פיר סטעדי אָהן זייער צושטימונג, און האָבען אַריינגעשיקט אָרדערס צו דער קאָמיטע, זיי זאָלען סטאָפּען די אַרבייט, ווייל זיי וועלען זייער סאַלערי ניט פּעסען.

דאָס האָט ווידער אַרויסגערופען אונצופרידענהייט, און איינער פון דער קאָמיטע האָט רעזיגנירט.

ביי א צווייטען געמיינשאַפטליכען מיטינג מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע, איז דער בעשלוס גוט געהייסען געוואָרען און אַן אַנדער פריינד האָט אָנגענומען אין דער קאָמיטע.

צוזאַמען האָבען זיי ביידע אַלס אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע געאַרבייט 5 וואָכען, אונטער דער צייט, האָבען זיי בעזוכט 22 אָרגאַניזאַציעס, און 20 אלטע ברענטשעס אונטער די אינסטרוקציאָנען פון דער עקזעקוטיווע".

צווישען די וויכטיגע נייע איינפיהרונגען, וואָס די עקזעקוטיווע לעגט פאָר, באַגעגנען מיר שוין:

1) אַן אייגענעם סאַניטאַריום פאַר קאָנסאָמפּטיווס.

ס'פיהלט זיך אין גאַנצען רעפּאָרט, א שטאַרקע באַגייסטערטע אַגיטאַציע פאַר אַן אייגענעם סאַניטאַריום. אויף דער זיבעטער קאָנווענשאָן איז טאַקע געלייגט געוואָרען דער ערשטער שטיין פאַר'ן סאַניטאַריום.

אָבער וועגען סאַניטאַריום שפּעטער. דערוויילי וועלען מיר דערמאָנען די אַנדערע רעפאָרמען, וועלכע די עקזעקוטיווע לעגט פאָר:

2) א האָום אָפיס.

3) קראַנקען און קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט פאַר מעמבערס פון קלאַס 2.

4) די סטייט קאָנטראָל קאָמיטע זאָל פאַרביטען ווערען אויף א נייש'אָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס.

5) אָלד איידזש פאָנד.

6) אַן אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע פון 2 בעצאָהלטע אָרגאַניזאַטאָרען.

אָט איז א טייל פון דעם טעקסט פון דער רעקאָמענדאַציע, אז די סטייט קאָנטראָל קאָמיטע זאָל רעפּאָרמירט ווערען אין א נייש'אָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס.

„אָפּעלירענדיג אין פערשידענע סטייטס פאר רעדזשיסטריישאָן, האָבען מיר זיך אָנגעשלאָגען אין די פערשידענע געזעצע און פערלאַנגען פון יעדע סטייט. אייניגע, וויכטיגע סטייטס, דאָרט וואו מיר קענען האָבען פיעלע ברענטשעס און מעמבערס, האָבען אבדזשעקטעט א פונקט אין אונזער קאָנסטיטושאָן, וועלכער זאָגט: „אז די עקזעקוטיווע קאָמיטע בעשטעהט פון מיטגלידער פון נויאָרק". און אום געזעצליך צו קענען עקזעסטירען אין דיעזע סטייטס, מוזען מיר אומענדערען דיעזען פונקט

פון דער קאָנסטיטושאָן ביי דיעזער קאָנווענשאן. מיר מוזען דעם פונקט פון דער קאָנסטיטושאָן אַזוי אומענדערען, אז אלע סטייטס זאָלען קענען זיין פערטראָטען אין די פערוואלטונג פון ארבייטער רינג.

בעפאר מיר האָבען געמאַכט אונזער רעקאָמענדיישאָן, האָבען מיר פריהער בעטראכט די סטייט קאָמיטעס און סטייט קאָנטראָל. און בעטראכטענדיג די סיסטעם פון די איצטיגע סטייט קאָנטראָל קאָמיטעס, זיינען מיר געקומען צו פאָלגענדען שלוס:

די סיסטעם פון א סטייט קאָנטראָל קאָמיטע איז אָנגענומען געוואָרען מיט 2 יאהר צוריק. ערשטענס, צו קאנטראָלירען פון צייט צו צייט דעם האָם אָפיס, און צווייטענס, צו העלפען ארבייטען פאר דעם וואָהל און בעסטען פון ארבייטער רינג, יעדערער אין זיין רעספעקטיווע סטייט. די לעצטע 2 יאהר זינט דיעזער פּלאַן איז אָנגענומען געוואָרען האָט זיך אַרויסגעצייגט, אז די סטייט קאָנטראָל דעלעגאַטען האָבען רעפּרעזענטירט זיך אליין, זייערע אייגענע ברענטשעס, ווייל זיי איז געווען זעהר שווער צו האָבען סטייט מיטינגען.

מיר רעקאָמענדירען דארום אז די סטייט קאָנטראָל זאָל ווערען אָבגעשאַפט.

עס זאָל ערוועהלט ווערען א נײשיאָנאל באָאַרד אָף דירעקטאָרס, איין דעלעגאט פון יעדער סטייט, נויאָרק סטייט אַריינגערעכענט.

די ניישיאָנאל באָאַרד אָף דירעקטאָרס זאָל האָבען זייערע רעגעלע מיטינגס 2 מאָהל אין יאָהר, אין פעברואר און אָקטאָבער.

אום צו פערמיידען גרויסע עקספענסעס זאָל ווערען בעוויליגט, ביז 12 דאָלאר ריילראוד פעיר, אהין און צוריק פאר א דעלעגאַט.

די דזשענעראל עקזעקוטיוו קאָמיטע זאָל בלייבען ווי געווען".

די קאָנטראָל קאָמיטע דערציילט אין איהר בעריכט וועגען די רייבונגען, וואָס זי האָט געהאַט מיט דער עקזעקוטיווע, און רעקאָמענדירט איינס פון די ביידע, ענטוועדער די קאָנטראָל קאָמיטע זאָל טאקע אויף אַן אמת'ן האָבען די קאָנטראָלירענדע מאַכט (די מאַכט פון וועטאָ), אָדער זי זאָל אין גאַנצען אָפּגעשאַפט ווערען, און איהר פּלאַץ זאָל פאַרנעמען אַ נעשיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס.

„אויב די קאָנווענשאָן געפינט פיר נויטיג אז די קאָנטראָל קאָמיטע זאָל עקזיסטירען, דאן איז אונבעדינגט נויטיג, אז די קאָנווענשאן זאָל דער קאָנטראָל קאָמיטע געבען א קאָנטראָלירענדע פאור.

ווען די קאָנטראָל קאָמיטע וועט געפינען, אז א געוויסער בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע, פאר ניט גוט, אָדער א געוויסע עקספענס וואָס די

עקזעקוטיוו קאָמיטע האָט בעשלאָסען צו מאכען איז ניט פראַקטיש, דאַן זאָל די קאָנטראָל קאָמיטע האָבען די פאור, צו סטאָפּען, און זייער בע־שלוס זאָל פון אָפּים אויסגעפיהרט ווערען.

אויב א קאָנטראָל קאָמיטע וועט ניט האָבען דיזע פאור, אויב די קאָנוועגשאָן וועט עס דער קאָנטראָל קאָמיטע ניט וועלען געבען, דאַן גע־פינען מיר פאר אונזער פליכט אייך צו רעקאָמענדירען דער קאָנטראָל קאָמיטע אינגאַנצען אָבשאַפען.

עס שטעלט זיך אָבער אָפּ איין זאך וואס מוז גענומען ווערען אין אנבעטראכט ווען די קאָנטראָל קאָמיטע וועט ווערען אָבגעשאַפט, און דאָס איז, די ברענטשעס וועלען ניט האָבען צו וועמען צו אַפּעלירען געגען ענטשיידונגען פון דער עקזעקוטיווע, דאפיר רעקאָמענדירען מיר, אז ווען די קאָנטראָל קאָמיטע זאָל ווערען אבגעשאַפט, זאָל ווערען ערוועהלט אַן עקזעקוטיווע פון 15 מיטגלידער, און עס זאָל איינגעפיהרט ווערען א ניי־שאָנאל באָאַרד אָף דירעקטאָרס פון אַלע סטייטס.

יעדער סטייט זאָל זיין בערעכטיגט צו שיקען 1 דעלעגאַט אין אַל־געמיין און 1 דעלעגאַט פון יעדע 1000 מעמבערס אָדער א מאַיאָריטעט טהייל דערפון, ווייטע סטייטס זאָלען קענען ערוועהלען א פראָקסי".

די קאָנוועגשאָן איז געעפענט געוואָרען פרייטאג, דעם 3טען מאי, 8 אזייגער אין אָווענד, דורך ה. גאָלדין, טשערמאַן פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע.

באגריסונגס־רעדען זיינען געהאַלטען געוואָרען פון אב. קאַ־האַן, ב. פייגענבוים, מ. ווינטשעווסקי און מאיר לאָנדאָן.

דער פּראָטאָקאָל סעקרעטער פון קאָנוועגשאָן איז געווען ב. שפּינראָד.

דער טאגעס אָרדנונג איז געווען:

1. ערוועהלונג פון קאָמיטעס. (אום 10 אוהר אבענדס).
   א. קרעדענשעל קאָמיטע; ב. רעזאָלוציאָנס און רעקאָמענדיישאָן קאָמיטע; ג. פּרעס קאָמיטע.
2. רעפּאָרט פון קרעדענשעל קאָמיטע.
3. ערוועהלונג פון קאָנוועגשאָן אָפיסערס.
4. בעריכט פון דער קאָנטראָל קאָמיטע.
5. בעריכט פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע.
   בעריכט פון דער רעזאָלוציאָנס און רעקאָמענדיישאָן קאָמיטע.
6. אָרגאַניזאַציאָנס ארבייט.
7. שריפטליכע אגיטאַציאָן פאר דעם אָרבייטער רינג.
   בעריכט פון דער רעזאָלוציאָנס און רעקאָמענדיישאָן קאָמיטע.

8. סאניטאריום.
9. אַלד איידזש פאַנד.
10. האָום אָפיס.
11. קראַנקען און קאָנסאָמפשאָן בענעפיט פיר קלאַס 2.
12. נאָמינײשאָנס פיר עקזעקוטיװ, קאָנטראָל און אנדערע קאָמיטעס.
13. אינפאָרמיישאָן לייבאָר ביוראָ.
14. װייטערע קאָנװענשאָנס.
15. קיין טעקס אין מיטען יאָהר ביי רעפערענדום, אויסער ביי קאָנװענשאָנס.
16. ערװעהלונג פון אַן עלעקשאָן באָארד.

אויסער דעם גרויסען קאַפּיטעל „סאַניטאַריום", װאָס די זיבעטע נוארקער קאָנװענשאַן האָט אָנגעפאַנגען צו שרייבען אין דער געשיכטע פון אַרבייטער רינג, האָט זי אויך אַריינגעבראַכט אַ סך אַנדערע פּונקטען, װאָס האָבען צו טהאָן מיט דעם ה א ר ץ פון אָרדען, מיט זיין ברייטער מענשליכער הארץ, װאָס האָט קיינמאָל ניט אויפגעהערט צו שלאָגען פאַר די קרבנות פון דעם היינטיגען קאַפּיטאַליסטישען סיסטעם.

מיר װילען דאָ ברייגגען איינינע פון זיי:

„די עקזעקוטיװ קאָמיטע רעקאָמענדירט, אַז די מעמבערס װאָס בעלאַנגען צום קלאַס 2, מענער און פרויען זאָלען קריגען 3 דאָלאר אַ װאָך קראַנקען בענעפיט און קאָנסאָמפשאָן בענעפיט 50 דאָלאַר, װען דער מעמבער װעט דאַרפען פאָהרען אין קאָלאָראַדאָ, טעקסעס א. ז. װ., ד. ה. אין די װייטערע װעסטערן סטייטס אָדער איירָאָפּא קורירען זיך, און 25 דאָלאר װען דער מעמבער פון קלאַס 2 װעט דאַרפען פאָהרען קורירען זיך אין א קאָנטרי, ניט װייט פון זיין װאָהנונגס שטאָדט.

די רעקאָמענדיישאָן װערט פון דער קאָנװענשאָן איינשטימיג אָנגענומען.

עס װערט פון דער עקזעקוטיװ קאָמיטע רעקאָמענדירט, אַז יעדער מעמבער זאָל צאָהלען 5 סענט אַ קװאַרטאַל פאר אַן אָלד איידזש פאָנד, און װען אַ מעמבער װעט בעלאַנגען 15 יאָהר צום אַרבייטער רינג, און צוליעב שלעכטע אומשטענדען װעט ער ניט קענען צאָהלען זיינע אסעסמענטס זאָל זיין ביל געדעקט װערען פון דיזען פאָנד.

דער פאָנד זאָל אָנפאַנגען אין 15 יאָהר פון דער צייט װען דער אַ. ר. האָט זיך געגרינדעט אלס אָרדען. די רולס פאר דיעזען פאָנד זאָלען װערען אויסגעאַרבייט.

די רעקאָמענדיישאן װערט פון דער קאָנװענשאָן אָנגענומען".

די קאָנווענשאָן האָט אויך באַשלאָסען, אז דער א. ר. זאָל האָבען אן אייגענעם האום אָפּיס. אָט די פראגע איז שפּעטער גע־ווען די אורזאכע פון פארשידענע רייבונגען.

„די עקזעקוטיוו קאָמיטע רעקאָמענדירט, דאָס דער ארבייטער רינג זאָל בויען אָדער קויפען א בילדינג אין נויאָרק (מאַנהעטען) פאר אַ האָם אָפּיס, און אויב דיזעס וועט אָנגענומען ווערען, זאָל ערוועהלט ווערען א קאָמיטע, וואָס זאָל דאָס אויספיהרען.

רעקאָמענדיישאָן איינשטימיג אָנגענומען.

די עקזעקוטיווע רעקאָמענדירט, דאָס עס זאָל ערוועהלט ווערען אַ נויישאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס צו 1 דעלעגאַט פון יעדער סטייט, וואו דער אַרבייטער רינג האָט ברענטשעס. די נויישאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס זאָלען האָבען די רעגולע מיטינגס צוויי מאָל אין יאָהר, אין סעפּטעמבער און אין פעברואר. פאר דיזען צוועק זאָל בעשטימט ווערען ניט מעהר ווי ביז 12 דאָלאר ריילראוד פעיר, אַהין און צוריק פאר יעדען דעלעגאַט".

די פערטע זיצונג פון דער קאָנווענשאָן, (ב. לילענבלום, טשער־מאַן און י. סאַפּירשטיין, וויים טשערמאַן) איז געווען פארנומען מיט דער דעבאַטע וועגען אָרגאַניזאַציאָנס ארבייט.

ה. גאָלדין, לעזט די רעקאָמענדיישאָן פון דער עקזעקוטיוו קאָ־מיטע, וואו זי רעקאָמענדירט אָנצושטעלען 2 אָרגאַנייזערס.

די רעקאָמענדיישאָן האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע דיסקוסיע. געעפענט די דיסקוסיע האָט י. וויינבערג, און האָט פאָרגע־שלאָגען די רעקאָמענדיישאָן אָנצונעמען.

נעגען וויינבערג'ן זיינען אַרויסגעטראָטען שלייפער, אַראָנסאָן, אָדלער, ראפּאַלאָווסקי, (ערשטער אויפטריט אויף אַ קאָנווענשאָן), י. דריישפּיעל (אויך ערשטער דעביוט) און מנקר.

עס איז אויך שטאַרק דיסקוטירט געוואָרען די פראַגע צו האָ־בען אַן אייגענעם זשורנאַל. אָט וואָס מיר געפינען אין פּראָטאָקאָל:

„עס ווערט פערהאַנדעלט די פראגע פון שריפטליכע אַגיטאַציאָן. רעדעס ווערען געהאלטען פון י. וויינבערג, י. אדלער, ס. וואלאס, און י. וויינטרויב פאר איין אייגענעם זשורנאַל, פון א. עפּשטיין, ה. פיינזילווער, י. אלפערט און ס. שווארץ, פאר אגיטאַציאָן אין די ציי־טונגען.

די וואָס זיינען דאַפיר, אז די אַגיטאַציאָן זאָל זיין אין די ציי־טונגען, צייגען אָן די וויכטיגקייט, אז דער אַרבייטער רינג זאָל ווערען פּאָפּולער צווישען דער גרויסער מאַסע לעזער פון די צייטונגען, אז דאָרט וואו עס קומען אָן און עס ווערט געלעזען צייטונגען איז אונמעגליך,

עס זאָל אָנקומען אין איינגענער זשורנאַל. איין אייגענער זשורנאל וועט זיין בלויז צווישען די מעמבערס.

די וואָס זיינען פאר אן אייגענעם זשורנאל צייגען אָן אויף די וויכטיגקייט פון צו האָבען אן אייגענעם 3 מאָנאַטליכען זשורנאל, וואָס זאָל ווערען געשיקט צו אַלע מעמבערס, אין וועלכע מען זאָל קענען דיסקוטירען פערשידענע ספּעציעלע ארבייטער רינג פראגען, וואָס קען אינטערעסירען בלויז די מעמבערס פון ארבייטער רינג. אין דיזען 3 מאָנאַטליכען זשורנאל זאָל ווערען געדרוקט די רעפּאָרטס, פינאַנציעלע און אַנדערע פון ארבייטער רינג, אום די מעמבערס זאָלען וויסען און זיין בעקאַנט מיט דעם ארבייטער רינג. דאָס וועט געבען די מעגליכקייט, אז די מעמבערס זאָלען זיך מעהר אינטערעסירען מיט דעם אַרבייטער רינג, און דאָס אליין וועט ברינגען פיעל מעהר מעמבערס ווי די אַגיטאַציאָן דורך אַרטיקלען אין די צייטונגען".

מיט 80 געגען 50 שטימען ווערט באשלאָסען, אז די אגיטאַציע פאר'ן אַרב. רינג זאָל געמאַכט ווערען דורך די צייטונגען.

„די עקזעקוטיווע ווי אויך לאָיער געג. מ. לאָנדאָן רעפּאָרטען, אַז אַפּעלירענדיג אין פערשידענע סטייטס פיר אינקאָרפּאָרירען זיך, שטויסט מען זיך אָן אין פערשידענע געזעצע. און עס איז דארום נויטיג צו ערוועהלען א לאָא און קאָנסטיטושאָן קאָמיטע, וואָס זאָל האָבען דאָס רעכט אָהן א רעפערענדום צו אַמענדירען געוויסע פּונקטען אין דער קאָנסטיטושאָן, אָנגעהמען נייע ווען עס איז נויטיג פאר דעם צוועק צו אינקאָרפּאָרירען דעם אַ. ר. אין א געוויסער אָדער געוויסע סטייטס.

די רעקאָמענדיישאָן ווערט איינשטימיג אָנגענומען. עס ווערען ערוועהלט קאָמיטעס: פיר לאָא און קאָנסטיטושאָן קאָמיטע ווערען ערוועהלט די דעלעגאַטען ב. ליליענבלום, פּ. לעווין, א. עפּשטיין, ה. זאַק און מ. לעווינסאָן".

די קאָנווענשאָן האט אויך באשלאָסען איבערצוגעבען צו די ניישיאָנאַל באָארד אַף דירעקטאָרס די פראַגע וועגען אן אינפאָרמיישאָן לייבאָר ביוראָ — א פראַגע פון גרויסער בעדייטונג.

די גרינדונג פון אַזאַ ביוראָ, איז מיט איניגע יאָהר שפּעטער אויך אַרויפגעשוואומען אויפ'ן אויבערפלאַך, זי איז אָבער דערוויילע געבליבען ניט מעהר, ווי אַ פרומער וואונש.

די פראַגען, וואָס זיינען אַרויסגעשיקט געוואָרען צום רעפערענדום:

1. עס זאָל בעוויליגט ווערען 2,000 דאָלאַר אַ יאַהר פאר אָרגאַניזאַציאָנס ארבייט, און די עקזעקוטיווע צוזאַמען מיט דער ניישאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס זאָלען עס פערוואַלטען.

2. די מעמבערס פון קלאס 2, מענער און פרויען, זאָלען קריגען 3 דאָלאר א וואָך קראנקען בענעפיט, קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט 50 דאָלאר. ווען דער מעמבער דאַרף פאָהרען אין די ווייטע וועסטערן סטייטס אָדער יוראָפּ, און 25 דאָלאר ווען דער מעמבער דאַרף פאָהרען אין א קאָנטרי ניט ווייט פון זיין וואָהנונגס פּלאץ. די מעמבערס פון קלאס 2 זאָלען ווערען אַסעסט פאר די קראנקען און קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט פון קלאַס 2.

3. די שריפטליכע אַגיטאַציאָן פאר דעם אַרבייטער רינג זאָל ווערען געמאַכט דורך די צייטונגען „פאָרווערטס“, „אַרבייטער“ און „פרייע ארבייטער שטימע“, און די עקזעקוטיווע זאָל האָבען דאָס רעכט פאַר דיעזע אגיטאַציאָן צו ספּענדען ביז 1000 דאָלאר א יאָהר.

4. יעדער מעמבער זאָל צאָהלען 5 סענט א קווארטאל פאר אַ פאָנד, וואָס זאָל הייסען „אָלד איידזש פאָנד“, און ווען א מעמבער וועט באַלאַנגען צום ארבייטער רינג 15 יאָהר און צוליעב געוויסע אומשטענדען וועט ער ניט קענען צאָהלען זיינע אַסעסמענטס, זאָל דער מעמבער ניט קענען געשטראָכען ווערען. זיינע אַסעסמענט זאָל ווערען גדעקט פון דיזען פאָנד. די צייט ווען דיזער פאָנד זאָל געעפענט ווערען איז 15 יאָהר פון דעם טאָג, וואָס דער ארבייטער רינג האָט זיך געגרינדעט אלס אָרדען.

5. דער אַרבייטער רינג זאָל קויפען אָדער בויען אַ האָם אָפיס אין ניו יאָרק (מאַנהעטען).

6. די עקזעקוטיוו קאָמיטע זאָל באַשטעהן פון 9 פּערזאָן. פון נעקסטען יאָהר און ווייטער, זאָל יעדען יאָהר ווערען ערוועהלט בלויז 5 נייע עקזעקוטיוו מיטגלידער, און 4 פון דער פריהערדיגער עקזעקוטיווע זאָלען בלייבען אין דער נייער עקזעקוטיווע. ביי דער קאָנווענשאָן זאָל ווערען געשטימט וועלכע 4 פון די אלטע זאָלען בלייבען אין דער עקזעקוטיווע פאר דעם נייעם יאָהר.

7. צו האָבען א לאָא און קאָנסטיטושאָן קאָמיטע, וואָס זאָל אָהן א רעפערענדום קאָנען אמענדירען, ארונטערנעהמען אָדער צוזעצען אַ פּונקט אין דער קאָנסטיטושאָן, ווען עס וועט זיך נויטיגען ביים אינקאָרפּאָרירען דעם אַרבייטער רינג אין א געוויסען סטייט.

8. דער 10 סענט פאָנד א קווארטאל פון יעדען מעמבער פאר דענווער סאַניטאריום זאָל בלייבען, נאָר אנשטאָט דענווער סאַניטאריום זאָל עס הייסען „קאָנסאָמפּשאָן סאַניטאריום פאָנד“, און פון דיזע 10 סענט אַ קווארטאל פון יעדען מעמבער זאָל ווערען געגעבען דעם דענווער סאַניטאריום 500 דאָלאר אַ יאָהר“.

יעצט געהען מיר איבער צו דעם גרויסען און שעהנעם קאַפּיטעל אין אונזער געשיכטע, וואָס הייסט: ס א נ י ט א ר י ו ם.

די געשיכטע פון סאַניטאַריום.

דער ארבייטער רינג איז אַן אָרדען פון ארבייטער, פון מענשען, וועלכע נייהען קליידער, און האָבען גאַנץ אָפט אליין ניט וואָס אַנצוטהאָן, וועלכע בויען הייזער און האָבען אליין ניט וואו צו וואוינען; די מיטגלידער פון ארבייטער רינג זיינען אין דער גרויסער מערהייט פּראָלעטאריער.

די שווינדזוכט באַצילען געפינען אין די דירות און אין די קערפּערס פון די פּראָלעטאריער א גוטען באָדען, וואו זיך צו פּרוכפּערען, אָהן א שיעור און אָהן אַן ערך. זיי באַפאַלען אין גרויסע מיליארדיגע מחנות אויף זייערע קרבנות, וועלכע זיינען צו שוואַך ארויסצואווייזען א ווידערשטאַנדס-קראַפט.

אין א געזונדען קערפּער, האָבען די טובערקולאָזיס באַקטעריען קיין פּלאַץ ניט פאר זייער ענטוויקלונג, זיי האָבען דאָרטען ניט קיין תקומה און זיינען דעריבער ניט געפעהרליך.

אַ סכנה באַפאַלען צו ווערען פון אָט די קליינינקע ברואים'לעך ליגט פאר די ארבייטער, וועלכע זיינען אויסגעמוטשעט און שוואַך זיי ביי צושטעהן.

די ארבייטער גיבען די גרעסטע צאָהל קרבנות פון שווינדזיכט.

ניט אומזיסט איז שווינדזיכט באַוואוסט אונטער'ן נאָמען, „די פּראָלעטארישע קראנקהייט", ווייל מעהר ווי אלע זיינען די פּראָלעטאַריער, וועלכע ווערען געפאַנגען פון איהר. פּראָלעטאַריער בלוט איז די בעסטע שפּייז און פּראָלעטארישע פלייש איז די בעסטע דירה פאר דעם „טובערקול באַצילוס".

די צאָהל קאָנסאָמפּטיוו-קראַנקע אין אַרבייטער רינג איז וואָס אַ יאָהר אלץ גרעסער געוואָרען, און די טאָן-געבער אין אונזער אָרדען האָבען מיט אלע מיטלען געזוכט א וועג, ווי אַזוי צו קומען צו הילף יענע בריינד, וועלכע זיינען פארכאַפּט געוואָרען פון דער שרעקליכער פּראָלעטאַרישער פּלאָג.

דערפון — דער געדאנק פאר אן אייגענעם סאניטאריום, וואו די מיטגלידער זאלען געפינען רוה און היילונג.

אום א געוויסער געדאנק זאל האבען א געוויסע ממשות, אום א אידעע זאל ווערען פארווירקליכט, זיינען וויכטיג פארשידענע גינסטיגע באדינגונגען, מאנכעס מאל — צופעליגע.

א צופאל קען פיהרען דערצו, אז די אידעע, וואס איז שוין רייף, זאל פריהער (אדער שפעטער) באצויגען ווערען מיט הויט און ביין און ווערען א ווירקליכקייט. פון צופאל איז אפהענגיג דער ארט און די צייט, וואו און ווען דער געדאנק קריגט א ממשות׳דיגע פארמע.

אזא צופאל האט געדינט, אז דער סאניטאריום פון ארבייטער רינג זאל זיין אין ליבערטי, נ. י.

און דא פאנגט זיך אן די געשיכטע פון אונזער „ס א נ י ־ ט א ר י ו ם א י ן ל י ב ע ר ט י“, וואס פארשאפט דעם ארבייטער רינג אזוי פיעל כביד און גדולה, הגם ניט ווייניג דאגות און קאפדרעהעניש.

דאס איז געווען אנפאנג 1907.

דר. טשארלס ראיעווסקי (דער אמאליגער „עם עולם׳ניק“ און ערשטער ארויסגעבער פון א סאציאליסטישער צייטונג) האט זיך באזעצט אין ליבערטי צוליב פאמיליען אנגעלעגענהייטען.

עס איז איהם אויסגעקומען צו קורירען א. ר. מעמבערס, וועלכע האבען דארטען געמוזט וואהנען צוליב זייער שוואכען געזונד — אט טאקי די מעמבערס, וועלכע האבען געקראגען 50 דאלאר קאנסאמפשאן בענעפיט פון א. ר.

דר. ראיעווסקי האט ביי א געלעגענהייט, ווען ער איז געווען אין נויארק, אין אפיס פון „פארווערטס“, פארגעלעגט פאר צוויי עקזעקוטיווע מעמבערס (ב. ליליענבלום און ה. גאלדין) א פלאן, אז דער א. ר. זאל עפענען א סאניטאריום אין ליבערטי.

דער פלאן האט געקלונגען ווי א הימעלדיגע פאנטאזיע. ניט ליליענבלום און ניט גאלדין האבען געהאלטען פאר וויכטיג גענוג אפילו פארצולעגען אזא פאנטאסטישען פארשלאג פאר דער עקזעקוטיוו קאמיטע.

דר. ראיעווסקי׳ס שמועס מיט די טוער אין א. ר. איז אבער געווען געגליכען צו א קערנדעל, געווארפען אויף א פרוכטבארען באדען. איבערהויפט האט זיך אין דעם פארשלאג פארטראכט ב. ליליענבלום.

קורץ נאך דעם געשפרעך איז אין נויארק געווען דר. ספיוואק, סעקרעטער פון דענווער סאניטאריום, וואס איז, ווי מיר ווייסען, שטארק אונטערגעשטיצט געווארען פון א. ר. דורך א יעהרליכען טעקס אויף די מעמבערס.

דר. ספיוואק האט געהאלטען פאר זיין חוב צו קומען צום מיטינג פון דער עקז. אפגעבען א באריכט פון דענווער סאניטאריום.

אויף דעם מיטינג האט דער געדאנק פון אן אייגענעם סאני־טאריום שוין אנגעפאנגען צו קריגען א שטיקעל ממשות.

אין דעם זעקסטען יעהרליכען רעפארט צו דער זיבעטער קאנ־ווענשאן צווישען די „וויכטיגע רעפארמס אין ארבייטער רינג", ווידמעט די עקז. א באדייטענדען פלאץ דער פראגע פון „אן אייגענע סאניטאריום פאר קאנסאמפ־טיווע". די עקז. דערצעהלט:

„מיט איניגע מאנאטען צוריק איז אין נויארק געווען דאקטאר ספיוואק, דער סעקרעטער פון דענווער סאניטאריום. ער האט בעזוכט דעם מיטינג פון דער עקזעקוטיווע און האט אונז אבגעגעבען א בעריכט וועגען דעם צושטאנד פון דענווער סאניטאריום, אויך א שטיקעל בעגריף וואס עס טהוט זיך אין קאלאראדא, און וואס אונזערע קראנקע פריינד מאכען דארט. לײדער קענען מיר ניט איבערגעבען דעם גאנצען אינהאלט, בלויז איין אנטווארט אויף א פראגע, אויף דער פראגע ווארום ענטהאלטען זיך די נויארקער דאקטוירים און ספעציאליסטען אין דיזער קראנקהייט פון צו רעקאמענדירען אז קאנסאמפשיאניקעס זאלען פאהרען אין קאלאראדא, האט ער געגעבען פאלגענדע ערקלעהרונג: „צו שיקען אין קאלאראדא אזעלכע וואס זיינען שוין אין צווייטען און 3טען גראד, איז ניט גוט, ווייל דארט האבען זיי אויך ניט קיין גרעסערען טשאנס אויסצוקורירען זיך, ווי דא, נעבען נויארק. צו ווערען קורירט פון דיזער קראנקהייט, איז דער מיטעל ניט אזוי די מעדיצין, ווי דער פלאץ, רוהיגקייט, גוטע, פרישע לופט און גענוג שפייז א. ז. וו., מיט וועלכע דער קראנקער דארף זיין פערזארגט. ווען אבער א קראנקער, וואס קומט אין קאלאראדא און איז דארט פרעמד, ווייט פון דעם היים און פאמיליע, נאך וועלכע ער בייענקט, אהנע מיטלען צום לעבען, מיט ווייניג געלד זיך צו קורירען, אין די האספיטעלער און סאניטאריומס קענען זיי אזוי שנעל ניט אריינקומען, ווייל זיי זיינען איבערפילט, און אין קיין פריוואט וואהנונגען לאזט מען זיי ניט אריין, קיין מעדיצין, קיין פלעגע האבען זיי ניט, קען, אונטער אזא צושטאנד דער קראנקער ניט ווערען קורירט, און דארום

ראטהען די דאָקטוירים ניט צו פאָהרען אין קאָלאָראַדאָ אַזעלכע, וואָס האָבען ניט גענוג מיטלען צו מאכען א לעבען און זיינען שוואַך צו אר־בייטען".

דיעזער בעריכט האָט אונז געמאכט פיעל נאָכצודענקען, און ביי אונז האָט זיך געשטעלט די פראגע: וואָלטען מיר זיי פוליוכט בעסער גע־האָלפען, ווען מיר וואָלטען די קראַנקע קענען דאָ פערזאָרגען? פערזאָר־גען זיי מיט א היים דאָ, ניט ווייט פון נויאָרק, נ. דזש. קאָנעקטיקוט, א. ז. וו., ניט ווייט פון זייערע פריינדע און פאַמיליען, מיט רוהיגקייט, מעדיצין, פרישע, געזונדע שפייז און גוטע, געזונדע לופט, דאָס הייסט האָבען אן אייגענעם סאַניטאַריום. דער פּלאַן האָט זיך אונז פאָרגע־שטעלט זעהר א שעהנער, גוטער און נוצליכער, אָבער ניט היגגעריסען צו ווערען פון סענטימענט און געפיהל, (זייענדיג אן עקזעקוטיוו מיטגליד, איז שטרענג פערבאָטען צו לאָזען זיך היגרייסען, מיט סענטימענט, צו־ליב די זיכערהייט פון ארבייטער רינג) האָבען מיר געמוזט אויסגעפי־נען דריי זאכען: ערשטענס, אויב דער קלימאַט איז אין ליבערטי (רע־קאָמענדירט פון דר. ראַיעווסקי) אַזוי גוט פאר די קראַנקע ווי אין קאָ־לאָראַדאָ? וואָס דאַרף אונז קאָסטען אויסהאַלטען א יאהר אַזאַ סאַני־טאַריום און וואו זאָל מען נעמען די געלד?"

דעם פּאָרשלאַג, אז די עקז. זאָל נעמען די זאַך ערנסט און אונטערזוכען דעם גאַנצען ענין, כדי צו קענען רעקאָמענדירען צו דער קאָנווענשאַן, איז געמאַכט געוואָרען פון ב. ליליענבלום, אין וועמענס קאָפּ עס זיינען שוין פריהער שטאַרק געקראָכען די ווער־טער פון דר. ראַיעווסקי'ס פּלאַן.

די ערשטע אויבערפלעכליכע אונטערזוכונג מיט דעם צוועק צו באַלייכטען די רעקאָמענדאַציעס אויף דער קאָנווענשאַן איז גע־מאכט געוואָרען פונ'ם סעקרעטער י. וויינטרויב. ער האָט זיך דורכגעשריבען מיט פּראָפ. אַלעקסאַנדער לעמבערט, וועלכער איז דעמאָלט געווען דער „עקזאַמינינג פיזישאַן" פאר קאָנסאַמפּטיוו קראנקע מיטגלידער.

דר. לעמבערט האָט געענטפערט אויף וויינטרויב'ס אַנפראגע איבער א סאַניטאַריום בכלל, און ער האָט געענדיגט זיין בריעף:

„צוליעב פיעלע גרינדע, אוים עקאָנאָמישע, אוים בעקוועמליכ־קייט, ווי אויך אוים די מעגליכקייט צו טאָן גוטעס צו די גרעסטע צאָהל פון אייערע פּאַציענטען, איז נאָך מיין מיינונג, דאָס פער־נינפטיגסטע צו בעזעצען אייער סאַניטאַריום אין די מעסיגע העהע פון ליבערטי אָדער ארום די סאַסקאָווע בוימער פון דזשוירזי.

זונען־שיין, פרישע לופט און גוטע ערנעהרונג זיינען די וויכ־טיגסטע מיטלען, אויף וועלכע מיר קענען זיך פערלאָזען פאר די אויפפּאַ־סונג פון דיעזע פּאַציענטען, און אלע די מיטלען קען מען בעקומען אַרום בערג.

אויב איהר דענקט, דאָס איך קען אייך נאָך וויטער בעהילפיג זיין מיט אירגענד וואָס, וועל איך זיין העכסט צופריעדען דאָס צו טאָן".

וויטער דערצעהלט די עקז. אין איהר רעפּאָרט איבער דעם רעזולטאַט פון וויינטרויב'ס אונטערזוכונג בנוגע די קאָסטען אויס־צוהאַלטען א סאניטאריום:

„די קאָמיטע וואָס איז ערוועהלט געווארען, אויסצוגעפינען וואָס עס דאַרף אונז קאָסטען א יאהר אויסהאלטען די סאניטאריום, איז געווען אין ליבערטי, און זיך בעראטהען מיט פערזאָנען וואָס זיינען מעהר אָדער וויניגער בעקאנט אין דעם, און לויט דעם רעפּאָרט פון דער קאָמיטע, און רעפּאָרטס פון אנדערע סאניטאריומס, האָבען מיר אויסגערעכענט, אז די סאניטאריום אויסהאלטען דארף קאָסטען ארום 6 טויזענד דאָלאר א יאָהר. נעמליך:

$1,500 א יאהר דאָקטאר און מעדעצין.
$1,000 א יאהר נוירסעס, און געבען זיי אלעם פריי.
$1,000 מענעדזשמענט און הילפע, אלעם פריי.
$2,000 שפּייז פאר 25 פּאַציענטען.
500 פערשידענע אנדערע אויסגאבען.

מיר האָבען גערעכענט שפּייז פאר 25 פּאַציענטען, ווייל לויט די צאָהל קראנקע וואָס מיר האָבען געהאט די לעצטע פּאָר יאָהר, מוזען מיר רעכענען אין דורכשניט 25 קראנקע א יאהר.

דעם לעצטען יאָהר האָבען מיר געהאט 21 קאָנסאָמפּשאָן פעלע. מיט דעם וואוקס פון דער מעמבערשיפּ, פערגרעסערט זיך אויך די קאָנסאָמפּ־שאָן פעלע. אנדערע פון די קראנקע דאַרפען זיין א יאהר אין סאניטאריום. אַנדערע 6 מאָנאַטען א. ז. וו. און אין דורכשניט דאַרפען מיר רעכענען, פון 40 קראנקע א יאהר, זאָלען אין סאניטאריום זיין אימער 25.

די עקספּענסעס האָבען מיר אויסגערעכענט, דארף קאָסטען ארום 6 טויזענד דאָלאר א יאהר, און עס האָט זיך אונז געשטעלט די פראגע וואו זאָל מען דיעזע געלד נעהמען. און מיר זיינען געקומען צום פאָלגענ־דען בעשלוס:

לויט נאָך די צאָהל קאָנסאָמפּשאָן פעלע וואָס מיר האָבען געהאט. דאַרפען מיר רעכענען אז פון 10 טויזענד מעמבערס (וועלכע מיר וועלען אין גיכען האָבען) קען זיין א 40 קראנקע א יאהר, וועלכע וועלען דאַר־

פען קריגען א 2,000 דאָלאר (לעצטען יאָהר האָבען מיר געהאט 1,745 דאָלאר קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט). דיעזע 2,000 דאָלאר זאָל ווערען אַסעסט אויף די מיטגלידער, ווי איצטער. אויסער דעם דאַרפען מיר רעכענען, אַז דער טעקס פון 10 סענט א קוואַרטאל וואָס געהט יעצט אַוועק פאר דער דענווער סאניטאריום, און דאָס וועט פון 10 טויזענד מעמבערס אריינ־ברייגנען 4 טויזענד דאָלאר א יאָהר, זאָל פערוועגדעט ווערען פאר דיעזען צוועק. און פון דיעזע 2 קוועלען האָבען מיר צו דעקען די קאָסטען פון סאניטאריום.

דער 10 סענטיגער טעקס א קוואַרטאל פאר דענווער סאניטאריום דאַרף ווערען פערוועגדעט פיר דיעזען צוועק. ווי איהר האָט געזעהן פון דאָס פריהער געגאַנטע, און פון פּראָפעסאָרס לעטער, איז פיעל ראַטה־זאמער, און פיעל בעסער, ווען די קראנקע אונזערע, וועלען ניט פאָהרען אין קאָלאָראדאָ, און מיר זעהען ניט איין ווארום זאָל אַזאַ סומע געלד ניט פערוועגדעט ווערען פיר דעם צוועק און אויף דעם פּלאַן, וואו עס איז ראַטהזאמער, בעסער און נוצליכער.

מיר דענקען אַלזאָ, אז מיר קענען אָנהאלטען אַן אייגענע סאני־טאריום, וואו יעדער קראנקער זאָל דאָרט קענען זיין פריי. עס קען זיין, אז מיר קענען פיליכט מאַכען א מיסטייק. נאַטירליך, מוז עס אַ קאָמיטע מעהר אויסאַרבייטען, אבער לויט אונזערע יעצטיגע בעגריפע און וויסען אין דער פראגע, רעקאָמענדירען מיר צו האָבען אַן אייגענע סא־ניטאריום, אין ליבערטי נויאָרק. און ווען דיזע רעקאָמענדיישאָן וועט אָנגענומען ווערען רעקאָמענדירען מיר, אז

1. דער טערמין וואָס א קראנקער וועט דאַרפען זיין אין סאניטאריום, זאָל ער זיין פריי פון צאָהלונג.
2. דער טערמין זאָל זיין ניט מעהר ווי 1 יאָהר.
3. אויב דער טערמין וועט זיך ענדיגען, און נאָך דעם יאָהר וועט דער פּאַציענט נאָך דארפען זיין אין סאניטאריום, זאָל ער צאָהלען א בע־שטימטע סומע א וואָך.
4. ווען א מעמבער ווערט קראנק אויף קאָנסאָמפּשאָן און דער פּראָפע־סאָר הייסט איהם פאָהרען אין ליבערטי, זאָל פאר איהם ווערען בע־צאָהלט צום סאניטאריום פאָנד 50 דאָלאר און דיעזע 50 דאָלאר זאָל ווערען אַסעסט אויף אלע מיטגלידער.
5. ווען א קראנקער איז אין סאניטאריום מעהר ווי דריי מאָנאַטען און ער ווערט דאָרט ניט קורירט, און דאַרף פאָהרען אין קאָלאָראדאָ, טעקסעס, ד. ה. אין די וועסטערען סטייטס אָדער אין איראָפּא, זאָל ער קריגען די צווייטע 50 דאָלאר קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט ווי פריהער.

6. מעמבערס פון ווייטע סטייטס ווען זיי ווערען קראנק אויף קאָנ־סאָמפשאָן, און ווילען קומען אין סאניטאריום, זאָלען ארונטער געהן אונטער די זעלבע רולס.

7. מעמבערס פון ווייטע סטייטס וואָס ווערען קראנק אויף קאָנסאָמפשאָן און ווילען אין דער סאניטאריום ניט קומען, זאָלען קריגען 50 דאָ־לאר קאָנסאָמפשאָן בענעפיט, ווען זיי דארפען זיין אין א קאָנטרי ניט ווייט פון זייער וואָהנונגס פלאץ, און 100 דאָלאר ווען זיי דאר־פען פאָהרען ווייט און זייער רייזע איז פערבונדען מיט גרויסע עקס־פענסעס.

8. די 10 סענט א קווארטאל וואָס געהט יעצט פאר דענווער סאניטאריום, זאָל געהן פאר דער אייגענער סאניטאריום.

9. פון די 10 סענט א קווארטאל זאָל ווערען געגעבען דער דענווער סא־ניטאריום 500 דאלאר א יאָהר".

די עקזעקוטיוו קאָמיטע רעפּאָרטעט, אז אין דער פראגע ווע־גען דעם סאניטאריום, האָט א גרויסען אנטייל גענומען גענ. דר. טשארלס ראיעווסקי, אלס דער, וואָס האָט דער ערשטער פאָרגע־לעגט דעם פלאן, אז דער ארבייטער רינג זאָל בויען אן אייגענעם סאניטאריום, און דורך זיין מיה און קענטשאפט, זיינען די קאָ־מיטעס, וואָס זיינען געפאָהרען אין ליבערטי, פארגעשטעלט גע־ווארען פאר פראָפעסאָר קינג פון לומיס סאניטאריום, וועלכער האָט די קאָמיטעס זעהר פריינדליך אויפגענומען און געגעבען אלע נויי־טיגע אויסקינפטע, און האָט אויך פארשפראָכען צו ארבייטען אָהן געלד, און געבען אלע נויטיגע אויסקינפטע ווען נויטיג.

די עקזעקוטיוו קאָמיטע רעפּאָרטעט אויך, אז זיי האָבען איינ־געלאדען דאָקטאר טש. ראיעווסקי צו דער קאָנווענשאָן, אלס דאָק־טאָר, וואָס וואוינט אין ליבערטי און איז באַקאנט מיט די צו־שטענדע, דעם היילען און לעבען פון די קאָנסאָמפּטיווע, אז ער זאָל געבען אן איבערבליק איבער דער פראגע*).

דר. ראיעווסקי האָט געהאלטען אן אויספיהרליכען רעפּאָרט איבער דער קראנקהייט „שווינדזוכט", וועגען סאניטאריומס פאר די שווינדזיכטיגע און וועגען א סאניטאריום פאר די שווינדזיכ־טיגע מיטגלידער אין אַ. ר.

ער האָט דעם גאנצען ענין זעהר ברייט ארומגערעדט. ער האָט באריהרט אין זיין רעפעראט די פראגעס פון פערוואלטונג,

*) רעפּאָרט פון דער 7טער יעהרליכער קאָנווענשאָן, ז. 102-3.

פון די הוצאות, איבער דער מעגליכקייט די פאציענטען זאלען שפעטער קענען מאכען א לעבען דורך קאאפעראטיווע שעפער א. ז. וו.

ראיעווסקי'ס אויספיהרליכער איבערבליק האט געמאכט א טי־פען איינדרוק אויף די דעלעגאטען. מען האט דעם רעפערענט באַ־דאנקט דורך א „רייזינג וואוט".

די קאנווענשאן איז אבער געווען גענוג פארזיכטיג אין דער פראגע און האט פריהער באשלאסען צו ערוועהלען א קאמיטע צו מאכען א גענויערע אונטערזוכונג, אויסצוגעפינען אלע איינצעל־הייטען און דעם באשלוס פון דער קאמיטע (נאך דער אונטערזו־כונג) ארויסשיקען אויף א רעפערענדום.

אין דער קאמיטע זיינען אריין ל. סטרוגאטש, י. וויינבערג און ה. גאלדין. י. וויינטרויב איז צוגעצויגען געווארען אלס סעק־רעטער.

די קאמיטע האט געארבייט מיט גרוים איבערגעבענהייט און האט די רעזולטאטען פון איהר אונטערזוכונג געלאזט וויסען דורך א רעפארט, וואס זי האט ארויסגעשיקט צו די ברענטשעס.

פריהער האט די סאניטאריום קאמיטע (סטרוגאטש, וויינ־בערג און גאלדין, וועלכע זיינען אויך געווען מיטגלידער פון דער נ. ע. ק.) ארויסגעשיקט אויף א רעפערענדום בלויז דעם באשלוס, צו וועלכען זי איז געקומען א דאנק איהר אונטערזוכונג.

ברענטש 1 האט פראטעסטירט. ער האט פארלאנגט, מען זאל אפשטעלען דעם רעפערענדום, ווייל מען קען ניט שטימען איבער א זאך, וואס איז ניט באוואוסט.

די עקז. האט באשלאסען צו לאזען וויסען די ברענטשעס דורך א צירקולאר, אז דער רעפערענדום וועט באשליסען איבער דער פראגע בלויז אין פ ר י נ צ י פ.

נאך דעם ווי דער רעפערענדום איז געווארען געשלאסען, האט די סאניטאריום קאמיטע ארויסגעשיקט איהר געדרוקטען רעפארט צוזאמען מיט א צווייטער אנפראגע, צי מען זאל בויען א סאני־טאריום אדער ניט.

דא האבען זיך ווידער געפונען ברענטשעס, וואס האבען געפאדערט, מען זאל דעם רעפערענדום אפשטעלען.

די עקזעקוטיווע האט זיך אבער צו זיי ניט צוגעהערט און איז געגאנגען מיט'ן רעפערענדום.

איז דעם געדרוקטען רעפּאָרט צו דער אַכטער קאָנווענשאָן ער־קלעהרט די עקז. קאָמיטע פאָלגענדעס:

„מיר האָבען די פראגע אַרויסגעשיקט צו א רעפערענדום. ברענטש 1 האָט פארלאנגט, אז דער רעפערענדום זאָל געסטאָפּט ווערען און זאָל דאן ווערען אַרויסגעשיקט, ווען די קאָמיטע וועט זיין פארטיג מיט דעם רע־פּאָרט, אום מען זאָל וויסען איבער וואָס צו שטימען. מיר האָבען איינ־געזעהן, אז ער האָט רעכט פון זיין זייט און די סאַניטאריום קאָמיטע פון איהר זייט. צו וואָס ארבייטען און מאכען עקספּענסעס ווען מען וויים ניט, אויב די מעמבערס ווילען אינגאַנצען האָבען א סאניטאריום. און דורך א סירקולאר לעטער צו אלע ברענטשעס האָבען מיר געלאָזט וויסען, אַז דיזער רעעפּרענדום וועט נאָר באשליסען אין פּרינציפּ, אויב מען זאָל האָבען א סאניטאריום אָדער ניט. אַ צווייטער רעפערענדום וועט אַרויס־געשיקט ווערען נאָך דעם ווי די קאָמיטע וועט זיין פארטיג מיט איהר אר־בייט, און דער צווייטער רעפערענדום וועט די פראגע ענטשיידען. נאָך דעם, ווי דער רעפערענדום איז געשלאָסען געוואָרען האָט די קאָמיטע זיך גענומען צו דער ארבייט. זי האָט פארפערטיגט א רעפּאָרט, וועלכער איז אַרויסגעשיקט געוואָרען צו די ברענטשעס.

און לויט דעם בעשלוס פון קאָנווענשאָן, איז די פראַגע וועגען סאניטאריום ווידער אַרויסגעשיקט געוואָרען צו די ברענטשעס פאר רע־פערענדום. איניגע ברענטשעס האָבען פאַרלאַנגט, אז מען זאָל סטאָפּען דעם רעפערענדום און איבערלאָזען די פראגע צו פארהאַנדלען אויף דער קאָנווענשאָן. אום אָבער דאָס צו טאָהן האָט זיך געפאָדערט א קאָנווענ־שאָן, צוריקצוציהען דעם בעשלוס פון דער לעצטער קאָנווענשאָן. מיר האָבען דעריבער זייער פארלאנג ניט געקאָרט באַוויליגען.

מיט דעם אַרויסשיקען די פראגע צו א רעפערענדום, האָט די סאַ־ניטאריום קאָמיטע געענדיגט איהר ארבייט".

אויף דער דריטער זיצונג פון דער 8טער קאָנווענשאָן (פילא־דעלפיא), האָט ל. סטרוגאטש אָפּגעגעבען א רעפּאָרט פון דער סאַ־ניטאריום קאָמיטע.

„די פראגע וועגען סאניטאריום איז ארויסגעשיקט געוואָרען צו רעפערענדום . . . און דער רעפערענדום האָט באשלאָסען, אז דער אַרבייטער רינג זאָל האבען א סאניטאריום פאר די קאָנסאָמפּטיווע מיטגלידער"*).

אויף דער 8טער קאָנווענשאָן איז די פראגע פון א סאניטאריום איבערגעגעבען געוואָרען צו א קאָמיטע פון דעלעגאטען.

---

*) בעריכט פון דער 8־טער יעהרליכער קאָנווענשאָן, ז. 101.

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קאנווענשאן איז אפגעגעבען געווארען דער רעפארט פון דער קאמיטע דורך א. סאלאוויאוו, (בר. 25) טשערמאן און באריכט אפגעבער:

„קאמיטע רעפארטעט, בעצוג דער פראגע וועגען סאניטאריום איז פאראן א מאיאריטעט רעפארט און מינאריטעט רעפארט. די מאיאריטעט איז דאפיר, אז מען זאל באלד דעם סאניטאריום בויען. די מינאריטעט איז דאפיר אפצואווארטען נאך א פאר יאהר ביז וואנען עס וועט זיין א גרויסער פאנד.

די קאנווענשאן נעמט אן די רעקאמענדיישאן פון דער מאיאריטעט, דעם סאניטאריום באלד צו בויען, ווי עס וועט נאר זיין גענוג געלד דאפיר.

עס ווערט ערוועהלט א סאניטאריום קאמיטע, און פאלגענדע דעלע־גאטען ווערען ערוועהלט:

ה. ארענסאן, בר. 1; י. אנאפאל, בר. 2; י. קאהן, בר. 2; ל. סטרו־גאטש, בר. 6; ס. וואלאס, בר. 75"*).

די סאניטאריום קאמיטע האט אין פארלויף פון יאהר, ביז דער 9טער קאנווענשאן, אונטערגעזוכט פארשידענע פארמס, זיך קארעס־פאנדירט מיט ספעציאליסטען, געקויפט א פלאץ און איז געווען אימשטאנד צו קומען צו דער 9טער קאנווענשאן מיט דער בשורה:

„דער סאניטאריום בויט זיך שוין!"

אין דעם רעפארט, וואו עס ווערט אנגעזאגט די בשורה, אז דער סאניטאריום בויט זיך שוין, שטעלט זיך די סאניטאריום קאמיטע לעננער אפ אויף דער פראגע וועגען דעם פלאץ, וואס איז געקויפט געווארען פאר'ן סאניטאריום. צוזאמען מיט'ן רעפארט זיינען אב־געדרוקט דריי בריעף פון דר. הערבערט קינג פון לומיס סאניטאריום. דער ערשטער בריעף איז אן ענטפער אויף דר. ראיעווסקי'ס אנ־פראגע, וואס פאר א פארם עס איז ראטהזאמער צו קויפען — א קולטיווירטע פארם אדער א שטיק אונענטוויקעלטע לאנד. דר. קינג'ס מיינונג איז געווען צו קויפען א קולטיווירטע פארם. די אנ־דערע צוויי בריעף זיינען וועגען דעם געגענד, וואו די פארם זאל גע־קויפט ווערען. אין איינעם פון די בריעף רעקאמענדירט דר. קינג, צווישען די אלע פארגעשלאגענע פארמס, אז די „בערגער פארם"**) איז דער פאסענדסטער פלאץ צו בויען דעם סאניטאריום.

---

*) באריכט פון דער 8טער קאנווענשאן, ז. 115.

**) דער אייגענטימער פון דער פארם האט געהייסען בערגער — אויף דעם פארם געפינט זיך היינט דער סאניטאריום.

די פאַרם איז טאַקע געקויפט געוואָרען*), און די קאָמיטע גיט איבער אין איינצעלהייטען וועגען דער פאַרם און וועגען די ערשטע פּלענער צו בויען דעם סאַניטאַריום:

„אַ קאָמיטע איז אַרויסגעפאָהרען אָנצוקוקען דעם פאַרם און אונטערזוכענדיג און געפינענדיג אַלעס אַזוי ווי מען האָט אונז געשריבען האָבען מיר באלד אַרויסגערופען די איבריגע פון דעם סאַניטאריום קאָמיטע און אויך א קאָמיטע פון דער עקזעקוטיוו און קאָנטראָל קאָמיטעס. די פאַרם איז דאַן געקויפט געוואָרען פאר דעם פּרייז פון 7 טויזענד דאָלאר מיט די פאָלגענדע באדינגונגען: $2,900 אין קעש און די איבריגע $4,100 אויסצאָהלען אין 10 יאָהר. פון די $2,900 אין קעש האָבען מיר געקראָגען $250 קאָמישאן (ווייל איניגע פון דעם קאָמיטע האָבען זיך פאָרגעשטעלט אלס איידזשענטס) און דיעזעס געלד איז באלד איבערגעגעבען געוואָרען צו דעם סאַניטאריום פאָנד.

די פאַרם באשטעהט פון 159½ אקער לאנד, פון וועלכע 75 אַקער זיינען קולטיווירטע, עס זיינען פאַראַן 8 קיה, קעלבלעך און 75 טשיקענס, ווי אויך היי, ווייץ, קאָרן, אלע נויטיגע מאַשינערי צו באַארבייטען די ערד, וועגען, לייכטע קערידזשעס און א 12 רום הויז מיט איניגע באַרנס און אַנדערע נויטיגע געגענשטאַנדען.

איצט, ווען מיר זיינען שוין פערטיג געוואָרען מיט דעם פונקט וועגען א פאַרם האָבען מיר אָנגעפאנגען צו באַטראכטען פּלענער וועגען אימפּרואוומענטס אויפ'ן פאַרם און מיר זיינען געקומען צו פאָלגענדעס: דאָס הויז וועלכעס איז שוין דאָ אויפ'ן פאַרם וועט דיענען אַלס אַ וואָהנונג פאר דעם מענעדזשער פון סאַניטאריום און אויך פאר די ארבייטער אויף דער פאַרם, דאַן דארף מען צובויען די „ליען־טו", ד. ה. די אָפענע געביידען פאר פאַציענטען, און א הויז וואָס זאָל דיענען אלס האָספּיטאַל, לאבאראטאָריום ווי אויך פאר דעם דאָקטאר און נורס. דר. טש. ראיעווסקי האָט לויט דעם מאָדעל פון די „ליען־טו" פון דעם „לומיס סאַניטאריום" אויסגעאַרבייט א פּלאַן מיט איניגע פאַרבעסערונגען. דיעזער פּלאַן איז איבערגעגעבען געוואָרען צו דעם אַרכיטעקט, וועלכער האָט געבויט לומיס'עס סאניטאריום.

די פּלענער פון דעם „ליען־טו" און פון דער הויז זיינען איבערגעגעבען געוואָרען צו איניגע קאָנטראקטאָרס און דער ביליגסטער און

*) די פאַרם איז געקויפט געוואָרען אין דער וואָך פון 22טען נאָוועמבער, 1908, אויף דעם נאָמען פון י. וויינבערג, וועלכער איז דעמאָלט געוועזען טשערמאַן פון דער נ. ע. ק., ווייל מ'האָט מורא געהאַט, אַז טאָמער וועט מען זיך דערוויסען, אז דאָס איז פאַר'ן אַרבייטער רינג, פאר א קהל'שע זאַך, וועט מען דאַרפען צאָהלען טייערער.

בעסטער „ביד“ איז אַריינגעקומען פון א מעמבער פון בר. 2, פר. שאַפּירא, וועלכער פארלאנגט די סומע פון $2,050 פאר א „ליען־טו“, מיט דער באַדינגונג אז עס זאָלען באַשעפטיגט ווערען ביים בויען נאָר יוניאָן אַרבייטער, אַ באַדינגונג וועלכע די איבריגע קאָנטראַקטאָרס האָבען ניט אָנגענומען, ווייל דאָרטען אין ליבערטי גופא איז ניטאָ קיין יוניאָן און אַריבערברענגען פון ניו יאָרק קיין ליבערטי יוניאָן ארבייטער, האָבען זיי ערקלעהרט, וועט זיך זיי ניט לוינען, און פר. שאַפּירא האָט געקראָגען דעם קאָנטראַקט.“

בעפאָר דער 9טער קאָנווענשאָן איז די „ווארהייט“ ארויס מיט א שאַרפע אַטאַקע אויף דעם אַרבייטער רינג סאַניטאַריום.

די אַטאַקע איז געמאַכט געוואָרען אין צוויי עדיטאָריעלס. דער עדיטאָריעל שרייבער האָט שטאַרק איינגעשראָקען און האָט נביאות וועהלט געוואָרען ביי דער 9טער קאָנווענשאָן אריינצוברענגען רעקאָמענדאַציעס בנוגע סאַניטאַריום ענינים, האָט אויך באַטראַכט די אַטאַקעס פון דער „ווארהייט“.

די סאַניטאַריום קאָמיטע פון 15 דעלעגאַטען, וואָס איז ערוועהלט געוואָרען ביי דער קאָנווענשאָן אריינצוברענגען רעקאָמענדאַציעס בנוגע סאַניטאַריום ענינים, האָט אויך באַטראַכט די אַטאַקעס פון דער „ווארהייט“.

אָט איז איהר באריכט:

„סאַניטאַריום קאָמיטע. — דר. דזש. ראזעט, בעריכט אָבגעבער.

1) אַ ספּעשעל טעקס פון 50 סענט פאר קומענדען יאָהר זאָל אַרויפגעלעגט ווערען אויסצוצאָהלען אין 4 קוואָרטאלען. — אָנגענומען.

2) נאָר מעמבערס פון אַ. ר. זאָלען אויפגענומען ווערען אין סאַניטאַריום. — אָנגענומען.

3) דריטע קלאַס מעמבערס זאָלען אויפגענומען ווערען אין סאַניטאַריום און זיי זאָלען אסעסט ווערען פאר דיזען צוועק — איבערגעגעבען דער קאָנסטיטושאָן קאָמיטע.

4) אַ קראַנקער זאָל אין סאַניטאַריום ניט פארבלייבען מעהר ווי 6 מאָנאַטען פריי.

5) ווען דער דאָקטאר פון סאַניטאַריום דענקט אז א קראַנקער דאַרף פארבלייבען מעהר ווי 6 מאָנאַטען, זאָל דער קראנקער צאָהלען א באַשטימטע סומע וועלכע וועט באַשטימט ווערען פון סאַניטאַריום קאָמיטע, אָבער אונטער קיינע אומשטענדען זאָל א קראַנקער ניט פארבלייבען מעהר ווי 1 יאָהר אין סאַניטאַריום.

די רעקאָמענדיישאָנס 4 און 5, ווי רעקאָמענדיישאָן 3, ווערט אי־בערגעגעבען דער קאָנסטיטושאָן און סאַניטאַריום קאָמיטע.

די קאָמיטע דריקט אויס דאָס צוטרויען צו דר. קינג און דר. ראָ־יעווסקי פון ליבערטי און גלויבט ניט די רעפּאָרטס, וואָס זיינען געווען געדרוקט אין „ווארהייט").

די 9טע קאָנווענשאָן האָט ערוועהלט א נייע סאַניטאַריום קאָ־מיטע פאר'ן יאָהר 1909־10.

די קאָמיטע: ל. סטרוגאטש (בר. 6), י. אנאפאל (בר. 2), דזש. האָרן (בר. 2), מ. ספעקטאָר (בר. 11), נ. ראסקין (בר. 130).

די ארטיקלען אין דער „ווארהייט", וואָס זיינען אָפיציעל אויף דער קאָנווענשאָן באטראכט געוואָרען אלס רכילות, האָבען דאָך געפיהרט דערצו, אז ס'זאָל זיך אריינ'גנב'ענען א צווייפעל ביי מאנ־כע פארוואלטער פון ארדען איבער דער מעגליכקייט אויסצוהאלטען א סאַניטאַריום און איבער דעם פּלאַץ, ספּעציעל איבער דעם פּלאַץ.

עס איז באשלאָסען געוואָרען צו בעטען דר. דזשיימס אלעק־סאנדער מילער, וועלכער איז דעמאָלט געווען דער עקזאמינינג דאָק־טאָר פון די קאָנסאָמפּטיוו קראנקע מיטגלידער, ער זאָל פאָהרען קיין ליבערטי און באטראַכטען דעם פּלאַץ.

דר. מילער האָט דעם 27טען יולי, 1909, געענטפערט צו מאיר לאָנדאָן, אז דער פּלאַץ איז דוקא זעהר א גוטער פאר א סאַניטאַריום.

דאָס און אלע אנדערע פּאסירונגען פאר'ן יאָהר 1909 ווערען איבערגעגעבען אין דעם רעפּאָרט פון דער סאַניטאַריום קאָמיטע צו דער צעהנטער יעהרליכער קאָנווענשאָן.

א טייל פון דעם רעפּאָרט ווילען מיר דאָ ברייננגען:

„אין רעפּאָרט פון דער סאַניטאַריום קאָמיטע צו דער לעצטער יעהר־ליכער קאָנווענשאָן איז געוואָרען בעריכטעט, אז די „ליען־טו" פאר'ן סא־ניטאַריום בויעט זיך שוין.

היינט קענען מיר אייך רעפּאָרטען, אז דער סאַניטאַריום איז שוין ערעפענט, און היינט צו טאָג געפינען זיך דאָרט איבער 30 מעמבערס פון א. ר. און א צווייטע און א דריטע „ליען־טו" פאנגען זיך באלד אָן צו בויען.

אָבער ניט אַזוי לייכט איז דאָס אונז אָנגעקומען. געגוג שטערונ־גען, שוועריגקייטען האָבען מיר געהאט אין וועג צו אונזער נאָבעלער מי־

*) רעפּאָרט פון דער 9טער יעהרליכער קאָנווענשאָן. זז. 113—112.

סיאָן. דיזע אַלע שוועריגקייטען זיינען מיר אריבערגעקומען, און מיר האָבען ענדליך ערנייכט דעם ציעל, מיר האָבען פאַרפערטיגט די ארבייט וואָס איהר האָט אונז איבערגעגעבען".

* * *

„ווי אייך איז באוואוסט, איז ביי דער לעצטער קאָנווענשאָן געוואָרען באַשלאָסען אן עקסטרא טעקס פון 50 סענט אויף יעדען מיטגליד אויסצוצאָהלען אין 4 קווארטאלען פאר סאניטאריום בילדינגס.

באַלד נאָך דער קאָנווענשאָן איז אַרויסגעשיקט געוואָרען דער רע־פערענדום וועגען דעם, וועלכער איז מיט א גרויסע מאַיאָריטעט דורכגעגאַנגען, און פינאַנציעל פאר דעם יאָהר ארבייט זיינען מיר געזיכערט געוועזען.

מיר גיבען אייך דאָ איבער א קורצען פינאַנציעלען רעפּאָרט.

דעם 1טען יאנואר 1909, האָט דער סאניטאריום פאָנד פערמאָגט — — — — — — — — — — — — — $ 4,387.23

א י נ נ א ה מ ע ן

פון רעגעלען פאָנד	13,006.95
" ספּעשעל פאָנד	6,188.92
" באָל אין גרענד סענטראל פּאלאס	1,369.40
" פּראָפיט פון סאָוו. פּ. ק.	326.20
" דאָנײשאָנס פון ברענטש	777.33
" פאָרם	551.81
צוזאַמען	$26,607.84

א ו י ס ג אַ ב ע ן

פערוואלטונגס קאָסטען	$ 3,445.80
בילדינגס און לאַנד אימפּרואוומענטס	10,204.67
פוירניטשור און קעטל	834.76
צאָהלונג אויפ'ן מאָרטגעדזש	400.00
דענווער סאניטאריום	500.00
צוזאַמען	$15,385.23
באַלאַנס	11,222.61

פאר די פאָרם האָבען מיר שוין אײנגעצאָהלט $3,050.

דאָס איז געווען דער פינאַנציעלער צושטאַנד דעם 1טען יאנואר, אײדער דער סאַניטאַריום איז ערעפענט געוואָרען, אײדער די אלע נויטיגע פּראָדוקטען, פוירניטשור און איינריכטונגען זיינען געקויפט און געמאַכט געוואָרען, וועלכע באַטרעפען היבשע טויזענדער, אָבער דאַן האָט אונז קיין געלד ניט געפעהלט פאר דאָס נויטווענדיגסטע. וואָס אונז האָט יאָ געפעהלט, איז אַן אָפיציעלע ערלויבניס פון שטאַט צו האָבען א סאַניטאַריום.

און כדי ניט אַריינצוגעהן אין ווייטערע עקספּענסעס פון בויען אַ גרויסע הויז, וועלכע האָט געדאַרפט קאָסטען אַרום 15 טויזענד דאָלאר, האָבען מיר געדענקט פּאָרלויפיג ווענט די אלטע הויז, וועלכע איז געשטאַנען אויפ׳ן פאַרם, אַן אלטע פאַרם־הויז, דיענען פאר אונזער צוועק. די הויז האָט זיך גענויטהיגט אין אלטערײשאָנס, וועלכע מיר האָבען באַשלאָסען צו מאכען. מיר האָבען געדענקט אז ווען אפילו אונז וועט ניט געלינגען צו קריגען א טשאַרטער פאר א סאַניטאַריום, וועלען מיר האָבען אַ פאַרם, און אַזוי ווי יעדער פאַרמער קען האלטען באָרדערס אָהן אַ טשאַרטער, אַזוי וועלען אונזערע קראַנקע פרײנד זײן דאָרט אלס באָרדערס אויף א פאַרם, און ניט אין א מאָדערנעם סאַניטאַריום, וועלכע עס האָט זיך אונז זעהר געוואָלט האָבען.

אַן אפּליקײשאָן פאר א סאַניטאַריום־טשאַרטער איז געמאַכט געוואָרען ענדע מאָנאַט דזשולײ, 1909.

צו דער זעלבער צייט האָט מען זיך אויך גענומען אויספיקסען די אַלטע הויז, און ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען אין די נומערן 29, 30, 31 און 32 „אַרבייטער רינג בולעטין“, האָבען מיר א טשאַרטער געקראָגען. אמת מיט גרויסע שוועריגקייטען, די אײנוואוינער פון ליבערטי זײנען געווען שטאַרק דאַגעגען, מיר האָבען דאָס אָבער געקראָגען.

בעפאָר מיר האָבען באַשלאָסען צו פיקסען די אלטע הויז, און צו מאַכען אן אפּליקײשאָן פאר א טשאַרטער, האָבען מיר זיך נאָך אמאָל געוואָלט איבערצייגען, אויב דער פּלאַץ איז א גוטער פאר דיזען צוועק. מיר זיינען געווען איבערצייגט, אז דער פּלאַץ איז גוט, אום אָבער צו זיין זיכערער, האָבען מיר איינגעלאַדען פּראָפעסאָר דזשיימס אלעקסאנדער מילער, ער זאָל בעזוכען דעם פּלאַץ און זאָגען זיין מיינונג. די איינלאַדונג פון פּראָפעסאָר מילער צו באַזוכען דעם פּלאַץ און זאָגען זיין מיינונג, האָבען מיר אויך געדאַרפט פאר א צווייטען צוועק, נעמליך, צו האָבען די מיינונג פון נאָך אן אויטאָריטעט אום צו קריגען לייכטער דעם טשאַרטער.

מיר גיבען אויך דאָ פּראָפעסאָר מילער׳ס מיינונג.

פּראָפעסאָר דזשיימס אלעקסאַנדער מילער, דער פּרעזידענט פון די טובערקולאָזיס קליניקס פון נויארק, וועלכער האָט באַזוכט די פאַרם אויף

אונזער ביטע, זאָגט אז דער פּלאַץ איז זעהר א גוטער פאר דעם סאַניטאַריום.

דער קלימאַט איז זעהר א גוטער אין ליבערטי, וועלכער געפינט זיך ארום 2,000 פוס איבער די אויבערפלעכע פון ים.

די בערג און דער וואַלד פאַרהיטען דעם פּלאַץ פון די נאָרטה־וועס־טערן ווינדען, וואָס דאָס איז זעהר וויכטיג.

דער וואַסער־סופּליי איז אויסגעצייכענט, און ציינט אַז עס וועט זיין גענוג.

די איינציגע מעגליכע אָבדזשעקשאָן געגען פּלאַץ איז, איינס אָדער צוויי בידעריגע אקער לאַנד וועלכע איז דומפּיג, ווייל עס לויפט דאָרט אָן די וואַסער פון די קוואַלען, וועלכע געפינען זיך אויפ'ן פּלאַץ.

און דאָס קען אויך, נאָך זיין מיינונג, ווערען לייכט אויסגעטרי־קענט.

די פאָרגעלעגטע סאָרטען בילדינגס, די זאָ גערופענע „ליען־טו" איז אויסגעצייכענט פאר דיזען צוועק.

די פּראַקטיקע אין אנדערע פּלעצער האָט געצייגט, אז דאָס איז זעהר גוט, סיי פון עקאָנאָמישען און סיי פון פּראַקטישען שטאַנדפּונקט.

ווייטער שרייבט פּראָפעסאָר מילער:

ער פיהלט, אז ער מוז גראַטולירען דעם אַ. ר. פאר דיזע נאָבעלע אַרבייט, וועלכע מיר געהען דורכפיהרען. דאָס איז איינע פון די גאַנץ ערשטע פּראָבען פון אַן ארבייטער אָרגאַניזאַציאָן, צו זאָרגען פאר זייערע קאָנסאָמפּטיוו קראַנקע מיטגלידער.

אומגעפעהר אין מאָנאַט נאָוועמבער איז אלעס באַלד פאַרטיג געוואָ־רען. מיר האָבען דאַן איינגעזעהן אז מיר מוזען האָבען א מעגעדזשער מיט עקספּיריענס אין סאַניטאַריום און האָספּיטעלער. עס איז אונז גע־וואָרען רעקאָמענדירט פריינד ס. ראָזענבליטה, אלס פּערזאָן וואָס האָט גע־האָט דיזע נויטיגע עקספּיריענס. ער האָט איבערגענומען די מענעדזש־מענט פון סאַניטאַריום ענדע מאָנאַט דעצעמבער.

מיר האָבען באַשלאָסען, אז אלע די פריינדע וואָס וועלען זיך מעל־דען קראַנק אויף קאָנסאָמפּשאָן פון דעם 15טען יאנואר זאָלען אריינגע־נומען ווערען אין סאַניטאַריום.

די ערעפענונג האָבען מיר באַשטימט עס זאָל זיין דעם 12טען פעב־רואר, און אין דיעזען טאָג איז דער סאַניטאַריום ערעפענט געוואָרען.

אלס הויז־אַרצט איז אונז געוואָרען רעקאָמענדירט דאָקטאָר סינגער, אַ יונגער דאָקטאָר, מיט די פּראַקטיקע פון טרודו סאַניטאַריום.

דער סאַניטאַריום איז ערעפענט געוואָרען, די נויטיגע פּערזאָנען זיינען געוואָרען אָנגעשטעלט, קראַנקע האָבען אָנגעפאַנגען צו קומען. דער סאַניטאַריום איז געווען פאַרבערייטעט פאר 25 פּאַציענטען, און אין

צוויי מאָנאַטען צייט איז דער סאַניטאַריום געווען פול, און מיר האָבען באַשלאָסען צו בויען נאָך צוויי „ליען־טוס“, איינע פאר מענער און א צווייטע פאר פרויען, וואו עס וועט זיין פלאַץ פאר נאָך 36 פאַציענטען.

דיזע אלע בילדינגס און אימפּראָוומענטס וואָס איז נויטיג דיזען זומער צו מאכען, וועלען קאָסטען אן ערך 30—35 טויזענד דאָלאר, און די פראגע איז: וואו נעהמט מען דאָס געלד? און דער איינציגער אנט־וואָרט אויף דער פראגע, וואו נעהמט מען דאָס געלד, איז — די מעמבערס.

מיר רעקאָמענדירען, אז יעדער מעמבער זאָל דיזען יאָהר ווערען גע־טעקסט מיט 1 דאָלאר אויסצוצאָהלען צו 25 סענט א קוואָרטאל, און מיר ווילען דערביי באמערקען, אז דער טעקס זאָל זיין ניט וועניגער ווי 1 דאָ־לאר, זאָנסט וועלען די אלע אבסאָלוט נויטהיגע בילדינגס און אימפּ־רואוומענטס ניט קענען געמאַכט ווערען.

צום שלוס ווילען מיר נאָך אייך באריכטען, אז אלס באראטהונגס־דאָקטוירים האָבען אָנגענומען פּראָפעסאָר קינג פון לומיס סאַניטאַריום און דר. טש. ראַיעווסקי. דר. ראַיעווסקי באַזוכט די סאַניטאַריום א פאָר מאָל א וואָך און פּראָפעסאָר קינג גיט אונז די נויטיגע אַדווייזעס צו יע־דער צייט ווען מיר בעטען איהם“.

ווי עס איז צו זעהן פון די באריכטען איז שאַפּירא פון בר. 2 געווען דער בוימייסטער פון דער ערשטער „ליענטו“. ער האָט אויך געדאַרפט אויסבעסערען די אַלטע פאַרם־הויז פאר דער אדמיניס־טריישאָן בילדינג.

ווי י. וויינטרויב גיט איבער, איז שאַפּיראָ קיין נויאָרק פון ליבערטי, און האָט איהם דערצעהלט, אז די הויז איז אַלט און די געלד, וואָס מען וועט אין איהר איצט אריינלעגען, איז אַרויסגעוואָרפען.

וויינטרויב האָט געוואוסט דעם סענטימענט פון די קאָמיטעס און איז געווען איבערצייגט, אז זיי וועלען ניט לאָזען בויען קיין נייע הויז. האָט ער, וויינטרויב, געגעבען שאַפּיראָ'ן אן עצה. די עצה איז געווען, אז ווען ער וועט דאַרפען אָנפאַנגען איבערצובויען די הויז, זאָל ער איהר איינוואָרפען, און עס זאָל הייסען, אז זי איז פון זיך אליין איינגעפאַלען. דעמאָלט וועט מען שוין מוזען בויען א נייע הויז. אזוי איז טאַקע געווען.

די אַלטע הויז איז „איינגעפאַלען“ און מען האָט קיין אַנדער ברירה ניט געהאַט, ווי צו בויען א נייע הויז אויפ'ן פונדאַמענט פון דער אַלטער פאַרם־הויז.

דאָס איז די איצטיגע אַדמיניסטריישאָן בילדינג.

דער טשאַרטער פאַר'ן סאַניטאַריום.

פון דעם רעפּאָרט אין פאָריגען קאַפּיטעל האָבען מיר געזעהן, אַז די סאַניטאַריום קאָמיטע איז געווען באַזאָרגט וועגען אַ טשאַרטער פאַר'ן סאַניטאַריום. זי מעלדעט אויך, אַז זי האָט שפּעטער געקראָגען דעם טשאַרטער מיט גרויס שוועריגקייטען.

עס איז נויטיג דאָ צו דערצעהלען די געשיכטע פונ'ם סאַני־טאַריום טשאַרטער.

עס איז שוין געווען אַ פאַרם, געווען אַ „ליענטו", געווען קראַנ־קע, אָבער קיין סאַניטאַריום איז נאָך אַלץ ניט געווען.

אום צו ערעפענען אַ סאַניטאַריום, דאַרף מען האָבען אַן ער־לויבניש, אַ טשאַרטער פון דער סטייט רעגירונג. און דאָ האָבען זיך אָנגעפאַנגען נייע צרות.

פריהער האָט מען געמיינט, אַז מען וועט זיך ווי עס איז קענען באַגעהן אָהן אַ טשאַרטער. שפּעטער האָט מען באַשלאָסען צו זעהן קריגען אַ טשאַרטער.

אין אַ. ר. בולעטין פון יולי—אויגוסט, 1909, געפינען מיר אויף זייט 4 פאָלגענדע מעלדונג:

„עס וועט זיין וויכטיג פאַר די מעמבערס צו וויסען, אַז ווען דער פּלאַן וועגען אַ סאַניטאַריום איז באַטראַכט געוואָרען, איז אויך איינע פון די פראגען געווען, אויב עס איז נויטיג אַ טשאַרטער פאַר דעם סאַני־טאַריום, און אויב יאָ, ווי איז דאָס מעגליך צו קריגען. דער ליגעל אַד־וויזער פון אַ. ר., פר. מ. לאָנדאָן, איז געוואָרען באַאויפטראַגט אַריינצו־געבען אַ רעפּאָרט וועגען דעם. פר. לאָנדאָן האָט רעפּאָרטעט, אַז לויט די געזעצע, וואָס האָבען דאַן עקזיסטירט (אין 1907), וועט זיין אונמעגליך צו קריגען אַ טשאַרטער. די גאַנצע מאַכט איבער דעם איז געלעגען אין די הענט פון די טאַון און קאונטרי סופּערוויזערס, און עס איז געווען זיכער, אַז זיי וועלען קיין ערלויבניש ניט געבען פאַר אַ סאַניטאַריום צו־ליב פאַרשידענע לאָקאלע אורזאַכען. אויף דעם ראַטה פון פּערזאָנען, וואָס זיינען געווען גוט באַקאַנט מיט די פאַרוואַלטער פון ליבערטי און סאָ־ליוואַן קאונטי, איז געוואָרען באַשלאָסען, ניט צו מאַכען קיין אַפּלי־קיישאָן פאַר אַ טשאַרטער, און פאָרטזעצען די אַרבייט פון סאַניטאַריום, אויף דעם גרונד, וואָס קיינער קען קיינעם ניט פאַרווערען צו האָבען אַ פאַרם, און אויף

בילדער פון סאניטאריום

רעכטס: די אדמיניסטרייש‍אַן בילדינג.

לינקס: דער האָספּיטאַל, געעפנט געוואָרען דושולײַ 1914.

אונטען: אַלגעמײַנער אױסזעהן פון סאַניטאַריום.

1909
די ערשטע סאנאטאריום קאמיטע.
1908
ה. אראנסאן ס. וואלאס ל. סטרונאטש י. אנאפאל א. קאזען

דיזער פאַרם זאָלען זיך געפינען מענשען, וועלכע דאַרפען פרישע לופט פאר זייער געזונד. אם ערגסטען פאַל וועט דאָס זיין א מין אינדאָסטריעל קאָלאָניע, און דערצו דאַרף מען ניט קיין ספּעציעלע ערלויבניש, און די אַרבייט איז אונגעשטערט געוואָרען פאָרטגעזעצט.

אונטער דיזער צייט האָט פּאַסירט, אז די ברוקלינער סענטראל לויבאָר יוניאָן האָט באשלאָסען צו בויען א סאניטאריום אין לאָנג איילאנד, און זיי, וויסענדיג, אז ביי די באָאַרד אָוו סופּערווייזארס וועלען זיי די ערלויבניש ניט קריגען, האָבען זיך באַמיהט, אז דער געזעץ זאָל אין שטאַט נויאָרק ווערען געענדערט, און אַזוי האָט עס פּאַסירט. דער געזעץ איז געוואָרען אמענדירט, און דאָס רעכט פון געבען אַן ערלויבניש פאר סאניטאריומס פאר קאָנסאָמפּטיוו קראַנקע איז צוגענומען געוואָרען פון די לאָקאלע פּארוואלטער פון יעדע שטעדטעל און קאונטי און עס איז איבערגעגעבען געוואָרען צום קאָמישאָנער אָוו העלטה פון סטייט, צוזאַמען מיט די לאָקאלע העלטה אָפּיסערס.״

נאָך דער 9טער קאָנווענשאָן איז מאיר לאָנדאָן געוואָרען באַאויפטראַגט אַרויסצונעמען א טשאַרטער.

לויט דעם נייעם געזעץ, וואָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען אַ דאַנק די באַמיהונגען פון ברוקלינער סענטראַל לייבאָר יוניאָן, האָט אַן אפּליקיישאָן פאר א סאניטאריום געמוזט ווערען געמאכט צום סטייט קאָמישיאָנער אָוו העלטה. דער סטייט קאָמישיאָנער באַשטימט אין א געוויסער צייט א „פּאָבליק הירינג“, וועלכע מוז פּאַרקומען אין דעם פּלאַץ, וואו די סאַניטאריום דאַרף ווערען געבויט. אלע די יעניגע, וועלכע זיינען דאַפיר אָדער דאַגעגען, אַז אַ סאַניטאריום זאָל דאָ אויפגעשטעלט ווערען, קענען קומען צו דער הירינג און זאָגען זייער מיינונג. און נאָך דעם, ווי עס ווערען אויסגעהערט די מיינונגען, דאַרף דער סטייט־קאָמישיאָנער אָף העלטה צוזאַמען מיט דעם לאָקאַלען העלטה אָפּיסער באַשטימען, אויב אַן ערלויבניש זאָל ווערען געגעבען אָדער ניט. אויב דער סטייט מעדיקאַל דירעקטאָר און דער לאָקאַל העלטה אָפּיסער זיינען ניט געקומען צו א י י ן באַשלוס, איינער איז מסכים און דער צווייטער ניט — קען מען אפּעלירען. דער אַפּיעל ווערט פאַרהאַנדעלט פון ליוטענאַנט גאָווערנאר, ספּיקער פון אסעמבלי און סטייט מעדיקאַל דירעקטאָר. זייער באַשלוס ווערט שוין געזעץ.

אין יולי, 1909, ווי עס איז צו זעהן פון רעפּאָרט אין פריגען קאפּיטעל, איז געמאכט געוואָרען די אַפּליקיישאָן פאַר א סאַניטאַריום־טשאַרטער.

די „פּאַבליק הירינג“ איז באַשטימט געוואָרען אין „ליבערטי האָל“, ליבערטי. י. וויינטרויב און די מיטגלידער פון סאַני־טאַריום קאָמיטע האָבען זיך דערוואוסט פון דר. ראַיעווס־קי'ן און אנדערע, אז עס איז פאַראַן א שטאַרקע אָפּאָזיציע געגען אַן א. ר. סאַניטאַריום, אז כמעט אַלע איינפלוסרייכע איינוואָהנער פון ליבערטי קלויבען זיך ארויסצוטרעטען אויף דער „הירינג“ גע־גען דעם טשאַרטער.

דאָקטאָר קינג פון „לומים סאַניטאַריום“ האָט פריהער געהאַט צוגעזאָגט, אז ער וועט קומען צו דער הירינג און וועט בעטען, מען זאָל די אַפּליקיישאַן פון א. ר. יאָ באַווילליגען.

מען האָט זיך אין א. ר. אויך דערוואוסט, אז די שטעטעל לי־בערטי האָט אַנגעשטעלט אלס א לאָיער א באַוואוסטען פּאָליטישען פון דער רעפּובליקאַנער פּארטיי אין סאַליוואַן קאַונטי. עס איז אויך געוועזען קלאָר, אז דער לאָקאַל העלטה אָפיסער וועט זיין געגען א סאַניטאַריום.

מאיר לאָנדאָן האָט דאָס אַלץ געהערט געוואוסט און דאָס בעסטע, אויף וואָס ער האָט געקענט האָפען, איז, לכל הפחות, א ניט איינ־שטימיגען באשלוס, ד. ה. דער סטייט העלטה קאָמישאָנער זאָל, לכל הפחות, זיין דערפאַר, כדי מען זאָל שפּעטער קענען אַפּעלירען.

דאָס האָט לאָנדאָנ'ען זיך אויך איינגעגעבען, און איינגעגע־בען האָט זיך עס איהם, ווייל ער האָט דאָ באַנוצט א לאָיערישען איינפאַל, וואָס מעג דאָ דערצעהלט ווערען.

ווען די סענטראַל פעדערייטעד יוניאַן פון ברוקלין האָט גע־וואָלט בויען איהר סאַניטאַריום, האָט זי זיך אויך אָנגעשטויסען אויף אַן אָפּאָזיציע מצד די שכנים, וועלכע האָבען געמיינט, אז זייער „פּראָפּערטי“ (זייער אייגענטום) וועט ווערען קלענער אין ווערטה צוליב דעם. אַן אגענט פון דער יוניאַן, אָדער איהר לאָ־יער, האָט אבער ארויסגעקראָגען סטייטמענטס און אפידייוויטס פון די באַלעבאַטים ארום פארשידענע סאַניטאַריומס, וואו עס איז גע־זאָגט געוואָרען, אז ניט נאָר ווערען הייזער ניט ביליגער אין דער שכנה'שאַפט פון א סאַניטאַריום, נאָר פאַרקערט, זיי שטייגען נאָך. אזוינע סטייטמענטס האָבען ארויסגעגעבען פילע אייגענטימער פון ריעל עסטייט אין ליבערטי, סטאָרקיפּערס און סתם בכבוד'יגע, חשוב'ע איינוואוינער.

זיי האָבען בפירוש געזאָגט, אז צוליב דעם „לומים סאַניטאַר־יום“ האָט זיך זייער ריעל עסטייט אַ הויב געגעבען.

סטאַרקיפּערס האָבען אָנגעוויזען, אַז פריהער האָבען זיי פון די צוויי זומערדיגע מאָנאַטען געדאַרפט לעבען אַ גאַנץ יאָהר, און דורך דעם „לומים סאַניטאַריום" טוען זיי ביזנעס אַ גאַנץ יאָהר, א. ז. וו.

לאַנדאַו האָט געקראָגען די אַלע דאָקומענטען.

עס איז געקומען אַ טאָג פאר דער „הירינג". צום „הירינג" זיינען ליבערטי זיינען אַוועקגעפאָהרען מ. לאַנדאָו, י. וויינטרויב און ראסקין פון דער סאַניטאַריום קאָמיטע. פון ליבערטי האָבען געדאַרפט זיין דר. ראַיעווסקי און דר. קינג פון לומים סאַניטאַריום.

אויפ'ן צווייטען טאָג איז אין דער באַשטימטער צייט פאָרגעקומען די „הירינג".

דער ערשטער עדות איז געווען י. וויינטרויב. ער ערקלעהרט דעם צוועק פון סאַניטאַריום, ווער די פּאַציענטען וועלען זיין און די פינאַנציעלע פאַראַנטוואָרטליכקייט פון א. ר. דער עיקר, וואָס דער געגנערישער לאָיער האָט געוואָלט אַרויסקריגען, איז געווען, אַ באַווייז, אַז דער א. ר. וועט פינאַנציעל ניט קענען אויסהאַלטען דעם סאַניטאַריום, און אויב דער סאַניטאַריום וועט זיך צומאַכען, וועלען די פּאַציענטען פאַלען צו לאַסט אויף דער שטאָט. זיי, די פּאַציענטען, וועלען ווערען אַ „פּאַבליק טשאַרזש". דאָס איז איהם אָבער ניט געלונגען, ווייל וויינטרויב איז געקומען באַלאַדען מיט אַלע נויטיגע דאָקומענטען, מיט ציפערן וועגען דער פינאַנציעלער זיכערקייט פון א. ר. און די גוטע כונות פון די מעמבערס. ער האָט באַוויזען, אַז דער א. ר. זאָגט זיך אָב צו נעמען נדבות פון פרעמדע, ניט פון מעמבערס, וועלכע האָבען פאָרגעשלאָגען גרויסע סומען געלד.

דער צווייטער עדות איז געווען דר. קינג. ער האָט גערעדט וועגען דער הומאַנער זייט פון סאַניטאַריום. ער האָט, אגב אורחא, אונטערגעשטראָכען, אַז דער סאַניטאַריום איז ווייט פון ליבערטי, אַז ער ליגט אין אַ זייט און קען קיינעם קיין שאַדען ניט טאָהן.

דער דריטער עדות איז געווען דר. ראַיעווסקי. ער האָט אָנגעוויזען אויף די סאַניטאַרע באַדינגונגען פון ליבערטי, אַז זיי זיינען אַזעלכע, וועלכע דער סאַניטאַריום קען ניט ערגער מאַכען, א. ז. וו.

עס זיינען אַרויסגעטראָטען די געגנער פון סאַניטאַריום, די איינוואָהנער און די סטאָר קיפּערס פון ליבערטי. זיי האָבען געטענה'ט, אַז דער סאַניטאַריום קען זיי רואינירען; ליבערטי וועט קריגען אַ נאָמען פון אַ קאָנסאָמפּטיוו סאַניטאַריום. דאָס וועט פאַרטרייבען די זומער־געסט, פון וועלכע זיי מאַכען אַ לעבען; עס וועט

פאלען דער ווערטה פון ריעל עסטייט, עס וועלען זיך דא פארשלעפען קראנקהייטען א. ז. וו.

לאנדאן האט זיי געלאזט רעדען. ער האט זיי ניט געשטעלט קיין פראגעס. אז עטליכע האבען שוין געהאט אבגערעדט, האט לאנדאן גערופען דעם ערשטען רעדנער צום עדות שטוהל. דערביי האט ער ארויסגענומען א פאפיר, און געפרעגט דעם עדות, אויב דאס איז זיין אונטערשריפט. דער עדות האט צוגעגעבען, אז דאס איז זיין חתימה. לאנדאן האט געגעבען דעם סטענאגראפער, ער זאל דאס פארלייענען. דער עולם ביי דער „הירינג“ איז געווארען שטארק איבערראשט, ווען ער האט דא געהערט א סטייטמענט, וואס דער זעלבער עדות האט געגעבען אין די נוצען פון דעם סאניטאריום פאר דער סענטראל לייבאר יוניאן אין ברוקלין. דא איז געווען פונקט דער היפך, וואס דער זעלבער האט פריהער געזאגט. אזוי האט לאנדאן געטאהן מיט'ן צווייטען און דריטען און די אנדערע, וואס האבען גערעדט געגען סאניטאריום.

די איבעריגע, וועמען עס איז נאך געבליבען צו רעדען געגען, האבען זיך שטילערהייט ארויסגערוקט פון האל. ווען דער געגנערשער לאיער האט ארויסגערופען נאך עדות, האט זיך קיינער ניט אפגערופען.

די „הירינג“ האט זיך געענדיגט. נאך דער הירינג איז דער סטייט מעדיקאל דירעקטאר, מיט דעם לאקאל העלטה אפיסער, געפאהרען באקוקען דעם פלאץ, וואו דער סאניטאריום איז.

דער רעזולטאט פון דעם „הירינג“ איז געווען, אז דער לאקאל העלטה אפיסער איז געווען דאגעגען. דאקטאר פארטער, דער סטייט מעדיקאל דירעקטאר — דאפיר.

לאנדאן האט געמאכט אן אפיעל צו דער העכערער קאמיסיאן, ווי דער געזעץ שרייבט פאר, און די קאמיסיאן האט איינשטימיג באוויליגט א טשארטער (דעם 16טען אקטאבער, 1909).

אין „א. ר. בולעטין“, ז. 32—31 פון מאנאט סעפטעמבער— אקטאבער, 1909, איז פאראן אן איבערזעצונג פון זיין „דעסיזשאן“ (פסק־דין), וואס דער סטייט קאמישיאנער אף העלטה האט ארויסגעגעבען.

אין דער צייט, ווען עס האט זיך גערודערט וועגען טשארטער, איז די ארבייט פון בויען דעם סאניטאריום אנגעגאנגען. אלע קאנסאמפטיוו קראנקע, וואס זיינען רעפארטעט געווארען נאך דעם 15טען יאנואר, 1910, האט מען שוין קיין קאנסאמפשאן ביינע־

פיט ניט געצאָהלט, און זיי האָבען געדאַרפט וואַרטען ביז דעם 12טען פעברואר, ווען דער סאַניטאַריום האָט זיך געדאַרפט עפענען. צום גליק איז בלויז איינער, (א מעמבער פון ברענטש 288) געווען אויף דער ליסטע. מיט דעם איין און איינציגען פאַציענט איז געעפענט געוואָרען דער סאַניטאַריום, דעם 12טען פעברואר, 1910. צוויי טעג שפּעטער, דעם 14טען פעברואר, איז אין סאַניטאַריום צוגעקומען א צווייטער פאַציענט, א מיטגליד פון ברענטש 40.

צו דער אָפיציעלער עפענונג פון סאַניטאַריום זיינען איינגעלאַדען געוואָרען אלע אקטיווע מהוער פון אַרבייטער רינג, פאַרטרעטער פון דער פרעסע, און פון דער אַרבייטער באַוועגונג, און אויך די שטאָט־באַאמטע פון ליבערטי.

ווען מען האָט געקויפט די פאַרם פאַר'ן סאַניטאַריום, איז בערגער פון ברענטש 3 געוואָרען דער אויפפּאַסער פון פאַרם. פאַר זיין צייט זיינען אויך געבויט געוואָרען די ערשטע „לינטס", די הויז און דער ערשטער וואסער רעזערוואואר. עס זיינען דעמאָלט אויך געמאכט געוואָרען אנדערע אויסבעסערונגען.

בערגער איז געווען מענעדזשער ביז אָנפאַנג 1910, ווען אַלס מענעדזשער איז געוואָרען באַשטימט ס. ראָזענבליט.

דער סאַניטאַריום צווישען 10טער און 11טער קאָנווענשאָן.

אויף דער 10טער קאָנווענשאָן איז באַשלאָסען געוואָרען, דאָס די סאַניטאַריום קאָמיטע זאָל באַשטעהן פון 7 מיטגלידער. צווישען זיי זאָלען זיין צוויי פון דער פריהערדיגער קאָמיטע. אויף דער קאָנווענשאָן זיינען ערוועהלט געוואָרען ספּעקטאר (בר. 11), קאָהן (בר. 43), קאַץ (בר. 408), קאָהן (בר. 24), פּ. לעווין (בר. 1)*).

די דאָזיגע קאָמיטע, צוזאַמען מיט דער עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטע, האָבען ערוועהלט נאָך צוויי. די גאַנצע סאַניטאַריום קאָמיטע איז שפּעטער באַשטאַנען פון: דזש. שטיינפעלד (בר. 3), ב. ספּינראד (בר. 49), ס. סאַוועטצקי (בר. 87), ל. עפּשטיין (בר. 201), מ. ספּעקטאָר, ה. קאָהן (בר. 24), א. קאָהן (בר. 43).

די סאַניטאַריום קאָמיטע האָט באַשלאָסען:

---

*) פּ. לעווין איז אויך ערוועהלט געוואָרען, אין הויז קאָמיטע איז ער אריין אין די לעצטע.

עס זאָל ווערען אָרגאניזירט א סאַניטאַריום אַדווייזערי באָרד פון דאָקטוירים, געגאַסען, וועלכע וואָהנען ניט ווייט פון סאַניטאַריום און א קאָנסאָלטינג מעדיקאַל באָרד פון פּראָפעסאָרען פון פאַר־שידענע שטעט. (דער באָארד איז באַשטאַנען פון דר. י. האַלפּערן, דר. ס. אינגערמאַן, דר. פּ. לעווין, דר. מ. לעווין, דר. י. ב. פיש, דר. מאַנדעלבוים און דר. ראיעווסקי).

יעדער מעמבער זאָל דעם יאָהר (1910-11) געטעקסט ווערען מיט 60 סענט פאַר דעם „סאַניטאַריום בילדינג פאַנד", פאַר די נויטיגע בילדינגס, וואָס דאַרפען ווערען געמאַכט.

נייע אריינגעקומענע מיטגלידער זאָלען איינצאָהלען 1 דאָלאַר פאַר דעם סאַניטאַריום בילדינג פאַנד. דעם 1 דאָלאַר קען יעדער מעמבער אויסצאָהלען אין צייט פון צוויי יאָהר.

דער טעקס פון 60 סענט איז אָבער געווען ווענינ פאַר די ביל־דינגס, וואָס מען האָט באַדאַרפט אויפשטעלען.

פּאַציענטען זיינען געוואָרען אַלץ מעהרער, און די פאָדערונג — גרעסער.

די סאַניטאַריום קאָמיטע האָט געפונען פאַר נויטיג צו אַראַנ־זשירען א רייהע קאָנפערענצען אין איינינע שטעט, אויף וועלכע עס זיינען געגרינדעט געוואָרען „סאַניטאַריום הילפס קאָמיטעס" און „ליידיעס אָקזילערים".

זי האָט אויך אַראַנזשירט א פּאַר גרויסע אונטערנעמונגען.

דעם 20טען אויגוסט, 1910, האָט די סאַניטאַריום קאָמיטע ארויסגעשיקט צו די בראַנטשעס א באַריכט וועגען סאַניטאַריום פאַר 6 מאָנאַטען פון זיין עקזיסטענץ.

אין דעם באַריכט ווערט צווישען אַנדערעס איבערגעגעבען פאָל־גענדעס:

דער סאַניטאַריום פון אַרבייטער רינג איז איצט אין גאַנצען אלט זעקס מאָנאַטען און פאַר דיזער קורצער צייט זיינען אַריינגענומען גע־וואָרען 62 פּאַציענטען, 62 קראַנקע מיטגלידער, דאָס גרעסטע טהייל פאַר־הייראַטע, מענער פון אָרימע שוואַכע פרויען, פאָטערס פון קליינע הילפּ־לאָזע קינדער.

פאַר דיזע קורצע צייט זיינען שוין 8 פּאַציענטען אַרויס, ווער פאָל־קאָם געזונד, ווער טהיילווייז געזונד; און איינעם, לײדער, האָט די גוטע, רייגע לופט פון די בערג, די גוטע נאַרהאַפטע שפּייז ניט געהאָלפען. די לופט איז געווען צו שטאַרק פאַר איהם, און אויף א ראַטה פון די דאָק־טוירים, האָט ער זיך געמוזט אומקעהרען צוריק ניט קיין קורירטער.

פיעלע פון די פּאַציענטען, וועלכע זיינען אין סאַניטאַריום א קורצע ציים, צייגען אלע צייכענס פון פארבעסערונג.

אויסער די 62 פּאַציענטען וואָס זיינען אין סאַניטאַריום געווען און זיינען נאָך איצט, קריגען ארום 40 מיטגלידער מעדיצינישע באַהאַנדלונג אין סאַניטאַריום. דאָס זיינען די, וואָס זיינען געווען אין ליבערטי בעפאָר דער סאַניטאַריום האָט זיך ערעפענט, און די וואָס געפינען זיך אין באַרדינג הייזער, וואַרטען אויף זייער נעקסט ארייגנעקומען צו ווערען אין סאַניטאַריום.

די פיעלע מיטגלידער פון ארבייטער רינג, וואָס האָבען זיך געפונען אין ליבערטי פון בעפאָר, פלעגען זיך ניט קענען פאַרגינען דעם פאַרגעניגען צו ווערען אָפט עקזאמינירט פון א דאָקטאר, דאָס איז געווען פאר זיי א צו גרויסער לוקסוס.

מיר האָבען איינגעפיקסט א דיספענסערי, ביידע דאָקטוירים פון סאַניטאַריום עקזאמינירען די קראַנקע 2 מאָל א וואָך, און גיבען זיי מעדיצין ווען נויטיג, פריי.

און ניט נאָר דאָקטאר און מעדיצין קריגען זיי פריי, נאָר מיר פאַרשפּאָרען זיי נאָך די קאָסטען, וואָס עס קאָסט צו פאָהרען פון ליבערטי אין סאַניטאַריום. צוויי מאָל א וואָך ווערען אַרויסגעשיקט די פערד און וועגען פון סאַניטאַריום, און מען ברענגט אונזערע אַלע קראַנקע פריינדע, און שפּעטער פיהרט מען זיי אָב צוריק.

פאר דיעזע 6 מאָנאַטען האָבען מיר ערהאַלטען ארום 80 אַפּליקיישאָנס אריינצוקומען צו ווערען אין סאַניטאַריום. פון דיזע 80 זיינען עטליכע און זעכציג אריינגעקומען געוואָרען און די איבעריגע ווערען איצט אויסגעהאַלטען אויף די קאָסטען פון סאַניטאַריום פאַנד אין באָרדינג הייזער אין ליבערטי, ווייל עס איז פאָרלויפיג ניטאָ קיין פּלאַץ אין סאַניטאַריום.

מיר מוזען איצט האָבען א גרויסען פאָנד פאר די נויטיגע געביידעס, וואָס ווערען שוין און מוזען ווערען געמאכט, און מיר ווילען שאַפען דיזען פאָנד דורך פריינוויליגע מיטעל, ווייל די 60 סענט אַ יאָהר, וואָס איז דורכגעגאַנגען דורך דעם רעפערענדום, וועט ווייט ווייט ניט זיין גענוג צו קענען דעקען דעם עקספּענס פאר די געביידעס וועלכע מיר פּלאַנעווען און זיינען אונטער אלע אומשטענדען נויטיג צו בויען. פערגעסט ניט, פריינדע, אז אויב מיר וועלען יעצט ניט אַוועקשטעלען אונזער סאַניטאַריום אויף א ריכטיגען צושטאַנד, וועט די סאַניטאַריום ניט זיין פאָלקאָם, ווי עס דאַרף, מוז און מיר וואָלטען געוואונשען עס זאָל זיין.

מען קען איצט ניט לאָזען די ארבייט אין מיטען, ווייל עטליכע און צוואנציג פון אונזערע קראַנקע, אומגליקליכע פריינדע געפינען זיך אין באָרדינג הייזער. ערשטענס קאָסט אונז א סך טייערער דאָס אויסהאלטען זיי, און ווידער האָבען אונזערע פריינדע ניט די באַקוועמליכקייט און אויפפאַסונג וואָס זיי וואָלטען געהאט ביי אונז אין סאַניטאריום.

איין זאַך, פריינדע, ווילען מיר, איהר זאָלט וויסען, אַז מיר, די איצטיגע סאַניטאריום קאָמיטע, ווי די וואָס איז געווען בעפאָר אונז, און מיר האָפען אז די וואָס וועלען זיין נאָך אונז, וועלען אָנווענדען אלע מי־טעל צו מאכען דעם סאַניטאריום פאר דאָס שעהנסטע און בעסטע אינסטי־טושאָן דאָ אין לאנד, אַן אינסטיטושאָן, וואו די קראַנקע זאָלען זיך פיה־לען ווי ביי זיך אין דער היים.

דעם 1טען סעפטעמבער האָבען די דזשענעראל עקזעקוטיוו, קאָנטראל, און סאַניטאריום־קאָמיטעס ארויסגעשיקט א צושריפט צו די ברענטשעס, דורך וועלכען מ'האָט זיי געלאָזט וויסען, אז עס זיינען אראנזשירט געוואָרען ספּעציעלע קאָנווענשאָנס, וואָס וועלען געהאלטען ווערען אין אייניגע גרעסערע שטעט, צו פארהאנדלען ווע־גען סאניטאריום.

אָט איז א טייל פון צושריפט:

מיט אייניגע טעג צוריק האָט די סאַניטאריום קאָמיטע דורך א צו־שריפט געלאָזען וויסען וועגען דעם צושטאַנד פון סאַניטאריום, און וועל־כען זיי האָבען אויך געמאַכט אן אויפרוף צו שאַפען פריוויליגע פאָנדס.

ביי א געמיינשאַפטליכען מיטינג פון די עקזעקוטיוו־קאָנטראָל און סאניטאריום קאָמיטעס, איז דער צושטאַנד פון סאניטאריום גרינדליך בעשפּראָכען געוואָרען, און ניט נאָר וועגען דאָס אויפבויאונג פון די גע־ביידעס, וועלכע זיינען נויטווענדיג, נאָר וועגען דאָס פערזיכערונג פון דער עקזיסטענץ פון סאַניטאריום אין אלגעמיין. פאַר דיעזען צוועק האָבען מיר בעשלאָסען צו האָבען ספּעשעל קאָנווענשאָנס, ד. ה. צו האָבען קאָנ־ווענשאָנס אין אייניגע טהיילען פון לאנד, וואו עס זאָל זיין באַקוועם כמעט פאר אלע ברענטשעס צו שיקען דעלעגאַטען און עס זאָל ניט זיין פאַרבונדען מיט גרויסע רייזראוד עקספּענסעס.

די קאָנווענשאָנס וועלען ווערען געהאלטען זונטאג, דעם 25טען סעפּ־טעמבער, אין פאָלגענדע שטעדט:

אין ניו יארק, נ. י.; באָפאלא, נ. י.; קאָלאָמבוס, אָהייא; שיקא־גאָ, אילינאָיס; וואשינגטאָן, דיסטריקט קאָלאָמביא; פילאדעלפיא, פענ־סילווייניא; וואָטערבורי, קאָנעקטיקוט.

די צוטהיילונג פון די טעריטאָריעס איז געמאַכט געוואָרען, ווי גע־זאָגט, לויט די באקוועמליכקייטען פאר די ברענטשעס צו שיקען דע־לעגאטען.

דער טאגעס־אָרדנונג פאר יעדער קאָנווענשאָן וועט באַשטעהן פון 4 פונקטען, וועלכע די קאָנווענשאָנס וועלען דאַרפען פאַרהאַנדלען, נעמליך:

1) צו פאַרגרעסערען דעם סאַניטאריום פאָנד.

2) יעדער קראנקער וואָס איז אין סאַניטאריום זאָל קריגען פאר דער צייט וואָס ער וועט זיין אין סאַניטאריום, אנשטאָט 6 דאָלאר אַ וואָך קראנקען בענעפיט, נאָר 3 דאָלאר א וואָך, און די אנדערע 3 דאָלאר א וואָך זאָל געהן פאר׳ן סאַניטאריום.

3) בלויז מעמבערס, וועלכע באַלאַנגען צום אַרבייטער רינג ניט וועניגער ווי 1 יאָהר, זאָלען זיין בארעכטיגט אויפגענומען צו ווערען אין סאַניטאריום.

4) וואָהל אַם בעסטען פון סאַניטאריום.

די אלע ספּעציעלע קאָנווענשאָנס זיינען פאָרגעקומען אין צייט.

דער אָפיס האָט אָפּגעגעבען אַ שריפטליכען באַריכט וועגען זיי אין אַ ליפלעט.

פון דעם באריכט נעהמען מיר אַרויס, אז די קאָנווענשאָנס אין אלע שטעט האָבען באַשלאָסען:

צו פאַרגרעסערען דעם פאָנד אויף 10 אָדער אויף 15 סענט אַ קווארטאל.

נאָר מעמבערס, וועלכע זיינען אמווייניגסטענס 1 יאָהר אין אַ. ר. זאָלען ווערען אויפגענומען אלס פּאַציענטען.

אַ רעזאָלוציע, וועלכע אנערקענט דעם סאַניטאריום אלס פּריוויליגע אינסטיטושאָן, און דער אַ. ר. איז ניט פאַרפליכטעט צו געבען קאָנסאָמפּטיוו קראַנקע מיטגלידער סאַניטאריום טריטמענט.

ביי אַ געמיינשאַפטליכען מיטינג פון דער עקזעקוטיוו, קאָנט־ראָל און סאַניטאריום קאָמיטעס איז געוואָרען באַשלאָסען דיזע פונקטען אַרויסשיקען צו רעפערענדום צו אַלע ברענטשעס. אין דעם צושריפט, וואָס איז אַרויסגעשיקט געוואָרען צוזאַמען מיט דעם רעפערענדום איז אָנגעגעבען פאָלגענדע ערקלעהרונג: „נעה־מענדיג אין אנבאַטראַכט, אז אָט די קאָנווענשאָנס קענען ניט ווערען באַטראַכט אלס איינע, אַ גאַנצע קאָנווענשאָן, מיט די פונקציאָנען און רעכטע פון אַ קאָנווענשאָן, דיזע קאָנווענשאָנס קענען נאָר באַ־טראַכט ווערען אלס באַראַטהונגס־קאָנפערענצען, און אַזוי ווי לויט די קאָנסטיטוציאָן האָבען 3 ברענטשעס פון 2 סטייטס דאָס רעכט

צו פארלאנגען ארויסצושיקען א פראגע צו א רעפערענדום. פאלג־ליך האט יעדע קאנווענשאן דאס רעכט צו פארלאנגען זייערע באַ־שליסע ארויסצושיקען צו רעפערענדום, ווייל ביי יעדע קאנווענשאן זיינען געווען דעלעגאטען פון 2 סטייטס".

אין דעצעמבער נומער „פריינד" (1910) געפינען מיר א קליי־נעם באריכט איבער דעם רעזולטאט פון דער אבשטימונג, וועלכען מיר גיבען דא איבער:

„סאניטאריום רעפערענדום".

דעם 25טען נאוועמבער איז געשלאסען געווארען דער רעפערענדום וועגען סאניטאריום. פון די 444 ברענטשעס, וועלכע זיינען געווען באַ־רעכטיגט צו שטימען, האבען בלויז 311 ברענטשעס ארײנגעשיקט זייערע באלאטס אין צייט; 14 ברענטשעס האבען ארײנגעשיקט די באלאטס נאך דעם ווי דער רעפערענדום איז געשלאסען געווארען, און 119 ברענטשעס האבען גאר ניט ארײנגעשיקט די באלאטס.

דער רעזולטאט פון רעפערענדום איז פאלגענדער:

1) צו פארגרעסערען דעם סאניטאריום פאנד מיט 15 סענט א קווארטאל — דאפיר, 2826 שטימען; דאגעגען 3028 שטימען. דורכגע־פאלען.

2) צו פארגרעסערען דעם סאניטאריום פאנד מיט 10 סענט א קווארטאל — דאפיר, 4328 שטימען; דאגעגען, 1586 שטימען. אנגענומען.

3) נאר מעמבערס, וועלכע זיינען וועניגסטענס 1 יאהר אין א. ר. זאלען ווערען אויפגענומען אלס פאציענטען — דאפיר, 3004 שטימען; דאגעגען, 4630 שטימען. דורכגעפאלען.

4) צו אנערקענען די סאניטאריום אלס פריוויליגע אינסטיטושאן ווי פארגעלייגט אין דער רעזאלוציאן — דאפיר, 1855 שטימען; דאגע־גען, 5340 שטימען. דורכגעפאלען.

דער ערשטער אפיציעלער סאניטאריום יאהר.

אין פארלויף פון ערשטען יאהר (1910), ווען דער סאניטא־ריום איז אפיציעל געעפענט געווארען, איז ער שוין אויסגעוואקסען אין א ריזיגע אינסטיטוציע, וואו עס זיינען ארײנגענומען געווארען 132 פאציענטען.

קראנקע, אויסגעצערטע פראלעטאריער זיינען פאראן גענוג. ניט ווייניג פון זיי זיינען מיטגלידער פון א. ר.

די צאָל אַפּליקאַנטען איז געווען גרויס. וואָס ווייטער אַלץ גרעסער. וואָס מעהר קראַנקע, אַלץ גרעסער די פאַראַנטוואָרטליכקייט, אַלץ גרעסער די אויפגאַבען און אַלץ העכער די אויסגאַבען.

דער סאַניטאַריום פאַרשאַפט קאָפּ־דרעהעניש; די אונטערנעמונג איז א געוואַגטע, א ריזיגע, א שטאַלצע.

די זאָרג איז ניט נאָר געווען איבער דער פראַגע, ווי אַזוי צו דעקען די הוצאות, וואָס זיינען נאַטירליך געוואַקסען פון טאָג צו טאָג, נאָר אויך ווי אַזוי צו דיסציפּלינירען די פּאַציענטען אין סאַניטאַריום.

שווינדזיכטיגע זיינען בכלל נערוועזע, זיי זיינען שטענדיג אויפגערעגט, זעהר אָפט אין א שלעכטער שטימונג. פאַר זייער היילונג איז אָבער נויטיג רוהיגקייט, שטילקייט. דאָס קען דורכגעפיהרט ווערען דורך א שטרענגע דיסציפּלין. זיי מוזען זיין פּינקטליך און זיך אונטערוואַרפען די פאַרשריפטען פון דאָקטאָר.

אין א פרעמדען סאַניטאַריום מוזען די פּאַציענטען אויספיהרען דאָס, וואָס די דאָקטוירים און די פאַרוואַלטער הייסען. דער א. ר. סאַניטאַריום איז אָבער אַן „אייגענער“ אַנשטאַלט. דער פּאַציענט באַטראַכט דאָס מיט פול רעכט פאַר ז י י ן סאַניטאַריום, פאַר ז י י ן אייגענטום און האַלט די דיסציפּלין פאַר אַן אונגויטיגע זאַך.

קומען, פאַרשטעהט זיך, אַרויס רייבונגען, סכסוכים צווישען דער אַדמיניסטריישאַן און די קראַנקע, צווישען די דאָקטוירים און זייערע פּאַציענטען.

די סאַניטאַריום קאָמיטע ווערט ניט ווילענדיג אַריינגעצויגען אין די סכסוכים. זי מוז פּסקן'ען, ווער עס איז גערעכט און ווער אומגערעכט. קומען פאַר פּאַראיבעלס, פּראָטעסטען, וועלכע פיהרען גאַנץ אָפט צו ניט אַנגענעהמע רעזולטאַטען.

אָט די אַלע זאָרגען, סיי פינאַנציעלע, סיי מאָראַלע, וועלכע ציהען זיך ווי רויטע פעדים דורך דער גאַנצער געשיכטע פון סאַניטאַריום, זיינען שוין געווען בולט אין'ם ערשטען יאָהר.

נאָך דעם פינאַנציעלען רעפּאָרט פאַר'ן יאָהר 1910 גיט די סאַניטאַריום קאָמיטע אַן אַלגעמיינעם איבערבליק איבער דער לאַגע:

„די צאָהל קאָנסאָמפּטיווס, וועלכע מען האָט פריהער גערעכענט זאָלען דורכשניטליך זיך געפינען אין סאַניטאַריום, שטייגט אין דער ווירקליכקייט ווייט אריבער. עס ווערען געמאַכט נייע פּלענער וועגען שאַפען ווייטערע מיטלען אויסצוהאַלטען און צו פאַרפאָלקאָמען דעם סאַניטאַריום“ . . .

. . . „שוין באלד ביי דעם אָנפאַנג פון אונזער אריינמרעטען אין אַמט, האָבען מיר געזעהן און געפיהלט, אז די אַרבייט פון דעם סאַני־טאריום קאָמיטע איז ניט באַפוצט מיט לאָרבער קראַנצען, ניט באַהאַנגען מיט טיטלען און מעדאַלען, נאָר אז אונז שטעהט פאָר א יאהר שווערע פאַראַנטוואָרטליכע און אומדאַנקבארע ארבייט. און וואָלט די ארבייט פאר׳ן סאניטאריום ניט געוועזן אַזאַ הייליגע . . . וואָלטען אייניגע פון דער קאָמיטע רעזיגנירט באלד אין אָנפאנג*).

די סאַניטאריום קאָמיטע באַקלאַגט זיך:

„שוין באלד ביי דעם ערשטען טאָג פון אונזער אַריינמרעטען אין אמט אלס פארוואלטער פון סאניטאריום, האָבען מיר זיך אָנגעשטויסען אויף זעהר א שווערע פראגע, נעמליך: ווי קען מען צופרידענשטעלען פּאַציענטען אין א סאניטאריום, דאָרטען, וואו זיי פיהלען זיך אליין די בעלי הבתים? און עס וועט ניט זיין איבערטריבען, ווען מיר זאָגען, אז מיר האָבען אין פארלויף פון די ערשטע 7 מאָנאַטען ניט געהאַט קיין איין רוהיגען טאָג, שטענדיג קלאגען, קאָמפּליינס פון די פּאַציענטען אויף דאָס מענעדזשמענט און פון דעם מענעדזשמענט אויף די פּאַציענטען. צוליב אומבאַדייטענדע קלייניגקייטען אָדער מיספארשטענדניסע, וועלכע פלעגען זיך נאָכהער אַרויסוויזען פאר אומבאַגרינדעט, פלעגען ארויסקומען גרויסע אומצופרידענהייטען. און די סאניטאריום קאָמיטע ניט זייענדיג אויפ׳ן פּלאַץ, פלעגט האָבען צו זינגען און צו זאָגען און ניט זעלטען פלעגען מיר זיך מוזען שטעלען פאר׳ן געריכט פון צעהנדליגע ברענטשעס זיך צו פאַרענטפערען אויף ניט געשעהענע און ניט געפלויגענע פארלוימ־דונגען און ידיעות . . .

„מיר גיבען צו, אז אין מאַנכע פון אינערליכע טראָבּלס איז די שולד פון דער געוועזענער סאניטאריום קאָמיטע און אויך פון אונז אליין, דורך דעם, וואָס דער סאניטאריום איז געעפענט געוואָרען אָהן אירגענד וועלכע פאראָרדנונגען און פּאָרשריפטען, וועלכע זאָלען זיין פּאַסענד פאר אַזאַ אינסטיטושאַן, און ביז מיר האָבען זיך געשטעלט אין פאַרבינדונג מיט דעם מעדיקאל באָאַרד, איז געווען אין סאַניטאריום אַ ווירקליכער כאָאָס. עס איז ניט געווען קיין באַשטימטע דיעטע און עס איז געווען טראָבּל ביי יעדען מאָל עסען. עס איז ניט געווען קיין פעסטע האָספּיטאל דיסציפּלין, און די פּאַציענטען האָבען זיך מאַנכעס מאָל גע־וואָלט ערלויבען אַזוינס, וועלכעס האָט געבראַכט שאַדען זיי אליין און אויך דער עקזיסטענץ פון סאניטאריום גופא. מיט איין וואָרט, דער סאַ־

---

*) 11טער יעהרליכער בעריכט ז. 52; זעה אויך „פריינד״ מערץ־אפּריל, 1911.

ניטאריום האָט גיבער אויסגעקוקט ווי א גרויסע קאָמוניסטישע קאָלאָ־ניע, איידער א האָספּיטאַל, וואו מענשען זיינען געקומען זיך קורירען און זאָרגען פאר זייער געזונד. פיל מיה און צייט האָט אונז געקאָסט ביז מיר, צוזאַמען מיט דעם מעדיקאַל באָארד, האָבען איינגעפיהרט רוה און אָרדנונג אין סאַניטאַריום, און יעצט קענען מיר מיט שטאָלץ זאָגען: „הזורעים בדמעה, ברנה יקצורו" — מיט העכסטער פאָלשטענדיגע האַרמאָניע און צופרידענהייט".

ווייטער דערצעהלט די סאַניטאַריום קאָמיטע, אז זי האָט גע־האַט א שווערע פּראָבלעם צו לעזען: וואו נעמט מען פּלאַץ פאר פרויען פּאַציענטען?

„ווען מיר האָבען געקראָגען די אַפּליקיישאָן פאר די ערשטע פרוי פּאַציענט, האָבען מיר ניט געהאַט וואו איהר צו האלטען, און טראָץ דעם, וואָס די דריטע „ליען־טו", וואָס מיר האָבען געבויט פאר 10 בעטען, האָט געזאָלט זיין פאר פרויען, האָבען מיר דאָך ניט געקענט פאַרנעמען א גאַנ־צע „ליען־טו" מיט איין פרוי, אין דער צייט, וואָס צעהנדליגע פּאַציענ־טען מענער האָבען געוואַרט פאר זייער נעקסט אין די באָרדינג הייזער אין ליבערטי. נאָר באלד איז צוגעקומען די צווייטע פּאַציענטין און מיר זיי־נען געווען געצוואונגען צו מאכען פּלאַץ פאר זיי אין איינע פון די „ליען־טוס", אָפּצאָמענדיג פאר זיי א געוויסע אָפּטיילונג, וואו זיי האָבען זיך געפיהלט גאַנץ באַקוועם. יעצט האָבען מיר אין סאַניטאַריום פינף פרויען פּאַציענטען".

ווייטער שלאָגט די סאַניטאַריום קאָמיטע פאָר, אז די קאָנ־ווענשאָן זאָל אָננעמען די אלע רעקאָמענדאציעס פון די ספּעשעל קאָנווענשאָנס, וועלכע זיינען דורכגעפאַלען ביים רעפערענדום (צו פאַרגרעסערען דעם סאַניטאַריום פאָנד, אז נאָר מעמבערס, וואָס זיינען א יאהר אין א. ר. זאָלען קענען ארייגענומען ווערען). צום סוף רעקאָמענדירט די קאָמיטע, אז די קאָנווענשאָן זאָל אָננעמען א רעזאָלוציע, דאָס יעדער ברענטש זאָל מאכען א „סאַניטאַריום טאָג" איין מאָל אין יאהר, און דיזער טאָג זאָל זיין דעם 12טען פעברואר. ערשטענס, איז דער טאָג א יום טוב — לינקאָלנ'ס געבורטס־טאָג, און דער עיקר — אין דעם טאָג האָט זיך געעפענט דער סאַני־טאריום . . .

זי שלאָגט אויך פאָר, אז די סאַנ. קאָמיטע זאָל באַשטעהן פון ניין מיטגלידער. פיער זאָלען שטענדיג פאַרבלייבען פון דער פריי־הערדיגער קאָמיטע און אז די ארבייט פון דער סאַניטאריום קאָמיטע זאָל זיין מעהר זעלבסטשטענדיג, און ניט אַזוי אָפּהענגיג פון דער עקזעקוטיווע.

מען דארף האָבען אין זינען, אז אין יענער צייט איז די סאַניטאריום קאָמיטע געווען ניט מעהר ווי א סטענדינג קאָמיטע, אונטער דער השגחה פון דער עקזעקוטיווע.

גאַנץ אָפט האָט די עקז. צוריקגעוויזען די באַשלוסען פון סאַנ. קאָמיטע און האָט וועטאָאירט די הוצאות, וואָס פלעגען געמאַכט ווערען פאר'ן סאַניטאריום.

סכסוכים און טראָבלס אין סאַניטאריום.

. . . „עס הערשט יעצט פאָלשטענדיגע האַרמאָניע און צופרידענהייט" — אַזוי האָט דערצעהלט, ווי מיר האָבען געזעהן אין פאָריגען קאַפיטעל, די סאַניטאריום קאָמיטע.

די „פאָלשטענדיגע האַרמאָניע" האָט אָבער ניט לאַנג אָנגעהאַלטען. אין דעם באריכט פון דער סאַניטאריום קאָמיטע צו די דעלעגאַטען פון דער 12טער יעהרליכער קאָנווענשאָן, האָט נאָך די „האַרמאָניע" כלומרשט אָנגעהאלטען.

„פון קיין קלאגען, קאָמפּליינס און אונצופרידענהייט צווישען די פאַציענטען און די מענעדזשמענט אין סאַניטאריום, האָבען מיר דיזען יאָהר כמעט ווי נישט געהערט, מיט דער אויסנאַמע פון א פּאָר אונבאַדייטענדע קליניגקייטען איז אלעס געווען אין בעסטער אָרדנונג . . . פילע קוועלען און אורזאכען, וועלכע האָבען פאַרשאַפט אומזיסטע אונאַנגענעמליכקייטען און טראָבלס זיינען שוין כמעט ווי אָפּגעשאַפט און קיין אורזאַכען פאר צאַנקערייען און אונצופרידענהייט איז דיזען יאָהר כמעט ווי ניט געווען. און עס קען זיין, אַז דאָס איז אויך פיליכט דאַפיר, וואָס די פאַציענטען, אָדער די מעמבערס פון ארבייטער רינג, וועלכע געהען אין סאַניטאריום, האָבען אָנגעפאַנגען צו באַגרייפען, אז דער סאַניטאריום איז געבויט געוואָרען פאר זיי צום קורירען זיך, אָבער ניט צו באַלעבאַטעווען דאָרטען . . . *)

משמעות, אז ניט אַלע פאַציענטען זיינען געווען איינשטימיג מיט דעם, דאָס „דער סאַניטאריום איז א פלאַץ צום קוריירען זיך, אָבער ניט צו באַלעבאַטעווען".

מאַנכע פאַציענטען האָבען געוואָלט זאָגען דעות, ווי אַזוי דער סאַניטאריום זאָל ווערען געפיהרט. און ווען זייערע דעות און עצות האָט מען ניט אָנגענומען, זיינען זיי געוואָרען ברוגז. דער ברוגז האָט שפּעטער געפיהרט צו אן אָפענעם סכסוך.

---

*) „פריינד" ז. 177 (1912).

סוף 1913 איז אין סאַניטאריום פאָרגעקומען א גרויסער טראָבל, וואָס האָט אויפגערודערט א סך ברענטשעס.

דער טראָבל איז געקומען פון דעם, וואָס די סאַניטאריום קאָמיטע האָט געפונען פאר נויטיג אין די אינטערעסען פון דער אינסטיטוציע ארויסצושיקען דריי פּאציענטען אלס די הויפּט דיסציפּלין ברעכער.

עס פאַרשטעהט זיך, אַז אַזאַ אַקט האָט אַרויסגערופען אַ רייהע פּראָטעסטען מצד די ברענטשעס, וועלכע זיינען בכלל געניינט צו האַלטען מיט די שוואַכע און „געקריוודעטע“.

די סאַניטאריום קאָמיטע איז געווען געצוואונגען אַרויסצוגעבען אַן ערקלעהרונג „צו אלע ברענטשעס און מעמבערס פון א. ר.“

די ערקלעהרונג מאכט קלאָר די גאַנצע אנגעלעגענהייט און שטעלט פעסט די באַציהונגען, וואָס דאַרפען עקזיסטירען אין סאַניטאריום.

אַזוי ווי סכסוכים אין סאַניטאריום זיינען א גאַנץ אָפטע ערשיינונג, איז ניט איבעריג איבערצוגעבען די וויכטיגסטע טיילען פון דער ערשטער גרויסער ערקלעהרונג, וואָס איז אגב אורחא אויך פּאַסיג בנוגע די אלע אנדערע „בונטען“, וואָס זיינען פאָרגעקומען אין סאַניטאריום:

„. . . ווי אייך איז באַקאַנט, ווערט יעצט געבויעט א האָספּיטאל אין סאַניטאריום. דעם קאָנטראַקט צו בויען דעם האָספּיטאל האָט באַקומען דער קאָנטראַקטאָר א. ריגער און קאָ., וועלכער איז, לויט די עסטימיטס וואָס זיינען אַרויסגעשיקט געוואָרען צו פאַרשידענע בילדערס צו עסטימייטען דעם דזשאָב, געווען בארעכטיגט צו באַקומען דעם קאָנטראַקט. דעם קאָנטראַקט מיט דעם קאָנטראַקטאר האָט געמאַכט אונזער ליעגעל אדוויזער געָנ. מ. לאָנדאָן און דאָרט איז פאַראַן א פונקט, דאָס דער קאָנטראַקטאָר מוז באַשעפטיגען יוניאָן אַרבייטער, וועלכע זיינען פאַרבונדען מיט דער אַמ. פעד. אָוו לייבאָר. מיר האָבען דיזען פונקט אַריינגעשטעלט אין קאָנטראַקט דערפאר, ווייל די אמעריקאן פעדערישאָן אָוו לייבאָר איז די אנערקענטע ארבייטער קערפּערשאַפט אין די פאראייניגטע שטאַטען. פון וועלכע יוניאָן לאָקאלס דער קאָנטראַקטאָר זאָל נעהמען זיינע אַרבייטער, האָבען מיר אין קאָנטראַקט נים געקענט אריינשטעלען; אַזוי לאַנג זיי זיינען נאָר פאַרבונדען מיט דער אמעריקאן פעדערישאָן אָוו לייבאָר, קאָן ער זיי באַשעפטיגען.

דער קאָנטראַקטאָר האָט ענגיידזשט קאַרפּענטערס פון פאַרשידענע לאָקאלס פון ניו־יאָרק, ווי אויך פון מידלטאון. וואָס מאַר א פּרייז ער

האָט זיי געצאָהלט, ווייסען מיר ניט, ווייל אין דעם האָבען מיר זיך ניט געדאַרפט מישען — דערויף זיינען פאַראַן יוניאָנס מיט דעלעגאַטען, וועלכע דאַרפען אויף דעם אויפפאסען. אויף וואָס מיר האָבען יא בעדאַרפט אויפפאסען, און מיר האָבען אויפגעפאסט, איז: עס זאָלען אַרבייטען יוניאָן לייט. אונזער מענעדזשער האָט באַקומען אַן אָרדער, דאָס ער זאָל עקזאַמינירען יעדען טאָג די יוניאָן ביכלעך פון די ארבייטער, וואָס ארבייטען ביים האָספיטאל, און ווער עס איז ניט קיין יוניאָן מאַן זאָל ער ניט לאָזען אַרבייטען. ביים האָספיטאל האָבען געאַרבייט ביז 12—13 מאַן, צווישען וועלכע עס האָבען זיך אויך געפונען צוויי קאַרפענטערס, וועלכע האָבען געהאט יוניאָן־ביכלעך פון א ניו־יאָרקער לאָקאל און געוואוינט האָבען זיי אין ליבערטי, ניט ווייט פון סאַניטאריום. זיי זיינען בײדע געוועזענע פאַציענטען.

די ארבייט ביים האָספיטאל איז אָנגעגאַנגען ביז די ענדע פון מאָנאַט סעפּטעמבער, ווען מיר האָבען אָפּגעסטאַפּט די ארבייט אויף אייניגע טאָג צייט, ווייל ביים האָספיטאל האָט זיך געפאָדערט צו מאַכען אייניגע ענדערונגען און מיר זיינען געווען געצוואונגען צו סטאַפּען אַ פּאָר טאָג ביז דער אַרכיטעקט איז געקומען און האָט די נויטיגע ענדערונגען געמאַכט. שבת, דעם 4טען אָקטאָבער, האָבען מיר ערהאלטען א בריעף, אונטערגעשריבען פון אייניגע קאַרפענטערס פון סאַניטאריום, דאָס אין סאַניטאַריום זיינען די קאַרפענטערס אַרונטער אין סטרייק; קיינע אוינצעלהייטען זיינען ניט געמאָלדען געוואָרען. מיר האָבען גלייך דעם זעלבען טאָג גערופען א מיטינג און מיר האָבען אויך איינגעלאַדען דעם קאָנטראַקטאָר און איהם געפרעגט, וואָס פאר א סטרייק דאָס איז. דער קאָנטראַקטאָר האָט אונז ערקלעהרט, דאָס ער אליין ווייסט אויך ניט וועגען וואָס צו זאָגען; ווען ער איז אָפּגעפאָהרען פון ליבערטי, האָבען די קאַרפענטערס געאַרבייט; נאָר היינט האָט ער באַקומען א בריעף, דאָס די קאַרפענטערס זיינען ארונטער אין סטרייק. ער דענקט, — ערקלעהרט ווייטער דער קאָנטראַקטאָר, — דאָס דער סטרייק מוז זיין איבער פאָלגענדעס: ווען די קאַרפענטערס האָבען זיך געדאַרפט שטעלען צוריק צו דער ארבייט, נאָכדעם ווי זיי האָבען געסטאַפּט אייניגע טעג צוליעב דעם, וואָס דער אַרכיטעקט איז ניט געווען, זיינען צוגעגאַנגען צו מיר די ניו־יאָרקער קאַרפענטערס און האָבען פאַרלאַנגט ווידזשעס פאר דער צייט וואָס זיי האָבען געסטאַפּט, ערקלעהרענדיג דערביי, דאָס אַזוי ווי זיי זיינען ניו־יאָרקער און דאַרפען סופּאָרטען די פאַמיליעס אין ניו־יאָרק און דאָ אויך צאָהלען באָאַרד, ווילען זיי באצאָהלט, ווייל, — האָבען זיי גע׳טענה׳ט, — איהר האָט דאָך אונז צוגעזאָגט, דאָס מיר ווילען דאָ האָבען ארבייט און ניט דאַרפען סטאָפּען. איך האָב זיי ערקלעהרט, דאָס לויט

די יוניאָן רולס דאַרף איך ניט צאָהלען קיין וויימינג טאַים, ד. ה. פאַר דער צייט וואָס זיי וואַרטען, ווען מען קען ניט אַרבייטען, צי דאָס איז צוליב א רעגען אָדער אַן אנדער אורזאַך. דער מענעדזשער פון סאַני־טאריום האָט זיך אָבער אַריינגעמישט און געווירקט אויף מיר, איך זאָל מיט זיי דורכקומען און איך האָב מיט זיי געסעטעלט. ווען איך האָב שוין באַדאַרפט אָפּפאָהרען קיין ניו־יאָרק, זיינען צו מיר צוגעגאַנגען די צוויי קאַרפּענטערס, וואָס וואוינען אין ליבערטי, און האָבען אויך פאַר־לאַנגט באַצאָהלט פאַר דער צייט וואָס זיי האָבען געסטאָפּט. זיי האָב איך שוין ניט געוואָלט באַצאָהלען, ווייל איך האָב דאָך זיי פון ניו־יאָרק ניט געבראַכט. און דערפאַר, ווייזט אויס, איז דער סטרייק. דאָס איז גע־ווען דעם קאָנטראַקטאָר׳ס ערקלעהרונג.

מיר האָבען גלייך ערקלעהרט דעם קאָנטראַקטאָר, דאָס ער זאָל סעט־לען מיט די ארבייטער, ווייל מיר קאָנען ניט אַפאָרדען, דאָס ביי אונז זאָל זיין א סטרייק. מיר האָבען אויך אויף זונטאָג אַוועקגעשיקט א קאָמיטע אין סאַניטאַריום צו זעהן, אויב עס איז ניטאָ קיין וועג צו סעטלען די שטרייטיגקייטען צווישען די אַרבייטער און דעם קאָנטראַקטאָר. אונזער קאָמיטע האָט, אָבער, דאָרט גאָר ניט געקאָנט מאַכען, ווייל די פאָדערונגען פון די ארבייטער זיינען געווען אזעלכע, אין וועלכע מיר האָבען זיך ניט געקאָנט אַריינמישען. מיר האָבען פאַרלאַנגט פון די ארבייטער, זיי זאָלען זיך ווענדען צום דיסטריקט קאָונסיל אין ניו־יאָרק, ער זאָל סעט־לען דעם סטרייק; האָבען זיי ערקלעהרט: ערשטענס, האָט דער דיסטריקט קאָונסיל קיין דזשוריסדיקשאָן ניט אין ליבערטי, און קאָן זיך דערום ניט אַריינמישען, און, צווייטענס, האָבען זיי גלאָט קיין צוטרוי ניט צום ניו־יאָרקער דיסטריקט קאָונסיל. מיר האָבען אויך פון זיי פאַרלאַנגט זיי זאָלען זיך ווענדען צו די פּאַראייניגטע אידישע געווערקשאַפטען, פון וועלכען זיי האָבען זיך אויך ענטזאָגט; מיר ווייסען ניט אויס וועלכע גרינדע זיי האָבען זיך ענטזאָגט.

ביי אונזער נעקסטען מיטינג, מאָנטאָג, דעם 6טען אָקטאָבער, האָבען מיר באַשלאָסען, דאָס מיר האַלטען זיך ביים קאָנטראַקט, ד. ה., אַז דער קאָנטראַקטאָר דאַרף באַשעפטיגען יוניאָן לייט, און אַזוי לאַנג קיין יוניאָן לייט וועלען דאָרט ניט אַרבייטען, וועלען מיר ניט ערלויבען קיינעם צו אַרבייטען. דאָס איז געווען אונזער דירעקטער באשלוס. אונדירעקט האָט עס געהייסען, דאָס מיר לאָזען איבער דעם סכסוך צווישען דעם קאָנטראַקטאָר און די אַרבייטער פאַר זיי אליין און מיר וועלען בלויז אויפּפּאַסען אויף דעם, דאָס ניט קיין יוניאָן לייט זאָלען דאָרט ניט אַרבייטען.

ס'איז באַשלאָסען געוואָרען מען זאָל נאָך אמאָל שיקען אַ קאָמיטע קיין ליבערטי, און טרייען ווירקען אויף די אַרבייטער ווי אויך אויף דעם קאָנטראקטאָר, זיי זאָלען צווישען זיך דורכקומען; ווייל, טראָץ דעם, וואָס דער אַרבייטער רינג אַלס אַזעלכער איז דירעקט ניט פאַרמישט אין דעם סטרייק, פאַר דער וועלט וועט דאָס אָבער אויסקומען, דאָס אַרבייטער סטרייקען ביים אַרבייטער רינג און ניט ביים קאָנטראקטאָר. די קאָמיטע איז דיעזען מאָל באשטאַנען פון איינעם פון דער עקזעקוטיוו, איינעם פון דער סאניטאריום קאָמיטע און גענ. מ. לאָנדאָן, דער ליגעל אדווייזער פון ארבייטער רינג.

דער סעטעלמענט צווישען די אַרבייטער און דעם קאָנטראַקטאָר איז געמאַכט געוואָרען. מיר ווילען זיך דאָ ניט אָפּשטעלען אויף די פאַרשיעדענע פונקטען פון דעם סעטעלמענט; מיר ווילען דאָ בלויז אָנצייגען אויף איין פונקט, וועלכער איז נויטיג צו דיעזער אַנגעלעגענהייט: 5 קאַרפּענטערס פון 13—12 וואָס האָבען געאַרבייט ביים האָספּיטאַל אַלס פריימער (פלאַטניקעס) האָבען אָנגעגעבען, דאָס זיי זיינען טרימערס, ד. ה. רעגולערע קאַרפּענטערס; און דיעזע 5 האָט זיך דער קאָנטראַקטאָר פאַרפליכטעט צו האַלטען אַזוי לאַנג ער וועט האָבען אַרבייט פאַר זיי, וועלכע זיי קענען מאַכען; אין קיים פון אַ דיספּיוט צווישען דעם קאָנטראַקטאָר און אירגענד ווועמען פון די 5 קאַרפּענטערס, אויב דער קאָנטראַקטאָר וועט אירגענד וועמען פון זיי אַנטזאַגען פאַר ניט זיין קאָמפּעטענט אין דער אַרבייט, אָדער פאַר אַנדערע אורזאַכען, זאָל דער אַנטזאַגטער אַרבייטער זיך ווענדען צו דער סאַניטאַריום קאָמיטע, און די סאַניטאַריום קאָמיטע זאָל אַנטשיידען, ווער עס האָט רעכט. די סאַנ. קאָמ. איז דורך דעם אַריינגעשלעפּט געוואָרען אין דער פּאָזישאָן פון פאַרמיטלער, אַנשטאָט די יוניאָן זאָל אַטענדען צו אַזעלכע זאַכען. דאָס איז געטאָן געוואָרען מיט דעם צוועק, ווייל די אַרבייטער האָבען גע'טענה'עט, דאָס די יוניאָן קאָן זיך דאָ ניט מישען, ווייל עס איז אויסער זייער דזשורישדיקשאָן, ווי אויבען דערמאָנט.

מיטוואָך, דעם 5־טען נאָוועמבער, קומט אָן אַ בריעף פון איינעם פון די צוויי קאַרפּענטערס וועלכע געפינען זיך אין ליבערטי, דאָס דער קאָנטראַקטאָר האָט אַנטזאַגט איינעם פון די צוויי, און אוים סימפּאַטי צום ערשטען איז דער צווייטער אַרונטער אין סטרייק. מיר ווילען דערביי באַמערקען, דאָס די אַנדערע 4 קאַרפּענטערס, ווי אויך די פּלאַסטערערס און פּלאָמבערס, וועלכע זיינען, נאַטירליך, אויך יוניאָן לייט, זיינען פאַרבליבען אַרבייטען. אונזער סעקרעטאַר, וועלכער האָט דעם בריעף ערהאַלטען, האָט גלייך אַוועקגעשיקט צוויי בריעף — איינעם צום אַנטזאַגטען קאַר־

פענטער, מעלדענדיג איהם, דאס די סאנ. קאמיטע ווערט מיטען מאנטאג און ווער די קיים פארהאנדלען, און א צווייטען בריעף צום קאנטראקטאר, ער זאל צושיקען אן ערקלערונג, ווארום ער האט אנטזאגט דעם קארפענטער, אום די סאנ. קאמיטע זאל וויסען וועגען וואס עס האנדעלט זיך.

פרייטאג פריה טהיילט מען אונז מיט פער טעלעפאן, דאס אין סאנאטאריום איז געווען א פייט צווישען די פאציענטען און די ארבייטער ביים האספיטאל, און מיר זאלען גלייך שיקען א קאמיטע. מיר האבען, נאטירליך, גלייך א קאמיטע ארויסגעשיקט, און שטייט וואס אונזער קאמיטע האט אויסגעפונען:

די פאציענטען, אזוי שנעל ווי זיי האבען זיך דערוואוסט אז דער קאנטראקטאר האט ענטזאגט 2 ארבייטער, האבען ערוועהלט א 5־ער קאמיטע, און זיינען געקומען צום קאנטראקטאר פאדערען, ער זאל זיי צוריק אנשטעלען; און ווען דער קאנטראקטאר האט זיך אנטזאגט זייער פארלאנג צו באוויליגען, זיינען זיי אנגעפאלען אויף די ארבייטער ביים האספיטאל, ווער מיט א שטיין און ווער מיט אן אייזען, און געמאכט א פייט.

צוגעבענדיג אויף איין מאמענט, דאס דער קאנטראקטאר איז געווען אומגערעכט דערמיט, וואס ער האט אנטזאגט די צוויי ארבייטער; איז דאס, אבער, די ארבייט פון די פאציענטען צו נעהמען א שטעלונג? זיינען זיי די פארוואלטער פון דעם סאניטאריום? זיינען זיי די יעניגע, וועלכע דארפען ענטשיידען, ווער עס זאל ארבייטען ביים האספיטאל, און ווער ניט?

מיר וויסען ניט ווי איהר, פריינדע, וואלט געהאנדעלט אין אזא פאל. מיר, יעדענפאלס, האבען באטראכט דיעזען אונפארצייליכען סקאנדאל אין דעם ארבייטער רינג סאניטאריום פאר אזעלכעס, וואס קאן שטעלען אין געפאהר ניט נאר דעם געזונד פון די פאציענטען, נאר דעם גאנצען סאניטאריום. אויב דאס זאל אזוי אויף ווייטער אנגעהן, איז מען דאך ניט זיכער, דאס נעקסטע וואך, זאל זיי דער מענעדזשער, דער דאקטאר אדער אן אנדער אנגעשטעלטער פון סאניטאריום ניט געפעלען, און זאלען מיט איהם אויך אזוי ניט טהאן. און איניגע פאציענטען פארשטעהען טאקע ניט ווארום זאלען זיי אליין ניט קאנען אנשטעלען קיין דאקטאר? אויב א בראנטש פון ארבייטער רינג קאן דאס טהאן, ווארום זאלען זיי דאס ניט קאנען טהאן?

איז סאניטאריום, ווי איהר זעהט, פריינדע, איז די לאגע אזעלכע, צו וועלכע די סאניטאריום קאמיטע האט ניט געקאנט בלייבען גלייכגילטיג און דאס לאזען געהן אזוי. א שנעלע און באשטימטע שטעלונג האט גלייך געמוזט גענומען ווערען. מיר זיינען דאך, אבער, ניט געווען אי־

בערײַלט און ניט געוואָלט נעהמען אויף זיך די פאַראַנטוואָרטליכקייט; מיר האָבען געאָרדערט אַ מיטינג פון דער מעדיקאַל אַדווייזאָרי באָארד, מיר האָבען געמיטעט איין מאָל און אַ צווייטען מאָל, די לאַגע פון סאַ־ניטאַריום איז פאָרזיכטיג און גענוי באַטראַכט געוואָרען און אַלע, ווי איינער, זיינען געקומען צו אַן איינשטימיגען באַשלוס: דאָס שטרענגע מיטלען מוזען אַנגענומען ווערען; דאָס די רולס און רעגולײשאָנס פון סאַניטאַריום זאָלען אונטער אַלע אומשטענדען אָפּגעהיט ווערען און עס מוז איין מאָל פאַר אַלע מאָל פעסגעשטעלט ווערען ביי אַלע מעמבערס פון אַרבייטער רינג, דאָס די פּאַציענטען אין סאַניטאַריום זיינען בלויז פּאַ־ציענטען און ניט מעהר; עס מוז קלאָהר ווערען: ווער עס זיינען די פאַר־וואַלטער פון סאַניטאַריום — צו זיינען דאָס די פּאַציענטען אָדער די פאַרוואַלטונגס קאָמיטע, וועלכע ווערען ערוועהלט ביי די קאָנווענשאָנס. די סאַניטאַריום קאָמיטע איז מיט דער לעצטער מיינונג: דער סאַניטאַ־ריום מוז פאַרוואַלטעט ווערען פון אַ קאָמיטע, און ניט פון די פּאַציענ־טען. די סאַנ. קאָמ. איז אַנטשלאָסען איינצופיהרען אין סאַנ. אָרדנונג. די סאַנ. קאָמ. איז אַנטשלאָסען פון סאַניטאַריום צו מאַכען אַן אינסטי־טושאָן מיט וועלכען מיר זאָלען ווירקליך קאָנען שטאָלצירען. געגנוג געשטיקט אין זיך די צרות און מורא געהאַט דעם אמת פאַר די מעמבערס פון אַרבייטער רינג צו ענטדעקען.

ביי אַ דזשאָינט מיטינג פון דער סאַנ. קאָמיטע און די מעדיקאַל אַדווייזאָרי באָארד, וועלכע באַשטעהט פון 5 פּראָמינענטע דאָקטוירים, איז באַשלאָסען געוואָרען, די שולדיגע אין דיזען פּיט, וואָס איז פאָרגעקו־מען אין סאַניטאַריום, אַרויסצושיקען. און לויט אונזער אונטערזוכונג וואָס איז געמאַכט געוואָרען אין דיזער קייס, זיינען 3 פון די פּאַציענטען געפונען געוואָרען שולדיג, און די זעלבע האָבען מיר באַשלאָסען פון סאַ־ניטאַריום אַרויסצושיקען.

מיר ווייסען, פריינדע, דאָס פּיעלע וועלען אונזער האַנדלונג קריטי־קירען; אַנדערע וועלען זאָגען, דאָס מיר האָבען צו שטרענג געהאַנדעלט; דאָס מענשען מיט שטיינערנע הערצער קאָנען ביי זיך פועל'ן 3 קראַנקע מעמבערס פון אַ סאַניטאַריום אַרויסצושיקען. מיר ווייסען דאָס אַלעס, און מיר ווייסען אויך, דאָס אַ גרויסע פאַראַנטוואָרטליכקייט ליגט אויף אונז דורך דיזען באַשלוס; מיר ווייסען אָבער אויך די גרויסע פאַראַנט־וואָרטליכקייט וואָס עס איז צו אונז איבערגעגעבען געוואָרען פון קאָנ־ווענשאָן, און דאָס איז: מיר זאָלען מענעדזשען דעם סאַניטאַריום אַזוי, דאָס די בלוטיגע אַרבייטער פּענים וואָס ווערען געספּענדט אין די טוי־זענטער יעהרליך, אויפצוהאַלטען דעם סאַניטאַריום, זאָלען ניט אַרויסגע־

וואָרפען ווערען, נאָר זאָלען ברייננגען די נויטיגע און געווינשטע רעזול־טאַטען.

עס איז דאָס בעסטע וואָס מיר האָבען געקאָנט טהאָן אונטער די אומ־שטענדען. אַ קריזיס אין סאַניטאַריום האָט מען געמוזט איבערלעבען: אַזעלכעס אָדער עהנליכעס איז ערוואַרטעט געוואָרען און עס קאָן ער־וואַרטעט ווערען, אויב עס וועט אַזוי ווייטער געהן. אויף יעמאַנדען האָט געמוזט פאַלען דער גורל דיעזע מיסיאָן דורכצופיהרען. אַלע זיינען איינ־פערשטאַנען, דאָס אין אַ סאַניטאַריום מוז הערשען רוה און אָרדנונג; קיינער האָט אָבער דעם מוטה נאָך ביז יעצט ניט געהאַט אַזאַ שאַרפע שטע־לונג צו נעהמען. מיר האָבען דאָס געטהאָן אין די אינטערעסען פון סאַ־ניטאַריום און פון אַלגעמיינעם אַרבייטער רינג.

מיט פריינדליכען גרוס,

די סאַניטאַריום קאָמיטע פון אַרבייטער רינג,

נ. פיינערמאַן, סעקרעטער

די אנדערע מיטגלידער פון דער סאַניטאַריום קאָמיטע זיינען געווען: דזש. דריישפיל, (טשערמאַן), נ. פריימאַן, ד. קורהאַן, ר. גינזבורג, ס. נאַדעלמאַן און וו. באַביט.

אַ חוץ טראָבלס אין סאַניטאַריום זיינען אויך פאָרגע־קומען מחלוקות איבער'ן סאַניטאַריום. מחלוקות צווישען די סאַניטאַריום קאָמיטעס און דער עקזעקוטיווע. אָבער דאָס גע־הערט שוין צו אַן אַנדער קאַפּיטעל געשיכטע.

בכלל האָט דער סאַניטאַריום אַ גרויסע און אינטערעסאַנטע געשיכטע און מען וואָלט וועגען אַזאַ וויכטיגער אינסטיטוציע אַליין געקענט אָנשרייבען אַ גרויס בוך, אָבער מיר קענען דאָס לײדער ניט טאָן צוליב דעם באַשריינקטען פּלאַץ.

מיר וועלען נאָר דאָ דערמאַנען, אז אַזעלכע „אומרוהען", ווי די אויבענדערמאַנטע, האָבען זיך איבערגע'חזר'ט אין 1918—19 און 22. (זעה די רעפּאָרטס פון די סאַניטאַריומס צו די קאָנווענ־שאָנס).

דער רעפּאָרט צו דער 8טער (פילאַדעלפיא) קאָנווענשאָן.

אין די יאָהרען 1907-8 איז געווען אַ גרויסער עקאָנאָמישער קריזיס אין אמעריקע. די קאַפּיטאַלען פון דער אינדוסטריע האָ־בען צוגענומען דעם ברויטקאָרב פון די ארבייטער מאַסען. דער

גורל פון די אידישע ארבייטער איז ניט געווען בעסער, אין מאנכע פרטים — נאך ערגער. זיי האבען געוואלט פארקויפען זייער איינציגע סחורה, וואס זיי פארמאגען, — זייער ארבייטס־קראפט. עס האבען זיך אבער ניט געפונען קיין בעלנים, קיין קויפער. די אלע מלאכי חבלה, וואס באגלייטען א קריזיס, האבען פריי און פראנק שפאצירט אויף דער אידישער גאס. דער דלות האט געפייפט אין די אידישע הייזער. די ארימקייט איז געווען אומבאשרייבליך. מען פלעגט זיצען גאנצע טעג אהן א שטיקעל ברויט פאר זיך און אהן א ביסעל מילך פאר די קינדער. די נויט האט געטריבען צו פארצווייפלונג, צו יאוש. זעלבסטמארדען זיינען געווארען א טאג־טעגליכע ערשיינונג.

דער ארבייטער רינג איז אבער געוואקסען! ער איז געוואקסען א סך שנעלער, סיי אין קוואנטיטעט, סיי אין קוואליטעט, ווי די גרעסטע פאנטאזיע פון גרעסטען אפטימיסט האט זיך געקענט פארשטעלען.

דער יאהר 1907 איז געווען א רעקארד ברעכער אין ארבייטער רינג.

עס קען מעגליך זיין, אז אט טאקע דער קריזיס גופא איז געווען די אורזאך פון ארבייטער רינגס וואקסען. מענשען האבען אנגעפאנגען זיך צו שרעקען פאר מארגענדיגען טאג און האבען געוואלט האבען כאטש א שטיקעלע אנהאלט. דער ארבייטער רינג האט שוין געהאט א נאמען פאר זיין גרויס, ברייט, מענשליך הארץ. מען האט געוואוסט, אז די מעמבערס פון ארבייטער רינג לאזען זייערען א פריינד ניט פאלען אין די האלאבליעס פון שווערען לעבען. האט מען זיך אנגעפאנגען צוצוטוליען צו דער גרויסער הארציגער משפחה, באוואוסט אונטער'ן נאמען „ארבייטער רינג".

עס קען אויך זיין, אז דער ארדען איז אזוי ריזיג געוואקסען, ווייל אין דעם יאהר איז געווען א גרויסער שטראם פון נייע אימיגראנטען, וועלכע די רעאקציע אין צארישען רוסלאנד האט פון זיך געטריבען.

עס איז אויך מעגליך, אז די טוער און טאן־געבער האבען געכאפט דעם שניט פון אגיטאציע און פראפאגאנדא — אט די צוויי טייערסטע און בעסטע אגענטען פאר יעדער ארגאניזאציע.

ווי עס זאל ניט זיין, דער פאקט איז, אז אין דעם יאהר האט דער ארדען געמאכט א גרויסען, א ריזיגען שריט פאראויס.

פון 103 ברענטשעס (דעם 31טען דעצעמבער, 1906) איז ער

געוואַקסען ביז 174 ברענטשעס (31טען דעצעמבער, 1907). די צאָהל מעמבערס האָט זיך אין דעם יאהר פארגרעסערט פון 8840 ביז 14158. אַנפאַנג יאָהר 1907 איז דער קאַפּיטאַל פון „נעט אַססעטס" געווען: $42,037.44, און צום ענדע פון יאָהר האָט דער פּאַרמעגען באַטראָפען: $73,302.92.

די אַלגעמיינע הכנסה אין יאָהר 1906 איז געווען $53,682.89 און די הוצאה האָט באַטראָפען $41,718.87. אין יאָהר 1907 איז די הכנסה געווען $86,534.52 און די הוצאה האָט אויסגעמאַכט $56,938.96.

די הכנסה פאַר'ן יאָהר 1907 איז געווען מעהר פון דער הכנסה אין 1906 אויף $32,851.68.

די הוצאה איז אין יאָהר 1907 געווען מיט $15,220.09 גרעסער פון דער הוצאה אין 1906.

אין יאָהר 1906 זיינען אריינגעקומען 2733 נייע מעמבערס, און אין יאהר 1907 זיינען אריינגעקומען 6469, מיט 3736 מעהר.

פון דעם באריכט איבער'ן יאָהר 1907 וועלען מיר בלויז ארויס־נעמען איינינע כאַראַקטעריסטישע שטעלען:

„לויט דעם באַשלוס פון לעצטען קאָנווענשאָן, אַז דער אַרבייטער רינג זאָל קויפען אָדער בויען אַ האָם אָפיס אין ניו יאָרק, מאַנהעטען, זיינען געהאַלטען געוואָרען איניגע מיטינגען פון דער עקז. צוזאַמען מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע און הויז קאָמיטע, וואָס איז ערוועהלט געוואָרען פאַר דיזען צוועק, צו באַטראַכטען אין וועלכע געגענדען פון שטאָדט עס איז פּאַסענד, אַז דער האָם אָפיס זאָל געקויפט ווערען, ווייל ווי פאַרשטאַנען, איז דאָס ניט נאָר א האָם אָפיס, פאַר דעם ביזנעס אָפיס פון אַרבייטער רינג, נור אויך אַן אַרבייטער רינג צענטער, אַן אַרבייטער רינג לייסעאום, וואו עס זאָל זיין דער ביזנעס אָפיס, וואו די ברענטשעס זאָלען מיטען. אַ גרויסער האָל פאַר פאַרזאַמלונגען, לעקטשורס, ליטעראַרישע אבענדען, קאָנצערטען, א. ז. וו.

פאַרשידענע הייזער, אין פאַרשידענע געגענדען זיינען פאַרגעלייגט געוואָרען. און נאָך דעם ווי די הויז קאָמיטע האָט באַשלאָסען צו קויפען די 2 הייזער 13—211 הענרי סטריט, האָבען זיי אונז געלאָזט וויסען, און מיר האָבען אויטאָריזירט דעם טשערמאַן און טרעזשורער אַרויסצוגע־בען אַ טשעק, ווען עס וועט זיין נויטיג פאַר אַ דעפּאָזיט ביים שרייבען דעם קאָנטראַקט.

די געגאַנטע הייזער זיינען געקויפט געוואָרען פאַר דעם פּרייז פון 66250 דאָלאַר, אויף דעם האָט דער אַר. רינג איינגעצאָהלט 10250 דאָלאַר

און די איבעריגע זיינען מאָרטגיידזשעס. אַ ערשטער מאָרטגיידזש אויף 40 טויזענד דאָלאַר און אַ צווייטער — אויף 16 טויזענד דאָלאַר.“

* * *

ווען דער קריזיס האָט זיך אָנגעפאַנגען, האָבען מיר אָנגעפאַנגען צו ערהאַלטען לעטערס פון אונזערע קראַנקע מיטגלידער אין דענווער, אין וועלכע זיי האָבען געשילדערט זייער ביטערע לאַגע. מיר האָבען איינגעזעהן אַז הילפע איז נויטיג, און ניט נאָר נויטיג, נאָר שנעלע הילפע מוז געשאַפען ווערען. ,דאָס בעסטע וואָס מיר האָבען געקענט טהאָן, איז געווען, אַרויסצולאָזען אַן אַפּיעל צו די ברענטשעס. דער אויפרוף צו די ברענטשעס האָט געבראַכט גוטע רעזולטאַטען. עטוואָס ווייניגער ווי 600 דאָלאַר איז אַריינגעקומען פאַר די דענווער מעמבערס, וועלכע מיר האָבען אָבגעשיקט אין דענווער צו אַ קאָמיטע וואָס האָט די געלד פאַנאַנדער געטיילט.,

* * *

נאָך פיעלע יאָהרען וואַרטען, איז ענדליך די קאָנסטיטושאָן, דיזען יאָהר אָבגעדורקט און אַרויסגעשיקט געוואָרען צו די ברענטשעס. דער פאַרלאַנג נאָך דער קאָנסטיטושאָן איז געוואָרען אַזוי גרויס, אַז לענגער וואַרטען איז געווען אונמעגליך. דער אָפיס איז געוואָרען פאַרוואָרפען מיט לעטערס; ברענטשעס האָבען פּראָטעסטירט, און האָבען אויך געהאַט רעכט. שוין 4 יאָהר ווי עס איז ניט געווען קיין געדרוקטע קאָנסטיטושאָן. פאַר די 4 יאָהר זיינען אַריינגעקומען מאַסען נייע מעמבערס; פאַר די 4 יאָהר האָט זיך פיעלע זאַכען געענדערט. אויסער די פּראָטעסטען, פלעגט דער אָפיס קריגען מאַסען לעטערס פון מעמבערס און ברענטשעס אָנפרעגענדיג קאָנסטיטוציאָנעלע פראַגען. אַזעלכע לעטערס פלעגען אַריינקומען צעהנדליגע אַ טאָג. קורץ, לענגער וואַרטען איז געווען אונמעגליך. מיר האָבען אויפגעפאָדערט דער קאָנסטיטושאָן קאָמיטע, זיי זאָלען פאַרפערטיגען די קאָנסטיטושאָן, און זיי האָבען דאָס אויך געטאָן. זיי האָבען געמאַכט איינიגע קליינע ענדערונגען וואָס עס האָט זיך געפאָדערט צוליעב די געזעצע, די באַשליסע וואָס זיינען געמאַכט געוואָרען ביי די קאָנווענשאָנס און רעפערענדומס, ווי אויך די רעקאָמענדיישאָנס פון די ברענטשעס, וואָס זיי האָבען געמאַכט מיט אַ יאָהר און אַ האַלב צוריק ווען די קאָנסטיטושאָן איז אַרויסגעשיקט געוואָרען פאר דיסקוסיאָן און אבשטימונג. מיר האָבען אויך צוגעזעצט פאַרלאַמענטאַרישע רולס ווי צו פיהרען אַ מיטינג, און די קאָנסטיטושאָן איז ענדליך פערטיג געוואָרען.

* * *

מיט דעם שטאַרקען וואוקס פון אַרבייטער רינג אין מעמבערס ווי אין ברענטשעס, האָט זיך די ארבייט אין אָפיס זעהר שטאַרק פאַרגרעסערט

אין אַלע אבטהיילונגען. עס איז געוואָרען אונמעגליך פאַר די 3 אָפיס אָנגעשטעלטע צו אַטענדען צו דער אַרבייט אין צייט. עס האָט זיך געפאָדערט נאָך אַ פערזאָן. מיר האָבען אָנגעשטעלט אַן אַסיסטענט מיט אַ סאַלערי פון 12 דאָלאַר אַ וואָך. דער אַסיסטענט האָט צו טאָן מיט די מעמבערשיפּ און בענעפיט.

די סאלערים פון די 4 אָפיס אָנגעשטעלטע באַטרעפט איצט 62 דאָלאַר אַ וואָך.

די הייזער אויף הענרי סטריט.

די הייזער אויף הענרי סטריט, וועלכע זיינען געקויפט געוואָרען פאר א האום אָפיס, האָבען דעם אַרבייטער רינג פארשאַפט ניט ווייניג טראָבעל. זיי זיינען געקויפט געוואָרען אין א ניט מזל'דיגער שעה, און גלייך פון אָנפאַנג אָן זיינען זיי געווען די אורזאך פון קלאָגעס, חשדים און סכסוכים, און, ווי די מאָדע איז, פון פראָטעסטען.

די „האום אָפיס" קאָמיטע, וואָס איז ערוועהלט געוואָרען אויף דער 7טער קאָנווענשאָן, איז באַשטאַנען פון 5 מעמבערס: פּאַטאַשין, בר. 3; לייבסאָן, בר. 4; מנקר, בר. 62; אנאַפּאָל, בר. 2; און גאָלדין, בר. 1. מנקר איז אין דער קאָמיטע ניט געווען אַקטיוו. זיינען געבליבען בלויז פיער. פון די פיער האָבען גאָלדין און אנאפּאָל געקויפט די הייזער אלס א מציאה. די אַנדערע צוויי, פּאַטאַשין און לייבסאָן זיינען, משמעות, ניט געווען שטאַרק באַגייסטערט פאר דער מציאה. גאָלדין און אַנאַפּאָל, מעמבערס פון דער עקזעקוטיווע, האָבען אליין געשלאָסען דעם קאָנטראַקט.

דאָס האָט אַרויסגערופען א גרויסען פּראָטעסט.

בר. 3 האָט אַרויסגעשיקט א ליפלעט צו די בראַנטשעס פון גרייטער נויארק און זיי גערופען צו א קאָנפערענץ.

דער ליפלעט איז פול מיט באַשולדיגונגען און אינסינואציעס. גאָלדין און אנאפּאל ווערען זעהר שטאַרק אָנגעגריפען. אויך די עקז. און קאָנטראָל קאָמיטעס ווערען ניט געשאַנעוועט. זיי ווערען אָנגערופען: „די מאכערס, די שאַלטער און וואַלטער פון אונזער מיט בלוט און שוויס געבויטע אָרדען; א פּאָר זעלבסטזיכטיגע אונפאַרטרויענסווערטהע אפּאַרטוניסטען, וואָס האלטען דעם אָרדען אין זייער פּאַקעט און זוכען איהם צו רואינירען".

דער אויפרוף ענדיגט זיך אזוי:

... „פארגעסט ניט, פריינדע, אז ווען איהר וועט ניט נעהמען קיין שריטע, קען צו גרונדע געהן דער בלוטיגער קאפיטאל, דער פארמעגען פון ארדען".

„ווארט ניט ביז צום נעקסטען קאנווענשאן, אפשר קען מען נאך יעצט באלד עפעס טהאן און ניט דערלאזען, אז א פאר דעמאגאגען זאלען אונז אריינפיהרען אין א ריעל־עסטייט טראנזעקשאן, פון וועלכען מיר וועלען מוזען בלוטען און ריזיקירען דאס פארמעגען".

די קאנפערענץ איז פארגעקומען דעם 19טען יאנואר, 1908, עס זיינען געקומען 146 דעלעגאטען פון 72 ברענטשעס.

ניט ווייניג הייסע בלוט איז אויף דער קאנפערענץ ארויסגע־רופען געווארען.

די קאנפערענץ האט ריינגעוואשען די אנגעקלאגטע. זי האט איהר פסק דין געלאזט וויסען דורך פאלגענדען צושריפט:

ביי דעם קאנפערענץ וועלכער האט שטאטגעפונדען דעם 19־טען יאנ־ואר, אין קעפיטאל האלל, 43 מאנהעטען עווענױ, ברוקלין, רעפרעזענ־טירט די פאלגענדע ברענטשעס:

1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 23, 24, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 64, 66, 68, 72, 75, 76, 77, 80, 82, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 93, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 107, 108, 115, 122, 123, 124, 130, 133, 134, 136, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 148, 150.

צוזאמען 72 ברענטשעס און 146 דעלעגאטען.

אויסהערענדיג די קלאגע פון ברענטש 3 געגען די עקזעקוטיווע און קאנטראל קאמיטע פון די 2 פארקלאגטע הויז קאמיטע און א 7־ער קאמיטע פון ברענטש 3. — אויסהערענדיג דיזע 9 קלעגער, און אויסהערענדיג די פארקלאגטע עקזעקוטיווע און קאנטראל קאמיטע זייער פארטיידיגונג, זא איז באשלאסען געווארען ביי דיזען קאנפערענץ די קלאגען געגען די עקזעקוטיווע און קאנטראל קאמיטע צוריק צו ווייזען און ריין וואשען די אנגעקלאגטע. באשלאסען גלייך פון קאנפערענץ ארויס שיקען צו אלע ברענטשעס פון ארבייטער רינג אונזער באשלוס.

י. אלפערט, דעלעגאט בר. 23, טשערמאן

ס. יעלין, דעלעגאט ברענטשעס 122־123 אלבאני און טראי סעק. פון דיזען קאנפערענץ.

די עקזעקוטיווע האט אין איהר באריכט צו דער קאנווענשאן דעם גאנצען ענין פארשוויגען. די קאנטראל קאמיטע האט ניט

דערמאנט די קאָנפערענץ. זי האָט אבער אַבגעגעבען א גרויסע פלאַץ אין איהר באריכט וועגען דער גאַנצער געלעגענהייט.

אָט וואָס זי דערצעהלט:

אַלס קאָנטראָל קאָמיטע האָבען מיר אויך געהאַט צו אונטערזוכען אַ קלאַגע פון דער הויז קאָמיטע.

די קלאגע איז געמאַכט געוואָרען פון איין טהייל פון דער הויז קאָמיטע געגען דער צווייטער. 2 פון דער הויז קאָמיטע, די פריינד ליבסאָן און פּאַטאשין, האָבען געמאַכט אַ קלאַגע אויף די אַנדערע 2, די פריינד גאָלדין און אַנאָפּאָל, אַז ביים מאכען דעם קאָנטראַקט, זיינען די ערשטע צוויי ניט געווען, מען האָט זיי ניט גערופען. און אויף דעם גרונד פון דיזער לאַגע האָבען זיי געמאַכט נאָך איינינע קלאַגעס, אַז די קאָנדישאָנס זיינען ניט קיין גוטע און גינסטיגע פאַר דעם אַרבייטער רינג, אַז מען האָט איבערגעצאָהלט 250 דאָלאַר.

מיר האָבען די קלאַגען גרינדליך אונטערזוכט ביי איינינע מיטינגען, און אויסהערענדיג אַלעמען, וואָס האָבען געהאַט צו טהאָן מיט דער הויז, האָבען מיר אויסגעפונען אַז די קלאַגען האָבען קיין שום גרונד און קיין ווערטה ניט, אז די קאָנדיציאָנען זיינען ניט געווען קיין שלעכטע, אַז די 250 דאָלאַר איז ניט געוואָרען איבערגעצאָהלט, נאָר פאַר ביליגער וואָלט מען די הייזער ניט געקענט קויפען. מיר האָבען איינגעזעהן אַז די אַלע קלאַגען, זיינען נור דאַפיר, וואָס ליבסאָן און פּאטאשין זיינען ניט געווען ביים מאכען דעם קאָנטראַקט. און עס וואָלט ניט אַנדערש געווען, ווען זיי וואָלטען יא געווען.

די איינציגע קלאַגע וואָס איז געווען, איז וואַרום זיי זיינען ניט גערופען געוואָרען ביים מאַכען דעם קאָנטראַקט. די פר. אנאפּאָל און גאָלדין האָבען געמאַכט פאָלגענדע ערקלעהרונג:

„נאָך דעם ווי די קאָמיטע האָט געהאט פיעלע מיטינגען, צו באַטראַכטען פאַרשידענע פּראָפּאָזישאָנס פון הייזער, נאָך דעם ווי זיי האָבען געהאלטען פיעלע מיטינגען, ווען מען האָט זיך אָפּגעשטעלט ביי די הייזער, און די פריינדע ליבסאָן און פּאטאשין זיינען געווען דאַפיר מען זאָל נאָר די הייזער קויפען, נאָך דעם ווי אַן אַרכיטעקט און אַ בילדער האָבען באַטראַכט די הייזער און געפונען די הייזער פּאַסענד פאַר דעם צוועק צו וועלכען מיר קויפען זיי, האָבען זיי, די פריינד ליבסאָן און פּאטאשין, ביי אַ מיטינג פון דער קאָמיטע, ערקלערט, אַז זיי וואָהנען אין ברוקלין און זיי איז שווער צו קומען, און האָבען איבערגעגעבען גאָלדינען מיט ארנאפּאלן, אַלס קאָמיטע, צו מאַכען אַ סוף.

די קאָמיטע וויסענדיג אַז ליבסאָן און פּאַטאַשין זיינען איינפּער־שטאַנען די הייזער צו קויפען, און זיינען אויך געווען איינפערשטאַנען מיט דעם פּרייז, וואָס איז געבאָטען געוואָרען, נאָר זיי האָבען געזאָגט, פּיליכט וועט מען קענען עטוואָס אַרונטער דריקען, און זייענדיג אונטער דעם איינדרוק אַז זיי האָבען זיי איבערגעגעבען צו סעטלען, האָבען ניט געפונען פאַר אַ שטאַרקע נויטווענדיגקייט זיי צו רופען ביים מאַכען דעם קאָנטראַקט".

די פריינדע פּאַטאַשין און ליבסאָן האָבען ערקלערט אַז עס איז אמת, זיי האָבען איבערגעגעבען צו פאַרהאַנדלען, זיי האָבען אָבער ניט געמיינט אַז זיי זאָלען סעטלען אין גאַנצען אָהן זיי.

מיר האָבען איינגעזעהן, אז עס איז ניט געווען קיין פּערזענליכער צוועק פון די אַנדערע צוויי ניט צו רופען די פריינדע פּאַטאַשין און ליבסאָן, עס איז געווען אַן אונפּאָרזיכטיגע האַנדלונג. עס האָט אָבער ניט געשטעקט אין דעם אירגענד וועלכער פאַרברעכען. אָבער אין פּרינציפּ פון דעמאָקראַטישע פאַרוואַלטונג, טאָר אַ מינאָריטעט פון אַ קאָמיטע ניט האַנדלען אַליין.

און צוליעב דיזען דעמאָקראַטישען פּרינציפּ, האָבען זיי ניט געטאָרט אַליין האַנדלען און נעמען אויף זיך די פאַראַנטוואָרטליכקייט ביים שרייבען דעם קאָנטראַקט, און מיר האָבען זיי דארום געטאַדעלט.

ווי פריהער געזאָגט, האָט די אונטערזוכונג פון דיזער קלאַגע ביי אונז גענומען אייניגע מיטינגען, און פון דער אונטערזוכונג פון דיזער קלאַגע זיינען מיר געקומען צום שלום, אז ווען די פר. גאָלדין און אנאַ־פּאָל וואָלטען אין דער זעלבער צייט ניט געווען קיין עקזעקוטיווע מעמ־בערס, וואָלטען זיי פּיליכט ניט גענומען אויף זיך די פאַראַנטוואָרטליכ־קייט, ווען זאָגאָר זיי זיינען געוואָרען אויטאָרייזט. און מיר האָבען באַ־שלאָסען צו רעקאָמענדירען, אַז אין דער צוקונפט זאָל קיין עקז. אָדער קאָנטראָל מעמבער ניט קענען זיין אין קיין סטענדינג קאָמיטע וואָס די קאָנווענשאָן ערוועהלט. ד. ה., קיין מעמבער זאָל ניט קענען זיין אין צוויי קאָמיטעס.

די קאָנפערענץ, וואָס האָט רייגעוואַשען די אָנגעקלאָגטע, האָט דעם ספק ניט געענדיגט. די ברענטשעס, וועלכע זיינען געווען זעהר לאָיאַל צו די פּאַרוואַלטענדיגע קאָמיטעס, האָבען אָנגעקלאָגט בר. 3 פאַר דער נייִשאַנאַל באָרד אָוו דירעקטאָרס דערפאַר, וואָס בר. 3 האָט גערעדט לשון הרע אויף דער עקזעקוטיווע.

די נ. ב. אָוו ד. האָט געפונען בר. 3 „שולדיג", און האָט איהם באַר'משפט.

דער אורטייל איז געווען:

א) דאָס בר. 3 זאָל צוריק רופען זיינע באַהויפּטונגען קעגען אונזערע נאַציאָנאַלע אָפּיסערס דורך דער פּרעסע.

ב) דאָס בר. 3 זאָל אַרויסשיקען אַ סירקולאַר צו אַלע ברענ־טשעס, און צוריקרופען זיינע באַהויפּטונגען.

ג) די מעמבערס פון בר. 3 זאָלען אויך ניט האָבען קיין רעכט צו זיין פּארטראַטען אין דער פאַרוואַלטונג פון אַ. ר. אויף איין יאָהר צייט, פון דעם 15טען פעברואַר, 1908, ביז דעם 15טען פעב־רואַר, 1909.

ברענטש 3 האָט זיך אָבער ניט אונטערגעוואָרפען דעם פּסק־דין פון דער נײשאָנאַל באָארד אָוו דירעקטאָרס. האָט די העכסטע אינסטאַנץ אין אַ. ר. דערפאַר אויף דעם ברענטש אַרויפגעלעגט אַ גרעסערע שטראַף.

„דערפאַר, וואָס בר. 3 — האָט גע'פּסקנ'ט די נ. ב. אָוו ד. — איז ניט נאָכגעקומען די ערשטע צוויי באַשליסע אין צייט פון 30 טעג, וואָס איז איהם געגעבען געוואָרען, זאָלען זיינע מעמבערס ניט זיין בארעכטיגט צו וועלכען עס איז אַמט אין דער פאַרוואַלטונג אויף נאָך איין יאָהר, ביז דעם 15טען פעברואַר, 1910“.

בר. 3 האָט אַפּעלירט געגען דעם פּסק־דין צו דער 8טער קאָנ־ווענשאָן.

די קאָנווענשאָן האָט אויסגעקליבען אַ 5ער קאָמיטע, וואָס זאָל פאַרהאַנדלען דעם אַפּיעל פון בר. 3.

אויף דער 4טער זיצונג, וואָס איז פאָרגעקומען פרייטאָג, דעם 8טען מאי (1908), האָט די 5ער קאָמיטע איבערגעגעבען איהר באַשלוס וועגען דעם אַפּיעל פון בר. 3.

אין די פּראָטאָקאָלען פון דער 8טער קאָנווענשאָן לעזען מיר:

„נאָך דעם ווי מיר די 5־ער קאָמיטע, האָבען אויסגעהערט אַלע צדדים, און אונטערזוכט אַלע איינצעלהייטען, וועלכע באַציהען זיך די־רעקט אָדער אינדירעקט צו דעם אויבען־געגעבענעם אַפּיעל, געפינען מיר פאַר געזעצליך און ריכטיג די האַנדלונג פון די נײשיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס.

„נור, אַזוי ווי מיר געפינען דאָס דער צוגעגעבענער יאָהר שטראָפע איז צוגעגעבען געוואָרען אויף דעם טעכנישען גרונד, דאָס ברענטש 3, האָט איבערגעטראָטען דעם 30 טעג אַפּיל געזעץ.

„רעקאָמענדירען מיר איינשטימיג צו דער קאָנווענשאָן,
„דאָס די צווייטע דעסיזשאָן פון נײשיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס
זאָל צוריק גערופען ווערען און דער ערשטער באַשלוס זאָל בלייבען.
אונטערגעשריבען,

ב. גילמאַן, ברענטש 23, נואַרק, מ. ליפסאַן, בר. 2, ניו יאָרק.
מ. גאָרדאָן, בר. 15, האַרטפאָרד, א. העלד, בר. 63 קענזאַס סיטי,
ס. גאָלדבערג, בר. 171 בראָקטאָן".

דער טשערמאַן נעמט אַ וואוט וועגען דיזען דעסיזשאָן ביי „יא" און „ניין" און דער „יא" איז זעהר גרויס.

די דעלעגאַטען פון ברענטש 3, פאַרלאַנגען אַז מען זאָל נעמען צו אַן אָבשטימונג ביי ראָלל קאָלל, זייער פאַרלאַנג ווערט באַוויליגט.

עס ווערט אָבגעגעבען אַ קלאָוז וואוט, און מען קומט ניט צו קיין רעזולטאַט, און עס ווערט באַשלאָסען דעם אַפיעל פאָרצונעמען ביי דער קאָנווענשאָן.

פר. י. סמיטה, דעלעגאַט פון ברענטש 3, לעזט פאָר דעם אַפיל פון ברענטש.

וו. באַקסט, סעקרעטער נײשיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס, ערקלערט, אז די שטראָפען וואָס זיי האָבען אַרויפגעלייגט אויף ברענטש 3, איז געװען פאַר איבערטרעטען די קאָנסטיטושאָן פון אַרבייטער רינג, אַרויסשיקענדיג א סירקולאַר־לעטער צו אלע ברענטשעס, מיט באַשולדיגונגען אויף דער עקזעקוטיווע, און איינרופען אַ קאָנפערענץ, בעפאָר זיי האָבען אָנגעװענדעט די מיטלען וואָס די קאָנסטיטושאָן שרייבט פאָר, — זיך ווענדען מיט דער קלאַגע צו דער קאָנטראָל קאָמיטע, און אויב זיי זיינען ניט איינפערשטאַנען מיט דער דעסיזשאָן פון דער קאָנטראָל קאָמיטע, זיך ווענדען צו דער נײשיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס און ערשט דאַן זיך ווענדען צו די ברענטשעס.

י. סמיטה, ערקלעהרט, אַז זיי האָבען זיך געווענדעט צו דער קאָנטראָל קאָמיטע, זיי האָבען געשיקט אַלס קאָמיטע ליבסאָן און פאָטאשין, און זיי זיינען ניט געווען איינפערשטאַנען מיט דער דעסיזשאָן פון דער קאָטראָל קאָמיטע, דאַפיר האָבען זיי צוזאַמענגערופען דעם קאָנפערענץ.

פאָלגענדער סטייטמענט ווערט געמאַכט פון דער קאָנטראָל קאָמיטע:

„צום טשערמאַן און דעלעגאַטען פון דער אַכטער יעהרליכער קאָנווענשאָן".

„מיר די אונטערשריבענע ערקלערען, אַז דער ברענטש 3, איז קיינ־

מאָל ניט געקומען מיט קיינע קלאַגען צו דער קאָנטראָל קאָמיטע, געגען אירגענד וועלכען מעמבער פון דער הויז קאָמיטע".

אונטערשריבען :

ס. סאַוועצקי, ה. גראַף, פּ. לעווין, ד. זארין, א. וואליצקי און מ. דאַווידאָף. — מיטגלידער פון דער קאָנטראָל קאָמיטע.

פריינד מ. ליבסאן, מאַכט פאָלגענדען געשריבענעם סטייטמענט :

„טשערמאַן און דעלעגאַטען !"

„אין נאָמען פון גערעכטיגקייט, ערקלער איך, אַז איך בין קיין מאָל ניט געווען פאַרטראָטען אלס קאָמיטע צו דער קאָנטראָל קאָמיטע אין דעם נאָמען פון ברענטש 3.

אונטערשריבען — מ. ליבסאן, ברענטש 4".

געגאָסע מ. לאָנדאָן, דער לאָיער פון אַרבייטער רינג, ערקלערט די גאַנצע אַנגעלעגענהייט, און צייגט איבער אַז די אַלע באַשולדיגונגען וואָס זיינען געמאַכט געוואָרען האָבען קיין גרונד ניט און זיינען ניט ריכטיג, ער ערקלערט: אַז געזעצליך קען מען ניט אויסשליסען קיין ברענטש פון דאָס רעכט צו זיין פאַרטראָטען אין דער פאַרוואַלטונג פון אַרבייטער רינג".

אַ פאָרשלאַג ווערט געמאַכט און אָנגענומען :

דאָס די קאָנוועגשאָן געפינט, אין פרינציפּ ברענטש 3 שולדיג, וועלכע איז ווערט די שטראַפע, נאָר מען קען זיי ניט באַשטראָפען, ווייל עס איז געגען געזעץ, ווערען זיי דארום געטאַדעלט".

די הייזער האָבען שפּעטער פאַרשאַפט אנדערע עגמת נפש, קיין האום אָפּיס האָט מען פון זיי ניט געקענט מאַכען. ביי דער 13טער קאָנווענשאָן איז ערוועהלט געוואָרען א ספּעציעלע קאָמיטע, וואָס זאָל פאַרקויפען די הייזער. די קאָמיטע איז באַשטאַנען פון א. סמיט, בר. 3; ס. יעלין, בר. 6; ל. ראָטהמאן, בר. 195; ש. בולגאַטש, בר. 1 און ב. וואָלף, בר. 3.

זומער, 1913, זיינען די הייזער סוף־כל־סוף פאַרקויפט געוואָרען מיט א גרויסען פארלוסט.

דער באריכט פון דער ערשטער נייש‏אָנאל באָרד אָוו דירעקטאָרס.

אין דעם רעפּאָרט צו דער 8טער קאָנווענשאָן איז פאַראן דער ערשטער באריכט פון ניישאָנאל באָרד אָוו דירעקטאָרס.

די נ. ב. אָ. ד. האָט אָפּגעהאַלטען צוויי מיטינגען, דעם 9טען

און דעם 10טען נאוועמבער, 1907, און דעם 15טען און 16טען פעברואר, 1908.

דער באריכט דערצעהלט, אז די ניישאנאל בארד האט אין אנ־פאנג אליין נים געוואוסט איהרע אויפגאבען, איהרע רעכטען און פליכטען. שפעטער האבען די דירעקטארען אליין באשטימט זייער ארבייט. אין זייערע פונקציאנען געהען אריין: 1) קאנטראלירען דעם אפיס; 2) פונקציאנירען אלס די העכסטע אפעלאציאנס גע־ריכט; 3) צו באזארגען די שריפטליכע און מינדליכע פראפא־גאנדא פאר'ן א. ר. און די גייסטיגע ענטוויקלונג פון אלע מיטגלי־דער; 4) די אויפזיכט איבער דער טעטיגקייט פון די סטייט קא־מיטעס; 5) אויספילען וואקאנסען א. אז. וו.

בכלל איז צו זעהן פון באריכט, אז די נ. ב. האט נאך געטאפט אין דער פינסטער.

בנוגע דער „פארוואלטונג אין אפיס" גיט די נ. ב. צו וויסען, אז אלץ איז אויסגעצייכענט. אונטער „די קלאגען און אפעלאציא־נען" דערצעהלט דער באריכט, אז די נ. ב. האט געהאט צו טאהן מיט דעם סכסוך צווישען ברענטש 3 און אנדערע ברענטשעס איבער די „הייזער אויף הענרי סטריט" און האבען פאר'משפט בר. 3.

די דירעקטארען רעקאמענדירען ווייטער אן עדיוקיישאנאל ביורא, אונטער דער אויפזיכט פון די נ. ב. און דירעקטארען. די אויפגאבע פון דער ביורא זאל זיין, צו באזארגען אלע ברענטשעס מיט לעקציעס, טעמאס פאר פארלעזונגען און טעמאס פאר דיס־קוסיעס א. אז. וו.

„מיר גלויבען נים אז יעמאנד פון די דעלעגאטען וועלען זיין דא־געגען אזא ביורא, וועלכע איז כמעט די הויפט אויפגאבע פון אר. רינג. די איינציגע פראגע וועלכע באשעפטיגט די קאנטרי ברענטשעס, איז די גייסטליכע זייט פון אר. רינג, און מיר גלויבען אז דורך איין סיסטעמא־טישע עדיוקיישאנאל ביורא, וועלען מיר האבען דיזע פראגע געלייזט. מיר רעקאמענדירען אויך אז טויזענד דאלאר זאל באוויליגט ווערען פאר די ביורא, און דאס זאל פארוואלטעט ווערען געמיינשאפטליך מיט די עקזעקוטיוו און קאנטראל קאמיטעען".*

ווענען שריפטליכע פראפאגאנדא זאגט דער באריכט:

„די אויסגאבען פאר שריפטליכע פראפאגאנדא לעצטעס יאהר זיי־נען געווען זעהר קליין. די אורזאכען זיינען געווען, וויל עס

---

*) דער זיבעטער יעהרליכער רעפארט צו דער אכטער קאנווענשאן, ז. 59.

זיינען נים געווען קיינע שרייבערס פאר ארטיקלען, און דער „פארווערטס“ האט זיך אנטזאגט צו נעהמען באצאהלט פאר ארטיקלען.

דארום רעקאמענדירען מיר, אז אנשטאט די טויזענד דאלאר וועלכע עס זיינען לעצטען יאהר באוויליגט געווארען, זאל נאר 5 הונדערט באוויליגט ווערען“.

און וועגען די סטייט קאמיטעס רעקאמענדירט די נ. ב., אז „זיי (די סטייט קאמיטעס) זאלען אויפגעהאלטען ווערען לויט דער קאנסטיטוציע. בנוגע דער ארבייט פון גרינדען ברענטשעס זאלען זיי שטעהן אונטער דער אויפזיכט פון די עקז. קאמ. די עקז. קאמ. זאל געבען די מעגליכקייט דעם סטייט דירעקטאר, פון צייט צו צייט צו בעזוכען די ברענטשעס אין זיין סטייט, און געבען אויפזיכט איבער די טהעטיגקייט פון די ברענטשעס“.

די רעקאמענדאציעס פון דער נ. ע. ק. צו דער אכטער קאנווענשאן.

צווישען די וויכטיגע רעקאמענדאציעס פון דער נ. ע. ק. צו דער 8טער קאנווענשאן, זיינען:

1) אז די קראנקען און קאנסאמפשאן בענעפיטס פאר די מעמבערס פון קלאס צוויי זאל זיין גלייך מיט'ן ערשטען קלאס. זי רעקאמענדירט עס, ערשטענס צוליב דעם, וואס די מעמבערס פון צווייטען קלאס, וועלכע קימערען זיך נים צו פארגרעסערען אינשורענס נאכ'ן טויט, וועלען אבער האבען מעהר פראטעקשאן אין צייט פון לעבען, און צווייטענס: אויב עס זאל אנגענומען ווערען דער פארגעשלאגענער געזעץ, אז יעדער מעמבער זאל צאהלען פאר טויטען בענעפיט, א געוויסע רייט, לויט זיין עלטער, וועט פיעלע מעמבערס זיין שווער צו צאהלען דיעזע רייט, און זיי וועלען זיין צופרידען צו באלאנגען צום צווייטען קלאס.

2) אנצושטעלען אן אסיסטענט סעקרעטער, ווייל די ארבייט אין אפיס איז זעהר פיעל און די פיער פערזאנען אין אפיס זיינען פשוט נים אימשטאנד צו באזארגען אזוי פיעל ארבייט.

3) אן ענדערונג אין דעם בענעפיט פון כראנישע קראנקע.

4) אז די מיטגלידער פון די סטענדינג קאמיטעס טארען נים זיין אין דער אייגענער צייט מיטגלידער אין עקז. און קאנטראל קאמיטעס.

דער רעפּאָרט פון דער נ. ע. ק. צו דער 8־טער קאָנווענשאָן שטעלט זיך אָפּ אויף די סטייט קאָמיטעס. מיר וועלען דאָ ציטירען איינינע שטעלען.

„ביי דער 4־טער ווי אויך ביי דער 5־טער יעהרליכע קאָנווענשאָנס, איז באַשלאָסען געוואָרען, עס זאָל זיין סטייט קאָמיטעס*) די אַרגומענטען וואָס מען האָט געגעבען פאַר סטייט קאָמיטעס, זיינען געווען: ערשטענס, ווערט די עקזעקוטיווע און קאָנטראָל קאָמיטעס ערוועהלט פון ניו יאָרקער מעמעברס ,די קאָנטרי ברענטשעס קענען ניט נעהמען קיין אַנטייל אין דער פאַרוואַלטונג, און דאָס ברייננט מיסטרויען; צווייטענס, וועט דורך סטייט קאָמיטעס זיין מעגליך אָנצופיהרען די אָרגאַניזאַציאָנס אַרבייט און עס וועט קאָסטען ווייניגער. אַנדערע האָבען נאָך צוגעגעבען, אז די סטייט קאָמיטעס קענען בעסער וויסען וואָס עס טהוט זיך ביי זיי אין סטייט ווי די עקזעקוטיווע וואָס איז אין ניו יאָרק. דאָס אומגעפעהר, זיינען געווען די הויפּט אַרגומענטען פון די וואָס זיינען געווען פאַר סטייט קאָמיטעס. דער מוסטער איז גענומען געוואָרען פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, וואָס ווערט פאַרוואַלטעט דורך סטייט קאָמיטעס.

אין דיזער צייט האָבען מיר געהאַט די געלעגענהייט מעהר צו באַקענען זיך מיט דעם כאַראַקטער פון אַרבייטער רינג. אין דיזער צייט האָט מען געקענט זעהן וואָס די סטייט קאָמיטעס האָבען אויפגעטאָן, און וואָס זיי קענען אויפטאָן, אויף וויפיעל זיי זיינען שעדליך פאַר דעם אַרבייטער רינג.

און עס איז וויכטיג מען זאָל איינמאָל פאַר אַלע מאָל די פראַגע גרינדליך דיסקוטירען.

מיר וואָלטען אויך די פראַגע ניט אויפגעהויבען, ווען מיר וואָלטען ניט באַמערקט ביי מאַנכע פון די סטייט קאָמיטעס אַ געוויסע שטרעבונג, וועלכע וועט נאָך אונזער מיינונג מוזען פיהרען צו שלעכטעס פאַר דעם ארבייטער רינג אין דער צוקונפט.**)

די סטייט קאָמיטעס אלס סטייט קאָמיטעס, לויט זייער כאַראַקטער קענען גאָר ניט טהאָן.

---

*) פאַקטיש האָבען די סטייט קאָמיטעס זיך געגרינדעט אין 1902. עס איז גראדע געווען נאָך דעם „טשאַרטער שלאַכט" און מען האָט זיך ניט אַריינגעטראַכט אין דער צוקונפט פון אַרבייטער רינג, און עס איז באַשלאָסען געוואָרען צו האָבען סטייט קאָמיטעס. פון יענער צייט איז שוין אַוועק איניגע יאָהר.

**) דאָס איז אן אָנצוהערעניש אויף דער געפאַהר, דאָס א סטייט קאָמיטע זאָל זיך ניט ערקלערען פאַר די פאַרוואַלטערין פון אר. רינג אין דעם סטייט, און זיך אין גאַנצען אָפּשפּאַלטען פון ניו יאָרק, ווי עס איז געווען אין מאַסאַטשוזעטס. — ז.

לאָמיר צוגעבען, אויף אַ ווײלע, אז זיי קענען יא עטוואָס טהאָן, איז אָבער פאַלש צו זאָגען, אַז די ברענטשעס פון אַ געוויסען סטייט האָבען מעהר געמיינשאַפטליכעס ווי מיט די ברענטשעס פון אַ צווייטען סטייט. עס וועט זיין פאַלש, ווען מען זאָל וועלען באַהויפּטען, אַז פּיטסבורג מיט פילאַדעלפיא, האָבען מעהר געמיינשאַפטליכעס ווייל זיי זיינען אין איין סטייט, ווי פילאַדעלפיא מיט קעמדען למשל, ווייל קעמדען איז אין אַן אַנדער סטייט, טראָץ דעם וואָס עס קאָסט פאָהרען פון פילאדעלפיא אין קעמדען, אייניגע סענט, און פון פילאַדעלפיא אין פּיטסבורג אַ שיינע עטליכע דאָלאר. עס וועט זיין פאלש צו בעהויפּטען, אז אַטלאַנטיק סיטי מיט דזשוירזי סיטי האָבען מעהר געמיינשאַפטליכעס ווי דזשוירזי סיטי מיט נויאָרק, ווייל זיי זיינען אין צוויי בעזונדערע סטייטס.

זיכער איז אבער, אז ווען א סטעמפאָרדער דעלעגאט וועט שוין יא פאָהרען צו א סטייט קאָמיטע מיטינג, וועט פאר איהם זיין פיעל בעסער צו פאָהרען אין נויאָרק אידער אין האַרטפאָרד.

אויב עס איז שווער צו האָבען סטייט מיטינגס, אויב עס איז ניטאָ קיין געמיינשאַפטליכע אינטערעסען, צוליעב וועלכען צוועק מען זאָל דארפען סטייט מיטינגס, איז אָבער נויטיג די סטייט קאָמיטעס, — וועלען מאַנכע זאָגען, — אום די קאָנטרי זאָל נעהמען אַן אנטהייל אין דער פערוואלטונג, און זאָלען האבען צוטרויען צום אַ. ר. ,פון דעם שטאַנדפּונקט וואָלט פיליכט געווען ריכטיג צו האָבען סטייט קאָמיטעס, אָבער די נײשאָנאל באָאַרד אָף דירעקטאָרס טהוט דאָך שוין די ארבייט.

די געפאהר פאר דעם אַרבייטער רינג פון די סטייט קאָמיטעס בעשטעהט אין דעם, וואָס פון ארבייטער רינג קען ווערען דאָס זעלבע, וואָס עס איז געוואָרען פון דעם עלטסטען גרעסטען אָרדען אין יונייטעד סטייטס, דער „ענשיענט אָרדען יונייטעד וואָרקמען", וועלכער איז צוליעב די סטייט דזשוריסדיקשאָנס געוואָרען צוריסען אויף שטיקער."

עס איז כאַראַקטעריסטיש, אז די נײשאָנאל באָרד אָוו דירעקטאָרס האָט דוקא רעקאָמענדירט, די סטייט קאָמיטעס זאָלען בלייבען, ווי בעפאר.

אין דעם רעפּאָרט צו דער 8טער יעהרליכער קאָנווענשאָן איז צוגעקומען א נייעס, און דאָס איז די רעקאָמענדיישאָנס פון די ברענטשעס.

דאָס איז געווען זעהר א וויכטיגע נייע איינפיהרונג. זי האָט געוואָרפען אַ ליכט איבער דער טעטיגקייט פון די ברענטשעס, זייערע באַרלאַנגען און האָפנונגען.

גאַנצע 18 דרוקזייטען איז דעם רעפּאָרט זיינען פול מיט די רעקאָמענדאציעס פון די בראַנטשעס.

איז דעם רעפּאָרט איז אויך אָבגעדרוקט די פאָלגענדע ליסט פון די בעאמטע פאר'ן יאהר 1907—1908 :

דזשענעראַל עקזעקוטיווע :

ה. גאָלדין, טשערמאַן
ל. סטרוגאַטש, וויס טשערמאַן
א. עפּשטיין, טרעזשורער
י. וויינבערג
י. אנאפּאָל
ב. שפּינראַד
י. האלפּערין
מ. אלטשולער
ה. שמערלער

קאָנטראָל קאָמיטע :

פּ. לעווין, טשערמאַן
ס. סאווּעצקי
דזש. גאָלדשטיין
א. וואליצקי
ד. סארין
א. לאנגער
מ. ערליך
ה. גראַף
י. וויינטרויב, סעקרעטער,
מ. ווינטשעווסקי, אוידיטאָר
מ. לאָנדאָן אַטאָרני
ס. שלעזינגער, בוך־קיפּער

ניישיאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס (די ערשטע) :

ס. מענאקער, ניו דזשוירזי
ב. פרידמאַן, ניו יאָרק
מ. שלייפער, פּענסילווייניע
ב. פעלדמאַן, קאָנעקטיקוט
ל. בענענסאָהן, אילינאָיס
מ. פעלדמאַן, מערילענד
מ. פיליפּס, דיסטריקט קאָלאָמביע.
דזש. בארנשטיין, מאסס.
וויל. באקסט, ראוד אײלאנד, סעק.

די אַכטע קאָנווענשאָן.

די אכטע קאָנווענשאָן איז געהאלטען געוואָרען דעם 7טען, 8טען, 9טען און 10טען מאי, 1908, אין ניו אָדיטאָריום האָלל, פילאַדעלפיא, פּאַ.

די קאָנווענשאָן איז ערעפענט געוואָרען דאָנערשטאג, דעם 7טען מאי, 10 אַזייגער אין דער פריה, דורך ה. גאָלדין, טשערמאַן פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע.

פּראָטאָקאָל סעקרעטער פון קאָנווענשאָן איז געווען א. ראַזאלאָווסקי פון בר. 88.

צווישען די רעזאָלוציעס, וואָס די קאָנווענשאָן האָט אָנגענומען, איז געווען, אז „די ברענטשעס זאָלען אויף זיך נעמען די איניציאַטיווע צו גרינדען סאָציאַליסטישע קינדער סקולס, ווי עס האָבען שוין געטאָן אייניגע ברענטשעס פון ארבייטער רינג“*).

די פונקטען, וואָס זיינען ארויסגעשיקט געוואָרען נאָך דער 8טער קאָנווענשאָן צום רעפערענדום, זיינען געווען:

דער ארבייטער רינג זאָל באַוויליגען 300 דאָלאר פאר א גערשוני מאָנומענט, ווען א קאָמיטע פון קאָמפעטענטע פערזאָנען וועלען אויף זיך נעמען די איניציאַטיווע, צו שאַפען א גערשוני מעמאָריעל פאָנד.

צו שטיצען די „היברו אייד עמיגראנט סאָסייעטי“ פינאַנציעל און מאָראַליש, פאר זייער גוטע ארבייט, וואָס זיי טוען פיר די אָרימע אימיגראנטען, קיין אונטערשיעד, קאָנסערוואַטיווע אָדער ראַדיקאַלע.

1) די עקזעקוטיוו קאָמיטע זאָל באַשטעהן פון 15 מיטגלידער, און די ארבייט צו אונטערזוכען סיק סערטיפיקיים ווי אויך פיונעראל סטייטמענטס, זאָל זיין אונטער די אויפזיכט פון דער עקזעקוטיווע און ניט קאָנטראָל קאָמיטע.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן אַרטיקעל 16, סעקשאָן 2.)

2) קיין מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע, קאָנטראָל אָדער סטענדינג קאָמיטע זאָל ניט זיין קיין מיטגליד פון א צווייטע קאָמיטע, וואָס האָט צו טאָהן מיט די דזשענעראל פארוואַלטונג פון ארבייטער רינג.

די סטענדינג קאָמיטעס זאָלען שטעהן אונטער די אויפזיכט פון דער עקזעקוטיווע. די עקזעקוטיווע זאָל זיין פארטראָטען אין די סטענדינג קאָמיטעס דורך דעלעגאַטען אָהן שטים־רעכט.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן אַרטיקעל 16, סעקשאָן 1.)

3) מעמבערס פון קלאַס צוויי (2) זאָלען קריגען די זעלבע קראַנקען און קאָנסאָמפשאָן בענעפיט וואָס די מעמבערס פון קלאַס 1.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן אַרטיקעל 8, סעקשאן 5 און אַרטיקעל 9, סעקשאָן 5.)

4) פרויען זאָלען קענען אריינגעהן אלס נייע מעמבערס אָדער זיך טראַנספערירען אין קלאַס 1 ווען זיי ווילען.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן ארטיקעל 2, סעקשאָן 2 סי.)

5) עס זאָל באַוויליגט ווערען (2,000) צוויי טויזענד דאָלאר פאר אָרגאַניזאַציאָנס ארבייט פאר דיזען יאָהר, און עס זאָל ווערען פארוואַלטעט פון דער עקזעקוטיווע צוזאַמען מיט דער קאָנטראָל קאָמיטע.

---

*) זעה באריכט פון 8טער קאָנווענשאָן, ז. 117.

6) עס זאָל באַוויליגט ווערען 1,500 דאָלאר פאר שריפטליכע אגי־טאַציאָן פאר דיזען יאָהר.

7) אַלע דעלעגאַטען פון דער עקזעקוטיווע זאָלען האָבען דאָס רעכט צו זיין פארטראָטען ביי די קאָנווענשאָנס אָהן שטים רעכט.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן ארטיקעל 18.)

8) סטייט קאָמיטעס זאָלען אנערקענט ווערען נאָר אַזעלכע, ווען די סטייט קאָמיטע איז צוזאַמענגעשטעלט, ניט נאָר פון די ברענטשעס פון שטאָדט, נאָר אויך פון די קאָנטרי ברענטשעס, און

סטייט קאָמיטעס זאָלען האָבען דאָס רעכט צו טעקסען יעדען מעמ־בער פון סטייט מיט 40 סענט א יאהר פיר פארוואלטונג, ווען דער באַ־שלוס פון א טעקס ווערט דורכגעהן א רעפערענדום פון יעדער סטייט באַ־זונדער.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן אַרטיקעל 16, סעקשאָן „סטייט קאָ־מיטעס".)

9) עס זאָל באַוויליגט ווערען 1,000 דאָלאר פאר עדיוקיישאָנאל אר־ביוט, און די עדיוקיישאָנאל ביוראָ זאָל שטעהן אונטער די אויפזיכט פון דער נײשאָנאל באָארד אָף דירעקטאָרס און עקזעקוטיוו קאָמיטע.

10) קראנקען בענעפיט פאר כראָנישע קראנקע דעם דריטען יאהר זאָל זיין 12 וואָכען צו 3 דאָלאר א וואָך און ניט מעהר.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן ארטיקעל 8, סעקשאָן 4.)

11) דער 3 סענט רוסישער רעוואָלוציאָנערער פאָנד זאָל בלייבען ווי לעצטען יאהר.

12) די רעפּרעזענטיישאָן צו דער נעקסטער קאָנווענשאָן זאָל זיין 1 דעלעגאט פון יעדע 75 מעמבערס (קלאס 1 און 2) אָדער א מעהר טהייל דערפון.

(אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן אַרטיקעל 18, סעקשאָן 3.)

13) דער ארבייטער רינג (דזשענעראל קאסע) זאָל צאָהלען העלפט ריילראוד עקספענסעס פיר די דעלעגאַטען צו און פון קאָנווענשאָן פלאץ.

14) די נעקסטע 9טע קאָנווענשאָן זאָל זיין אין באלטימארע אָדער אין הארטפאָרד.

דער אַרבייטער רינג און די קלאָוקמאַכער יוניאָן.

מיר האָבען שוין באַמערקט אין איינעם פון די פאָריגע קאַ־פיטלען, אז דער פסוק „אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה" איז זעהר צוגעפּאסט צום ארבייטער רינג.

אין אָנפאַנג אומבאַמערקט, נאָכדעם אַן אונגעזעצליך קינד,

ממזר, להבדיל, שפעטער א מין דארן אין די אויגען פון די אפיציעלע געשווארענע ארבייטער פיהרער, נאכדעם א גלייכבארעכטיגטער מיטגליד אין דער ראדיקאלער משפחה, שפעטער איהר הארץ, דער צענטער, איז ער צולעצט געווארען דער קאפ, דער פיהרער אויף דער אידישער ארבייטער־גאס.

דער ארבייטער רינג איז געווארען א מוסטער פון ארגאניזאציאנס דיסציפלין, פון פעסטקייט, פון מאראלער געהויבענקייט און פון פרינציפען פעסטקייט. בעת פיעל אנדערע ארגאניזאציעס, פון בלומרשט א גרעסערען יחוס, וועלכע זיינען געקומען אויף דער אידישער גאס, באגלייט פון אלערליי ניאנקעס און באגעגענט מיט „ברוך הבא" געשרייען, פלעגען זיך ניט האלטען לאנג, און די, וועלכע האבען שוין יא געלעבט, האבען געפיהרט א נעבאכדיגע עקזיסטענץ און האבען שטענדיג געליטען פון אויסצערונג, איז דער ארבייטער רינג געוואקסען שטארק, אין דער ברייט און אין דער טיף, אט טאקע ווי דאס אמת'ע פאלקס־קינד, וואס טראגט ניט מיט זיך קיין יחוס בריעף.

שוין גלייך אין די ערשטע יאהרען, איז דער א. ר. געווען א שולע, וואו ס'זיינען ערצויגען געווארען מיטגלידער פאר דער סאציאליסטישער פארטיי און פאר די טרייד יוניאנס. דער א. ר. איז געווען דער ערשטער חדר, וואו די מעמבערס האבען געלערענט די ערשטע דינים פון סאציאליסטישען און יוניאניסטישען שולחן ערוך. וואס ווייטער, אלץ מעהר זיינען די ארבייטער רינג ברענטשעס געווארען די זיילען, ארום וועלכע ס'האט זיך געהאלטען די גאנצע באוועגונג.

דער ארבייטער רינג איז געווארען ניט נאר דער געוויסען פון דער באוועגונג, ניט נאר דאס הארץ, צו וועלכען מען איז געקומען נאך הילף און שטיצע, נאר, ווי געזאגט, די קאפ, דער בעל שכל פון דער באוועגונג. צו איהם איז מען געקומען זיך האלטען אן עצה און איהם האט מען געבעטען זאגען א דעה.

די איצטיגע מעכטיגע קלאוקמאכער יוניאן האט ניט ווייניג צו פארדאנקען פאר איהר עקזיסטענץ דעם ארבייטער רינג.

אין פעברואר, 1909, ווען די קלאוקמאכערס האבען זיך געגרייט צו א גענעראל סטרייק, איז א קאמיטע פון דער קלאוקמאכער יוניאן געקומען צום ארבייטער רינג, ער זאל העלפען ארגאניזירען דעם טרייד.

דער ארבייטער רינג האט, פארשטעהט זיך, גענומען אויף זיך די ארבייט און האט איינגערופן א טרייד יוניאן קאנפערענץ פון

די נויארקער ברענטשעס, וואו די קלאוקמאכער פראגע איז גענוי דיסקוטירט געווארען.

די קאנפערענץ איז פארגעקומען דעם 21טען מערץ, 1909, אין קלינטאן האל. צו דער קאנפערענץ זיינען געקומען דעלעגאטען פון 97 ברענטשעס און פארטרעטער פון טרייד יוניאנס. די עקזעקו-טיווע פון א. ר. האט צו דער קאנפערענץ צוגעשטעלט א דעקלא-ראציע איבער די שייכות פון א. ר. צו די טרייד יוניאנס.

אט איז די דעקלאראציע:

דער ארבייטער רינג און די טרייד יוניאנס.

ווען מיר האבען בעשלאסען צו רופען היינטיגע קאנפערענץ, האבען מיר ניט געדיינקט, אז דער ציעל, צו וועלכען דיזע קאנפערענץ איז גע-רופען געווארען, וועט באלד ערריכט ווערען, אז די טויזענדע אידישע ארבייטער אין ניו יארק, וואס שטעהען אויסער די יוניאנס פון זייערע טריידס, וועלען מיט אמאל אנפאנגען צו פארשטעהן די לעבענס-נויטווענ-דיגקייט צו באלאנגען צו די יוניאנס.

דעם אמת זאגענדיג, ערווארטען מיר ניט פיעל פון דער היינטיגער קאנפערענץ. וואס מיר האבען באצוועקט מיט דיזער קאנפערענץ איז — אן אנפאנג פון א סיסטעמאטישער ווירקזאמער אגיטאציאן דורך שריפט, ווארט און ארגאניזאציאן, צו העלפען אויפבויען שטארקע דיסציפלי-נירטע יוניאנס און דורך דעם פארבעסערען די עקאנאמישע לאגע פון די ארבייטער.

פאר דער קורצער צייט פון דעם „ארבייטער רינג'ס" עקזיסטענץ אלס בענעפיט ארדער, זיינען פיעל מאל געמאכט געווארען פארווירפע, אז דער „ארבייטער רינג" ערפילט ניט זיין פליכט, וואס ער האט זיך גע-שטעלט אין זיין פרינציפען ערקלערונג בנוגע צו די טרייד יוניאנס. די פארווירפע זיינען געווען מאנכעס מאל גערעכטע און מעהרסטענס אונגע-רעכטע. די גערעכטע האבען מיר געמוזט ארונטערשלינגען, און געגען די אונגערעכטע האבען מיר געשטריטען. די לייטענדע גייסטער פון די טרייד יוניאנס האבען ניט פארשטאנען, וואס דער „ארבייטער רינג" קען יא און קען ניט טהאן. די פיהרער פון „ארב. רינג" האבען פריהער ווי אלעס געשטרעבט, אויפצובויען א גרויסע און שטארקע, גוט דיסציפלי-נירטע ארגאניזאציאן פון אידישע ארבייטער, פארזיכערען דער ארגאני-זאציאן אן עקזיסטענץ און ערשט דאן, דורכפיהרען אין לעבען דאס, וואס די פרינציפען ערקלערונג האט נאר טעארעטיש באשטימט. דיזע מיספער-שטענדניסע האבען געבראכט צו רייבונגען צווישען דעם „ארב. רינג" און

מאַנכע יוניאָנס. רייבונגען, וואָס האָבען, אויב ניט קיין שלעכטעס, קיין גוטעס יעדענפאַלס ניט געבראַכט.

דער פּרינציפּיעלער אונטערשיעד אויף דעם עקאָנאָמישען און פּאָלי־טישען געביעט צווישען די שוין עקזיסטירענדע און נייע געגרינדעטע יוניאָנס, האָט דעם „אַרבייטער רינג" אַלס אַן אונפּאַרטייאישע אָרגאַניזאַ־ציאָן, אַוועקגעשטעלט אין אַ זייט.

דער „אַרבייטער רינג" האָט געפונען פאַר פּראַקטישער ניט צו נע־מען קיין באַשטימטע שטעלונג אין דיזער פראַגע און האָט דאַדורך ניט געקענט העלפען איינער געגען דער צווייטער. אונזערע ברענטשעס האָ־בען געהאָלפען די יוניאָנס אין זייערע קעמפּפע מיט די באָסעס, דאָס איז געוועזן אַלעס, וואָס עס האָט געקענט געטהאָן ווערען.

די אומשטענדען האָבען זיך געענדערט. פאַר דיזער צייט איז דער „אַרבייטער רינג" אויסגעוואַקסען און איז געוואָרען אַ ריעזען־גרויסע, גוט אָרגאַניזירטע אידישע אַרבייטער קערפּערשאַפט מיט 280 ברענטשעס און 22 טויזענד מיטגלידער, פאַרזיכערט מיט אַ זיכערען עקזיסטענץ אויף א פעסטען פינאַנציעלען באָדען און איז קרעפטיג גענוג עטוואָס צו טהאָן אַ דאַנק זיין ערפאַהרונג אין אָרגאַניזאַציאָן און זיין ווילענס־און־לעבענס־קראַפט.

די טרייד יוניאָנס, אָדער, בעסער געזאָגט, די פיהרערס האָבען אָנ־געפאַנגען בעסער צו פאַרשטעהן דעם „אַרבייטער רינג", די באַציהונגען זיינען געוואָרען נעהענטערע, פריינדליכערע, די דאָזיגע פיהרערס האָבען דאַן איינגעזעהן, אַז עס איז אונמעגליך מיט אַטאַקעס צו געווינען די הילפע פון אַ צווייטער אָרגאַניזאַציאָן. זיי האָבען אויך איינגעזעהן, אַז אַזוי לאַנג ווי די ווינשע פונ'ם „אַרבייטער רינג" זיינען גוטע, וועט מען זיין הילף און סימפּאַטי קריגען צו יעדער צייט, ווען עס וועט זיך נאָר נויטיגען און ער, דער „אַרבייטער רינג", וועט טהאָן אַלעס, וואָס ער וועט נאָר אימשטאַנדע זיין צו טהאָן.

די שטריטיגקייטען צווישען „אַרבייטער רינג" און טרייד יוניאָנס זיינען פאַרשוואונדען.

דער „אַרב. רינג" איז אימער געוועזן באַרייט צו העלפען די יוניאָנס. עס זיינען געוועזן אייניגע קליינע שטערונגען, דאַרונטער די מאַסאַטשו־זעטס אַפּעיר, וועלכע האָבען אונז געשטערט צו דערמאָנען זיך אָן אונ־זער פליכט, די אומשטענדען האָבען זיך אָבער געענדערט. עס האָט זיך זייער געפאָדערט דער ערשטער מאָמענט וועלכער זאָל אונז באַוועגן צו [illegible] אין דיעזער הינזיכט.

דיזער מאָמענט איז געקומען, — אַ קאָמיטע פון די קלאָוק מייקערס יוניאָן איז ערשינען און האָט אונז געבעטען צו העלפען אויפבויען דיזע יוניאָן, און דאַן האָבען מיר באַשלאָסען אָנפאַנגען צו טהאָן עטוואָס פאַר דער יוניאָן באַוועגונג אין אַלגעמיין. ווי געזאָגט, ערוואַרטען מיר ניט פיעל פון דיזער קאָנפערענץ, דאָס איז בלויז אַן אָנפאַנג, מיר אַליין האָבען איצט אויך קיינע באַשטימטע פּלענער, וואָס צו טהאָן. מיר האָבען דאַריבער אויך איינגעלאַדען אַלט-באַקאַנטע און פּראַקטישע יוניאָן פיהרער, מיר האָבען איינגעלאַדען גענאָסען, וועלכע האָבען גענומען אַ טיכטיגען אַנטהייל אין דער יוניאָניסטישער און אַלגעמיינער אַרבייטער באַוועגונג, אום צוזאַמען צו באַראַטהען זיך וועגען דעם, וואָס מיר קענען אָנפאַנגען צו טהאָן.

וואָס דיזע קאָנפערענץ זאָל ניט באַשליסען צו רעקאָמענדירען, איין זאַך מוז קלאָר געמאַכט ווערען, אַז די „פּאָליסי" פונ'ם „ארבייטער רינג", אַלס גאַנצעס, קען ניט און טאָר ניט געענדערט ווערען. די פּאָליסי פון „אַרב. רינג" — אַריינצונעהמען יעדען אָרענטליכען און אַנשטענדיגען אַרבייטער אָהנע אונטערשיעד, אויב ער באַלאַנגט יאָ, אָדער ניט צו אַ יוניאָן, וועט און מוז בלייבען אונגעענדערט. וואָס מען זאָל ניט זאָגען און דענקען וועגען דיזער „פּאָליסי", בלייבט אָבער זיכער, אז ווען אַזאַ אַרבייטער, ד. ה. ניט קיין יוניאָן מאַן, געפינט זיך אין „אַרב. רינג", האָט מען ערשט די געלעגענהייט צו ווירקען אויף איהם, אַז ער זאָל באַלאַנגען צו דער יוניאָן. ווען אָבער ער איז אויסער די רייהען פון אַרב. רינג פאַרלירט מען אויך דיזע געלעגענהייט.

ווינשענדיג, אַז די קאָנפערענץ זאָל געפיהרט ווערען אינ'ם גייסט ווי זי איז גערופען געוואָרען, דריקען מיר אויס אונזער האָפנונג אַז דורך פּראַקטישע באַשליסע זאָל די קאָנפערענץ ברייננען גוטע פּראַקטישע רעזולטאַטען.

א חוץ די געוועהנליכע רעזאָלוציעס צו קויפען סחורות מיט'ן יוניאָן לייבעל, איז אויף דער קאָנפערענץ ערוועהלט געוואָרען א ספעציעלע קאָמיטע פון 15, וואָס זאָל דורך וואָרט און שריפט אגיטירען צווישען די מעמבערס און ברענטשעס, זיי זאָלען ווערען מיטגלידער פון זייערע טריידס.

די ארבייט פון די קלאָוקמאַכער פיהרער אויפצובויען א שטאַרקע טרייד אָרגאַניזאַציע, האָט געקראָגען א שטוים פאָרווערטס, א דאַנק דער „טרייד יוניאָן קאָנפערענץ", וואָס דער א. ר. האָט איינגערופען.

צו דער נײנטער (באַלטימאָרער) יעהרליכער קאָנווענשאָן.

צו דער 9טער קאָנווענשאָן, וואָס איז פאָרגעקומען אין באַלטי־מאָרע, דעם 6טען, 7טען, 8טען און 9טען מאַי, 1909, לאַוט די עקזעקוטיווע וויסען, אז דער אָרדען פארמאָגט שוין 252 ברענטשעס. (מיט 78 ברענטשעס מעהר ווי צו דער פילאַדעלפיער קאָנווענשאָן) און 19,324 מיטגלידער (מיט 5,166 מעהר ווי פאַריגען יאָהר).

דער ארבייטער רינג האָט אין יאהר 1908 אויסגעצאָהלט:

קראנקען בענעפיט	$36,211.00	אין 1907 —	$19,455.00
קאָנסאָמפּשאָן בענ.	4,025.00	" " —	1,600.00
טויטען בענעפיט	12,200.00	" " —	11,400.00
פיונעראל עקספ.	4,975.90	" " —	3,270.52
סך הכל —	$57,411.90		$35,725.52

אַ חוץ די טויטען בענעפיטס און במילא אויך פיונעראל עקספענסעס, זיינען די בענעפיטס געשטיגען נאָך אין אַ גרעסערער פּראָפּאָרציע, ווי דער צוואוקס פון די ברענטשעס און די מיטגלידער.

דעם 31טען דעצעמבער, 1908, איז דער פארמעגען געווען $114,247.90, מיט $38,567.95 מעהר ווי דעם 31טען דעצעמבער, 1907.

שולדען זיינען געווען:

פאר טויטען בענעפיט — — —	$5,751.87
אנדערע שולדען — — — —	872.81
סך הכל —	$6,624.68

דער ריינער פארמעגען איז געווען — — $108,623.22

קעגען דעם ריינעם פארמעגען פון — — $73,302.92

די סאלאריעס פון די אָנגעשטעלטע האָט באַטראָפען 84 דאָלאר אַ וואָך, נעמליך:

סעקרעטער — — — — — — — —	22 דאָלאר אַ וואָך
בוק־קיפּער — — — — — — —	22 " "
אַסיסטענט סעקרעטער — — — —	16 " "
מעמבערשיפּ דעפּאַרטמענט קלוירק —	15 " "
טייפּרייטערין — — — — — —	9 " "

די עקספּענסעס פון דער 8טער יעהרליכער קאָנווענשאָן איז געווען — $4,312.27 געגען די קאָסטען פון דער זיבעטער יעהר־ליכער קאָנווענשאָן, וואָס האָבען באַטראָפען $2,113.95. — מיט $2,199 מעהר.

אין דעם יאָהר האָט דער אָפיס אָנגענומען א נייע טאַקטיק. פריהער האָט די נ. ע. ק. געזעהן, עס זאָל זיין וואָס וועניגער ברענ־טשעס אין א שטאָט. אין א סך פאַלען האָט זי פּשוט ניט אַרויסגע־געבען קיין טשאַרטער א נייעם ברענטש, אויב עס איז נאָר געווען די קלענסטע מעגליכקייט זיך אָנצושליסען צו אן אלטען ברענטש.

אין 1908 האָט זי איהר טאַקטיק געענדערט. אָט וואָס מיר לעזען אין רעפּאָרט:

„אין די שטעט וואו עס איז דאָ ניט מעהר ווי איין ברענטש, און וואו עס איז דאָ א גרויסע אידישע באַפעלקערונג, וואו עס געפינען זיך מענשען מיט פארשידענע אנשויאונגען און פאַרשידענע ריכטונגען, קומט פאָר זעהר אָפט שטרייטיגקייטען אין ברענטש, צייטענווייז פאַנגט זיך אָן די שטרייטיגקייטען צוליעב פּרינציפּיעלע פראגען, און עס געהט אריין אין פערזענליכע קעמפּפע. דיזע קעמפּפע ברענגען דאצו אז דער פּראָגרעס פון ברענטש ווערט אָבגעשטעלט, דער ברענטש קען ניט זיין טהעטיג, די מיטינגען געהען אוועק אין שטרייטס, און דיזע שטרייטס געהען אַרויס פון צווישען די ווענט פון מיטינג לאָקאל און טראָגט אריין א דעמאָראַ־ליזאַציע".

די נ. ע. ק. האָט דעריבער באשלאָסען ניט צו צווינגען מעמ־בערס צו באַלאַנגען צו א געוויסען ברענטש, נאָר גרינדען בעסער נייע ברענטשעס.

„מיר האָבען איינגעזעהן, שרייבט די נ. ע. ק. אין איהר רע־פּאָרט, אז די עקזיסטירענדע ברענטשעס וועלען גאָר ניט ליידען, ווען א צווייטער ברענטש פון דער זעלבער שטאָט וועט געגרינדעט ווערען.

דער רעזולטאַט איז, אז ביידע — סיי די אלטע און סיי די נייע ברענטשעס פּראָגרעסירען".

די נאַציאָנאַלע בעאמטע און סטענדינג קאָמיטעס אין יאהר 1908—1909 זיינען אין דעם רעפּאָרט אָנגעגעבען ווי פאָלגט:

דזשענעראַל עקזעקוטיווע:

י. וויינבערג, טשערמאַן	י. קאהן
ס. סאַוועצקי, וויים טשערמאַן	ב. שפּינראד
ה. גאָלדיז, טרעזשורער	
א. עפּשטיין	ה. לעווין
ה. זאַק.	אב. וואליצקי

קאָנטראָל קאָמיטע:

פ. לעווין, טשערמאַן — ד. זארען
י. עפשטיין, פראָטאָקאָל סעקרעטער — א. קאַזאַנאָף
מ. ליפסאָן — נ. האַלפערן
ד. דייוויס
א. סאָלאָוויאָף — ס. וואלבערג

י. וויינטרויב, סעקרעטער
ב. פינגערהוט, אסיסטענט סעקרעטער
ס. שלעזינגער, בוך־קיפער
מ. ווינטשעווסקי, אוידיטאָר
מאיר לאָנדאָן, אַטורני.

סאניטאריום קאָמיטע:

ל. סטרוגאַטש, טשערמאַן — ב. ליליענבלום
י. אנאפאל, סעקרעטער — ס. קאָהן
ה. אראָנסאָן

האָם אָפיס קאָמיטע:

מ. ספעקטאָר, טשערמאַן — נ. ראַסקין
י. אלפערט, סעקרעטער — א. העלד
ס. בולגאַטש — ל. פלאשענבערג
י. שאפיראָ — ס. מנקר

נייִשאָנאל באָארד אָף דירעקטאָרס:

א. ראפאלאָווסקי, ניו יאָרק — ל. סאמועלסאָהן, מערילענד
ס. מנקר, ניו דזשוירזי — מ. דעניִנסאָהן, ד. קאָלאָמביא
מ. שלייפער, פענסילווייניא — נ. אלפער, דעלוועער
מ. טשאַטזיאַנאָוו, קאָנעקטיקוט — ל. לעווין, מאַסס.
טש. אלטשול, איללינאָיס — וויליאם באקסט, ראוד איילאנד

די רעקאָמענדאציעס פון דער עקז. צו דער נייַנטער קאָנווענשאָן.

פון די „רעקאָמענדיישאָנס“ איז ווערט צו דערמאנען פאָל־גענדע:

וועגען אָרגאניזאַציאָנס אַרבייט.

1) די אָרגאַניזאַציאָנס אַרבייט זאָל געטאָן ווערען פון אָרגאַניזאַ־ציאָנס קאָמיטען, ערוועהלט דורך דער נייִשאָנאל באָארד אָף דירעקטאָרס, עקזעקוטיוו און קאָנטראָל קאָמיטעס.

2) דיזע קאָמיטעען זאָלען אַרבייטען לויט די אינסטראָקשאָנס און אונטער דער אויסשליסליכער אויפזיכט פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע.

3) די אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטעען זאָלען אָרגאַניזירט ווערען אין אַלע וויכטיגע פלעצער, וואו די עקזעקוטיוו, קאָנטראָל קאָמיטע און נײַ־שיאָנאַל באָאַרד אָף דירעקטאָרס וועלען געפינען פאַר נויטיג און פאַסענד.

4) נעהמענדיג אין אַנבעטראַכט, אַז דער וויכטיגסטער פּלאַץ איז די שטאָדט ניו יאָרק און אומגעגענד, זאָל דאָס אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע פון שטאָדט ניו יאָרק בעשטעהן פון 10 מיטגלידער: 5 פון דער עקזע־קוטיוו קאָמיטע, און די אַנדערע 5 פון אויסער דער עקזעקוטיוו קאָם.

5) די אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטעען זאָלען ניט קריגען באַצאָהלט פאַר זייער אַרבייט, אויסער ווען אַ קאָמיטע־מאַן וועט האָבען אַרבייטס־פערלוסט און עקספּענסעס, זאָלען איהם די עקספּענסעס אומגעקערט ווע־רען.

די אַרבייט פון די קאָמיטעען זאָל זיין:

1) צו אָרגאַניזירען נייע ברענטשעס.

אויפצופּאַסען אויף די פיהרונגען פון די עקזיסטירענדע ברענטשעס, און

3) צו שליכטען צוויסטיגקייטען אין די ברענטשעס.

סטייט קאָמיטעס.

די זעלבע רעקאָמענדיישאָן וואָס די עקזעקוטיוו קאָמיטע האָט גע־מאַכט לעצטען יאָהר צו קאָנווענשאָן, בעצוג סטייט קאָמיטעס, מאַכען מיר אויך דיזען יאָהר.

אדוועַנסט אַסעסמענט פאַר טויטען בענעפיט.

1) צו באַשאַפען אַ „מאַרטשערי פאָנד".

2) יעדער מעמבער זאָל צאָהלען צו דיזען פאָנד אין פאָראויס 4 סענט אַ מאָנאַט פאַר יעדע 100 דאָלאַר אין וועלבע ער איז אינשורט, נעמ־ליך: ערשטע קלאַסע — 48 סענט אַ קוואַרטאַל, צווייטע און דריטע קלאַסע צו 24 סענט אַ קוואַרטאַל.

3) פון דיזען פאָנד זאָל ווערען געצאָהלט פיר אַלע טויטען פעלע וואָס וועלען זיין.

4) דאָס איבעריגע וואָס שטעלט זיך אָפּ אין דיזען פאָנד, זאָל אי־בערגעהן צו דעם רעזערוו פאָנד, וואָס איז באַשטימט צו פּראָטעקטען די אינשורענס.

5) אין פאַל ווען דער „מאַרטשוערי פאָנד" וועט ניט זיין גענוי־גענד צו דעקען אַלע אויסגאַבען פאַר טויטען פעלע וואָס וועלען פאַסירען אין אַ יאָהר, זאָל געמאַכט ווערען אַן עקסטראַ אַסעסמענט.

6) יעדער נייער מעמבער זאָל ניט דאַרפען צאָהלען צו דעם „מאַר־משערי פאָנד" פאַר דעם קוואַרטאַל אין וועלכען ער איז געוואָרען אַ מעמ־בער אין אַרבייטער רינג, נאָר די צאָהלונגען זאָלען זיך אָנפאַנגען פון דעם 1־טען פון קומענדען קוואַרטאַל, און

7) דיעזע רעקאָמענדיישאָן, ווען אָנגענומען ביים קאָנווענשאָן און רעפערענדום, זאָל אַריינגעהן אין קראַפט פון דעם 1־טען יאַנואַר, 1910.

8) פּופּצעהן וואָכען אַ יאָהר בענעפיט אנשטאט 12 וואָכען.

אָלד איידזש דיוס פּראָטעקטיוו פאָנד.

דיעזער פאָנד איז מיט אייניגע יאָהר צוריק געשאַפען געוואָרען פאַר דעם צוועק אַז ווען אַ מעמבער, וועלכער צאָהלט שוין צום אַרבייטער רינג 15 יאָהר, וועט דורך שלעכטע אומשטענדען אָדער קראַנקהייט ניט קענען צאָהלען זיינע דיוס אָדער אַסעסמענטס, זאָל ער ניט קענען גע־שטראָכען ווערען. די אַסעסמענטס זאָלען ווערען געצאָהלט פון דיזען פאָנד. אַנערקענענדיג די גוטסקייט און נויטווענדיגקייט פון דיעזען פאָנד, זיי־נען מיר געקומען צום שלוס, נאָך דער בעראַטהונג מיט אונזער אַטוירני גענאָסע מ. לאָנדאָן, צו רעקאָמענדירען, אַז דיזער פאָנד אַלס אַן אַלגעמיי־נער זאָל אָפּגעשאַפט ווערען. די אורזאַכע פון דעם איז, וואָס געוויסע גע־זעצע פון מאַנכע וויכטיגע סטייטס ערלויבען ניט צו צאָהלען אין קיין אָרדער אָלד אייזדזש בענעפיטס צו מעמבערס וואָס זיינען בעפאָר 70 יאָהר אַלט, און אויף דעם גרונד פון דיזען געזעץ ערקלעהרען די אינשורענס קאָמישיאָנערס דיזען פאָנד פאַר אונגעזעצליך.

דיסטריקט מעדיקאַל עקזאַמינערס.

איינפיהרען דיסטריקט מעדיקאַל עקזאַמינערס, בלויז צו עקזאַמיני־רען נייע קאַנדידאַטען. אין דער זעלבער צייט רעקאָמענדירען מיר אויך, אַז די קומענדע עקזעקוטיווע זאָל ווערען אינסטראָקטעט פון דיזער קאָנווענ־שאָן צו מאַכען אַן אונטערזוכונג און אויסצואַרבייטען אַ פּלאַן וועגען דיס־טריקט דאָקטוירים אויך פאַר קראַנקען בענעפיט און אַריינברייגנגען זייער אויסגעאַרבייטען פּלאַן צו דער קומענדער 10־טער קאָנווענשאָן פון אַ. ר.

לאָאָ און קאָנסטיטושאָן קאָמיטע.

די קאָנווענשאָן זאָל ערוועהלען אַ ספּעציעלע קאָנסטיטושאָן קאָמיטע בעשטעהענד פון 5 מיטגלידער, צוזאַמען מיט דעם אַטוירני, וועלכע זאָל רעווידירען די קאָנסטיטושאָן, און ווען דאָס קאָמיטע וועט זיין פאַרטיג מיט די אַרבייט, זאָלען זיי די קאָנסטיטושאָן איבערגעבען דער עקזעקו־טיווע צו אפּרוּווען, און די עקזעקוטיווע זאָל די קאָנסטיטושאָן אַרויס־שיקען צו רעפערענדום צו אַלע בראַנטשעס.

צעהנטע יעהרליכע קאָנווענשאָן.

די צעהנטע יעהרליכע קאָנווענשאָן רעקאָמענדירען מיר, 1) זאָל געהאַלטען ווערען אין ניו יאָרק; 2) די קאָנווענשאָן זאָל זיין אַ יובי־לעאום קאָנווענשאָן. אַז דיזער יאָהר זאָל געמאַכט ווערן אַ ספּעשעל טעקס פון 10 סענט אויף אַ מעמבער, וואָס זאָל געהן פאַר ספּעציעלע אויס־גאַבען פאַר דער צעהנטער יעהרליכער קאָנווענשאָן. דיזער טעקס זאָל ווע־רען צואוואָרפען אויף אייניגע קוואַרטאַלען, אויף אַזעלכע קוואַרטאַלען, ווען עס וועט אויסקומען אַ קליינער דזשענעראַל אַסעסמענט.

די רעקאָמענדאציעס פון דער קאָנטראָל קאָמיטע.

די קאָנווענשאָן זאָל אויסערוועהלען אַ קאָמיטע, וועלכע זאָל מיט דער באַראַטהונג פון אַ פאַרטרעטער פון דער קאָנטראָל קאָמיטע אויסגעפּי־נען מיטלען ווי אויפצופּאַסען אויף דער בוכפיהרונג פון אויסער גרייטער ניו יאָרק ברענטשעס.

די ברענטשעס זאָלען ערוועהלען זייערע פינאַנס סעקרעטערע ניט ווייניגער ווי אויף איין יאָהר.

די קאָנווענשאָן זאָל אויפמערקזאַם מאַכען די ברענטשעס פון אַרב. רינג, דאָס זיי זאָלען באַשטימען נאָך די אומשטענדען אַ גענינענדע סאַ־לאַרי פאַר זייערע פינאַנס סעקרעטערע און אויפפּאַסען דאָס אַלעס אַזעלכע זאָלען בלויז פעהיגע און פּאַסענדע פּערזאָנען ערוועהלט ווערען.

צו עמפּפעלען די עקזעקוטיוו און סטענדינג קאָמיטעס אָפיציעל אָנ־ערקענען און צולאָזען צו זייערע זיצונגען אַ פאַרטרעטער פון דער קאָנט־ראָל קאָמיטע מיט אַ באַראַטהונגס רעכט.

רעקאָמענדאציעס פון דער נײשאָנאַל באָארד און דירעקטאָרס.

אַלע ברענטשעס פון לאַנד זאָלען צוטיילט ווערען אין דיסטריקטען. יעדען דירעקטאָר זאָל אָפּגעגעבען ווערען אַ דיסטריקט, אין וועלכען ער זאָל זיין דער אָפיציעלער פאַרטרעטער פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע אין זיין דיסטריקט. זיין פליכט זאָל זיין (ווען ער ווערט דאַצו באַאויפט־ראַגט פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע) צו באַזוכען די ברענטשעס אין זיין דיסטריקט, נאָכקוקען פון צייט צו צייט די פיהרונגען פון די פינאַנסען אין ברענטש און באריכטען פון זיין אַרבייט צו די עקזעקוטיווע און צו די נ. ב.

די טויזענד דאָלאר פאר עדיוקיישאָנאל אַרבייט, וועלכע זיינען באַוויליגט געוואָרען ביי די לעצטע קאָנווענשאָן, זאָל פאַרבלייבען. עס איז אויך ניט נויטווענדיג, אַז דאָס זאָל געשיקט ווערען צום רעפערענדום, ווייל פון די באַוויליגטע סומע איז ניט איין סענט געספּענט געוואָרען. די ביוראָ זאָל צוזאַמענגעשטעלט ווערען פון פינף מעמבערס, ערוויילט ביי אַ געמיינשאַפּטליכען מיטינג מיט די עקזעקוטיוו און ק. ק. עס זאָל אָבגעגעבען ווערען אין אָפּיס פּלאַץ פאַר אַ דעסק פאַר'ן סעקרעטער פון די ביוראָ, און זיין אַרבייט זאָל זיין, צו באַזאָרגען די געשריבענע לעקטשורס, זיי צו שיקען צו די ברענטשעס, און אויך באַזאָרגען אַלע ברענטשעס ווען זיי וועלען דאָס פאַרלאַנגען, מיט רעדנער און לעקטשורער, און אויך האָבען איין אויפזיכט אויף די גייסטיגע זייט פון אַרבייטער רינג.

די סטייט קאָמיטעס זאָלען אויפגעהאַלטען ווערען, אויך אין אַ סטייט, וואו זאָגאַר אייניגע ברענטשעס ווילען זיך אָן איהר ניט אָנשליסען. אין די שטעדט, וואו עס איז נויטיג אַן אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטע, זאָל די סטייט קאָמיטע אזעלכע ערוועהלען (ניו יאָרק סיטי אויסגעשלאָסען).

די סטייט קאָמיטע פון פּענסילווייניא זאָל צוריק אויפגעלעבט ווערען.

די עקזעקוטיוו קאָמיטע זאָל זאָפאָרט נאָך דיזע קאָנווענשאָן און רעפערענדום, צוזאַמענשטעלען אַלע געזעצע און ביי־לאָוס, וועלכע זיינען אָנגענומען געוואָרען נאָכ'ן דרוקען פון די קאָנסטיטוציאָן, און אויך די פאַרשיעדענע געזעצע, וועלכע די עקזעקוטיוו קאָמיטע האָט אָנגענומען אין באַצוג די פאַרוואַלטונג פון אָפּיס, און זיי דרוקען, און דאָס צושיקען צו די ברענטשעס פאַר די מעמעברס.

די ניינטע קאָנווענשאָן.

די קאָנווענשאָן איז געוואָרען אָבגעהאלטען אין באלטימאר, מערילענד, אין פּרינסעס טעאטער.

צו דער קאָנווענשאָן זיינען געקומען 254 דעלעגאַטען. אַ חוץ דעם זיינען געווען אלע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע, (דעמאָלט זיינען אלע עקזעקוטיוו מיטגלידער געווען בארעכטיגט צו זיין אויף דער קאָנוועשאָן מיט בעראטונגס רעכט). די קאָנטראָל קאָמיטע איז געווען פארטראָטען דורך פ. לעווין און דזש. עפּשטיין. די ניישאָנאל באָארד אָוו דירעקטאָרס — דורך וו. באקסט (פּראָווידענס) און י. סעמועלסאן (באלטימאָרע). די סאַניטאַריום קאָמיטע — דורך ל. סטרוגאַטש און דזש. אנאפּאָל. האָם אָפּיס קאָמיטע —

דורך מ. ספעקטאר און ל. פלאשענבערג. עס זיינען אויך געווען די אפיסערס: מ. לאנדאן (ליגעל אדווייזער); מ. ווינטשעווסקי (אודי־טאר) און י. וויינטרויב (גענעראל סעקרעטער).

די קאנווענשאן איז געעפענט געווארען פון י. וויינבערג, טשערמאן עקז. קאמ.

סעקרעטער ווערט ערוועהלט א. ראפאלאווסקי. ראפאלאווס־קי האט שפעטער רעזיגנירט, און אויף זיין פלאץ איז ערוועהלט געווארען ה. פיינזילווער (הארטפארד).

צווישען די באריכט אפגעבער האבען י. וויינבערג און אב. עפשטיין גערעדט אין נאמען פון דער עקזעקוטיווע:

„פריינד וויינבערג שטעלט זיך ספעציעל אב אויף דער ארבייט פון דער קאמיטע, צו באזוכען אלע נייע־געגרינדעטע ברענטשעס, ווי אויך פילע אלטע, ער ערקלערט, אז די ערפאהרונג האט באוויזען, אז דאס איז איין ארבייט פון גרויסער וויכטיגקייט אונד דריקט אויס די האפנונג, אז די ארבייט וועט פארשטארקט ווערען. ער באריהרט אויך די פראגע וועגען דער ניט לאנג געגרינדעטער אימיגריישאן געזעלשאפט, און ערקלערט די מיינונג פון דער עקז. איז, אז מיט דיזער פראגע זאל דער א. ר. זיך ספעציעל אינטערעסירען.

פר. א. עפשטיין, פון די עקזעקוטיוו קאמיטע, גיט איבער א איבער־בליק איבער די טהעטיגקייט פון א גאנצען יאהר"*).

פון די אנדערע באריכטען איז ניט איבעריג צו דערמאנען די פון ווינטשעווסקי'ן, וויינטרויב'ן און מ. לאנדאן:

„גענ. מ. ווינטשעווסקי, אודיטאר, גיט אפ זיין באריכט:

ער ערקלערט אז דער וואוקס פון א. ר. איז אזוי גרויס, אז די אפיסערס און די אנגעשטעלטע פון ארב. רינג האבען ניט אימער די מעג־ליכקייט פארטיג צו ווערען מיט די נויטיגע ארבייט אין פראפארציאן צום וואוקס.

ער ערקלערט אז עס איז אבסאלוט נויטווענדיג אויפצוגעבען די געוואהנהייט אין גאנצען צו פארלאזען זיך אויף דער לשם שמים ארבייט פון די גענ. עקז., קאנטראל און אנדערע סטענדיג קאמיטעס. ער דריקט אויס זיין באוואונדערונג אויף דער אפפערוויליגקייט פון די אלע קאמי־טעס אונד לויבט זייער ארבייט.

גענ. י. וויינטרויב, דזשענעראל סעקרעטער פון ארדען, גיט אפ אן אלגעמיינעם רעפארט איבער דעם צושטאנד פון ארדען, ער דויטעט אן

*) רעפארט פון דער נײנטער קאנווענשאן, ז. 100.

דאָס ווערענד צום 8־טען קאָנווענשאָן פאַר אַ יאָהרען, איז דער אַרב. רינג געווען דער 5־טער אין מעמבערשיפ, פון די 8 אָרדענס וואָס זיינען גע־משאַרטערט אין ניו יאָרק סטייט, איז ער יעצט דער 3־טער. ער גיט אי־בער א דיטיילד רעפּאָרט פון די צאָהל מעמבערס און ברענטשעס וועלכע זיינען צוגעקומען דעם יאָהר.

גענ. מ. לאָנדאָן. אַלס לאָיער פון אַרב. רינג, גיט אָפּ זיין רעפּאָרט. ער ערקלערט די געזעצליכע פראַגען וועלכע זיינען פאָרגעקומען אין אר. רינג, ער שטעלט זיך אָפּ אויף די רעקאָמענדיישאָנס פון דער עקז. אין באַצוג צו די אַדוועכסט אַסעסמענטס, און באַווייזט, אַז דער א. רינג קאָן נאָך דאַמאָלס האָבען אַ וויסענשאַפטליכען פינאַנציעל זיכערען באָדען, ווען דאָס זאָל אָנגענומען ווערען".

די אָנגענומענע רעזאָלוציעס:

צו געבען 300 דאָלאר פאר די העטער סטרייקערס און די דעלעגאַ־טען זאָלען גאַראַנטירען דאָס געלד, פאַלס עס ווערט ניט אָנגענומען ביים רעפערענדום.

אונטערשטיצען מאָראַליש די היברו אימיגראַנט אייד סאָסייטי.

אונטערשטיצען די קערפערשאַפט, פון אימיגראַנטען רעגוליישאָן.

אונטערשטיצען די טרייד יוניאָנס, אונד אויפאָדערען די מעמבערס פון אַרבייטער רינג צו ווערען מעמבערס פון די יוניאָנס פון זייער טרייד.

צו אונטערשטיצען דעם ראָשיען רעפיודזשים ליעג.

לאָזען שטעהן דעם 3 סענטיגען טעקס צו גונסטען די רוסישע רעוו. פאַרטייען ווי ביז יעצט.

דאָס די עקזעקוטיוו זאָל האַנדלען שטרענג געגען די יעניגע מעמ־בערס אָדער ברענטשעס, וועלכע ברייננגען אַריין אַלערליי קלאַגען אין דער פרעס איידער זיי ווערען געבראַכט פאַר די געזעצליכע קאָמיטעס.

אַ רעזאָלוציאָן וועגען דער ענגלישער טעגליכער סאָציאַליסטישער צייטונג "קאָל", „די צוקונפט", און „אידישע אַרבייטער וועלט", אויפצו־פאָדערען די מעמבערס אונטערצושטיצען דיזע צייטונגען, זיי פאַרשפּריי־טען, און באַוויליגען 100 דאָלאַר פאַר די „קאָלל" 100 דאָלאַר פאַר די „צוקונפט" און 50 דאָלאַר פאַר די „אידישע אַרבייטער וועלט".

צו באַדאַנקען די צייטונגען וועלכע האָבען געהאָלפען אַגיטירען פאַר'ן אַרבייטער רינג, ספּעציעל דעם „פאָרווערטס" פאַר ניט נעהמען קיין געלד פאַר דרוקען אַרטיקלען.

אויפצופאָדערען די מעמבערס פון אַר. רינג אין ניו יאָרק, צו אַר־בייטען ענערגיש פאַר דעם בעקער סטרייק.

אויסצודריקען אַ פּאַרטרויאונגס וואוט צו די 5 מעמבערס פון דער עקזעקוטיווע, וויינבערג, גאָלדין, עפּשטיין, שפּינראד און לעווין.*) (אָנ־גענומען ביי אַ רייזינג וואוט).

ווענען שריפטליכע אַגיטאַציע איז באַשלאָסען געוואָרען:

דער „בולעטין" וואָס ווערט איצט ארויס געגעבען פון ד'זשענעראַל אָפיס זאָל פארגרעסערט ווערען און אַרויסגעשיקט ווערען אין מעהרערע קאָפּיעס צו די מעמבערס, אום באַקאַנט צו מאכען די מיטגלידער מיט די אַרבייט פון די פאַרשיעדענע קאָמיטעס און וואוקס פון אר. רינג.

די עקז. קאָמיטע זאָל שיקען אַרטיקלען צו די פאָלגענדע צייטונגען: „פאָרווערטס", „אידישע אַרבייטער וועלט", „פרייע אַרבייטער שטימע", „אַרבייטער" און „צוקונפט".

פאָרלויפיג ניט אַרויסצוגעבען קיין צייטונג אָדער זשורנאַל.

דער רעפערענדום איבער די באַשלוסען אויף דער 9טער קאָנווענשאָן:

1) די אַסעסמענט סיסטעם פאַר טויטען בענעפיט, און די עקסטראַ 60 סענט אַ יאָהר טעקס וואָס יעדער מעמבער צאָהלט פאַר רעזערוו פאָנד, זאָל ווערען אָפּגעשאַפט, און יעדער מעמבער זאָל צאָהלען אין פאָראויס פאַר טויטען בענעפיט. ערשטע קלאַס מעמבערס 40 סענט אַ קוואַרטאַל, צווייטע און דריטע קלאַס מעמבערס, 20 סענט אַ קוואַרטאַל. דיזער פאָנד זאָל גערופען ווערען „מאָרטשורי פאָנד", פון דיזע געלד זאָל 60 סענט אַ יאָהר, פון ערשטע קלאַס מעמבערס און 30 סענט אַ יאָהר פון צווייטע און דריטע קלאַס מעמבערס ווערען אָבגעליוגט אין רעזערוו פאָנד, און פון די איבעריגע פון „מאָרטשורי פאָנד", זאָל ווערען געצאָהלט די טויטען בע־נעפיט, אויב אַם ענדע יעדען יאָהר וועט פון דעם „מאָרטשורי פאָנד" ניט זיין גענוג צו דעקען די בענעפיטס פאַר די טויטען פעלע, וואָס האָבען פאַסירט אין דעם יאָהר, זאָל ווערען געמאַכט אַ עקסטראַ אַסעסמענט גע־נוג צו דעקען דעם דעפיציט.

2) צו צאָהלען קראַנקען בענעפיט 15 וואָכען אַ יאָהר אַנשטאַט 12 וואָכען. (אַמענדמענט צו דער קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 8, סעקשאָנס 2, 3 און 4).

3) פיונעראַל עקספּענסעס זאָל ווערען באַטראַכט אַלס אינשורענס צו וועלכע יעדער מעמבער זאָל זיין באַרעכטיגט, קיין אונטערשייד אויב די עקספּענסעס ווערען געמאַכט דורך דעם ברענטש אָדער ניט, לויט אָנגע־נומענע רייטס. — (אַמענדמענט צו דער קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 11).

*) די 5 מיטגלידער זיינען דעמאָלט אַרויס פון דער פאַרוואַלטונג, נאָכדעם ווי זיי זיינען דאָרט געווען מעהר ווי 2 יאָהר.

4) מיטגלידער פון צווייטע קלאַס, זאָלען זיין בארעכטיגט צו פיונעראל עקספענסעס פאר זיך, קינדער פריי. — (אמענדמענט צו דער קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 1, סעקשאָן 2).

5) מעמבערס, וועלכע באַלאַנגען צו די צווייטע קלאַס זאָלען קענען אַריינעמען זייערע פרויען אַלס מעמבערס אין די דריטע קלאַס. — (אַמענדמענט צו דער קאָנסטיטושאָן, אַרטיקל 3, סעקשאָן 1, בי).

6) דער 3 סענט טעקס, רוסישער רעוואָלוציאָן פאָנד, זאָל בלייבען ווי לעצטען יאָהר.

7) דריטע קלאַס מעמבערס זאָלען צאָהלען 6 סענט אַ קוואָרטאַל פאַר פאַרוואַלטונגס קאָסטען, (די סומע וואָס די 3טע קלאַס וועט איינצאָהלען אַ קוואָרטאַל, וועט אַרונטערגענומען ווערען פון דזשענעראַל אַסעסמענט). — (אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 4, סעקשאָן 6).

8) גוט צו הייסען דעם באַשלוס פון קאָנווענשאָן פאַר באַוויליגען 300 דאָלאַר פאַר די סטרייקענדע העט מאַכערס, 100 דאָלאַר פאַר די „קאָלל" 100 דאָלאַר פאַר די „צוקונפט", 50 דאָלאַר פאַר די „אידישע אַרבייטער וועלט", 100 דאָלאַר פאַר די באַלטימאָרער פאָלקס הויז, און 200 דאָלאַר פאַר פאַרשידענע אינסטיטושאָנס.

9) יעדער מעמבער וואָס וועט וועלען אַ טרענספער פון ברענטש צו ברענטש, אָדער פון ברענטש צו מעמבער עט לאַרדזש, זאָל איינצאָהלען 25 סענט אין ברענטש, און דיזע סומע זאָל ווערען איבערגעשיקט אין אָפיס. (די איינקינפטע פון דעם זאָלען אַרונטער גענומען ווערען פון די דזשענעראַל אַסעסמענטס.) — (אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 12).

10) עס זאָל באַוויליגט ווערען 1000 דאָלאַר פאַר דעם קומענדען יאָהר, פאַר עדיוקיישאָנאַל אַרבייט, און די נײשאָנאַל באָארד אָף דירעקטאָרס זאָלען פאָרטזעצען זייער אַרבייט מיט דער עדיוקיישאָנאַל ביוראָ.

11) ביי די קאָנווענשאָנס זאָל די דזשענעראַל עקזעקוטיוו קאָמיטע זיין פאָרטראָטען דורך 3 דעלעגאַטען, אַלע איבעריגע סטענדינג קאָמיטעס זאָלען זיין פאָרטראָטען דורך 2 דעלעגאַטען. — (אַמענדמענט צו קאָנסטיטושאָן, אַרטיקעל 18).

דער יאָהר 1909־10 — יובילעאום יאָהר.

צו דער 10טער יעהרליכער קאָנווענשאָן, וואָס איז געווען אַ יובילעאום קאָנווענשאָן, האָט די דעמאָלדיגע נ. ע. ק. צוגעשטעלט אַ רעפּאָרט איבער דער ענטוויקלונג פון אָרדען פאַר'ן יאָהר 1909.

אין דעם יאהר איז דער אַרבייטער רינג ריזיג געוואקסען. ער איז געוואקסען שנעלער, ווי דער גרעסטער אָפּטימיסט און דער שטאַרקסטער פאנטאַזיאָר האָט זיך ווען עס איז געקענט פאָר־שטעלען.

אין דער גאנצער רייכער געשיכטע קען אונזער אָרדען ניט אָנווייזען אויף אַזאַ גרויסען צוואוקס, ווי אין יאהר 1909.

און טאַקע, ווייל דער יאהר 1909 שטעלט מיט זיך פאָר א דאטא אין דער געשיכטע פון אָרדען און צוליב דעם, וואָס ער איז געווען א יובילעאום, וועלען מיר איבערגעבען דעם פינאַנציעלען רעפּאָרט פון דער נ. ע. ק. מיט ניט גרויסע פאַרקירצונגען.

דער רעפּאָרט איז געשריבען, אמת, אין א געהויבענעם, אָבער זאַכליכען טאָן און מעג אריין אין דער געשיכטע.

„צום צעהנטען מאָל, צום צעהנטען קאָנווענשאָן, קומען מיר זיך היינט צוזאַמען. און וואָס פאָר אַ גרויסער, אונגעהויער גרויסער אונטער־שיעד צווישען דעם אַרב. רינג מיט 10 יאָהר צוריק און היינט.

דאָן קליין, שוואַך, אונבאַדייטענד, היינט גרויס, מעכטיג, מיט אַ גרויסען איינפלוס. מיר האָבען מיט וואָס צו זיין צופרידען, מיר האָבען מיט וואָס צו שטאָלצירען.

און ווייל דיזען יאָהר קומט אויס די צעהנטע יערליכע, די יובי־לעאום קאָנווענשאָן פון אַרבייטער רינג, האָבען מיר אַ גאַנץ ספּעציעלען פאַרגעניגען צו רעפּאָרטען וואָס פאר א ריעזיגען שריט דער ארבייטער רינג האָט געמאַכט אין פאַרגאַנגענעם יאָהר.

דער רעפּאָרט פון וואוקס, פינאַנציעלען צושטאַנד, שטעלט מיט זיך פאָר דער קאַלענדאַר־יאָהר, אָנפאַנגענדיג פון 1־טען יאַנואַר ביז 31־טען דעצעמבער, 1909. אונזער טהעטיגקייט אַלס עקזעקוטיוו קאָמיטע פאַנגט זיך אָן פון 16ט־ען אויגוסט, 1909.

מיר גיבען אייך איבער דעם רעפּאָרט פאַר דעם קאַלענדאַר יאָהר 1909, וועלכער רעדט אין דער שפּראַך פון ציפערען וואָס אונזער סעקרע־טער, פריינד וויינטרויב גיט אונז איבער.

פינאַנציעלער צושטאַנד:

דעם 31־טען דעצעמבער, 1908, איז דער פאַרמעגען פון אַרבייטער רינג געווען ($114,247.90) הונדערט פערצעהן טויזענד צוויי הונדערט זיבען און פערציג דאָלאַר מיט נײנציג סענט. דעם 31־טען דעצעמבער, 1909, איז דער פאַרמעגען געווען $195,962.78, הונדערט פינף און נײנ־ציג טויזענד, נײן הונדערט צוויי און זעכציג דאָלאַר מיט אַכט און זיבע־ציג סענט. אַ צוואוקס פון $81,714.88.

די אַלגעמיינע איינּנאַהמע פאַר דעם יאָהר איז געווען, $216,939.79 און די אלגעמיינע אויסגאבע איז געווען $135,224.91.

די הויפּט געלדער, וועלכע האָבען פאַרגרעסערט דאָס פאַרמעגען פון אַרבייטער רינג באַשטעהט:

פון איינטריטס געלט $41,074.00, מיט $18,672.00 איינּנאַהמע פון איינטריטס־געלד מעהר ווי אין יאָהר 1908.

פון רעזערוו פאָנד $13,007.25, געגען $7,743 .15 איינּנאַהמע פאַר רעזערוו פאָנד אין 1908. פון אַלד אידזש פאָנד צוזאַמען מיט די אינטע־רעסט פון דיזען פאָנד, $4,540.52, סאַניטאַריום פאָנד $19,175.00. פון אינטערעסט $2,472.93.

די $195,962.78 זיינען אינוועסטעד:

אין ריעל עסטייט	$ 23,504.67
אין מוניסיפאַל באָנדס	91,728.70
אין ביינק	24,61.14
קעש אין אָפיס	83.68
ברענטש סופּלאַיס	1,061.86
סאַניטאַריום פאַרניטשור	834.76
ספּעשעל דעפּאָזיט פאַר באַלייכטונג	.70
אַן אויסשטעהענדער אקאונט ביי ברענטשעס	54,063.97
צוזאַמען	$195,962.78

דיזער פאַרמעגען ווערט צוטיילט אין די פאָלגענדע דריי הויפּט־פאָנדס.

מאָרטשוארי	$ 8,574.13
רעזערוו פאָנד	160,863.96
עקספּענס פאָנד	26,524.69
צוזאַמען	$195,962.78

אויף דעם זיינען מיר שולדיג	$11,434.21

נייע ברענטשעס:

אין דעם יאָהר זיינען 150 נייע ברענטשעס געוואָרען אינסטאָלירט, אַ ריינער צואוואַקס פון ברענטשעס איז געווען 145. פון 252 ברענטשעס וואָס זיינען געווען ענדע יאָהר 1908 איז געוואָרען 397 אַם ענדע יאָהר 1909.

אַם שלוס פון יאָהר האָבען מיר געהאַט 397 ברענטשעס, צוטהיילט אין 29 סטייט, דיסטריקט קאָלאָמביע און קאַנאַדע, [illegible] אין

125 שטעדט געגען 94 שטדעט וואו מיר האָבען געהאַט ברענטשעס אַם ענדע 1908.

מעמבערשיפ:

די צאָהל נייע מעמבערס וואָס זיינען אַריינגעקומען אין דיזען יאָהר, עררייכט צו דעם ציפער 14,829.

אַם ענדע יאָהר 1909 זיינען געווען 31581 מעמבערס.

דער רייגער צוואוואוקס פאַר דיזען יאָהר איז געווען, 12257 מעמבערס.

אין דורכשניט זיינען אַריינגעקומען יעדען מאָנאַט 1235 נייע מעמבערס, און עס איז געוואָרען געשטראָכען אין דורכשניט יעדען מאָנאַט אַרום 215 מעמבערס, אַ רייגער צוואוואוקס יעדען מאָנאַט פון מעהר ווי 1000 מעמבערס, געגען 606 נייע מעמבערס וואָס זיינען אַריינגעקומען אין דורכשניט יעדען מאָנאַט אין יאָהר 1908 און 179 וועלכע זיינען געוואָרען געשטראָכען.

קראַנקען בענעפיט:

3665 מעמבערס האָבען דיזען יאָהר גענומען קראַנקען בענעפיט 10666 וואָכען, וועלכע האָט באַטראָפען די סומע פון 62301 דאָלאַר קראַנקען בענעפיט. אין דורכשניט זיינען קראַנק געווען עטוואָס וועניגער ווי 3 וואָכען. עס איז יעדע וואָך אויסגעצאָהלט געוואָרען 1179 דאָלאַר.

די קראַנקען בענעפיט האָט באַטראָפען: $26,301.

קאָנסאָמפשאָן בענעפיט:

אין יאָהר 1909 איז געוואָרען אויסגעצאָהלט $8100 קאָנסאָמפשאָן בענעפיט צו 145 מעמבערס.

די מעמבערשיפ איז דיזען יאָהר באַלד פאַרדאָפעלט געוואָרען און צוזאַמען מיט די פאַרגרעסערונג פון די מעמבערשיפ איז פאַרדאָפעלט געוואָרען די קאָנסאָפשאָן בענעפיט.

טויטען-פעלע.

איין און זעכציג מעמבערס זיינען געשטאָרבען אין דיזען יאָהר, מיט 27 מעהר ווי אין יאָהר 1908. דער דורכשניט עלטער פון די געשטאָרבענע איז געווען 32 יאָהר און 6 טעג, פון דיזע זיינען געשטאָרבען פון קאָנסאָמפשאָן 12 מעמבערס און זעלבסטמאָרדען זיינען געווען 13.

די טויטען בענעפיט פון די 61 געשטאָרבענע האָט באַטראָפען 20 טויזענד דאָלאַר.

דעם 1־טען יאַנואַר, האָבען מיר אַריבערגעצויגען אין נייעם אָפּיס אין 91—89 דעלענסי סטריט.

דער אָפּיס איז באַשטאַנען פון 5 גרויסע, ליכטיגע רומס, וועלכער איז איבערגעפּיקסט געוואָרען אַזוי ווי עס האָט פּאַר אונז געפּאַסט, און געלאָזען 1 רום, וועלכען מיר האָבען אָנפאַנגס גערעכענט צו פאַרדינגען אויף אַ געוויסע צייט.

דער אָפּיס איצט קאָסט 150 דאָלאַר אַ מאָנאַט, דאָס איז דאָס בעסטע און ביליגסטע וואָס מיר האָבען געקענט קריגען פּאַר אונזער אָפּיס.

נאָך אַ יאָהר איז אַוועק אין דעם עקזיסטענץ פון אונזער גרויסען אָרדער, אַ צעהנטער יאָהר, דער אַר. רינג איז געוואַקסען אין צאָהל, אַ וואוקס וועלכער איבערשטייגט אַלע פריהערדיגע יאָהרען, און מיט דעם וואוקס אין צאָהל איז דער אַרבייטער רינג אויך געוואַקסען אין גייסט, ביי אַזאַ שנעלען וואוקס האָט זיך געפאָדערט גרויס אויפמערקזאַמקייט ניט צו פאַרנאַכלעסיגען דעם עיקר, ניט צו פאַרלירען די גרונד־פּרינציפּען. דאָס איז געווען די הויפּט־פאַראַנטוואָרטליכקייט פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע, אַ פאַראנטוואָרטליכקייט צו די מיטגלידער, א פאַראנטוואָרטליכקייט ניט נאָר פאַר דער צייט פון קאָנווענשאָן, נאָר א פאַראַנטוואָרטליכקייט פאר די וויי־טערע צוקונפט פון ארבייטער רינג, און דאָס האָבען מיר אלע מאָל אין זינען געהאַט“.

רעקאָמענדאַציעס צו דער 10 יעהריגער „יובילעאום“ קאָנווענשאָן.

אָרגאַניזאַציאָנס אַרבייט:

אין יעדען וויכטיגען צענטער, זאָל ערוועהלט ווערען אַן אָרגאַניזאַ־ציאָנס קאָמיטע, באַשטעהענד פון ניט ווייניגער ווי 9 מיטגלידער. נאָ־מיניישאָנס פאַר די אָרגאַניזאַציאָנס־קאָמיטעען זאָלען ווערען געמאַכט ביי די בראַנטשעס און אויך פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע און זאָלען ער־וועהלט ווערען ביי די בראַנטשעס דורך אַ רעפערענדום.

פאַר דיזען צוועק זאָל באַוויליגט ווערען 200 דאָלאַר אַ יאָהר פאַר אַרבייט פון די אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטעס, אויסגעשלאָסען די עקספּענסעס פון אָרגאַניזאַציאָנס אַרבייט וועלכע ווערט געטהאָן פון דער עקזעקוטיוו און קאָנטראָל קאָמיטע אַליין.

שריפטליכע אַגיטאַציאָן.

עס זאָל ערוועהלט ווערען אַ קאָמיטע אַף פּובליקיישאָן, באַשטעה־ענד פון 5 מיטגלידער, וועלכע זאָל פאַרעפענטליכען די טהעטיגקייט פון אַרבייטער רינג בראַנטשעס:

1) דורך די צייטונגען „פאָרווערטס“, „פרייע אַרבייטער שטימע“, „אידישע אַרבייטער וועלט“, „אַרבייטער“ און „צוקונפט“.

2) אַרויסצוגעבען אַ פּעריאָדישע שריפט פאַר די מעמבערס פון אַר. רינג, פאַר דיסקוסיאָן, באַריכטען וועגען די טהעטיגקייט פון אַרבייטער רינג אין אַלגעמיין, און ברענטשעס באַזונדער, פאַר פאַרשידענע אינפאָרמאַציאָנס-פראַגען וועגען אר. רינג, א. ז. וו.

אָפּשאַפען דעם אָלד אוידזש פאָנד:

צו דער לעצטער יעהרליכער קאָנווענשאָן איז געוואָרען רעקאָמענדירט, דעם אָלד אוידזש פּראָטעקטיוו פאָנד אָפּצושאַפען, ווייל דאָס אָנהאַלטונג פון אַזאַ פאָנד איז ניט געזעצליך. אין דעם פאָנד איז דעם 1־טען יאַנואַר געווען די סומע פון $8104.23 און דעם ערשטען אַפּריל, אַרום 9570 דאָלאַר.

מיר רעקאָמענדירען אַז דער פאָנד זאָל אָפּגעשאַפען ווערען און די געלד וואָס האָט זיך אָנגעקליבען, זאָל ווערען איבערגעגעבען צו דעם רעזערוו פאָנד.

קאָנווענשאָנס:

קאָנווענשאָנס זאָלען געהאַלטען ווערען אַלע יאָהר, ווייל עס איז נויטיג, לויט אונזער טשאַרטער, וועלכער לויטעט צו האָבען יעהרליכע קאָנווענשאָנס. ס'איז אָבער ניט נויטיג צו האָבען אַזעלכע גרויסע קאָנווענשאָנס, וועלכע קאָסטען אָב טויזענדע דאָלאַר. מיר רעקאָמענדירען דאַרום, אַז 1 יאָהר, לאָמיר זאָגען די קאָנווענשאָן פון 1911 זאָל זיין אַן אָרדינערי, צו 1 דעלעגאַט פון אַ סטייט, וועלכע זאָלען זיך צוזאַמענקלייבען אויף 1 אָדער 2 טעג אויסהערען דעם רעפּאָרט פון דער עקזעקוטיוו, און דיזען רעפּאָרט אַרויסשיקען צו די ברענטשעס. דעם 2־טען יאָהר, ד. ה. אין 1912, זאָל זיין אַן עקסטראַ אָרדינערי קאָנווענשאָן, א. ז. וו.

פרויען מעמבערס דריטע קלאַסע.

פרויען מעמבערס צו ערשטע אָדער צווייטע קלאַסע, וועמענס מענער באַלאַנגען אויך צום אַרבייטער רינג, זאָלען האָבען דאָס רעכט צו טראַנספערירען זיך צו 3־טע קלאַס, ווען זיי ווילען.

דיסטריקט עקזאַמינערס.

דאָס איז דיזעלבע רעקאָמענדיישאָן וואָס איז געמאַכט געוואָרען לעצטען יאָהר און איז ביים קאָנווענשאָן ניט אָנגענומען געוואָרען. די פּראַקטיקע האָט אונז געצייגט, אַז דאָס איז אַבסאָלוט נויטיג איינצופיהרען אין אר. רינג.

געשטראָכענע מעמבערס אין צייט פון קריזיס:

מעמבערס, וואָס זיינען געשטראָכען געוואָרען אין קריזיס־צייט, זאָלען קענען ווערען רעאינסטייטעט אַלס אַלטע מעמבערס, ניט דאַרפענדיג איינצאָהלען נייע איינטריטס געלד.

פאָלגענדעס קען נאָך אונזער מיינונג ווערען געטהאָן:

1) לכבוד די צעהנטע יעהרליכע קאָנווענשאָן צו מאַכען אַ פּאַר־לייכטערונג די מעמבערס וואָס זיינען געשטראָכען געוואָרען אין צייט פון קריזיס, זיי זאָלען צוריק קענען ווערען מעמבערס.

2) די מעמבערס וואָס זיינען געשטראָכען געוואָרען אין דער צייט פון 1־טען אָקטאָבער, 1907, ביז דעם 1־טען אָקטאָבער, 1909, זאָלען קע־נען ווערען רעאינסטייטעט אויף פאָלגענדע באַדינגונגען:

א) צו האָבען אַ דאָקטאָר אונטערזוכונג; ב) ניט איינצאָהלען קיין נייע איינטריטס געלד, נאָר רעאינסטייטעט ווערען אַלס אַלטע מעמבערס; ג) קיין ברענטש זאָל ניט מאָהנען דעם אַלטען חוב פון דיזע רעאינסטיי־טעטע מעמבערס; ד) די מעמבערס דאַרפען ווערען רעאינסטייטעט אין די זעלבע ברענטשעס, וואו זיי זיינען געשטראָכען געוואָרען, אָדער קריגען אַ קלירונגס לעטער פון זעלבען ברענטש; ה) עס בלייבט דאָס רעכט פון יעדען ברענטש צו באַשטימען ווענען זיי ווילען רעאינסטייטען און ווע־מען ניט.

דיזע רעאינסטייטעטע זאָלען ניט זיין באַרעכטיגט צו קראַנקען בע־נעפיט די ערשטע 3 מאָנאַטען, און די ערשטע 6 מאָנאַטען צו קיין קאָנ־סאַמפּשאָן בענעפיט, ווי יעדער נייער מעמבער.

ד. ה., אין קורצען, אַז מיט 50 סענט וואָס דאַרף קאָסטען דעם דאָקטאָר'ס עקזאַמיניישאָן, זאָל יעדער געשטראָכענער קענען ווערען צוריק אויפגענומען אַלס מיטגליעד.

א סטאַנדאַרד דיוס:

דער אַרבייטער רינג איז פיליכט דער איינציגער אָרדער אין די פאַראייניגטע שטאַאַטען מיט דעם אַסעסמענט־פּלאַן, ד. ה., מיט דעם פּלאַן צו צוטהיילען די אַלע אויסגאַבען אויף די מעמבערס נאָך דעם ווי די אויסגאַבען זיינען שוין געמאַכט געוואָרען.

אום אין די צוקונפט צו קענען נאָכקומען דאָס, וואָס דער אינשו־רענס דעפּאַרטמענט פאַרלאַנגט, רעקאָמענדירען מיר צו ענדערען אונזער סיסטעם פון אַסעסמענטס אויף אַ סטאַנדאַרד דיוס, ד. ה. אַ באַשטימטע סומע, וואָס יעדער מעמבער זאָל צאָהלען אַ יאָהר אָדער אַ קוואָרטאַל.

וויפיעל זאָל זיין די דיוס וואָס יעדער מעמבער זאָל צאָהלען אַ קוואָרטאַל? אויף דעם צו ענטפערען האָבען גענומען אין אַמבאַטראַכט די פאַרגאַנגענע יאָהרען און רעקאָמענדירען:

פאַר קראַנקען בענעפיט צו צאָהלען 75 סענט אַ קוואָרטאַל, אָדער 3 דאָלאַר אַ יאָהר.

פאַר קאָנסאָמפּשאָן בענעפיט 10 סענט אַ קוואָרטאַל אָדער 40 סענט אַ יאָהר.

פאַר פאַרוואַלטונגס קאָסטען, 25 סענט אַ קוואָרטאַל, אָדער 1 דאָלאַר אַ יאָהר.

צוזאַמען — $1.10 אַ קוואָרטאַל.

צו רעזומירען אונזער רעקאָמענדיישאָן, באַשטעהט עס אין דעם:

1) אָבצושאַפען דעם איצטיגען אַסעסמענט פּלאַן.

2) יעדער מעמבער זאָל צאָהלען א באַשטימטע דיוס א קוואָרטאל אין פאָראויס.

3) די דיוס זאָל באַשטעהן: — 75 סענט אַ קוואָרטאַל פאַר קראַנ־קען בענעפיט; 10 סענט אַ קוואָרטאַל פאַר קאָנסאָמפשאָן בענעפיט; 25 סענט אַ קוואָרטאַל פאַר פאַרוואַלטונג.

4) די עקספּענסעס פון קאָנווענשאָנס זאָל בלייבען ווי ביז איצט.

5) אויב אַם שלוס פון יעדען יאָהר, וועט זיין אַ דעפיציט, ד. ה. די איינגאַהמען וועלען זיין וועניגער ווי די אויסגאַבען, זאָל ווערען גע־מאַכט אַן עקסטרא־אַסעסמענט.

6) אויב אַם שלוס פון יעדען יאָהר וועט זיין אַ סורפּלוס, ד. ה. די איינגאָהמען וועלען זיין מעהר ווי די אויסגאַבען, זאָל דאָס ווערען אומגעקערט צוריק צו די מעמבערס, און אַז דעם נעכסטען ביל זאָל יע־דער מעמבער צאָהלען מיט אַזוי פיעל וועניגער, וויפיעל עס וועט אויס־מאַכען אויף יעדען.

די נייאַשנאַל באָארד אָוו דירעקטאָרס דערצעהלט אין איהר באריכט צווישען אנדערעס:

„עס ווערט פאַרהאַנדעלט די פראַגע וועגען די סיגאַרעטס וואָס ווע־רען מאַנופעקטשורט אין פילאַדעלפיא מיט דעם עמבלעם פון דעם אַרביי־טער רינג. באַשלאָסען, אַז אַ קאָמיטע פון דער נייש. עקז. מיט אַ קאָמיטע פון דער פילאַדעלפיא אָרג. קאָמיטע זאָל זיך שטעלען אין פאַרבינדונג מיט אַ לאָיער און געריכטליך פאַרקלאָגען דעם מאַנופעקטשורער פאַר גע־ברויכען דעם עמבלעם פון אַרבייטער רינג, אָהן דער ערלויבניס פון דער דזשענעראַל עקזעקוטיווע.

אויסהערענדיג די פּראָטאָקאָלען פון דער עקז. קאָמיטע און נעה־מענדיג אין אַנבאַטראַכט די צייט פאַרלוסט פון נ"יש. עקז., וואָס זי האָט צו אַטענדען ביי די מיטינגען ווי צו געבען אינפאָרמיישאָנס די נייע סאָ־סייטיס, רעקאָמענדירען מיר, אַז די אָרגאַניזיישאָן־ארבייט וועגען נייע ברענטשעס זאָל איבערגעגעבען ווערען צו די סטייט אָדער אָרגאַניזאַציאָנס קאָמיטעס, אונטער דער אויפזיכט פון נ"יש. עקז. מיר דענקען, אַז די אַרבייט פון אינפאָרמיישאָנס, אינסטאָליישאָנס און עקזאַמינעישאָנס קע־נען געטהאָן ווערען פון די אויבענדערמאָנטע קאָמיטעס".

לכבוד דער 10טער קאָנווענשאָן האָט די עקזעקוטיווע ארויס־געגעבען זעהר א שעהנעם און אינהאַלטסרייכען סאָוועניער אונ־טער'ן נאָמען: „דער ארבייטער רינג זאמעל בוך".

אזוי ווי אין דעם סאָוועניער צו דער 4טער קאָנווענשאָן האָ־בען אויך דאָ גענומען אן אנטייל די בעסטע שרייבער און טאָן־גע־בער אין דער ארבייטער באַוועגונג.

געוועהנליך זיינען פאר די זעקס יאהר צוגעקומען נייע גיים־טיגע קרעפטען, נייע שריפטשטעלער און טוער, און דאָס בוך איז דעריבער גרעסער און אינהאלטס־רייכער, ווי דער ער'שטער סאָ־וועניער.

אינהאלט פערצייכניס.

א. ליעסין — דער אַ. ר., זיין וואוקס און זיינע אויפגאבען.

אב. קאהאַן — באגריסונג.

מ. וולאדעק — דער ארבייטער רינג אין קאָונטרי.

מ. ווינטשעווסקי — דער ארבייטער רינג, זיין וואוקס, זיינע געפאהרען און זיינע שונאים.

י. אַדלער — אונזער בוים... (געדיכט).

ש. יאנאָווסקי — צום 10־יעהריגען יובילעאום פון אַרבייטער רינג.

י. סאַלוצקי — קראנקען־בענעפיט און קלאַסען־קאמף.

מאָריס ראָזענפעלד — זעלבסט־הילף.

ב. פייגענבוים — ווי רעטעט מען די נשמה פון ארבייטער רינג?

דר. ק. פאָרנבערג — אַרבייטער־פאַרזיכערונג אין איוראָפּא.

א. ש. זאַקס — צום 10־יעהריגען יובילעאום פון אַרבייטער רינג.

ס. ק. שנעעפּאל — אידיש, דער אידישער ארבייטער און די הויפּט־אויפ־גאבע פון ארבייטער רינג.

דר. טש. ראַיעווסקי — בלעטלאך פון דער געשיכטע פון סאַנאַטאָריען פאר שווינדזיכטיגע.

י. וויינטרויב — דער ארבייטער רינג (אַ קורצער היסטאָרישער איבער־בליק).
מ. לאָנדאָן — דער ראַדיקאַלער איד אין דער נייער היים.
צביון — דער ארבייטער רינג און זיינע קולטור־אויפגאַבען.
ל. ראָזענצווייג — ערינערונגען.
ליליפוט — דער ארבייטער רינג.
ש. עפשטיין — געדאַנקען פון א „גרינעם".
ב. פינגערהוד — קאָ־אָפּערייציאָן און דער אַרבייטער רינג.
י. וו—ב — פראטערנאל סאָסייעטיס.
דר. מ. דזש. בראָדסקי — קאָ־אָפּעראַטיווע אינשורענס אין אמעריקא.
יעקב גאָרדין — קען דאָס זיין?
בעגריסונג פון דזשענ. עקזעקוטיוו קאָמיטע אַ. ר.
בעגריסונג פון דער קאָנטראָל קאָמיטע אַ. ר.
בעגריסונג פון דער 25 קאָנוועגשאָן אראנדזשמענט קאָמיטע.

דער עמבלעם פון ארבייטער רינג.

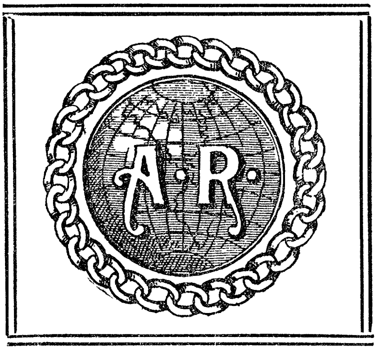

מיר האָבען אין פאָריגען קאפיטעל געזעהן, ווי א סיגאר מאַנופעקטשורער האָט זיך אָנגעהויבען צו באַנוצען מיט דעם עמבלעם פון ארבייטער רינג אלס א רעקלאמע פאר זיינע סחורות, און ווי די נ. ב. ד. האָט קעגען דעם שטאַרק פראָטעסטירט. דער עמבלעם איז ווירקליך געווען און איז א הייליגער סימבאָל ביי די אַ. ר. מעמבערס.

עס איז וויכטיג צו דערצעהלען די געשיכטע פון עמבלעם.

דער עמבלעם איז געשאַפען געוואָרען אין יאהר 1896.

ביי א רעגעלען מיטינג פון „א. ר. פאראיין", האט אין יענעם יאהר דער אלטער פארקעמפער מ. שווארץ געמאכט א פארשלאג, מען זאל מאכען אן עמבלעם פון ארב. רינג, וועלכער זאל אויסדריי־קען די אויפגאבע און דעם צוועק פון דער „סאסייעטי".

א קאמיטע פון פינף איז דענסטמאל באשטימט געווארען, אויסצוארבייטען צייכענונגען פאר'ן עמבלעם. די קאמיטע איז באשטאנען פון מ. שווארץ, מ. גאלדסמיטה, א. שערמאן, פ. לעווין און ה. מיימין.

פארשידענע סימבאלען זיינען געווארען פארגעלייגט, ווי צום ביישפיל, א הארץ און א בוך, געשלאסענע הענט, האנט און פאקעל, האנט און האמער און דאס גלייכען.

די אלע צייכענונגען, אלס אלט און אפגעלעבט, האבען ניט אפעלירט צו דעם געשמאק פון דער קאמיטע.

ה. מיימין און א. שערמאן (דער ערשטער א ליטאגראפער, און דער צווייטער אן ענגרייווער) האבען אלס ספעציאליסטען אין פאך גענומען אויף זיך די אויפגאבע אריינצוברייגגען צום נעקס־טען מיטינג פארטיגע צייכענונגען.

ה. מיימין האט געבראכט א שעהנע צייכענונג, אויף וועל־כער עס האט זיך געפונען אליץ, וואס דריקט אויס דעם גייסט פון דער סאסייעטי, ווי אגריקולטור־מאשינעריי און ארבייטער געצייג, א לייכטענדיגער פאקעל, א הארץ און אן אפען בוך.

דער מיטינג האט דאס באטראכט פאר צו קאמפליצירט, און האט עס ניט אנגענומען.

א. שערמאן האט גענומען דאס ווארט און האט ערקלעהרט: „אזוי ווי אונזער סאסייעטי איז א רינג פון ארבייטער, און איך בין זיכער, דאס פיעל אנדערע פראגרעסיווע ארבייטער וועלען פאלגען אונזער ביישפיל און פאראייניגען זיך מיט אונזער רינג, דאן ווידער אנדערע וועלען זיך פאראייניגען מיט די צווייטע, און אזוי ווייטער, ארום דעם גאנצען ערד־קוגעל, ביז עס וועט ווערען איין גרויסע קייט פון ארבייטער רינגען — אלזא, דענק איך, אז דאס וועט זיין דער פאסיגסטער עמבלעם פאר אונז". דא האט א. שערמאן פאר־געלייגט זיין צייכענונג.

די אידעע פון דער צייכענונג און די צייכענונג גופא זיינען אנגענומען געווארען מיט גרויס בייפאל. א. שערמאן האט זיך תיכף גענומען צו דער ארבייט און געשניטען די שטאלענע „דיי" פאר'ן עמבלעם. די „דיי", דער מוטמער פון אלע באמאנס מיט'ן

ארבייטער רינג עמבלעם, וועלכע באצירען די לאצען פון די טויזענדע און טויזענדע מעמבערס פון א. ר. האט א. שערמאן, פריהער א מיטגליד פון ברענטש 1, שפעטער א מעמבער עט לארדזש, צוגעשיקט אין 1906 צום דזשענעראל אפיס פון מאנטיסעלא, נ. י., וואו ער האט געוואוינט.

שפעטער, אין 1911, האט שערמאן דעם שטאלענעם „דיי" באנוצט מיט א זילבערנער פלאטע, וואו עס איז אויפגעשריבען:

פארגעשלאגען און גראווירט פון

א. שערמאן, פון בר. 1, 1896.

ביי א מיטינג פון דער עקזעקוטיווע, אין 1911, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, הארציג צו באדאנקען פר. א. שערמאן פאר דעם גרויסען פרעזענט, וואס ער האט געגעבען דעם ארבייטער רינג אין יאהר 1906 און שפעטער אין יאהר 1911.

אינהאלט פארצייכניס

ערשטער טהייל.

זייט

ארײנפיהר .... 3—8

דער באָדען וואו דער ארבייטער רינג איז געווארען געבויט און די סביבה וואו ער האָט זיך ענטוויקעלט .... 9—11

די ערשטע אידישע ארבייטער אָרגאַניזאציע אין אמעריקא .. 11—13

די לאַגע פון די אידישע ארבייטער אין די אַכציגער יאָהרען .. 13—15

דער אָנהויב פון דער קלאָוקמאַכער יוניאָן .... 16—17

די ערשטע פּאָגראָם כוואַליע און די בלוטיגע פּאָגראָמען .... 18—22

די עם־עולם גרופּע .... 22—26

די פארשידענאַרטיגקייט פון די עם עולם גרופּען .... 26—32

די נסיעה פון עם עולם .... 32—33

די ערשטע יאָרען אויפ'ן אמעריקאנישען באָדען .... 33—38

די ערשטע באריהרונג מיט דער אמעריקאנער ארבייטערשאפט .... 38—40

די „ווילנער קאָמונע“ .... 40—43

די לעהרער און אויפקלעהרער פון אידישע ארבייטער ...... 43—45

די שניידער און זייערע אָרגאַניזאציעס .... 43—49

די שריפטזעצער יוניאָן 49

די פאראייניגטע אידישע געווערקשאפטען .... 50—52

דער „אידישער ארבייטער פאראיין“ און דער „רוסישער פּראָגרעסיווער פאראיין“. די פּיאָנירען דער פרייהייט און דער אַכטער ברענטש ס. ל. פּ. .... 52—55

דאָס יאָהר 1889 .... 55—57

די אידישע פּרעסע אין אמעריקא אין די אַכציגער יאָהרען .. 57—63

די „ארבייטער צייטונג“ — די „פרייע ארבייטער שטימע“ — די מחלוקות ארום זיי .... 63—70

דער פונדאמענט פון ארבייטער רינג .... 71—74

די גרינדער פון פאראיין ארבייטער רינג .... 74—78

די אויפגאבע פון ארבייטער רינג פאראיין .... 78—81

פּאַרט־בילדונג .... 82—84

זייט

קאָ־אָפּעראַטיווע געשעפטס אונטערנעהמונגען .... 84—89
די ערשטע יאָהרען פון ארבייטער רינג פאראיין .... 89—94
לעקציעס און לעקטאָרס .... 95—99
קריזיס יאָהר 1893 און דער ארבייטער רינג פאראיין ...... 99—101
די ערשטע באריכטען איבער דער בילדונגס־ארבייט פון „רינג" אין דער פרעסע .... 102—106
דער קאָ־אָפּעראַטיווער באַרבער־שאָפּ .... 106—111
די שטעלונג פון ארבייטער רינג פאראיין צו די סאָציאַליסטישע און די אָפּאָזיציאָנעלע (אַנאַרכיסטישע) יוניאָנס .... 111—113
די סאָציאַליסטישע פרעסע און דער ארבייטער רינג אין דער ערשטער העלפט פון די 90ער יאָהרען........ 114—115
די ארבייטער רינג ימים טובים .... 115—117
דער פאראיין ארבייטער רינג — דער פאראייניגטער ארבייטער פראָנט .... 117—119
הילף און שטיצע אין צייט פון קראנקהייט .... 119—122
דער ארבייטער רינג פאראיין שטיצט די סאָציאַליסטישע פרעסע און פיהרט א קולטור ארבייט ...... 123—125
דער ארבייטער רינג פארצווייגט זיך .... 125—128
דער ארבייטער רינג פאראיין מיט זיינע צוויי ברענטשעס באשליסט צו ווערען א צענטראל פארבאנד מיט ברענטשעס איבער'ן גאנצען לאַנד .... 129—131
דער ארבייטער רינג ווערט אַן אָרדען .... 132—133
דער ערשטער אויפרוף פון אָרדען .... 134—137
פון 4טען סעפטעמבער 1900, ביז דער ערשטער קאָנווענשאָן .... 137—146
די ערשטע קאָנווענשאָן פון אָרדען .... 146—149
דער ערשטער רעפערענדום — די נאַציאָנאַלע עקזעקוטיוו קאָמיטע — דער ערשטער נאַציאָנאַלער סעקרעטער. 149—151
די ערשטע פּאָלעמיק וועגען ארבייטער רינג אין דער פרעסע .... 151—153
דער ארבייטער רינג פאנגט אָן צו פארנעהמען דעם מזרח־וואַנד .... 153—155
דער ארבייטער רינג גיט געלד פאר לינאָטייפּ־מאַשינען דעם „פאָרווערטס" .... 155—158
נאָך דער ערשטער קאָנווענשאָן .... 158—161
„דער דיסקוטאנט" — ערשטער אָפיציעלער אָרגאַן פון ארבייטער רינג .... 161—168
דער רעזערוו פאָנד .... 168—170

זייט

דער ערשטער געדרוקטער רעפּאָרט צו דער קאָנווענשאָן...168—183

די צווייטע קאָנוועגשאָן........................183—189

דער רעזולטאַט פון רעפערענדום איבער די באשלוסען פון צווייטען קאָנוועגשאָן........................189—190

דער פּאַראיבעל פון די געווערקשאַפטען אויפ'ן ארבייטער רינג..190—199

די נאַציאָנאַלע עקזעקוטיווע רופט די מיטגלידער אריינצוקומען אין די יוניאָנס און צו שלום אין דער באוועגונג..................................199—202

די געווערקשאַפטען פאָדערען, דער ארבייטער רינג זאָל אריינעהמען אלס מיטגלידער בלויז יוניאָן־לייט ....202—209

דער ארבייטער רינג וואקסט און פארצווייגט זיך אלץ מעהר און מעהר..................................209—213

די פרוי אין ארבייטער רינג........................213—216

דער ארבייטער רינג מאכט ברייטער זיינע אויפגאבען ....216—221

ערב דער דריטער קאָנוועגשאָן........................221—223

די נשמה און גוף פון ארבייטער רינג..................223—226

דער באריכט פון דער דריטער קאָנוועגשאָן............226—230

די אויפטהואונגען אויף דער דריטער קאָנוועגשאָן און די גרויסע ארבייט פאר די קישענעווער פאגראם קרבנות..230—232

די ענדע פון דער פייגענבוים עפּאָכע..................232—238

ל. ראָזענצווייג אלס נאַציאָנאַלער סעקרעטער און די נאַציאָנאַלע עקזעקוטיוו קאָמיטע פאר'ן יאָהר 1903־4..238—241

דער בונד און דער ארבייטער רינג......................241—243

דער סענטראַל פארבאנד פון בונד אין אמעריקא און דער ארבייטער רינג........................243—245

דער ארבייטער רינג וואקסט און בליהט..............245—248

אַגענטען, אבער ניט פאר געלד.......................248—251

די נאַציאָנאַל־עקזעקוטיוו קאָמיטע פאנגט אָן צו ערלויבען צווייטע ברענטשעס........................251—253

די לייִדיס ברענטשעס................................253—258

דער ערשטער אָנהויב פון דער סאַניטאַריום באוועגונג ...258—259

דער סאָוועניר צו דער פערטער קאָנוועגשאָן............259—263

יעקב גאָרדין'ס פאַנטאַזיע אין יאָהר 1904, וועגען ארבייטער רינג..263—266

די פיערטע קאָנוועגשאָן..............................266—269

די אויפרופען פאר די קאָלאָראַדאָ סטרייקער..........269—271

זייט

דער טשארטער־קאמף .... 272—279
דער שטורם פעריאד אין ארבייטער רינג .... 279—290
די כאראקטעריסטישע שטריכען פון פיגענבוים־
ראזענצווייג פעריאדע אין ארבייטער רינג .... 290—293
י. וויינטרויב ווערט גענעראל סעקרעטער פון
ארבייטער רינג .... 293—296
די פינפטע קאנווענשאן .... 296—302
די באריכטען צו דער זעקסטער קאנווענשאן .... 302—306
דער אנהויב פון מאסאטשוזעטס אפעיר .... 306—308
די פארגעשיכטע פון דער מאס. אפעיר .... 309—312
די זעקסטע קאנווענשאן .... 312—320
דער רעפערענדום נאך דער 6טער קאנווענשאן .... 320—321
די מאסאטשוזעטס אפעיר .... 321—342
די 7ער קאמיטע און די גרינדונג פון „לייבאר ליעג“.... 343—346
די זיבעטע קאנווענשאן .... 346—357
די געשיכטע פון סאניטאריום .... 357—388
טראבעלס און סכסוכים אין סאניטאריום .... 388—395
דער רעפארט צו דער אכטער קאנווענשאן .... 395—399
די הייזער אויף הענרי סטריט .... 399—405
דער באריכט פון די ערשטע נײשאנאל באארד אף
דירעקטארס .... 405—410
די אכטע קאנווענשאן .... 410—412
דער ארבייטער רינג און די קלאוקמאכער יוניאן .... 412—416
צו דער נײנטער (באלטימארער) יעהרליכער קאנ־
ווענשאן .... 417—419
די רעקאמענדאציעס פון דער עקזעקוטיוו צו דער נײנטער
קאנווענשאן .... 419—422
די רעקאמענדאציעס פון דער קאנטראל קאמיטע 422
רעקאמענדאציעס פון דער נײשאנאל באארד אף
דירעקטארס .... 422—423
די נײנטע קאנווענשאן .... 423—427
דאס יאהר 1909—1910—יובילעאום יאהר .... 427—431
רעקאמענדאציעס צו דער 10טער יעהריגער יובילעאום
קאנווענשאן .... 431—436
דער עמבלעם פון ארבייטער רינג .... 436—438

פעהלער אויסבעסערונגען

דאָס בוך איז געזעצט געוואָרען פון מעהרערע זעצער. אזוי ווי דער זעלבסט-הערשער איבער די אָרטאָגראַפיע איז סוף כל סוף דער בחור הזעצער, דאריבער איז די אָרטאָגראַפיע אין דעם בוך ניט קיין איינהייטליכע — א זאַך וואָס מיר באדויערען זעהר שטאַרק.

דאָס בוך איז אויך ניט פריי פון דרוק-פעהלערען. מיר וועלען זיי דאָ פאַרצייכנען:

זייט 7 שורה 33 פון אויבען אראָפּ, שטעהט: טויזענד דאלאר — דאַרף זיין: טויזענד דאלאר א יאָהר.

זייט 41 אויף דער לעצטער שורה, שטעהט: פון דער קאָמונע דאַרף זיין: פון דער ווילנער קאָמונע.

זייט 48 שורה 21, שטעהט: רויבערייען, דאַרף זיין: רייבעריייען.

זייט 64 שורה 2 שטעהט: ער רעדאקטאר, דאַרף זיין: דער רעדאקטאר.

זייט 110 שורה 19 שטעהט: א. פאַכמאַן, דאַרף זיין: א פאַכמאַן.

זייט 114, נאָך דער לעצטער שורה איז אריינגעפאלען אן איבריג וואָרט: קריגען, וואָס געהערט ניט צום זאַץ.

זייט 120 שורה 5 שטעהט: גינוואלד, דאַרף זיין: גינגאָלד.

זייט 130 שורה 14 שטעהט: אין די צוויי ברענטשעס, דאַרף זיין: און די צוויי ברענטשעס.

זייט 171 שורה 9 (פעטיט) שטעהט: מיר פארגניגען, דאַרף זיין: מיט פאַרגניגען.

זייט 262 שורה 22 שטעהט: צום געדאנקט, דאַרף זיין: צום געדאַנק.

זייט 263 שורה 19 שטעהט: „ען דאס זיין?“, דאַרף זיין „קען דאָס זיין?“

זייט 295 שורה 28 שטעהט: ראָזענצוויי’ס, דאַרף זיין: ראָזענצווייג’ס.

אויף זייט 368 דאַרף זיך די עלפטע שורה לעזען: געזאָגט אז דער סאַניטאַריום וועט זיך לאַנג ניט האַלטען, ווייל דער פּלאַץ איז ניט קיין גוטער. די שורות 12, 13, 14, און 15 אויף דער זעלבער זייט זיינען אין גאַנצען איבריג.

אינדעקס.

פון אָרגאַניזאַציאָנען, אינסטיטוציעס, צייטונגען, זשורנאַלען און אַנדערע אויסגאַבען, וואָס ווערען דערמאָנט אין דעם בוך.

א

אבענד בלאַט, זייט 121, 124, 125, 127, 132, 147, 153, 156, 161, 236.

אבענד צייטונג (אנארכיסטיש) 314, 315, 316, 321, 322, 325, 333, 334, 335, 336, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346.

„אגודת הסאציאליסטים העברים בלונדון“, 47.

„אָדעסער קאָמונע“, 41.

אידישע אַגיטאַציאָנס ביוראָ, 345.

„אידישער ארבייטער פאראיין“, 46, 49, 50, 52, 53, 54, 68.

אידישע גאַזעטען, 15, 57, 58.

אידישער העראָלד, 59.

אידישע סאָציאליסטישע פעדעראַציע, 345.

אידישע אַרבייטער וועלט, 425, 426, 427, 432.

אינדעפּענדענט אָרדער ברית אברהם, 45, 46.

אינטערנאַציאָנאלע ארבייטער קראַנקען קאַסע, 81.

אינטערנעשאָנאל וואָירקינג פּיפּלס אסס׳ן, 85.

אינטערנאַצ. ארבייטער אונטערשטיצונג פאראיין, 102, 173.

אינטערנאַציאָנאלע אונטערשטיצונגס פאראיין, 152.

אינטערנאַציאָנאלע קראַנקען אונטערשטיצונגס פאראיין, ברוקלין, 132, 133.

אינטערנאַציאָנאלע ארבייטער קראַנקען אונטערשטיצונגס פאראיין, 140.

אינדעפּענדענט ארבייטער רינג, 309,

אדאמס עקספּרעס קאָמפּאניע, 290.

אינדאָסטריעל קאָ־אָפּערייטיוו סאָסייעטי, 227.

אדאמס האָטעל, 337.

אמעריקאַן פּראָטעקטיוו מוזיקעל יוניאָן, 191.

„אמעריקאַנצעס“, 24, 26.

אמעריקאַן פעדערײשאָן אָוו לייבאָר, 48, 66, 69, 83, 191, 192, 389.

אמאַלגאַמייטעד קלאָדינג וואָירקערס אָוו אמעריקא, 49.

אידישע שריפטזעצער אסאָסיאיישאָן, 49.

אידישע אקטיאָרען יוניאָן, 50.

„אידישע פּאָסט“, 57.

אכטע סטריט טעאַטער, 50, 86.

ארבייטער רינג אָוו מאסס., אינקאָרפּאָריטעד (זעה אינדעפּענדענט ארבייטער רינג).

ארבייטער בילדונג שולע, 212.

ארבייטער קראַנקען אונטערשטיצונגס פאראיין (בראָנזוויל), 151.

„ארבייטער“, 333, 334, 356, 426.

ארבייטער פריינד, 60, 64.

ארבייטער צייטונג פּאָבלישינג אסאָסיאיישאָן, 64.

ארבייטער קראַנקען און שטערבע קאַסע (דייטשע), 80, 81, 92, 131.

אָרדער [illegible]ית אברהם, 78.

ב

„בונד“, 10, 241, 243, 244, 245, 294, 295, 301, 319, 347.
ביאליסטאָקער יאָנג מענס, 252.
„בילו“, 24.
„בילו'צעס“, 24, 26.
בעקער יוניאָן, לאָקאַל 153 (האַרט־פאָרד), 227.
ברענטש 1, ארבייטער רינג, 71, 88, 117, 128, 132, 147, 150, 154, 155, 156, 157, 159, 162, 164, 165, 191, 192, 198, 199, 203, 204, 211, 213, 215, 217, 222, 230, 231, 234, 235, 236, 237, 256, 270, 282, 285, 299, 348, 364, 365, 400.
ברענטש 2, ארב. רינג, 76, 132, 147, 148, 154, 159, 213, 215, 222, 249, 285, 317, 340, 400.
ברענטש 3, ארב. רינג, 132, 147, 154, 157, 160, 162, 168, 169, 197, 263, 301, 399, 400, 402, 403, 404, 405, 406.
ברענטש 4, ארב. רינג, 132, 133, 147, 160, 287, 400.
ברענטש 5, ארב. רינג, 138, 147, 160, 210, 239.
ברענטש 6, ארב. רינג, 139, 147, 222, 301, 400.
ברענטש 7, ארב. רינג, 139, 147, 155, 210, 279, 280, 281, 282, 283, 285, 294, 309, 400.
ברענטש 8, ארב. רינג, 139, 147, 400.
ברענטש 9, ארב. רינג, 139, 140, 147, 309.
ברענטש 10, ארב. רינג, 151, 309.
ברענטש 11, ארב. רינג, 151, 153, 204, 205, 207, 210, 213, 400.
בר. 12, ארב. רינג, 154, 183, 219, 222, 227, 309.
בר. 13, ארב. רינג, 155, 183, 219, 223, 227, 246, 248, 250, 252, 269, 270, 282, 283, 284, 285, 293, 309, 400.
בר. 14, ארב. רינג, 158, 309, 324.
בר. 15, ארב. רינג, 158, 183, 187, 213, 219, 227, 249, 283, 309,
בר. 16, ארב. רינג, 160, 222, 252, 309.
בר. 17, ארב. רינג, 160, 309, 400.
בר. 18, ארב. רינג, 183.
בר. 20, ארב. רינג, 211, 212, 232, 253.
בר. 21, ארב. רינג, 223.
בר. 22, ארב. רינג, 227, 283.
בר. 23, ארב. רינג, 122, 283, 400.
בר. 24, ארב. רינג, 12, 213, 400.
בר. 25, ארב. רינג, 218, 287, 400.
בר. 26, ארב. רינג, 218, 220, 328.
בר. 27, ארב. רינג, 220, 227.
בר. 28, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 30, ארב. רינג, 250, 252, 294.
בר. 31, ארב. רינג, 283.
בר. 32, ארב. רינג, 241, 247, 283.
בר. 35, ארב. רינג, 400.
בר. 36, ארב. רינג, 400.
בר. 37, ארב. רינג, 400.
בר. 39, ארב. רינג, 400.
בר. 42, ארב. רינג, 400.
בר. 43, ארב. רינג, 244, 282, 283, 400.
בר. 45, ארב. רינג, 400.
בר. 47, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 49, ארב. רינג, 285, 400.
בר. 50, ארב. רינג, 252, 282, 283, 286, 313, 314, 400.
בר. 51, ארב. רינג, 400.
בר. 52, ארב. רינג, 400.
בר. 53, ארב. רינג, 400.

בר. 54, ארב. רינג, 400.
בר. 55, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 56 (דאמאלסט אין נוארק), 283, 286.
בר. 57, ארב. רינג, 400.
בר. 59, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 60, ארב. רינג, 247.
בר. 62, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 64, ארב. רינג, 400.
בר. 66, ארב. רינג, 300, 301, 317, 318.
בר. 68, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 72, ארב. רינג, 400.
בר. 75, ארב. רינג, 244, 282, 283, 400.
בר. 76, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 77, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 79, ארב. רינג, 283.
בר. 80, ארב. רינג, 283, 400.
בר. 82, ארב. רינג, 400.
בר. 83, ארב. רינג, 244.
בר. 85, ארב. רינג, 400.
בר. 86, ארב. רינג, 400.
בר. 87, ארב. רינג, 400.
בר. 88, ארב. רינג, 244, 318, 400.
בר. 89, ארב. רינג, 400.
בר. 91, ארב. רינג, 400.
בר. 93, ארב. רינג, 400.
בר. 95 (דאמאלסט אין האַרטפאָרד), 252.
בר. 96, ארב. רינג, 400.
בר. 97, ארב. רינג, 400.
בר. 99, ארב. רינג, 244, 400.
בר. 100, ארב. רינג, 400.
בר. 101, ארב. רינג, 400.
בר. 102, ארב. רינג, 400.
בר. 107, ארב. רינג, 400.
בר. 108, ארב. רינג, 400.
בר. 110, ארב. רינג, 332.
בר. 115, ארב. רינג, 400.
בר. 122, ארב. רינג, 400.
בר. 123, ארב. רינג, 400.
בר. 124, ארב. רינג, 400.
בר. 130, ארב. רינג, 400.
בר. 133, ארב. רינג, 400.
בר. 134, ארב. רינג, 400.
בר. 136, ארב. רינג, 400.
בר. 139, ארב. רינג, 400.
בר. 140, ארב. רינג, 400.
בר. 143, ארב. רינג, 400.
בר. 144, ארב. רינג, 400.
בר. 145, ארב. רינג, 400.
בר. 146, ארב. רינג, 400.
בר. 148, ארב. רינג, 400.
בר. 150, ארב. רינג, 400.
בר. 1, אינדעפענדענט ארבייטער רינג, 341.

ג

„גרינדער“, דער, 71, 117, 423.

ד

„דגל מחנה ישראל“, 32, 33, 34.
דזשואיש קאָנסאָמפּטיוו רעליף סאָסייעטי, 347.
„דזשעקעט מייקערס“, 52.
דײַטשע פאראייניגטע געווערקשאַפטען, 50.
„דער דיסקוטאַנט“ (ערשטער אָרגאַן פון א. ר.), 161, 162, 163, 165, 166, 167, 169, 186, 189, 258, 259, 267, 297, 356, 359, 362, 633.

ה

האַמלער פּראָגרעסיוו סאָסייעטי, 211, 212.

האַמלער ליידיס ברענטש א. ר. (זעה ליידיס ברענטש 2).

הוירסט באַוועגונג, 317.

היברו אימיגראַנט אייד סאָסייעטי, 28, 34, 35, 36, 411, 425.

היברו אמעריקאַן טיפּאָגראַפיקאַל יוניאָן, 49, 112.

„הלאום", 31, 35, 36, 39.

„המליץ", 23.

„העטער סטרייקערס", 425.

„הצפירה", 24.

ו

וואָירקינגמענס סעלף־העלפּ אסאָסיי־איישאַן, 56, 80.

„וואָט אָוו לייבאָר", 138, 160, 210, 227, 239, 419.

„ווארהייט" (1889), 60.

„ווארהייט" (1905), 59, 333, 334, 368, 369.

„ווילנער קאָמונע", 40, 42.

ז

זיידען־וועבער יוניאָן, 219.

זעלבסט־בילדונג פאראיין, 82.

ח

„חובבי־ציון", 23.

ט

טהאליא טעאטער, 107.

„טעגליכע גאזעטען", 57.

י

יודזשין וו. דעבס קלאָב, 154.

יונייטעד גאַרמענט וואָירקערס אָוו אמעריקא, 48, 66, 205.

יונג בילדונגס אונטערשטיצונגס פאראיין, 107.

יוניאָן טעאטער, 103.

יאָנג־מענס אייד סאָסייעטי (פּעטער־סאָן), 155, 294.

יאָנג־מענס עדיוקיישאָנעל ליעג, 252.

יונייטעד היברו טשאַריטיס, 235.

„יידישעס טאָגעבלאַט", 58, 92, 137.

כ

כאַריסטען יוניאָן, 50.

„כעמיע", 212.

„כשוף מאכערין", 50.

ל

לאַנג שאַרמען, 38, 40.
לאסאל קלאַב (שיקאַגאָ), 241, 246.
לאָס אַנדזשעלעס סאַניטאַריום, 266.
לייבאָר ליעג, 322, 343, 344, 345.
„לוין און קאַפּיטאַל“, 59.
לומיס סאַנאַטאָריום, 363, 366, 367.
לוידים ברענטש 1, ארב. ר., 183, 215, 227, 253, 254.
לוידים בר. 2, א. ר., 254.
לוידים בר. 3, א. ר., ברוקלין, 255.
לוידים בר. 4, פּעטערסאָן, 255.
לוידים בר. 5, האַרטפאָרד, 255.
לוידים וועסט מייקערס יוניאָן, 203.

מ

מאָיער, הייוואוד און פּעטיבאָן, 250, 270, 318, 321, 348.
מאַנטעפיאָרע האָום, 263.
„מאַרגען זשורנאַל“, 51.
מיוטשועל פּראָטעקטיוו יוניאָן, 191.
„מאָרגען שטערן“, 62, 63, 64.
מינסקער פאראיין, 139.
מענטעל מייקערס סאָסייעטי, 18.
מאַנהעטען מוזיקאַל קלאַב, 183.
„משיח'ס צייטען, 108.

נ

„נאַראָדנאַיע וואָליא“, 18, 42, 52.
ניו־יאָרקער צייטונג, 58.
ניו־יאָרק אידישע פאָלקס צייטונג, 59, 60, 62.
„ניגער הויז“, 85.
„ניי־אָדעסא“, 85.
„נייטס אָוו לייבאָר“, 13, 40, 45, 47, 48, 69, 83.
„ניפּענטס מייקערס“, 52, 66, 67, 204.
„נייע וועלט“, 59.
„נייע צייט“, 58.
„נײשאָנאַל פּראָטוירנאַל קאָנגרעס“, 311.
„ניו־יאָרק קאָל“, 425, 427.

ס

סאָלידאַריטעט - קאָאָפּערייטיוו העט און קעפּ מאנופעקטשורינג, 13.
סאָציאַליסטישע ארבייטער פּארטיי (ס. ל. פּ.), 50, 53, 55, 127, 236, 246.
סאָציאַליסטיש - ליטעראַרישער דע־בייטינג קלאַב, 154, 194.
סאָציאַליסטישע ארבייטער קאָמיט, 212.
סאָציאַליסטען־בונד (האָלאנד), 219.
סאָצ. סאַנדעי סקולס, 263, 411.
דער סאָציאַליסט, 58.
סאָציאַליסטישע פּארטיי, 243
סאָציאַליסטען רעוואָלוציאָנערען (ס. ר.), 245, 301.
סענטראַל פארבאַנד פון בונד (זעה „בונד“).

ע

עדיוקיישאָנאל אַלייענס, 263, 264, 265.
עדיוקיישאָנאל ליעג, 319.
„עם עולם“, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 41, 43, 44, 45, 48, 79, 84, 85, 358.
עמיגראַנטען פאראיין, 79, 80.
עסטרייכער בילדונגס פאראיין, 252.
„עסעקס סטריט קאָמונע“, 41.
ערשטער שניידער סטרייק, 46.

פ

„פּאַלעסטינצעס“, 24, 26.
פּאַריזער קאָמונע, 46.
„פּארטי אואוריע סאָסיאַליסט (בעלגיען), 218.
„פּיאָנערען דער פרייהייט“, 52, 53, 57, 60, 61.
פּיינטערס פּרעס־קלאַב (האַרלעם), 127.
„די פּיפּל“, 107.
„פּיפּל'ס סינאַגאָג“, 263.
פּ. פּ. ס., 245, 301.
„פּראָגרעס“, 47.
פּראָגרעסיוו אונטערשטיצ. פאראיין (פּיטסבורג), 240.
פּראָגרעסיוו ראָלד סיגארעט מײ־קערס יוניאָן, 204.
„פּראָפּאַגאַנדע פאראיין“, 82.
„פּרעס פּאַרבאַנד“, 124.

ר

„פאָלקס אַדוואָקאַט“, 59.
פאראייניגטע אידישע געווערקשאַפ־טען, 48, 50, 52, 56, 61, 62, 64, 66, 68, 100, 104, 107, 112, 118, 190, 191, 192, 193, 196, 198, 199, 202, 204, 206, 207, 208, 209.
„פאָרווערטס“, 124, 125, 127, 139, 140, 146, 147, 150, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 165, 189, 192, 193, 198, 199, 202, 203, 204, 207, 208, 209, 210, 213, 215, 216, 217, 223, 226, 230, 234, 236, 237, 238, 246, 248, 252, 254, 264, 270, 283, 284, 286, 292, 299, 302, 309, 310, 312, 315, 321, 326, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 338, 341, 356, 358, 407, 425, 426, 432.
„פרי סאָנס אָוו יהודה“, 175.
„פריינד“, 384 (און אויך נאָך מהע־רערע זייטען).
„פרייע ארבייטער שטימע“, 4, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 86, 87, 112, 113, 147, 153, 230, 238, 250, 300, 317, 333, 334, 335, 356, 391, 426, 432.

צ

„צוקונפט“, 109, 110, 116, 138, 148, 183, 227, 230, 234, 235, 252, 264, 285, 294, 295, 316, 321, 330, 425, 426, 427, 432.
צוקונפט פּרעס פעדערײשאָן (זעה „צוקונפט“).
„צייטגייסט“, 30.

ק

קאפען מאכער יוניאָן, 11, 12.
„קאפיטאל“ (מארקס), 32.
„קאָלאָניע כרמל“, 85.
קאָ־אָפּעראטיווע בעקערי (פּעטערסאָן), 294.
קוילען מיינערס יוניאָן, 269.
„קולטור געשיכטע“, 212.
„קוריער“, 15.
„קיעווער קאָמונע“, 41.
קישענאָווער פּאָגראָם, 230, 232.
קלאָוק מאַכער יוניאָן, 15, 52, 66, 67, 68, 185, 198, 203, 412, 413, 416.
קלאוק מייקער סטרייק (1885), 45, 118.
„קעסעל גארדען“, 34, 35, 36, 39.

ר

„ראָשען רעפּודזשים ליעג“, 425.
„רויטע נאַציאָנאלע גוואַרדיע“, 76.
„רוסיש־אידישער ארבייטער פּאראיין“, 46, 53, 58, 82.
„רוסישער ארבייטער פאראיין“, 82, 85.
רוסישע ליבאָר לייסעאום אָרגאַניזאציע, 54.
רוסישע סאָציאַל־דעמאָקראַטען, 245, 301.
רוסישער פּראָגרעסיווער פאראיין, 52, 53, 54.
רוסיש־רעוואָלוציאָנערער אונטערשטיצונגס פאראיין, 154.
רעפּובליקאַנער פּארטיי, 159.

ש

שוירט מייקערס, 52.
שטאאטס צייטונג (פילאדעלפיע), 65, 112.
שניידער פארבאַנד, 48.
שריפטזעצער יוניאָן, 49, 68.
„שולמית“, 50.

ת

תולדות אלכסנדר הארקאווי, 31, 35.

אינדעקס.

פון נעמען וואס געפינען זיך אין דעם בוך.

א

יאַקאָב אבראמאָוויטש, 129, 228, 229.
ר. אבראַמאָוויטש, 245.
אבראַמסאָן (בר. 10), 228.
וויקטאָר אַדלער, 260.
י. אַדלער (ב. קאָוונער), 100, 122, 128, 129, 151, 183, 186, 190, 227, 228, 236, 268, 295, 298, 354, 435.
פאול אורקען, 247.
אייבראַמסאָן (בר. 1), 147, 228, 315.
מ. אייזמאַן, 127, 133.
דר. אינגערמאַן, 212.
מרס. איסקאָלסקי, 258.
וו. אלטשול, 327, 346, 419.
מ. אלטשולער, 226, 268, 346, 410.
נ. אלייניקאָף, 28, 29, 32, 34, 43, 54, 336.
מרס. אליניקאָף, 42.
אלעקסאַנדער דער צווייטער, 20.
אלעקסאנדער דער דריטער, 20.
סערגעי אלעקסאַנדראָוויטש (מאָס־קווער גענ. גוב.), 242.
אלפערט (בר. 17), 228, 315, 400.
נ. אלפער, 419.
י. אלפערט (בר. 23), 246, 247, 342, 354, 419.
י. אנאפאָל, 127, 130, 131, 133, 184, 190, 228, 229, 240, 341, 346, 366, 369, 399, 401, 402, 410, 319, 423.
יעקב אפעל, 401.
פ. אקסעלראָד, 19.
ה. אראָנסאָן, 354, 366, 419.
דר. אייזיק אָרטמאן, 51.

ב

וו. באביט, 395.
באָגין, 212.
באָגאָלעפאָף, 242.
סטעפאן באלמאשאָף, 260.
באקאל, 25, 85.
ל. באנדעס, 50, 54.
אבראם באַסקין, 154, 155, 293.
יוסף באַסקין, 154.
מ. באַקונין, 56, 251.
וויליאם באַקסט, 246, 323, 327, 328, 332, 342, 343, 404, 410, 419, 423.
באָראה (יונ. סטייטס סענאַטאָר), 270.
באראָן הירש, 25.
א. באראָן, 336.
ס. באראנאָף (בר. 25), 268, 299.
יוסף באראָנדעס, 50, 66, 67, 68, 137, 183, 216, 212, 223, 226, 261.

איוב באַראָף, 127, 183, 186, 229, 298.
ישראל באַרסקי, 48.
דזש. באַרנשטיין, 410.
ש. בולגאַטש, 190, 207, 228, 229, 234, 236, 237, 240, 249, 250, 264, 265, 270, 327, 341, 343, 344, 405, 419.
ס. בוקביינדער, 247.
ה. בורגין, 25, 32, 34, 39, 51.
מרס. בילערמאַן, 216.
ב. בלאָך (בר. 11), 228, 229, 240.
ל. בלום, 160.
בלומענטאל (בר. 8), 228.
בלייוויים, 74, 75, 117.
בלעיק (עקס גאָווערנאָר), 287.
אוגוסט בעבעל, 260.
בעזאַן, 265.
בענעווי, 282.
ל. בענענסאָן, 410.
בענציגער (אָדער פענזינער), 184, 185.
מ. בעקער, 74, 78, 91, 94, 129, 130, 151, 183, 186, 229.
מיכאיל בערג, 143.
בערגער („בערגער פארם"), 366.
ה. בערלין, 268, 286, 315.
בערמאַן (ראָטשעסטער), 220.
אלעקסאנדער בערקמאַן, 54, 250.
בערמאַן (בר. 12), 228.
ב. בראָדסקי, 146, 163, 165.
דר. דזש. מ. בראָדסקי, 436.
סעמועל בראַון, 129.
ר. ברוידע, 258.
ברונס, 59.
ב. ברוקס, 129.
סעם ברענאָוו (בר. 22), 228.
אב. ברעסלאָווסקי (דר. ברעסלאו), 28, 59, 62, 63.
ברעסלער, 121.

ג

י. גאָטהעלף, 268.
ה. גאָלדבערג, 268, 269, 286, 287, 299.
ס. גאָלדבערג (בראָקטאָן), 325, 327, 328, 329, 332, 403.
ה. גאָלדין, 146, 147, 228, 229, 230, 231, 268, 286, 289, 290, 296, 299, 313, 315, 324, 327, 328, 329, 336, 346, 352, 354, 358, 364, 399, 401, 402, 410, 418, 426.
קאָנסטאַנטין גאָלאָפּ, 47.
ל. גאָלדין (בר. 6), 228, 229.
עמא גאָלדמאַן, 54.
אברהם גאָלדפאדען, 50.
גאָלדסמיטה און פלאט, 67.
א. גאָלדסמיטה, 75, 94, 110, 183, 437.
מ. גאָלדרייך, 74, 75, 76, 77, 94, 127.
אברהם גאָלדשטיין, 129.
י. גאָלדשטיין, 331.
גאָלדשטיין (בר. 11), 185, 323.
גאלעגאָר (בר. 21), 228.
דזש. גאָלדשטיין, 410.
סעמועל גאָמפּערס, 66.
יהודה ליב גאָרדאָן, 22, 24.
א. א. גאָרדאָן, 73.
יעקב גאָרדין, 261, 263, 264, 265, 266, 319, 436.
דזשעני גאָרדאָן, 98.
גאָרדאָן, 69.
מ. גאָרדאָן, 404.
ב. גאָרין, 261.
גארפינקעל, 128, 129.
מאַקסים גאָרקי, 319.
ב. גילמאַן, 241, 246, 247, 404.
מייער גילעס, 285, 286, 345.
ד. גינגאָלד, 74, 75, 88, 94, 110, 120, 157.

ל. גינזבורג, 299.
ר. גינזבורג, 395.
דר. מ. גירדזשאַנסקי, 55, 95, 103.
גלוסקין, 42.
זשול גער, 260.
געלפּמאַן, 19, 20.
גריגאָרי גערשוני, 411.
חענרי גערשוני, 57.
גראַטש, 19.
ה. גראַף, 405, 410.
גרין, 42.
סעם גרינבערג, 74, 75, 81, 106, 241.
גרינעוויצקי, 19, 20.
בענדזשאַמין גרעץ, 85.
וו. גרעץ, 50, 69.

ד

מ. דאווידאָף, 318, 346, 405.
דאָמבראָווסקי, 261.
קלאַרענס דאראָו, 270.
מ. דאַרעווסקי, 228.
חיימאן דזשייקאָבס, 36.
דזשייקאָבסאָן (בר. 11), 268.
ד. דייוויס, 323, 418.
ליעוו דייטש, 19.
דיימאָנד, 74.
יודזשין וו. דעבס, 260.
דעניעל דעליאָן, 127, 165, 236.
דעלעקלאָס, 261.
י. דעניסאָן, 184, 190, 228, 229, 240, 418.
מרס. דראַפּקין, 258.
י. דריישפּיל, 354, 395.

ה

האָכבערג, 228.
ה. האלפּערין, 268.
י. האַלפּערן, 410.
מיכאל האלפּערן, 36.
ב. האלפּערן, 419.
האָפּמאַן, 67.
דזש. האָרן, 228, 229, 369.
אלעקסאנדער האַרקאווי, 28, 29, 35, 38, 42.
הובער, 61.
הורעוויץ, 42.
וויליאם ר. הוירסט, 316, 317.
וויליאם הייוואוד, 270.
היימאן (באָסטאָן), 327.
ל. הייסען, 336.
דזשייקאָב הילקוויט, 50.
מאָרים הילקוויט (הילקאָוויץ), 50, 51, 52, 53, 61, 67, 286.
אדאָלף העלד, 333, 342, 344, 404, 419.
העלפּמאַן, 76.
הענשעל (בר. 24), 228.
מ. העסקעל, 211.
הערדער, 24, 25, 48.
מ. הערמאַן, 268.
העריסאָן (בר. 13), 228.

ו

ס. וואָלאָס, 284, 299, 346, 354, 366.
מ. וואָלבערג, 419.
עמיל וואַנדערוועלדע, 260.
ב. וואָלף (בר. 3), 405.
מאָרים וואָלפסאָהן, 68.
מ. וואָלפערט, 328, 329, 332, 342.
א. וואָליצקי, 405, 410, 418.
וואָסקאָבאָניקאָוו, 48, 85.
וואַרשאַווסקי, 170.

ע. ווארשאו, 75, 94.
ב. ווארשאַווסקי, 268.
וויזינגער, 186.
י. וויינבערג, 317, 318, 329, 336, 337, 343, 354, 364, 367, 410, 418, 424, 426.
י. ווינטרויב, 155, 184, 228, 246, 268, 285, 289, 293, 294, 295, 296, 297, 299, 303, 304, 324, 325, 326, 329, 330, 333, 335, 336, 340, 341, 343, 344, 346, 354, 360, 361, 364, 410, 419, 424, 428, 436.
ב. וויינשטיין, 38, 39, 51, 66.
גריגאָרי וויינשטיין, 28, 54.
מ. וויינשטיין, 299.
וויינשטיין (בר. 11), 228.
ס. ווילקאן, 336, 337, 338.
מאָרים ווינטשעווסקי, 47, 60, 261, 295, 296, 299, 304, 346, 352, 410, 419, 424, 435.
אנא ווייסבערג, 258.
דזשוליוס ווייסבערג, 246.
ב. וולאַדעק, 345, 435.
וועבער, 51.
וועלטמאַן, 19.
וועקסלער, 58.
ווערמאָרעל, 261.

ז

ל. זאַטץ, 299.
דר. ה. זאָלאָטאַראָף, 25, 48, 54, 59, 60, 95, 103, 261.
זאלצבורג, 127.
מ. זאַמעטקין, 27, 50, 53, 62, 67, 69, 82.
ה. זאַק, 211, 212, 228, 229, 231, 240, 254, 315, 323, 346, 334, 418.
פראַדע זאַק, 254, 268.
א. ש. זאַקס, 345, 435.
ל. זאַקס, 228, 229, 240, 327.
ד. זאָרין, 299, 405, 419.
זונדעלעוויטש, 19, 54, 261.
נ. זוסמאַן, 131, 151.
ס. זוסמאַן, 129, 184.
ג. זיבערט (א. ראַטמאַן), 245.
סעמועל זיגמאַן, 129.
מ. זילבערמאַן 50, 86.
זילבערמאַן, 184.
זילבערשטיין, 185.
פאול זינגער, 260.
ג. זעליקאָוויץ, 59.
זשאַן זשאָרעס, 260.
זשעליאַבאָוו, 19.

ט

טאַרלאָוו (בראָקטאָן), 328, 332, 343.
א. טאַנענבוים, 63.
טאָק (בר. 15), 228.
טאָרקוועמאַדאַ, 242.
טיילאָר (בר. 13), 280.
טעפער (לאָרענס), 327.
מ. טשאַטזיאַנאָוו, 419.
ה. טשעכנע, 165.

י

ש. יאַנאָווסקי, 54, 55, 60, 95, 314, 335, 435.
אלעקסאַנדער יאָנאַס, 81, 260.
י. אפּע, 60, 63.

מ. יאפע, 336.
ב. יאקאָבסאָן, 129.
ל. יאקאָבסאָן, 104.
יארמאָלאָווסקי, 289, 290.
יאראָסלאָווסקי (יאראָם), 28.
ש. יגדל, 241, 246, 298, 310, 324, 325, 326, 330, 333, 336.
ם. יעלין, 207, 228, 299, 346, 400, 405.
יצחק אייזיק בן אריה צבי הלוי, 65, 261, 273, 336, 339.

כ

כאַשקעס, 169.

ל

לאוונער (בר. 25), 228.
א. לאַנגער, 410.
אפרים לאַנדאָן, 62.
מאיר לאַנדאָן, 62, 299, 304, 323, 324, 336, 338, 340, 343, 346, 352, 355, 369, 389, 392, 405, 410, 419, 424, 425, 435.
פעטער לאנקאָוו, 261.
לאסאל, 183, 260.
הערי לאַסקער, 74, 78, 81.
פאול לאַפאַרג, 260.
נ. לאפידוס, 247.
ר. לואים, 60, 64, 67.
לוקער, 146, 148.
ז. ליבין, 261.
מארק ליבער, 245.
אהרן ליבערמאַן, 47.
ווילהעלם ליבקנעכט, 260.
ם. ליברום, 146, 151, 161, 190, 228.
ה. ליוויי, 74, 75, 94.
מרס. לייבמאן, 258.
לייבסאָן (בר. 4), 399, 401, 402, 405.
ב. ליליענבלום, 185, 186, 268, 286, 296, 299, 314, 315, 316, 318, 324, 327, 341, 346, 348, 354, 355, 358, 360, 418.
משה לייב ליליענבלום, 24.
מ. לינם, 333, 336.
לינקאָלן, 387.
אברהם ליעסין, 123, 261, 435.
ב. ליעף, 146, 229, 285.
ליפמאן, 196.
מ. ליפסאָן, 404, 418.
גויטהען ליפשיץ, 129.
מ. לעבאָוו, 247.
ה. לעווין, 418.
ל. לעווין, 336, 418.
מ. לעווין (בר. 13), 228.
מרס. לעווין (לוידים בר. 15), 228.
ם. לעווין (בר. 16), 228.
פ. לעווין, 110, 116, 170, 184, 228, 229, 268, 296, 299, 323, 346, 345, 405, 410, 418, 423, 426, 437.
לעווין (בר. 6), 228.
לעווין (בר. 15), 185.
לעווין (בראַנזוויל), 204, 205.
מ. לעווינסאָן, 299, 343, 346, 355.
ל. לעמב, 299.
דר. אלעקסאַנדער לעמבערט, 360.
הירש לעקערט, 242, 260.

מ

מאיבום, 45.
י. מאגידאָף, 51.
ה. מאימאן, 120, 437.
יאָהאן מאָסט, 85, 184, 187, 250, 261.
גריגאָרי „מאַקסים“, 245, 319.
ב. מאַרגאָליס, 94, 146, 151, 164, 170, 189, 190, 228, 241.
מאַרשאַק, 184.
דר. מאַרגאָליס, 146, 151, 186.
קאַרל מאַרקס, 32, 33, 59, 183.
מאַרגאָליעס, 104.
מאַשביר, 28.
לואיס מאָשקאָוויטש, 104.
ב. מיכאַלעוויטש, 245.
סיימאָן מיכאַילאָוויץ, 129.
מיכתם, 169.
טש. מייערסאָן, 299.
יעקב מילך, 100.
א. מילער, 341.
דר. דזשיימס א. מילער, 369.
ל. ע. מילער, 50, 51, 53, 54, 55, 62, 67, 95, 103, 124, 148, 216, 221, 223, 261, 273, 274, 278, 289.
מ. מילער (בר. 9), 228.
ס. מילער, 299.
מילעס, 286.
מיליער, 261.
מ. מינץ, 54.
דר. מאָזעס מינץ, 59.
מייקעל מינץ, 59.
מירסקי, 42, 229.
מישאַק, 66.
לואיזע מישעל, 76, 261.
ש. מנקר, 28, 38, 41, 61, 85, 298, 327, 341, 342, 343, 346, 354, 399, 410, 419.
מרס. מנקר, 28
מיר מנקר, 42.
וולאדימיר מעדעס, 245.
מעק׳ קווין, 188.
וויליאם מעקינלי, 184.
דר. י. א. מעריסאָן, 60.
מרגליות (בר. 2), 186.

נ

נאדעל, 127.
ס. נודעלמאן, 395.
אייזיק ניוטאָן, 125.
ניישוין (בר. 7), 280.
מ. נימקאָווסקי, 184, 185.
מ. נעגין, 268, 299.
י. נעטער, 28, 295.

ס

קעטהערין סאַבסאָוויץ, 27.
סאַוויצקי, 228.
ס. סאַוועצקי, 228, 229, 249, 323, 327, 336, 340, 341, 405, 410, 418.
סאַזאָנאָף, 242.
א. סאָלאָוויאָף, 366, 419.
י. ב. סאָלוצקי, 435.
סאַמסאָן, 147.
סאַנדייק, 131.
אב. סאַפערמאַן, 127.
י. סאַפערשטיין, 354.
מ. סאָקאָלאָף, 240.
נחום סאָקאָלאָוו, 24.
ע. סאָקאָלאָף (באַלטימאָר), 164, 165.

א. סאשינסקי, 228.
ר סטאָון, 146, 147, 151.
סטאָלעשניקאָף, 50.
ל. סטרוגאַטש, 170, 184, 190, 268, 346, 364, 365, 366, 369, 410, 419, 423.
פּ. סיגעל (בר. 2), 184, 186, 228, 229.
סיווערמאַן (ראָטשעסטער), 220.
סילווערקוויט, 28.
דר. ל. סילווערמאַן (באָסטאָן), 345
סלאָנים, 27.
סיפּיאגין, 242.
חיים זעליג סלאָנימסקי, 24.
פּרץ סמאָלענסקין, 24.
א. סמיטה, 183, 227, 228, 268, 313, 315, 323, 346, 404, 405.
י. סעמועלסאָן, 419, 423.
סערא גאסלעוויטש, 260.
דר ה. ספּיוואַק, 28, 258, 359.
מ. ספּעקטאָר (בר. 11), 228, 369, 419, 424.
סקלארינסקי (בר. 59), 323.

ע

י. עדווארדס, 299, 301, 302.
דוד עדעלשטאַט, 28, 30, 60.
עוואלענקאָ, 212.
ס. עלקין, 183, 189, 228
ענגעלס, 183, 260.
ענער, 129.
אב. עפּשטיין, 184, 227, 228, 270, 313, 323, 324, 327, 329, 331, 332, 336, 337, 343, 346, 354, 355, 410, 418, 424, 426.
י. עפּשטיין, 419, 423.
ש. עפּשטיין, 436.
עקשטיין, 74, 76.
מ ערליך, 410.

פּ

פּאָביעדאָנאָסצעוו, 242.
ל. פּאָוז, 313, 314.
פּאָלאק (בר. 15), 228.
פּאלטער, 74, 104.
טיליע פּאלטער, 98.
דר. פּאלמער, 343.
א. דזש פּאנטעל, 275.
פּיסעכאָוויטש, 27.
מרס. פּילאָט, 216.
מאקס פּיין, 342.
פּעטאָשין, 228, 399, 401, 402.
דר. ש. פּעסקין, 147, 207, 208, 212, 221, 223, 226, 261.
פּעק, 205.
פּערסקי, 127, 229.
כאָפּיא פּעראָווסקאיא, 19, 260.
פּרודאָן, 56.

פ

פאָגעלסאָן (בר. 20), 228.
פאלענבוים (פיטסבורג), 246.
פאָן־וואהל, 242.
פאָן־פלעהווע, 242.
ם. פאָרט, 346.
פידעלמאָן, 183.
דר. ק. פארנבערג, 435.
ב. פייגענבוים, 47, 64, 65, 71, 95, 104, 133, 136, 137, 139, 140, 143, 147, 148, 149, 150, 151,

153, 156, 158, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 180, 183, 184, 185, 186, 187, 190, 198, 202, 211, 217, 221, 223, 228, 229, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 246, 248, 261, 268, 274, 275, 276, 283, 286, 290, 291, 293, 309, 312, 329, 352, 435.

פייגענזאָהן, 28.

אב. פיינגאָלד, 298.

נ. פיינערמאַן, 395.

מ. פיליפּס, 410.

ב. פינגערהוט, 419, 436.

פינקעלשטיין (בר. 25), 228.

נ. פיינזילווער, 227, 228, 247, 332, 342, 346, 354, 424.

פייערמאַן, 27.

ל. פלאַטאָ, 130, 131, 146, 150.

פלאָרענס, 261.

ל. פלאָשענבערג, 419, 424.

פעלדמאַן, 127.

ב. פעלדמאַן, 410.

פעררי, 261.

מ. פעלדמאן, 410.

פעלדמאַן (ספּרינגפעלד), 232.

איזידאָר פראַנק, 104.

פּ. א. פראַנק (זעה דר. י. א. מערי־סאָן).

פרומקין, 106.

ב. פרידמאַן, 410.

נ. פריימאַן, 395.

פרענקלין, 41.

צ

צביון (דר. ב. האָפמאַן), 436.

אליקום צונזער, 91.

אלעקסאנדער צעדערבוים, 24.

ק

אב. קאהאן, 28, 29, 47, 53, 54, 58, 59, 62, 65, 67, 95, 115, 183, 261, 352, 435.

איזידאָר קאָהען, 418.

אלעקסאנדער קאהאן, 346.

ב. קאָהען, 234, 286.

ד. קאָהען, 315.

ה. קאָהען, 247.

י. קאָהן, 366.

סאל קאהאן, 127.

ס. קאָהן, 419.

קאָהען (בר. 7), 228.

אב. קאזענאָף, 268, 299, 419.

ל. קאָזלין, 110.

ב. קאַטץ, 146, 147, 151.

מ. קאַטץ, 60, 95, 261.

קאַטץ (בר. 7), 228.

קאַטשאקאָווסקי, 42.

ל. קאלינאָף, 228, 299.

קאָלעיעף, 242.

דר. קאַמינער, 24.

דר. קאַניקאָף, 241, 246, 307, 336, 337.

קאַננער, 46.

מ. קאַסטרינסקי, 346.

דר. אייב קאַספּע, 28, 29, 40, 95, 212, 336.

מאָרים קאַספּע, 28.

קאספּער, 104.

דר. פּאול קאַפּלאַן, 27, 79.

קאָפּעלסאָהן (בר. 7), 228.

קארווין (טשעלסי), 327.

קאָרענפעלד (בר. 3), 228, 229.

קאַרפּאָוויטש, 242.

ר. קורהאן, 395.

קורלענדער (בר. 11), 259.

הערי קורצער, 247.
קיבאַלטשיק, 19.
קיילעס (מאסס), 343.
דר. הערבערט קינג, 363, 366, 369.
עדוואַרד קינג, 40, 43.
א. וו. קינדמאַן, 260.
קיעווסקי, 129.
קליין, 192.
ל. קעלמאן, 75, 76, 91, 94, 110.
קראוטשינסקי (סטעפניאק), 261.
פיליפ קראַנץ, 47, 64, 212.
פעטער קראַפּאָטקין, 260.
קרימאָנט, 27.
ה. קרעטשמער (ליליפוט), 436.
ארקאַדיע קרעמער (אלעקסאנדער), 243.
קרעמער (בר. 17), 228.

ר

ראגאָווין, 95.
ראדמאן, 229.
ראָזענבלאַט (וואשינגטאָן), 247.
דר. דזש. ראָזעט, 368.
ראָזענבלום (בר. 12), 228, 234, 235, 236.
ס. ראָזענבליטה, 27.
י. ראָזענבערג (בר. 9), 228.
ראָזענטהאַל (בר. 13), 183, 228.
דר. טש. ראיעווסקי, 28, 29, 54, 58, 358, 360, 363, 364, 366, 367, 369, 435.
מאָרים ראָזענפעלד, 54, 59, 435.
ראָזענפעלד, 147.
ל. ראָזענצווייג, 147, 149, 150, 156, 183, 187, 190, 221, 223, 226, 229, 233, 234, 237, 238, 239, 240, 247, 248, 249, 250, 252, 255, 256, 261, 268, 269, 276, 284, 290, 291, 293, 303, 309, 336, 436.
ראָזענצווייג, 127.
ל. ראָטהמאן (בר. 1), 327.
ל. ראָטהמאן (בר. 195), 405.
ראָטהשטיין, 129.
ראָטינבערג (בר. 16), 228.
נ. ראסקין, 369, 419.
ראָלניק, 186.
א. ראפאלאָווסקי, 318, 354, 410, 419, 424.
ראָשעפּאָר, 76.
רובינאָוויטש, 246.
רובינשטיין, 246.
ה. רויזענבלאַט, 261.
א. ריגער, 389.
מ. רייז, 327.
מ. רייטשעלסאָן, **327.**
רייבעלסאָן, 228.
מ. רינג, 74, 76.

ש

א. ל. שאַפּסאָוויץ, 25.
מ. שאפּיראָ, 368, 419.
ס. שאַפּיראָ, 146, 147, 165, 228, 229, 240.
שאפּער, 184.
שאַפּיראָ (מאסס.), 343.
שארפּ, 228.
וו. שאָר, 268, 284, 286, 296.
שאראָף, 241, 247.
שולמאן, 169.
ב. שור, 129.
שוואָב, 42.
מ. שווארץ, 90, 91, 95, 124, 125, 129, 437.
ג. שטיין, 247.
ע. שטיין, 143.

פ. שטאָם, 269, 284, 295, 296, 304.
ק. שטיינער, 185, 228, 229, 240.
י. שלאָסבערג, 334.
ס. שלעזינגער, 304, 346, 410, 419.
ס. שליפער, 228, 298, 346, 354, 410, 419.
הערמאַן שליטער, 81.
ה. שמערלער, 410.
ס. ק. שנעפאל, 435.
שעהנפעלד, 127.
דזשייקאָב שעין, 45, 46.
סערגעי שעוויטש, 81.
שעהנבוים, 127.
שפיעז, 42.
ב. שפינראַד, 285, 313, 329, 336, 346, 352, 410, 418, 426.
שקלארינסקי (בר. 59), 323.
שרייער׳ס שאָפּ, 204.
כ. צ. שרהזאָן, 57.

ברענטשעס פון ארבייטער רינג אין מאסאטשוזעטס אויפגעלייזט אין צייט פון מאסס. אפער.

ברענטש 31, א. ר. (לאָרענס), 310, 324, 327, 328, 329, 330, 336.
בר. 33 (באָסטאָן), 307, 310, 327, 328, 329, 332.
בר. 36 (טשעלסי), 310, 327.
בר. 46 (לין), 310.
בר. 57 (איסט באָסטאָן), 307, 310.
בר. 58 (בראָקטאָן), 310, 327.
בר. 61 (הייווערהיל), 310, 328, 229, 332.
בר. 64 (וואוסטער), 310.
בר. 171 (בראָקטאָן), 328, 329.
בר. 177 (וואוסטער), 328
בר. 189 (בראָקטאָן), 328.
בר. 237 (טשעלסי), 332.
בר. 241 (אָטעלבאָראָ), 332.
בר. 433 (קעמברידזש), 344.